

CONCILIO DE TRENTO (1545-1563)

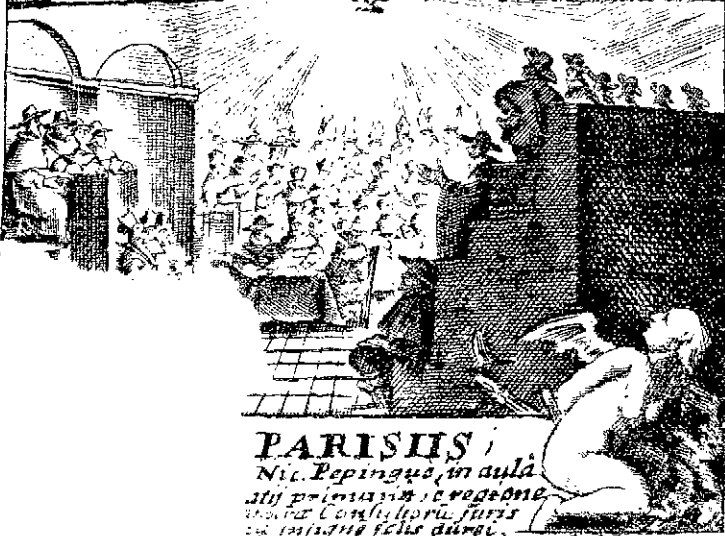
Sacrosancti et Oecumenici Concilii Tridentini... canones et decreta : cum indice librorum prohibitorum ex praescripto Concilij : juxta editionem Plantinianam B. Moreti MDCXL / cum notis et additionibus Philippi Chiffletii... ; studio et opera F. Jacobi Quetif... Ordinis FF. Praedicatorum... -- Hac ultima editione aucta integro hactenusq[ue] desiderata, accessit huic novissimae editioni... generalis index. -- Parisiis : Apud N. Pepinguè..., 1666 [24], 419 [i.e. 459], [109] p., a12, A-Z12, 2A8 : il. ; 12°

Mención de ed. tomada en parte del front. calc. -- Apostillas marginales. -- Grab. calc. en a12v., representando al Papa Pablo III y en D2v., representando al Papa Julio III. -- Error de pág., p. 417-456 repetidas
1. Concilio de Trento (1545-1563) 2. Trentoko Kontzilioa (1545-1563) I. Chifflet, Philippe, anot. II. Quetif, Jacques (O.P.), ed. lit. III. Título

R-5710 Ejemp. con front. deteriorado y falto de enc.

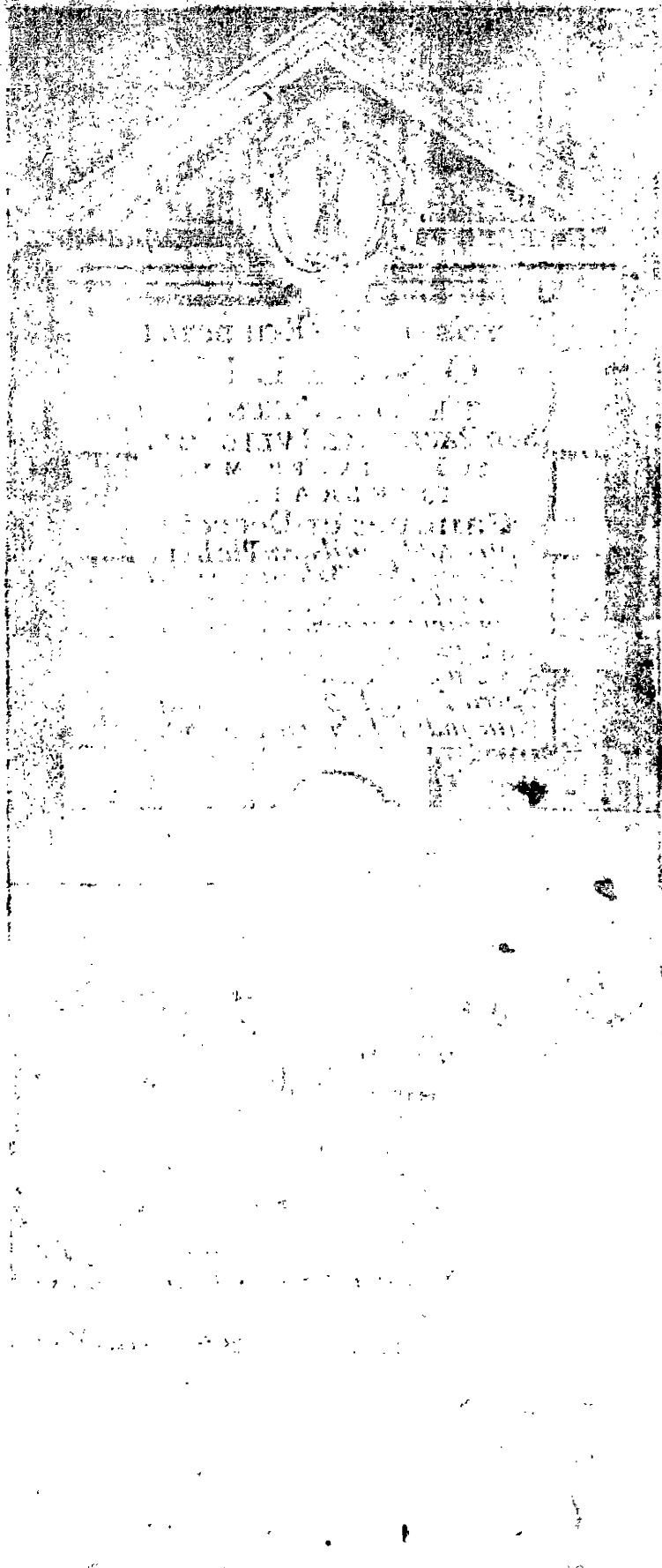

Sacrosancti et Œcumenici
CONCILII
 TRIDENTINI
 Sub PAVLO III. IVLIO III.
 et PIO IV. P. P. M. M.
 CELEBRATI.
 Canones et Decreta.
*Notis additionibusq; Philippi
 Chiffletij Abb. Balernensis et
 Vesont. Canonici illustrata.
 Hac ultima editione aucta integro
 hacenusq; desiderato omni Cata-
 logo omni qui S. Concilio interfuerat.
 Opera F. I. Q. P. Ord. Prædicat.
 Cum iudice Librorū prohibuit. etc.*

PARISIIS
*Nic. Pepinquo, in aula
 atij p-... ..

*

SACROSANCTI ET OECVMENICI
CONCILLII
TRIDENTINI
SVB PAVLO III. IVLIO III.
ET PIO IV. PP. MM. CELEBRATI.
CANONES ET DECRETA.
CVM INDICE LIBRORVM PROHIBITORVM
ex præscripto Concilij.

*Juxta editionem Plantinianam B. Moreti M. D. CXL.
cum Notis & Additionibus PHILIPPI CHIFFLETII
Abb. Balernensis & Eccl. Vesontinae Canonici, & Vic. Ge-
neralis quas tibi ejusdem præfixa Præfatio indicabit.*

Accessit huic novissimæ Editioni accuratissimus hæte-
núsque desideratus Generalis Index, seu Catalogus Le-
gatorû, Patrum, Principum, Oratorum, Procuratorum,
Theologorum, cæterorumque Officialium omnium,
quotquot eidem præfuisse, sedisse, comparuisse vel
interfuisse deprehendi potuerunt, sub Summis Pontifi-
cibus Paulo III. Julio III. & Pio IV. Notatis plerumque
cujuslibet Promotione, Sessione, Comparitione &
Obitu.

*Studio & opera F. IACOBI QVETII Parisini, Presbyteri
Ordinis FF. Predicatorum strictioris obser-
vantie Conventus Parisiensis S. Annuntiationis.*

PARISIIS,

Apud N. PEPINCVÉ, in aulâ Palatii
in regione Camera Consultorum
ad insigne Solis aurei.

Aut apud eundem, in vico de la Huchette;
sub eodem signo Solis aurei.

M. DC. LXVI.

CVM PRIVILEGIO REGIS.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

1970

1970

1970

1970

1970

1970

1970

1970

PHILIPPVS CHIFFLETIVS

ABBAS BALERNENSIS

Illustrissimi

CLAVDII D'ACHEY

Archiepisc. Vesontini.

S. R. I. PRINCIPIS

VICARIVS GENERALIS.

A D

Clarissimum & doctissimum Virum

BALTHASAREM MORETVM;

II IV Pape lex est Commen-
tarios, annotationes, & cetera
id genus in Concilij Tridentini,
Decreta, clerici, laici, neve
scribunto, neve edunto; pru-
denter sanè, & magno rei Chri-
stiana hono: etenim in palam est, si scribendâ
facultas daretur, fore, ut vitio humani ingenij,
quo quisque nihil nisi quod ipse fecerit rectum
putat, hæc ipsa libertas a traxerit potius ac tene-
bras pareret quàm lucem. Quorcircà cum hæc
æcumenica Synodus Tridentina, quantum sub-
stringitur verbis, tantum diffundatur sensibus,
nec tamen cuiquam liberum sit super hoc ne-
gocio animi sui sensa patefacere: ita mihi per-
suadeo hoc unum elaborandum esse, huic uni
insistendum, ut saltem eius placita ac decreta,
quæ quotidie manibus terimus, artis Chalcogra-
phicæ ministerio diligenter excusa hoc etiam
ascitio ornata commendentur, & ad sui le-
ctionem spectatores invitent. Sanè si sponsam
Christi Ecclesiam decet non habere maculam
neque rugam: turpe est, librum qui illius my-
steria Spiritu sancto dictante pertractet, ma-
culis editione minus accurata contractis eru-
bescere. Multi quidem cum religionis & doc-
trina laude in hoc opere versati sunt: in quorū

Bulla con-
firm. Conti-
lij.

Ephes. 54

Iōan. So-
tealli, &
Aoi, Lutii.

tamen editionibus multa, quibus opus non erat
inuenias, desideres non pauca: Paulus Man-
nius puros canones, & ipsa Concilij decreta
pemisit: quibus deinde eruditorum virorum
cura breues adiectæ sunt ad maginem anno-
tationes quæ tametsi Lectoris commodo satisfa-
cere utcumque potuissent, desiderabantur ta-
men quatuor illæ & viginti Constitutiones,
quas ex vetori Jure desumptas, Synodus Tri-
dentina verbis conceptissimis novas fecit, quæ
quidem postea accessere: verum non sine insi-
gni vitio: nam ut taceam de Capitulo: Cum in
Eundis, quod mutilum reciso paragraph.
Inferiora redditum est, quamvis, diserte cite-
tur à Patribus Sess. 24. de Refor. cap. 22. er-
ror ille haud paulò utique gravior videri po-
test, cum ibidem statuatur Concilium, eos, qui
statis horis interfuerint, distributiones reci-
pere; reliquos vero, quavis collusione aut
remissione exclusa, his carere debere, iuxta
Bonifacii VIII. decretum, quod incipit
CONSUEVDINEM. Quidam in appen-
dice harum Constitutionum, quam ad calcem
Concilij reuerant, capitulum Consuetudi-
nem, de consuetudine in 6. inter alias colloca-
runt: rotati Patres Synodi hanc Bonifacianam
præ oculis habuisse, acque aliò innovasse & cum
tamen nihil ad rem faceret quippe alteram lau-
darunt, cuius etiam initium est Consuetudi-
nem, ut de Clericis non residentibus, in 6.
Hæc enim plane ad mentem Concilij, mandat
absentibus non tantum distributiones quotidianas,
sed his solùm quæ interfunt divinis, non obstan-
te qualibet consuetudine contraria. At hæc
obiter de ratione vitij, quod in quâdam edi-
tione irrepit, nunc ad institutum redeo. Pius
IV. cum comisset ne quis decreta Concilij au-
thoritate propria interpretaretur, si quid mi-
nus clarè dictum aut expeditu difficilius in illis
fortassis occurrisset, questionis nodum solo Se-
dis Apostolicæ iudicio resolvi voluit. Aliorum
deinde Pontificum auctoritate instituta Cardi-

Greg. XII,
& Sixti.

*malium Congregatio., qui consulta eadem Sede
 Apostolica de iure responderent. Itaque Tri-
 dentinâ Synodo per universum orbem Christia-
 num promulgata, multæ statim dubitationes
 proposiæ, multæ etiam à Cardinalibus respon-
 siones datæ; quas quidam paulatim collectas
 unâ cum Decretis Concilij ediderunt, fortassis
 quia tum fuere * viri docti, qui ita existima-
 rent, horum sententias & opiniones, quemadmo-
 dum apud antiquos responsa præsentium, eam
 auctoritatem tenere, ut iudici recedere è respon-
 so eorum non liceret. Verùm hodie Urbani
 V III. Papæ lex est, his declarationibus Sa-
 cre congregationis Concilii, nullam fidem esse
 in iudicio, vel extra. à quoquam adhiben-
 dam: sed tantum illis, quæ in authentica
 forma solito sigillo, & subscriptione Epi-
 nentissimi Cardinalis Præfecti, ac Secretarii
 eiusdem sanctæ Congregationis, pro tempo-
 re existentium, munitæ fuerint: Quare illa-
 rum editio tenues admodum fruges parit. Pau-
 cis abhinc annis prodire in lucem Concilij
 Decreta novis declarationibus conferta, ac
 pereruditis Roberti Cardinalis Bellarmini ob-
 servationibus doctrinæ illustrata. In hac edi-
 tione, quæ passim mendis typographicis adspersa
 est, requirunt nonnulli, præter alia, necessa-
 riam prorsus ad Concilij Decreta appendicem;
 videlicet xxiv. Constitutiones ab illo speciatim
 innovatas, & eam quam Pius I V. edidit de
 forma iuramenti professionis Fidei.*

*At vero de Augustini Barbosa prolixis ad-
 modum remissionibus quid dicam; utiles ille
 quidem, & quæ auctorem suum commen-
 dant; verùm præterquam quod si decretis
 Concilij adiungantur, molem faciunt, rerum-
 que seriem identidem interrumpunt; quotidie
 experimur in hoc laudandorum Amctorum ne-
 gotio, in quo notis Arabum, & Græcis ele-
 mentis perquam exiguis tota res agitur ty-
 pographorum vel accuratissimorum industriam
 falli.*

* Nicol.

Garcias de
 Beneficiis,
 in præfat. t. 1.
 1. & alii.
 Decretum
 Urbani VIII,
 2. Augusti
 1632

Quorsum, inquires, hæc iam inde à principio
 suscepta narratio? ut cum, quid hæcenus in
 hoc opere præstitum sit perspexeris, aut iam an-
 te perspectum memineris, quid novi in eo illu-
 strando industria tua conferre possit, intelligas.
 Quamobrem, quoniam sat multas habemus
 editiones declarationum, observationum &
 remissionum; optandum foret, puros canones
 & nuda Concilij decreta, ad Romanam exem-
 plar recensita, seorsim regio tuo Echalogra-
 phio excudi, ac minori quidem ceteris forma
 ut faciliè & sine molestia circumferri possent: ea
 sunt etenim quæ quotidie legi mereantur, imò
 nunquam de manibus nostris deponi, ut præci-
 piente Gentium Apostolo, ex assidua illorum
 perustratione obtineamus eum qui secundum
 doctrinam est fidelem sermonem, & poten-
 tes simus exhortari in doctrina sana, & eos
 qui contradicunt, arguere. Sunt enim hæc tem-
 pestate non pauci, qui quod aliàs de Nestorio
 eiusque sequacibus dixit Cyrillus Alexandrinorù
 Antistes: ἀδικοῦσι τὸ εἰς ἐκκλησίαν δογματῶν
 τὸ ἱερώτατον κείμεν, καὶ τὴν ἀγίαν τε καὶ πα-
 τερικὴν πεποιθὸς παράδοσιν εἰς ἀγαλλίαν σαδρό-
 τητα τῶν ἰδίων αὐτῶν κατακομίζοντες ἐπιθεῶν καὶ
 ζήλων ἡμῶν εὐρημάτων ὀπιτοιχίζοντες ὄχλον.
 Dogmatum Ecclesie sacratissimum decorem
 violant, & sanctam & castissimam virginem
 rugis maculant, dum illam in turpem sen-
 sum suorum inanitatem deducunt, & novo-
 rum commentorum turbam nobis quasi mu-
 rum obiiciunt. Neque tamen tam præcisum
 opus esse velim, ut quidquam necessariis sub-
 ducatur. Præcedat oportet Bulla Pauli Pape
 I I I. (nam hæc in multis editionibus deside-
 rari hæc libenter substineo) quæ de ratione ac
 sine convocati Concilij compendiosa narratione
 Lectorem certiore faciat. Viri quidam docti
 opere pretium se facturos putarunt, si servatum
 in patrum Sessibus ordinem inverterent; ac
 primùm universam eius materiam Antonius
 Philotheus de Homodæis Siculus in sex libros.

Ad Titum I.

Lib. I. contra
Nestorium.

distinctam praeulo mandavit s̄ dein Petrus Vincen-
centius de Marzilla, diversa ab illo ratione Ru-
bricas seu titulos Iuris canonici, quantum po-
tuit, fideliter observavit, & decreta Concilij ad
tria Institutionum Imperialium capita revoca-
vit s̄ ad res videlicet, personas, & actiones.
Verum, sicuti ego existimo, praesertim si institu-
ti nostri ratio spectetur, Concilium Tridentinum
eo ordine debet legi quo scriptum est. In gratiam
tamen Pragmaticorum, brevem expeditamque
Methodum legendi decreta de Reformatione in
ipso Concilij capite collocandam duximus: quā
ita commodam censeat & laudat Illustriissimus
Mechliniensium Archipraesul Jacobus Beonen,
ut cum eius Auctor ignoretur, non indigna vi-
deri possit, quae sub tanti Pastoris nomine inno-
tescat. Itaque litteras indictionis Concilij sequan-
tur ex ordine quinque & viginti Patrum Sessio-
nes, videlicet Pauli III. decem, Julij III. sex, Pij
IV. novem: & cuiusque pagina fastigium praef-
erat quid in ea doceatur: ut Lectori Decreta
Cōsilij cognoscere properanti omnia in expedito
sint. Singulis capitibus, in quibus de doctrinā
Sacramentali aliāve tractatur, breves tituli:
decretis verò de Reformatione nostra argumen-
ta praesigantur litteris longiusculis distincta,
quibus Italici nomen est. Accedant praeterea
charactere non absimili: sed tamen minori, ad
marginem annotationes, quae venuste & cum
summa diligentia aptentur & niteant: has ete-
nim in superioribus editionibus mendis scaten-
tes, & in locis quam plurimis longè ab alvo
sædè stagnantes, ad suos fontes non sine magno
labore reduximus, & abunde locupletavimus:
ut si quis accuratior fuerit, certiori quàm ante-
hac fide ad origines reversus, intelligat patres
Concilij non tam nova posteris tradere, quàm
à maioribus accepta referre: tametsi diffiden-
dum non sit, operam eos dedisse ut nonnulla ha-
ctenus indecisa dirimerent, quaedam minus per-
spicua explicarent sui temporis haereses feri-
rent anathemate, pravas excinderent consue-
tū: v.

rudines & demùm remedia morbis convenerunt
adhibentes, sanam pro viribus morum refor-
mationem inducerent. Addidimus insuper pri-
oribus notis breves remissiones ad posteriores
Summorum Pontificum Bullas, quæ ad Conci-
lîj elucidationem nonnihil faciunt, eiusque de-
creta vel temperant, vel interpretantur, & ius
novissimum constituent. Sequitur ut publica
fides, sæpius à Concilio Protestantibus data,
quam solvum-conductum vocant, suis locis
inseratur & ut inscitæ male sibi conscientie, atque
insensitivæ notam malè feriat homines isti
sustineant, qui adulterinis doctrinis Ecclesie
pudicitiam corrumpere, & veritatem Evange-
licam violare conati sunt. Postremò muniat
de more Concilium Bullâ confirmationis Pij
IV. nec reliqua pigeat annexere, ex quibus
utilitas maxima consequetur, videlicet xxv.
Juris veteris Constitutiones, præfixo earum-
dem pagellæ unius indiculo: alias item qua-
tuor Pij Pape IV. quibus forma iuramenti-
professionis Fidei præscribitur & tempus, ex quo
Concilij Decreta observari debeant, declaratur
octo Cardinales, qui huic negotio invigilent,
eligantur, ac demùm privilegia, exemptiones,
facultates, & alia id genus abrogantur, quæ
quocumque modo Concilij Decretis adversari
poterunt. Has autem cum veteres, tum no-
vas, si primùm omnium excusas litterâ nume-
rali more Romanorum nataveris; quò postea
in decursu editionis, ubi opus erit; cuiusque
pagina certius adnotetur; operæ pretium, rem-
que uti spero, Lectori gratam feceris. Quantum
attinet ad indicem librorum prohibitorum, non
est instituta huius editionis tam vasta ingredi-
solas tamen decem Regulas paucis paginis con-
cludere nihil vetat, quibus veluti Lydio lapide
boni à malis discernuntur. Præterea summo pe-
rè cuperem his omnibus superinduci Hieronymi
Regazoni orationem, quem habuit in ultimâ
Sessione, antequam Patrum Comitium solverentur
& ut, cum quis doctrinam Concilij peritus

inhiberit, aut sanè illius Decreta familiariter
noverit, hic recognoscat quæ ibi legerit: est
enim *ἀνακεφαλαιωσις* sive summa totius rei in
Concilio pertractatæ; cui etiam nomina eorum,
qui sub Pio IV. Concilio interfuerunt, non
inutile erit apponere, inter quæ plurima temerè
corrupta, è temporis historiâ necnon clarorum
virorum elogiis pro cuiusque dignitate resti-
tuimus, & brevibus observationibus sparsim
interpunximus. Univerſo tandem operi in
hunc modum ad finem usque perducto indices
quatuor subiungentur, Decretorum, Capitula-
torum, Extravaganantium iuris novissimi quæ
in annotationibus citantur, rerum denique &
verborum.

Ceterùm de ipsa editione typis elegantioribus
exornanda ad te, quod scribam, nihil habeo
scio etenim fore, ut cum illa præclarè agatur,
diammodò ex officina tua prodeat: sed ut cor-
pus illud per se elegans ac venustum nullo pro-
fus externo cultu amittuque destituatur, triumphans
Summorum Pontificum imagines in capite eius
partis Concilij collocandas esse censeo, quam
illi celebraverint: horum enim incredibili la-
bore atque constantia coactum Tridenti Con-
cilium, aliquando intermissum, distractum
varie atque divulgum, summa tandem omnium
ordinum ac nationum voluntate absolutum
est: ita ut præstantissimi huius operis auctores
merito censeri possint, cum etiam eorum sit illa
vox: Omnia nostra facimus quibus auctori-
tatem nostram impertimur. Hanc ego, mi do-
ctissime ac suavissime Morete! quam pridem
animo conceperam novæ editionis designatio-
nem huic pagina commisi. Vide nunc, obsecro,
quanta te maneat apud Deum & homines gra-
tiæ, si nobis aliquando morem geras. Vale.
Bruxellis, XVIII. Kal. Septemb. ipso festo Vir-
ginis in cælos Assumptæ, M. IC. XXXIX,

**Ordo legendi DECRETA REFORMATIONIS
per CONCILIVM TRIDENTINVM
facta, distinctus per Titulos & Capita.**

TIT. I.			
De fide.		Sess. cap. refor.	pagi
CAP. I.			
De faciendâ professione fidei.	25.	2.	262
Cogit temporum cala- mitas.			
§. Provisi etiam, usque Neminem.	24.	12. paulo post init.	226
CAP. II.			
De impressione, expositio- ne, & legitimo usû sa- cræ Scripturæ.			
Insuper.		4. Post decretum de libris Ca- nonicis	22
TIT. II.			
De sacrorum Canonum observatione.			
CAP. VNIC.			
Sicuti publice expedit.	25.	18.	232
TIT. III.			
De Conciliis Provinciali- bus & diœcesanis.			
CAP. VNIC.			
Provincialia Concilia.	24.	2.	216
TIT. IV.			
De his quæ universi Cleri reformationem spectant.			
CAP. VNIC.			
Nihil est.	22.	1.	272
Quia vero.	14.	6.	114
Quam turpe.	25.	14.	277
Vt paternæ.	eiisd.	15.	278
Oportandum.	eiisd.	1.	161
Admone, usque illis vero.	eiisd.	3.	270
Quicumque de cetero.	7.	4.	64
Cum Ecclesiasticus.	24.	12.	232
TIT. V.			
De Episcopali functione.			

*Qui, quales, & quomodo
ad Episcopatum assu-
mendi, & intra quod
tempus consecrandi.*

Ad cathedralium.	7.	1.	62
Quicumque.	22.	2.	173
Si in quibuslibet.	24.	1.	215
Ad maiores.	7.	9.	66
Ecclesiis.	23.	23.	188

CAP. II.

*De residentia & honestate
Episcoporum.*

Eadem sacrosacta.	6.	1.	52
Cum præcepto, usque, Eadem omnino.	23.	1.	185
Non potest.	25.	17.	280

CAP. III.

*De beneficiorum plurali-
tate Episcopis prohib.*

Nemo.	7.	2.	63
Cum Ecclesiasticus, usque, Hæcque.	24.	16.	232
Quoniam pleræque, usque, In parochiali.	ciusd.	13.	228
§. Adhæc in posterum, usque, in iis.	ciusd.	cod.	229

CAP. IV.

*De officio Episcopi in præ-
dicando.*

Quia vero	5.	2. in princ.	30
Prædicationis.	24.	4.	219

CAP. V.

*De officio Episcopi in
ordinando.*

Episcopi.	23.	3.	188
Quoniam.	21.	1.	155
Ordinationes.	23.	8.	190
Episcopus.	14.	3.	221
Episcopus.	23.	9.	191
Nulli Episcopo.	6.	5.	56
Et quoniam.	14.	2.	110
Abbatibus, usque, Nec ipsi.	23.	10.	291

Facultates de promovendo.

§. Nec ipsi: usque, Pœnam quoque.

7.

23.

II.

10. paulò

post init. 191

67

CAP. VI.

De officio, iure & auctoritate Episc. in visitando.

Patriarchæ.

24.

3.

217

Beneficia.

7.

7.

65

Capitula.

6.

4.

56

Quæcumque in diœcesi.

21.

8.

160

Locorum Ordinarij.

7.

8.

66

Quæ aliàs.

24.

9.

223

Ecclesiarum prælati.

6.

3.

55

Episcopi ut aptius.

24.

10.

223

Omnes Ecclesiarum Prælati.

14.

4.

123

CAP. VII.

De officio, iurisdictione, auctoritate Episcopi in iudiciis civilibus & crimin. tam in foro conscientia quam contentioso.

Eadem sacrosancta, usque,

Cum igitur.

13.

11.

91

Cum proprie.

14.

Procem.

118

Causæ omnes, usque, Legati quoque.

24.

20.

237

In exemptorum,

7.

14.

68

Insuper cum nonnulli.

14.

5.

222

Quoniam privilegia.

24.

11.

224

Omnes Ecclesiarum Prælati.

14.

4.

222

Præterea quia nonnulli.

eiusd.

8.

225

§. Legati quoque, usque,

Præterea si quis.

24.

20. in med. 238

§. Cum igitur rei criminum.

13.

1. in med. 92

A sententia.

eiusd.

2.

93

Legati & nuntij.

22.

7.

176

Reus, ab Episcopo.

13.

3.

93

§. Præterea si quis.

24.

20. post med. 238

Cum vero tam,

23.

4.

28

	Seff.	Cap. refor.	pagi
Et quoniam.	eiusd.	5.	94
Liceat.	24.	6.	221
Apostolus monet.	eiusd.	8.	222
Quamvis.	25.	3.	263
Quoniam.	eiusd.	10.	274
Dispensationes.	22.	5.	175
In commutationibus.	eiusd.	6.	176
Episcopi.	eiusd.	8.	<i>ibid.</i>
Administratores.	eiusd.	9.	177
Cum ex notariorum.	eiusd.	10.	<i>ibid.</i>

C A P. VIII.

Causa in Episcopos, apud quos & à quibus tractanda & suscipiendæ.

Quoniam vero.	13.	6.	99
Testes.	eiusd.	7.	<i>ibid.</i>
Causæ.	eiusd.	8.	96
Causæ.	24.	5.	220

T I T. VI.

De iurisdictione ac potestate Capituli, Sede vacante.

C A P. V N I C.

Capitulum.	24.	16.	231
Non liceat.	7.	10.	66
§. Pœnam quoque.	23.	10. sub fin.	192

T I T. VII.

De parochiis.

C A P. I.

Qui & quales creandi parochi.

Inferiora beneficia.	7.	3.	63
Expedit maxime.	24.	18.	233
Præsentati.	7.	13.	67
Decernit.	24.	19.	237
§. Provisi etiam, usque, eiusd.		22. paulo	226
Neminem.		post init.	

C A P. II.

De residentia parochorum.

Episcopis inferiores.	6.	1.	55
§. Eadem omnino.	23.	1. sub fin.	187
§. In iis quoque.	24.	13. post med.	229

CAP. III.

*De beneficiorum curatorum
pluralitate prohibita.*

Quicumque de cetero.	7.	42	64
Ordinarij locorum.	eiusd.	3.	ibid.
Cum Ecclesiasticus.	24.	17.	232
Episcopi, etiam.	21.	44	157

CAP. IV.

*De unione beneficiorum. si-
ve curatorum vel non
curatorum, cum cura-
tis, sive non curatorum.
inter se.*

Ve etiam.	21.	53	158
§. In parochialibus, usque, in iis.	24.	1. in med.	228
Et quia.	14.	9.	126
§. In unionibus.	24.	13. med.	228
Uniones perpetuæ.	7.	6.	65

CAP. V.

*De officio parochorum in
predicando, & Sacra-
menta administrando.*

§. Archipresbyteri, usque, 5. Quæstores.		2. pauld post. si init.	
Predicationis, usque, li- dem.	24.	4.	219
Vt fidelis populus.	eiusd.	7.	222
Quia illiterati.	21.	6.	159

CAP. VI.

*De parochialibus Ecclesiis,
earumque proventibus,
conservandis.*

Statuit sancta Synodus.	25.	16.	279
Decernit sancta Synodus.	eiusd.	13.	276
Cum illud.	21.	7.	159

TIT. VIII.

De Canonicis.

CAP. I.

*Qui & quales ad dignita-
tes & Canonicatus Eccles-
iam Cathedralium quam
Collegiatarum vocari &*

	Sess.	Cap. refor.	pag.
<i>admitti debeant.</i>			
Cum dignitates, usque,			
Præterea.	24.	12.	225
Ratio postulat.	25.	5.	266

C A P. I I.

De residētia Canoniorum.

§. Præterea, usque, omnes vero.	24.	12. in med.	216
Cum beneficia.	21.	3.	156
Episcopi.	22.	3.	174

C A P. I I I.

De officio, & moribus Canoniorum.

Quicumque.	eiusd.	4.	174
§. Omnes vero:	24.	12. sub fin.	229

C A P. I V.

De modo augendi præbendas a quo tenuiores.

In Ecclesiis.	eiusd.	13.	230
---------------	--------	-----	-----

C A P. V.

Canoniorum mali mores, quod Episcopi auctoritate corrigi possint & debeant.

In pluribus.	24.	14.	229
Capitula.	6.	4.	56
Statuit sancta Synodus.	25.	6.	267

T I T. I X.

De vita religiosorum.

C A P. I.

Qui, quales, quomodo ad beneficia regularia debeant promoveri.

Regularia.	14.	10.	126
In electione.	25.	6. de Regul.	240
Abbatissa.	eiusd.	7.	149
Cum pleraque.	eiusd.	21.	258

C A P. I I.

De revocanda vita religiosorum ad monasticam disciplinam.

Quoniam,	eiusd.	1.	244
----------	--------	----	-----

	Sess.	Cap.	reſor.	pag.
In quacumque	eiufd.	15.		254
Nulla quoque	eiuf.	16.		<i>ibid.</i>
Libertati.	eiuf.	17.		255
Anathemati	eiuf.	18.		256
Quicumque.	eiuf.	19.		257
Quia vero.	14.	11.		127
Prohibet.	25.	4.		247
Bonifacii.	eiuf.	5.		<i>ibid.</i>
Nemini.	eiuf.	2.		245
Concedit.	eiuf.	3.		246
Regularis.	eiuf.	14.		253
Cenſuræ.	eiuf.	12.		<i>ibid.</i>
Controversias.	eiuf.	13.		<i>ibid.</i>
Monasteria Sanctimonialium.	eiuf.	9.		251
Attendant.	eiuf.	10.		<i>ibid.</i>
In monasteriis.	eiuf.	11.		252
Abbatas.	eiuf.	10.		257
Monasteria omnia.	eiuf.	8.		250
Hæc omnia.	eiuf.	22.		259

TIT. X.

*De ſideli adminiſtratione
hoſpitalium.*

CAP. VNIC.

Curent Ordinarij.	7.	151	68
ſ. Illis vero.	25.	8. paulo poſt init.	270.

TIT. XI.

*De Quæſtoribus eleemoſy-
nariis.*

CAP. VNIC.

ſ. Quæſtores vero.	51.	2. in fin.	32
Cum multa.	21.	9.	161

TIT. XII.

De Iure patronatus.

CAP. VNIC.

Nemo.	141.	121.	127
Non liceat.	eiuf.	13.	118
Sicuti legitima.	25.	9.	271

TIT. XIII.

*De tollendis quibusdam
que omnium Eccl-ſia-
rum debitam admini-*

*strationem evertunt aut
dedecent.*

C A P. I.

*De tollendis regressibus &
coadiutoriis.*

Cum in beneficiis. 25. 7. 269

C A P. II.

*De tollendis locationibus
honorum Ecclesie qua sunt
representata pecunia.*

Magnam Ecclesiis. eiusd. II. 275

T I T. XIV.

*De his qui sunt iniuriandi
sacris.*

C A P. I.

*De tonsurandis, & ad mino-
res Ordines promovendis.*

Prima tonsura. 23. 4. 189

Minores. eius. II. 192

Ad minores usque, Hi
vero. eius. 5. 189

Nullus prima. eius. 6. *ibid.*

C A P. II.

*De promovendis ad maio-
res Ordines.*

¶ Hi vero qui. eius. 5. post init. 189

Nullus in posturum. eius. 12. 193

Subdiaconi. eius. 13. *ibid.*

Qui pie. eius. 14. 194

Cum non deceat. 21. 2. 155

Cum etiam. 14. 7. 125

Cum honestius. eius. 1. 120

Cum nullus. 23. 16. 195

Vt sanctorum. eius. 17. *ibid.*

Quamvis presbyteri. eius. 15. 194

Facultates de non. 7. 12. 67

C A P. III.

*De examine ordinandorum,
& tempore ac loco ordi-
nandi.*

Sancta Synodus. 23. 7. 190

	Seff.	Cap. refor.	pag.
Ordinationes, usque, V-			
nusquisque.	eiusd,	8,	ibid,
CAP. IV.			

A quo sit quisque ordinan-
das.

§. Vnusquisque autem.	eius.	cod. in med.	191
Non liceat.	7.	10.	66
§. Pœnam quoque.	23,	10, sub fin,	192

TIT. XV.

De celebratione Missarum.

CAP. I.

De his quæ in ea sint obser-
vanda, & quæ vit

Quanta cura	22.	proxime:	160
		post Cano-	
		nes.	

CAP. II.

De moderando numero
Missarum, certo casu.

Contingit sæpe.	25,	44	265
-----------------	-----	----	-----

TIT. XVI.

De Clericis instituendis in
Theologia, & discipli-
nis eo ducentibus, eo-
rumque Seminariis eri-
gendis.

CAP. VNIG.

Eadem sacrosancta, usque,

Quia vero.	5.	17	27
Cum adolescentium.	23.	18,	196

TIT. XVII.

De matrimonij reformatio-
ne, de restrictione quo-
rumdam eius impedimen-
torum, de raptoribus, va-
gis, & concubinariis, de
libertate matrimonialis
contractus, de temporibus
solemniter matrimonium
celebrandi.

	24.	Proximè	205
Capita novem, ordine		post Ca-	& seqq,
continuo.		nones,	

TIT. XVIII.

De his qui bona Ecclesie.

Index Extravag. Fur. Noviss.

Effrenatam, Sixti. 1588

pag. 221.

Ersi Domini. Pij v.

1567. pag. 32. 162. 225.

Ex debito, eiusdem. 1571

pag. 220.

Eximij, Gregorij xv.

1612. pag. 303.

Exposcit, Iulij iiii. 1550.

pag. 255.

Exposcit, Gregorij xiiii.

1588. pag. 253.

I

Illius vices, Clemen.

viii. 1592. pag. 181.

Immensa, Sixti v. 1588.

pag. 340. 345.

In conferendis, Pij v.

1565. pag. 233.

Iniunctum, Pii iv. 1564.

pag. 30. 162.

In principis Apostol.

eiusdem. pag. 260.

In sacrosancta, eiusdem,

1564. pag. 30. 226.

331.

Inscrutabili, Gregorij

xv. 622. pag. 244.

In suprema, Pii iv. 1564

pag. 54. 185.

In tanta, Gregorij. xiiii.

1573. pag. 347

L

Litium, Clementis

viii. 1603. pag. 237

O *Nus*, Gregorij
xvi. 1590 p. 214

P

P *Astoralis*, Sixti v.
1589. pag. 224.

Postquam, eiusdem,
1586. pag. 215.

Providentia, Pii v. 1566.
pag. 167.

Q

Q *Vacuumque*, Pii v.
1599. pag. 227.

Quacumque, Clementis
viii. 1604. pag. 177.

Quamvis, Pij v. 1598.
pag. 173. 224.

Quoniam, Clementis
viii. 1603. pag. 246.

C

R *Regimini*, Pauli. iiii
1540. pag. 255.

Regis pacifici, Pauli v.
1616. pag. 302.

Religiosa, Sixti v. 1587.
pag. 215.

Religiosorum, Pauli v.
1607. pag. 223.

Romani Pont. Pij v.
1571. pag. 194. 269.

Romanum, Clementis
viii. 1603. pag. 198.

Romanus, Pij v. 1567.
pag. 198.

Index Extravag. Iur. Noviss.

Romanus, Pij. v. 1568.
pag. 156. 198.

S.

S*anctissimus*, Pij v.
1570. pag. 264.

Sanctissimus Clementis
VIII. 1593. pag. 109.

Sanctissimus, eiusdem.
1602. pag. 104.

Sedes Apostolica, Gre-
gorij XIV. 1591. pag.
225.

Si de protegendis, Pij v.

1569. pag. 210.

Superni, eiusdem. 171.
pag. 286. 287.

Super specula. eiusdem.
1570. pag. 301.

Suscepti muneris, Cle-
mentis VIII. 1596. pag.
253.

V.

V*bi gratia*, Greg.
XII. 1565. pag.
248.

Vigore, eiusdem. 1584.
pag. 220.

Ex Concilio Nicæno.

Κωνσταντῖνος Σεβαστὸς αὐτῶν
Ἐκκλησίαις.

ΠΑΝ ΕΙ ΤΙ Δ'ΑΝ ΕΝ ΤΟΙΣ
ΑΓΙΟΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΣΚΟ-
ΠΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΙΣ ΠΡΑΤ-
ΤΕΤΑΙ, ΤΟΥΤΟ ΠΡΟΣ
ΤΗΝ ΘΕΙΑΝ ΒΟΥΛΗΣΙΝ
ΕΧΕΙ ΤΗΝ ΑΝΑΦΟΡΑΝ.

*Constantinus Augustus ad
Ecclesias.*

QVIDQVID IN SANCTIS
EPISCOPORVM CONCI-
LIIS DECERNITVR, ID
VNIVERSVM DIVINÆ
VOLVNTATI DEBET AT-
TRIBVI.

PAVLVS III. PONT. MAX.

*Nomine huius Pontificis Concilio praesederunt,
Joannes Maria Cardinalis Episcopus Praenestinus
de Monte Marcellus Presbyter Cardinalis tit S.
Crucis in Ierusalem, & Reginaldus S. Maria in
Cosmodin Diaconus Cardinalis, amnes Legati de
latere,*

BVLLA

BVLLA INDICATIONIS
SACRI OECVMENICI
ET GENERALIS
CONCILII TRIDENTINI^I
SVB PAVLO III. PONT. MAX.

AVLV'S Episcopus, *servus
servorum Dei ad futuram rei
memoriam.*

Initio nostri huius Pontificatus, quem non ob merita nostra, sed propter suam magnam bonitatem, Dei omnipotentis providentia nobis commisit, cernentes iam tum in quas perturbationes temporum, quotque incommoda rerum fere omnium nostra Pastoralis sollicitudo & vigilia esset vocata; cupiebamus quidem moderari Christianæ Reipub. malis quibus illa iamdudum vexata, & propemodum oppressa est: sed ipsi etiam, ut homines, *a* circumdati infirmitate, ad tantum onus tollendum impares vires nostras esse sentiebamus. nam cum pace opus esse intelligeremus ad liberandam & conservandam à plurimis impendentibus periculis Remp. omnia invenimus odiis & dissensionibus plena, dissentientibus præsertim Principibus ijs inter se, quibus summa rerum pene omnis à Deo permessa est. Cum *b* unum evile, & unum Pastorem Dominici esse gregis, ad integritatem Christianæ religionis, & ad caelestium bonorum spem in nobis

a Hebr. 5.

b Ioan. 10.

confirmandam ; necessarium duceremus schismatis, dissidiis, hæresibus erat Christiani nominis divulgata iam pene & lacerata unitas. Cum tutam atque munitam ab Infidelium armis atque insidiis Rempublicam optaremus ; nostris erratis nostraque cunctorum culpa , Dei videlicet ira peccatis nostris imminente , Rhodus fuerat amissa , Hungaria vexata , conceptum & meditatum contra Italiam , contraque Austriam & Illyricum terra marique bellum; cum impius & immitis hostis noster Turca nullo tempore requiesceret , nostrorumque inter se odia & dissensiones , suam bene gerendæ rei occasionem duceret. Igitur, ut dicebamus, in tantâ hæresum, dissensionum, bellorumque tempestate, tantisque excitatis fluctibus, cum essemus ad moderandum & gubernandum Petri naviculam vocati , nec viribus ipsi nostris fideremus; primum a coniecimus in Domino cogitatus nostros , ut ipse nos nutrirer, animumque nostrum firmitate & robore, mentem consilio sapientiaque instrueret. Deinde, animo repetentes maiores nostros , sapientia admirabili & sanctitate præditos , sæpe in summis Christianæ Reipub. periculis remedium optimum atque opportunissimum , œcumenica Concilia , & Episcopum generales conventus adhibuisse ; ipsi quoque animû ad generale habendum Conciliû adiecimus; exquisitisque Principum sententijs , quorum nobis videbatur utilis imprimis & opportuna ad hanc rem esse consensus, cum eos tunc non alienos ab hoc tam sancto opere invenissemus, œcumenicum Concilium & generalem eorum Episcoporum , aliorumque Patrum , ad quos pertineret, conventum in ciuitate Mantuæ iudiximus, anno Incarnationis Domini , sicut litteris & monumentis nostris testatum est, millesimo quin-

a Psalm. 54.

CONCILII TRIDENTINI. §
 gentesimo trigesimo septimo, Pontificatus
 nostri tertio, ad x. Kalend. Iun. inchoan-
 dum; spem prope certam habentes fore, ut,
 cum illic in nomine Domini essemus con-
 gregati; ipse, *a* sicut promisit, Dominus *a Matth. 18.*
 in medio nostrum affuturus, & bonitate ac
 misericordia sua omnes temporum procel-
 las, omniaque pericula Spiritu oris sui fa-
 cile depulsurus esset. Sed, ut semper infi-
 diatur piis actionibus humani generis ho-
 stis, primum, contra omnem spem, & ex-
 pectationem nostram, denegata fuit nobis
 Mantuana civitas, nisi aliquas condiciones
 subiremus ab institutis Maiorum nostrum,
 & conditione temporum, nostraque ac hu-
 ius sanctæ Sedis, ac nominis Ecclesiastici di-
 gnitate, libertateque profus alienas; quas
 in aliis nostris Litteris expressimus. Quapro-
 pter alium invenire locum, aliamque deli-
 gere civitatem necesse habuimus: quæ cum
 non statim nobis occurreret idonea, & apta:
 ad sequentes Kal. Nov. prorogare Concilij
 celebrationem fuimus coacti. Interim sævus
 & perpetuus hostis noster Turca, ingenti
 classe Italiam adortus, aliquot oppida in lito-
 ribus Apuliæ cepit, vastavit, diripuit, prædas
 hominum abegit: nos in maximo timore, &
 periculo omnium, muniendis litoribus no-
 stris, finitimisque auxilio iuvandis fuimus
 occupati: nec tamen interea destitimus con-
 sulere & hortari Christianos Principes, ut de
 idoneo ad habendum Concilium loco quid
 sentirent, nobis exponerent: quorum cum
 essent incertæ, variæque sententiæ, tempus-
 que diutius, quam erat opus, videretur ex-
 trahi; nos optimo animo, atque, ut arbi-
 tramur, etiam consilio, Vincentiam elegi-
 mus, urbem copiosam, & Venerorum qui
 eam nobis concedebant, virtute, auctoritate,
 potentia cum aditum patentem, tum statio-

nem omnibus liberam atque tutam in primis in se habentem. sed, cum iam tempus longius progressum esset; novæque urbis electionem omnibus significari conveniret, iamque Kalendæ Nov. appetentes facultatem huius divulgationis excluderent; hiemsque esset propinqua: rursus altera prorogatione tempus Concilij differre in proximum sequens ver, Maijque futuras Kalendas, compulsi fuimus. Quare firmiter constituta atque decreta cum & nos ipsos, & cetera omnia ad eum bene agendum, Deo iuvante, celebrandumque conventum pararemus, plurimum reputantes interesse cum celebrationis Concilij, tum universæ Christianæ Reipub. Christianos Principes pace inter se & concordia consentire; charissimos in Christo filios nostros, Carolum Romanorum Imperatorem semper Augustum, & Christianissimum Regem Franciscum, duo præcipua Christiani nominis firmamenta atque subsidia, orare atque obsecrare institimus, ut ad colloquium inter se, & nobiscum unà convenirent; quorum quidem apud utrumque litteris, Nuntiis, & à latere nostro missis, ex venerabilium fratrum nostrorum numero, Legatis, sæpissime egeramus, ut ex simultate & dissidiis ambo in vnum fœdus & piam amicitiam vellent convenire labentibusque succurrere Christianis rebus: quarum servandarum cum esset illis potestas à Deo præcipue tributa, si id non agerent, & ad commune Christianorum bonum sua consilia non dirigerent, acris & severa ratio eidem Deo ab ipsis reddenda esset. Qui aliquândo precibus nostris annuentes, Nicæam se contulere: quo nos quoque longū iter, & senili ætati nostræ vehementer contrarium Dei & pacis conciliandæ causa suscepimus: neque prætermisimus interea cum tempus Concilij præstitutum, Kalendæ

CONCILLII TRIDENTINI. 5
videlicet Majæ appropinquarent, tres Lega-
tos summæ virtutis ac auctoritatis, à latere
nostro, de numero eorundem fratrum no-
strorum S. R. E. Cardinalium, Vincentiam
mittere, qui initium Concilij facerent, Præ-
latosque undique venientes exciperent; &
ea, quæ iudicaret esse opus, agerent &
tractarent; quoad nos, ab itinere & negotio
pacis reversi, omnia accuratius dirigere
possemus. Interim vero in illud sanctum
opus maximeque necessarium, tractationem
videlicet pacis inter Principes incubuimus,
& quidem omni animi studio, omni pietate
ac diligentia. Testis est nobis Deus, cuius
freti clementia, nosmetipsos itineris & vitæ
periculo exposuimus. Nostra testis conscien-
tia, quæ nihil habet in hac re quidem, in quo
nos arguat aut prætermisisset, aut quæsitæ
ad pacificandam occasionis, Principes ipsi
testes, quos tam sæpe, tamque vehementer
Nuntiis, litteris, Legatis, moritis, hortatu,
precibusque omnibus obsecravimus, ut si-
multates deponerent, ut societatem coirent,
ut Christianæ Reipub. in maximum & pro-
pinquum iam adductæ discrimen, communi-
bus studiis & subsidiis opitularentur. Iam
vero testes illæ vigiliæ atque curæ, illi diurni
nocturnique animi nostri labores, gravesque
solicitudines, quas ob hanc rem & causam
plurimas iam suscepimus: nec tamen ad op-
tatum exitum nostra consilia & acta adhuc
perducta sunt. Ita enim visum Domino Deo
est; quem tamen non desperamus aliquando
optata nostra benignius respecturum: ipsi
quidem, quantum in nobis fuit, nihil, quod
esset nostro Pastoralis officio debitum, in hac
re omisimus. Quod si qui sunt, qui actiones
pacis nostras in aliam interpretentur par-
tem, dolemus quidem; sed tamen in dolore
nostro gratias Deo omnipotenti agimus, qui

6 **BULLA INDICTIENSIS**

2 Act. 5. in
f. n. 2. Cor.
11. f. 8.

ad exemplum & doctrinam patientiæ nostræ suos *a* voluit Apostolos haberi dignos, qui pro nomine Iesu, qui pax nostra est, contumeliam paterentur. Verum in illo congressu colloquioque nostro, quod Nicææ habitum est, etsi, peccatis nostris impediētib; inter duos Principes vera & perpetua pax non potuit confici, Inducię tamen decennales factę sunt: quarum opportunitate nos sperantes & sacrum Concilium commodius celebratum iri, & deinde ex Concilij auctoritate perfici posse pacem; apud Principes institui- mus, ut & ipsi venirent ad Concilium, & Pręlatos suos præsentēs ducerent, absentesque accerferent. Qui cum de utroque se excusassent; quod & ipsis redire in regna sua tum necesse esset, & Prælatos, quos secum habuissent, itinere atque impendiis fessos atque exhaustos, recreari & refici oporteret; nos hortati sunt ut aliam quoque prorogationem temporis habendi Concilij decerneremus. Qua in re concedenda cum eisemus aliquantum difficiles, litteras interim à Legatis nostris, qui Vincentiæ erant, accepimus, transacto iam, & longius præterito Concilij incundi die, unum vix aut alterum ex externis nationibus Prælatum Vincentiam se contulisse. Quo nuntio accepto, cum videremus eo tempore nulla iam ratione haberi Concilium posse, ipsis Principibus concessimus ut differretur tempus agendi Concilij usque ad sanctum Pascha, diemque festum futuræ Dominicæ resurrectionis. Cuius nostri præcepti, exspectationisque decretæ Litteræ Genæ anno Incarnationis Domini M. D. XXXVIIII. IV. Kal. Iul. factæ, publicatæque sunt. atque hanc dilationem eo propensius fecimus quod pollicitus est nobis uterque Princeps Legatos suos Romam ad nos se missurum, ut ea quæ ad perfectionem

CONCILII TRIDENTINI. 7

pacis reliqua essent, neque Nicææ ob brevitate[m] temporis potuerant omnia confici, Romę commodius coram nobis agerentur & tractarentur: & ob hanc rationem etiam à nobis ambo petierunt ut hæc pacificationis procuratio Concilij celebrationi præponeretur, cum ipsum Conciliũ, pace facta multo deinde utilius & salutaris Christianę Reipub. futurum esset, semper enim hæc pacis spes nobis iniecta Principum nos volutatibus assentiri hortata est: quam spem vehementer auxit post discessum à Nicæa nostrum ipsorum duorum Principum inter se benevola amicaque congressio: quæ maxima nostra cum lætitiâ, à nobis intellecta, confirmavit nos in bona spe, ut tandem aliquando nostras precēs apud Deum exauditas, & vōta pacis accepta esse crederemus. Hanc igitur pacis conclusionem cum & ex peteremus & urgeremus: nec solum duobus antedictis Principibus, verum etiam charissimo in Christo filio nostro Ferdinando, Regi Romanorum, videretur actionem Concilij, nisi pace facta, suscipi non oportere: cunctique à nobis per Litteras, suosque Oratores contenderent ut alias rursus temporis prorogationes fatetemus: præcipue autem instaret Serenissimus Cæsar, promissile se demonstrans iis qui à Catholica unitate dissentiant, se operam suam apud nos interpositurum, ut aliqua concordie ratio iniretur: quod ante suam in Germaniam profectionem apte non posset fieri: Nos, eadem semper spe pacis, & tantorum Principum voluntate adducti, cum præsertim cerneremus, ne ad dictum quidem Resurrectionis festum, alios Prælatos Vincentiam convenisse: prorogationis nomen iam fugientes, quod tam sæpe frustra fuerat repetitum, celebrationem generalis Concilij ad nostrum

& Sedis Apostolicæ beneplacitum suspendere maluimus: itaque fecimus, & de suspensione huiusmodi litteras ad singulos supradictorum Principū decima die Iun. M. D. xxxix. dedimus, sicut ex illis perspicue potest intelligi. Ea itaque suspensione necessario per nos facta, dum tempus illud magis idoneum à nobis, pacisq; aliqua conclusio expectatur, quæ & dignitatem postea, frequentiamque Concilio, & Christianæ Reip. præsentiorum salutem erat allatura; Christianæ interea res in deterius quotidie prolapse sunt, Hungaris, Rege ipsorum mortuo, Turcam vocantibus; Ferdinando Rege bellum in eos movente; Belgis ad defectionem à Cæsare ex parte quadam incitatis: cuius defectionis comprimendæ causa per Galliam amicissime, & cum Rege Christianissimo concordissimo, magno benevolæ inter eos voluntatis indicio transiens in Belgas Serenissimus Cæsar, & hinc deinde in Germaniam profectus, conventus Germaniæ Principum, & civitatum, tractandæ eius, quam dixerat, concordie causa habere cœpit. Sed cum, spe pacis iam deficiente, ille quoque modus curandæ in conventibus tractandæque concordie ad maiores potius discordias concitandas aptus esse videretur, inducti fuimus ad pristinum Concilij generalis remedium reverti, idque per Legatos nostros S. R. E. Cardinales, ipsi Cæsari obtulimus; quod etiam postremo, & præcipue in Ratisponensi conventu egimus, cum illic dilectus filius noster, Gaspar tit. S. Præxedis, Cardinalis Contarenius, summa doctrina & integritate Legatum nostrum ageret. nam cum, id quod ne accideret, antea veriti eramus, ex eius conventus sententia peteretur à nobis, ut ab Ecclesia dissentientium quosdam articulos tolerandos declararem, quoad per œcumenicum Concilium illi ex

cuterentur, & deciderentur; idque nobis ut concederemus, neque Christiana & Catholica veritas, neque nostra, & Sedis Apostolicæ dignitas permetteret; palam potius Concilium, ut quamprimum fieret, proponi mandavimus. Neque vero in alia unquam sententia & voluntate fuimus, quam ut primo quoque tempore Concilium œcumenicum & generale congregaretur; sperabamus enim ex eo & pacem populo Christiano, & Christianæ religionis integritatem posse recuperari: verumtamen id cum bona gratia & voluntate Christianorum Principum habere volebamus. Quam voluntatem dum expectamus; dum observamus tempus absconditum, *a* tempus beneplaciti tui, ô Deus! aliquando tandem decernere compulsi sumus, omne esse tempus beneplacitum Deo, cum de rebus sanctis, & ad Christianam pietatem pertinentibus, consilia ineuntur. Quapropter videntes, maximo quidem animi nostri cum dolore, rem Christianam quotidie in peius rueri; Hungaria à Turcis oppressa, Germanis periclitantibus, ceteris omnibus metu morroreque afflictis: nullius iam Principis consensum expectare, sed tantum Dei omnipotentis voluntatem, & Christianæ Reipublicæ utilitatem attendere constituimus. Itaque cum Vincenciam amplius non haberemus; cuperemusque cum universæ Christianorum salutis; tum Germaniæ nationis incommodis in eligendo per nos novæ Concilij habendi loco consulere; aliquotque locis propositis, ipsam Tridentinam civitatem ab ipsis desiderari videremus; nos etsi in citeriore Italia commodius omnia tractari posse iudicabamus; ad eorum tamen postulationes nostram voluntatem paterna charitate defleximus. itaque Tridentum *b* civitatē elegimus: qua in civitate, œcumenicum Concilium ad

a Psalm. 63.

b In extrema Italia ora

*ſola ſinibus
Venetorum
Germaniam
verſus ſita
eſt, amœniſ-
ſimo loco.*

*a Conc. Con-
ſtantinense
ſeſſ. 39.*

b Pſal. 36.

IO BULLA INDICATIONIS
proxime venturas Kalendas Nov. haberetur
idoneum locum illum ſtatuentes, quo ex
Germania quidem, aliisque Germaniæ fini-
timis nationibus facillimè, ex Gallia, Hispa-
nia, ceterisque provinciis remotioribus non
difficiliter Episcopi & Prælati convenire pos-
sent. Dies autem concilij ea à nobis ſpectata
eſt, quæ ſpatium in ſe haberet & publicandi
per Chriſtianas nationes noſtri huius decre-
ti & facultatis omnibus Prælatiſ ad venien-
dum tribuendæ. Quominus autem annum
tempus præfiniremus mutando Concilij lo-
co, *a* ſicut quibusdam Conſtitutionibus alias
præſcriptum eſt, ea res fuit in cauſa, quod
longius extrahi ſpem ſanandæ aliqua in par-
te Chriſtianæ Reip. quæ tot detrimentis & ca-
lamitatibus affecta eſt, noluimus: & tamen
videmus tempora, agnoſcimus difficultates:
quid ſperari poſſit ex conſiliis noſtris, incer-
tum eſſe intelligimus: ſed quia ſcriptum eſt,
b Revela Domino viam tuam, & ſpera in eo:
& ipſe faciet: magis Dei clementiæ & miſe-
ricordiæ confidere, quam noſtræ imbecilli-
tati diffidere conſtituimus. ſæpe enim fit in
bonis operibus incipiendis, ut, quod humana
conſilia non valent, divina virtus efficiat.
Huius igitur ipſius Dei omnipotentis, Patris,
& Filij & Spiritus ſancti, ac beatorum eius
Apoſtolorum, Petri & Pauli auctoritate, qua
nos quoque in terris fungimur, freti atque
ſubnixi, de venerabilium item fratrum no-
ſtrorum, S. R. E. Cardinalium conſilio & aſ-
ſenſu, ſublata, amotaque ſuſpenſione, de qua
ſupra commemoratum eſt, quam per præſen-
tes tollimus, & amovemus, ſacrum œcumeni-
cum & generale Concilium in civitate Tri-
dentina, loco commodo & libero, omni-
buſque nationibus opportuno, ad Kalend.
proximas Nov. anni præſentis ab incarna-
tione Domini M. D. XLII, incipiendum,

CONCILII TRIDENTINI. II
prosequendum, & eodem Domino adiu-
vante, ad ipsius gloriam atque laudem, &
Christiani totius populi salutem absolven-
dum, perficiendumque indicimus, annuntia-
mus, convocamus, statuimus, atque decerni-
mus: omnes omnibus ex locis tam venerabi-
les fratres nostros Patriarchas, Archiepisco-
pos, Episcopos, & dilectos filios Abbates, quã
alios quoscumque, quibus iure aut privile-
gio in Conciliis generalibus residendi, & sen-
tentias in eis dicendi permissa potestas est,
requirentes, hortantes, admonentes, ac nihi-
lominus eis vi iurisiurandi, quod nobis &
huic sanctæ Sedi præstiterunt, ac sanctæ vir-
tute obedientiæ, aliisque sub pœnis, iure aut
consuetudine in celebrationibus Concilio-
rum adversus non accedentes ferri & pro-
poni solitis, mandantes, arctèque præcipientes
ut ipsimet, nisi forte iusto detineantur
impedimento; de quo tamen fidem facere
compellantur, aut certe per suos legitimos
procuratores & nuntios, sacro huic Concilio
omnino adesse, & interesse debeât. Supra au-
tem dictos, Imperatorem, Regemque Chri-
stianissimum, necnon ceteros Reges, Duces,
Principes, quorum præsentia, si alias um-
quam, hoc quidem tempore maxime sanctis-
simæ Christi fidei & Christianorum omnium
futura est salutaris; rogantes atque obse-
crantes per viscera misericordiæ Dei, &
Domini nostri Iesu Christi; cuius fidei veri-
tas & religio, & intus & extra graviter iam
oppugnatur, ut si salvam volunt Christia-
nam esse Remp. si se Domino obstrictos &
obligatos pro maximis illius erga se benefi-
ciis intelligunt, ne deserant ipsius Dei causam
& negotium; ipsimet ad sacri Concilij cele-
brationem veniant, in quo ipsorum pietas at-
que virtus communi utilitati, salutique suæ
& ceterorum, & temporali, & æternæ, pluri-

12 BULLA INDUCTIONIS
num est profutura. Sin autem, id quod nol-
lemus, accedere ipsi non poterunt: at graves
saltem viros Legatos cum auctoritate mit-
tant, qui personam Principis sui quisque &
cum prudentia & cum dignitate possint in
Concilio referre. In primis vero ut id curent
quod ipsis facillimum, ut ex suis cuiusque
regnis ac provinciis Episcopi & Prælati sine
tergiversatione & mora ad Concilium profi-
ciscantur, quod maxime quidem à Prælati,
Principibusque Germaniæ Deum ipsum, atq;
nos impetrare æquum est; ut cum eorum
præcipue causa, ipsisque cupientibus, Conci-
lium indictum sit, & in ea civitate indictum,
quæ ab eis est desiderata, non graventur ipsi
sua cunctorum præsentia id celebrare & or-
nare; quò melius atque commodius, quæ
ad integritatem & veritatem Christianæ re-
ligionis, quæ ad honorem morum redu-
ctionem emendationemque malorum; quæ
ad Christianorum inter se tam Principum,
quàm populorum præem, unitatem, con-
cordiamque pertineant, & quæ ad repel-
lendos in petus Barbarorum & Infidelium,
quibus illi universam Christianitatem obrue-
re moliantur, sint necessaria, Deo nostris
consultationibus præeunte, & lumen sapien-
tiæ suæ ac veritatis mentibus nostris præse-
rente, agi in dicto sacro œcumenico Conci-
lio, & conspirante omnium charitate consuli,
tractari, confici, ad optatosque exitus deduci
quamprimùm, & quamoptimè possint. Atq;
ut nostræ hæc litteræ, & quæ in eis continen-
tur, ad noticiam cunctorum, quorum oportet,
perveniant; neve quis illorum ignorantia
excusationem prætendat, cum præsertim
etiam non ad omnes eos, quibus nominatim
illæ essent intimandæ, tutus forsitan pateat
accessus; volumus, & mandamus, ut in Basili-
ca Vaticana Principis Apostolorum, & in Ec-

CONCILII TRIDENTINI. 13.
clesia Lateranensi, cum ibi multitudo populi
ad audiendam rem divinam congregari solita
est, palam clara voce per curiæ nostræ cursores,
aut notarios aliquos publicos legantur, lectæque
in valuis dictarum Ecclesiarum, itemque Cancellariæ
Apostolicæ partis & Campi Floræ solito loco affigantur: ubi
ad lectionem & notitiam cunctorum aliquamdiu
expositæ pendeant: cumque inde amovebuntur,
earum nihilominus exempla in eisdem locis remaneant
affixa. Nos enim per lectionem, publicationem,
affixionemque huiusmodi, omnes & quoscumque,
quos antedictæ nostræ Litteræ comprehendunt, post
spatium duorum mensium à die Litterarum
publicationis & affixionis, ita volumus obligatos
esse atque adstrictos, ac si ipsi sine illæ coram
lectæ & intimatæ essent, transumptis quidem
earum quæ manu publici notarij scripta, aut
subscripta, & sigillo personæ alicuius Ecclesiasticæ
in dignitate constitutæ munita fuerint, ut fides
certa & indubitata habeatur, mandamus, atque
decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc
paginam nostræ indictionis, annuntiationis convocationis
statuti, decreti, mandati, præcepti & obsecrationis
infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis
autem hoc attentare præsumpserit, indignationem
omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli
Apostolorum eius, se noverit incursum. Datum
Romæ apud Sanctum Petrum anno incarnationis
Dominicæ M. D. XLII. XI. Kalendar. Iun. Pontificatus
nostri anno VIIII.

Blosius.

Hier. Dand.

14
S E S S I O P R I M A,
SACROSANCTI OECVMENICI
ET GENERALIS
CONCILII TRIDENTINI,
SVB PAVLO III. PONT. MAX.
C E L E B R A T A.
D I E X I I I . M E N S I S D E C I
A N N O D O M . M . D . X L V .

Decretum de inchoando Concilio

Placetne vobis, ad laudem & gloriam sanctæ & individuae Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, ad incrementum & exaltationem fidei, & religionis Christianæ, ad extirpationem hæresum, ad pacem & unionem Ecclesiæ, ad reformationem Cleri & populi Christiani, ad depressionem & extinctionem hostium Christiani nominis, decernere, & declarare, sacrum Tridentinum & generale Concilium incipere, & inceptum esse? *Responderunt, Placet.*

Judicium futuræ Sessionis.

Et cum proxima sit celebritas Nativitatis Domini nostri Iesu Christi; & subsequantur aliæ festivitates labentis & incipientis anni, placetne vobis primam futuram Sessionem habendam esse die Iovis post Epiphaniam, quæ erit septima mensis Ian. anno Domini M, D, XLVI, *responderunt, Placet,*

SESSIO SECVNDA,
CELEBRATA

DIE VII. MENSIS IANVARIII

M. D. XLVI.

*Decretum de modo vivendi, & aliis in
Consilio servandis.*

Sacrofancta Tridentina Synodus, in Spi-
ritu sancto legitime congregata, in ea
presidentibus eisdem tribus Apostolicæ Se-
dis Legatis, agnoscens cum beato Iacobo
Apostolo quod *a* omne datum optimum
& omne donum perfectum desursum est, def-
cendens à Patre luminum: qui iis qui postu-
lant à se sapientiam, dat omnibus affluenter,
& non impropèrat eis; & simul sciens, quod
b initium sapientiæ est Timor Domini: sta-
tuit, & decrevit, omnes & singulos Christi
fideles; in civitate Tridentina congregatos
exhortandos esse, prout exhortatur, ut se
à malis & peccatis hætenus commissis emen-
dare, ac de cetero in timore Domini ambula-
re, *c* & desideria carnis non perficere, ora-
tionibus instare, sæpius confiteri, Eucha-
ristiæ sacramentum sumere; Ecclesias fre-
quentare, præcepta denique Dominica, quan-
tum quisque poterit, adimplere; necnon quo-
tidie pro pace Principum Christianorum &
unitate Ecclesiæ privatim orare velint: Epis-
copos verò & quoscumque alios, in ordi-
ne sacerdotali constitutos, œcumenicum
Concilium in ea civitate concelebrantes, ut
assiduè in Dei laudibus incumbere, hostias;
laudes, & preces offerre, sacrificium Missæ
quolibet saltem die Dominico, in quo Deus
lucem condidit, & à mortuis resurrexit,
ac *d* Spiritum sanctum in discipulos infudit,
peragere satagant, facientes, sicut idem Spi-

a Jac. 1.

*b Proverb. 1.
& 9.
Psalm. 118.
Eccli. 1.*

c Galat. 5.

d Act. 2.

a 1. *Tim.* 2.

ritus sanctus, per *a* Apostolum præcipit, obsecrationes, orationes, postulationes, gratiorum actiones, pro Sanctissimo Domino nostro Papa, pro Imperatore, pro Regibus, & ceteris qui in sublimitate constituti sunt, & pro omnibus hominibus: ut quietam & tranquillam vitam agamus, pace fruamur, & fidei incrementum videamus. Præterea hortatur ut ieiunent saltem singulis sextis feriis in memoriam passionis Domini, & eleëmofynas pauperibus erogent: in ecclesia autem cathedrali singulis quintis feriis celebretur Missa de Spiritu sancto; cum Litanii & aliis orationibus ad hoc institutis: in aliis vero ecclesiis eadem die dicuntur ad minus Litanæ, & orationes *b*: tempore autem quo sacra peraguntur, colloquutiones & confabulationes non fiant: sed ore & animo celebranti assistatur. Et quoniam *c* oportet Episcopos esse irreprehensibiles, sobrios castos, domui suæ bene præpositos; hortatur etiam, ut ante omnia quilibet in mensa *d* seruet sobrietatem, moderatoremque ciborum; deinde cum in eo loco sæpe otiosi sermones oriri soleant, ut *e* in ipsorum Episcoporum mensis divinarum Scripturarum lectio admisceatur: familiares vero suos unusquisque instruat & erudiat, ne sint rixosi, vinosi, impudici, cupidi, elati, blasphemii, & voluptatum amatores, vitia demum fugiant, & virtutes amplectantur; & in vestitu, & cultu, & omnibus actibus honestatem præ se ferant, sicut decet ministros ministrorum Dei. Ad hæc cum huius sacrosancti Concilij præcipua cura, sollicitudo & intentio sit, ut propulsatis hæresum tenebris, quæ per tot annos operuerunt terram, Catholicæ veritatis lux, Iesu Christo, *f* qui vera lux est, annuente, candor puritasque refulgeat & ea, quæ refor-

b *Infra Sess.*
fione 22. in
Decreto de
observandis
in celebr.

Miss.

c 1. *Tim.* 3.

d *Tit.* 1.

1. *Tim.* 3.

e *fin.* 2. 9. 7.

cum sim. Con.

Tol. 3. *cap.* 6.

Conc. Rhe-
men. c. 27.

Euseb. in 4.

Decr. & in-

fra. Sess. 25.

c. 1. *de refor.*

e c. *Pro reve-*
rentia, Dist.

44.

f *Ioan.* 1.

De modo viv. & aliis in Conc. serv. In
 matione egent, reformatur: ipsa Synodus
 hortatur omnes Catholicos hinc congregatos,
 & congregandos, atque eos praesertim, qui
 sacrarum litterarum peritiam habent, ut se-
 dula meditatione diligenter secum ipsi cogi-
 tent, quibus potissimum viis & modis ipsius
 Synodi intentio dirigi, & optatum effe-
 ctum sortiri possit, quo maturius & consul-
 tius damnari damnanda, & probanda proba-
 ri queant; ut per totum orbem omnes uno
 ore & eadem fidei confessione glorificent
 Deum, & Patrem Domini nostri Iesu Christi.

In sententiis vero dicendis iuxta a Toleta-
 ni Concilij statutum, in loco benedictionis
 confidentibus Domini sacerdotibus, nullus
 debeat aut immodestis vocibus perstrepere,
 aut tumultibus perturbare; nullis etiam falsis
 vanisve aut obstinatis disceptationibus con-
 tendere: sed quidquid dicatur, sic mirissima
 verborum prolatione temperetur, ut nec
 audientes offendantur, nec recti iudicij acies
 perturbato animo inflectatur.

Insuper ipsa sacra Synodus statuit, ac de-
 crevit quod, si forte contigerit aliquos de-
 bito in locob non edere, & sententiam etiam
 sub verbo, *Placet*, proferre, Congregatio-
 nibus interesse, & alios quoscumque actus
 facere, Concilio durante; nulli propterea
 praedictum generetur, nullique novum ius
 acquiratur.

*Deinde indicta fuit futura Sessio ad diem Io-
 nis, quartam mensis Febr. proxime
 venturi.*

a Concil. To-
 let. 11. cap. 1.
 Con. Con-
 stan. Sess. 1.
 in princ. c. in
 loco 5. q. 4.
 Vide & 4.
 Tolet. cap. 3.

b Idem in
 conclusione
 repetitur Epi-
 scopis forma
 praescripta est
 1. Bracc. cap.
 24. & c. Epis-
 copus 17.
 Dist.

18
S E S S I O T E R T I A,
C E L E B R A T A
D I E I V. M E N S I S F E B R.
M. D. X L V I.

Decretum de Symbolo fidei.

IN nomine sanctæ & individuæ Trinitatis
Patris, & Filij, & Spiritus sancti.

Hæc sacrosancta œcumenica & generalis
Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, in ea præsentibus eisdem
tribus Apostolicæ Sedis Legatis, magnitudinẽ
rerum tractandarum considerans, præsertim
earum, quæ duobus illis capitibus, de extir-
pandis hæresibus & moribus reformandis
continentur, quorum causa præcipue est con-
gregata; agnoscens autem cum a Apostolo,
non esse sibi colluctationem adversus carnem
& sanguinem, sed adversus spirituales nequi-
tias in cælestibus, cum eodem omnes & sin-
gulos imprimis hortatur, ut confortentur in
Domino, & in potentia virtutis eius, in om-
nibus sumentes b scutum fidei, in quo pos-
sint omnia tela nequissimi ignea extinguere,
atque galeam spei salutis accipiant, cum gla-
dio spiritus, quod est Verbum Dei. Itaque,
ut hæc pia eius sollicitudo principium & pro-
gressum suum per Dei gratiam habeat, an-
te omnia statuit, & decernit, præmitten-
dam esse confessionem fidei, c Patrum exem-
pla in hoc secuta, qui sacratoribus Conciliis
hoc scutum contra omnes hæreses in princi-
pio suarum actionum apponere consueverunt:
quo solo aliquando & Infideles ad fidem tra-
xerunt, hæreticos expugnarunt, & Fideles
confirmarunt. Quare Symbolum fidei, quo
sancta Romana Ecclesia utitur, tamquam
principium illud, in quo omnes qui fidem
Christi profitentur, necessario conveniunt,
ac fundamentum firmum & unicum, contra

a *Ephes. 6.*

b. *Ephes. 6.*

c *Conc. Ni-
cen. Conc.*

Rom. sub Iul.

1. *Conc. Hip-
pon in prin.*

Conc. Const. 6

*Actione 17,
cum sim. c.*

1. *Dist. 15.*

c. *Baptizan-
dos cum seq.*

de Conf. Dist.

4. *cap. 1. de
sim. Tri.*

quod a portæ Inferi numquam prævalebunt, a *Matth.* 16, totidem verbis quibus, in omnibus Ecclesiis legitur, exprimendum esse censuit. quod quidem eiusmodi est.

Credo in unum Deum Patrem omnipotentem, factorem cæli & terræ, visibilium omnium, & invisibilium: & in unum Dominum Iesum Christum, Filium Dei unigenitum, & ex Patre natum ante omnia sæcula: Deum de Deo, lumen de lumine: Deum verum de Deo vero: genitum non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt: qui propter nos homines, & propter nostram salutem, descendit de cælis, & incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria virgine, & homo factus est: crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus & sepultus est: & resurrexit tertia die, secundum Scripturas: & adscendit in cælum, sedet ad dexteram Patris: & iterum venturus est cum gloria iudicare vivos & mortuos: cuius regni non erit finis & in Spiritum sanctum Dominum, & vivificantem: qui ex Patre, Filioque procedit: qui cum Patre & Filio simul adoratur, & conglorificatur: qui locutus est per Prophetas: & unam sanctam Catholicam & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum baptisma in remissionem peccatorum: & expecto resurrectionem mortuorum, & vitam venturi sæculi. Amen.

Indicatio futurae Sessionis.

Eadem sacrosancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, in ea præsidentibus eisdem tribus Apostolicæ Sedis Legatis, intelligens multos Prælatos ex diuersis partibus accinctos esse itineri, nonnullos etiam in via esse, quo huc veniant; cogitansque omnia ab ipsa

a Vide infra
Catalogum
eorum qui
Concilio in-
terfuerūt sub
Pio 4.

sacra Synodo decernenda, eo maioris apud omnes existimationis & honoris videri posse, quò a maiori fuerint & pleniori Patrum consilio & præsentia sancita & corroborata; statuit & decrevit, futuram Sessionem post præsentem, celebrandam esse die Iovis, quæ subsequetur Dominicam Lætare, proxime futuram: interim tamen non differri discussionem & examinationem eorum quæ ipsi Synodo discutienda & examinanda videbuntur.

S E S S I O Q V A R T A,
C E L E B R A T A

D I E V I I I. M E N S I S A P R I I.

M. D. X L V I.

Decretum de Canonicis scripturis.

Sacrosancta, œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, presidentibus in ea, eisdem tribus Apostolicæ Sedis legatis, hoc sibi perpetuò ante oculos proponens, ut sublatis erroribus, puritas ipsa Evangelij in Ecclesia conservetur: quod a promissum ante per Prophetas in Scripturis sanctis, Dominus noster Iesus Christus Dei Filius, proprio ore primum promulgavit; deinde per suos Apostolos tanquam fontem omnis & salutaris veritatis, & morum disciplinæ, b omni creaturæ prædicari iussit: perspicuensque hanc veritatem & disciplinam contineri in libris scriptis, & sine scripto traditionibus, quæ ipsius Christi ore ab Apostolis acceptæ, aut c ab ipsis Apostolis, Spiritu sancto dictante, quasi per manus traditæ, ad nos usque pervenerunt; orthodoxorum Patrum exempla secuta, omnes libros tam veteris quam novi Testamenti, cum utriusque vñs

a Jer. 31. f.

b Matt. &
Marc. ult.
c 1. The. 2. c.
Ecclesiastica-
rum Dist. 11.
C. C. M. a. 3.
the. de celeb.
Miss. Con. Se-
no. n. se rem-
pore Clem. 7.
dec. 5.

Deus sit auctor, nec non traditiones ipsas, tum ad fidem, tum ad mores pertinentes, tamquam vel ore tenus à Christo, vel à Spiritu sancto dictatas, & continua successione in Ecclesia Catholica conservatas, pari pietatis affectu ac reverentia suscipit, & veneratur. Sacrorum vero librorum a indicem huic decreto adscribendum censuit; ne cui dubitatio suboriri possit quinam sint, qui ab ipsa Synodo suscipiuntur. Sunt vero infra scripti: Testamenti veteris, quinque Moisi, id est, Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri, Deuteronomium; Iosue, Iudicum, Ruth, quatuor Regum, duo Paralipomenon, Esdræ primus, & secundus qui dicitur Nehemias, Tobias, Iudith, Hester, Iob, Psalterium Davidicum centum quinquaginta Psalmorum, Parabolæ, Ecclesiastes, Canticum canticorum, Sapientia, Ecclesiasticus, Isaias, Ieremias cum Baruch, Ezechiel, Daniel, duodecim Prophetæ minores, id est, Osea, Ioël, Amos, Abdias, Ionas, Michæas, Nahum, Habacuc, Sophonias, Aggæus, Zacharias, Malachias, duo Machabæorum, primus & secundus. Testamenti novi, quatuor Evangelia, secundum Mathæum, Marcum, Lucam, & Ioannem: Actus Apostolorum à Luca Evangelista conscripti: quatuordecim Epistolæ Pauli Apostoli, ad Romanos, quæ ad Corinthios, ad Galatas, ad Ephesios, ad Philippenses, ad Colossenses, duæ ad Thessalonicenses, duæ ad Timotheum, ad Titum, ad Philemonem, ad Hebræos: Petri Apostoli duæ, Ioannis Apostoli tres, Iacobi Apostoli una, Iudæ Apostoli una, & Apocalypsis Ioannis Apostoli. Si quis autem libros ipsos integros cum omnibus suis partibus, prout in Ecclesia Catholica legi consueverunt, & in veteri vulgata Latina editione habentur, pro sacris & canoni-

a In can. A. post. cap. 84. Innocent. 1. epist. 3. c. 7. Gelasius in Conc. 70. epist. Conc. Laod. c. 59. Conc. Cart. 3. cap. 47. c. sancta Romana Dist. 15. & sine Epist. Eus. gen. in Conc. Florent. ad Armez.

cis non susceperit, & traditiones prædictas sciens & prudens contempserit, anathema sit. Omnes itaque intelligant quo ordine & via ipsa Synodus, post iactum fidei confessionis fundamentum, sit progressura, & quibus potissimum testimoniis ac præsiidiis in confirmandis dogmatibus, & instaurandis in Ecclesia moribus, sit usura.

Decretum de editione & usu sacrorum Librorum.

Insuper eadem sacrosancta Synodus considerans non parum utilitatis accedere posse Ecclesiæ Dei, si ex omnibus Latinis editionibus, quæ circumferuntur, sacrorum Librorum, quænam pro authentica habenda sit, innotescat; statuit, & declarat, ut hæc ipsa vetus & vulgata editio, quæ longo tot sæculorum usu in ipsa Ecclesia probata est, in publicis lectionibus, disputationibus, prædicationibus, & expositionibus pro authentica habeatur; & ut nemo illam rejicere quovis prætextu audeat, vel præsumat.

a c. Hæresis, & c. Quidam, in fi. 24. q. 3. infra Sess. 13. cap. 1.

b Sic Synodus in Trul. c. 19. quam putant Constan. 6. c. Exijt. circa fi. de ver. sig. in 6.

c Vide infra de libris pro-

Præterea, ad *a* coercenda petulantia ingenia, decernit ut nemo, suæ prudentiæ innixus, in rebus fidei, & morum, ad ædificationem doctrinæ Christianæ pertinentium, sacram Scripturam ad suos sensus contorquens, contra eum sensum quem tenuit, & tenet sancta mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu & interpretatione Scripturarum sanctarum, aut etiam *b* contra unanimum consensum Patrum, ipsam Scripturam sacram interpretari audeat; etiam si huiusmodi interpretationes nullo unquam tempore in lucem edendæ forent. Qui contraverint, per Ordinarios declarentur, & penis à iure statutis puniantur.

Sed & *c* Impressoribus modum in hac parte, ut par est, imponere volens, qui iam

sine modo, hoc est, putantes sibi licere quidquid libet, sine licentia Superiorum Ecclesiasticorum, ipsos sacrae Scripturae libros, & super illis annotationes, & expositiones quorumlibet indifferenter, sæpe tacito, sæpe etiam e mentito prælo, & quod gravius est, sine nomine auctoris imprimunt; alibi etiam impressos Libros huiusmodi temere venales habent; decernit, & statuit, ut posthac, sacra Scriptura, potissimum vero hæc ipsa vetus & vulgata editio, quam emendatissime imprimatur; nullique liceat imprimere, vel imprimi facere quosvis libros de rebus sacris sine nomine auctoris, neque illos in futurum vendere, aut etiam apud se retinere, nisi primum examinati probatique fuerint ab Ordinatione, sub pœna anathematis & pecuniæ in canone & Concilij nouissimi Lateranensis apposita. Et, si Regulares fuerint, ultra examinationem, & probationem huiusmodi, licentiam quoque à suis Superioribus impetrare teneantur, recognitis per eos Libris, iuxta formam suarum ordinationum. Qui autem scripto eos communicant, vel, evulgant, nisi antea examinati probatique fuerint, eisdem pœnis subiaceant quibus Impressores. Et qui eos habuerint, vel legerint, nisi prodiderint auctores pro auctoribus habeantur. Ipsa vero huiusmodi librorum probatio in scriptis detur, atque ideo in fronte libri, vel scripti, vel impressi, authentice appareat: idque totum, hoc est, probatio, & examen, gratis fiat: vt probanda probentur, & reprobanda improbanda. Post hæc temeritatem illam reprimere volens, qua ad profana quæque convertuntur & torquentur verba & sententiæ sacrae Scripturae, ad scurrilia scilicet, fabulosa, vana, adulationes, detractiones, superstitiones impias & diabo-

*hibitis regulâ
10. Nunc etiã
censuris Bullæ
Cænæ, Im-
pressores li-
brorum, pro-
hibitorum in-
notantur,*

2. Vide infra

licas incantationes, divinationes, sortes, libellos etiam famosos; mandat, & precipit, ad tollendam huiusmodi irreuerentiam & contemptum, ne de cetero quisquam quomodolibet verba Scripturę sacrę ad hæc & similia audeat usurpare; ut omnes huius generis homines, temeratores & violatores verbi Dei, iuris & arbitrij pœnis per Episcopos coërceantur.

Indictio futurę Sessionis.

Item hæc sacrosancta Synodus statuit, & decernit, proximam futuram Sessionem tenendam & celebrandam esse feria quinta post sacratissimum festum proximum Pentecostes.

S E S S I O Q V I N T A,
C E L E B R A T A

D I E X V I I . M E N S I S I V N .
M . D . X L V I .

Decretum de peccato originali.

a *Heb. 11.*

b *Ephes. 4.*
c *Gen. 3.*

VT fides nostra Catholica, a sine qua impossibile est placere Deo, purgatis erroribus, in sua sinceritate integra & illibata permaneat; & ne populus Christianus b omni vento doctrinę circumferatur; cum c Serpens ille antiquus, humani generis perpetuus hostis, inter plurima mala, quibus Ecclesia Dei his nostris temporibus perturbatur, etiam de peccato originali, eiusque remedio non solum nova, sed vetera etiam dissidia excitaverit: sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem tribus Apostolicę Sedis Legatis, iam ad revocandos errantes & nutantes confirmandos accedere volens, sacrarum Scripturarum, & sanctorum Patrum,

Patrum, ac probatissimorum Conciliorum testimonia, & ipsius Ecclesie iudicium & consensum secuta, hæc de ipso peccato originali statuit, fatetur, ac declarat.

1. Si quis non confitetur, primum hominem Adam, cum mandatum Dei in Paradiso fuisset transgressus, statim sanctitatem & iustitiam, in qua constitutus fuerat, amisisse, incurrisseque per offensam prævaricationis huiusmodi iram & indignationem Dei atque idem mortem quam antea illi *b* comminatus fuerat Deus, & cum morte captivitatem sub eius potestate *c* qui mortis deinde habuit imperium, hoc est, diaboli, totumque Adam, per illam prævaricationis offensam, secundum corpus & animam in deterius commutatum fuisse: anathema sit.

2. Si quis Adæ prævaricationem sibi soli, & non eius propagini asserit nocuisse, & acceptam à Deo sanctitatem, & iustitiam, quam perdidit, sibi soli, & non nobis etiam eum perdidisse; aut inquinatum illum per inobedientiæ peccatum, mortem & pœnas corporis tantum in omne genus humanum transfudisse, non autem, & peccatum, quod mors est animæ. anathema sit: cum contradicat Apostolo dicenti: *e* Per unum hominem peccatum intravit in mundum, & per peccatum mors: & ita in omnes homines mors pertransiit, in quo omnes peccaverunt.

3. Si quis hoc Adæ peccatum, quod origine unum est, & propagatione, non imitatione transfusum omnibus, in est unicuique proprium, vel per humanæ naturæ vires, vel per aliud remedium asserit tolli, quam per meritum unius mediatoris Domini nostri Iesu Christi, *f* qui nos Deo reconciliavit in sanguine suo, factus nobis *g* iustitia, sanctificatio, & redemptio: aut negat ipsum Christi Iesu meritum per Baptismi sacramentum in forma Ecclesie rite collatum, tam adultis quam

a Cælest. 1.
epist. 1. c. 4.

b Gen. 3.

c Hebr. 2.
Conc. Araus-
sicanum 2.
cap. 1.

d Rom. 5. 1.
Cor. 15. Cor.
Arausicanum
2. cap. 2.

e Rom. 5. 1.
Placuit 157.
Regenerante,
&c. Quæris
in si. ac Cons.
Dist. 4.

f 1. Tim. 2.
Coloss. 1.
g 1. Cor. 1.

a *Actor.* 4.

b *Ioan.* 1.

c *Gal.* 3.

parvulis applicari; anathema sit: quia *a* non est aliud nomen sub cælo datum hominibus, in quo oporteat nos salvos fieri. Vnde illa vox: *b* Ecce agnus Dei: Ecce qui tollit peccata mundi. Et illa: *c* Quicumque baptizati estis, Christum induistis.

d *Conc. Mile-*
vitianum c. 2.
Con: *Afric.*
c. 77. & c.
Placuit. 153.
de Conf.
Dist. 4.
e *Rom.* 5. c.
Placuit. c.
Quæris, in fi.
& c. Regene-
rante, de
Conf. Dist. 4.

4. Si quis parvulos recentes ab uteris matrum baptizandos negat, etiamsi fuerint à baptizatis paerntibus orti; aut dicit *d* in remissionem quidem peccatorum eos baptizari: sed nihil ex Adâ trahere originalis peccati, quod regenerationis lavacro necesse sit expiari ad vitam æternam consequendam; unde fit consequens, ut in eis forma Baptismatis, in remissionem peccatorum, non vera, sed falsa intelligatur: anathema sit, quoniam non aliter intelligendum est id quod dixit Apostolus: *e* Per unum hominem peccatum intravit in mundum, & per peccatum mors; & ita in omnes homines mors pertransiit, in quo omnes peccaverunt: nisi quemadmodum Ecclesia Catholica ubique diffusa semper intellexit, propter hanc enim regulam fidei ex traditione Apostolorum etiam parvuli, qui nihil peccatorum in semetipsis adhuc committere potuerunt, ideo in remissionem peccatorum veraciter baptizantur, ut in eis regeneratione mundetur, quod generatione contraxerunt. *f* Nisi enim quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei.

f *Ioan.* 3.
c *Filius,* &
c. Non dubi-
to, de Conf.
Dist. 4. c.
Debitum cum
seq. de Bap.
g *Ex c.* 13. l. 1.
contra 2.
e *dist. Pelag.*
h *Rom.* 8.
i *Rom.* 6. &
c. Proprie, de
Conf. Dist. 4.
k *Rom.* 8.

5. Si quis per Iesu Christi Domini nostri gratiam, quæ in Baptismate confertur, reatum originalis peccati remitti negat; aut etiam asserit non tolli totum id, quod veram & propriam peccati rationem habet; sed illud *g* dicit tantum radi, aut non imputari: anathema sit. in renatis enim nihil odit Deus: quia *h* nihil est damnationis iis qui verè *i* consepulti sunt cum Christo per Baptisma in mortem: non *k* non secundum carnem

ambulant; sed *a* veterem hominem exuen-
 tes, & *b* novum, qui secundum Deum crea-
 tus est, induentes; innocentes, immaculati,
 puri, innoxij, ac Deo dilecti effecti sunt,
c heredes quidem Dei, coheredes autem
 Christi, ita ut nihil prorsus eos ab ingressu
 cæli remoretur. Manere autem in baptizatis
 concupiscentiam, vel fomitem, hæc sancta
 Synodus fatetur, & sentit: quæ cum ad ago-
 nem relicta sit, nocere non consentientibus,
 sed viriliter per Christi Iesu gratiam repu-
 gnantibus valet: quiminò, *d* qui legiti-
 me certaverit, coronabitur. Hanc concupis-
 centiam, quam aliquando *e* Apostolus pec-
 catum appellat sancta Synodus declarat,
 Ecclesiam Catholicam numquam intellexisse
 peccatum appellari, quod vere & proprie in-
 renatis peccatum sit, *f* sed quia ex peccato
 est, & ad peccatum inclinat. Si quis autem
 contrarium senserit, anathema sit.

Declarat tamen hæc ipsa sancta Synodus,
 non esse suæ intentionis, comprehendere in
 hoc decreto, ubi de peccato originali agitur,
 beatam & immaculatam Virginem Mariam,
 Dei genitricem; sed observandas esse *g* con-
 stitutiones felicitis recordationis Sixti Papæ
 IV. sub pœnis in eis constitutionibus con-
 tentis, quas innovat.

a Coloss. 3.
b Ephes. 4.
c Quomodo
 renovari, de
 Pœniten.
 Dist. 2.
c Rom. 8.
 Gal. 3.

d 2. Tim. 27

e Rom. 6.7.
 & 8.
 Coloss. 3.

f Respici, cap.
 13. lib. 1. con-
 tra 2. epist.
 Pelag. &
 alios locos
 eiusdem.

g Vide infra
 11.

Decretum de reformatione.

C A P V T I.

*De instituenda lectione sacrae Scripturae &
 liberalium artium.*

E Adem sacrosancta Synodus, piis summo-
 rum Pontificum & probatorum *b* Con-
 ciliarum constitutionibus inhærens, easque
 amplectens, & illis adiiciens, ne celestis ille
 sacrærum librorum thesaurus, quem Spiritus
 sanctus summa liberalitate hominibus tradi-
 dit, neglectus iaceat; statuit, & decrevit,

h Conc. Lare-
 ran. sub Ju-
 noc. 3. c. 11.
 Cabilon. 2.
 cap. 3. c. De
 quibusdam,
 inst.

quod in illis Ecclesiis, in quibus præbenda, aut præstimonium, seu aliud quovis nomine nuncupatum stipendium pro Lectoribus sacre Theologie deputatum reperitur, Episcopi, Archiepiscopi, Primates, & alij locorum Ordinarij, eos qui præbendam, aut præstimonium, seu stipendium huiusmodi obtinent, ad ipsius sacre Scripturæ expositionem & interpretationem per se ipsos, si idonei fuerint, alioquin per idoneum Substitutum, ab ipsis Episcopis, Archiepiscopis, Primatibus, & aliis locorum Ordinariis eligendum, etiam per subtractionem fructuum, cogant, & compellant. De cetero veto præbenda, præstimonium, aut stipendium huiusmodi non nisi personis idoneis, & quæ per se ipsos id munus explere possint, conferantur, & aliter facta provisio nulla fit, & invalida. *a* In ecclesiis autem Metropolitanis, vel cathedralibus, si civitas insignis vel populosa, ac etiam in collegiatis existentibus in aliquo insigni oppido, etiam nullius diocesis, si ibi Clerus numerosus fuerit, ubi nulla præbenda, aut præstimonium, seu stipendium huiusmodi deputatum reperitur, præbenda quomodocumque, præterquam ex causa resignationis, primo vacatura, cui aliud onus incompatible iniunctum non sit, ad eum usum ipso facto perpetuo constituta, & deputata intelligatur. Et quatenus in ipsis Ecclesiis nulla, vel non sufficiens præbenda foret, *b* Metropolitanus, vel Episcopus ipse per assignationem fructuum alicuius simplicis beneficij, eiusdem tamen debitis supportatus oneribus, vel per contributionem Beneficiatorum suæ civitatis & diocesis, vel alias prout commodius fieri poterit, de Capituli consilio ita provideat, ut ipsa sacre Scripturæ lectio habeatur; ita tamen, ut quæcumque aliz lectiones, vel consuetudine, vel

a Quia, &
c. ff. de Mag-
gistr. & infra
Sess. 23. de
ref. c. 18.

b Infra Sess.
24. c. 15. de
ref. acta.

quavis alia ratione instituta, propter id minime prætermittantur. Ecclesiæ vero, quarum annui proventus tenues fuerint, & ubi tam exigua est Cleri & populi multitudo, ut Theologiæ lectio in eis commode haberi non possit, saltem a magistrum habeant, ab Episcopo cum consilio Capituli eligendum, qui Clericos, aliosque scholares pauperes grammaticam gratis doceat, ut deinceps ad ipsa sacra Scripturæ studia, annuente Deo, transire possint. ideoque illi b magistro grammatices vel alicuius simplicis beneficii fructus, quos tamdiu percipiat, quamdiu in docendo perstiterit, assignentur; dum tamen beneficium ipsum suo debito non fraudetur obsequio: vel ex Capitulari, vel Episcopali mensa condigna aliqua merces persolvatur: vel alias Episcopus ipse aliquam rationem ineat suæ Ecclesiæ & diocesi accommodam: ne pia hæc, utilis, atque fructuosa provisio, quovis quæsito colore, negligatur. In Monasteriis quoque Monachorum, ubi commode fieri queat, etiam c lectio sacra Scripturæ habeatur. qua in re si Abbates negligentes fuerint, Episcopi locorum, in hoc ut Sedis Apostolicæ delegati, eos ad id opportunis remediis compellant. In conventibus vero aliorum Regularium, in quibus studia commode vigere possunt, sacra Scripturæ lectio similiter habeatur: quæ lectio à Capitulis generalibus vel provincialibus assignetur dignioribus magistris. In gymnasiis etiam publicis, ubi tam honorifica, & ceterorum omnium maxime necessaria lectio hæcenus instituta non fuerit, religiosissimorum Principum, ac Rerumpublicarum pietate & charitate ad Catholicæ fidei defensionem & incrementum, sanæquæ doctrinæ conservationem & propagationem instituat: & ubi instituta foret, & negligetur, restituatur. Et, d ne sub specie pietatis im-

a Conc. Constantin. 5. c. 5. cap. 1. & c. Quia de Mag. Conc. Lateran. sub Alex. 3. c. 18 & sub Inn. 3. c. 11. & infra Sess. 23. c. 18. de ref. Clem. Ne in agro de statum. c. 2. b 2. de Mag. Is ad pres. sionem si e. tenerur c. Bulla Pii 4. In sacrosanctis. 1564.

c Cui addidit Paulus 5. lectionem Hebraicam, Græcam & Arabicam, Const. Apostolica. 1610.

d Hinc etiam;

*novit Bulla
Pij 4. de Pro-
fess. fidei, 13.
Decr. 1564.*

pietas disseminetur ; statuit eadem sancta Synodus, neminem ad huiusmodi lectionis officium tam publice quam privatim admittendum esse, qui prius ab Episcopo loci de vita, moribus & scientia examinatus & approbatus non fuerit: quod tamen de Lectoribus in claustris monachorum non intelligatur. Docentes vero ipsam sacram Scripturam, dum publice in scholis docuerint, & a scholares, qui in ipsis scholis student, privilegiis omnibus de percéptione fructuum, præbendarum, & beneficiorum suorum, in absentia à iure communi concessis, plene gaudeant, & fruantur.

*2 e. si. de
mag.*

C A P V T II.

De verbi Dei Concionatoribus & Quæstoribus eleëmofynariis.

*b Infra Sess.
24. c. 4. de
resor.
c. 11. Tolet.*

Quia vero Christianæ Reipublicæ *b* non minus necessaria est prædicatio Evangelij, quam lectio; & *c* hoc est præcipuum Episcoporum munus; statuit, & decrevit eadem sancta Synodus, omnes Episcopos, Archiepiscopos, Primates, & omnes alios ecclesiarum Prælatos teneri per se ipsos, si legitime impediti non fuerint, ad prædicandum sanctum Iesu Christi Evangelium. Si vero contigerit Episcopos, & alios prædictos, legitimo detineri impedimento, iuxta formam *d* generalis Concilii viros idoneos assumere *e* teneantur ad huiusmodi prædicationis officium salubriter exequendum. Si quis autem hoc adimplere contempserit, districtæ subiaceat ultioni. Archipresbyteri quoque, Plebani, & quicumque Parochiales, vel alias curam animarum habentes ecclesias quocumque modo obtineant, per se, vel alios idoneos, si legitime impediti fuerint, *f* diebus saltem Dominicis, & festis solemnibus ple-

*d c. Inter ce-
tera de offi-
iud. ord. vide
infra VIII.
c. Infra Sess.
24. de res.
cap. 4.
f Con. Con-
stantinop. 6.
cap. 8. c.
Exiit. parag.*

bes sibi commissas pro sua & earum capaci- *habetur etiam*
tate pascant salutaribus verbis ; docendo, *de ver. sig in*
quæ scire omnibus necessarium est ad salu- *6. Conc. La-*
tem , anuntiandoque eis cum brevitate & *teran. ulri-*
facilitate sermonis , vitia quæ eos declinare, *mun, Sess. 11.*
& virtutes quas sectari oporteat ; ut pœnam
æternam evadere , & cælestem gloriam con-
sequi valeant. Id vero si quis eorum præsta-
re negligat , etiamsi ab Episcopi iurisdic-
tione quavis ratione exemptum se esse præ-
tenderet ; etiamsi si ecclesiæ quovis modo
exemptæ dicerentur , aut alicui monaste-
rio , etiam extra diœcesim existenti , forsan
annexæ , vel unitæ , modò re ipsa in diœcesi
sint , provida pastoralis Episcoporum sollici-
tudo non desit , ne illud impleatur ; *a Par.* a *Jer. Tb. 4.*
Parvuli petierunt panem , & non erat , qui fran-
geret eis. Itaque , ubi ab Episcopo moniti
trium mensium spatio muneri suo defuerint ,
per censuras ecclesiasticas , seu alias , ad ipsius
Episcopi arbitrium cogantur , ita ut etiamsi
ei sic expedire visum fuerit , ex beneficio-
rum fructibus alteri qui id præstet , hone-
stâ aliqua merces persolvatur , donec prin-
cipalis ipse respiciens officium suum im-
pleat.

Si quæ vero parochiales ecclesiæ reperian-
tur subiectæ monasteriis in nulla diœcesi exi-
stentibus ; si Abbates & regulares Prælati
in prædictis negligentes fuerint à Metropo-
litanis , in quorum provinciis diœceses ipsæ
sitæ sunt , tamquam , quoad hoc , Sedis Apo-
stolicæ delegatis , compellantur : neque hu-
ius decreti executionem consuetudo , vel ex-
ceptio , aut appellatio , aut reclamatio , sive
recursus impedire valeat , quousque desuper
à comperenti iudice , qui summarie , & sola
facti veritate in spe procedat , cognitum &
decisum fuerit. *b Con. Late-* *b Con. Late-*
ran. ultimum, *ran. ultimum,*
Sess. 11. de *Sess. 11. de*
modo præd.
que ordinis , nisi à suis Superioribus de vitâ ,
moribus & scientia examinati & approbati

fuertint, ac de eorum licentia, etiam in Ecclesiis suorum Ordinum; prædicare non possint: cum qua licentia personaliter se coram Episcopis præsentare, & ab eis benedictionem petere teneantur, antequam prædicare incipiant. In Ecclesiis vero quæ suorum Ordinum non sunt, ultra licentiam suorum Superiorum, & etiam Episcopi licentiam habere teneantur; sine qua in ipsis Ecclesiis non suorum Ordinum nullo modo prædicare possint: ipsam autem licentiam gratis Episcopi concedant.

a c. Excommunicamus.

D. Quia vero, de hæret. infra Sess. 24. cap. 4. de reformatione,

Si vero, quod absit, prædicator errores aut scandala disseminaverit in populum, etiam si in Monasterio sui vel alterius Ordinis prædicet, Episcopus ei prædicatione interdicit. Quod si hæreses prædicauerit: contra eum, secundum iuris dispositionem, aut loci consuetudinem procedat: etiam si prædicator ipse generali vel speciali privilegio exemptum se esse prætenderet. quo casu Episcopus auctoritate Apostolica, & tanquam Sedis Apostolicæ delegatus procedat. Curent autem Episcopi, ne quis prædicator vel ex falsis informationibus, vel alias calumniose vexetur, iustamve de eis conquerendi occasionem quis habeat.

Caveant præterea Episcopi, ne aliquem, vel eorum, qui cum sint nomine Regulares, extra claustra tamen & obedientiam Religionum suarum vivunt: vel Presbyterorum sæcularium, nisi ipsis noti sint, & moribus atque doctrina probati, etiam quorumlibet privilegiorum prætextu, in sua civitate vel diœcesi prædicare permittant, donec ab ipsis Episcopis super ea re sancta Sedes Apostolica consularur; à qua privilegia huiusmodi, nisi tacita veritate, & expresso mendacio, ab indignis extorqueri verisimile non est.

b Con. Later. b Quæstores vero eleëmofynarij, qui etiam sub Inn. 3, 6, Quæstuarij vulgò dicuntur, cuiuscumque

conditionis existant, nullo modo nec per se, nec per alium, prædicare præsumant: & contra facientes ab Episcopis, & Ordinariis locorum: privilegiis quibuscumque non obstantibus, opportunis remediis omnino arceantur.

Indictio futura Sessionis.

Item hæc sacrosancta Synodus statuit, & decernit, primam futuram Sessionem tenendam, & celebrandam esse die Iovis, Feria quinta post festum B. Iacobi Apostoli.

Prorogata deinde fuit Sessio ad diem XIII. mensis Ianuarij, M. D. XLVII.

SESSIO SEXTA,
CELEBRATA
DIE XIII. MENSIS IANVARIJ,

M. D. XLVII.

Decretum de iustificatione.

Proœmium.

CVM hoc tempore, non sine multarum animarum iactura, & gravi Ecclesiasticæ unitatis detrimento, erronea quædam disseminata sit de iustificatione doctrina: ad laudem & gloriam omnipotentis Dei, Ecclesiæ tranquillitatem & animarum salutem, sacrosancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, Præsentibus in ea nomine Sanctissimi in Christo Patris & Domini nostri, Domini Pauli, divina providentia Papæ tertij, Reverendissimis Dominis, Dominis Io. Maria Episcopo Prænestino, de Monte, & Marcello tit. S. Crucis in Ierusalem Presbytero, sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, & Apostolicis de latere Legatis: exponere intendit omnibus Christi Fidelibus veram sanamque doctrinam ipsius iustificationis, quam e Sol iusticiæ Christus

62. c. *Cum* ex eo. de penit. & remiss. *Clemen Abusionibus.* eo tit. inf. Sess. 21. de reform. cap. 9. c. *Ut officium. S. compescendis, de heret. in 6. Ex Bulla Pij V. Et si Domini 1567. si blite sunt indulgentiæ, que perituro, que questuandi præbeant occasione.*

a *Heb. 12.*

Iesus, a fidei nostræ auctor & consummator, docuit, Apostoli tradiderunt, & Catholica Ecclesia Spiritu sancto suggerente, perpetuò retinuit: districtius inhibendo, ne deinceps audeat quisquam aliter credere, prædicare, aut docere, quam præsentis decreto statuitur, ac declaratur.

C A P V T I.

De natura & legis ad iustificandos homines imbecillitate.

a *Celest. 1.*
epist. 1. c. 4.

1. *Cor. 15.*

Rom. 5.

b *Isai. 64.*

c *Ephes. 2. supra Sess. 5. in princ.*

d *Rom. 3. &*

6. *Hebr. 2.*

e *Concil. 2.*

Aranf. c. 25.

Primum declarat sancta Synodus, ad iustificationis doctrinam probe & sincere intelligendam, oportere, ut unusquisque agnoscat, & fateatur, quod a cum omnes homines in prævaricatione Adæ innocentiam perdidissent, b facti immundi, & ut Apostolus inquit, c natura filij iræ, quemadmodum in decreto de peccato originali exposuit, usque adeo servi erant peccati, & d sub potestate diaboli ac mortis, ut non modo gentes per vim naturæ: sed ne Iudæi quidem per ipsam etiam litteram legis Mōysi, inde liberari, aut surgere possent, tametsi in eis liberum arbitrium minime extinctum esset, e viribus licet attenuatum, & inclinatum.

C A P V T II.

De dispensatione & mysterio adventus Christi.

f 1. *Cor. 1.*

Gen. 49. cum sim.

g *Galat. 4.*

h *Rom. 9.*

Quo factum est, ut cælestis Pater f Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis Christum Iesum, Filium suum, & ante legem, & legis tempore, multis sanctis Patribus declaratum, ac promissum, cum venit beata illa g plenitudo temporis, ad homines miserit; ut & Iudæos, qui sub lege erant, redimeret; & h gentes, quæ non festabantur iustitiam, iustitiam apprehenderent,

atque omnes adoptionem filiorum reciperent. Hunc *a* proposuit Deus propitiorem per fidem in sanguine ipsius pro peccatis nostris; *b* non solum autem pro nostris, sed etiam pro totius mundi.

a Rom. 3. &
9. Coloss. 2.
1. Tim. 2. &
2. Tim. 1.
c. Multiplex
de Pæn. Dist.

CAPUT III.

Qui per Christum iustificantur.

Verum, etsi ille *c* pro omnibus mortuus est, non omnes tamen mortis eius beneficium recipiunt, sed ij dumtaxat, quibus meritum passionis eius communicatur, nam, sicut revera homines, *d* nisi ex semine Adæ propagati nascerentur, non nascerentur iniusti; cum ea propagatione, per ipsum dum concipiuntur, propriam iniustitiam contrahant: ita, nisi in Christo renascerentur, numquam iustificarentur: cum ea renascentia per meritum passionis eius gratia, qua iusti fiunt, illis tribuatur. Pro hoc beneficio Apostolus *e* gratias nos semper agere hortatur Patri, qui dignos nos fecit in partem sortis Sanctorum in lumine, & eripuit de potestate tenebrarum, transtulitque in regnum Filij dilectionis suæ; in quo habemus redemptionem, & remissionem peccatorum.

i.
b 1. Ioan. 2.
c 2. Cor. 5.

d *Allusio ad verb. Aug. epist. 89.*
Omnes qui renascuntur in iustificationem, &c. que alibi crebro inculcat. infra.
e Coloss. 1.

CAPUT IV.

Insinuatur descriptio iustificationis impij, & modus eius in statu gratiæ.

Quibus verbis iustificationis impij descriptio insinuatur, ut sit translatio ab eo statu, in quo homo nascitur filius primi Adæ, in statum gratiæ, & adoptionis filiorum Dei per secundum Adam Iesum Christum Salvatorem nostrum: quæ quidem translatio post Euangelium promulgatum, sine lavacro regenerationis, aut eius voto, fieri non potest, sicut scriptum est: *b* Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non potest introire in Regnum Dei.

f Gal. 4. Tit. 3.

i Ioan. 3. c.
Filius, & c.
Non dubiro
de Cons. Dist.

41

C A P V T VI.

*De necessitate preparationis ad iustificationem
in adultis, & unde sit.*

DEclarat præterea ipsius iustificationis exordium in adultis à Dei per Christum Iesum præveniente gratia sumendum esse, hoc est, ab eius vocatione, qua, nullis eorum existentibus meritis, vocantur: ut, qui per peccata à Deo averfi erant, per eius excitantem atque adiuvantem gratiam ad convertendum se ad suam ipsorum iustificationem, eidem gratiæ liberè assentiendo, & cooperando, disponantur: a ita ut, tangente Deo cor hominis per Spiritus sancti illuminationem, neque homo ipse nihil omninò agat, inspirationem illam recipiens: quippe qui illam & abiicere potest, neque tamen sine gratia Dei movere se ad iustitiam coràm illo libera sua voluntate possit, unde in sacris litteris, cum dicitur: *b* Convertimini ad me, & ego convertar ad vos, libertatis nostræ admonemur. Cum respondemus: *c* Convertite nos Domine ad te, & convertemur: Dei nos gratia præveniri confitemur.

C A P V T VI.

Modus preparationis.

Disponuntur autem ad ipsam iustitiam, dum excitati divina gratia, & adiuti, *d* fidem ex auditu concipientes, libere moventur in Deum, credentes vera esse, quæ divinitus revelata & promissa sunt: atque illud in primis, à Deo iustificari impium per gratiam eius, *e* per redemptionem, quæ est in Christo Iesu: & dum peccatores se esse intelligentes, à divinæ iustitiæ timore, quo utiliter concutiuntur, ad considerandam Dei misericordiam se convertendo, in spem eriguntur, fidentes Deum sibi propter Chri-

stum propitium fore : illumque, tamquam
a omnis iustitiæ fontem, diligere incipiunt:
 ac propterea moventur *b* adversus peccata
 per odium aliquod, & detestationem, hoc
 est, per eam pœnitentiam, quam ante Bap-
 tismum agi oportet : denique dum propo-
 nunt suscipere Baptismum, inchoare novam
 vitam, & servare divina mandata. De hac
 dispositione scriptum est : *c* Accedentem ad
 Deum oportet credere quia est, & quod in-
 quirentibus se remunerator sit. Et, *d* Confi-
 de fili, remittuntur tibi peccata tua. Et, *e* Ti-
 mor Domini expellit peccatum. Et, *f* Pœ-
 nitentiam agite, & baptizetur unusquisque
 vestrum in nomine Iesu Christi, in remissio-
 nem peccatorum vestrorum, & accipietis
 donum Spiritus sancti. Et, *g* Euntes ergo
 docete omnes gentes, baptizantes eos in no-
 mine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, do-
 centes eos servare quæcumque mandavi vo-
 bis. Denique, *h* Præparate corda vestra
 Domino.

Psalm. 41.
b *Jnsr. c. 14.*
c. 4. de Con-
rritione.
c *Hebr. 11.*
d *Mar. 1.*
Matth. 9.
e *Eccli. 1.*
f *Act. 2. c.*
Agunt & c.
proprie de
Conf. Dist. 4.
g *Matth. &*
Marc. ult.
c. Prima.
c. Si quis.
79. & c.
Proprie, de
Conf. Dist. 4.
h. 1. Reg. 7. 2.

CAPUT VII.

Quid sit iustificatio impij, & quæ eius causa.

Hanc dispositionem seu præparationem
 iustificatio ipsa consequitur : quæ non
 est sola peccatorum remissio ; sed & sancti-
 ficatio, & renovatio interioris hominis per
 voluntariam susceptionem gratiæ, & dono-
 rum. unde homo ex iniusto fit iustus, & ex
 inimico amicus, ut sit i hæres secundum
 spem vitæ æternæ. Huius iustificationis causæ
 sunt : finalis quidem, gloria Dei, & Christi,
 ac vita æterna: efficiens vero, misericors Deus,
 qui gratuito *k* abluit, & *l* sanctificat signas, &
 ungens *m* Spiritu promissionis sancto : qui est
 pignus hereditariæ nostræ : meritoria autem,
 dilectissimus unigenitus Filius suus, Dominus
 noster Iesus Christus: qui cum *n* essemus ini-

i *Tit. 3.*

k *1. Cor. 9.*

l *Tit. 3.*

m *Sphef. 1.*

n *Eph. 2.*

a *Ephes. 2.*
Rom. 4. d.
 b *Nihil est, de*
Consec.
Dist. 4.
 c *Hebr. 11.*

d *1. Cor. 12.*
Ephes. 4.

e *Philip. 3.*

f *Rom. 5.*

g *Infra c. 10.*

h *Iacob. 2.*
Gal. 5. c. 6.
 c. *Circumci-*
sio, de Pœnit.
Dist. 2.

i *Matt. 17.*

mici, propter nimiam charitatem, quã dilexit nos, sua sanctissima passione in ligno crucis nobis a iustificationem meruit, & pro nobis Deo Patri satisfecit. Instrumentalis item, Sacramentum Baptismi; quod b est Sacramentum fidei, sine qua c nulli unquam contigit iustificatio. demum vnica formalis causa est iustitia Dei: non qua ipse iustus est: sed qua nos iustos facit; qua videlicet ab eo donari, renovamur spiritu mentis nostræ; & non modo reputamur, sed vere iusti nominamur, & summus, iustitiam in nobis recipientes unusquisque secundum suam mensuram, quam d Spiritus sanctus partitur singulis prout vult, & secundum propriam cuiusque dispositionem, & cooperationem. quamquam enim nemo possit esse iustus, nisi cui merita Passionis Domini nostri Iesu Christi e communicantur: id tamen in hac impii iustificatione fit, dum eiusdem sanctissimæ Passionis merito per Spiritum sanctum f charitas Dei diffunditur in cordibus eorum qui iustificantur, atque ipsis inhæret, unde in ipsa iustificatione cum remissione peccatorum hæc omnia simul infusa accipit homo per Iesum Christum, cui inseritur, fidem, spem, & charitatem. g nam fides, nisi ad eam spes accedat, & charitas, neque vnit perfecte cum Christo, neque corporis eius vivum membrum efficit. qua ratione verissime dicitur; h fidem sine operibus mortuam & otiosam esse. Et, i in Christo Iesu neque circumcisionem aliquid valere, neque præputium? sed fidem, quæ per charitatem operatur. Hanc fidem ante Baptismi Sacramentum ex Apostolorum traditione Catechumeni ab Ecclesia petunt, cum petunt fidem vitam æternam præstantem; quam sine spe & charitate fides præstare non potest. vnde & statim verbum Christi audiunt: l si vis ad vitam ingredi, serva mandata, itaque

veram & Chruistianam iustitiam accipientes eam a ceu primam stolam pro illa quam Adam sua inobedientia sibi & nobis perdidit, per Christum Iesum illis donatam, candidam, & immaculatam iubentur statim renati conservare, ut eam perferant ante tribunal Domini nostri Iesu Christi, & habeant vitam æternam.

a Luc. 15. c.
Quomodo
renouari. de
Pœnit.
Dist. 2.

C A P V T V I I I .

Quo modo intelligatur, impium per fidem & gratis iustificari.

Cum vero Apostolus b dicit, iustificari hominem per fidem, & gratis; ea verba in eo sensu intelligenda sunt, quem perpetuus Ecclesię Catholice consensus tenuit, & expressit; ut scilicet per fidem ideo iustificari dicamur, quia fides est humanę salutis initium, fundamentum, & radix omnis iustificationis: c sine qua impossibile est placere Deo, & ad filiorum eius consortium pervenire: gratis autem iustificari ideo dicamur, quia nihil eorum quę iustificationem præcedunt, sive fides, sive opera, ipsam iustificationis gratiam promeretur; si enim f gratia est, iam non ex operibus: alioquin, ut idem Apostolus inquit; gratia iam non est gratia.

b Rom. 3.
c Hebr. 11.
infra Can. 9.
d Rom. 11.
Ephes. 2.
Tit. 3.

C A P V T I X .

Refellitur inanis hereticorum fiducia.

Quamvis autem necessarium sit credere, neque remitti, neque remissa unquam fuisse peccata, nisi gratis divina misericordia propter Christum: nemini tamen fiduciam & certitudinem remissionis peccatorum suorum iactanti, & in ea sola quiescenti, peccata dimitti, vel dimissa esse, dicendum est, cum apud hereticos & schismaticos possit esse; imo nostra tempestate fit, & magna contra Ecclesiam Catholicam contentione præ-

e Infra. Can. 12. & 13.

dicetur vna hæc & ab omni pietate remota fiducia. Sed neque illud asserendum est, oportere eos qui vere iustificati sunt, absque ulla omnino dubitatione apud semetipsos statuere, se esse iustificatos, neminèque à peccatis absolvi, ac iustificari, nisi eum, qui certò credat se absolutum & iustificatum esse: atque hac sola fide absolutionem & iustificationem perfici: quasi qui hoc non credit, de Dei promissis, deque mortis & resurrectionis Christi efficacia dubitet: nam sicut nemo pius de Dei misericordia, de Christi merito, deque Sacramentorum virtute & efficacia dubitare debet, sic quilibet, dum seipsum, suamque propriam infirmitatem & indispositionem respicit, de sua gratia formidare, & timere potest: cum nullus scire valeat certitudine fidei, cui non potest subesse falsum, se gratiam Dei esse consecutum,

a *Infra*
Can. 14.

C A P V T X.

De acceptæ iustificationis incremento.

b *Ephes.* 2.
c *Psal.* 83.
infra Can. 24.
d *2. Cor.* 4.
in fi.
e *Colos.* 3.
c *Rom.* 6. d.

f *Apoc.* ult.
g *Eccli.* 28. c.
h *Iac.* 2. d.

i *Dominica*
13. post *Trin-*
secosten,

Sic ergo iustificati, & amici Dei, ac b domestici facti euntes de virtute in virtutem renovantur, ut Apostolus inquit, de die in diem: hoc est, d mortificando membra carnis suæ, & e exhibendo ea arma iustitiæ in sanctificationem, observationem mandatorum Dei, & Ecclesiæ in ipsa iustitia per Christi gratiam accepta, cooperante fide, bonis operibus, crescunt, atque magis iustificantur, sicut scriptum est: f Qui iustus est, iustificetur adhuc. Et iterum: g Ne verearis usque ad mortem iustificari. Et rursus: h Videtis quoniam ex operibus iustificatur homo, & non ex fide tantum. Hoc verò iustitiæ incrementum petit sancta Ecclesia, cum orat: i Da nobis, Domine, fidei, spei, & charitatis augmentum,

De observatione mandatorum, eamque necessariam esse, nec impossibilem.

Nemo autem, quantumvis iustificatus, liberum se esse ab observatione mandatorum putare debet: nemo temeraria illa, & à Patribus sub anathemate prohibita voce uti, Dei præcepta homini iustificato ad observandū esse impossibilia. nam *a* Deus *b* impossibilia non *c* iubet, sed *d* iubendo monet, & facere quod possis, & petere quod non possis; & adiuvat, ut possis. *e* Cuius mandata gravia non sunt, cuius siugūm suave est, & onus leve. qui enim sunt filij Dei, Christum diligunt. *g* qui autē diligunt eum, ut ipsemet restatur, servant sermones eius, quod utique cum divino auxilio præstare possunt. licet enim in hac mortali vita quantumvis sancti & iusti in levia saltem & quotidiana, quæ etiam venialia dicuntur, peccata quandoque cadant, non propterea desinunt esse iusti. nam *h* iustorum illa vox est & humilis, & verax: Dimitte nobis debita nostra. quo fit, ut iusti ipsi eo magis se obligatos ad ambulandum in via iustitiæ sentire debeant, quò liberati iam à peccato, *i* servi autem facti Deo, *k* sobrie, iuste, & pie viventes proficere possint per Christum Iesum: *l* per quem accessum habuerunt in gratiam istam: *m* Deus namque sua gratia semel iustificatos non deserit nisi ab eis prius deseratur. *n* itaque nemo sibi in sola fide blandiri debet, putans fide sola se heredem esse constitutum, hereditatemque consecuturum, etiam si Christo non *o* compatiatur, ut & conglorificetur. nam & Christus ipse, ut inquit Apostolus, *p* cum esset Filius Dei, didicit ex iis quæ passus est, obedientiam; & consummatus, factus est omnibus obtemperantibus sibi causa salutis æternæ. Propterea Apostolus

a Ex Aug. 6.
43. l. De nat.
& gratia.
b 1. Ioan 5.
infr. Can. 18.
c Conc. A-
raus. 2. c. 23.
d Hieron. in
epist. ad Cce.
siphon.
e Ioan. 5.
f Matt. 11.
g Ioan 14.
Conc. Africa-
num. c. 81. 82.
& 83. Conc.
Milevitanum
c. 7. 8. & 9.
h Matth. 6.
Luc 11. c. Ad-
huc, & c. De
quotidianis,
de Pæn. Dist. 3
i Rom. 6.
k Tit. 2.
l Rom. 5.
m Aug lib.
De nat. &
gratia. c. 26.
& Prof. Sent.
7. ad c. Gallo-
rum, & resp.
ad 7. object.
Vincen.
n Inf. Cæ. 20.
o Rom. 8.
p Philip. 2.
Hebr. 5.

a 1. Cor. 9.

** Ibid.*

b 2. Pet. 1.

c *Infra Ca.*
25.

d *Infra Can.*
31. *Psal.* 118.

e *Hebr.* 11,

ipse monet iustificatos, dicens: *a* Nescitis quod ii qui in stadio currunt, omnes quidem currunt, sed unus accipit bravium? sic currite ut comprehendatis.* Ego igitur sic curro, non quasi in incertum: sic pugno, non quasi aërem verberans; sed castigo corpus meum, & in servitutem redigo: ne forte, cum aliis prædicaverim, ipse reprobus efficiar. Item princeps Apostolorum Petrus: *b* Satagite, ut per bona opera certam vestram vocationem & electionem faciatis, hæc enim facientes, non peccabitis aliquando. *d* Vnde constat eos orthodoxæ religionis doctrinæ aduersari, qui dicunt, iustum in omni bono opere saltem venialiter peccare, aut, quod intolerabilius est, pœnas æternas mereri: atque etiam eos qui statuunt in omnibus operibus iustos peccare, si in illis suam ipsorum socordiam excitando, & se se ad currendum in stadio cohortando, cum hoc, ut in primis glorificetur Deus, mercedem quoque intuentur æternam: *d* cum scriptum sit: Inclinaui cor meum ad faciendas iustificationes tuas propter retributionem. & de Mo-
e se dicat *e* Apostolus, quod respiciebat in re-
munerationem.

C V P V T XII.

*Prædestinationis temerariam præsumptionem
cavendam esse.*

Infra Can.
15. & 16. c.
Corripiantur,
in si. 24. q. 3.

f *Ezech.* 18.
Galat. 3,

Nemo quoque, quando in hac mortalitate vivit, de arcano divino prædestinationis mysterio usque adeo præsumere debet, ut certo statuatur se omnino esse in numero prædestinatorum: quasi verum esset quod iustificatus aut amplius peccare non possit; aut, si peccaverit, scertam sibi respicientiam promittere debeat. nam, nisi ex speciali revelatione, sciri non potest, quos Deus sibi elegerit;

CAPUT XIII.

De perseverantia munere.

Similiter de perseverantia munere, de quo scriptum est: *a* Qui perseveraverit usque in finem, hic saluus erit: quod quidem aliunde haberi non potest, nisi ab eo qui potens est cum, *b* qui stat, statuere, ut perseveranter stet, & eum qui cadit, restituere: nemo sibi certi aliquid absoluta certitudine polliceatur; tamen in Dei auxilium firmissimam spem collocare & reponere omnes debent. Deus enim, nisi ipsi illius gratia defuerint, sicut cœpit opus bonum, ita perficiet, operans velle, & perficere. Veruntamen qui se *d* existimant stare, videant ne cadant; & *e* cum timore ac tremore salutem suam operentur in laboribus, in vigiliis, in eleemosynis, in orationibus, & oblationibus, in ieiuniis, & castitate: formidare enim debent, scientes *f* quod in spem gloriæ, & nondum in gloriam renati sunt, de pugna quæ super-est cum carne, cum mundo, cum diabolo; in qua victores esse non possunt, nisi cum Dei gratia. Apostolo obtemperant, dicenti: *g* Debitor sumus non carni, ut secundum carnem vivamus. si enim secundum carnem vixeritis, moriemini; si autem spiritu facta carnis mortificaveritis, vivetis.

a *Matth.* 102c. 24. c. *Sug-*

gestum. 7. q. 1

c. c. Non re-

vertebantur.

de Pœnit.

Dist. 2. *instr.*

Can. 16. c.

22. *Ezech.* 33.b *Rom.* 14.*Philipp.* 1.2. *Cor.* 8.c *Philipp.* 1.

c. 2.

d 1. *Cor.* 10.e *Philipp.* 2.f 1. *Pet.* 1. a.g *Rom.* 8.

CAPUT XIV.

De lapsis, & eorum reparatione.

Qui vero ab accepta *b* iustificationis gratia per peccatum exciderunt, rursus iustificari poterunt, cum, excitante Deo per Pœnitentiæ Sacramentum, merito Christi amissam gratiam recuperare procuraverint. hic enim iustificationis modus est lapsis reparatio; quam secundam post naufragium de-

h *Instr.* Can.

23. c. 29.

a Hieron. t. 1. Epist. ad Demetr. quæ incipit, Inter omnes. Et in cap. Secunda post naufragium, de pœnit. Dist. 1. b Joann. 28. Matth. 18. c. Ut constitueretur Dist. 50. c. Ut evidenter 1. q. 1. cum sum. infra Sess. 14. de Pœn. cap. 3. e Psal. 50. c. Sacrificium. de Pœnit. Dist. 1. d Florent. Concil. in Decretis Eugenij. e Ephe. 4. g. f 1. Cor. 3. g Apoc. 2. c. Quia sanctitas 50. Dist. Et c. Miror. de Pœnit. Dist. 1. h 2. Cor. 7. i Matth. 3. Et 4 Luca 3. Infra Can. 27. l Rom. 16.

perditæ gratiæ tabulam sancti a Patres aptè nuncuparunt. Et enim pro iis qui post Baptismum in peccata labuntur, Christus Iesus Sacramentum instituit Pœnitentiæ, cum dixit; *b* Accipite Spiritum sanctum: quorum remiseritis peccata, remittuntur eis: & quorum retinueritis, retenta sunt. Unde docendum est Christiani hominis pœnitentiam post lapsum multo aliam esse à baptismali; eaque contineri non modo cessationem à peccatis, & eorum detestationem, *c* aut cor contritum & humiliatum, verum etiam eorundem sacramentalem Confessionem saltem in voto, & suo tempore faciendam, & sacerdotalem Absolutionem; itemque Satisfactionem per ieiunia, eleëmofynas, orationes, & alia spiritualis vitæ exercitia, non quidem pro pœna æterna, quæ vel Sacramento, vel Sacramenti voto una cum culpa remittitur; sed pro pœna temporali quæ, ut sacræ Litteræ docent, non tota semper, ut in *d* Baptismo fit, dimittitur illis qui gratiæ Dei quam *e* acceperunt, ingrati Spiritum sanctum contristaverunt, & *f* templum Dei violare non sunt veriti. De qua pœnitentia scriptum est: *g* Memor esto unde exideris: age pœnitentiam, & prima opera fac Et iterum: *h* Quæ secundum Deum tristitia est, pœnitentiam in salutem stabilem operatur. Et rursus: Pœnitentiam agite, & facite fructus dignos Pœnitentiæ!

C A P V T XV.

*Quolibet mortali peccato amitti gratiam;
sed non fidem.*

ADversus etiam hominum quorundam callida ingenia, qui *l* per dulces sermones & benedictiones seducunt corda innocentium, asserendum est, non modo infidelitate, per quam & ipsa fides amittitur; sed

etiam quocūque alio mortali peccato, quamvis non amittatur fides, acceptam iustificationis gratiam amitti, divinæ legis doctrinam defendendo: *a* quæ à regno Dei non solum infideles excludit, sed *b* & Fideles quoque, fornicarios, adulteros, molles, masculorum concubitores, fures, avaros, ebriosos, maledicos, rapaces, ceterosque omnes qui letalia committunt peccata; *c* à quibus cum divinæ gratiæ adiumento abstinere possunt, & pro quibus à Christi gratia separatur.

a 2. Tim. 1.
b 1. Cor. 6.

c Philip. 4.
2. Cor. 12.
c. Quod dicit.
Dist. 41.

CAPUT XVI.

De fructu iustificationis, hoc est, de merito bonorum operum, deque ipsius meriti ratione.

HAc igitur ratione iustificatis hominibus sive acceptam gratiam perpetuo cōservaverint, sive amissam recuperaverint, proponenda sunt Apostoli verba: *d* Abundate in omni opere bono, scientes quod labor vester non est inanis in Domino. *e* non enim iniustus est Deus, ut obliviscatur operis vestri, & dilectionis quam ostendistis in nomine ipsius. Et nolite *f* amittere confidentiam vestram, quæ magnam habet remunerationem. Atque ideo bene operantibus, *g* usque in finem, & in Deo sperantibus proponenda est vita æterna, & tamquam gratia filii Dei per Christum Iesum misericorditer promissa: *h* & tamquam merces ex ipsius Dei promissione bonis ipsorum operibus & meritis fideliter reddenda. hæc est enim illa; corona iustitiæ, quam post suum certamen & eursum repositam sibi esse aiebat Apostolus, à iusto Iudice sibi reddendam: non solum autem sibi; sed & omnibus qui diligunt adventum eius. cum enim ille ipse Christus Iesus tamquam caput in membra, & tam-

d 1. Cor. 15.
e Hebr. 6.
c. Non est tñ iniustus. de Pæn. Dist. 2.
f Hebr. 10.
g si: infra. Can. 26.
g Matth. 10.

h Psalm. 101.
Rom. 6.
i 2, Tim. 4.

a Joan. 11.

b Apoc. 4.

c Ioan. 4.

d Rom. 10.

e Matt. 10.

in *f* &

Marc. 9.

circa *fin.*

f 2. Cor. 4.

g 1. Cor. 1. *in*

fine. 2. Cor.

10. *in* *f*.

Gal. 6. Ier 9.

h Ex Epist.

Celest. 1. c. 12.

i Iacobi 3.

1. 1. Cor. 4.

quam a viris in palmites, in ipsos iustificatos iugiter virtutem influat? quæ virtus bona eorum opera semper antecedit, & comitatur, & subsequitur, & sine qua nullo pacto grata & meritoria esse possent: nihil ipsis iustificationis amplius deesse credendum est, quominus plene illis quidem operibus, quæ in Deo sunt facta, divinæ legi pro huius vitæ statu satisfecisse, & vitam æternam suo etiam tempore, *b* si tamen in gratia decesserint, consequendam, vere promeruisse censeantur: cum Christus Saluator noster dicat: *c* Si quis biberit ex aqua quam ego dabo ei, non sitiet in æternum: sed fiet in eo fons aquæ salientis in vitam æternam. Ita *d* neque propria nostra iustitia, tamquam ex nobis propria statuitur: neque ignoratur aut repudiatur iustitia Dei. quæ enim iustitia nostra dicitur, quia per eam nobis in hærentem iustificamur: illa eadem Dei est, quia à Deo nobis infunditur per Christi meritum. Neque verò illud omittendum est: quod licet bonis operibus, in sacris Litteris usque aded tribuatur, ut etiam *e* qui vni ex minimis suis potum aquæ frigidæ dederit, promittat Christus eum non esse, sua mercede cariturum: & Apostolus *f* testetur, id quod in præfenti est momentaneum, & leve tribulationis nostræ, supra modum in sublimitate æternum gloriæ pondus operari in nobis: absit tamen ut Christianus homo in se ipso vel confidat, *g* vel glorietur, & non in Domino: cuius tanta est erga omnes homines bonitas: ut *h* eorum velit esse merita, quæ sunt ipsius dona. Et quia *i* in multis offendimus omnes, unusquisque sicut misericordiam & bonitatem, ita severitatem & iudicium ante oculos habere debet, neque se ipsum aliquis, *l* etiam si nihil sibi conscius fuerit, iudicare: quoniam omnis hominum vita non humano iudicio examinanda & iudicanda est; sed Dei:

a qui illuminabit abscondita tenebrarum, & manifestabit consilia cordium: & tunc laus erit unicuique à Deo, qui, ut scriptum est, b reddet unicuique secundum opera sua.

2 Ibidem

b Matt. 16
Rom. 2,

Post hanc Catholicam de Iustificatione doctrinam, quam nisi quisque fideliter, firmiterque receperit, iustificari non poterit; placuit sanctæ Synodo hos Canones subiungere, ut omnes sciant, non solum quid tenere & sequi, sed etiam quid vitare & fugere debeant.

DE IUSTIFICATIONE,
CANON I.

Si quis dixerit, c hominem suis operibus, quæ vel per humanæ naturæ, vel per legis doctrinam fiant, absque divina per Iesum Christum gratia posse iustificari coram Deo; anathema sit.

c Supra, c. 11
& 3. Rom. 34
1. Cor. 15,

CANON II.

Si quis dixerit, ad hoc solum divinam gratiam per Christum Iesum dari, ut facilius homo d iuste vivere, ac vitam æternam promereri possit; quasi per liberum arbitrium sine gratia utrumque, sed ægre tamen & difficulter possit; anathema sit.

d Con. Afr.
c. 80. & c. 101.
de Con. Dist.
4. ex Con.
Milevit.

CANON III.

Si quis dixit sine præveniente e Spiritus sancti inspiratione, atque eius adiutorio. hominem credere, sperare, diligere, aut pœnitere posse, sicut oportet, ut ei iustificationis gratia conferatur; anathema sit.

e Con. Araus.
2. c. 6. supra
c. 5. Rom. 5,

CANON IV.

Si qui, dixerit, f liberum hominis arbitrium à Deo motum & excitatum nihil cooperari assentiendo Deo excitanti, atque vocanti, quo ad obtinendam iustificationis gratiam se disponat, ac g præparet; neque posse dissentire, si velit, sed veluti inanime quoddam nihil omnino agere, mereque passive se habere; anathema sit,

f Arausica
num. 2. c. 3. 4.
5. 6. 9. & 25,

g Eccl. 152

C A N O N V.

a *Vide Aug.
lib. 1. contra
2. Epist. Pe-
lag. cap. 2.*

Si quis a liberum hominis arbitrium post Adæ peccatum amissum & extinctum esse dixerit, aut rem esse de solo titulo, imò titulum sine re, figmentum denique à Satana in-
vectum in Ecclesiam; anathema sit.

C A N O N VI.

b *Vide Aug.
ibid. c. 3. &
Prof. Senrent.
14. ad cap.
Gallorum, &
respon. ad 10.
object. Vin-
cent. Joan. 1.
Conc. Araus-
2. circa fin.*

Si quis dixerit b non esse in potestate hominis, vias suas malas facere; sed mala opera, ita ut bona, Deum operari, non permissive solum, sed etiam proprie, & per se, adeo ut sit proprium eius opus non minus proditio Iudæ, quam vocatio Pauli; anathema sit.

C A N O N VII.

Si quis dixerit, opera omnia, quæ ante iustificationem, sunt, quacumque ratione facta sint, vere esse peccata, vel odium Dei mereri; aut quanto vehementius quis nititur se disponere ad gratiam, tanto eum gravius peccare; anathema sit.

C A N O N VIII.

c *Psal. 17.
Luca 12. &
Matth. 9 in
fin.*

Si quis dixerit, c gehennæ tractum, per quem ad misericordiam Dei de peccatis dolendo confugimus, vel à peccando abstinemus, peritum esse; aut peccatores peiores facere; anathema sit.

C A N O N IX.

d *Supra c. 7.
& 8.*

Si quis dixerit, d sola fide impium iustificari, ita ut intelligat nihil aliud requiri, quod ad iustificationis gratiam consequendam cooperetur, & nulla ex parte necesse esse eum suæ voluntatis motu præparari, atque disponi; anathema sit.

C A N O N X.

e *Supra c. 7.
Gal. 2 & 5.
Ephes. 1. &
4.*

Si quis dixerit, homines, e sine Christi iustitia, per quam nobis meruit, iustificari, aut per eam ipsam formaliter iustos esse; anathema sit.

C A N O N XI.

Si quis dixerit, homines iustificari vel sola imputatione iustitiæ Christi, vel sola peccatorum

forum remissione, exclusa gratia, & charitate, quæ *a* in cordibus eorum per Spiritum sanctum diffundatur, atque illis inhæreat; aut etiam gratiam qua iustificamur, esse tantum favorem Dei; anathema sit.

C A N O N X I I.

Si quis dixerit, *b* fidem iustificantem nihil aliud esse quam fiduciam divinæ misericordiæ, peccata remittentis propter Christum, vel eam fiduciam solam esse, qua iustificamur; anathema sit.

C A N O N X I I I.

Si quis dixerit, omni homini ad remissionem peccatorum assequendam necessarium esse, ut credat certo, & absque ulla hæsitacione propriæ infirmitatis & indispositionis peccata sibi esse remissa; anathema sit.

C A N O N X I V.

Si quis dixerit *c* hominem à peccatis absolvi, ac iustificari ex eo, quod se absolvi ac iustificari certo credat; aut neminem vere esse iustificatum, nisi qui credat se esse iustificatum, & hac sola fide absolutionem & iustificationem perfici; anathema sit.

C A N O N X V.

Si quis dixerit, *d* hominem renatum & iustificatum teneri ex fide ad credendum, se certo esse in numero prædestinatorum; anathema sit.

C A N O N X V I.

Si quis magnum illud usque in finem perseverantiæ donum se certo habiturum, absoluta & infallibili certitudine dixerit; nisi hoc ex speciali revelatione didicerit; anathema sit.

C A N O N X V I I.

Si quis iustificationis gratiam non nisi prædestinatis ad vitam contingere dixerit; reliquos vero omnes qui vocantur, vocari quidem, sed gratiam non accipere, utpote *f* divina potestate prædestinatos ad malum; anathema sit.

*a Rom. 5.**b Sup. cap. 9.**c Sup. cap. 9.**d Aug. c. 136. lib. de Correp. & gratia. supra cap. 12.**e Aug. lib. de Bono persever. cap. 13. supra c. 12. & 13.**Gal. 5. Ezech. 18.**f Concil. Araus. 1. cap. 15.*

a *Supra c. 11.*
1. *Ioan. 5.*

Si quis dixerit: a Dei præcepta homini etiam iustificato, & sub gratia constituto esse ad observandum impossibilia: anathema sit.

b *Clement.*
Ad nostram.
S. 3. *de ha-*
ret.

C A N O N XIX.

Si quis dixerit, b nihil præceptum esse in Euangelio præter fidem, cetera esse indifferentia, neque præcepta, neque prohibita, sed libera: aut decem præcepta nihil pertinere ad Christianos: anathema sit.

c *Sap. c. 11.*
1. *Joan. 5.*

C A N O N XX.

Si quis hominem iustificatum, & c quantumlibet perfectum, dixerit non teneri ad observantiam mandatorum Dei, & Ecclesie, sed tantum ad credendum: quasi vero Evangelium sit nuda & absoluta promissio vite æternæ, sine conditione observationis mandatorum: anathema sit.

d *Isaie 33. d.*
Math. 1. 2. 6.

C A N O N XXI.

Si quis dixerit, Christum Iesum à Deo hominibus datum fuisse ut redemptorem, cui fidant: d non etiam ut legislatorem, cui obediant: anathema sit.

e *Supra c. 14.*

C A N O N XXII.

Si quis dixerit, e iustificatum, vel sine speciali auxilio Dei, in accepta iustitia perseverare posse: vel cum eo non posse: anathema sit.

f *Supra c. 14.*

C A N O N XXIII.

Si quis hominem semel iustificatum dixerit f amplius peccare non posse, neque gratiam amittere, atque ideo eum qui labitur, & peccat, nunquam vere fuisse iustificatum: aut contra, posse in tota vita peccata omnia, etiam venialia, vitare, nisi ex speciali Dei privilegio, quemadmodum de beata Virgine tenet Ecclesia, anathema sit.

g *Supra c. 10.*

C A N O N XXIV.

Si quis dixerit, g iustitiam acceptam non conservari, atque etiam augeri coram Deo

De iustificatione.

31

per bona opera ; sed opera ipsa fructus solummodo & signa esse iustificationis adeptæ , non autem ipsius augendæ causam : anathema sit.

C A N O N X X V.

Si quis in quolibet bono opere iustum *a* saltem venialiter peccare dixerit, aut, quod *a Supra c. 11. in fin.* intolerabilius est, mortaliter, atque ideo peccatas æternas mereri ; tantumque, ob id non damnari, quia Deus ea opera non imputet ad damnationem ; anathema sit.

C A N O N X X V I.

Si quis dixerit, *b* iustos non debere pro bonis operibus, quæ in Deo fuerint facta, exspectare, & sperare æternam retributionem à Deo per eius misericordiam, & Iesu Christi meritum, si bene agendo, & divina mandata custodiendo usque *c* in fidem perseveraverint ; anathema sit. *b Supra c. 16. c. Matt. 24.*

C A N O N X X V I I.

Si quis dixerit, *d* nullum esse mortale peccatum, nisi infidelitatis, aut nullo alio, quantumvis gravi & enormi, præterquam infidelitatis, peccato, semel acceptam gratiam *d 1. Cor. 6. supra c. 15.* amitti ; anathema sit.

C A N O N X X V I I I.

Si quis dixerit, amissa per peccatum gratia, simul & fidem semper amitti ; aut fidem, quæ remanet, non esse veram fidem, licet non sit viva, aut eum qui fidem sine charitate habet, non esse Christianum ; anathema sit.

C A N O N X X I X.

Si quis dixerit *e* eum, qui post Baptismum lapsus est, non posse per Dei gratiam resurgere ; aut posse quidem, sed sola fide amissam iustitiam recuperare, sine Sacramento Pœnitentiæ, prout sancta Romana, & universalis Ecclesia à Christo Domino, & eius Apostolis edocta, hucusque professâ est, servavit, & docuit ; anathema sit. *e Supra c. 14.*

a *Inf. Sess.*
14. cap. 8.
b *Inf. Sess.*
25. in prin.

Si quis post acceptam iustificationis gratiam, cuilibet peccatori pœnitenti ita culpam remitti, & reatum æternæ pœnæ deleri dixerit, a ut nullus remaneat reatus pœnæ temporalis exolvendæ vel in hoc sæculo, vel in futuro in b Purgatorio, antequam ad regna cœlorum aditus patere possit; anathema sit.

C A N O N X X X I .

c *Supra c. II.*
in fin.

Si quis dixerit, iustificatum peccare, c dum intuitu æternæ mercedis bene operatur; anathema sit.

C A N O N X X X I I .

Si quis dixerit, hominis iustificati bona opera ita esse dona Dei, ut non sint etiam bona ipsius iustificati merita; aut ipsum iustificatum bonis operibus, quæ ad eo per Dei gratiam, & Iesu Christi meritum, cuius vivum membrum est, fiunt, non vere mereri augmentum gratiæ, vitam æternam, & ipsius vitæ æternæ, si tamen in gratia decesserit: consecutionem, atque etiam gloriæ augmentum; anathema sit.

C A N O N X X X I I I .

Si quis quis dixerit, per hanc doctrinam Catholicam de iustificatione, à sancta Synodo hoc præsentis decreto expressam, aliqua ex parte gloriæ Dei, vel meritis Iesu Christi Domini nostri derogari, & non potius veritatem fidei nostræ, Dei denique ac Christi Iesu gloriam illustrari; anathema sit.

Decretum de reformatione.

C A P V T .

Pralatos convenit in Ecclesiis suis residere, si secus fecerint, iuris antiqui pœnæ in eos innovantur, & novæ decernantur.

E Adem sacrosancta Synodus, eisdem præfidentibus Apostolicæ Sedis Legatis, ad restituendam collapsam admodum Ecclesia-

sticam disciplinam, depravatosque in clero, & populo Christiano mores emendandos se accingere volens, ab iis qui maioribus Ecclesiis præsunt, initium censuit esse sumendum: *a* integritas enim præsidentium, salus est subditorum. Confidens itaque per Domini ac Dei nostri misericordiam, providamque ipsius Dei in terris *b* Vicarij solertiam omnino futurum ut ad Ecclesiarum regimen, onus quippe angelicis humeris formidandum, qui maxime digni fuerint, quorumque prior vita, ac omnis ætas, à puerilibus exordiis usque ad perfectionis annos per disciplinæ stipendia Ecclesiasticæ laudabiliter acta, testimonium præbeat; secundum venerabiles beatorum *c* Patrum sanctiones assumantur: omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, & Cathedralibus Ecclesiis quibuscumque, quovis nomine ac titulo, præfectos monet, ac monitos esse vult, ut *d* attendentes sibi, & universo gregi in quo Spiritus sanctus posuit eos regere Ecclesiam Dei, quam acquisivit sanguine suo, vigilant sicut Apostolus præcipit, *e* in omnibus laborent, & ministerium suum impleant: implere autem illud se nequaquam posse sciant, si greges sibi commissos mercenariorum more deserant, atque ovium suarum, quarum *f* sanguis de eorum est manibus à supremo iudice requirendus, custodiæ minimè incumbant: cum certissimum sit, *g* non admitti pastoris excusationem, si lupus oves comedit, & pastor nescit. Ac nihilominus, quia nonnulli, quod vehementer dolendum est, hoc tempore reperiuntur, qui propriæ etiam salutis immemores, terrenaque cælestibus, ac divinis humana præferentes, in diuersis curiis vagantur, aut in negotiorum temporalium sollicitudine, ovili derelicto, atque ovium sibi commissarum cura neglecta, se

a c. Miramur. 61. Dist.
b cap. Inter corporalia, de transl.

Episc.

c c. In sacerdotibus, &

c. Episcoporum
61. Dist. c. s.
59. Dist.

Con. Sardinic. c.

13. & inf. Sess.

24. de refer.

cap. 1.

d Act. 20.

e 2. Tim. 4.

Ioan. 10. c.

Sit rector.

43. Dist. c.

Adversitas

7. q. 1. pal. c.

Nisi, de renu.

f Ezech. 33.

& 34. Act.

20.

g c. Ephesius

43. Dist. c. 1.

13. q. 1. & in-

fra. Sess. 24.

c. 1. in fi. de

refer.

*a c. Perve-
nit; cum mul-
tis seq. 7. q. 1.
De cler. non
resid. per te-
sum, &c.*

*Cum ex eo de
lect. in 6.*

*b Novas ad-
huc penas
adicit Pius
I V. in Bulla,
In suprema.
1564.*

*c Vide Sess.
23. c. 1. de re-
for. ubi causa
subindicatur.*

*d c. Ex tua.
de cler. non
resid. cap.*

*Quoniam S.
Porro utili.
non contest.*

*e Infra Sess.
23. de refor.
cap. 1.*

*fc. Ex parte,
de cler. non
resid.*

detinent occupatos : placuit sacrosanctæ Sy-
nodo, a antiquos canones, qui temporum
atque hominum iniuria pene in desuetudi-
nem abierunt, adversus non residentes pro-
mulgatos innovare; quemadmodum virtu-
te præsentis decreti innovat, ac ulterius, pro
firmiori eorumdem residentia, & reforman-
dis in Ecclesia moribus, in hæc, qui sequitur,
modum statuere, atque sancire. *b* Si quis à
Patriarchali, Primatiali, Metropolitana, seu
cathedrali Ecclesia, sibi quocumque titulo,
causa, nomine, seu jure commissa, quacumque
ille dignitate, gradu, & præminetia præful-
geat, legitimo impedimento, seu justis *c*, & ra-
tionabilibus *d* causis cessantibus; sex mēsis
continuīs extra suam diocesim morando ab-
fuerit, quartæ partis fructuum unius anni,
fabricæ Ecclesiæ, pauperibus loci per supe-
riorem Ecclesiasticum applicandorum, pœ-
nā ipso iure incurrat. *e* Quod si per alios sex
menses in huiusmodi absentia perseverave-
rit; aliam quartā partem fructuum similiter
applicandam eo ipso amittat. Crescente vero
contumacia, ut severiori sacrorum cano-
num censuræ subjiciatur, Metropolitanus
Suffraganeos Episcopos absentes, Metro-
politanum vero absentem Suffraganeus Episco-
pus antiquior residens, pœna interdicti in-
gressus Ecclesiæ eo ipso incurrenda infra tres
menses per litteras seu nuntium Romano
Pontifici denunciare teneatur: qui in ipsos
absentes, prout cuiusque maior aut minor
contumacia exegerit, suæ supremæ Sedis au-
toritate animadvertere, & ecclesiis ipsis *f* de
Pastoribus utilioribus providere poterit, si-
cut in domino noverit salubriter expedire.

C A P V T I I.

*Nulli beneficium exigens personalem residen-
tiam obtinenti abesse licet, nisi iusta de
causa ab Episcopo approbanda: qui tunc*

etiam vicarium subducta parte fructuum substituas, ob curam animarum.

E piscopis inferiores, quævis beneficia ecclesiastica personalem residentiã de iure sive consuetudine exigentia, in titulum sive commendam obtinentes, ab eorum Ordinariis, quemadmodum eis pro bono ecclesiarum regimine, & divini cultus augmento, locorum & personarum qualitate pensata, expediens videbitur, opportunis iuris remediis residere cogantur: nullique privilegia seu indulta perpetua de non residendo, aut de fructibus in absentia percipiendis, a suffragentur. Indulgentiis vero, & dispensationibus temporalibus, ex veris & rationabilibus causis tantum concessis, & b coram Ordinario legitime probandis, in suo robore permanuris quibus casibus nihilominus officium sit Episcoporum, tamquam in hac parte c à Sede Apostolica delegatorum, providere, ut per deputationem idoneorum Vicariorum, & d congruæ portionis fructuum assignationem, cura animarum nullatenus negligatur: nemini, quoad hoc, privilegio, seu exemptione quacumque suffragante.

a c. f. de rescri
in 6.

b Roboratur
decl. Pij IV.
1564. 24 Nov.

c c. Cum ex
eo, de elect.

in 6. c. Bene-
ficium. de re-
gul. eod. &
infra. Sess.

7. c. 5. & 7.
de refor.

d Vide const.
Pij V.

Ad exsequen-
dum 1567.

C A P V T. III.

Excessus secularium Clericorum, & regularium agentium extra monasteria, ab Ordinario loci corrigantur.

E cclesiarum, Prælati ad corrigendum subditorum excessus prudenter ac diligenter intendant: & nemo sæcularis Clericus, cuiusvis e personalis, vel regularis extra monasterium degens, etiam sui ordinis privilegij prætextu tutus censeatur, quominus, si deliquerit, ab Ordinario loci, tamquam super hoc à Sede Apostolica delegato, secundum canonicas sanctiones visitari, puniri, & corrigi valeat,

e Refert ad
vocem, privi-
legij.

f Infra Sess.
14. c. 4. & 5.

de refor.

C A P V T IV.

Ecclesias quascumque Episcopi & alij maiores Prælati, quoties opus fuerit, visitent; omnibus quæ huic decreto obstare possent, sublatis.

a Sess. 25. c. 6.
de refor. &
c. 4. de refor.
Sess. 14.

b *Fufra Sess.*
20. de refor.
cap. 6.

Capitulo a cathedralium & aliarum maiorum Ecclesiarum, illorumque personarum, nullis exemptionibus, consuetudinibus, sententiis, iuramentis, concordiiis, quæ tantum suos obligent auctores, non etiam successores, tueri se possint, quominus à suis Episcopis, & aliis maioribus Prælatis, per se ipsos solos, vel illis, quibus sibi videbitur, adiunctis, iuxta b canonicas sanctiones, toties quoties opus fuerit, visitari, corrigi, & emendari, etiam auctoritate Apostolica, possint & valeant.

C A P V T V.

Episcopi in aliena Diœcesi nec Pontificalia exercent, nec Ordines conferant.

c *Vide 1. Nicæen c. 15. & 16. & 2. Arcl. c. 13. & Anti. ob. sub. Jul. 1. c. 3. Sira. c. 18. & 19. & 3. Cart. c. 20. & 21. Con. Arcl. 2. c. 15. c. Placit. cum seq. 7. 9. 1. & infra Sess. 14. de refor. c. 2. 3. & 8.*

Nulli Episcopo liceat, cuiusvis privilegij prætextu, c Pontificalia in alterius diœcesi exercere, nisi de Ordinarij loci expressa licentia, & in personas eidem Ordinario subiectas tantum: si secus factum fuerit; Episcopus ab exercitio Pontificalium & sic ordinati ab executione Ordinum sint ipso iure suspensi.

Fndictio futuræ Sessionis.

Placethe vobis, proximam futuram Sessionem celebrari die Iovis, feria quinta post primam Dominicam subsequentiis Quadragesimæ, quæ erit dies tertia mensis Martij. *Responderunt, Placet.*

SESSIO SEPTIMA,
CELEBRATA

DIE III. MENSIS MARTII,
M. D. XLVII.

Decretum de Sacramentis.

PROOEMIUM.

AD consummationem salutis de iustificatione doctrinæ, quæ in præcedenti proxima Sessione uno omnium Patrum consensu promulgata fuit; consentaneum visum est de sanctissimis Ecclesiæ Sacramentis agere, per quæ omnis vera iustitia vel a incipit, vel cœpta augetur, vel amissa reparatur. propterea sacrosancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, ad errores eliminandos, & extirpandas hæreses, quæ circa sanctissima ipsa Sacramenta hac nostra tempestate, tum de damnatis olim à Patribus nostris hæresibus suscitata, tum etiam de novo adinventæ sunt, quæ Catholicæ Ecclesiæ puritati, & animarum saluti magnopere officiant, sanctarum Scripturarum doctrinæ, Apostolicis traditionibus, atque aliorum Conciliorum & Patrum consensui inhærendo, hos præsentis canones statuendos, & decernendos censuit; reliquos, qui supersunt ad cœpti operis perfectionem, deinceps, divino Spiritu adiuvante, editura.

a c. Nulla de
Const. Dist.

40

DE SACRAMENTIS,
IN GENERE.

CANON I.

Si quis dixerit, b Sacramenta novæ legis non fuisse omnia à Iesu Christo Domino nostro, instituta; aut esse plura vel pauciora quam septem, videlicet, Baptismum, Con-

b Concil.
Florent. in
Decretis Eugenij ad Armenos.

*a c. Ad abo-
lendam, de
hæret.*

firmationem & Eucharistiam, Pœnitentiam; Extremam-Vnctionem, Ordinem, & Matri-
monium; aut etiam aliquod horum septem
non esse vere & proprie Sacramentum; ana-
thema fit.

C A N O N II.

Si quis dixerit, ipsa novæ legis Sacra-
menta à Sacramentis antiquæ legis non dif-
ferre, nisi quia cæremoniæ sunt aliæ, & alij;
ritus externi; anathema fit.

C A N O N III.

*b c. Nihil de
Conf. Dist. 2.
cum sim.*

Si quis dixerit, *b* hæc septem Sacramenta
ita esse inter se paria, ut nulla ratione aliud
sit aliò dignius; anathema fit.

C A N O N IV.

*c Supra Sess.
6. de Justif.
c. 5. & can. 7.*

Si quis dixerit, Sacramenta novæ legis
non esse ad salutem necessaria, sed super-
flua; & sine eis aut eorum voto per solam
fidem homines à Deo gratiam & justificatio-
nis adipisci; licet omnia singulis necessaria
non sint; anathema fit.

C A N O N V.

Si quis dixerit, hæc Sacramenta propter
solam fidem nutriendam instituta fuisse;
anathema fit.

C A N O N VI.

*d Conc. Flo-
rent. sub Eug.
4. in decr. de
Sac.*

Si quis dixerit, *d* Sacramenta novæ legis
non continere gratiam, quam significant,
aut gratiam ipsam non ponentibus obicem
non conferre, quasi signa tantum externa
sint, acceptæ per fidem gratiæ, vel iustitiæ, &
notæ quædam Christianæ professionis, quibus
apud homines discernuntur Fideles ab infi-
delibus; anathema fit.

C A N O N VII.

Si quis dixerit, non dari gratiam per hu-
jusmodi Sacramenta semper, & omnibus,
quorum est ex parte Dei, etiam si rite ea
suscipiant, sed aliquando, & aliquibus;
anathema fit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, per ipsa novæ legis Sacramenta ex opere operato non conferri gratiam, sed solam fidem divinæ promissionis ad gratiam consequendam sufficere; anathema sit.

CANON IX.

Si quis dixerit, *a* in tribus Sacramentis, Baptismo scilicet, Confirmatione, & Ordine, non imprimi characterem in anima, hoc est, signum quoddam spirituale, & indelebile, unde ea iterari non possint; anathema sit.

a Infra Sess. 23. Can. 4. ex Decretis Eugenii in Conc. Flor.

CANON X.

Si quis dixerit, *b* Christianos omnes in verbo, & omnibus Sacramentis administrandis habere potestatem; anathema sit.

b Vide Con. Carth. 4. c. 98. & Con. Constant. art. 13. Viclef. Infra Sess. 14. de Pœnit. c. 6. c. Concil. Florent. de Decretis Eugenij.

CANON XI.

Si quis dixerit, *c* in ministris, dum Sacramenta faciunt, & conferunt, non requiri intentionem saltem faciendi quod facit Ecclesia; anathema sit.

d Idem error damnatur in Viclef. à Conc. Constant. Sess. 8. c. Multa c. Remissionem. c. Christus. cum plur. seq. 1. q. 1. c. ubi; 15. q. ult.

CANON XII.

Si quis dixerit, *d* ministrum in peccato mortali existentem, modo omnia essentialia, quæ ad Sacramentum conficiendum, aut conferendum pertinent, servaverit, non conficere aut conferre Sacramentum; anathema sit.

d Idem error damnatur in Viclef. à Conc. Constant. Sess. 8. c. Multa c. Remissionem. c. Christus. cum plur. seq. 1. q. 1. c. ubi; 15. q. ult.

CANON XIII.

Si quis dixerit, receptos & approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus, in solemnibus Sacramentorum administratione adhiberi consuetos, aut contemni, aut sine peccato à ministris pro libito omitti, aut in novos alios per quemcumque Ecclesiarum Pastorem mutari posse; anathema sit.

c. Christus. cum plur. seq. 1. q. 1. c. ubi; 15. q. ult.

DE BAPTISMO.

CANON I.

Si quis dixerit, *e* Baptismaum Ioannis ha-

e Aug. Ex-

Hebridij c. 49
c. Aliud. &
c. Non rege-
nerabuntur.

de Conf. Dist.
4.

a c. Pen. de
Bapt. c. Filius

& c. Non du-
bito. de Conf.

Dist. 4.

b Ioan. 3.

c c. Non de-
cet. 12. Dist.

c. Ad abolen-
dum, de he-

re.

d Concil. Flo-
rent. in De-

cretis Eugenij.
c. Dictum. 5.

q. d. vero
cum 2. capp.

seqq. q. 1.

e Ioan. 3.

c. Nu'la pre-
ter. de Conf.

Dist. 4.

Galat. 5.

buisse eandem vim cum Baptismo Christi;
 anathema sit.

C A N O N I I.

Si quis dixerit, *a* aquam veram & natura-
 lem non esse de necessitate Baptismi, atque
 ideo verba illa Domini nostri Iesu Christi;
e Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu
 sancto; ad metaphoram aliquam detorserit;
 anathema sit.

C A N O N I I I.

Si quis dixerit, in Ecclesia Romana, quæ
 omnium Ecclesiarum *b* mater est, & magi-
 stra, non esse veram de Baptismi Sacramen-
 to doctrinam; anathema sit.

C A N O N I V.

Si quis dixerit, *c* Baptismum, qui etiam
 datur ab hæreticis in nomine Patris, & Filij,
 & Spiritus sancti, cum intentione faciendi
 quod facit Ecclesia, non esse verum Baptis-
 mum; anathema sit.

C A N O N V.

Si quis dixerit, *d* Baptismum liberum es-
 se, hoc est, non necessarium ad salutem;
 anathema sit.

C A N O N V I.

Si quis dixerit, Baptizatum non posse,
 etiam si velit, gratiam amittere, quantum-
 cumque peccet, nisi nolit credere; anathema
 sit.

C A N O N V I I.

Si quis dixerit, *f* Baptizatos per Baptis-
 mum ipsum, solius tantum fidei debitores
 fieri, non autem universæ legis Christi ser-
 vandæ; anathema sit.

C A N O N V I I I.

Si quis dixerit, Baptizatos liberos esse ab
 omnibus sanctæ Ecclesiæ præceptis, quæ vel
 scripta vel tradita sunt, ita ut ea observare
 non teneantur, nisi se sua sponte illis submit-
 tere voluerint; anathema sit.

C A N O N I X.

Si quis dixerit, ita revocandos esse homi-

De Confirmatione.

nes ad Baptismi suscepti memoriam, ut vota omnia, quæ post Baptismum sunt, vi promissionis in Baptismo ipso iam factæ, irrita esse intelligant, quasi per ea, & fidei, quam professi sunt, detrahatur, & ipsi Baptismo; anathema sit.

C A N O N X.

Si quis dixerit, peccata omnia quæ post Baptismum sunt, sola recordatione; & fide suscepti Baptismi vel dimitti, vel venialia fieri; anathema sit.

C A N O N XI.

Si quis dixerit, verum, & rite collatum Baptismum iterandum esse illi qui apud Infideles fidem Christi negaverit, cum ad Pœnitentiam convertitur; anathema sit.

*a c. Maiores
f. ult. de
Baptismo.*

C A N O N XII.

Si quis dixerit, neminem esse baptizandum, nisi ea ætate, qua Christus Baptizatus est, vel in ipso mortis articulo; anathema sit.

C A N O N XIII.

Si quis dixerit, parvulos, eo quod actum credendi non habent, suscepto Baptismo inter Fideles computandos non esse; ac propterea, cum ad annos discretionis pervenerint, esse rebaptizandos; aut præstare omitti eorum Baptisma, quam eos non actu proprio credentes baptizari in sola fide Ecclesiæ; anathema sit.

*b Aug lib. 1.
de Pec. mer.
c. rem. c. 19.
c. lib. 3. c. 2.*

C A N O N XIV.

Si quis, dixerit, huiusmodi parvulos baptizatos, cum adoleverint, interrogandos esse, an ratum habere velint, quod patrini eorum nomine, dum baptizarentur, polliciti sunt; & , ubi se nolle responderint, suo esse arbitrio relinquendos; nec alia interim pœna ad Christianam vitam cogendos, nisi ut ab Eucharistiæ aliorumque Sacramentorum perceptione arceantur, donec resipiscant; anathema sit.

D E C O N F I R M A T I O N E .

C A N O N . I .

a c. Nullus
ministerorum.
de Conf.

Dist. 4.

b Vide finem

Ep. Urban. I.

Ad omnes.

Et c. c. i. cum

seq. de Conf.

Dist. 5.

c c. Manus.

de Con. Dist.

5. Con. Flo-

rent. in decr.

Eug. Vide

Ep. Pa. 1.

Ep. ad Episc.

Tuscia, In-

nocent. 1. Ep.

1. c. 3. Et infr.

Sess. 23. c. 4.

d Supra Sess.

6 c. 2. Et inf.

Sess. 23. c. 1.

e Infra Sess.

ult. de ref.

cap. 2.

Si quis dixerit, a Confirmationem baptizatorum otiosam cærimoniam esse, & non potius verum & proprium Sacramentum; aut olim nihil aliud fuisse, quam catechesim quamdam, qua adolescentiæ proximi, fidei suæ rationem coram Ecclesia exponebant; anathema sit.

C A N O N . I I .

Si quis dixerit, b iniurios esse Spiritui-sancto eos qui sacro Confirmationis chrismati virtutem aliquam tribuunt; anathema sit.

C A N O N . I I I .

Si quis dixerit, c sanctæ Confirmationis ordinarium ministrum non esse solum Episcopum, sed quemvis simplicem sacerdotem; anathema sit.

Decretum de reformatione.

E Adem sacrosancta Synodus, eisdem præsidentibus Legatis, d inceptum residentiæ & reformationis negotium ad Dei laudem, & Christianæ religionis incrementum profequi intendens, ut sequitur, statuendum censuit, e salva semper in omnibus Sedis Apostolicæ auctoritate.

C A P V T . I .

Quis capax regiminis Ecclesiarum Cathedralium.

f Sess. 22. c. 2.

plus exigitur.

g Parte 1. c. 3.

Constit. eius.

Vide infra

J &

AD cathedralium s Ecclesiarum regimen nullus, nisi ex legitimo matrimonio natus, & ætate matura; gravitate morum, litterarumque scientia, iuxta constitutionem Alexandri Tertij, quæ incipit, g Cum in cunctis, in Concilio Lateranensi promulgatam, præditus assumatur;

CAPUT II.

Tenentes plures cathedrales Ecclesias, iubentur omnes, excepta una, dimittere, certo modo & tempore.

Nemo, quacumque etiam dignitate, gradu, aut præ eminentia præfulgens, plures Metropolitanas seu cathedrales Ecclesias in titulum, sive commendam, aut alio quovis nomine, contra a factorum canonum instituta, recipere, & simul retinere præsumat: cum valde felix sit ille censendus, cui unam Ecclesiam bene, ac fructuose, & cum animarum sibi commissarum salute regere contigerit. Qui autem plures Ecclesias contra præsentis decreti tenorem nunc detinent, una quam maluerint, retenta, reliquas infra sex menses, si ad liberam Sedis Apostolicæ dispositionem pertineant; alias infra annum dimittere teneantur: alioquin Ecclesiæ ipsæ, ultimo obtenta dumtaxat excepta, eo ipso vacare censeantur.

CAPUT III.

Habilibus dumtaxat personis beneficia conferantur.

Inferiora beneficia Ecclesiastica, præsertim curam animarum habentia, personis dignis, & habilibus, & quæ in loco residere, ac per se ipsos curam ipsam exercere valeant, iuxta constitutionem Alexandri III. in Lateranensi, quæ incipit, *b* Quia nonnulli, & aliam Gregorij X. in generali Lugdunensi Concilio, quæ incipit, *c* Licet canon, editam, conferantur. aliter autem facta collatio, sive provisio, omnino irritetur: & ordinarius collator pœnas constitutionis Concilii generalis, quæ incipit, *d* Grave nimis, se noverit incursum.

a cap. Cum incunctis. §. cum vero de elec. c. Sicut, de excess. pralat. c. 1. & 2. 21. q. 1. c. Sanctorum 70. Dist. cap. Vnio, §. sed. 10. q. 3. cap. Quia in tantum. cap. Ad hac. & c. De multa, de præb. c. Quia nonnulli, de mag. c. Cum singula, de præb. in 6. Clem. Gratia. de res. c. Execrab. §. qui vero. in Extrav. com. de præb. & infra Sess. 24. c. 17. de refor.

b Vide inf. X.

c Vide inf. XI.

d Vide inf. XII.

C A P U T IV.

*Plurium beneficiorum retentor contra canones,
iis privatur.*

a *Infra Sess.*
24. de res.
cap. 17.

b *Vide inf.*
XIII,

Q Vicumque de cetero plura, curata, a aut alias incompatibilia beneficia Ecclesiastica, sive per viam unionis ad vitam, seu commendæ perpetuæ, aut alio quocumque nomine, & titulo, contra formam sacrorum Canonum, & præsertim constitutionis Innocentij III. quæ incipit, b De multa, recipere, ac simul retinere præsumserit; beneficiis ipsis, iuxta ipsius constitutionis dispositionem, ipso iure, etiam præsentis canonis vigore, privatus existat.

C A P U T V.

*Plura beneficia curata obtinentes Ordinario
suas dispensationes exhibeant, qui de Vicario
Ecclesiis provideat, congrua portione fru-
ctuum assignata.*

c *Infra. c. 7.*
e *supra Sess.*
6. de resor.
cap. 1. in fine.
Vide infra
XIV.

d *Vide Con-*
stitut. Pij V.
Ad exequen-
dum, 1567.

O Rdinarij locorum, quoscumque plura curata, aut alias incompatibilia beneficia Ecclesiastica obtinentes, dispensationes suas exhibere districte compellant; & alias procedant iuxta constitutionem Gregorij X. in generali Lugdunensi Concilio editam, quæ incipit, c Ordinariis: quam eadem sancta Synodus innouandam censet, & innovat; addens insuper, quod ipsi Ordinarij etiam per idoneorum Vicariorum deputationem, & d congruæ portionis fructuum assignationem omnino provideant; ut animarum cura nullatenus negligatur; & beneficia ipsa debitis obsequiis minime defraudentur: appellationibus, privilegiis, & exemptionibus quibuscumque, etiam cum Iudicum specialium deputatione, & illorum inhibitionibus in præmissis nemini suffragantibus,

CAPVT VI.

Qua beneficiorum uniones valida censeantur.

VNiones perpetuę, a quadraginta annis citra factę, examinari ab Ordinariis, tamquam à Sede Apostolica delegatis, possint: & quę per surreptionem, vel obreptionem obtentę fuerint, irritę declarentur. Illę vero, quę à dicto tempore citra concessę nondum in toto, vel in parte sortitę sunt effectum, & quę deinceps ad cuiusvis instantiam fient, nisi eas ex legitimis, aut alias rationalibus causis, coram loci Ordinario vocatis, quorum interest, verificandis, factas fuisse constiterit, per surreptionem obtentę præsumantur: ac propterea, nisi aliter à Sede Apostolica declaratum fuerit, viribus omnino careant.

a *Vide Sess.*
14. cap. 9. de
reform. infra
Sess. 24. de
reform. c. 13.
& Sess. 25.
de ref. c. 2.

CAPVT VII.

Beneficia Ecclesiastica unita visitentur: per Vicarios etiam perpetuos cura exerceantur quorum deputatio fiat cum portione assignanda, etiam super re certa.

Beneficia Ecclesiastica curata, b quę cathedralibus, collegiatis, seu aliis Ecclesiis, vel Monasteriis, beneficiis, seu collegiis, aut piis locis quibuscumque perpetuo unita & annexa reperiuntur, ab Ordinariis locorum annis singulis visitentur: c qui solícite providere procurent, ut per idoneos Vicarios, etiam perpetuos, nisi ipsis Ordinariis pro bono Ecclesiarum regimine aliter expedire videbitur, ab eis cum tertię partis fructuum, aut maiori, vel minori arbitrio ipsorum Ordinariorum, d portione etiam super certa re assignanda, ibidem deputandos, animarum cura laudabiliter exerceatur: appellationibus, privilegiis, exemptionibus, etiam cum iudicium

b *Infra Sess.*
25. c. 16. de
reform. c. 9.
c *Vide Sess.*
25. cap. 16.
de reform. &
supra c. 5.

d *Qualiter sit assignanda declarat Bula Pij 1567. Ad exequendum,*

deputatione, & illorum inhibitionibus quibuscumque in præmissis minime suffragantibus.

C A P V T V I I I.

Ecclesia reparatur: cura animarum sollicitè habeatur.

a *Infra Sess.*
24. *de ref. c.*
9. *et Sess.* 21.
de ref. c. 8.
Con. Tolet.
4. *c. 35. Con.*
Braccaren. 2.
c. 1. Con.
Arel. sub
Leone 3. 17. c.
Decernimus. c.
Episcopum et
c. Placuit. 10.
q. 1.
b *Sess.* 23. *c.*
de refor. c.
Quoniam.
Dist. 100.

Locorum Ordinarij Ecclesias quascumque, quomodolibet exemptas, auctoritate Apostolica, singulis annis visitare teneantur, & opportunis iuris remediis providere, ut, quæ reparatione indigent, reparentur; & cura animarum, si qua illis immineat, aliisque debitis obsequiis minime defraudentur: appellationibus, privilegiis, consuetudinibus, etiam ab immemorabili tempore præscriptis, iudicum deputationibus, & illorum inhibitionibus penitus exclusis.

C A P V T I X.

Munus consecrationis non differendum.

AD maiores Ecclesias promoti b munus consecrationis infra tempus à iure statutum suscipiant: & prorogationes ultra sex menses concessæ nulli suffragentur.

C A P V T X.

Sede vacante capitula nulli dent reverendas, nisi arctato occasione obtinendi aut obtentæ beneficij: varia contravenientium pœna.

c *Sess.* 23. *de*
refor. cap. 10.
c. Cum nullus
de temp. ordin.
in 6.

Non liceat Capitulis Ecclesiarum, c Sede vacante, infra annum à die vacationis, ordinandi licentiam, aut litteras dimissorias, seu reverendas, ut aliqui vocant, tam ex iuris communis dispositione, quam etiam cuiusvis privilegii, aut consuetudinis vigore, alicui, qui beneficii ecclesiastici recepti, sive recipiendi occasione arctatus non fuerit, concedere, si secus fiat, d Capitulum contrave-

d *Infra Sess.*
23. *ibid.*

niens Ecclesiastico subiaceat interdicto: & sic ordinati, si in minoribus Ordinibus constituti fuerint, nullo privilegio clericali, præsertim in criminalibus gaudeant: in maioribus vero, ab executione Ordinum, ad beneplacitum futuri Prælati, sint ipso iure suspensi.

CAPUT XI.

Facultates de promovendo sine iusta causa nemini suffragentur.

Facultates de promovendo à quocumque non suffragentur, nisi habentibus legitimam causam, ob quam à propriis Episcopis ordinari nõ possint, in litteris exprimendam; & tunc non ordinentur, a nisi ab Episcopo in sua diœcesi residente, aut pro eo Pontificalia exercente, & diligenti prævio examine.

a *Supra Sess. 6. c. 5. de refor. inf. Sess. 14. cap. 2. de refor.*

CAPUT XII.

Facultas de non promovendo annum non excedat.

Facultates de non promovendo, b præterquam in casibus à iure expressis, concessæ, ad annum tantum suffragentur.

b *cap. Licet canon, & cap. Cum ex eo, de elect. in 6.*

CAPUT XIII.

A quocumque presentati non instituantur sine prævio examine Ordinarij & approbatione, certis exceptis.

Præsenti, seu electi, vel nominati à quibusvis Ecclesiasticis personis, etiam Sedis Apostolicæ Nuntiis, ad quævis Ecclesiastica beneficia non instituantur, c nec confirmentur, neque admittantur, etiam prætextu cuiusvis privilegii, seu consuetudinis, etiam ab immemorabili tempore præscriptæ, nisi fuerint prius à locorum Ordinariis examinati, & idonei reperti. Et nullus appellationis reme-

c *Infr. Sess. 25. c. 9. de reform.*

a *Vide Sefs.*
24. c. 18. de
refor. ubi
exceptio
videtur re-
vocari.

dio se tueri possit, quominus examen subire
teneatur. a Præsentatis tamen, electis, seu no-
minatis ab universitatibus, seu collegiis gene-
ralium studiorum exceptis.

C A P V T XIV.

*Causæ civiles exemptorum, clericorum secu-
larium & regularium degentium extra mo-
nasterium ab Episcopis cognoscantur.*

b *Vide inf.*
XVI.
Infra Sefs.
14. de re-
for. cap. 6.
in fin.

IN exemptorum causis constitutio Inno-
centij IV. quæ incipit, b Volentes, in ge-
nerali Concilio Lugdunensi edita, servetur;
quam eadem sacrosancta Synodus innouan-
dam censuit; & innovat; addendo insuper,
quod in civilibus causis mercedum, & mise-
rabilium personarum, clerici sæculares, aut
regulares, extra monasterium degentes, quo-
modo libet exempti, etiamsi certum iudicem,
à Sede Apostolica deputatum in partibus ha-
beant; in aliis vero, si ipsum iudicem non
habuerint, coram locorum Ordinariis, tan-
quam in hoc ab ipsa Sede delegatis, conve-
niri, & iure medio ad solvendum debitum co-
gi & compelli possint: privilegiis, exem-
ptionibus, Conservatorum deputationibus,
& eorum inhibitionibus adversus præmissa
nequaquam valituris.

C A P V T XV.

*Ordinarij curent ut hospitalia quæcumque,
etiam exempta, à suis administratoribus
fideliter gubernentur.*

c *Sefs. 25.*
cap. 8. de
refor.

CVrvent Ordinarii, c. ut hospitalia quæ-
cumque à suis administratoribus, quo-
cumque illi nomine censeantur, etiam quo-
modo libet exemptis, fideliter, & diligenter
gubernentur, constitutionis Concilii Vien-
nensis, quæ incipit, d Quia contingit: forma
servata, quam quidem constitutionem ca-

d *Vide inf.*
XVI. l.

dem sancta Synodus innovandam duxit, & innovat, cum derogationibus in ea contentis,

Indictio futurae Sessionis.

Item hæc sacrosancta Synodus statuit, & decrevit, proximam futuram Sessionem habendam & celebrandam esse die Iovis, feria quinta post sequentem Dominicam in Albis, quæ erit vigesima prima mensis Aprilis præsentis anni M. D. XLVII.

**B V L L A F A C V L T A T I S
T R A N S F E R E N D I C O N C I L I I.**

PAulus Episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri, Ioanni Mariæ, Episcopo Prænestino, & dilectis filiis, Marcello tit. S. Crucis in Ierusalem Presbytero, ac Reginaldo S. Mariæ in Cosmedin Diacono, Cardinalibus, nostris, & Apostolicæ Sedis Legatis de latere, salutem & Apostolicam benedictionem.

Regimini universalis Ecclesiæ, meritis licet imparibus, disponente Domino, præfidentes, nostri officij partes esse putamus, ut, si quid gravius causa Reipublicæ Christianæ constituendum sit, id non modo tempore opportuno, verum etiam loco commodo & idoneo perficiatur. Cum itaque nos nuper, postquam suspensionem celebrationis sacri œcumenici & universalis Concilij, alias per nos in civitate Tridentina, ex causis tunc expressis, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio & assensu indicti, ex certis aliis etiam tunc expressis causis, usque ad illud opportunius & commodius tempus per nos declarandum, de simili consilio & assensu factam, audita pace inter charissimos in Christo filios nostros, Carolum Rom. Imperatorem semper Augustum, & Franciscum Francorum Regem

Christianissimum conciliata, pari consilio & assensu sustuleramus & amoveramus : nequeunt ipsi, tunc legitime impediti, ad dictam civitatem personaliter accedere, & eidem Concilio interesse, vos nostros, & Apostolicæ Sedis Legatos de latere, in eodem Concilio de simili consilio constituerimus & deputaverimus, vosque ad eandem civitatem, tamquam pacis angelos, destinaverimus, prout in diversis nostris desuper confectis litteris plenius continetur : Nos, ne tam sanctum celebrationis Concilij huiusmodi opus ex incommoditate loci, aut alio quovis modo impediatur, aut plus debito differatur, opportune providere volentes, Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, parique consilio & assensu, vobis insimul, aut duobus ex vobis, aliquo legitimo impedimento detento, seu inde forte absente, quandocumque vobis videbitur, Concilium prædictum de eadem civitate Tridentina ad quamcumque aliam commodiorem, & opportuniorem, seu tutiorem civitatem, de qua vobis etiam videbitur, transferendi, & mutandi; ac illud in ipsa civitate Tridentina supprimendi, & dissolvendi : nec non Prælati, & aliis personis Concilij huiusmodi, ne in eo ad ulteriora in dicta civitate Tridentina procedant, etiam sub censuris & pœnis Ecclesiasticis inhibendi, ac idem Concilium in alia civitate huiusmodi, ad quam illud transferri & mutari contigerit, continuandi, tenendi, & celebrandi, & ad illud Prælatos, & alias personas Concilij Tridentini huiusmodi etiam sub periurij, & aliis in litteris indictionis Concilij huiusmodi expressis pœnis, evocandi, eisdemque sic translato & mutato Concilio, nomine & auctoritate prædictis præsidendi, ac in eo procedendi, ceteraque in præmissis, & circa ea necessaria & opportuna, alias iuxta

priorum vobis directarum litterarum contentiam & tenorem, faciendi, statuendi, ordinandi, & exequendi, plenam & liberam Apostolica auctoritate, tenore præsentium concedimus potestatem & facultatem; ratum & gratum habituri quidquid per vos in præmissis factum, statutum, ordinatum, executumve fuerit, idque facturi, auctore Domino, inviolabiliter observari: Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum anno incarnationis Dominicæ M. D. XLVII. VIII, Kal. Mart. Pontificatus nostri anno XI.

*Fab. Episcopus Spol.
B. Motta.*

SESSIO OCTAVA,
CELEBRATA
DIE XI. MENSIS MARTI,
M. D. XLVII.

Decretum de translatione Concilij.

Placetne vobis decernere & declarare, de huiusmodi morbo ex præmissis & aliis allegatis ita manifeste & notorie constare, ut Prælati in hac civitate sine vitæ discrimine commorari, & in ea idcirco inviti minime retineri possint, & debeant? itemque, attento recessu multorum Prælatorum post proxime præteritam Sessionem, & attentis protestationibus aliorum complurium Prælatorum in Congregationibus generali-

bus factis, hinc omnino timore ipsius morbi abire volentium, qui iuste detineri non possunt, & ex quorum discessu Concilium vel dissolveretur, vel ex paucitate Prælatorum, bonus eius progressus impediretur; & attento etiam imminente periculo vitæ, & aliis causis per aliquos ex Patribus in ipsis Congregationibus allegatis: utpote notorie veris, & legitimis, placetne vobis similiter decernere & declarare, pro conservatione & prosecutione ipsius Concilij, securitate vitæ ipsorum Prælatorum, Concilium ipsum ad civitatem Bononiæ, veluti ad locum magis paratum, salubrem, & idoneum, pro tempore transferendum esse, & ex nunc transferri, & ibidem Sessionem iam indictam, statuta die, vigesima prima Aprilis, celebrandam esse, & celebrari; & successive ad ulteriora procedendum, donec sanctissimo Domino nostro & sacro Concilio expedire videbitur, ut ad hunc, seu alium locum, communicato etiam concilio cum Invictissimo Cæsare, Christianissimo Rege, & aliis Regibus ac Principibus Christianis, ipsum Concilium reduci possit, & debeat? *Responderunt, Placet.*

S E S S I O N O N A,
B O N O N I Æ C E L E B R A T A
D I E X X I. M E N S I S A P R I L I.

M. D. XLVII.

Decretum prorogationis Sessionis.

HÆC sacrosancta œcumenica & generalis Synodus, quæ dudum in civitate Tridenti congregata erat, nunc Bononiæ in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea nomine Sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri, Domini Pauli divina providentia Papæ III. eisdem Reverendissimis

rendissimis Dominis D. Ioan. Maria Episcopo Prænestino de Monte, & Marcello tit. S. Crucis in Ierusalem Presbytero, S. R. E. Cardinalibus, & Apostolicis de latere Legatis, considerans quod die undecima mensis Martij præsentis anni, in generali publica Sessione in eadem civitate Tridenti, & in loco consueto celebrata, omnibusque agendis de more peractis, ex causis tunc instantibus, urgentibus, & legitimis, interveniente etiam auctoritate sanctæ Sedis Apostolicæ, eisdem Reverendissimis præsentibus etiam specialiter concessa, decrevit, & ordinavit, Concilium ex eo loco in hanc civitatem transferendum esse, sicuti transtulit; itemque Sessionem pro præsentis die vigesima prima Aprilis illis indictam, ut de Sacramentorum, & reformationis materiis, de quibus tractandum proposuerat, Canones sancirentur, & promulgarentur, in hac ipsa civitate Bononiæ celebrari debere; consideransque nonnullos ex Patribus qui in hoc Concilio interesse consueverunt, his superioribus maioris hebdomadæ & solemnitatis Paschalis diebus, in propriis Ecclesiis occupatos, aliquos etiam aliis impedimentis detentos, huc nondum accessisse, quos tamen brevi affuturos sperandum est; ac propterea factum esse, ut non ea, quam sancta Synodus desiderabat, Prælatorum frequentia potuerint materiæ ipsæ Sacramentorum & reformationis examinari, & discuti: ut omnia maturo consilio, cum dignitate & gravitate debita fiant, bonum, opportunum & expediens censuit, censetque, Sessionem prædictam, quæ hoc ipso die, ut præfertur, celebranda erat, ad diem Iovis, infra octavam Pentecostes proxime futuram, quoad ipsas materias expediendas differendam & prorogandam esse, quemadmodum differt ac prorogat; quam diem & rei gerendæ maxime opportunam, &

Patribus præsertim absentibus percommo-
dam iudicavit, & iudicat: hoc tamen adie-
cto, quod terminum ipsum ipsa sancta Sy-
nodus, pro eius arbitrio & voluntate, sicuti
rebus Concilii putaverit expedire, etiam in
privata Congregatione restringere & immi-
nuere possit, & valeat.

S E S S I O D E C I M A,
B O N O N I Æ C E L E B R A T A
D I E I I . M E N S I S I U N I J

M. D. X L V I I .

Decretum prorogationis Sessionis.

QUAMVIS hæc sacrosancta œcumenica
& generalis Synodus Sessionem, quæ
die vigesima prima mensis Aprilis
proxime præteriti, super Sacramentorum &
reformationis materiis in hac inclyta civita-
te Bononiæ, ex decreto, in urbe Tridentina,
in publica Sessione, die undecima mēsis Mar-
tij promulgato, celebranda erat, propter ali-
quas causas, ac præsertim propter absen-
tiam nonnullorum Patrum, quos brevî af-
futuros sperabat, ad hunc præsentem diem
differendam & prorogandam esse decreverit:
volens tamen cum iis qui non venerunt,
etiam adhuc benigne agere, eadem sacrosan-
cta Synodus, in Spiritu sancto legitime con-
gregata, præsentibus in ea eiusdem sanctæ
Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, & Apostoli-
cæ Sedis Legatis, statuit, & decernit, Sessio-
nem ipsam, quam hac die secunda mensis
Iunii, præsentis anni millesimi quingentesimi
quadragesimi septimi, celebrare decreverat,
ad diem Iovis post festum Nativitatis bea-
tæ Mariæ virginis, quæ erit decima-quinta
mensis Septembris proxime futuri, quoad
prædictas & alias materias expediendas; dif-

ferendam & prorogandam esse, quemadmodum differt, & prorogat; tamen, quod prosecutio discussionis & examinationis eorum, quæ tam ad dogmata, quam ad reformationem pertinent, interim non omitatur & terminum ipsum ipsa sancta Synodus, pro eius libito, & voluntate etiam in privata Congregatione, abbreviare & prorogare libere possit, & valeat.

Die XIV. Septemb. M. D. XLVII. in Congregatione generali, Bononiæ, prorogata fuit Sessio, quæ futura erat die sequenti, ad beneplacitum sacri Concilij.

*Nomine huius Pontificis Concilio praesederunt,
 Marcellus Crescentius Presbyter Card. Sedis
 Apostolicæ Legatus de latere.
 Sebastianus Pighinus Archiep. Sipontinus, et
 Aloysius Lipomanus Episcopus Veronensis,
 eiusdem Sedis Nuntij.*

77

BULLA RESUMPTIONIS
CONCILLII TRIDENTINI,
SVB IVLIO III. PONT. MAX.

Ivlivs Episcopus, *servus servorum Dei*, ad
statutam rei memoriam.

Cum ad tollenda religionis nostræ
dissidia, quæ in Germania longo tempore
non sine totius Christiani orbis perturba-
tione & scandalo, vigerunt, bonum, op-
portunum, & expediens esse videatur; si-
cuti etiam charissimus in Christo filius no-
ster, Carolus Romanorum Imperator sem-
per Augustus, nobis per suas litteras & nun-
tios significari fecit, ut sacrum œcumeni-
cum generale Concilium per fel. rec. Pau-
lum Papam III. prædecessorem nostrum in-
dictum, & per nos, tunc Cardinalatus ho-
nore fungentes, atque ipsius prædecessoris
nomine, unà cum duobus aliis sanctæ Ro-
mancæ Ecclesiæ Cardinalibus ipsi Concilio
præsidentes, inceptum, ordinatum, & con-
tinuatum, in quo plures publicæ & solemnes
habitæ fuerunt Sessiones, pluraque tam in
causa fidei quam reformationis promulgata
decreta, multaque etiam ad utramque cau-
sam pertinentia, examinata, & discussa, ad
civitatem Tridentinam reducat; Nos,
ad quos, ut summos pro tempore Pontifi-
ces, spectat generalia Concilia indicere, & di-
rigere, ut Ecclesiæ pacem, & Christianæ fidei
atque orthodoxæ religionis incrementum
ad omnipotentis Dei laudem & gloriam
procuremus, & quantum in nobis est, tran-
quillitati ipsius Germaniæ, quæ sane pro-
vincia retroactis temporibus in vera religio-
ne, ac sacrorum Conciliorum & sanctorum
Patrum doctrina excolenda, exhibendaque
maximis Pontificibus, Christi Redemptoris
nostri in terra Vicariis, debita obedientia,

*a Teste Mar-
cel. 1. in
Epist. 1. ad
Epis. prov.
Antioch. &
Pelag. 2. in
epist. sua
decret. &
Bonifacio
Epis. ad Za-
chariam
Pap. scrib.
& Synodo
Chalcedo.
act. 1. & 2.
Nicane.
ro. 1. Act. 6.
& Nicolao
1. in epist.
ad Michaël.
Imp.*

& reverentia, nulli Christianorum provinciæ fuit umquam secunda, paterne consulamus, sperantes per ipsius Dei gratiam & benignitatem futurum, ut Reges omnes ac Principes Christiani iustis piisque nostris in hac re votis annuant, faveant atque assistant: Venerabiles fratres Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & dilectos filios Abbates, omnesque alios & singulos, qui de iure, vel consuetudine, vel privilegio Conciliis generalibus interesse debent, quosque idem prædecessor noster, in suis indictionis & aliis quibuscumque desuper confectis & publicatis litteris, Concilio interesse voluit, per viscera misericordiæ Domini nostri Iesu Christi hortamur, requirimus, & monemus ut proximis futuris Kal. Maij, quem diem ad ipsum Concilium, in eo, quo nunc reperitur, statu resumendum & proseguendum, prævia matura deliberatione, & ex certa nostra scientia, & de Apostolicæ auctoritatis plenitudine, ac venerabilium fratrum nostrorum eiusdem sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio & assensu, statuimus, decernimus, & declaramus, in ipsa civitate Tridenti, legitimo cessante impedimento, convenire, & se congregare, ac ipsius Concilij continuationi, & prosecutioni, omni mora postposita, incumbere velint. Nos enim operam sedulo daturi sumus, ut eodem tempore, in eadem civitate, nostri omnino absint Legati, per quos, si per ætatem nostram, valetudinemque, & Sedis Apostolicæ necessitates, personaliter adesse nequiverimus, Spiritu sancto duce, ipsi Concilio præsidebimus: quacumque ipsius Concilij translatione, & suspensione, ceterisque contrariis non obstantibus quibuscumque, ac præsertim illis, quæ idem prædecessor noster in suis Litteris prædictis, quas cum omnibus & singulis in eis contentis clausulis &

decretis in suo robore permanere volumus, atque decernimus, & quatenus opus sit, innovamus, voluit non obstare: irritum nihilominus decernentes & inane, si secus super his à quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter, contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum hortationis, requisitionis, monitionis, statuti, declarationis, innovationis, voluntatis, & decretorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursum. Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ M. D. XLVIII. Kalend. Decemb, Pontificatus nostri anno I.

*M. Cardinalis Crescen.
Rom. Amasæus.*

SACROSANCTI OECUMENICI
ET GENERALIS
CONCILII TRIDENTINI
SESSIO XI.

Quæ est prima

SVB IVLIO III. PONT. MAX:
CELEBRATA

KAL. MAII M. D. LI.

Decretum de resumendo Concilio.

Placetne vobis ad laudem & gloriam sanctæ & individuæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus sancti, ad incrementum & exaltationem fidei, & religionis Christianæ, sacrum, œcumenicum & generale Concilium Tridentinum, iuxta formam & tenorem Litterarum Sanctissimi Domini

80 S E S S I O X I I .
nostri , resumi debere & procedendum esse
ad ulteriora : *Responderunt* , Placet.

Indictio future Sessionis.

Placerne vobis , proximam futuram Sessio-
nem , habendam & celebrandam esse in fu-
turis Kal. Septembris : *Responderunt* , Placet.

S E S S I O X I I .

Quæ est secunda

SVB IVLIO III. PONT. MAX.

C E L E B R A T A

DIE I. SEPTEMB. M. D. LI.

Decretum prorogationis Sessionis.

Sacrosancta œcumenica & generalis Tri-
dentina Synodus, in Spiritu sancto legiti-
me congregata , præsentibus in ea eis-
dem sanctæ Sedis Apostolicæ Legato , &
Nuntiis , quæ in proxime præterita Sessione
sequentem hanc hodie habendum , & ad ul-
teriora procedendum esse , decreverat , cum
ob inclytæ Germanicæ nationis , cuius præci-
pue causa agitur , absentiam , ac non magnam
ceterorum Patrum frequentiam procedere
hactenus distulerit ; de Venerabilium in
Christo fratrum , & filiorum suorum Ma-
guntini , & Treverensis Archiepiscoporum ,
ac sacri Romani Imperij Principum Electo-
rum , & complurium ipsius , aliarumque
provinciarum Episcoporum , sub hanc ipsam
diem adventu in Domino exultans , & di-
gnas ipsi omnipotenti Deo agens gratias , fir-
mamque spem concipiens , quamplurimos
alios , tam ipsius Germaniæ quàm aliarum
nationum Prælatos , & sui officij debito , &
hoc exemplo commotos , propediem esse
venturos ; futuram sessionem ad quadrage-
simam diem quæ erit undecima mensis

Octobris proxime sequentis, indicit; & Concilium ipsum in statu, in quo reperitur, proseguendo, cum in præteritis Sessioibus de septem Sacramentis novæ legis, in genere, & in specie de Baptismate & Confirmatione definitum fuerit; statuit, & decernit, de sanctissimæ Eucharistiæ Sacramento; necnon, quod ad reformationem attinet, de reliquis quæ ad faciliorem & commodiorem Prælatorum residentiam pertinent, agi & tractari debere; ac monet, & hortatur omnes Patres, ut interim Domini nostri Iesu Christi æ exemplo, quantum tamen humana fragilitas patietur, ieiuniis & orationibus vacent; ut tandem placatus, qui in sæcula sit benedictus, Deus, corda hominum ad veræ suæ fidei agnitionem, & sanctæ matris Ecclesiæ unitatem, ac recte vivendi normam reducere dignetur. a *Matth.* 5. 4.

S E S S I O X I I I.

Quæ est tertia

SVB PAVLO III. PONT. MAX.

C E L E B R A T A

D I E X I. O C T O B. M. D. L I.

*Decretum de sanctissimo E V C H A R I S T I Æ
Sacramento.*

Sacro sancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem sanctæ Sedis Apostolicæ Legato, & Nuntiis, etsi in eum finem, non absque peculiari Spiritus sancti ductu & gubernatione convenerit, ut veram & antiquam de fide & Sacramentis doctrinam exponeret, & ut hæresibus omnibus, & aliis gravissimis incommodis, quibus Dei Ecclesia misere nunc exagitur, & in multas & varias partes

a Matth. 13.

scinditur, remedium afferre; hoc præsertim iam inde à principio in votis habuit, *a* ut stirpitus convelleret zizania execrabilium errorum & schismatum, quæ inimicus homo his nostris calamitosis temporibus in doctrina fidei, usu & cultu sacrosanctæ Eucharistiæ superfeminavit: quam alioqui Salvator noster in Ecclesia sua tamquam symbolum reliquit eius unitatis & charitatis, qua Christianos omnes inter se coniunctos & copulatos esse voluit. Itaque eadem sacrosancta Synodus sanam & sinceram illam de venerabili hoc & divino Eucharistiæ Sacramento doctrinam tradens, quam semper Catholica Ecclesia, ab ipso Iesu Christo Domino nostro & eius Apostolis erudita, atque à Spiritu sancto, illi *b* omnem veritatem in dies suggerente, edocta, retinuit, & ad finem usque sæculi conservabit; omnibus Christi Fidelibus interdicit, ne posthac de sanctissima Eucharistia aliter credere, docere aut prædicare audeant, quam ut est hoc præsentis decreto explicatum atque definitum.

b Luca 12.

Ioan 14. &

16. Dist. 21.

in prin. vers.

Ego rogavi.

& infra Sess.

22. c. 1. &

supra Sess. 5.

cap. 2.

C A P V T I.

De reali præsentia Domini nostri Iesu Christi in sanctissimo EUCCHARISTIÆ Sacramento.

c Ioan. 1.

d c. 1. de sum.

Trin. supra

Sess. 3. in

symbolo.

Eph. 1. Mar.

16. in fin.

PRincipio docet sancta Synodus, & aperte ac simpliciter profiteretur, in almo sancto Eucharistiæ Sacramento, post panis & vini consecrationem, Dominum nostrum Iesum Christum, *c* verum Deum atque hominem, vere, realiter ac substantialiter sub specie illarum rerum sensibiliū contineri. nec enim hæc inter se pugnant, *d* ut ipse Salvator noster semper ad dexteram Patris in cælis assistat, iuxta modum existendi naturalem; & ut multis nihilominus aliis in locis Sacramentaliter præsens sua substantia nobis adsit,

ea existendi ratione, quam etsi verbis exprimere vix possumus, a possibilem tamen esse Deo, cogitatione per fidem illustrata, assequi possumus, & constantissime credere debemus. ita enim maiores nostri omnes, quotquot in vera Christi Ecclesia fuerunt, qui de sanctissimo hoc Sacramento disseruerunt, apertissime professi sunt, hoc tam admirabile Sacramentum *b* in ultima cœna Redemptorem nostrum instituisse: cum post panis, viniq; benedictionem, se suum ipsius Corpus illis præbere, ac suum Sanguinem, disertis ac perspicuis verbis testatus est: c quæ verba à sanctis Evangelistis commemorata, *d* & à divo Paulo postea repetita, cum propriam illam & apertissimam significationem præ se ferant, secundum quam à Patribus intellecta sunt; indignissimum sane flagitium est, ea à quibusdam contentiosis & pravis hominibus ad fictitios & imaginarios tropos, quibus veritas Corporis & Sanguinis Christi negatur, cõtra universum Ecclesiæ sensum detorqueri: quæ tanquam *e* columna & firmamentum veritatis, hæc ab impiis hominibus excogitata commenta, velut Satânica, detestata est, grato semper & memoræ animo præstantissimum hoc Christi beneficium agnoscens.

a *Matth. 19.*
Lucæ 18.

b *c. Cum*
Marthæ. de
celebr. Miss.
Miss. Cl. uni-
ca, de rel. &
ven. sanct.

c *Matth. 26.*

Marci 14.

Lucæ 22.

d *1. Cor. 11.*

e *1. Tim. 3.*

C A P V T II.

De varione institutionis sanctissimi huius Sacramenti.

ERGO Salvator noster, discessurus ex hoc mundo ad Patrem, Sacramentum hoc instituit, in quo divitias divini sui erga homines amoris velut effudit, *f* memoriam faciens mirabilium suorum; *g* & in illius sumptione colere nos sui memoriam præcepit, suamque annuntiare mortem, donec ipse ad iudicandum mundum veniat. *b* Sumi autem voluit Sacramentum hoc, tamquam spiritualementem

f *Psal. 116.*

g *1. Cor. 11.*

Lucæ. 22.

c *Iteratur. de*

Conf. Dist. 1.

a *Joan. 6.*

animarum cibum, quo alantur & confortentur viventes vita illius qui dixit: *a* Qui manducat me, & ipse vivet propter me, & tamquam antidotum, quo liberemur à culpis quotidianis, & à peccatis mortalibus præservemur. Pignus præterea id esse voluit futuræ nostræ gloriæ, & perpetuæ felicitatis: adeoque symbolum vnius illius corporis, *b* cuius ipse caput existit, cuique nos, tamquam membra, arctissima fidei, spei & charitatis connexionione adstrictos esse voluit, ut id ipsum omnes diceremus; *c* nec essent in nobis schismata.

b *1. Cor. 5.*

c *11.*

Ephef. 5.

Rom. 12.

c *1. Cor. 10.*

CAPVT. III.

De excellentia sanctissimæ EUCHARISTIÆ super reliqua Sacramenta.

Commune hoc quidem est sanctissimæ Eucharistiæ cum ceteris Sacramentis, *d* symbolum esse rei sacræ, & invisibilis gratiæ formam visibilem: verum illud in ea excellens & singulare reperitur, *e* quod reliqua Sacramenta tunc primum sanctificandi vim habent, cum quis illis utitur: at in Eucharistia ipse sanctitatis auctor ante usum est. nondum enim Eucharistiam *f* de manu Domini Apostoli susceperant, cum verè tamen ipse affirmaret corpus suum esse quod præbebat; & semper hæc fides in Ecclesia Dei fuit, statim post consecrationem *g* verum Domini nostri Corpus, verumque eius Sanguinem sub panis & vini specie vnâ cum ipsius anima & divinitate existere: sed Corpus quidem sub specie panis, & Sanguinem sub vini specie, ex vi verborum: ipsum autem corpus sub specie vini & sanguinem sub specie panis, animamque sub utraque, vi naturalis illius connexionis & concomitantis, qua partes Christi Domini, *h* qui iam ex mortuis resurrexit, non amplius moriturus, inter se copulantur: Di-

d *e. Sacrificium. de Conf.*

Dist. 2.

e *c. Multi 1.*

q. 1.

f *Matth. 26.*

Marc. 14.

g *Infr. Can. 1*

h *Rom. 6.*

c. *Semel*

Christus

c. *Feratur.*

c. *Singuli.*

c. *Qui*

m. ndus 10.

de Conf.

Dist. 2.

vinitatem porro propter admirabilem illam eius cum corpore & anima hypostaticam unionem. Quapropter verissimum est. a tantumdem sub alterutra specie, atque sub utraque contineri, totus enim & integer Christus sub panis specie, & sub quavis ipsius speciei parte, totus item sub vini specie, & sub eius partibus existit.

a *Infr. Can. 3. Sess. 21. c. 3. Vide Homil. 5. de Pascha. inter eas quæ Euf. Emisseno adscribantur. & de Conf. Dist. 2. c. 35. ubi pars est.*

C A P V T I V.

De Transsubstantiatione.

QVONIAM autem Christus redemptor noster, corpus suum id, b quod sub specie panis offerebat, vere esse dixit, ideo persuasum semper in Ecclesia Dei fuit, idque nunc denuo sancta hæc Synodus declarat, per consecrationem panis & vini, conversionem fieri totius substantiæ c panis in substantiam Corporis Christi Domini nostri, & totius substantiæ vini in substantiam Sanguinis eius. quæ conversio convenienter & proprie à sancta Catholica Ecclesia Transsubstantiatio est appellata.

b *Luce 12. Ioan. 6. 1. Cor. 11. c. c. Panis de Conf. Dist. 2. c. Cum Marthæ, de celebr. Mis. infra Can. 2.*

C A P V T V.

De cultu & veneratione huic sanctissimo Sacramento exhibenda.

NVLLUS itaq; dubitandi locus relinquitur, d quin omnes Christi Fideles pro more in Catholica Ecclesia semper recepto patriæ cultum, qui vero Deo debetur, huic sanctissimo Sacramento in venerationem exhibeant. neque enim ideo minus est adorandum, e quod fuerit à Christo Domino, vt sumatur, institutum. nam illum eundem Deum præsentem in eo adesse credimus, quem Pater æternus introducens in orbem terrarum, dicit. f. Et adorent eum omnes Angeli Dei, quem

d *Infr. Can. 6 e Mat. 26. f. P'alm. 96. Hibr. 1.*

a *Matth. 2.* a Magi procidentibus adoraverunt ; b quem de-
 b *Matth. 28.* nique in Galilea ab Apostolis adoratum
Lucæ. 24. fuisse Scriptura testatur. Declarat præterea
 c *Urbanus* in Dei Ecclesiam c inductum fuisse hunc mo-
Papa, citatus rem , ut singulis annis peculiari quodam &
in Clementina festo die præcelsum hoc & venerabile Sacra-
unde Reliq. & mentum singulari veneratione ac solemnita-
ven. Sanct. te celebraretur , d utque in processionibus re-
 d *Infra Can.* verenter & honorifice illud per vias & loca
 6, publica circumferretur : æquissimum est enim
 sacros aliquos statutos esse dies , cum Chri-
 stiani omnes singulari ac rara quadam signifi-
 catione gratos & memores testentur animos
 erga communem Dominum & Redempto-
 rem pro tam ineffabili & plane divino bene-
 ficio , e quo mortis eius victoria & triumphus
 repræsentatur : atque sic quidem oportuit vi-
 tricem veritatem de mendacio & hære-
 si triumphum agere ; ut eius adversarij in
 conspectu tanti splendoris , & in tanta uni-
 versæ Ecclesiæ lætitia positi , vel debilitati &
 fracti tabescant vel pudore affecti & confusi
 aliquando resipiscant.

f *Infra. Can.*
 7. c. Sane, de
 celebr. Mis. c.
 Presbyter. de
 Conf. Dist. 2.
 g *Nicæni 1.*
 cap. 13.
 h *Con. Rhe-*
men. c. 2. Con.
Lateran. sub.
Inn. 3. c. 26.
 c. *P. g. sente. 93*
Dist. Ancy-
ran. c. 6. Car-
th. 4. c. 77. &
 78. *Aguben.*
 c. 15. &c.

C A P V T V I .

De asservando sacre EUCCHARISTIÆ
 Sacramento, & ad infirmos deferendo.

C Onsuetudo f asservandi in sacrario san-
 ctam Eucharistiam , adeo antiqua est , ut
 eam sæculum etiam g Nicæni Concilii agno-
 verit. Porro deferri ipsam sacram Eucharis-
 tiam ad infirmos , & hunc usum diligenter in
 Ecclesiis conservari , præterquam quod cum
 summa æquitate & ratione conjunctum est,
 tum multis in h Conciliis præceptum inve-
 nitur , & vetustissimo Catholicæ Ecclesiæ mo-
 re est observatum. Quare sancta hæc Syno-
 dus retinendum omnino salutarem hunc &
 necessarium morem statuit.

CAPVT VII.

De preparatione adhibenda, ut digne quis sacram EVCHARISTIAM percipiat.

SI non decet ad sacras ullaſ functiones ſuam accedere, niſi ſancte; certe quo magis ſanctitas & diuinitas cæleſtis huius Sacramenti viro Chriſtiano comperta eſt, eo diligentius cauere ille debet, ne abſque magna reuerentia & ſanctitate ad id percipiendum accedat, præſertim cum illa plena formidinis verba apud *a* Apoſtolum legamus: Qui manducat & bibit indigne, iudicium ſibi manducat & bibit, non diiudicans Corpus Domini. Quare communicare volenti reuocandum eſt in memoriam eius præceptum: *b* Probet ſeipſum homo. Eccleſiaſtica autem conſuetudo declarat eam probationem neceſſariam eſſe, ut nullus ſibi conſcius mortalis peccati, quantumvis ſibi *c* contritus videatur, abſque præmiſſa Sacramentali Confeſſione ad ſacram Euchariftiam accedere debeat. quod à Chriſtianiſ omnibus, etiam ab iis ſacerdotibus, quibus ex officio incubuerit celebrare hæc ſancta Synodus perpetuo ſeruandum eſſe decreuit, *d* modo non deſit illis copia Confeſſoris. quod ſi, neceſſitate urgente, ſacerdos abſque præuia confeſſione celebraverit, quamprimum confeſſeatur.

a 1. Cor. ii.
c Quid eſt.
c Et ſancta.
c Sicut Judas, & c. Timorem de
 Conf. Diſt. 2.
b 1. Cor. i.
 Qui ſcelerate. *c* Quotidie
 & c. panem.
 de Conf. Diſt.
 2. *c* Omnis qui cum ſeq.
 de Pæn. Diſt.
 1. Pal.
c Infra Canone. 11.
d Infra ibid.

CAPVT VI.

De uſu admirabilis huius Sacramenti.

Quoad uſum autem *e* recte & ſapienter Patres noſtri tres rationes hoc ſanctum Sacramentum accipiendi diſtinxerunt. quosdam enim docuerunt ſacramentaliter dumtaxat id ſumere, ut peccatores: alios tantum ſpiritualiter, illos nimirum, qui voto propoſitum illum cæleſtem panem edentes,

e c. Quid eſt. cū ſeq. *c* Dupliciter & c. In illo. de Conf. Diſt. 2. Auguſtinus contra Donat. ſepè. Proſper. in lib. Sentent.

fide viva , *a* quæ per dilectionem operatur, fructum eius & vtilitatem sentiunt : tertios porro *b* sacramentaliter simul & spiritualiter, hi autem sunt, qui ita se prius probant & instruunt, *c* ut vestem nuptialem induiti ad divinam hanc mensam accedant. In Sacramentali autem sumptione semper in Ecclesia Dei mos fuit, ut laici à sacerdotibus communionem acciperent : *d* sacerdotes autem celebrantes seipsos communicarent : qui mos, *e* tamquam ex traditione Apostolica descendens, iure ac merito retineri debet. Demum autem paterno affectu admonet sancta Synodus hortatur, rogat, & obsecrat per viscera misericordiæ Dei nostri, vt omnes & singuli, qui Christiano nomine censentur, in hoc unitatis signo, in hoc vinculo charitatis, in hoc concordix symbolo iam tandem aliquando conveniant & concordent, memoresque tantæ maiestatis & tam eximij amoris Iesu Christi Domini nostri, *f* qui dilectam animam suam in nostræ salutis pretium, & carnem suam nobis dedit ad manducandum: hæc sacra mysteria Corporis & Sanguinis eius ea fidei constantia & firmitate, ea animi devotione, ac pietate & cultu credant, & venerentur, ut panem illum supersubstantialem frequenter suscipere possint : & is vere eis sit animæ vita, & perpetua sanitas mentis ; cuius vigore confortati, ex huius miseræ peregrinationis itinere ad cælestem patriam pervenire valeant, eundem *g* panem Angelorum, quem modo sub sacris velaminibus edunt, absque ullo velamine manducaturi.

Quoniam autem non est satis veritatem dicere, nisi detegantur & refellantur errores : placuit sanctæ Synodo hos Canones subiungere : ut omnes, iam agnita Catholica doctrina, intelligant quoque, quæ ab illis hæreses caveri, vitarique debeant.

a Galat. 5.
b infra Can.

8.

c Math. 22.
d c. Relatum.
e Conf. Dist.
2. infra Can.
10.

e. Hebr. 5!
6. 7.

f Ioan. 6.
c. Prima, de
Conf. Dist. 2.

g Psal. 77.
c de vera de
Conf. Dist. 2.

De Sacrosancto Eucharistiæ
Sacramento.

C A N O N I.

Si quis negaverit, *a* in sanctissimæ Eucharistiæ Sacramento contineri verè, realiter & substantialiter corpus & sanguinem unà cum anima & divinitate Domini nostri Iesu Christi, ac proinde totum Christum: sed dixerit tantummodo esse in eo ut in signo, vel figura, aut virtute; anathema sit.

a Sup. cap. 3.
Concil. Constantiense.

C A N O N II.

Si quis dixerit, *b* in sacrosancto Eucharistiæ Sacramento remanere substantiam panis & vini unà cum corpore & sanguine Domini nostri Iesu Christi; negaveritque mirabilem illam & singularem conversionem totius substantiæ panis in Corpus, & totius substantiæ vini in Sanguinem, manentibus duntaxat speciebus panis & vini; quam quidem conversionem Catholica Ecclesia aptissime *c* Transubstantiationem appellat; anathema sit.

b Idem Concil. damnans articulos Jo. V viclet

c Supra cap. 4.

C A N O N III.

Si quis negaverit, *d* in venerabili Sacramento Eucharistiæ sub unaquaque specie, & sub singulis cuiusque speciei partibus, separatione facta, totum Christum contineri; anathema sit.

d Conc. Flor. in Decretis Eugenij ad Armenos supra c. 3. & infra Sess. 21.

C A N O N IV.

Si quis dixerit, peracta consecratione, in admirabilis Eucharistiæ Sacramento non esse corpus, & sanguinem Domini nostri Iesu Christi; sed tantum in usu dum sumitur, non autem ante vel post, *e* & in hostiis seu particulis consecratis, quæ post communionem reservantur, vel supersunt, non remanere verum Corpus Domini; anathema sit.

cap. 1. de Commun.

e Supra c. 3.

C A N O N V.

Si quis dixerit, *f* vel præcipuum fructum sanctissimæ Eucharistiæ esse remissionem pec-

f Conc. Flor. ibid. supra cap. 2.

eratorum, vel ex ea non alios effectus prove-
nire, anathema sit.

C A N O N VI.

a Sup. cap. 3. Si quis dixerit, in sancto Eucharistiæ Sacra-
mento Christum unigenitum Dei Filium non
esse a cultu patriæ, etiam externo, adoran-
dum; atque ideo nec festiva peculiari cele-
britate venerandum, neque in Processioni-
bus, secundum laudabilem & universalem
Ecclesiæ sanctæ ritum & consuetudinem, so-
lemniter circumgestandum, vel non publice,
ut adoretur, populo proponendum, & eius
adoratores esse idololatrias; anathema sit.

C A N O N VII.

b Sup. cap. 6. Si quis dixerit, non licere sacram Eucharis-
tiam *b* in sacrario reservari; sed statim post
consecrationem adstantibus necessario distri-
buendam, aut non licere ut illa ad infirmos
honorifice deferatur; anathema sit.

C A N O N VIII.

c Sup. cap. 8. Si quis dixerit, Christum in Eucharistia
exhibitum, spiritualiter tantum manducari,
c & non etiam sacramentaliter ac realiter;
anathema sit.

C A N O N IX.

d Infra Sess. 14. Can. 8. de Pœnit. Vide infra XX. Si quis negaverit, *d* omnes & singulos
Christi Fideles utriusque sexus, cum ad an-
nos discretionis pervenerint, teneri singulis
annis, saltem in Paschate, ad communican-
dum, iuxta præceptum sanctæ matris Eccle-
siæ; anathema sit.

C A N O N X.

e Supra c. 8. Si quis dixerit, *e* non licere Sacerdoti cele-
branti seipsum communicare; anathema sit.

C A N O N XI.

f Supra c. 7. Si quis dixerit, *f* solam fidem esse suffi-
cientem præparationem ad sumendum san-
ctissimæ Eucharistiæ Sacramentum; anathe-
ma sit. Et, ne tantum Sacramentum indi-
gne, atque ideo in mortem & condemna-
tionem sumatur; statuit atque declarat ipsa

sancta Synodus, illis quos conscientia peccati mortalis grauat, *a* quantumcumque etiam se contritos existiment, habita copia Confessoris, necessario præmittendam esse Confessionem Sacramentalem. Si quis autem contrarium docere, prædicare, vel pertinaciter asserere, seu etiam publice disputando defendere præsumpserit, eo ipso excommunicatus existat.

2 Supra c. 71

C. A P U T I.

Episcopi prudenter moribus caste informandis invigilent: ab eorum correctione non appelletur.

EAdem sacrosancta Tridentina Synodus, præsentibus in ea eisdem sanctæ Sedis Apostolicæ Legato & Nuntiis, intendens nonnulla statuere, quæ ad iurisdictionem pertinent Episcoporum, ut iuxta proximæ Sessionis decretum, illi in commissis sibi Ecclesiis eo libentius resideant, quo facilius & commodius sibi subiectos regere, & in vitæ ac morum honestate continere potuerint: illud primum eos admonendos censet; *b* ut se pastores, non percussores esse meminerint, atque ita præesse sibi subditis oportere, ut non in eis dominantur, sed illos, tamquam filios, & fratres, diligant: elaborentque, ut hortando & monendo ab illicitis deterreant; ne, ubi deliquerint, debitis eos pœnis coercere cogantur. quod tamen, si quid per humanam fragilitatem peccare contigerit, *c* illa Apostoli est ab eis servanda præceptio; ut illos arguant, obsecrent, increpent in omni bonitate & patientia: cum *d* sæpe plus erga corrigendos agat benevolentia, quam austeritas; plus exhortatio, quam comminatio: plus charitas, quam potestas. Sin autem ob delicti gravitatem virga opus fuerit: tunc cum mansuetudine rigor cum misericordia

*b Tit. 1.
1. Timot. 3.
1. Per. 5.
Dist. 45. in
prim. Dist.
94. c. ult.
Dist. 95.
c. Esto sub-
iectus.
c 2. Tim. 4.
d. 23. q. 4.
c. Quod
Christus 45.
Dist. c. Licet
nonnulla
quanta*

iudicium , cum lenitate severitas adhibenda est ; sine asperitate disciplina populis salutaris ac necessaria conservetur : & qui correcti fuerint , emendentur ; aut si resipiscere noluerint , ceteri , salubri in eos animadversionis exemplo , à vitiis deterreantur ; cum sit diligentis & pij simul pastoris officium , morbis ovium levia primum adhibere fomenta ; post , ubi morbi gravitas ita postulet , a ad acriora & graviora remedia descendere ; sin autem nec ea quidem proficiant illis submovendis , ceteras saltem oves à contagionis periculo liberare. Cum igitur rei criminum plerumque ad evitandas pœnas , & Episcoporum subterfugienda iudicia , querelas , & gravamina simulent ; & appellationis diffugio iudicis processum impediunt , *b* ne remedio , ad innocentiae præsidium instituto , ad iniquitatis defensionem abutantur , atque ut huiusmodi eorum calliditati & tergiversationi occurratur & ita statuit & decrevit : *c* In causis visitationis , & correctionis , sive habilitatis , & innabilitatis , necnon criminalibus , ab Episcopo , seu illius in spiritualibus Vicario generali , ante definitivam sententiam , ab interlocutoria , vel alio quocumque gravamine , non appelletur : nec Episcopus , seu Vicarius appellationi huiusmodi , tamquam frivolæ , deferre tentatur : sed , ea , ac quacumque inhibitione ab appellationis iudice emanata , nec non omni stylo & consuetudine , etiam immemorabili , contraria non obstante , ad ulteriora valeat procedere , *d* nisi gravamen huiusmodi per definitivam sententiam reparari , vel ab ipsa definitiva appellari non possit : quibus casibus , sacrorum & antiquorum canonum statuta illibata persistant.

a c. Resecanda , & c. corripiantur. 24. q. 3.

b c. Cum speciali s. Porro c. Ad nostram. c. Suggestum. de appell. c. Infra Sess. 22. cap. 1. de reform. & Sess. 24. c. 20. de reform.

d c. Ut debitas, de appell. cum sim.

CAPVT. II.

In criminalibus appellatio ab Episcopo, quando Metropolitano, aut uni ex vicinioribus committenda.

A Sententia a Episcopi, vel ipsius in spiritualibus Vicarij generalis, in criminalibus appellationis causa, ubi appellationi locus fuerit, si Apostolica auctoritate in partibus eam committi contigerit, Metropolitano, seu illius etiam Vicario in spiritualibus generali: aut, ille aliqua de causa suspectus foret, vel ultra duas legales *b* diastas distet, seu ab ipso appellatum fuerit, uni ex vicinioribus Episcopis, seu illorum vicariis, non autem inferioribus iudicibus, committatur.

a cap. 2. de consuet.

b c. Statutum, de re script. in 6.

CAPVT III.

Acta primæ instantiæ intra tringinta dies dentur gratis reo appellanti.

Reus, ab Episcopo, aut eius Vicario in spiritualibus generalis, in criminali causa appellans, coram iudice, ad quem appellavit, acta primæ instantiæ omnino producat: & iudex, nisi illis visis, ad eius absolutionem minime procedat. Is autem, à quo appellatum fuerit, intra tringinta dies acta ipsa postulanti gratis exhibeat, alioqui absque illis causa appellationis huiusmodi, prout iustitia iusserit, terminetur.

CAPVT IV.

Qua ratione Clerici ob gravia delicta sacris exauctorandi.

CVM vero tam gravia nonnumquam sint delicta ab Ecclesiasticis commissa personis, ut ob eorum atrocitatem è sacris Ordinibus deponendæ, & curiæ sint tradendæ seculari: in quo *d* secundum sacros Canones

e 3. q. 3. c. Suggere. c. 15. q. 7. c. Felix Episcopus. d Conc. 2.

Hispalen.

cap. 6.

a c. si quis

cum seq.

15. q. 7. c.

Degradatio,

de pœn. it. 5.

certus Episcoporum numerus requiritur: & quos si omnes adhibere difficile esset, debita iuris executio differretur: si quando autem intervenire possent, eorum residentia intermitteretur: propterea statuit & decrevit, Episcopo per se, seu illius Vicarium in spiritualibus generalem, contra Clericum, in sacris etiam Presbyteratus Ordinibus constitutum, etiam ad illius condemnationem, nec non verbalem depositionem; & per seipsum etiam ad actualem atque solemnem degradationem ab ipsis Ordinibus & gradibus Ecclesiasticis, in casibus, in quibus aliorum Episcoporum præsentia, in numero à Canonibus definito requiritur, etiam absque illis procedere liceat: adhibitis tamen & in hoc sibi adstantibus totidem Abbatibus, usum mitræ & baculi ex privilegio Apostolico habentibus, in civitate aut diocesi reperiri, & commode interesse possint, alioquin aliis personis in ecclesiastica dignitate constitutis, quæ ætate graves, ac iuris scientia commendabiles existant.

C A P V T V.

Summarie cognoscat Episcopus de gratiis quibus peccatum remittitur, aut pœna.

FT quoniam per fictas causas, quæ tamen satis probabiles videntur, interdum accidit ut nonnulli eiusmodi gratias extorqueant, per quas pœnæ illis Episcoporum iusta severitate inflictæ aut remittuntur omnino, aut minuuntur; cum non ferendum sit ut mendacium, quod tantopere Deo displicet, non modo ipsum *b* impunitum sit, verum etiam alterius delicti veniam impetret mentienti: idcirco, ut sequitur, statuit & decrevit: Episcopus apud Ecclesiam suam residens, de surreptione & obreptione gratiæ, quæ super absolute alicuius publici criminis vel de-

b Exod. 23.

Levit. 19.

Proverb. 6.

10. 12. & 19.

c. Si quis dixerit, cum

licti, de quo ipse inquirere cœperat, aut remissione pœnæ, ad quam criminofus per eum condemnatus fuerit, falsis precibus impetur, per se ipsum, tamquam Sedis Apostolicæ delegatus, etiam summarie cognoscat; & ipsamque gratiam, postquam per falsi narrationem aut veri taciturnitatem obtentam esse legitime constiterit, non admittat,

seq. & c.
Nemo peritorum 11. q. 5.

a c. Super litteris, & c. Cum dilecti, de refer.

CAPVT VI.

Non citetur personaliter Episcopus, nisi depositionis aut privationis causa.

Quoniam vero subditi Episcopo, b tamen eum odisse, & tamquam iniuria affecti sint, falsa illi crimina objicere solent; ut, quoquo pacto possint, ei molestiam exhibeant; cuius vexationis timor plerumque illum ad inquirenda & punienda eorum delicta segniorem reddit: idcirco, ne eis magno suo & Ecclesiæ incommodo gregem sibi creditum relinquere, ac non sine Episcopalis dignitatis diminutione vagari cogatur, ita statuit & decrevit: c Episcopus, nisi ob causam, ex qua deponendus sive privandus veniret, etiam si ex officio, aut per inquisitionem, seu denuntiationem, vel accusationem, sive alio quovis modo procedatur, ut personaliter compareat, nequaquam citetur, vel moneatur,

b c. Sunt nonnulli. 1. q. 7.

c Infra Sess. 24. cap. 5. de refer.

CAPVT VII.

Qualitates testium contra Episcopum describuntur.

Testes in causa criminali d ad informationem, vel indicia seu alias in causa principali, contra Episcopum, nisi contestes, & bonæ conversationis, existimationis & famæ fuerint, non recipiantur; & si odio, temeri-

d 1. Accusatio quoque c. Accusatio Episc. c. Testes 2. q. 7. &

tate, aut cupiditate aliquid deposuerint, gravibus pœnis multentur.

C A P V T VIII.

Graves Episcoporum causæ Pont. Max. cognoscantur.

CAUSÆ Episcoporum, cum pro criminis Cobiecti qualitate comparere debeant, a coram Pontifice Max. referantur, ac per ipsum terminentur.

Decretum prorogationis definitionis quatuor articulorum de Sacramento Eucharistiæ, & salvi conductus Protestantibus dandi.

EAdem sancta Synodus errores omnes, qui super hoc sanctissimo Sacramento repullularunt, tamquam vepres ex agro Dominico evellere, ac omnium Fidelium salutem prospicere cupiens, quotidianis precibus Deo omnipotenti pie oblati, inter alios ad hoc Sacramentum pertinentes articulos, diligentissima veritatis Catholicæ inquisitione tractatos, plurimis accuratissimisque pro rerum gravitate disputationibus habitis, cognitis quoque præstantissimorum Theologorum sententiis, hos etiam tractabat: An necessarium sit ad salutem, & divino iure præceptum, ut singuli Christi Fideles sub utraque specie ipsum venerabile Sacramentum accipiant. Et: Num minus sumat, qui sub altera, quam qui sub utraque communicat. Et: An erraverit sancta mater Ecclesia, laicos, & non celebrantes sacerdotes, sub panis specie dumtaxat communicando. Et: An parvuli etiam communicandi sint. Sed quoniam ex nobilissima Germaniæ provincia ij qui se Protestantes nominant, super his ipsis articulis, antequam definiantur, audiri à sancta Synodo cupiunt, & eam ob causam fidem publicam ab illa postularunt ut ipsis tuto huc venire, & in hac urbe commorari, ac libere co-

ram

e. ult. 2. q. 5.
 Conc. Rom.
 sub Silvest. 1.
 iuxta Ana-
 cleti Papæ
 epist. 2. &
 Carthag. 2. c.
 6. & Carth.
 4. c. 96. &
 Sixt. 3. epist.
 3. c. 2.
 a Conc. Sard.
 c. 3. c. Ad.
 abolendam,
 de heret. &
 infr. Sess. 24.
 c. 5. de refor.

ram Synodo dicere ; atque proponere quæ
senferint , & postea , cum libuerit , recedere
liceat : sancta ipsa Synodus , licet magno de-
siderio eorum adventum multos antea men-
ses exspectarit , tamen , ut pia mater , quæ in-
gemiscit , & parturit , summo opere id deside-
rans , ac laborans ut in iis qui Christiano
nomine censentur , nulla sint schismata , sed,
quemadmodum eundem omnes Deum &
Redemptorem agnoscunt , ita idem dicant,
idem credant , idem sapiant , confidens in Dei
misericordia , & sperans fore ut illi in san-
ctissimâ & salutarem unius fidei , spei , chari-
tatisque concordiam redigantur , libenter eis
in hac re morem gerens , securitatem & fi-
dem , ut petierunt , publicam , quam salvum-
conductum vocant , quoad se pertinet , eius
qui infra scriptus erit , tenoris , dedit , atque
concessit : & eorum causa definitionem illo-
rum articulorum ad secundam Sessionem di-
stulit ; quam , ut illi commode interesse pos-
sint , in diem festum Conversionis D. Pauli ,
quæ erit vigesima quinta die mensis Ianuarij
anni sequentis , indixit . Illudque præterea sta-
tuit , ut in eadem Sessione de Sacrificio Missæ
agatur , propter magnam utriusque rei connex-
ionem , interea Sessione proxima de Pœni-
tentix & extremæ Vnctionis Sacramentis tra-
ctandum illam autem pie festo D. Catharinæ
virginis & martyris , qui erit vigesima quinta
Novembris , habendam esse decrevit , simul-
que , ut in utraque materia reformationis
prosequatur .

SALVVS-CONDVCTVS
DATVS PROTESTANTIBVS.

Sacrosancta & generalis Tridentina Sy-
nodus , in Spiritu sancto legitime congregata , præsentibus in ea eisdem sanctæ
Sedis Apostolicæ Legato & Nuntiis , omni-

bus, & singulis, siue Ecclesiasticis siue sæcularibus personis uniuersæ Germaniæ, cuiuscumque gradus, status, conditionis, qualitatis sint, quæque ad œcumenicum hoc & generale Concilium accedere voluerint, ut de iis rebus, quæ in ipsa Synodo tractari debent, omni libertate conferre, proponere, & tractare, ac ad ipsum œcumenicum Concilium libere & tuto venire, & in eo manere, & commorari, ac articulos, quot illis videbitur, tam scripto, quam verbo offerre, proponere, & cum Patribus, siue iis qui ab ipsa sancta synodo delecti fuerint, conferre, & absque ullis conuitiis & contumeliis disputare, necnon quando illis placuerit, recedere possint & valeant, publicam fidem, & plenam securitatem, quam saluum-conductum appellant, cum omnibus & singulis clausulis & decretis necessariis & opportunis, etiam si specialiter, & non per verba generalia exprimi deberent, quæ pro expressis haberi uoluit, quantum ad ipsam sanctam Synodum spectat, concedit. Placuit præterea sanctæ synodo, ut, si pro maiori libertate ac securitate eorum, certos tam pro commissis, quam pro committendis per eos delictis, iudices deputari cupiant, illos sibi beneuolos nominent, etiamsi delicta ipsa quantumcumque enormia ac hæresim sapientia fuerint.

S E S S I O XIV.

Quæ est Quarta

SVB IVLIO III. PONT. MAXI

CELEBRATA

DIE XXV. NOV. M. D. LI

Doctrina de sanctissimis Pœnitentiæ & Extremæ-Vnctionis Sacramentis.

Sacrofancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legi-

time congregata, præfidentibus in ea eisdem sanctæ Sedis Apostolicæ Legato & Nuntiis, quamvis in decreto de a Iustificacione multus fuerit de Pœnitentiæ Sacramento, propter locorum cognationem, necessaria quadam ratione sermo interpositus: tanta nihilominus circa illud nostra hac ætate diversorum errorum est multitudo, ut non parum publicæ utilitatis retulerit, de eo exactiorem & pleniorẽ definitionem tradidisse; in qua demonstratis & convulsis, Spiritus sancti præsidio, universis erroribus, Catholica veritas perspicua & illustris fieret; quam nunc sancta hæc Synodus Christianis omnis perpetuo servandam proponit.

a *Supra Sess.*
6. cap. 14. de
Iustificacione.

CAPUT I.

De necessitate & institutione Sacramenti
Pœnitentiæ.

SI ea in regeneratis omnibus gratitudo erga Deum esset, ut iustitiam, in Baptismo, ipsius beneficio & gratia, susceptam, constanter tuerentur, non fuisset opus, aliud ab ipso Baptismo Sacramentum ad peccatorum remissionem esse institutum. *b* Quoniam autem Deus, dives in misericordia, cognovit figmentum nostrum: illis etiam vitæ remedium contulit, qui sese postea in peccati servitute & dæmonis potestatem tradidissent, Sacramentum videlicet Pœnitentiæ: quo lapsis post Baptismum, beneficium mortis Christi applicatur. *c* Fuit quidem Pœnitentia universis hominibus qui se mortali aliquo peccato inquinassent, quouis tempore ad gratiam & iustitiam assequendam necessaria, illis etiam, qui Baptismi Sacramento ablui petivissent, ut, perversitate abiecta & emendata, tantam Dei offensionem cum peccati odio & pro animi dolore detestarentur. vnde P̄pheta ait: *d* Con-

b *Infra Can.*
1. de Pœn.
Psal. 102.
Ephes. 2.

c *Supra, Sess.*
6. cap. 14. de
Iustific. Conc.
Babilon. sub.
Vitaliano 2.
cap. 8.

d *Ezech.* 18.

a *Luc. 13.*

b *Act. 2.*

c. *Agunt, &*

c. *Propriè, de*

Conf. Dist. 40

c *Ioan. 20.*

Math. 16.

c. *Ut consti-*

tueretur. 50.

Dist. & infr.

c. 8. *in fi. &*

Can. 3.

d *Euseb. Cæ-*

sariens. hist.

Eccl. l. 6. c. 38.

Cypr. contra

Novat.

vertimini, & agite pœnitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris: & non erit vobis in ruina iniquitas. Dominus etiam dixit: a Nisi pœnitentiam egeritis, omnes similiter peribitis. Et princeps Apostolorum Petrus peccatoribus Baptismo initiandis pœnitentiam commendans, dicebat: b Pœnitentiam agite, & baptizetur unusquisque vestrum. Porro nec ante adventum Christi Pœnitentia erat Sacramentum, nec est post adventum illius cuiquam ante Baptismum. Dominus autem Sacramentum Pœnitentiæ tunc præcipue instituit, cum à mortuis excitatus, insufflavie in discipulos suos, dicens; c Accipite Spiritum sanctum: quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta sunt. Quo tam insigni facto, & verbis tam perspicuis, potestatem remittendi & retinendi peccata, ad reconciliandos, Fideles post Baptismum lapsos, Apostolis & eorum legitimis successoribus fuisse cõmunicatam, universorum Patrum consensus semper intellexit. d Et Novatianos, remittendi potestatem olim pertinaciter negantes, magna ratione Ecclesia Catholica tamquam hæreticos exploravit, atque condemnavit. Quare verissimum hunc illorum verborum Domini sensum sancta hæc Synodus probans; & recipiens, damnat eorum commentitias interpretationes, qui verba illa ad potestatem prædicandi verbum Dei, & Christi Euangelium annuncian- di, contra huiusmodi Sacramenti institutionem falso detorquent.

C A P V T II.

De differentia Sacramenti Pœnitentiæ, & Baptismi.

e *u'ra S. ff.*

S. de Iustif.

c. 14. *& infra*

C. 16. 2.

Ceterum hoc Sacramentum e multis rationibus à Baptismo differre dignosci, tur. nam præterquam quod materia & forma

quibus Sacramenti essentia perficitur, longissime dissidet: constat certe Baptismi ministrum iudicem esse non oportere, cum Ecclesia in neminem iudicium exerceat, qui non prius in ipsam per Baptismi ianuam fuerit ingressus. *a* Quid enim mihi, inquit Apostolus, de iis qui foris sunt, iudicare; Secus est de domesticis fidei, quos Christus Dominus *b* lavacro Baptismi sui corporis membra semel effecit. nam hos, si se postea crimine aliquo contaminaverint, non iam repetito Baptismo ablui, cum id in Ecclesia Catholica nulla ratione liceat; sed ante hoc tribunal, tamquam reos, sisti voluit: ut per sacerdotum sententiam nō semel, sed quoties ab admittis peccatis ad ipsum pœnitentes confugerint, possent liberari. Alius est præterea Baptismi, alius pœnitentiæ fructus; per Baptisma enim Christum *c* induentes, nova prorsus in illo effici-mur creatura, plenam & integram peccatorum omnium remissionem consequentes: ad quam tamen novitatem & integritatem per Sacramentum Pœnitentiæ, sine magnis nostris fletibus & laboribus, divina id exigente iustitia, pervenire nequaquam possumus: ut merito Pœnitentiæ laboriosus quidam Baptismus à sanctis Patribus dictus fuerit. Est autem hoc Sacramentum Pœnitentiæ lapsis post Baptisma ad salutem necessarium, ut nondum regeneratis ipse Baptismus.

a 1. Cor. 5. in
fi. c. Multis. 2.
q. 1. c. Gaude-
demus, de divi
b 1. Cor. 12.
b. c. Verbum,
de Pœnit.
Dist. 1.

c Galat. 3:

C A P V T III.

De partibus & fructu huius Sacramenti.

Docet præterea sancta Synodus, Sacramē-
ti Pœnitentiæ formam, in qua præcipue
ipsum vis sita est, in illis ministri verbis positā
esse: Ego te absolvo, &c. quibus quidem de
Ecclesiæ sanctæ more preces quædam lauda-
biliter adiunguntur: ad ipsum tamen formæ
essentiam nequaquam spectant, neque ad

a *Supra Sess.*
6. c. de iustif.
cap. 14. & in-
fra. Can. 4.

ipſius Sacramenti adminiſtrationem ſunt neceſſariæ. Sunt autem quaſi materia huius Sacramenti ipſius pœnitentis actus, & nempe Contritio, Confefſio, & Satisfactio. Qui quatenus in Pœnitente ad integritatem Sacramenti, ad plenamque & perfectam peccatorum remiſſionem ex Dei inſtitutione requiruntur, hac ratione Pœnitentiæ partes dicuntur. Sane vero res & effectus huius Sacramenti, quantum ad eius vim & efficaciam, pertinet, reconciliatio eſt cum Deo, quam interdum in viris piis, & cum devotione hoc Sacramentum percipientibus, conſcientiæ pax & ſerenitas cum vehementi ſpiritus conſolatione conſequi ſoler. Hæc de partibus & effectû huius ſacramenti ſancta Synodus tradens, ſimul eorum ſententias damnat, qui Pœnitentiæ partes incuſſos conſcientiæ terrores, & fidem eſſe contendunt.

C A P V T I V.

De Contritione.

b *Supra Sess.*
6. de iustif.
c. 6. & 14.

Contritio, b quæ primum locum inter dictos pœnitentiæ actus habet, animi dolor ac deteſtatio eſt de peccato commiſſo, cum propoſito non peccandi de cetero. Fuit autem quovis tempore ad impetrandam veniam peccatorum hic Contritionis motus neceſſarius, & in homine poſt Baptiſmum lapſo: ita demum præparat ad remiſſionem peccatorum, ſi cum fiducia diviniſſimæ miſericordiæ, & voto præſtandi reliqua, coniunctus ſit, quæ ad rite ſuſcipiendum hoc Sacramentum requiruntur. Declarat igitur ſancta Synodus, hanc Contritionem, non ſolum ceſſationem à peccato, & vitæ novæ propoſitum & inchoationem: ſed veteris etiam odium continere, iuxta illud: d Proiicite à vobis omnes iniquitates veſtras, in quibus prævaricati eſtis, & facite vobiſ cor novum, & ſpiritum.

i. *In fra*
Can 5.

c *Ezech. 18.*

hōvūm. Et certe, qui illos Sanctorum clamores consideraverit: *a* Tibi soli peccavi, & malum coram te feci: *b* Laboravi in gemitu meo, lavabo per singulas noctes lectum meum: *c* Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animæ: & alios huius generis: facile intelligit, eos ex vehementi quodam antea actæ vitæ odio, & ingenti peccatorum detestatione manasse. Docet præterea et si Contritionem hanc aliquando charitate perfectam esse contingat, hominēque Deo reconciliare, priusquam hoc Sacramentum actu suscipiatur; ipsam nihilominus reconciliationem ipsi Contritioni, sine Sacramenti voto, quod in illa includitur, non esse adscribendam. Illa vero Contritionem imperfectam, quæ Attritio dicitur, quoniam vel ex turpitudinis peccati consideratione, vel ex gehennæ & pœnarum metu communiter concipitur; si voluntatem peccandi excludat, cum sp̄e veniæ; declarat, non solum non facere hominem hypocritam, & magis peccatorem, verum etiam donum Dei esse, & Spiritus sancti impulsus; non adhuc quidem inhabitantis; sed tantum moventis, quo pœnitens adiutus, viam sibi ad iustitiam parat. Et quamvis sine Sacramento Pœnitentiæ per se ad iustificationem perducere peccatorem nequeat; tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento Pœnitentiæ impetrandam disponit. Hoc enim timore utiliter & concussi Ninivitæ, ad Ionæ prædicationem plenam terroribus, pœnitentiam egerunt, & misericordiam à Domino impetrarunt. Quamobrem falso quidam calumniantur Catholicos Scriptores, quasi tradiderint Sacramentum Pœnitentiæ, absque bono motu suscipientium, gratiam conferre: quod numquam Ecclesia Dei docuit, nec sensit. sed & falso docent Contritionem esse extortam, & coactam, non liberam & voluntariam.

a Psal. 50.
c. Et venit.
de Poen. Dist.
1. c. Totam,
de Pœnit.
Dist. 30.
b Psalm. 6.
c *Jsaia. 38.*

d *Ionæ. 3.*
Matth. 12.
Luca. 11.
c. Quam-
obrem. de
Pœn. Dist. 1.

C A P V T V.

De Confessione.

a Luc. 9. &
17. Jac 5.
1. Ioan. 1. in-
fra. Can. 6.
b Ioan. 20.
Matth. 16.
c Verbum de
Pœn. Dist. 1.
& c. Adhuc,
de Pœnit.
Dist. 3.
c Hiero. ex-
ponens illud
Ecol. 10. Si
mordeat ser-
pens in silen-
tio.
d An timent
per litteras,
suo intercan-
onem, consiale
Bull Clem. 8.
Sanctissimus.
102.
e Inf. Can. 6.
f Deuter. 5.
g Sup. Sess. 6.
Can 23. c.
Adhuc. & c.
De quot. de
Pœn. Dist. 3.

h Ephes. 2.

EX a institutione Sacramenti Pœnitentiæ
 iam explicata, universa Ecclesia semper
 intellexit, institutam etiam esse à Domino
 integram peccatorum Confessionem, & om-
 nibus post Baptisum lapsis iure divino ne-
 cessariam existere: quia Dominus noster Ie-
 sus Christus, *b* è terris adscensurus ad cælos,
 sacerdotes sui ipsius Vicarios reliquit, tam-
 quam præfides & iudices; ad quos omnia
 mortalia crimina deferantur, in quæ Christi
 fideles ceciderint; quo, pro potestate Cla-
 vium remissionis aut retentionis peccatorum
 sententiam pronúcient. *c* constat enim, sacer-
 dotes iudicium hoc, incognita causa, exercere
 non potuisse, neque æquitatem quidem illos
 in pœnis iniungendis servare potuisse si in
 genere dumtaxat, & non potius in specie, ac
 sigillatim, sua ipsi peccata *d* declarassent. *e* Ex
 his colligitur, oportere à pœnitentibus om-
 nia peccata mortalia, quorum post diligètem
 sui discussionem conscientiam habent, in
 Confessione recenseri, etiamsi occultissima
 illa sint, & tantum adversus duo ultima *f* De-
 calogi præcepta commissa; quæ nonnumquam
 animum gravius sauciant, & periculosiora
 sunt iis quæ in manifesto admittuntur. nam
 venialia, quibus à gratia Dei non excludimur,
g & in quæ frequentius labimur, quamquam
 recte & utiliter, citraque omnem præsum-
 ptionem in Confessione dicuntur, quod pio-
 rum hominum usus demonstrat; taceri tamen
 citra culpam, multisque aliis remediis ex-
 piari possunt. Verum, cum universa mor-
 talia peccata, etiam cogitationis, *h* homi-
 nes iræ filios, & Dei inimicos reddant; ne-
 cessum est, omnium etiam veniam, cum
 aperta & verecunda Confessione, à Deo qua-

tere. Itaque dum omnia, quæ memoriæ occurrunt, peccata Christi Fideles confiteri student, proculdubio omnia divinæ misericordiæ agnoscenda exponunt; qui vero secus faciunt, & scienter aliqua retinent, nihil divinæ bonitati per sacerdotem remittendum proponunt. *a* si enim erubescat ægrotus vulnus medico detegere, quod ignorat, medicina non curat. Colligitur præterea, etiam eas circumstantias in Confessione explicandas esse quæ speciem peccati mutant: quod sine illis peccata ipsa neque à poenitentibus integre exponantur, nec iudicibus innotescant; & fieri nequeat, ut de gravitate criminum recte censere possint, & poenam, quam oportet, pro illis poenitentibus imponere. unde alienum à ratione est; docere circumstantias has ab hominibus otiosis excogitatas fuisse: aut unam tantum circumstantiam confitendam esse, nempe peccasse in fratrem. Sed & impium est, Confessionem, quæ hac ratione fieri præcipitur, impossibilem dicere, aut carnificinam illam conscientiarum appellare. constat enim, nihil aliud in Ecclesia à poenitentibus exigi, quam ut postquam quisque diligentius se excusserit, & conscientiæ suæ sinus omnes & latebras exploraverit, ea peccata confiteatur, quibus se Dominum & Deum suum mortaliter offendisse meminerit: reliqua autem peccata, quæ diligenter cogitanti non occurrunt, in universum, eadem Confessione inclusa esse intelliguntur: pro quibus fideliter cum Propheta dicimus: *b* Ab occultis meis munda me Domine. Ipsa vero huiusmodi Confessionis difficultas, ac peccata detegendi verecundia gravis quidem videri posset, nisi tot tantisque commodis & consolationibus levaretur, quæ omnibus, digne ad hoc Sacramentum accedentibus, per absolutio- nem certissime conferuntur. Ceterum, quoad

*a Hieron.
dicit loco.*

b Psal. 18.

modum confitendi secreto apud solum sacerdotem, etsi Christus non vetuerit quin aliquis in vindictam suorum scelerum, & sui humiliationem, cum ob aliorum exemplum, tum ob Ecclesiæ offensæ ædificationem, delicta sua publice confiteri possit: non est tamen hoc divino præcepto mandatum, nec satis consulte humana aliqua lege præciperetur, ut delicta, præsertim secreta, publica essent confessione aperienda. unde cum à sanctissimis *a* & antiquissimis Patribus, magno, unanimitique consensu, secreta Confessio sacramentalis, qua ab initio Ecclesia sancta usa est, & modo etiam utitur, fuerit semper commendata; manifeste refellitur inanis eorum calumnia, qui eam à divino mandato alienam, & inventum humanum esse, atque à *b* Patribus, in Concilio Lateranensi congregatis, initium habuisse, docere non verentur: neque enim per *c* Lateranense Concilium Ecclesia statuit ut Christi Fideles confiterentur, quod iure divino necessarium & institutum esse intellexerat; sed ut præceptum Confessionis, saltem semel in anno, ab omnibus & singulis, cum ad annos discretionis pervenissent, impleteretur. unde iam in universa Ecclesia, cum ingenti animarum fidelium fructu, observatur mos ille salutatis confitendi, sacro illo, & maxime acceptabili tempore Quadragesimæ: quem morem hæc sancta Synodus maxime probat, & amplectitur, tamquam pium, & merito retinendum.

a Conc. Cahilon. c. 33.

b Infra Can. 8. & 14.
c Vide infra XX.

C A P V T VI.

De ministro Sacramenti, & Absolutione.

d Infra Cap. 10.

Circa ministrum autem huius Sacramenti, declarat sancta synodus, falsas esse, & à veritate Evangelij penitus alienas doctrinas *d* omnes, quæ ad alios quosvis ho-

mines ; præter Episcopos & Sacerdotes, Clavium ministerium perniciose extendunt; putantes verba illa Domini: *a* Quæcumque alligaveritis super terram, erunt alligata & in cælo; & quæcumque solveritis super terram, erunt soluta & in cælo; *b* & Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta sunt: ad omnes Christi Fideles indifferenter & promiscue, *c* contra institutionem huius Sacramenti ita fuisse dicta, ut quivis potestatem habeant remittendi peccata; publica quidem per correptionem, si correptus acquieverit, secreta vero per spontaneam Confessionem cuicumque factam. Docet quoque, etiam sacerdotes, qui peccato mortali tenentur, per virtutem Spiritus sancti, in Ordinatione collatam, tamquam Christi ministros, functionem remittendi peccata exercere, eosque prave sentire, qui in malis sacerdotibus hanc potestatem non esse contendunt. *d* Quamvis autem absolutio sacerdotis alieni beneficij sit dispensatio; tamen non est solum nudum ministerium, vel annuntiandi Evangelium, vel declarandi remissa esse peccata; sed *e* ad instar actus iudicialis; quo ab ipso, velut à iudice, sententia pronuntiatur. atque ideo non debet pœnitens adeo sibi de sua ipsius fide blandiri, ut etiamsi nulla illi adsit contritio, aut sacerdoti animus serio agendi, & vere absolvendi desit; putet tamen se, propter suam solam fidem, vere & coram Deo esse absolutum. nec enim fides sine Pœnitentiâ remissionem ullam peccatorum præstaret; nec is esset, nisi salutis suæ negligentissimus, qui sacerdotem ioco se absolventem cognosceret; & non alium serio agentem sedulo requireret,

a Matth. 16
& 18.

b Joan. 20.

c Supra
Sess. 7. de
Sacramen.
Can. 10.

d c. Secundam
Ecclesiæ. 19.
Dist. 6. c.
Non nocet. 1.
q. 1.
e Inf. Can. 9.

a c Si Episc.
de poenit. in 6.

b Cyprian.
in epist. que
incipit, Inge-
miscere, &
in epist. cuius
initium, Mi-
ror. Origenes
Homil. 10. in
Gen.

c c. Si quis
suadente. 17.

q 4. c. Ita
quorundam.
de Iudeis c.
Conquesti. de
sent. excom.

c. Quicunque.
eo tit. in 6. c.

2. eod. tit. in
Clement. &

c. Et si domi-
nici, de poenit

in Extravag.
com. cum sim.

d Rom. 13.

e Inf. Sess. 24
c 6. de refor.

f c. Felicis. de
poenit. in 6. c.

g Pastoralis. de
off. ord. c. Ca-
pientes. de

poenit. in Cle.
c. Inter cunctas

h. Duos. de
p. v. in Ex-
trav. comen.

i. Celest. p. 2. c. 2. & 4. Carthag. c. 7. 6. & 11. Toletan. c. 12.

g Quos casus
Decreto Clem. 8. incip. Sanctissimus 26. May 1593.

QVoniã igitur natura & ratio iudicij il-
lud exposcit, ut sententia in subditos
dumtaxat feratur; a persuasum semper in Ec-
clesia Dei fuit, & verissimum esse Synodus
hæc confirmat, nullius momenti Absolutio-
nem eam esse debere, quam sacerdos in eum
profert, in quem ordinariam aut subdelega-
tam non habet iurisdictionem. Magnopere
vero ad Christiani populi disciplinam perti-
nere, sanctissimis Patribus nostris visum est,
ut atrociora quædam & graviora crimina non
à quibusvis, sed à b summis dumtaxat sacer-
dotibus, absolverentur. c unde merito Ponti-
fices Max. pro suprema potestate sibi in Ec-
clesia universe tradita, causas aliquas crimi-
num graviores suo potuerunt peculiari iudi-
cio reservare. d Neque dubitandum est, quan-
do omnia, quæ à Deo sunt, ordinata sunt,
quin hoc idem e Episcopis omnibus in sua
cuique diœcesi, in ædificationem tamen, non
in destructionem, liceat. pro illis in subditos
tradita supra reliquos inferiores sacerdotes
auctoritate, præsertim quoad illa, quibus ex-
cõmunicationis censura annexa est. Hanc au-
tem delictorum reservationem, consonum est
divinæ auctoritati, non tãtum in externa po-
litiã; sed etiam coram Deo vim habere. ve-
runtamen pie admodum, ne hac ipsa occasio-
ne aliquis pereat, in eadem Ecclesia Dei cu-
stoditum semper fuit; f ut nulla sit reservatio
in articulo mortis: atque ideo omnes sacerdo-
tes quoslibet pœnitentes à quibusvis peccatis
& cõsuras absolvere possunt: extra quem arti-
culum sacerdotes cum nihil possint in casibus
reservatis, id unum pœnitentibus persuadere
nitantur, ut g ad Superiores & legitimos iu-
dices pro beneficio Absolutionis accedant.

c. 2. & 4. Carthag. c. 7. 6. & 11. Toletan. c. 12.
Superiores regularium reservare possint. vide in
8. incip. Sanctissimus 26. May 1593.

CAPUT VIII.

De satisfactionis necessitate, & fructu.

Demum, quoad Satisfactionem, quæ ex omnibus Pœnitentiæ partibus, quemadmodum à Patribus nostris Christiano populo fuit perpetuo tempore commendata, ita una, maxime nostra ætate, summo pietatis prætextu, impugnatùr ab iis qui speciem pietatis habent, virtutem autem eius abnegarunt; sancta Synodus declarat, falsum omnino esse, & à verbo Dei alienum, a culpam à Domino numquam remitti, quin universa etiam pœna condonetur: perspicua enim & b illustria in sacris Litteris exempla reperiuntur, quibus præter divinam traditionem, hic error quam manifestissime revincitur. Sane & divinæ iustitiæ ratio exigere videtur, ut aliter ab eo in gratiam recipiantur, qui ante Baptismum per ignorantiam deliquerint; aliter vero, qui semel à peccati & dæmonis servitute liberati, & accepto Spiritus sancti dono, sciòtes c templum Dei violare, & d Spiritum sanctum contristare non formidaverint. Et diuinam clemenciam decet, ne ita nobis absque vlla Satisfactione peccata dimittantur, ut, occasione accepta, peccata leviora putantes, velut iniurij, & e contumeliosi Spiritui sancto, in graviora labamur, f thesaurizantes nobis iram in die iræ. Pròculdubio enim magnopere à peccato revocant, & quasi freno quodam coërcent hæ satisfactoriæ pœnæ, cautioresque & vigilantiores in futurum pœnitentes efficiunt; medentur quoque peccatorum reliquiis; & vitiosos habitus, male vivendo comparatos, contrariis virtutum actionibus tollunt. g Neque vero securior ulla via in Ecclesià Dei unquam existimata fuit ad amovendam imminentem h à Domino pœnam, quam ut hæc pœnitentiæ opera homines cum vero animi dolo.

a Sup. Sess. 6.

c. 14. & Can.

30. de Justifi-

catione. infra

Can. 12.

b Gen. 3.

2. Reg. 12.

Num. 12. &

20.

c 1. Cor. 3.

d Ephes. 4.

e Heb. 10.

f Rom. 2.

g Ezech. 33.

Iona. 2. Jer. 30.

18. & 29.

h 7. Ps. 50.

Eccli 17.

Matt. 5. 4. 11

& 18. cum sim.

re frequentent. Accedit ad hæc, quod, dum satisfaciendo patimur pro peccatis, Christo Iesu *a* qui pro peccatis nostris satisfecit, ex quo *b* omnis nostra sufficientia est, conformes efficimur, certissimam quoque inde arrham habentes, quod *c* si compatimur, & glorificabimur. Neque vero ita nostra est satisfactio hæc, quam pro peccatis nostris exsolvimus, ut non sit per Christum Iesum: nam qui *d* ex nobis, tamquam ex nobis nihil possumus, eo cooperante qui nos confortat, omnia possumus. ita non habet homo unde gloriatur: *e* sed omnis gloriatio nostra in Christo est: in quo *f* vivimus, in quo meremur, in quo satisfacimus, *g* facientes fructus dignos pœnitentiæ, qui ex illo vim habent: ab illo offeruntur Patri: & per illum acceptantur à Patre. Debent ergo sacerdotes Domini, quantum spiritus & prudentia suggererit, pro qualitate criminum, & Pœnitentium facultate, salutare & convenientes satisfactiones iniungere: ne, si forte peccatis conniveant, & indulgentius cum Pœnitentibus agant, levissima quædam opera pro gravissimis delictis iniungendo, alienorum peccatorum participes efficiantur. Habeant autem præ oculis, ut Satisfactio, quam imponunt, non sit tantum ad novæ vitæ custodiam, & infirmitatis medicamentum, sed etiam ad præteritorum peccatorum vindictam, & castigationem: nam Claves sacerdotum non ad solvendum dumtaxat, sed & ad ligandum concessas, etiam antiqui Patres & credunt, & docent; nec propterea existimarunt, Sacramentum Pœnitentiæ esse forum iræ, vel pœnarum, sicut nemo umquam Catholicus sensit, ex huiusmodi nostris satisfactionibus vim meriti & satisfactionis Domini nostri Iesu Christi vel obscurari, vel aliqua ex parte, imminui: quod dum Novatores intelligere volunt, ita optimam Pœnitentiam novam vitam esse do-

a Rom. 5. 1.
Ioan. 2. in
princ.

b 2. Cor. 3.

c Rom. 8.

d 2. Cor. 3.

Philip. 4.

1. Cor. 1. in fi.

e 2. Cor. 10.

in fi Gal 6.

f Act. 17.

g Matr. 3. &

4. Luc. 3. 10.

17. c. Tempora cum mul-

tis. seq. 26

9. 7. c. De pœ-

nitentibus. de

Cons. Dist. 3.

Conc. Cartha-

gin. 3 c. 1. &

Conc. Cartha-

gin 4 c. 74.

Con. Cabilo-

nen. c. 34. &

38 Conc.

Afric. c. 9.

h Matth. 16.

& Ioan. 10.

sup. c. 1 in fi.

& infr. Can.

3. & ult. de

Pœn.

i Infr. Can.

13.

cent, vt omnem Satisfactionis vim & usum tollant,

CAPVT IX.

De operibus Satisfactionis.

DOcet præterea, tantam esse divinæ munificentię largitatem, ut non solum pœnis sponte à nobis pro vindicando peccato susceptis, aut sacerdotis arbitrio pro mensura delicti impositis; sed etiam quod maximum amoris & argumentum est, temporalibus flagellis à Deo inflictis, & à nobis patienter toleratis, apud Deum patrem per Christum Iesum satisfacere valeamus.

a c. Sunt plures, in fi. de Pœn. Dist. 3

Doctrina de Sacramento Extremæ-Vnctionis.

Visum est autem sanctæ Synodæ, præcedenti doctrinæ de Pœnitentiâ adiungere ea quæ sequuntur de Sacramento extremæ Vnctionis: quod non modo Pœnitentiæ, sed & totius Christianæ vitæ, quæ perpetua Pœnitentiâ esse debet, consummativum existimatum est à Patribus. Primum itaque, circa illius institutionem, declarat, & docet b quod clementissimus Redemptor noster; qui servis suis quovis tempore voluit de salutaribus remediis c adversus omnia omnium hostium tela esse prospectum. quemadmodum auxilia maxima in Sacramentis aliis præparavit, quibus Christiani conservare se integros, dum viverent, ab omni graviore spiritus incommodo possint; ita extremæ Vnctionis Sacramento finem vitæ, tamquam firmissimo quodam præsidio, munivit. nam etsi d adversarius noster occasiones per omnem vitam quærat, & captet ut deorare animas nostras que quo modo possit: nullum tamen tempus est, quo vehementius ille omnes suæ versu-

b *Infra Can. 1. de Sacram. extremæ-Vnctionis.*

c *Ephes. 6.*

d 1. *Petr. 5. c. Nulli dubium. 3. q. 1.*

tiā nervos intendat ad perdendos nos penitus. & à fiducia etiam, a si possit, divinæ misericordiæ deturbandos, quam cum impendere nobis exitum vitæ perspicit.

a Gen. 3. &
infra cap. 2.
in fin.

C A P V T I.

De institutione Sacramenti Extremæ Vnctionis.

INstituta est autem sacra hæc Vnctio infirmorum, tamquam vere & proprie Sacramentum novi Testamenti à Christo Domino nostro, h apud Marcum quidem insinuatum, c per Iacobum autem Apostolum, ac Domini fratrem, Fidelibus commendatum, ac promulgatum. Infirmatur, inquit, quis in vobis, inducat Presbyteros Ecclesiæ, & orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini, & oratio fidei salvabit infirmum; & alleviabit eum Dominus; &, si in peccatis sit, dimittentur ei. Quibus verbis, ut ex Apostolica traditione, per manus accepta, Ecclesia didicit, docet materiam, formam, proprium ministerium, & effectum huius salutaris Sacramenti. intellexit enim Ecclesia, materiam esse oleum ab Episcopo benedictum. nam Vnctio aptissime Spiritus sancti gratiam qua invisibiliter anima ægrotantis inungitur, repræsentat; formam deinde esse illa verba: Per istam unctiōnem, &c.

b Marc. 6.
c Iac. 5. c.
Presbyteros.
pal. 95. Dist.
c. 1. §. 1. de
sacra Vnctio-
ne. Con. Cabi-
lon. c. 48. In-
noc. 1. Epist. 1.
cap. 8.

C A P V T II.

De effectu huius Sacramenti.

REs porro, & effectus huius Sacramenti illis verbis explicatur: Et d oratio fidei salvabit infirmum: & alleviabit eum Dominus. &, si in peccatis sit, dimittentur ei: eres etenim hæc gratia est Spiritus sancti: cuius Vnctio delicta, si quæ sint adhuc expianda, ac peccati reliquias abstergit; & æ-

d Iacobi 5.

e Inf. Can. 2.
de Sac. Ex-
tremæ Vnctō

groti animam alleviat , & confirmat , magnam in eo divinæ misericordiæ fiduciam excitando : qua infirmus sublevatus, & morbi incommoda ac labores levius fert , & tentationibus demonis a calcaneo insidiantis facilius resistit: & sanitatem corporis interdum, ubi salutem animæ expenderit , consequitur.

2 Gen. 3.

CAPUT III.

De ministro huius Sacramenti , & tempore, quo dari debeat.

Iam vero, quod attinet ad præscriptionem eorum qui & suscipere , & ministrare hoc sacramentum debent , haud obscure fuit illud etiam in verbis prædictis traditum. nam & ostenditur illic , proprios huius sacramenti ministros esse Ecclesiæ Presbyteros , quo nomine , eo loco , non ætate seniores , aut primores in populo intelligendi veniunt, sed *b* aut Episcopi , aut sacerdotes , ab ipsis rite ordinati , *c* per impositionem manuum Presbyterij. Declaratur etiam , esse hanc Vnctionem infirmis adhibendam , illis vero præsertim , qui tam periculose decumbunt , ut in exitu vitæ constituti videantur , unde & sacramentum exeuntium nuncupatur. Quod si infirmi post susceptam hanc vnctionem convaluerint , iterum huius sacramenti subsidio iuvare poterunt , cum in aliud simile vitæ discrimen inciderint. Quare nulla ratione audiendi sunt , qui contra tam apertam & dilucidam Apostoli *d* Iacobi sententiam doceat , hanc Vnctionem vel hgumentum esse humanum , vel ritum à Patribus acceptum , nec mandatum Dei, nec promissionem gratiæ habentem : & qui illam iam cessasse asserunt , quasi ad gratiam curationum dumtaxat in primitiva Ecclesia referenda esset : & qui dicunt , ritum & usum quem sancta Romana Ecclesia in huius

b c. *F* *st*ud *su*-
per *su*am. 95.
Dist. & *infr.*
Can. *ult.*
c 1. *Tim.* 4.
c. *Ecce* *ego* *J.*
Presbyteri.
Dist. 95.

d *Iacob.* 5.

2 *Infra Can.*
3. de Sacram.
extr. Vñct.

Sacramenti administratione observat, a Iacobi Apostoli sententię repugnare, atque ideo in alium commutandum esse: & denique qui hanc extremam Vñctionem à Fidelibus sine peccato contemni posse affirmant. hæc enim omnia manifestissime pugnant cum perspicuis tanti Apostoli verbis. Nec profecto Ecclesia Romana b aliarum omnium mater, & magistra, aliud in hac administranda Vñctione, quantum ad ea quę huius Sacramenti substantiam perficiunt, observat, quam quod beatus Iacobus præscripsit. Nec vero tanti sacramenti contemptus absque ingenti scelere & ipsius Spiritus-sancti iniuria esse possit.

b c. Non de-
cer, 12. Dist.
c. 2. in fin.
de sum. Trin.
& c. fin de
for. compet.

Hęc sunt, quę de Penitentię & extremę Vñctionis sacramentis hæc sancta œcumenica Synodus profitetur, & docet, atque omnibus Christi Fidelibus credenda & tenenda proponit. Sequentes autem Canones inviolabiliter servandos esse tradit, & asserentes contrarium perpetuo damnat, & anathematizat.

De Sanctissimo P O E N I T E N T I Æ
Sacramento.

C A N O N I.

c Sup. c. 1. de
Pœnit.

Si quis dixerit, in Catholica Ecclesia c Pœnitentiam non esse vere & proprie sacramentum pro Fidelibus, quoties post Baptismum in peccata labuntur, ipsi Deo reconciliandis, à Christo Domino nostro institutum, anathema sit.

C A N O N II.

d Supra c. 1.

Si quis sacramentum confundens, d ipsum Baptismum, Pœnitentię sacramentum esse dixerit, quasi hæc duo sacramenta distincta non sint, atque ideo Pœnitentiam non recte e secundam post naufragium tabulam appellari, anathema sit.

e c. Secunda
post naufragium,
de Pœn.
Dist. 1,

C A N O N III.

Si quis dixerit, verba illa Domini Salvato-

ris: *a* Accipite Spiritum sanctum: quorum remiseritis peccata, remittuntur eis: & quocum retinueritis, retenta sunt, non esse intelligenda de potestate remittendi & retinendi peccata in sacramento Pœnitentiæ, sicut Ecclesia Catholica ab initio semper intellexit; detorserit autem, contra institutionem huius sacramenti, ad auctoritatem prædicandi Euangelium, anathema sit.

*a Ioan 20.
Matth. 16.
Supra c. 1. &
Sess. 6. de
Iustific. c. 14.*

C A N O N I V.

Si quis negaverit, *b* ad integram & perfectam peccatorum remissionem requiri tres actus in pœnitente, quasi materiam sacramenti Pœnitentiæ, videlicet, Contritionem, Confessionem, & Satisfactionem, quæ tres Pœnitentiæ partes dicuntur; aut dixerit, duas tantum esse Pœnitentiæ partes, terrores scilicet incusos conscientiæ, agnito peccato: & fidem conceptam ex Euangelio, vel absolutione, qua credit quis sibi per Christum remissa peccata, anathema sit.

*b Sup. c. 3.
de Pœnit.*

C A N O N V.

Si quis dixerit, *c* eam Contritionem, quæ paratur per discussionem, collectionem & detestationem peccatorum, qua quis *d* recogitat annos suos in amaritudine animæ suæ, ponderando peccatorum suorum gravitatem, multitudinem, fœditatem, amissionem æternæ beatitudinis, & æternæ damnationis incursum, cum proposito melioris vitæ, non esse verum & utilem dolorem, nec præparare ad gratiam; sed facere hominem hypocritam, & magis peccatorem; demum illam esse dolorem coactum, & non liberum, ac voluntarium, anathema sit.

*c Sup. c. 4. de
Pœnit.
d Isa. 38. d.*

C A P U T V I.

Si quis negaverit, Confessionem sacramentalem vel institutam, vel ad salutem necessariam esse iure divino; aut dixerit, modum secretae confitendi soli sacerdoti, quem Ecclesia Catholica ab initio semper observa-

*e Sup. c. 5 de
Pœnit. Clem.
1. in epist. 1.
ad Iacobum.
Con. Cabilon.*

vit, & observat, alienum esse ab institutione & mandato Christi, & inventum esse humanum; anathema sit.

C A N O N VII.

a Supra c. 5.

Si quis dixerit, *a* in sacramento Pœnitentiæ ad remissionem peccatorum necessarium nõ esse iure divino, confiteri omnia & singula peccata mortalia, quorum memoria cum debita & diligenti præmeditatione habeatur, etiam occulta, & quæ sunt contra *b* duo ultima Decalogi præcepta, & circumstãtias, quæ peccati speciem mutant; sed eam Confessionem tantum esse utilem ad erudiendum, & consolandum pœnitentem, & olim observatam fuisse tantum ad satisfactionem canonicam imponendam; aut dixerit, eos, qui omnia peccata confiteri student, nihil relinquere velle divinæ misericordiæ ignoscendum; aut demum non licere confiteri peccata venialia; anathema sit.

b Deuter. 5.

C A N O N VIII.

c Sup. c. 5.

Si quis dixerit, Confessionem omnium peccatorum, qualem Ecclesia servat, *c* esse impossibilem, & traditionem humanam à piis abolendam; aut ad eam non teneri omnes & singulos utriusque sexus Christi fideles, *d* iuxta magni Concilij Lateranensis constitutionem, semel in anno & ob id suadendum esse Christi fidelibus, ut non confiteantur tempore Quadragesimæ; anathema sit.

C A N O N IX.

d Supra. c. 6. in fin.

Si quis dixerit, *d* Absolutionem Sacramentalem sacerdotis non esse actum iudiciale, sed nudum ministerium pronuntiandi, & declarandi remissa esse peccata confitenti; modo tantum credat se esse absolutum; aut sacerdos non serio, sed ioco absolvat; aut dixerit non requiri Confessionem pœnitentis, ut sacerdos eum absolvere possit; anathema sit.

e Supra. c. 1. c. 6. de Pœnit.

C A N O N X.

Si quis dixerit, sacerdotes, qui in *e* peccato

mortali sunt, potestatem ligandi, & solvendi non habere: aut non solos sacerdotes esse ministros absolutionis, sed omnibus & singulis Christi fidelibus esse dictum: a Quaecumque ligaveritis super terram, erunt ligata & in caelo; & quaecumque solveritis super terram, erunt soluta & in caelo: & b Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis: & quorum retinueritis, retenta sunt: quorum verborum virtute quilibet absolvere possit peccata: publica quidem per correptionem dumtaxat, si correptus acquieverit: secreta vero per spontaneam confessionem: anathema sit.

a Matt. 16.
c. 18.

b Ioan. 20.

C A N O N X I.

Si quis dixerit, Episcopos non habere ius reservandi sibi casus, nisi quoad externam politiam, atque ideo casuum reservationem non prohibere quo minus sacerdos a reservatis vere absolvat: anathema sit.

c Supra c. 7.
c. Si Episcop.
de poenit. in
6. c. De cetero
c. De monialibus, de
sent. excom.
cum sim.
d Supra c. 8.
de Poenit.

C A N O N X I I.

Si quis dixerit, totam poenam simul cum culpa remitti semper a Deo, satisfactionemque poenitentiam non esse aliam quam fidem, qua apprehendunt Christum pro eis satisfecisse: anathema sit.

C A N O N X I I I.

Si quis dixerit, pro peccatis, quoad poenam temporalem, minime Deo per Christi merita satisfieri poenis ab eo inflictis, & patienter toleratis, vel a sacerdote iniunctis; sed neque sponte susceptis, ut ieiuniis, orationibus, elemosynis, vel aliis etiam pietatis operibus, atque ideo optimam poenitentiam esse tantum novam vitam: anathema sit.

e Supra c. 8.
c. 9.

C A N O N X I V.

Si quis dixerit, satisfactiones, quibus poenitentes per Christum Iesum peccata reddunt, non esse cultus Dei; sed traditiones hominum, doctrinam de gratia, & verum Dei cultum, atque ipsum beneficium mortis

f Supra c. 8.

Christi obscurantes ; anathema sit.

C A N O N X V .

a *Supra c. 1.*
et c. 8. in fi.
de Poenit.

Si quis dixerit, Claves Ecclesiæ esse *a* datas tantum ad solvendum, non etiam ad ligandum ; & propterea sacerdotes, dum imponunt pœnas confitentibus, agere contra finem Clavium, & contra institutionem Christi ; & fictionem esse quod virtute Clavium, sublata pœna æterna, pœna temporalis plerumque exsolvenda remaneat, anathema sit.

De Sacramento EXTREMÆ-VNCTIONIS.

C A N O N I .

b *Supra de*
hoc Sacra-
mento in
prin. et c. 1.
c Marc. 6.
Jac. 5.

Si quis dixerit, extremam Vnctionem non esse vere & proprie Sacramentum à *b* Christo Domino nostro institutum, & à *c* beato Iacobo Apostolo promulgatum ; sed ritum tantum acceptum à Patribus, aut figmentum humanum, anathema sit.

C A N O N I I .

d *Supra c. 2.*
de hoc Sacra-
mento.

Si quis dixerit, sacram infirmorum *d* Vnctionem non conferre gratiam, nec remittere peccata, nec alleviare infirmos ; sed iam cessasse, quasi olim tantum fuerit gratia curationum, anathema sit.

C A N O N I I I .

e *Supra c. ult.*
Conc. Cabi-
lon. c. 48.
f Iacob. 5.

Si quis dixerit, *e* extremæ Vnctionis ritum & usum quem observat sancta Romana Ecclesia, repugnare sententiæ *f* beati Iacobi Apostoli, ideoque eum mutandum, posseque à Christianis absque peccato contemni, anathema sit.

C A N O N I V .

g *d. c. ult.*
Iacob. 5.

Si quis dixerit, *g* Presbyteros Ecclesiæ, quos beatus Iacobus adducendos esse ad infirmum inungendum hortatur, non esse sacerdotes ab Episcopo ordinatos ; sed ætate seniores in quavis communitate ; ob idque proprium extremæ Vnctionis ministrum non esse solum sacerdotem, anathema sit,

Decretum de reformatione.

Episcoporum munus est, subditos praesertim ad animarum curam constitutos, admonere officij sui.

Cum proprie Episcoporum munus sit, *a* subditorum omnium vicia redarguere; hoc illis praecipue cavendum erit, ne Clerici, praesertim ad animarum curam constituti criminosi sint, neve inhonestam vitam, ipsis conniventibus, ducant. nam si eos pravis & corruptis moribus esse permittant; quo pacto laicos de ipsorum vitiis *b* redarguent; qui uno ab eis sermone convinci possent, quod Clericos ipsis patiantur esse deteriores? qua etiam libertate laicos corripere poterunt sacerdotes; *c* cum tacite sibi respondeant, eadem se admisisse quae corripiunt; Monebunt propterea Episcopi suos Clericos, *d* in quocumque ordine fuerint, ut conversatione, sermone & scientia commisso sibi Dei populo praean; memores eius quod scriptum est: *e* Sancti estote, quia & ego sanctus sum. Et iuxta Apostoli vocem: *f* Nemini dent ullam offensionem, ut non vituperetur ministerium eorum; sed in omnibus exhibeant se sicut ministros Dei; ne illud prophetae dictum impleatur in eis; *g* Sacerdotes Dei contaminant sancta, & reprobant legem. Ut autem ipsi Episcopi id liberius exequi, ac quoquam praetextu desuper impediri nequeant; eadem sacrosancta oecumenica, & generalis Tridentina Synodus, praesidentibus in ea eisdem Apostolicae sedis Legato, & Nuntiis, hos, qui sequuntur, Canones statuendos & decernendos duxit.

a Sic praefatur fere Con. 9. Tolet. sup. Sess. 6 de ref. cap. 3.

b 1. Cor. 9. e. Quid autem 8. q. 1.

c cap. ult. 25. Dist. c. Vna tantum. 26. Dist. c. Sicus 11. §. Necessesse pal. 45. Dist. c. In sacerdotibus. 61.

d Dist. c. Proposisti 82. Dist. Levit. 11. 1. Petr. 1.

e Sess. 22. c. 1. de refor.

f 2. Cor. 6. in prin.

g Ezech. 22. Sophon. 3.

C A P V T I.

Si prohibiti ascendere ad Ordines, ascendant, si interdicti, si suspensi, puniantur.

CUm honestius, ac tutius sit subiecto, debitam Præpositis obedientiam impendendo, in inferiori ministerio deservire, quam cum Præpositorum scandalo, graduum altiorum appetere dignitatem; ei, cui ascensus ad sacros Ordines à suo Prælato, ex quacumque causa, etiam ob occultum crimen quomodolibet, etiam extra judicialiter, fuerit interdictus: aut qui à suis Ordinibus, seu gradibus, vel dignitatibus Ecclesiasticis fuerit suspensus, nulla contra ipsius Prælati voluntatem concessa licentia de se promoveri faciendo, aut ad priores Ordines, gradus & dignitates, sive honores, restitutio suffragetur.

C A P V T I I.

Si Episcopus quoscumque Ordines contulerit sibi non subdito, etiam familiari, sine expresso proprii Prælati consensu, uterque decreta poenæ subiaceat.

ET, quoniam nonnulli Episcopi Ecclesiarum quæ in partibus infidelium consistunt, clero carentes, & populo Christiano, cum fere vagabundi sint, & permanentem sedem non habeant, non quæ Iesu Christi, sed alienas oves, incio proprio Pastore, quærentes, dum per hanc sanctam Synodum se Pontificalia officia in alterius diocesi, nisi de loci Ordinarij expressa licentia, & in personas eidem Ordinario subiectas tantum exercere prohibitos vident, in legis fraudem & contemptum, quasi Episcopalem cathedram in loco nullius diocesis sua temeritate eligunt; & quoscumque ad se venientes, etiam si suorum Episcoporum seu Prælatorum litteras commen-

a *Infra c. 8.*
Supra Sess. 6.
c. 5. de reform.

commendatitias non habent, clericali caractere insignire, & ad sacros etiam presbyteratus Ordines promovere præsumunt: quo plerumque fit, ut minus idonei, & rudes, ac ignari, & qui à suo Episcopo tanquam inhabiles & indigni reiecti fuerunt, ordinati, nec divina Officia peragere, nec Ecclesiastica Sacramenta recte valeant ministrare: Nemo Episcoporum, qui Titulares vocantur, etiam si in loco nullius diœcesis, etiam exempto, aut aliquo monasterio cuiusvis Ordinis resederint, aut moram traxerint, vigore cuiusvis privilegij sibi de promovendo quoscumque ad se venientes pro tempore concessi, alterius subditum, etiam prætextu familiaritatis continuæ commensalitatissuæ, absque sui proprii Prælati expresso consensu, aut litteris a dimissoriis ad aliquos sacros aut minores Ordines, vel primam Tonsuram promovere seu ordinare valeat. Contrafaciens ab exercitio Pontificalium per annum: taliter vero promotus ab executione Ordinum sic susceptorum, donec suo Prælato visum fuerit, ipso iure sint suspensi.

CAPUT III.

Episcopus suos Clericos ab alio male promotos non admittat ad officia celebranda, nisi prævio examine.

Episcopus quoscumque b suos Clericos præsertim in sacris constitutos, absque suo præcedenti examine, & commendatitiis litteris, quacumque auctoritate promotos, licet tanquam habiles ab eo à quo ordinati sunt, probatos, quos tamen ad divina officia celebranda, seu Ecclesiastica Sacramenta ministranda minus idoneos & capaces repererit, à susceptorum Ordinum exercitio ad tempus, quo ei videbitur, suspendere, & illis, ne in altari, aut aliquo Ordine ministrent, interdicare possit,

a *Supra Sess.*
6. c. 5. de ref.
& *inf. Sess.*
23. c. 3. 8. &
10. de ref.
Conc. Nicæ.
1. c. 15 *Conc.*
Aurelianen. 3.
c. 13. c. *Con. 5.*
Maguntien.
c. 14. c. 1. 11.
q. 2. c. 1. cum
seqq. de
comp. Ord.
in 5.
b *Supra cap.*
proxi. &
infra Sess.
23. de ref.
cap. 8.

C A P V T IV.

Nullus Clericus eximatur à correctione Episcopi, etiam extra visitationem.

*Supra 1.
Sess. 6. de
ref. c. 3. c. Ir-
refragabili,
in princ. de
off. Ordin.*

OMnes Ecclesiarum Prælati, qui ad corrigendos subditorum excessus diligenter intendere debent, & à quibus nullus Clericus per huius sanctæ Synodi statuta, cuiusvis privilegij prætextu, tutus censetur, quoque minus iuxta canonicas sanctiones visitari, puniri & corrigi possit; si in Ecclesiis suis resederint, quoscumque seculares Clericos, qualitercumque exemptos, qui alias suæ iurisdictioni subessent, de eorum excessibus, criminibus & delictis, quoties, & quando opus fuerit, etiam extra visitationem, tamquam ad hoc Apostolicæ Sedis delegati, corrigendi & castigandi *b* facultatem habeant: quibuscumque exemptionibus, declarationibus, consuetudinibus, sententiis, iuramentis, concordiiis, quæ tantum suos obligent auctores, ipsis Clericis, ac eorum consanguineis, capellanis, familiaribus, procuratoribus, & aliis quibuslibet, ipsorum exemptorum contemplatione & intuitu minime suffragantibus.

*b Supra Sess.
6. c. 4. de ref.
& infra
Sess. 24. de
refer. cap. 5.*

C A P V T V.

*Conservatorum iurisdictione certis finibus
concluditur.*

*b cap. 1. &
c. ult. de off.
del. g.*

INsuper, cum nonnulli, qui sub prætextu; quod super bonis, & rebus ac iuribus suis diversæ eis iniuriæ ac molestiæ inferantur, c certos iudices per litteras Conservatorias deputari obtinent, qui illos à molestiis & iniuriis huiusmodi tueantur ac defendant, & in possessione, seu quasi, bonorum, rerum ac iurium suorum manuteneant, & conservent, nec super illis eos molestari permittant; eius-

modi litteras in plerisque contra concedentis mentem in reprobum sensum detorqueant: idcirco nemini omnino, cuiuscumque dignitatis & conditionis sit, etiamsi Capitulum fuerit. *a* Conservatorix litteræ, cum quibuscumque clausulis aut decretis, quorumcumque iudicum deputatione, quocumque etiam alio prætextu aut colore concessæ, suffragentur ad hoc, ut coram suo Episcopo, sive alio Superiore Ordinario, in criminalibus & mixtis causis accusari, & conveniri, ac contra eum inquiri & procedi non possit: aut quominus, si qua iura ei ex cessione competierint, super illis libere valeat apud iudicem ordinarium conveniri. In civilibus etiam causis, si ipse exactor exstiterit, aliquem ei apud suos Conservatores iudices in iudicium trahere minime liceat. Quod si in iis causis, in quibus ipse reus fuerit, contigerit, ut electus ab eo Conservator ab actore suspectus esse dicatur; aut si qua inter ipsos iudices, Conservatorem & Ordinarium, controversia super competentia iurisdictionis orta fuerit, nequaquam in causa procedatur, donec per arbitros in forma iuris electos, super suspicionem aut iurisdictionis competentiam fuerit iudicatum. Familiaribus vero eius huiusmodi litteris conservatoriis tueri se solent, nihil illæ profint, præterquam duobus dumtaxat, si tamen illi propriis eius sumptibus vixerint. Nemo etiam similibus litterarum beneficio ultra quinquennium gaudere possit. Non liceat quoque Conservatoribus iudicibus ullum habere tribunal erectum. In causis vero mercedum, aut miserabilium personarum, huius sanctæ Synodi super *b* hoc decretum in suo robore permaneat. Universitates autem generales, ac Collegia Doctorum, seu scholarium, & regularia loca, nec non hospitalia, actu hospitalitatem servantia, ac Universitatum, Collegiorum, locorum &

*a Paulus 5.
Con. Religio-
forum 1607.
Religiosos co-
ram Superio-
ribus vel Con-
servatoribus
conveniendos
esse declarat.*

*b Supra Sect.
7. c. 14. de
reform.*

124 S E S S I O XIV.
hospitium huiusmodi personæ in præsentî
Canone minime comprehensæ , sed exemptæ
omnino sint , & esse intelligantur,

C A P V T VI.

*Pœna decernitur in Clericos, qui in Sacris con-
stituti, aut beneficia possidentes, decenti
sui ordinis veste non utuntur.*

a c. Porrecti
& c. Ex par-
te, de reg. ult.
b Concil. 1.
Mansueten.
c. 5. c. ult. 41.
Dist. Vide
constit. Sixti
V. Cum Sa-
cro-sanctam,
& Pastoralis.
1589.
c 21. q. 4. per
totam, Conc.
Constantien.
ult. Sess. 41.
de vit. &
non. cler.

QVia vero, a etsi habitus non facit mo-
nachum, oportet tamen Clericos b ve-
stes proprio congruentes ordini semper de-
ferre; ut per decentiam habitus extrinseci,
morum honestatem intrinsecam ostendant.
tanta autem hodie aliquorum inolevit teme-
ritas, religionisque contemptus, ut propriam
dignitatem & honorem clericalem parvi pen-
dentes, c vestes etiam deferant publice laica-
les, pedes in diversis ponentes, vnum in di-
vinis, alterum in carnalibus. propterea omnes
Ecclesiasticæ personæ, quâcumque exem-
ptæ, quæ aut in sacris fuerint, aut dignitates,
personatus, officia; aut beneficia qualiacum-
que Ecclesiastica obtinuerint, si postquam
ab Episcopo suo, etiam per edictum publicum
moniti fuerint, honestum habitum clerica-
lem, illorum ordini & dignitati congruen-
tem, & iuxta ipsius Episcopi ordinationem &
mandatum non detulerint, per suspensionem
ab ordinibus, ac officio, & beneficio, ac fru-
ctibus, redditibus, & proventibus ipsorum
beneficiorum, nec non, si semel correpti,
denuo in hoc deliquerint, etiam per privatio-
nem officiorum & beneficiorum huiusmodi
coërceri possint, & debeant: Constitutio-
nem Clementis V. in Concilio Viennensi
editam, d quæ incipit, quoniam, innovan-
do, & ampliando.

d Vide inf.
XXI.

CAPVT VII.

*Voluntarij homicide nunquam, casuales
quomodo ordinandi.*

CVM etiam qui per industriam occide-
rit proximum suum, & per insidias, ab
altari avelli debeat; qui sua voluntate a ho-
mici-dium perpetraverit, b etiam si crimen id
nec ordine iudiciario probatum, nec alia ra-
tione publicum, sed occultum fuerit, nullo
tempore ad sacros Ordines promoveri possit;
nec illi aliqua Ecclesiastica beneficia, etiam
si curam non habeant animarum, conferri li-
ceat; sed omni Ordine, ac beneficio & offi-
cio Ecclesiastico perpetuo careat: si vero ho-
mici-dium non ex proposito, sed d casu, vel
vim vi repellendo, ut quis se à morte defen-
deret, fuisse commissum narretur; quam ob
causam etiam ad sacrorum Ordinum, & al-
taris ministerium, & beneficia quæcumque,
ac dignitates, iure quodammodo dispensatio
debeatur; committatur loci Ordinario, aut
ex causâ Metropolitano, seu viciniore Epif-
copo; qui non nisi causa cognita, & proba-
tis precibus, ac narratis, nec aliter, dispen-
sare possit.

a Exod. 21. c.
1. de homic.
b Extendit il-
lud ad abor-
tum procurā-
tes Bulla Six-
ti 5. Effrāna-
tam 15 28. quā
ad fœrum ani-
mā restrin-
xit Gregorius
14. per Bullā
Sedes Apo-
stolica, 1591.
c c Inquisit.
de accus. c. c.
Cum non ab
homine, de
iud.
d c. Studeat.
50. Dist. 6. 6.
Significasti,
de homic.

CAPVT VIII.

*Nulli alienos Clericos ex privilegio punire
liceat.*

PRÆTEREA, e quia nonnulli, quorum etiam
aliqui veri sunt Pastores, ac proprias oves
habent, alienis etiam ovibus præesse quæ-
runt, & ita alienis subditis quandoque inten-
dunt, ut morum curam negligant; quicum-
que, etiam Episcopali præditus dignitate, qui
alienos subditos puniendi privilegium ha-
buerit, contra Clericos & sibi non subditos,
præsertim in sacris constitutos, quorumcum-

e Sup. c. 2. c.
Sess. 6. c. ult.
de refor.

que etiam atrocium criminum reos, nisi cum proprii ipsorum Clericorum Episcopi, si apud Ecclesiam resederit, aut personæ ab ipso Episcopo deputandæ interventu nequaquam procedere debeat: alias processus, & inde secuta quæcumque viribus omnino careant.

C A P V T I X.

Beneficia unius dioecesis nullo pretextu uniantur beneficiis alterius.

a *A Dionysio Papa in Can. Ecclesias 13. q. 1. c. Pastoralis, de his que fiunt à Præl. Con. 1. Constantinop. c. 2. infra Sess. 24. de ref. 7. 13. in fin. & 6. 17.*

b *Supra Sess. 7. c. 6. & 7. & infra Sess. 24. de ref. c. 13. & 15.*

c. c. *Cum de beneficio. de præb. in 6. & infra Sess. ult. cap. 11. circa med. de regul. & mon. d. Deut. 21.*

ET, quia iure optimo a distinctæ fuerunt diœceses, & parochiæ, ac unicuique gregi proprii attributi Pastores, & inferiorum Ecclesiarum Rectores, qui suarum quique ovium curam habeant, ut ordo Ecclesiasticus non confundatur, aut una & eadem Ecclesia duarum quodammodo diœcesum fiat, non sine gravi eorum incommodo qui illi subditi fuerint: beneficium unius diœcesis, etiam si parochiales Ecclesiæ, vicariæ perpetuæ, aut simplicia beneficia, seu præstimonia, aut præstimoniales portiones fuerint, etiam ratione augendi cultum divinum aut numerum beneficiatorum, aut alia quacumque de causa, alterius diœcesis beneficio, aut Monasterio, seu Collegio, vel loco etiam pio, perpetuo non uniantur: decretum huius sancti Synodi super huiusmodi unionibus in hoc declarando.

C A P V T X.

Regularia beneficia Regularibus conferantur

Regularia c beneficia, in titulum Regularibus professis provideri consueta, eum per obitum, aut resignationem, vel alias, illa in titulum obtinentis vacare contigerit, religiosi tantum illius Ordinis, vel iis qui habitum omnino suscipere & professionem emittere teneantur, & non aliis, ne d vestem lanaque contextam induant, conferantur,

CAPVT XI.

Translati ad alium ordinem in clauſtro ſub obedientia maneanſ, & beneficiorum ſecularium incapaces exiſtant.

c. Cum cauſam, de elect. & c. Quidam de apoſt. c. In noua, 16.

QVia vero Regulares, a de uno ad alium ordinem translati, facile a suo Superiore licentiam standi extra monasterium obtinere solent, ex quo vagandi & apostatandi occasio tribuitur; *b* nemo, cuiuscumque ordinis Prælati, vel Superior, vigore cuiusvis facultatis, alicquem ad habitum & professionem admittere possit, nisi ut in ordine ipso, ad quem transfertur, sub sui Superioris obedientia in clauſtro perpetuo maneat; ac taliter translatus, etiamſi Canonorum Regularium fuerit, ad beneficia ſæcularia, etiam curata, omnino incapax exiſtat.

q. 7. a Additio ad 6. 27. Conc. Agathenſis.

b Indulgentia & privilegia huic cap. aduerſantia antiquat Pius 5. Conſt. Quicumque. 1596.

CAPVT XII.

Nemo niſi ex fundatione, vel dotatione, ius-patronatus obtineat.

Nemo, etiam cuiusvis dignitatis Ecclesiasticæ, vel ſecularis, quacumque ratione, niſi eccleſiam, & beneficium, aut capellam de nouo fundaverit, & conſtruxerit, ſeu iam erectam, quæ tamen ſine ſufficienti dote fuerit, de ſuis propriis & patrimonialibus bonis competenter dotaverit; *d* ius-patronatus impetrare, aut obtinere poſſit, aut debeat. In caſu autem fundationis, aut dotationis, huiusmodi inſtitutio Epifcopo, & non alteri inferiori reſeruetur.

c Seſſ. 15. cap. 9. de reform.

d c. Die mentis. cum ſeq. 16. q. 7. & c. Nobis, de ius-patro. & inf. Seſſ. ult. c. 9. de ref. in princ.

CAPVT XIII.

Præſentatio fiat Ordinario, alias inſtitutio fit nulla.

Non liceat præterea e patrono cuiusvis privilegij prætextu alicquem ad benef-

e Infra Seſſ. 25. de ref. c.

9. c. Illud.
c. c. Relatum de in-
patro. Con.
Maguntien.
temp. Ar-
rualphi, c. 4.
Con. Sale-
guntadiense.
c. 131

128

SESSIO XV.

cia sui iuris patronatus, nisi Episcopo loci ordinario, ad quem provisio seu institutio ipsius beneficij, cessante privilegio, iure pertineret, quoquo modo presentare; alias presentatio, ac institutio forsitan secuta, nulla sint, & esse intelligantur.

CAPUT XIV.

*Tractandum deinceps de Missa, Ordine,
& reformatione.*

DEclarat præterea sancta Synodus, in futura Sessione, quam ad xxv. diem Ian. subsequentis anni M. D. LII. habendam esse iam decrevit, una cum sacrificio Missæ agendum, & tractandum etiam esse de Sacramento Ordinis, & prosequendam esse materiam reformationis.

SESSIO XV.

Quæ est Quinta

SVB IVLIO III. PONT. MAX.

CELEBRATA

DIE XXV. IANVAR. M. D. LII.

Decretum prorogationis Sessionis.

CVM ex eo, quod proximis Sessionibus decretum fuit, sancta hæc & universalis Synodus per hos dies accuratissime diligentissimeque tractaverit ea quæ ad sanctissimum Missæ sacrificium, & ad Sacramentum Ordinis spectant, ut hodierna Sessione, quemadmodum Spiritus sanctus suggestisset, decreta de his rebus, & quatuor præterea articulos ad sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum pertinentes, in hanc tandem Sessionem dilatos publicaret; atque interim affuturos esse putaverit ad hoc sacrosanctum Concilium eos qui Protestantes se vocant quorum causa eorum publicationem articu-

lorum distulerat; & ut libere, ac sine cunctatione ulla huc venirent; fidem eis publicam, sive a salvum-conductum concesserat: tamen, cum illi nondum venerint; & eorum nomine supplicatum huic sanctæ Synodo fuerit, ut publicatio, quæ hodierno die facienda fuerat, in sequentem Sessionem differatur, certa spe allata, affuturos eos esse omnino multo ante illam Sessionem, salvo-conductu amplioris formæ interim accepto; eadem sancta Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, iisdem Legato & Nuntiis præsentibus, nihil magis optans, quam ex præstâtissima natione Germanica omnes de religione dissensiones & schismata tollere, ac eius quieti, paci, otioque consulere; parata, ipsos si venerint, & humaniter excipere, & benigne audire; confidensque, eos non fidei Catholicæ pertinaciter oppugnandæ; sed veritatis cognoscendæ studio esse venturos, & ut Evangelicæ veritatis studiosos decet, sanctæ matris Ecclesiæ decretis ac disciplinæ ad extremum esse acquieturos; sequentem Sessionem ad edenda & publicanda ea quæ supra commemorata sunt, in diem festum sancti Iosephi, qui erit die XIX. mensis Martij, distulit: ut satis illi temporis & spatij habeant, non solum ad veniendum: verum etiam ad ea quæ voluerint, antequam is dies veniat, proponenda. Quibus ut omnem cunctandi diutius causam adimat, fidem publicam, sive salvum-conductum, eius qui recitabitur, tenoris & sententiæ, libenter dat, & concedit: Interea vero de Matrimonij Sacramento agendum & de eo, præter superiorum decretorum publicationem, definiendum esse, eadem Sessione statuit, & decernit, prosequendam esse materiam reformationis,

SALVVS CONDVCTVS
DATVS PROTESTANTIBVS:

Sacroſancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eisdem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato & Nunciis, inherendo ſalvo-conductui, in penultima Seſſione dato, & illum iuxta tenorem infraſcriptum ampliando, Vniuerſis fidem facit quod omnibus & ſingulis Sacerdotibus, Electoribus, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, militaribus, popularibus, aliis quibuſcumque viris cuiuſque ſtatus, & conditionis, aut qualitatís exiſtant, Germanicæ provinciæ, & nationis, civitatibus, & aliis locis eiufdem, & omnibus aliis Eccleſiaſticis, & ſæcularibus, præſertim Auguſtanzæ confeſſionis, perſonis, qui, aut quæ, unâ cum iſtis ad hoc generale Tridentinum Concilium venient, aut mittentur, ac profecturi ſunt, aut hucuſq; venerunt, quocumque nomine cenſeantur, aut valeant nunc pari, tenore præſentium publicam fidem, & pleniffimam veriſſimamque ſecuritatē, quem ſalvum-conductum appellant, libere ad hanc civitatem Tridētīnam veniendi, ibidemque manendi, ſtandi, morandi, proponendi, loquendi, unâ cum iſta Synodo de quibuſcumque negotiis tractandi, examinandi, diſcutiendi, & omnia, quæcumque iſtis libuerit, ac articulos quolibet tam ſcripto quâ verbo libere offerendi, propalandi, eoſque Scripturis ſacris, & beatorum Patrum verbis, ſententiis, & rationibus declarandi, aſtruēdi, & perſuadendi, &, ſi opus fuerit, etiam ad obiecta Concilij generalis reſpondendi, & cum iis qui à Concilio delecti fuerint, diſputandi Chriſtiane, aut charitative, abſque omni impedimento conferendi, opprobrijs,

conviciis, ac contumeliis penitus semotis: & signanter, quod causæ controversæ a secundum sacram scripturam, & Apostolorum traditiones probata Concilia, Catholicæ Ecclesiæ consensum, & sanctorum Patrum auctoritates in prædicto Concilio Tridentino tractetur: illo etiam addito, ut religionis prætextu, aut delictorum circa eum commissorum aut committendorum minime puniantur, impartitur, ac omnino concedit: sic etiam, ut propter illorum præsentiam, neque in itinere, aut quocumque locorum eundo, manendo, aut redeundo, nec in ipsa civitate Tridentina à divinis officiis quovis modo cessetur. Et ut, his peractis, vel non peractis, quodcumque ipsis libuerit, aut maiorum suorum mandato & assensu ad propria reverti optabunt, aut aliquis eorum optabit: mox absque ulla renitentia, & occasione, aut mora, salvis rebus eorum, & suorum pariter honore, & personis vice versa, possint iuxta beneplacitum libere & secure redire; de scientia tamen ab eadem synodo deputandorum; ut tunc opportune eorum securitati, absque dolo & fraude provideatur. Vult etiam sancta Synodus in hac publica fide, salvoque conductu, omnes quascumque clausulas includi, ac contineri, ac pro inclusis haberi, quæ pro plena, efficaci, & sufficienti securitate, in eundo, stando, & redeundo, necessariæ & opportune fuerint. Illud etiam, ad maiorem securitatē, & pacis ac conciliationis bonum, exprimens, quod, si quispiam, aut illorum aliqui, sive in itinere, Tridentum veniendo, sive ibidem morando, aut redeundo, aliquod enorme, quod absit, egerint, aut commiserint, quo posset huius fidei publicæ, & assurationis beneficium eis concessum, annullari, aut cassari: vult, & concedit, ut in huiusmodi facinore deprehensi, ab ipsis dumtaxat, & non ab aliis, condigna animadversione, cum emenda suffi-

a Sup. Sess.
5. in prin.

cienti, per partem ipsius Synodi merito approbanda, & laudanda, mox puniantur: illorum assurationis forma, conditionibus & modis omnino manentibus illibatis. Pariformiter etiam vult, ut si quisquam, vel aliqui ex ipsa Synodo, sive in itinere, aut manendo, aut redeundo aliquid enorme, quod absit, egerint, aut commiserint, quo posset huius fidei publicæ & assurationis beneficium violari, aut quoquo modo tolli: in huiusmodi facinore deprehensi, ab ipsa Synodo duntaxat, & non ab aliis, condigna animadversione, & emenda sufficienti, per partem Dominorum Germanorum Augustanæ confessionis, tunc hic præsentium, merito laudanda, & approbanda, mox puniantur: præsentis assurationis forma, conditionibus & modis omnino manentibus illibatis. Vult præterea ipsa Synodus, quod liceat ipsis Ambasciatoribus omnibus, & singulis, toties quotiescumque opportunum fuerit, seu necessarium, ad auram capiendam exire de civitate Tridentina, & reverti ad eandem, nec non nuntium, vel nuntios suos ad quæcumque loca pro suis necessariis negotiis ordinandis libere mittere, seu destinare; ac ipsos missos, seu destinatos, seu missum, & destinatum suscipere toties, quoties eis videbitur expedire, ita quod aliqui, vel aliquis, per deputandos Concilij faciantur, qui eorum securitati provideant, vel provideat. Qui quidem salvus-conductus, & securitas stare ac durare debeat, à tempore, & per tempus, quo in ipsius Synodi, & suorum tuitionis curam ipsos suscipi contigerit, & usque ad Tridentum perducatur, ac toto tempore mansionis eorum ibidem, & rursum, post sufficientem audientiam habitam spatio viginti dierum præmissa cum ipsi petierint: aut Concilium, habita huiusmodi audientia, ipsis recessum indixerit, à Tridento usque in quem quisque

elegerit sibi locum tutum, Deo favente, restituere, dolo & fraude prorsus exclusis. Quæ quidem omnia pro universis & singulis Christi fidelibus, pro omnibus Principibus, tam Ecclesiasticis quam sæcularibus quibuscumque, atque omnibus aliis ecclesiasticis & sæcularibus personis, cuiuscumque status & conditionis existant, aut quocumque nomine censeantur, inviolabiliter observanda esse promittit, & bona fide spondet.

Insuper, omni fraude & dolo exclusis, vera & bona fide promittit, ipsam Synodum nullam vel manifeste, vel occulte occasionem quaesituram: aut aliqua auctoritate, potentia, iure vel statuto, privilegio legum, vel canonum, aut quorumcumque Conciliorum præsertim a Constantiensis, & Senensis, quacumque forma verborum expressa, in aliquod huius fidei publicæ, & plenissimæ assécurationis, ac publicæ & liberæ audientiæ, ipsis per ipsam Synodum concessæ præiudicium quovis modo usuram, aut quemquam uti permissuram: quibus in hac parte pro hac vice derogat. Quod si sancta Synodus; aut aliquis ex ea, vel suis, cuiuscumque conditionis, vel status, aut præminentia existens, præscriptæ assécurationis & salvi conductus formam & modum in quocumque puncto vel clausula violaverit, quod tamen avertere dignetur Omnipotens: & sufficiens emenda non fuerit: mox subsecuta, & ipsorum arbitrio merito approbanda, & laudanda: habeant ipsam Synodum, & habere poterunt, incidisse in omnes pœnas, quas iure divino & humano, aut consuetudine, huiusmodi salvorum conductuum violatores incurrere possunt, absque omni excusatione, aut quavis in hac parte contradictione.

a *Con. Constantien.*
Sess. 19. in cap. Quod non obstantibus salvis conductibus

Sacrosancta œcumenica & Generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea Reverendissimis Dominis, Sebastiano Archiepiscopo Sipontino, & Aloysio Episcopo Veronensi, Apostolicis Nuntiis, tam eorum proprio; quàm Reverendissimi & Illustrissimi Domini Marcelli, tit. S. Marcelli sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis, Crescentij Legati, ob adversam eius gravissimam valetudinem absentis, nomine, non dubitat Christianis omnibus patere, hoc Concilium œcumenicum Tridentinum primo à Paulo fel. rec. convocatum & collectum fuisse; deinde à sanctissimo Domino nostro Iulio III. efflagitante Carolo V. Augustissimo Imperatore, ea præcipue de causa fuisse restitutum, ut religionem in multis orbis partibus, & præsertim in Germania, in diversas opiniones miserabiliter distractâ, in statum pristinum revocaret; abusus & mores Christianorum corruptissimos emendaret; cumque ad hoc agendum quamplurimi Patres, nulla laborum suorum, periculorumque habita ratione, è diversis regionibus alacriter confluisissent; resque strenue, magno Fidelium concursu, feliciterque procederet, ac spes effet non levis, illos Germanos, qui eas novitates excitarant, in Concilium venturos, & sic animatos, ut veris Ecclesiæ rationibus unanimiter acquiescerent; lux denique quædam rebus affulsisse videretur; caputque attollere inciperet profligata antea, & afflicta Respublica Christiana: ij repente tumultus, ea bella hostis generis humani versura exarserunt, ut Concilium velut hæere,

ac suum cursum interrumpere satis incommode cogeretur, spesq; omnis ulterioris progressus hoc in tempore tolleretur: tantumque aberat ut sancta Synodus Christianorum malis & incommodis mederetur, ut multorum mentes, præter sui animi sententiam, irritaret potius quam placaret. Cum igitur ipsa sancta Synodus omnia, & præcipue Germaniam, armis ardere & discordiis, videret, omnes fere Episcopos Germanos, præsertim Principes Electores, suis consultum Ecclesiis, è Concilio abiisse; decrevit tantæ necessitati non reluctari, & ad meliora tempora rejicere; ut Patres, quod eis nunc agere non licet, suis ovibus prospectum ad suas Ecclesias regredi valerent; ne diutius utrobique inutili otio conterantur. Atque ita, quoniam sic temporum conditio tulit, huius œcumenici Concilij Tridentini progressum per biennium suspendendum fore decernit, prout præsentis decreto suspendit; ea tamen lege, ut, si citius pacata res sit, ac tranquillitas pristina reuertatur, quod sperat Dei Optimi Maximi beneficio non longo fore spatio futurum, ipsius Concilij progressus eodemmet tempore suam vim, firmitatem, vigoremque habere censeatur. sin autem, quod Deus avertat, peracto biennio prædicta legitima impedimenta non fuerint submota; cum primum cessaverint, talis suspensio eo ipso sublata esse intelligatur, ac suus vigor, & robur Concilio sit restitutum, & esse intelligatur, sine alia nova Concilii convocatione, accedente ad hoc decretum consensu, & auctoritate Sanctitatis suæ, & sanctæ Sedis Apostolicæ.

Interea tamen eadem sancta Synodus exhortatur omnes Principes Christianos, & omnes Prælatos, ut observent, & respective, quatenus ad eos spectat, observare faciant in suis regnis, dominiis, & Ecclesiis omnia, & singula, quæ per hoc sacrum œcumenicū Concilium fuerunt hætenus statuta, & decreta.

*Nomine huius Pontificis Concilio presederunt
 Hercules Gonzaga Pr. Card. t. S. Mariae novae,
 Hieronymus Seripandus Pr. Card. tit. S. Salsan.
 Joannes Moronus Card. Episc. Praenestinus,
 Stanislaus Hosius Presb. Card. tit. S. Lauren-
 tij in Palisperna,
 Lud. Simoneta Pr. Car. t. S. Cyriaci in Thermis,
 Marcus Siticus Diac. Card. Basil. SS. XII. Ap.
 Bernardus Navagerius Presb. Card. tit. S. Ni-
 colai inter Imagines: omnes de latere Legati.*

BVLLA CELEBRATIONIS
CONCILII TRIDENTINI,
SVB PIO IV. PONT. MAX.

Pius Episcopus, *servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.*

Ad Ecclesie regimen, licet tanto oneri impares, sola Dei dignatione vocati, statim circumferetes mentis oculos per omnes Reipublice Christianae partes, cernentesque non sine magno horrore, quam longe, lateque pestis haeresum & schismatis pervasisset, & quanta Christiani populi mores correctione indigerent: in eam curam & cogitationem, pro suscepti muneris officio, incumbere cepimus, quemadmodum ipsas haereses extirpare; tantumque & tam perniciosum schisma tollere, moresque adeo corruptos & depravatos emendare possemus. Cum autem intelligeremus, ad haec sananda mala aptissimum esse remedium, quod sancta haec Sedes adhibere consuevisset, oecumenici, generalisque Concilij, eius congregandi, & Deo iuvante, celebrandi consilium cepimus. Indictum illud quidem antea fuit a fel. rec. Paulo III. & eius successore Iulio, praedecessoribus nostris: sed variis de causis saepius impeditum, & interpellatum, perfici non potuit. siquidem Paulus, a cum id primo in urbem Mantuam, deinde Vincentiam indixisset: quasdam ob causas, in litteris eius expressas, id primo suspedit, postea Tridentum transtulit: deinde cum quibusdam de causis ibi quoque eius celebrandi tempus dilatum fuisset, tandem suspensione sublata, in eadem civitate Tridentina inchoatum fuit. verum Sessionibus aliquot habitis, & nonnullis decretis factis: ipsum postea Concilium, aliquibus de causis, accedente etiam sedis Apostolicae au-

*a supra in
prima Bulla.*

a Supra Sess.
2.

b Sess. 11. cum
seq.

c Habac. 3.

toritate a Bononiam transtulit. Julius autem, qui ei successit, in eandem civitatem Tridentinam id revocavit quo quidem tempore facta alia quædam decreta sunt: *b* sed cum novi in propinquis Germaniæ locis tumultus excitati fuissent; & bellum in Italia & Gallia gravissimum exarsisset; rursus Concilium suspensum & dilatum fuit, adnitente nimirum humani generis hoste, aliasque ex aliis difficultates & impedimenta objiciente: ut tantum Ecclesiæ commodum, quod prorsus auferre non poterat, saltem quam diutissime retardaret. Quantopere vero interea auctæ fuerint, & multiplicatæ, ac propagatæ hæreses, quantopere schisma creverit, sine maximo animi dolore, nec meminisse possumus, nec referre. Sed tandem pius & misericors Dominus, *c* qui nunquam ita irascitur, ut misericordiæ obliviscatur, Regibus & Principibus Christianis pacem & unanimitatem donare dignatus est. Qua nos occasione oblata, maximam in spem venimus, ipsius misericordia freti, fore, ut his tantis quoque Ecclesiæ malis eadem Concilij via finis imponatur. Nos itaque ad schisma, hæresesque tollendas, ad corrigendos & reformandos mores, ad pacem inter Christianos Principes conservandam, celebrationem eius non esse duximus diutius differendam. Habita igitur cum venerabilibus fratribus nostris, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, deliberatione matura, factis etiam consilij nostri certioribus Charissimis in Christo filiis nostris, Ferdinando Romanorum Imperatore electo, & aliis Regibus, atque Principibus, quos quidem, sicut de eorum summa pietate & sapientia nobis pollicebamur, paratissimos ad ipsius Concilij celebrationem adjuvandam invenimus, ad Dei omnipotentis laudem, honorem, & gloriam, atque universalis Ecclesiæ utilitatem, de eorundem fratrum

nostrorum consilio & assensu sacrum œcumenicum & generale Concilium, ex auctoritate eiusdem Dei, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum, quo nos quoq; & in terris fungimur, freri & subnixi, in civitate Tridentina, ad sacratissimum diem Resurrectionis Dominicæ proximæ futurum indicimus & ibi celebrandum, sublata suspensione quacumq; statuimus, atque decernimus. Quocirca venerabiles fratres nostros, omnibus ex locis, Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & dilectos filios Abbates, ceterosque, quibus in Concilio generali sedere, & sententiam dicere, iure communi, vel ex privilegio, vel ex antiqua consuetudine licet, vehementer in Domino hortamur & monemus, atq; etiam districte præcipiendo mandamus, in virtute sanctæ obedientiæ, in vi quoque iuramenti quod præstiterunt. & sub pœnis, quas in eos qui ad Concilia generalia convenire neglexerint, b sacris sciunt esse Canonibus constitutas, ut ad Concilium ibi celebrandum conveniant intra eam diem, nisi forte impedimento fuerint legitimo præpediti: quod tamen impedimentum per legitimos procuratores Synodo probare debebunt. Monemus præterea omnes, & singulos, quorum interest, interesseve poterit, ut in Concilio adesse ne negligent. Charitimos vero in Christo filios nostros, Romanorum Imperatorem electum, ceterosque Reges, & principes, quos optandum sane esset Concilio interesse posse, hortamur, & rogamus ut, si ipsi Concilio interesse non potuerint; at oratores suos, prudentes, graves, & pios viros, utique mittant, qui ipsorum nomine illi interfint, curentque diligenter pro sua pietate, ut ex eorum regnis atque dominiis Prælati sine recusatione ac mora, tam necessario tempore, Deo & Ecclesiæ officium suum præstent: eosdem etiam curatores esse minime dubi-

a *Matth. 16. c. Quanto, de transl. Episc. c. un. ut eccl. benef. c. Ad Apostolica, § pen. de re iud. in 6. c. 1. de hom. eod. Pelagius 2. in 1. Epist. circa princ.*

b *Conc. Carthag. 3. c. 43. infra Sess. 24. cap. 2. in fin. de ref.*

tantes , ut per ipsorum regna & dominia rurtum ac liberum iter Prælatiſ, eorumque familiaribus , comitibus , & aliis omnibus ad Concilium euntibus , & ab illo redeuntibus pateat , benigneque ac comiter omnibus in locis recipiantur , atque tractentur : ſicut , quod ad nos attinet , ipſi quoque curabimus : qui nihil omnino prætermittere decrevimus , quod ad tam pium & ſalutare opus perficiendum , à nobis in hoc loco conſtitutis , præſtaſi poſſit , nihil , ut Deus ſcit , quærentes aliud , nihil propoſitum habentes in hoc Concilio celebrando , niſi honorem ipſius Dei , diſperſarum ovium reductionem , ac ſalutem , & perpetuam Chriſtianæ Reipublicæ tranquillitatem ac quietem. Ut vero hæ litteræ , & quæ in eis continentur , ad omnium , quorum oportet , notiſiam perveniant , nec quiſquam ea excuſatione uti poſſit , quod illa ignoraverit , præſertim cum non ad omnes , quos de his litteris certiores fieri oporteret , tutus forſitan pateat aditus ; volumus , & mandamus , ut in Bafilica Vaticana Principis Apoſtolorum , & in Eccleſia Lateranenſi tunc , cum in eis populus , ut Miſſarum ſolemniſibus interſit , congregari ſolet , palam clara voce à Curie noſtræ cursoribus , ſeu notariis aliquibus publicis recitentur ; & poſtquam recitatae fuerint , ad valvas earum eccleſiarum , itemque Cancellariæ Apoſtolicæ , & in loco ſolito Campi Floræ affigantur ; ibique , quo legi , & omnibus innotescere poſſint , aliquamdiu relinquantur : cum autem inde amovebuntur , earum exempla in eiſdem locis affixa remaneant. Nos enim per recitationem hanc , publicationem , & affixionem omnes , & ſingulos , qui his litteris comprehenduntur , poſt duos meſes à die publicationis & affixionis earum , volumus perinde adſtriſtos & obligatos eſſe , ac ſi ipſiſmet illæ coram editæ & lectæ fuiſſent. Transſumptis

Celebr. Concily, sub Pio I. V. 141

quoque earum, quæ manu publici alicuius notarij scripta, subscriptave & sigillo, & subscriptione alicuius personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munita fuerint, ut sine dubitatione ulla fides habeatur, mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ indictionis, statuti, decreti, præcepti, admonitionis & adhortationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Datum Romæ apud S. Petrum, anno incarnationis Dominicæ M. D. LX. III. Kal. Decemb. Pontificatus nostri anno primo.

*Antonius Florebellus.
Barengus.*

SACROSANCTI OECUMENICI
ET GENERALIS
CONCILII TRIDENTINI
SESSIO XVII.

Quæ est prima,

SVB PIO IV. PONT. MAX;

CELEBRATA

DIE XVIII. IANVAR. M. D. LXII;

Decretum de celebrando Concilio.

Placetne vobis ad laudem & gloriam sanctæ & individue Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus sancti, ad incrementum & exaltationem fidei, & religionis Christianæ, sacrum œcumenicum & generale Concilium Tridentinum, in Spiritu sancto legitime congregatum, ab hodierno die, qui est xviii. mensis Ian. anni à Nativi-

a *Inf. Sess.*
24. & 25. c.
21. *de refor.*

tate Domini M. D. LXII. Cathedræ Romanæ B. Petri, Apostolorum Principis, consecrato, sublata quacumque suspensione, iuxta formam & tenorem litterarum sanctissimi Domini nostri Pij I V. Pont. Max celebrati, a & in ea, debito servato ordine, tractari, quæ proponentibus Legatis, ac Præfidentibus, ad horum temporum levandas calamitates, sedandas de religione controversias, coërcendas linguas dolosas, depravatorum morum abusus corrigendos, Ecclesiæ veram atque Christianam pacem conciliandam apta & idonea ipsi sanctæ Synodo videbuntur; *Responderunt*, Placet.

Jndictio futura Sessionis.

Placete vobis, proximam futuram Sessionem habendam & celebrandam esse feria quinta post secundam Dominicam Quadragesimæ, quæ erit die x x v i. mensis Februarij? *Responderunt*, Placet.

S E S S I O XVIII.

Quæ est secunda

SVB PIO IV. PONT. MAX.

C E L E B R A T A

DIE XXVI. FEB. M. D. LXII.

Decretum de librorum delectu, & omnibus ad Concilium fide publica invitandis.

b *Luc. 21.*

SACROSANCTA œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præfidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, non humanis quidem viribus confisa, sed Domini nostri Iesu Christi; b qui os & sapientiam Ecclesiæ suæ daturum se promisit, ope & auxilio freta, illud præcipue cogitat, ut Catholicæ fidei doctrinam, multorum inter se dissidentium opinionibus, pluribus locis inquinatam, &

obscuratam, in suam puritatem & splendorem aliquando restituat; & mores, qui à veteri-instituto deflexerunt, ad meliorem vitæ rationem revocet: corque a patrum ad filios, & cor filiorum ad patres convertat. *b* Cum itaque omnium primum animadvertit, hoc tempore, suspectorum ac perniciosorum librorum, quibus doctrina impura continetur, & longe lateque diffunditur, numerum nimis excrevisse: quod quidem in causa fuit, ut multæ censuræ in variis provinciis, & præsertim in alma urbe Roma, pio quodam zelo editæ fuerint: neque tamen huic tam magno ac pernicioso morbo salutarem ullam profuisse medicinam: *c* censuit, ut delecti ad hanc disquisitionem Patres de césuris, librisque, quid factò opus esset, diligenter considerarent, atque etiam ad eandem sanctam Synodum suo tempore referrent: quo facilius ipsa possit varias & peregrinas doctrinas tamquam *d* zizania, à Christianæ veritatis tritico separare, deque his commodius deliberare, & statuere, quæ ad scrupulum ex complurium animis eximendum, & tollendas multarum querelarum causas, magis opportuna videbuntur. Hæc autem omnia ad notitiam quorumcumque deducta esse vult, prout etiam præsentis decreto deducit: ut si quis ad se pertinere aliquo modo putaverit, quæ vel de hoc librorum & censurarum negotio, vel de aliis, quæ in hoc generali Concilio tractanda prædixit: non dubitet à sancta Synodo se benigne auditum iri.

Quoniam vero eadem sancta Synodus ex corde optat, Deumque enixè rogat, *e* quæ ad pacem sunt Ecclesiæ, ut universi communem matrem in terris agnoscentes, quæ *f* quos peperit, oblivisci non potest, unanimes *g* uno ore glorificemus Deum, & Patrem Domini nostri Iesu Christi: per viscera misericordiæ eiusdem Dei & Domini nostri,

*a Lucæ 12**b Infra Sess. ult. circa fin.**c Infra Sess. 25. in fin.**d Matt. 13. c. ita nos in fin. 25. 9. 20.**e 2° sal. 121.**f Isaï 49.**h Rom. 15.*

omnes, qui nobiscum communionem non habent, ad concordiam & reconciliationem, & ut ad hanc sanctam Synodum veniant, invitatur atque hortatur; utque charitatem, a quod est vinculum perfectionis, amplectantur; pacemque Christi, exultantem in cordibus suis, præ se ferant, in quam vocati sunt, in uno corpore. Hanc ergo non humanā, sed Spiritus sancti vocem audientes, b ne obdurent corda sua; sed in suo sensu non c ambulantes, neque sibi placentes, ad tam piā & salutarem matris suæ admonitionem excitentur, & convertantur; omnibus enim charitatis officiis sancta Synodus eos ut invitatur, ita complectetur.

Insuper eadem sancta Synodus decrevit, fidem publicam in Congregatione generali concedi posse, & eandem vim habituram, eiusdemque roboris & momenti futuram, ac si in publica Sessione data & decreta fuisset.

Judicium futura Sessionis.

Eadem sacrosancta Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, statuit, & decernit proximam futuram Sessionem habendam & celebrandam esse feria quinta post sacratissimum festum Ascensionis Domini, quæ erit die xiv. Mensis Maij.

SALVVS-CONDUCTVS

C O N C E S S V S

G E R M A N I C Æ N A T I O N I,

In Congregatione generali die iv. Martij

M. D. LXXI.

Hic Salvus-conductus, excepta extensione ad alias nationes, habetur supra Sess. 15.

Sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Sedis Apostolicæ Legatis, universis fidem facit; quod omnibus, & singulis Sacerdotibus,

dotibus, Electoribus, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, militaribus, popularibus, & aliis quibuscumque viris, cuiuscumque status, & conditionis, aut qualitatis existant, Germanicæ provinciæ & nationis, civitatibus, ac aliis locis eiusdem, & omnibus aliis Ecclesiasticis, & secularibus, præsertim Augustanæ confessionis personis, qui, aut quæ, unà cum ipsis ad hoc generale Tridentinum Concilium venient, aut mittentur, ac profecturi sunt, aut hucusque venerunt, quocumque nomine censeantur, aut valeant nuncupari, tenore præsentium publicam fidem, & plenissimam, verissimamque securitatem, quæ salvum-conductum appellant, liberè ad hanc civitatem Tridentinam veniendi, ibidemque manendi, standi, morandi, proponendi, loquendi, unà cum ipsa Synodo de quibuscumque negotiis tractandi, examinandi, discutendi, & omnia, quæcumque ipsis libuerit, ac articulos quoslibet tam scripto quam verbo libere offerendi, propalandi, eosque Scripturis sacris, & beatorum Patrum verbis, sententiis & rationibus declarandi, adstruendi & persuadendi, & si opus fuerit, etiam ad objecta Concilij generalis respondendi, & cum iis qui à Concilio delecti fuerint, disputandi, aut charitative absque omni impedimento conferendi, opprobriis, conviciis, ac contumeliis penitus semotis: & signanter, quod causæ controversæ, a secundum sacram Scripturam, & Apostolorum traditiones, probata Concilia, Catholicæ Ecclesiæ consensum, & sanctorum Patrum auctoritates in prædicto Concilio Tridentino tractentur: illo etiam addito, ut religionis prætextu, aut delictorum circa eam commissorum, aut committendorum minime puniantur, impartitur, ac omnino concedit: sic etiam, ut propter illorum præsentiam,

*a Supra Sess.
5. in principio.*

neque in itinere , aut quocumque locorum eundo , manendo , aut redeundo , nec in ipsa civitate Tridentina à divinis officiis quovis modo cessetur. Et ut , his peractis vel non peractis , quandocumque ipsis libuerit , aut maiorum suorum mandato & assensu ad propria reverti optabunt , aut aliquis eorum optabit ; mox absque ulla renitentia , & occasione , aut mora , salvis rebus eorum & suorum pariter honore , & personis vice versa , possint iuxta beneplacitum , libere & secure redire ; de scientia tamen ab eadem Synodo deputandorum : ut tunc opportune eorum securitati absque dolo & fraude provideatur. Vult etiam sancta Synodus , in hac publica fide , salvoque conductu , omnes quascumque clausulas includi , ac contineri , ac pro inclusis haberi , quæ pro plena , efficaci & sufficienti securitate , in eundo stando & redeundo , necessariæ & opportunæ fuerint. Illud etiam , ad maiorem securitatem , & pacis ac conciliationis bonum , exprimens , quod , si quispiam , aut illorum aliqui , sive in itinere , Tridentum veniendo , sive ibidem morando , aut redeundo , aliquod enorme , quod absit , egerint , aut commiserint , quo posset huius fidei publicæ , & assecurationis beneficium , eis concessum , annullari , aut cassari , vult & concedit , ut in huiusmodi facinore deprehensi , ab ipsis dumtaxat , & non ab aliis , condigna animadversione , cum emenda sufficienti , per partem ipsius Synodi merito approbanda , & laudanda , mox puniantur ; illorum assecurationis forma , conditionibus , & modis omnino manentibus illibatis. Pariformiter etiam vult , ut , si quisquam , vel aliquis ex ipsa Synodo , sive in itinere , aut manendo , aut redeundo , aliquid enorme , quod absit , egerint , aut commiserint , quo posset huius fidei publicæ , & assecurationis beneficium violari , aut quoque

modo tolli : in huiusmodi facinore deprehensi , ab ipsa Synodo dumtaxat , & non ab aliis , condigna animadversione , & emenda sufficienti , per partem Dominorum Germanorum Augustanæ confessionis, tunc hîc præsentium merito laudanda , & approbanda, mox puniantur , præsentî assécurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Vult præterea ipsa Synodus, quod liceat ipsis Ambasciatoribus , omnibus & singulis , toties quotiescumque opportunum fuerit , seu necessarium , ad auram capiendam exire de civitate Tridentina , & reverti ad eandem, nec non nuntium, vel nuntios suos ad quæcumque loca pro suis necessariis negotiis ordinandis libere mittere , seu destinare , ac ipsos missos, seu destinatos , seu missum , & destinatum suscipere toties , quoties eis videbitur expedire : ita quod aliqui, vel aliquis per deputandos Concilij socientur , qui eorum securitati provideant , vel provideat. Qui quidem salvus conductus , & securitas stare ac durare debeat à tempore, & per tempus , quo in ipsius Synodi , & suorum tuitionis curam ipsos suscipi contigerit, & usque ad Tridentum perducî , ac toto tempore mansionis eorum ibidem : & rursum , post sufficientem audientiam habitam spatio viginti dierum præmissa cum ipsi petierint ; aut Concilium habita huiusmodi audientia , ipsis recessum indixerit , à Tridento usque in quem quisque elegerit sibi locum tutum, Deo favente, restituet, dolo & fraude prorsus exclusis. Quæ quidem omnia pro universis & singulis Christi fidelibus, pro omnibus Principibus, tam ecclesiasticis quam sæcularibus quibuscumque , atque omnibus aliis Ecclesiasticis ac secularibus personis, cuiuscumque status & conditionis existant, aut quocumque nomine censeantur , inviolabiliter observanda esse promittit , & bona fide

spondet. Insuper, omni fraude & dolo exclusis. vera & bona fide promittit, ipsam Synodum nullam vel manifeste, vel occulte occasionem quæsituram; aut aliqua auctoritate, potentia, iure vel statuto, privilegio legum, vel canonum, aut quorumcumque Conciliorum, præsertim a Constantiensis, & Senensis, quacumque forma verborum expressa, in aliquod huius fidei publicæ, & plenissimæ assècurationis, ac publicæ & liberæ audientię, ipsis per ipsam Synodum concessę, præiudicium quovis modo usuram, aut quemquam uti permissuram: quibus in hac parte pro hac vice derogat. Quod si sancta Synodus; aut aliquis ex ea, vel suis, cuiuscumque conditionis, vel status aut præminentię existens, præscriptæ assècurationis & salvus-conductus formam & modum in quocumque puncto vel clausula violaverit; quod tamen avertere dignetur Omnipotens; & sufficiens emenda non fuerit mox subsequuta, ipsorum arbitrio merito approbanda & laudanda; habeant ipsam Synodum, & habere poterunt, incidisse in omnes pœnas, quas iure divino, & humano, aut consuetudine, huiusmodi salvorum conductuum violatores incurrere possunt, absque omni excusatione, aut quavis in hac parte contradictione.

Extensio ad alias nationes.

Eadem sacrosancta Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicę Sedis de latere Legatis, omnibus, & singulis alijs, qui nobiscum in eis quę sunt fidei, communionem non habent, ex quibuscumque regnis, nationibus, provinciis, civitatibus ac locis, in quibus publice & impune prædicatur, vel docetur, sive creditur contrarium eius quod sancta Romana sentit Ecclesia, dat fidem publicam, sive salvum-

a Con. Constant. Sess. 19. in cap. Quod nonobstantibus salvus-conductibus.

Decretum prorogationis Sessionis. 149
conductum sub eadem forma, & eisdem verbis, quibus datur Germanis.

S E S S I O X I X.

Quæ est tertia,

SVB PIO IV. PONT. MAX.

C E L E B R A T A

DIE XIV. MAII M. D. LXII.

Decretum prorogationis Sessionis.

Sacrosancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, decreta ea, quæ hodie præsentis Sessione statuenda ac sancienda erant, iustis nonnullis ac honestis causis, in feriam quintam, post proximam solemnitatem Corporis Christi, quæ erit pridie nonas Iunii, proroganda esse censuit, ac prorogat; dictaque die Sessionem habendam esse, ac celebrandam, omnibus indici. Inter ea rogandus est Deus, & Pater Domini nostri Iesu Christi, auctor pacis; ut sanctificet corda omnium; quo adiuvente, sancta Synodus & nunc & semper meditari atque peragere valeat quæ ad eius laudem & gloriam pertineant.

S E S S I O X X.

Quæ est Quarta,

SVB PIO IV. PONT. MAX.

C E L E B R A T A

DIE IV. IUN. M. D. LXII.

Decretum prorogationis Sessionis.

Sacrosancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsentibus in ea eisdem Apostolicæ sedis Legatis, propter varias difficultates, ex diversis causis exortas at-

que etiam, ut congruentius, maioriq̄ue cum deliberatione omnia procedant, nempe ut dogmata cum iis quæ ad reformationem spectant, simul tractentur, & sanciantur; ea, quæ statuenda videbunt tam de reformatione, quam de dogmatibus, in proxima Sessione, quam omnibus indicit in diem sextamdecimam subsequenti mensis Iulij, definienda esse decrevit: Hoc tamen adiecto, quod dictum terminum ipsa sancta Synodus pro eius arbitrio & voluntate, sicuti rebus Concilij putaverit expedire, etiam in generali Congregatione, restringere, & prorogare libere possit & valeat.

Idem sup.
Sess. 9.

S E S S I O X X I.

Quæ est quinta;

S V B P I O I V. P O N T. M A X I

C E L E B R A T A

D I E X V I. I V L I I M. D. L X I I

Doctrina de Communionem sub utraque specie, & parvulorum.

Sacro sancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, cum de tremendo & sanctissimo Eucharistiæ Sacramento varias diversis in locis errorum monstræ nequissimi dæmonis artibus circumferantur, ob quæ in nonnullis provinciis multi à Catholicæ Ecclesiæ fide atque obedientia videantur discessisse, censuit ea, quæ ad communionem sub utraque specie, & parvulorum pertinent, hoc loco exponenda esse. Quapropter cunctis Christi fidelibus interdicit, ne posthac de iis aliter vel credere, vel docere, vel prædicare audeant, quam est his decretis explicatum atque definitum,

C A P V T I.

Laicos & Clericos non conficientes, non adstringi iure divino ad Communionem sub utraque specie.

ITaq; sancta ipsa Synodus, à Spiritu sancto, qui spiritus est & sapientiae, & intellectus, spiritus consilij & pietatis, edocta, atq; ipsius Ecclesiae b iudicium & consuetudinem secuta, declarat ac docet, nullo divino præcepto laicos, & Clericos non conficientes, obligari ad Eucharistiae Sacramentum sub utraq; specie sumendum; neque ullo pacto, salva fide, dubitari posse, quin illis alterius speciei Communio ad salutem sufficiat. nam, c etsi Christus Dominus in ultima cœna venerabile hoc Sacramentum in panis & vini speciebus instituit, & Apostolis tradidit; non tamen illa institutio & traditio eo tendunt, ut omnes Christi fideles statuto Domini ad utramque speciem accipiendam adstringantur: Sed neque ex sermone illo, apud Ioannem sexto recte colligitur utriusque speciei Communio à Domino præceptam esse, utcumque iuxta varias sanctorum Patrum & Doctorum interpretationes intelligatur. namque qui dixit: d Nisi manducaveritis carnem filij hominis, & biberitis eius sanguinem, non habebitis vitam in vobis; dixit quoque: e Si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in æternum. Et qui dixit f Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, habet vitam æternam; dixit etiam; g Panis, quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita. Is denique, qui dixit, h Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet, & ego in illo, dixit nihilominus: i Qui manducat hunc panem, vivet in æternum,

a *Isaie 11:*
b *Conc. Constant. Sess. 13. inf. Can. 2.*

c *Matt. 26. Marci 14. Luca 22. 1. Cor. 11.*

d *Ioan. 6.*

e *Ibid.*
f *Ibid.*

g *Ibid.*

h *Ibid.*

i *Ibid.*

C A P V T II.

Ecclesie potestas circa dispensationem Sacramenti Eucharistie.

PRæterea declarat, hanc potestatem perpetuo in Ecclesia fuisse, ut in Sacramentorū dispensatione, salva illorū substantia, ea statueret, vel mutaret, quæ suscipientium utilitati, seu ipsorum Sacramentorum venerationi, pro rerum, temporum, & locorum varietate, magis expedire iudicaret. id autem Apostolus non obscure visus est innuisse, cum ait: *a* Sic nos existimet homo, ut ministros Christi, & dispensatores mysteriorum Dei. atque ipsum quidem hac potestate usum esse satis constat, cum in multis aliis, tum in hoc ipso sacramento, cum, ordinatis nonnullis circa eius usum, *b* cetera, inquit, cum venero, disponam. Quare agnoscens sancta mater Ecclesia hanc suam in administratione sacramentorum auctoritatem, licet ab initio Christianæ religionis non infrequens utriusque speciei usus fuisset, tamen progressu temporis, latissime iam mutata illa consuetudine, gravibus & iustis causis adducta, hanc consuetudinem sub altera specie communicandi *c* approbavit, & pro lege habendam decrevit: quam reprobare, aut sine ipsius Ecclesiæ auctoritate prohibito mutare non licet.

C A P V T III.

Totum & integrum Christum, ac verum Sacramentum sub qualibet specie sumi.

INsuper declarat, quamvis Redemptor noster, ut antea dictum est, *d* in suprema illa eccena hoc sacramentum in duabus speciebus instituerit, & Apostolis tradiderit; tamen fatendum esse, etiam sub altera tantum specie

a 1. Cor. 4.
2. Cor. 6.

b 1. Cor. 11.

c Cone. Const.
Sess. 13.

d Matth. 26.
Marci 14.
1. Cor. 11.
Supra c. 1.

totum a atque integrum Christum, verumque sacramentum sumi; ac propterea, quod ad fructum attinet, nulla gratia necessaria ad salutem, eos defraudari, qui unam speciem solam accipiunt.

a c. Qui man-
ducant c. In-
vitat c. Sin-
guli, de Conf.
Dist. 2. sup.
Sess. 13. c. 3. &
Can. 3. de Sa-
cram. Eucha-
rist.

C A P U T I V.

Parvulos non obligari ad Communionem sacramentalem.

Denique eadem sancta Synodus docet, b parvulos usu rationis carentes nulla obligari necessitate ad sacramentalem Eucharistiae Communionem: siquidem per e Baptismi lavacrum regenerati, & Christo incorporati, adeptam iam filiorum Dei gratiam in illa aetate amittere non possunt. neque ideo tamen damnanda est antiquitas, si eum morem in quibusdam locis aliquando servavit: ut enim sanctissimi illi Patres sui facti probabilem causam pro illius temporis ratione habuerunt: ita certe, eos nulla salutis necessitate id fecisse, sine controversia credendum est.

b 7. fra Con.
4.
c Tit. 3.

De COMMUNIONE sub utraque specie, & parvulorum.

C A N O N I.

Si quis dixerit, a ex Dei praecepto, vel necessitate salutis, omnes & singulos Christi Fideles utramque speciem sanctissimi Eucharistiae Sacramenti sumere debere; anathema sit.

C A N O N II.

Si quis dixerit, sanctam Ecclesiam e Catholicam non iustis causis & rationibus adductam fuisse, ut laicos, atque etiam Clericos non conficientes, sub panis tantummodo specie communicaret, aut in eo errasse; anathema sit.

d Supra c. 1.
Conc. Constā.
Sess. 13.
e Supra c. 1.
& Conc.
Constant.
ibid.
f Supra c. 3.
& Sess. 13. c.
3. & Can. 3.
Conc. Constā.
ibid.

C A N O N III.

Si quis negaverit, totum, f & integrum

Christum omnium gratiarum fontem & autorem, sub una panis specie sumi, quia, ut quidam falso asserunt, non secundum ipsius Christi institutionem sub utraque specie sumatur; anathema sit.

C A N O N I V.

a Supra in prin. c. 4.

Si quis dixerit, *a* parvulis, antequam ad annos discretionis pervenerint, necessariam esse Eucharistiæ communionem, anathema sit.

b Supra Sess. 13. in fine. Vide etiam infr. Sess. 22. in Decreto finali.

Duos vero articulos *b* alias propositos, nondum tamen excussos, videlicet: An rationes, quibus sancta Catholica Ecclesia adducta fuit, ut communicaret laicos, atque etiam non celebrantes sacerdotes, sub una tantum panis specie, ita sint retinendæ, ut nulla ratione Calicis usus cuiquam sit permittendus: & , An, si honestis, & Christianæ charitati consentaneis rationibus concedendus alicui vel nationi vel regno Calicis usus videatur, sub aliquibus conditionibus concedendus sit; & quænam sint illæ: Eadem sancta Synodus, *c* in aliud tempus, oblata sibi quamprimum, occasione, examinandos atque definiendos reseruat.

c Infra Sess. 22. ibid.

Decretum de reformatione.

EAdem sacrosancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, ad Dei omnipotentis laudem, & sanctæ Ecclesiæ ornamentum, ea, quæ sequuntur, de reformationis negotio in præsentī statuenda esse censuit.

CAPVT I.

Episcopi gratis cum Ordines conferant , tunc dimissorias & testimoniales dentis pro quibus eorum ministri nihil profusus , Notarij , quod in Decreto presinitum est , accipiant.

Quoniam *b* Ecclesiastico ordine omnis avaritiæ suspicio abesse debet ; nihil pro collatione quorumcumque Ordinum, etiam clericalis Tonsuræ, nec pro *c* litteris dimissoriis, aut testimonialibus, nec pro sigillo, nec alia quacumque de causa, etiam sponte oblatum, Episcopi, & alij Ordinum collatores, aut eorum ministri quovis prætextu accipiant. Notarij vero in iis tantum locis, in quibus non viget laudabilis consuetudo nihil accipiendi, pro singulis litteris dimissoriis, aut testimonialibus, decimam tantum unius aurei partem accipere possint; dummodo eis nullum salarium sit constitutum pro officio exercendo: nec Episcopo ex notarij commodis aliquod emolumentum ex eisdem Ordinum collationibus directe vel indirecte provenire possit. tunc enim gratis operam suam eos præstare omnino teneri decernit: contrarias taxas, ac statuta, & consuetudines, etiam immemorabiles, quorumcumque locorum, quæ potius abusus, & corruptelæ simoniacæ pravitati faventes, nuncupari possunt, penitus cassando, & interdicens: & qui secus fecerint, tam dantes, quam accipientes, ultra divinam ultionem, pœnas *d* à iure inflictas ipso facto incurrant.

a Vide quæ circa Simoniacos statuit Pius V. in const. Cum primus 1566. *b* Conc. 2. Lateran. c. 1. & Later. 4. c. 63. Chalco. c. 2. Braccaren. 2. cap. 3. Aurelian. 2. c. 3. & Tolet. 8. Can. 3. *c* Sicut Episcopum. 1. q. 2. & cap. 1. de simon. c. De quibus Millevit. Conc. cap. 14.

d Locis supra citatis,

CAPVT II.

Arcentur à sacris Ordinibus, qui non habent unde vivere possint.

Cum non deceat eos, qui divino ministerio adscripti sunt, cum ordinis dedecore

a c. *Diaconi sunt* §. *Nunciatōe* 93. *Dist.*
 b *Bulla* Pij c. 1568. *quæ incipit.* Romanus. *extendit ad Clericos regni nō professos; quæ tamē non ligat Religiosus Societatis* I E S V; *licet vora tantum simplicia emiserint; quia vere nihilominus sūt Religiosi professi, uti declaravit Gregorius 13. Bulla Ascendente* 1584. & *Gregorius 14 Bulla Ecclesie* 1591.
 c c. *Non liceat, c. Episcopus c. Cum secundum. & c. Tuis. de prob. c. Si Episcopus. Cod. in 6. Conc. Later. sub. A. lex 3. parte 1. cap. 9.*

a mendicare, aut sordidum aliquem quæstum exercere; compertumque sit, complures ple-risque in locis ad sacros Ordines nullo fere delectu admitti; qui variis artibus ac fallaciis confingunt, se beneficium ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere: statuit sancta Synodus, ne quis deinceps Clericus b secularis, quamvis alias sit idoneus moribus, scientia & ætate, ad sacros Ordines promoveatur; nisi prius legitime constet, cum beneficium ecclesiasticum, quod sibi ad vitæ honeste sufficiat, paciñce possidere. Id vero beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quod ad illius beneficii titulum sit promotus; neque ea resignatio admittatur, nisi constito, quod aliunde vivere commode possit: & aliter facta resignatio nulla sit. Patrimonium vero, vel pensionem obtinentes ordinari posthac non possint, nisi illi quos Episcopus iudicaverit assumendos pro necessitate vel commoditate ecclesiarum suarum: eo quoque prius perspecto, patrimonium illud, vel pensionem vere ab eis obtineri, taliaque esse, quæ eis ad vitam sustentandam satis sint; atque illa deinceps sine licentia Episcopi alienari, aut extinguui, vel remitti nullatenus possint, donec beneficium ecclesiasticum sufficiens sint adepti: vel aliunde habeant, e unde vivere possint: antiquorum canonum pœnas super his innovando.

C A P V T III.

Ratio distributiones quotidianas augendi prescribitur: consuetudo, qua non residentes nihil vel minus tertia parte fructuum percipiunt, laudatur: absentium contumacia punitur.

d c. *fn. de reser. in 6.*

CUM a beneficia ad divinum cultum atque ecclesiastica munia obeunda sint constituta, ne qua in parte minuatur divinus cultus;

sed ei debitum omnibus in rebus obsequium præstetur; statuit sancta Synodus in ecclesiis tam cathedralibus quam collegiatis, a in quibus nullæ sunt distributiones quotidianæ, vel ita tenues, ut verisimiliter negligantur, tertiam partem fructuum, & quorumcumque proventuum, & obventionum, tam dignitatum, quam canonicatum, personatum, portionum, & officiorum, separari debere, & in distributiones quotidianas converti, quæ inter dignitates obtinentes, & ceteros divinis interessentes, proportionabiliter iuxta divisionem ab Episcopo, etiam tanquam Apostolicæ Sedis delegato, in ipsa prima fructuum deductione faciendam, dividantur: salvis tamen consuetudinibus earum ecclesiarum, in quibus non residentes, seu non servientes, nihil vel minus tertia parte percipiunt: non obstantibus exemptionibus, ac aliis consuetudinibus, etiam immemorabilibus, & appellationibus quibuscumque. Crescenteque non servientium contumacia, liceat contra eos procedere, iuxta iuris hæc sacrorum canonum dispositionem.

a Infr. Sess. 22. de refor. cap. 3.

b Infr. Sess. 25. de refor. c. 1. c. cum ad hoc: & seq. de cler. non resid.

C A P V T I V.

Sacramenta per convenientiam Sacerdotum numerum exhibeantur. Ratio novas parochias erigendi traditur.

E piscopi, etiam tanquam Apostolicæ sedis delegati, in omnibus ecclesiis parochialibus, vel baptismalibus, in quibus populus ita numerosus sit, ut unus rector non possit sufficere ecclesiasticis Sacramentis ministrandis, & cultui divino peragendo: cogant Rectores, vel alios, ad quos pertinet, sibi tot sacerdotes ad hoc munus adiungere, quot sufficiant ad sacramenta exhibenda, & cultum divinum celebrandum. In iis vero, in quibus ob locorum distantiam, sive difficultatem pa-

c. c. fin de Eccl. adif.

rochiani sine magno incommodo ad percipienda sacramenta & divina officia audientia accedere non possunt; novas parochias, etiam invitis Rectoribus, iuxta formam constitutionis Alexandri III. quæ incipit, *a* Ad audientiam, constituere possunt. Illis autem sacerdotibus, qui de novo erunt Ecclesiis noviter erectis præficiendi; competens assignetur portio arbitrio Episcopi ex fructibus ad Ecclesiam matricem quomodocumque pertinentibus; & , si necesse fuerit, compellere possit populum ea subministrare quæ sufficiant ad vitam dictorum sacerdotum sustentandam: quacumque reservatione generali vel speciali, vel affectione, super dictis Ecclesiis, non obstantibus. Neque huiusmodi ordinationes & erectiones possint tolli; nec impediri, ex quibuscumque provisionibus, etiam vigore resignationis, aut quibusvis aliis derogationibus, vel suspensionibus.

*¶ Vide inf.
XXII.*

C A P V T V.

Possunt Episcopi facere uniones perpetuas, in casibus à iure permissis.

*b c. Sicut unire de excess.
Pralat. Conc.
Lateran. sub
Leo. X. Sess. 9
de refor. curiæ
& inf. Sess.
24. de refor.
c. 13. sup.
Sess. 14. c. 9.
de refor.
c. c. Unio. in
fin. 10. q. 3. c.
Et temporis.
cum seq. 16.
q. 1.*

VT etiam Ecclesiarum status, ubi sacra Dei officia ministrantur, ex dignitate conservetur possint Episcopi, etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegati, iuxta formam iuris: sine tamen præiudicio obtinentium, facere *b* uniones perpetuas quarumcumque Ecclesiarum parochialium, & baptismalium, & aliorum beneficiorum, curatorum, vel non curatorum, cum curatis, propter earum paupertatem, & in ceteris casibus à iure permissis, etiam si dictæ Ecclesiæ vel beneficia essent generaliter vel specialiter reservata, aut qualitercumque affecta. *c* Quæ uniones etiam non possint revocari, nec quoquo modo infringi vigore cuiuscumque provisionis; etiam ex causa resignationis, aut derogationis, aut suspensionis.

CAPUT VI.

Imperitis Rectoribus vicarij cum parte fructuum pro tempore deputentur : in scandalo perseverantes privari beneficiis possint.

Quia a illiterati & imperiti parochialiū Ecclesiarum Rectores sacris minus apti sunt officiis ; & alij propter eorum vitæ turpitudinem potius destruunt, quam ædificant: Episcopi, etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegati, eisdem illiteratis & imperitis, si alias honestæ vitæ sint, Coadiutores, aut Vicarios pro tempore deputare, partemque fructuum eisdem pro sufficienti victu assignare, vel aliter providere possint ; quacumque appellatione, & exemptione remota. *b.* Eos vero, qui turpiter & scandalose vivunt, postquam præmoniti fuerint, coercerent ac castigent : & si adhuc incorrigibiles in sua nequitia perseverent, eos beneficiis, iuxta sacrarum e canonum constitutiones, exemptione & appellatione quacumque remota, privandi facultatem habeant.

a. c. Illiteratos. 36. Dist. c. Nisi cum pridem, de renunc. c. 1. 38 Dist. 6. Cū ex eo, de elect. in 6. Conc. Toletan. 8. Can. 8. b. c. Quia frater 7. q. 1. c. Ut clericorum & seqq. de vit. & honest. cler. c. c. Felicis, de pœnis, in 6. & Clem. Multorum. de pœn.

CAPUT VII.

Episcopi transferant una cum oneribus Ecclesias, quæ nequeunt instaurari ; alias vero reparari procurent.

Cum illud quoque valde curandum sit, ne cetera, quæ sacris ministeriis dicata sunt, temporum iniuria obsolescant, & ex hominū memoria excidant : Episcopi, etiam tamquam Apostolicæ, Sedis legati, transferre possint beneficia simplicia, etiam iuris patronatus, ex ecclesiis, quæ vetustate, vel alias collapsæ sint, & ob eorum inopiam nequeant instaurari, vocatis iis, quorum interest, in matrices, aut alias Ecclesias locorum eorundem seu viciniorum, arbitrio suo ; atque in eis-

dem ecclesiis erigant altaria vel capellas sub eisdem invocationibus: vel in iam erecta altaria vel capellas transferant cum omnibus emolumentis, & oneribus, prioribus ecclesiis impositis. *a* Parochiales vero ecclesias, etiamsi iuris patronatus sint, ita collapsas refici & instaurari procurent ex fructibus & proventibus quibuscumque ad easdem ecclesias quomodocumque pertinentibus: qui si non fuerint sufficientes: omnes patronos, & alios, qui fructus aliquos ex dictis ecclesiis provenientes percipiunt, aut, in illorum defectum, parochianos omnibus remediis opportunis ad prædicta cogant; quacumque appellatione, exemptione, & contradictione remota. Quod si nimia egestate omnes laborarent; ad matrices seu viciniores ecclesias transferantur, cum facultate tam dictas parochiales, quam alias ecclesias dirutas, in profanos usus, non sordidos, erecta tamen tamen ibi Cruce, convertendi.

a c. 1. & c. pen. de eccl. adif. vel repar. inf. c. 8. & supra Sess. 7. cap. 8. de refor.

C A P V T VIII.

Monasteria commendata, in quibus non viget regularis observantia, & beneficia quacumque quotannis ab Ordinario visitentur.

QUæcumque in diœcesi ad Dei cultum spectant, ab Ordinario diligenter curari, atque ita, ubi oportet, provideri æquum est. Propterea commendata monasteria, etiam Abbatia, Prioratus, & Præpositura nuncupata, in quibus non viget regularis observantia; nec non beneficia tam curata quam non curata, secularia, & Regularia, qualitercumque commendata, etiam exempta, ab Episcopis, etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegatis, annis singulis *b* visitentur; curentque iidem Episcopi congruentibus remediis, etiam per sequestrationem fructuum, ut, quæ renovatione indigent, aut re-

b Supr. Sess. 7. de refor. c. 8. & infra Sess. 24. c. 9.

stauratione, reficiantur: & cura animarum si qua illis vel eorum annexis immineat, aliaque debita obsequia recto exercentur; appellationibus quibuscumque, privilegiis, consuetudinibus, etiam immemorabili tempore præscriptis conservatoriis, iudicium deputationibus, & eorum inhibitionibus non obstantibus. & si in eis vigeret observantia Regularis, provideant Episcopi paternis admonitionibus, ut eorum Regularium Superiores, iuxta eorum Regularia instituta, debitam vivendi rationem observent, & observari faciant, & sibi subditos in officio contineant, ac moderentur. Quod si admoniti, intra sex menses eos non visitaverint, vel correxerint: tunc iidem Episcopi etiam ut delegati Sedis Apostolicæ, eos visitare possint, & corrigere, prout ipsi Superiores possent, iuxta eorum instituta, quibuscumque appellationibus, privilegiis, & exemptionibus penitus remotis, & non obstantibus.

et Sess. ult. de
regul. cap. 20.
Conc. Tarra-
con. 1. c. 7. et
Conc. Bracca-
ren. 2. cap. 1.

a Infra Sess.
ult. d. 1.

CAPUT IX.

Quæstorum eleemosynarum nomen et usus tollitur. Indulgentias et spirituales gratias Ordinarij publicent. Duo de capitulo eleemosynas gratis accipiant.

Cum multa à diversis antea Conciliis, tam b Lateranensi, ac Lugdunensi, quam c Viennensi, adversus pravos eleemosynarum Quæstorum abusus remedia tunc adhibita, posterioribus temporibus reddita fuerint inutilia: potiusque eorum malitia ita quotidie magno Fidelium omnium scandalo & querela excrescere deprehendatur, ut de eorum emendatione nulla spes amplius relicta videatur: statuit, ut post hac, in quibuscumque Christianæ religionis locis, eorum nomen atque usus penitus aboleatur: nec ad officium huiusmodi exercendum ullatenus admittantur, non

b Conc. Lateran. c. 62. sub
Inn. 3. c. Cum
ex eo. de iur.
nit. et rem.
c Clemen. de
abusibus.
cod. tit. et inf.
Sess. ult. in de-
creto de In-
dul. et supra
Sess. 5. c. 2. de
refer.

obstantibus, privilegiis, ecclesiis, monasteriis, hospitalibus, piis locis, & quibusvis, cuiuscumque gradus, status & dignitatis personis, concessis, aut consuetudinibus etiam immemorabilibus. Indulgentias vero, aut alias spirituales gratias, quibus non ideo Christi fideles decet privari, deinceps per Ordinarios locorum, adhibitis duobus de Capitulo, debitis temporibus populo publicandos esse decernit. quibus etiam elemosynas, atque oblata sibi charitatis subsidia, nulla prorsus mercede accepta, fideliter colligendi facultas datur: ut tandem cælestes hos Ecclesie thesauros a non ad quæstum; sed ad pietatem exerceri, omnes vere intelligant.

a Vide Const. Pij V. Etii Dominici, 1567.

Indictio futura Sessionis.

Sacrofancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ sedis Legatis, statuit & decrevit, proximam futuram Sessionem habendam & celebrandam esse feria quinta post octavam festi Nativitatis beatæ Mariæ Virginis, quæ erit xvi. mensis Septembris proxime futuri: *b* Hoc tamen adiecto: quod dictum terminum, ac unicuique Sessioni in posterum præfigendum, ipsa sancta Synodus pro eius arbitrio & voluntate, sicuti rebus Concilij putaverit expedire, etiam in generali Congregatione, restringere & prorogare libere possit & valeat.

b Idem sup. Sess. 9.

S E S S I O XXII.

Quæ est Sexta,

S V B P I O I V. P O N T. M A X I

C E L E B R A T A

D I E X V I I. S E P T. M. D. L X I I

Doctrina de sacrificio Missæ.

Sacrofancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime

time congregata, præsentibus in ea eisdem Apostolicæ sedis Legatis, ut vetus absoluta, atque omni ex parte perfecta & de magno Eu- a *Sup. Sess.*
 charistix mysterio in sancta Catholica Eccle- 13. *in prin.*
 sia fides atque doctrina retineatur, & in sua puritate propulsatis erroribus, atque hæresi- bus, conservetur: de ea, quatenus verum & singulare sacrificium est, Spiritus sancti illustratione edocta, quæ sequuntur, docet, declarat, & fidelibus populis prædicanda decernit.

CAPUT I.

De institutione sacrosancti Missæ sacrificij.

Quoniam sub priori Testamento, teste Apostolo Paulo, propter *b* Levitici sacerdotij imbecillitatem consummatio non erat: oportuit, Deo Patre misericordiarum ita ordinante, sacerdotem alium secundum ordinem Melchisedec surgere Dominum nostrum Iesum Christum, qui posset omnes, quotquot sanctificandi essent, consummare, & ad perfectum adducere. Is igitur Deus & Dominus noster, et si *c* semel seipsum in ara Crucis, morte intercedente, Deo Patri oblaturus erat, ut æternam illic redemptionem operaretur: quia tamen per mortem sacerdotium eius extinguendum non erat: in cœna novissima, qua nocte tradebatur, ut dilectæ sponsæ suæ Ecclesiæ visibile, sicut hominum natura exigat, relinqueret *d* sacrificium, quo cruentum illud, semel in Cruce peragendum repræsentaretur: eiusque *e* memoria in finem usque sæculi permaneret, atque illius salutaris virtus in remissionem eorum, quæ à nobis quotidie committuntur, peccatorum applicaretur: *f* sacerdotem secundum ordinem Melchisedec se in æternum constitutum declarans, corpus & sanguinem suum sub spe-

b Heb. 7. d.*c* Heb. 7. 9.
e 10. c. Semel immolatus, cum seq. de Conf. Dist. 2.*d* Conc. Tol. 12. cap. 5.
e 1. Cor. 11.
f Psal. 109.
c. In calicem & c. Accipite. de conf. Dist. 2.

a *Matt. 26.**Luca 22.*b *Exodi 13.*c *Col. 1.*d *Malach. 1.*e *1. Cor. 10.**d. c. Non satis.**34. q. 1.*f *Gen. 4. &**22.**Levit. 1. 2. &**3. & alibi.*

ciebus panis & vini Deo Patri obtulit : ac sub earundem rerum symbolis , Apostolis , quos tunc noui Testamenti sacerdotes constituebat , ut sumerent , tradidit ; & eisdem eorumque in sacerdotio successoribus , ut offerrent , præcepit per hæc verba , a Hoc facite in meam commemorationem , uti semper Catholica Ecclesia intellexit , & docuit : nam celebrato veteri Pascha , quod in memoriam b exitus de Ægypto multitudo filiorum Israël immolabat , novum instituit Pascha , se ipsum ab Ecclesia per sacerdotes sub signis visibilibus immolandum in memoriam transitus sui ex hoc mundo ad Patrem , aliquando per sui sanguinis effusionem nos redemit , c eripuitque de potestate tenebrarum , & in regnum suum transtulit . Et hæc quidem d illa munda oblatio est , quæ nulla dignitate aut malitia offerentium inquinari potest : quam Dominus per Malachiam nomini suo , quod magnum futurum esse in gentibus , in omni loco mundam offerendam prædixit : & quam non obscure innuit Apostolus Paulus e Corinthiis scribens , cum dicit non posse eos qui participatione mensæ dæmoniorum polluti sunt , mensæ Domini participes fieri : per mensam altare utrobique intelligens . Hæc denique illa est , quæ f per varias sacrificiorum , naturæ & legis tempore , similitudines figurabatur : utpote quæ bona omnia , per illa significata , velut illorum omnium consummatio & perfectio , complectitur .

CAPVT II .

Sacrificium visibile , esse propitiatorium pro vivis & defunctis .

ET quoniam in diuino hoc sacrificio , quod in Missa peragitur , idem ille Christus continetur , & incruente immolatur , qui in ara Crucis semel seipsum g cruce obtulit ,

g *Heb. 9.*

docet sancta Synodus, sacrificium istud vere propitiatorium esse, per ipsumque fieri, ut, si cum vero corde, & recta fide, cum metu & reverentia contriti ac penitentes ad Deum accedamus, misericordiam consequamur, & gratiam inveniamus in auxilio opportuno. *a* huius quippe oblatione placatur Dominus, gratiam & donum penitentiae concedens, crimina & peccata, etiam ingentia, dimittit, una enim eademque est hostia, idem nunc offerens sacerdotum ministerio, qui seipsum tunc in Cruce obtulit, sola offerendi ratione diversa. Cuius quidem oblationis, euentz, inquam, fructus per hanc uberrime percipiuntur, tantum abest ut illi per hanc quovis modo derogetur. Quare non solum pro Fidelium vivorum peccatis, pœnis, satisfactionibus, & aliis necessitatibus; sed & pro defunctis in *b* Christo nondum ad plenum purgatis, rite, iuxta Apostolorum traditionem, offertur.

a August. 10. de Civit. Dei, c. 20.

b Infra Can. 3. & Sess. 25. in prin.

C A P V T III.

De Missis in honorem Sanctorum.

ET quamvis *c* in honorem & memoriam Sanctorum nonnullas interdum Missas Ecclesia celebrare consueverit; non tamen illis sacrificium offerri docet, sed Deo soli, qui illos coronavit; unde nec sacerdos dicere solet: offero tibi sacrificium, Petre, vel Paule: sed Deo, de illorum victoriis gratias agens, eorum patrocinia implorat, ut ipsi pro nobis intercedere dignentur in cœlis, quorum memoriam facimus in terris.

c August. de civit. Dei lib. 8. c. 27. inf. Can. 5. & Sess. 25. de Invoc. Sanctorum.

C A P V T IV.

De Canone Missæ.

ET cum sancta sancte administrari conveniat, *d* sitque hoc omnium sanctissimum sacrificium: Ecclesia Catholica, ut digne, reverenterque offerretur, ac perciperetur, sa-

d c. Nihil de Cons. Dist. 2.

a Ambros. de Sacram. l. 4. c. 6. August. ad Ianuar. super illu. ver. bis Pauli. Ce. tera cum v. nero disponã & serm. de corp. Christi: & epist. ad Paulin. Ex Apostolica vero tradit. emanasse te. stantur c. Fa. cobus. cum glos. de Conf. Dist. 1. Vigi. lius PP. ep. ad Eucher. & Innoc. 3. in c. Cum Marthg. de cel. miss. b Aug. lib. 51. de Lib. arbit. c. 10. Huma. na autem anima. c Infra can. 7. d Sicut in primitiva Ec. clesia factum testatur. c. Omnes fide. les, de Conf. Dist. 1. & c. Peracta, eod. Dist. 2. c. Alioqui nec Fabian. de Conf. Dist. 2. c. Et si non: nec Conc. Eliberit. de Conf. Dist. 2. c. Omnis homo: nec 1. Toletan. c. 13. probasset certis tantum t. mporibus communicantes.

crum Canonem a multis antè sæculis insti. tuit, ita ab omni errore purum, ut nihil in eo contineatur, quod non maxime sanctitatem ac pietatem quamdam redoleat, mentesque offerentium in Deum erigat. is enim constat cum ex ipsis Domini verbis, tum ex Aposto. lorum traditionibus, ac sanctorum quoque Pontificum piis institutionibus.

C A P V T V.

De solemnibus Missa sacrificij caeremoniis.

Cumque b natura hominum ea sit, ut non facile queat sine adminiculis exterioribus ad rerum divinarũ meditationem sustolli: propterea pia mater Ecclesia ritus quosdam, ut scilicet quædam summissa voce, alia vero elatiore, in Missa pronuntiarentur, instituit. c Cæremonias item adhibuit, ut mysticas benedictiones, lumina, thymiamata, vestes, aliaque id genus multa, ex Apostolica disciplina & traditione, quo & maiestas tanti sacrificij commendaretur, & mentes fidelium per hæc visibilia religionis & pietatis signa ad rerum altissimarum, quæ in hoc sacrificio latent, contemplationem excitarentur.

C A P V T VI.

De Missa, in qua solus sacerdos communicat.

Opraret quidem sacrosancta Synodus, d **O**ur in singulis Missis fideles adstantes non solum spiritali affectu, sed sacramentali etiam Eucharistiæ perceptione communicarent, quo ad eos sanctissimi huius sacrificij fructus uberius proveniret: nec tamen, si id non semper fiat, e propterea Missas illas, in quibus solus sacerdos sacramentaliter communicat, ut privatas & illicitas damnat, sed probat, atque adeo commendat. siquidem illæ quoque Missæ vere communes censerentur, si peracta, eod. Dist. 2. c. Alioqui nec Fabian. de Conf. Dist. 2. c. Et si non: nec Conc. Eliberit. de Conf. Dist. 2. c. Omnis homo: nec 1. Toletan. c. 13. probasset certis tantum t. mporibus communicantes.

debent; partim, quod in eis populus spiritaliter communicet; partim vero, quod à publico Ecclesiæ ministro, non pro se tantum; sed pro omnibus fidelibus, qui ad corpus Christi pertinent, celebrentur.

C A P V T VII.

De aqua in calice offerendo, vino miscenda.

Monet deinde sancta Synodus, præceptum esse *a* ab Ecclesia sacerdotibus, ut aquam vino in calice offerendo miscerent; tum quod Christum Dominum ita fecisse credatur, tum etiam quia *b* è latere eius aqua simul cum sanguine exierit. quod Sacramentum hac mixtione recolitur: & cum, *c* aquæ in Apocalypsi beati Ioannis populi dicantur; ipsius populi fidelis cum capite Christo unio repræsentatur.

C A P V T VIII.

De Missa vulgari lingua passim non celebranda; & mysteriis eius populo explicandis.

ET si missa magnam contineat populi fidelis eruditionem; *d* non tamen expedire visum est Patribus, ut vulgari passim lingua celebraretur. Quamobrem, retento ubique cuiusque Ecclesiæ antiquo, & à sancta Romana Ecclesia, omnium ecclesiarum matre & magistra, probato ritu, ne oves Christi esuriant, *e* neve parvuli panem petant, & non sit qui frangat eis; mandat sancta Synodus *f* Pastoribus, & singulis curam animarum gerentibus, vt frequenter inter Missarum celebrationem vel per se, vel per alios, ex iis quæ in Missa leguntur, aliquid exponant; atque inter cetera sanctissimi huius sacrificij mysterium aliquod declarent, diebus præsertim Dominicis, & festis.

a Synodus 6: cap. 32. Conc. Carthagin. 3. c. 24. Braccaren. 3. c. 1. ex Cyprian. l. 2. epist. 3. Triburien. cap. 16. & Florentin. de Sacram. Euchar. c. In Sacramentorum, c. Non oportet. c. Cum omne, & c. In Calicem. de Conf. Dist. 2. c. Cum Martha. 5. Quæsitisti de cel. M. b Ioan. 19. c Apoc. 17. d Latini Grece, & vicissim Greci Latine celebrare prohibentur, ex Const. Pij 5. providentia 15 66. e Thren. 4. f Sup. Sess. 5. c. 2. de reformatione. & infr. Sess. 24. c. 7. de reformatione.

C A P V T IX.

Prolegomenon Canonum sequentium.

QVia vero aduersus veterem hanc in sacrosancto Euangelio, Apostolorum traditionibus, sanctorumque patrum doctrina fundatam fidem, hoc tempore multi disseminati sunt errores, multaque à multis docentur atque disputantur: sacrosancta Synodus, post multos gravesque his de rebus mature habitos tractatus, unanimi Patrum omnium consensu, quæ huic purissimæ fidei, sacræque doctrinæ aduersantur, damnare, & à sancta Ecclesia eliminare, per subiectos hos Canones, constituit.

De SACRIFICIO *Misse.*

C A N O N I.

Si quis dixerit, in Missa non offerri Deo verum & proprium sacrificium, aut quod offerri non sit aliud, quam nobis Christum ad manducandum dari: anathema sit.

C A N O N II.

Si quis dixerit, illis verbis, *a* Hoc facite in meam commemorationem, *b* Christum non instituisse Apostolos sacerdotes: aut non ordinasse, ut ipsi, alique sacerdotes offerrent corpus & sanguinem suum: anathema sit.

C A N O N III.

Si quis dixerit, Missæ sacrificium tantum esse laudis, & gratiarum actionis, aut nudam commemorationem sacrificij in Cruce peracti, *c* non autem propitiatorium: vel soli prodesse sumentis: neque pro vivis & defunctis, pro peccatis, pœnis, satisfactionibus & aliis necessitatibus offerri debere: anathema sit.

C A N O N IV.

Si quis dixerit, blasphemiam irrogari sanctissimo Christi sacrificio in Cruce peracto,
per

a 1. Cor. II.

b Luca 21.

Sup. c. 1. de hoc sacrif.

c *Sup. cap. 2. ibid.*

per Missæ sacrificium, aut illi per hoc derogari: anathema sit.

C A N O N V.

Si qui dixerit, imposturam esse, Missas celebrare *a* in honorem Sanctorum, & pro illorum intercessione apud Deum obtinenda, sicut Ecclesia intendit; anathema sit.

*a Sup. c. 5.
ibid.*

C A N O N VI.

Si quis dixerit, Canonem Missæ *b* errores continet, ideoque abrogandum esse; anathema sit.

*b Sup. c. 4.
ibid.*

C A N O N VII.

Si quis dixerit, *c* ceremonias, vestes, & externa signa, quibus in Missarum celebratione Ecclesia Catholica utitur, irritabula impietatis esse magis, quam officia pietatis; anathema sit.

*c c. Sane. de
celeb. Miss.
Sup. cap. 5.*

C A N O N VIII.

Si quis dixerit, Missas, *d* in quibus solus sacerdos sacramentaliter communicat, illicitas esse, ideoque abrogandas; anathema sit.

*d Supr. c. 6.
de hoc sacr.*

C A N O N IX.

Si quis dixerit, Ecclesiæ Romanæ ritum, quo submissa voce pars Canonis & verba consecrationis proferuntur, damnandum esse; e aut lingua tantum vulgari Missam celebrari debere; *f* aut aquam non miscendam esse vino in calice offerendo, eo quod sit contra Christi institutionem; anathema sit.

*e Supr. c. 8.
ibid.
f c. in Sacrament. de Conf.
Dist. 2.*

*Decretum de observandis & evitandis in
celebratione Missæ.*

Quanta cura adhibenda sit, ut sacrosanctum Missæ sacrificium omni religionis cultu ac veneratione celebretur, quivis facile existimare poterit, qui cogitarit, maledictum in sacris Litteris eum vocari, *g* qui facit opus Dei negligenter. Quod si necessariò fatemur, nullum aliud opus adeo sanctum ac divinum à Christi Fidelibus tractari posse, quam hoc

g Jer. 43.

ipsum tremendum mysterium; quo vivificata illa hostia, qua Deo Patri reconciliati sumus, in altari per sacerdotes quotidie immolatur; satis etiam apparet, omnem operam & diligentiam in eo ponendam esse, & ut quanta maxima fieri potest, interiore cordis munditia & puritate, atque exteriori devotionis ac pietatis specie peragatur. Cum igitur multam sive temporum vitio, sive hominum incuria, & improbitate irrepsisse videantur, quæ à tanti sacrificij dignitate alienæ sunt; ut ei debitus honor & cultus ad Dei gloriam & fidelis populi ædificationem restituatur, decernit sancta Synodus, ut Ordinarij locorum Episcopi ea omnia prohibere, atque è medio tollere sedulo curent, ac teneantur, quæ vel avaritia, b idolorum servitus, vel irreverentia, quæ ab impietate vix seiuncta esse potest, vel superstitio, veræ pietatis falsa imitatrix, induxit. Atque ut multa paucis comprehendantur, in primis, quod ad avaritiam pertinet, cuiusvis generis mercèdum condiciones, pacta, & quidquid pro missis novis celebrandis datur; necnon importunas atque illiberales elemosynarum exactiones potius, quam postulationes, aliaque huiusmodi quæ à Simoniaca labe, vel certe à turpi quæstu non longe absunt, omnino prohibeant. Deinde, ut irreverentia vitetur, singuli in suis dioccesibus interdiciant, ne cui vago & ignoto sacerdoti Missas celebrare liceat. Neminem præterea, qui publice & notorie criminofus sit, aut sancto altari ministrare, aut sacris interesse permittant; neve patiantur d privatis in domibus, atque omnino extra ecclesiam, & ad divinum tantum cultum dedicata oratoria, ab eisdem Ordinariis designanda & visitanda, sanctum hoc sacrificium à sæcularibus e aut regularibus quibuscumque peragi: ac nisi prius, qui intersit, decenter composito corporis habitu;

a *Supr. Sess.*
13. cap. 7. de
Sacr. Euch.

b *Ephes. 5.*

c *Conc. Laod-*
licen. Can.
58. *Conc.*
Carthag. 2.
Can. 9. c. Si-
citur, cum seq.
c. *Hic ergo.*
c. *Nullus*
presbyter. &
c. *Clericos.*
de Conf.
Dist. 1. Ana-
letus ep. 1.
d c. *Auô-*
ritate. de
priv. in 6.

declaraverint se mente etiam, ac devoto cordis affectu, non solum corpore, adesse. Ab Ecclesiis vero *a* musicas eas, ubi sive organo, sive cantu lascivum aut impurum aliquid miscetur, item *b* sæculares omnes actiones, vana atq; adeo profana colloquia, deambulationes, strepitus, clamores arceant: ut *c* domus Dei vere domus orationis esse videatur, ac dici possit. Postremo, ne superstitioni locus aliquis detur, edicto & pœnis propositis caveant ne sacerdotes aliis quam debitis horis celebrent, neve ritus alios, aut alias cœrimonias & preces in Missarum celebratione adhibeant, præter eas quæ ab Ecclesia probatæ, ac frequenti & laudabili usu receptæ fuerint. Quarumdam vero Missarum, & candelarum certum numerum, qui magis à supersticioso cultu, quam à vera religione, inventus est, omnino ab Ecclesia removeant: doceantque populum, quis sit, & à quo potissimum proveniat sanctissimi huius sacrificij tam pretiosus ac cœlestis fructus. Moneant etiam eundem populum, ut frequenter *d* ad suas parochias, saltem diebus Dominicis, & maioribus festis accedant. Hæc igitur omnia, quæ summatim enumerata sunt, omnibus locorum Ordinariis ita proponuntur, ut non solum ea ipsa quæcumque alia huc pertinere visa fuerint; ipsi pro data sibi à sacrosancta Synodo potestate, ac etiam, ut delegati sedis Apostolicæ, prohibeant, mandent, corrigant, statuunt; atque ad ea inviolate servanda censuris ecclesiasticis, aliisque pœnis, quæ illorum arbitrio constituentur, fidelem populum compellant; non obstantibus privilegiis, exemptionibus, appellationibus ac consuetudinibus quibuscumque.

Decretum de Reformatione.

E Adem sacrosancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus in Spiritu sancto

a Conc. An-
rifod. c. 9.

& Cabilon.

sub Vita-
liano. cap. 19.

b Pœnas pe-
cuniarias

adiicit Pius
5. in Bulla.

Cum pri-
imum. 1566.

c Isa. 59.

Matth. 22.

d cap. 1. de

paroch. Cons.

Agath. c. 21.

& 63.

legitime congregata, præsentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, ut reformationis negotium prosequatur, hæc in præsentis Sessione, statuenda censuit.

C A P V T I.

*Canones de vita & honestate Clericorum
innovantur.*

*a Inf. Sess.
vlt. de ref. c. 1.
b c. His igitur. Dist. 23.
c Matth. 3.
Tit. 2. c. Quasi-
liter 17. de
accus. c. Cle-
ros, 21. Dist.
d Sess. 14. in
proœmio: &
Sess. 24. de
ref. c. 12. tet.
rit. de vi. &
hon. cler. ex-
tra in 6. &
Clem. c. Non
oportet. in 2.
de Conf. Dist.
5. c. Canon.
14. q. 4. c.
Credo. 21. q. 3.
Conc. Carth.
3. c. 15. Conc.
Chalc. can. 3.
Conc. Arela.
2. c. 14. 1. Con.
Matisc. c. 5.
& 2. Nicæ.
cap 16. & 4.
Carthag. c.
44. & seqq.*

Nihil est, quod alios magis ad pietatem & Dei cultum assidue instruat, quam *a* eorum vita & *b* exemplum, qui se divino ministerio dedicarunt. cum enim à rebus sæculi in altiore sublati locum conspiciantur: in eos, tamquam *c* in speculum, reliqui oculos conjiciunt, ex iisque sumunt quod imitentur. Quapropter sic decet omnino Clericos in sortem Domini vocatos, vitam moresque suos omnes componere, *d* ut habitu, gestu, incessu, sermone, aliisque omnibus rebus nil, nisi grave, moderatum ac religione plenum præ se ferant: levia etiam delicta, quæ in ipsis maxima essent, effugiant, ut eorum actiones cunctis afferant venerationem. Cum igitur, quo maiore in Ecclesia Dei & utilitate, & ornamento hæc sunt, ita etiam diligentius sint observanda: statuit sancta Synodus, ut, quæ aliàs à Summis Pontificibus, & à sacris Conciliis de Clericorum vita, honestate, cultu, doctrinaque retinenda, ac simul de luxu, commestationibus, choreis, aleis, lusibus, ac quibuscumque criminibus, nec non sæcularibus negotiis fugiendis copiose ac salubriter sancita fuerunt, eadem in posterum iisdem pœnis, vel maioribus, arbitrio Ordinarij imponendis, observentur; nec appellatio executionem hanc, quæ ad morum correctionem pertinet, suspendat. Si qua vero ex his in desertudinem abiisse compererint: ea quamprimum in usum revocari, & ab omnibus accurate custodiri studeant: non obstantibus

consuetudinibus quibuscumque, ne subditorum neglectæ emendationis ipsi condignas, Deo vindice, pœnas persolvant.

CAPUT II.

Quinam ad Cathedrales Ecclesias assumendi.

Qvicumque posthac ad Ecclesias cathedrales erit assumendus, is non solum natalibus, ætate, moribus, & vita ac aliis, quæ à sacris a Canonibus requiruntur, plene sit præditus: verum etiam in sacro Ordine antea, saltem sex mensium spatio, constitutus. quarum rerum instructio, si eius notitia nulla aut recens in Curia fuerit, à Sedis Apostolicæ Legatis, seu Nuntiis prouinciarum, aut eius Ordinario, eoque deficiente, à vicinioribus Ordinariis sumatur. Scientia vero præter hæc eiusmodi polleat, ut muneris sibi iniungendi necessitati possit satisfacere, ideoque antea in *b* Vniuersitate Studiorum Magister, sive Doctor, aut Licentiatus in sacra Theologia, vel iure Canonico, merito sit promotus, aut publico alicuius Academiæ testimonio idoneus ad alios docendos ostendatur. Quod si Regularis fuerit, à Superioribus suæ religionis similem fidem habeat. Prædicti autem omnes, unde instructio seu testificatio erit sumenda, hæc fideliter & gratis referre teneantur: alioquin eorum conscientias graviter oneratas esse scient: ac Deum & Superiores suos habebunt ultores.

CAPUT III.

Creanda distributiones quotidiane ex tertia parte quorumcumque fructuum: portio absentium quibus cedat: certi casus excepti.

Episcopi, etiam tamquam delegati Apostolici ex fructibus & preventibus quibus-

a c. Cum in cunctis, & c. cum nobis, de elec. cap. Grave nimis de presb. & inf. Sess. 24. c. 1. de ref. Con. Sardin. c. 13. Conc. Rom. sub Nicol. 1. vers. Venulius la. us. Conc. Braccar. 1. c. 10. c. De Syracusanæ. 28. Dist. & 61. Dist. per totam. Sup. Sess. 7. c. 1. de reformat. b Vide Const. Pij V. Quamvis. 1588.

cumque omnium dignitatum, personatum & officiorum, in Ecclesiis cathedralibus vel collegiatis existentium, a tertiam partem in distributiones, eorum arbitrio assignandas, dividere possint; ut scilicet qui eas obtinent, si personaliter competens sibi servitium, iuxta formam ab eisdem Episcopis præscribendam, quolibet die statuto non impleverint; illius diei distributionem amittant, nec eius quoquo modo dominium acquirant; sed fabricæ Ecclesiæ, quatenus indigeat, aut alteri pio loco, arbitrio Ordinarij applicetur. *b* Crescente vero contumacia, contra eos iuxta sacrorum Canonum constitutiones procedant. Quod si alicui ex prædictis dignitatibus in Ecclesiis cathedralibus vel collegiatis, de iure, seu consuetudine, iurisdictio, administratio vel officium non competat; sed extra civitatem in diocesi cura animarum immineat, cui is, qui dignitatem obtinet, incumbere voluerit: tunc pro tempore, quo in curata Ecclesia resederit ac ministraverit, tanquam præsens sit, ac divinis inter sit, in Ecclesiis cathedralibus ac collegiatis habeatur. Hæc in iis tantum Ecclesiis constituta intelligantur, in quibus nulla est consuetudo, vel statutum, ut dictæ dignitates non servientes aliquid amittant, quod ad tertiam partem dictorum fructuum & proventuum adscendat: non obstantibus consuetudinibus, etiam immemorabilibus, exemptionibus & constitutionibus, etiam iuramento, & quavis auctoritate firmatis.

C A P V T I V.

In quacumque cathedrali vel collegiata, Maioribus necdum initiati, vocem in Capitulo non habeant: quid præstare teneantur ad eas promoti; quive deinceps promovendi.

Q Vicumque in cathedrali, vel collegiata, sæculari, vel regulari Ecclesia divinis

a *Sup. Sess. 21. de refor. c. 3.*

b *Toto tit. de cler. nõ resid. & c. cum ex eo, de elect. in 6.*

c *Vide const. 65. Pij V. Cupientes. 1568.*

incipatus officiis, in Subdiaconatus Ordine saltem constitutus non sit; vocem in huiusmodi Ecclesiis in Capitulo non habeat, etiam si hoc sibi ab aliis libere fuerit concessum. Ij vero qui dignitates, personatus, officia præbendas, portiones; ac quælibet alia beneficia in dictis Ecclesiis obtinent, aut in posterum obtinebunt, quibus onera varia sunt annexa, videlicet, ut alij Missas, alij Euangelium, alij Epistolas dicant, seu cantent; quocumque ij privilegio, exemptione, prærogativa, generis nobilitate sint insigniti, teneantur, iusto impedimento cessante, a infra annum a *Iuxta c.* Ordines suscipere requisitos; alioquin pœnas *Præterea cum* incurrant, iuxta constitutionem Concilij *glos. de arar.* Viennensis, b quæ incipit: ut ij qui: quam *et qual. et c.* præsentis decreto innovat, cogantque Episcopi *Si is, de instit.* eos diebus statutis dictos Ordines per seipsos *in 6.* exercere, ac cetera omnia officia, quæ de- *b Vide infr.* bent in cultu divino præstare, sub eisdem, & *XXIII.* aliis, etiam gravioribus pœnis, arbitrio eo- *c Infr. Sess.* rum imponendis. Nec aliis in posterum fiat *24. c. 11. de* provisio, nisi ijs, qui iam ætatem, & ceteras *reforms.* habilitates integre habere dignoscantur: aliter irrita sit provisio.

CAPUT V.

Dispensationes extra Curiam Episcopo committantur et ab eo examinentur.

Dispensationes, quacumque auctoritate concedendæ, si extra Romanam Curiam committendæ erunt, committantur Ordinariis illorum qui eas impetraverint; ex vero, quæ gratiose concedentur, suum non sortiantur effectum, nisi prius ab eisdem, tamquam delegatis Apostolicis, summarie tantum, & extrajudicialiter cognoscatur, expressas preces surreptionis vel obreptionis vitio non subiacere,

Circum specte commutanda ultima voluntates

*a Infra Sess.
vlt. de refor.
cap. 4.*

IN commutationibus ultimarum voluntatum, a quæ non nisi ex iusta & necessaria causa fieri debent, Episcopi, tamquam delegati Sedis Apostolicæ, summarie & extraiudicialiter cognoscant, nihil in precibus, tacita veritate vel suggesta falsitate fuisse narratum, priusquam communionem prædictæ executioni demandentur.

C A P V T V I I .

Innovantur cap. Romana de Appellationibus, in Sexto.

*b in Conc.
Lugdunens.
Vide infra
X X I V .*

LEgati, & Nuntij Apostolici, Patriarchæ, Primates, & Metropolitanæ, in appellationibus ad eos interpositis, in quibusvis causis, tam in admittendis appellationibus, quam in concedendis inhibitionibus post appellationem, servare teneantur formam & tenorem sacrarum constitutionum; & præsertim *b* Innocentij I V. quæ incipit, Romana: quacumque consuetudine, etiam immemorabili, aut stylo, vel privilegio, in contrarium non obstantibus: aliter inhibitiones & processus, & inde secuta quæcumque, sint ipso iure nulla.

C A P V T V I I I .

Episcopi pias omnium dispositiones exsequantur: quæcumque pia loca visitent, dummodo non sub immediata Regum protectione sint.

*c Clem. Quia
contigit, de
re dig. dom.
d Vide Const.
Clemen. 8.
Quæcumque
1604.*

EPiscopi, etiam tanquam sedis Apostolicæ delegati, in casibus à iure concessis omnium piarum dispositionum, tam in ultima voluntate, quam inter vivos, sint executores; habeant ius visitandi hospitalia, collegia quæcumque, ac c confraternitates laico-

rūm, etiam quas scholas, siue quocumque alio nomine vocant, non tamen quæ sub Regum immediata protectione sunt, sine eorum licentia, eleemosynas Montis Pietatis siue Charitatis, & pia loca omnia, quomodocumque nuncupentur, etiam si prædictorum locorum cura ad laicos pertineat, atque eadem pia loca exemptionis privilegio sint munita; ac omnia, quæ ad Dei cultum, aut animarum salutem, seu pauperes sustentandos instituta sunt, ipsi ex officio suo a iuxta sacrorum Canonum statuta cognoscant, & exsequantur: non obstantibus, quacumque consuetudine etiam immemorabili, privilegio, aut statuto.

a c. Nos quidem. c. Si hæredes. c. Tua, & c. Ioannes de Testam.

CAPUT IX.

Administratores quorumcumque piorum locorum reddant rationem Ordinario, nisi aliter in fundatione sit cautum.

Administratores, tam ecclesiastici, quam laici, fabricæ cuiusvis ecclesiæ, etiam cathedralis, b hospitalis, confraternitatis, eleemosynæ, Montis Pietatis, & c quorumcumque piorum locorum, singulis annis teneantur reddere rationem administrationis Ordinario: consuetudinibus & privilegiis quibuscumque in cōtrarium sublatis, nisi secus forte in institutione & ordinatione talis ecclesiæ seu fabricæ expresse cautum esset. Quod si ex consuetudine, aut privilegio, aut ex constitutione aliqua loci, aliis ad id deputatis ratio reddenda esset, tunc cum iis adhibeatur etiā Ordinarius: & aliter factæ deliberationes dictis administratoribus minime suffragetur.

b Sup. Sess. 7. c. ult. de reform.

c Clem. Quia contingit. §. Vt autem præmissa. de reli. domib. Infra Sess. 25. cap. 8. de reform.

CAPUT X.

Notarij Episcoporum examini & iudicio subiaceant.

Cum ex notariorum imperitia plurima damna, & multarum occasio litium

orientur; possit Episcopus quoscumque notarios, etiam si Apostolica, Imperiali aut Regia auctoritate creati fuerint, etiam tanquam delegatus Sedis Apostolicæ, examinatione adhibita, eorum sufficientiam scrutari; illisque non idoneis repertis, aut quandocumque in officio delinquentibus, officij eius in negotiis, litibus, & causis Ecclesiasticis ac spiritualibus exercendi usum perpetuo, aut ad tempus prohibere, neque eorum appellatio interdictionem Ordinarij suspendat.

C A P U T XI.

Bonorum cuiuscumque Ecclesie, aut p[ro] loci occupatores puniuntur.

2 Conc. 9.
Aurel. c. 13.
& seqq. Con.
Triburien. 1.
c. 7. Conc.
Aurel. 3. c. 17.
Conc. Turon.
2. c. 29. Conc.
Maguntien.
sub Leone IV.
c. 5. & 11.
Conc. Aquis-
gran. sub Ste-
phan. V. c. 88.
Conc. Later.
sub Leone X.
& Sess. 6. &
10. c. Prædia,
cum. seqq. 12.
q. 2.
h. 1. Tim. 6.
c. Vide Bul-
lam Cæna,
clausula 17.

SI a quem Clericorum, vel laicorum, quacumque is dignitate, etiam imperiali, aut regali, præfulgeat, in tantum malorum omnium radix cupiditas occupaverit, ut alicuius Ecclesiæ, seu cuiusvis secularis vel regularis beneficij, Montium Pietatis aliorumque piorum locorum iurisdictiones, bona, census ac iura, etiam feudalialia, & emphyteutica, fructus, emolumenta, seu quascumque obventiones, quæ in ministrorum & pauperum necessitates converti debent, per se, vel alios vi vel timore incusso, seu etiam per suppositas personas Clericorum, aut laicorum, seu quacumque arte, aut quocumque quæsitore in proprios usus convertere, illosque usurpare præsumperit, seu impedire, ne ab iis, ad quos iure pertinent, percipiantur; is c anathemati tamdiu subiaceat, quamdiu iurisdictiones, bona, res, iura, fructus, & redditus, quos occupaverit, vel qui ad eum quomodocumque, etiam ex donatione suppositæ personæ, pervenerint, Ecclesiæ eiusque administratori, sive beneficiato integre restituerit, ac deinde à Romano Pontifice absolutionem obtinuerit. Quod si eiusdem Ecclesiæ

patronus fuerit, etiam iure patronatus ultra predictas penas, eo ipso privatus existat; Clericus vero, qui nefandæ fraudis & usurpationis huiusmodi fabricator seu consentiens fuerit, eisdem pœnis subiaceat; nec non quibuscumque beneficiis privatus sit, & ad quæcumque alia beneficia inhabilis efficiatur; & à suorum Ordinum executione, etiam post integram satisfactionem, & absolutionem, sui Ordinarij arbitrio suspendatur.

Decretum super petitione concessoris Calicis.

INsuper, a cum eadem sacrosancta Synodus a *Sup. Sess.*
superiori Sessione duos articulos, aliàs pro- 21. *Can. 4. &*
positos, & tum nondum discussos, videlicet: *Sess. 13. in*
An rationes, quibus S. Catholica Ecclesia ad- *decr. prorog.*
ducta fuit, ut communicaret laicos, atque
etiam non celebrantes sacerdotes, sub una
panis specie, ita sint retinendæ, ut nulla ra-
tione Calicis usus cuiquam sit permittendus;
&, An, si honestis & Christianæ charitati
consentaneis rationibus concedendus alicui
vel nationi, vel regno Calicis usus videatur,
sub aliquibus conditionibus concedendus sit,
& quænam illæ sint, in aliud tempus, oblata
sibi occasione, examinandos, atque definiendos
reservaverit; nunc, eorum, pro quibus
petitur, saluti optime consultum volens, de-
crevit, integrum negotium ad Sanctissimum
Dominum nostrum esse referendum, prout
præsenti decreto refert; qui pro sua singulari
prudencia id efficiat, quod utile Reip. Chri-
stianæ; & salutare petentibus usum Calicis,
fore iudicaverit.

Indictio futuræ Sessionis.

Insuper eadem sacrosancta Tridentina Synodus diem futuræ Sessionis ad feriam quintam post octavam festivitatis Omnium Sanctorum, quæ erit dies XII, mensis Novembris

180 S E S S I O X X I I I .
indicit; & in ea decerneretur de Sacramento
Ordinis, & de Sacramento Matrimonij, &c.

Prorogata fuit Sessio usque ad diem xv. Iulij.

M. D. LXIII.

S E S S I O X X I I I .

Quæ est septima,

S V B P I O I V . P O N T . M A X I M O

C E L E B R A T A

D I E X V . I V L . M . D . L X I I I .

*Vera & Catholica doctrina de Sacramento Or-
dinis, ad condemnandos errores nostri tem-
poris, à sancta Synodo Tridentina decreta,
& publicata Sessione septima.*

C A P V T I .

De institutione sacerdotij Nove Legis.

Sacrificium & sacerdotium ita Dei ordi-
natione coniuncta sunt, *a* ut utrumque
in omni lege exstiterit. Cum igitur in
novo Testamento sanctum Eucharistiæ sacri-
ficiū visibile ex Domini institutione Catho-
lica Ecclesia acceperit; *b* fateri etiam oportet
in ea novum esse, visibile & externum sacer-
dotium, in quod vetus translatum est. hoc
autem ab eodem Domino Salvatore nostro
institutum esse; atque Apostolis, eorumque
successoribus in sacerdotio, potestatem tra-
ditam consecrandi, offerendi, *c* & ministran-
di corpus & sanguinem eius, nec non & pec-
cata dimittendi & retinendi, sacræ Litteræ
ostendunt, & Catholicæ Ecclesiæ traditio
semper docuit,

*a Cyprianus
l. 1. advers.
Judeos.*

b Hebr. 7.

*c Matth. 16.
Marc. 14.
Luc. 11.
Joann. 10.*

CAPVT II.

De septem Ordinibus.

Cum autem divina res sit tam sancti sacerdotij ministerium; cōsentaneum fuit, quo dignius & maiori cum veneratione exerceri posset, ut in Ecclesiæ ordinatissima dispositione a plures & diversi essent ministrorum ordines, qui sacerdotio ex officio deservirent ita distributi, ut, qui iam clericali Tonsura insigniti essent, per minores ad maiores ascendēt: nam non solum de sacerdotibus, sed & de Diaconis sacre Litteræ apertam mentionem faciunt; & quæ maxime in illorum ordinatione attendenda sunt, gravissimis verbis docent; & ab ipso Ecclesiæ initio sequentium Ordinum nomina, atque uniuscuiusque eorum propria ministeria, Subdiaconi scilicet, Acolythi, Exorcistæ, Lectoris, & Ostiarij in usu fuisse cognoscuntur, quamvis non pari gradu. nam Subdiaconatus ad maiores ordines à Patribus, & a sacris Conciliis refertur, in quibus & de aliis inferioribus frequentissime legimus.

CAPVT III.

Ordinem vere esse Sacramentum.

Cum Scripturæ testimonio, Apostolica traditione, & Patrum unanimi consensu perspicuum sit, per sacram ordinationem, quæ verbis & signis exterioribus perficitur, gratiā conferri: dubitare nemo debet, Ordinem esse vere & proprie unum ex septem sanctæ Ecclesiæ Sacramētis. inquit enim Apostolus: e Admoneo te, ut resuscites gratiam Dei, quæ est in te, per impositionem manuum mearum, non enim dedit nobis Deus spiritum timoris, sed virtutis, & dilectionis, & sobrietatis,

2 Inf. Can. 2.
c. 17. de ref.

b 1. Tim. 3.
c Act. 21.
c Ignat. ep.
ad Antioch.
Tertull. de
Presc. l. 1. c.
41. Cyprian.
epist. 55.

d Conc. Rom.
3. sub Silvest.
Eliberit. c. 33.
Carth. 4. c. 5.
c. seqq. c.
Nullus, ult.
60 Dist. c.
Si quis eorum:
c. Erubescant.

c. c. Nemo
Dist. 32. A
multis, de ar.
c. qual. c. c.
Miramur, de
ser. non ord.

e 1. Tim. 1. b.
1. Tim. 4. d.
f 2. Tim. 1. b.

C A P V T IV.

De Ecclesiastica hierarchia & ordinatione:

a *Sup. Sess. 7. de Sac. in genere. Can. 9. & inf. Can. 4.* **Q**uoniam vero in Sacramento *a* Ordinis sicut & in Baptismo, & Confirmatione, character imprimitur, qui nec deleri, nec auferri potest; merito sancta Synodus damnat eorum sententiam, qui asserunt, novi Testamenti sacerdotes temporariam tantummodo potestatem habere; & semel rite ordinatos, iterum laicos effici posse, si verbi Dei ministerium non exercent. Quod si quis omnes Christianos promiscue novi Testamenti sacerdotes esse, aut omnes pari inter se potestate spirituali præditos affirmet: nihil aliud facere videtur, quam ecclesiasticam hierarchiam, quæ *b* est ut castrorum acies ordinata, confunderet: perinde ac si contra beati Pauli *c* doctrinam omnes Apostoli, omnes Prophetæ, omnes Euangelistæ, omnes Pastores, omnes sint Doctores. Proinde sacrosancta Synodus declarat, præter ceteros Ecclesiasticos gradus, Episcopos, qui in Apostolorum locum successerunt, ad hunc hierarchicum ordinem præcipuè pertinere; & positos, *d* sicut idem Apostolus ait, à Spiritu sancto, regere Ecclesiam Dei; *e* eosque Presbyteris superiores esse: ac *f* Sacramentum Confirmationis conferre, ministros Ecclesiæ ordinare: atque alia pleraque peragere ipsos posse: quarum functionum potestatem reliqui inferioris ordinis nullam habent. Docet insuper sacrosancta Synodus, in ordinatione Episcoporum Sacerdotum, & ceterorum Ordinum, *g* nec populi, nec cuiusvis sæcularis potestatis, & magistratus consensum sive vocationem, sive auctoritatem ita requiri, ut sine ea irrita sit ordinatio: quin potius decernit, eos, qui tantummodo à populo, aut sæculari potestate ac magistratu vocati & instituti, ad hæc mi-

b *Can. 6.*

c *1. Cor. 11.*

Ephes. 4. c.

*Cum ex in-
iuncto, de hæ-
ret.*

d *Act. 20.*

e *Celest. 1.*

*Epist. ad
Episc. Gall.
cap. 1.*

f *Sup. Sess. 7.
de Confir.*

Can. 3. Conc.

Hispalen. 2. c.

5. 7. & alibi.

g *Laodiceæ.*

Conc. cap. 13.

nisteria exercenda adscendunt, & qui ea propria temeritate sibi sumunt, omnes non Ecclesie ministros, a sed fures, & latrones, per ostium non ingressos, habendos esse. Hæc sunt quæ generatim sacræ Synodo visum est Christi fideles de Sacr. Ordinis docere. His autem contraria, certis & propriis Canonibus in hunc, qui sequitur, modum damnare constituit: ut omnes, adiuvente Christo, fidei regula utentes, in tot errorum tenebris Catholicam veritatem facilius agnoscere & tenere possint.

a Ioan. 10.
c. Ordinationes 1. q. 1. &
c. Relatum, de
instr. par.

De SACRAMENTO Ordinis.

CANON I.

Si quis dixerit, *h* non esse in novo Testamento sacerdotium visibile & externum: vel non esse potestatem aliquam consecrandi & offerendi verum corpus & sanguinem Domini, *c* & peccata remittendi & retinendi: sed officium tantum, & nudum ministerium prædicandi Euangelium: vel eos, qui non prædicant, prorsus non esse sacerdotes: anathema sit.

b Supr. c. 1.
de hoc Sacramen.

c Matt. 16. c.
Mancr. cum
seq. 24. q. 1.
d c. in singulis
cum seq.

CANON II.

Si quis dixerit, præter sacerdotium *d* non esse in Ecclesia Catholica alios Ordines, & maiores & minores, per quos velut per gradus quosdam, in sacerdotium *e* tendatur: anathema sit.

Dist. 77. Supr.
c. 2. de hoc Sacram.

e Infra de ref.
c. 13.

f Supr. c. 1. de
hoc Sacr.

CANON III.

f Si quis dixerit, Ordinem, sive sacram ordinationem, non esse vere & proprie sacramentum, à Christo Domino institutum, vel esse figmentum quodam humanum, excogitatum à viris rerum Ecclesiasticarum imperitis: aut esse tantum ritum quemdam eligendi ministros verbi Dei, & sacramentorum: anathema sit.

CANON IV.

Si quis dixerit, per sacram ordinationem

2 Conc. Tolet.
8. c. 7.

non dari Spiritum sanctum, ac proinde frustra Episcopus dicere: Accipe Spiritum sanctum, aut per eam non imprimi characterem; vel eum, qui sacerdos semel fuit, a laicum rursus fieri posse; anathema sit.

C A N O N V.

Si quis dixerit, sacram Vnctionem, qua Ecclesia in sancta ordinatione utitur, non tantum non requiri, sed contemnendam, & perniciosam esse: similiter & alias Ordinis caerimonias: anathema sit.

C A N O N VI.

Si quis dixerit, Ecclesia Catholica non esse hierarchiam divina ordinatione institutam, quæ constat ex Episcopis, Presbyteris, & ministris; anathema sit.

C A N O N VII.

Si quis dixerit, Episcopus non esse Presbytero superiores, vel non habere potestatem confirmandi & ordinandi: vel eam, quam habent, illis esse cum Presbyteris communem; vel Ordines ab ipsis collatos sine populi vel potestatis sæcularis consensu, aut vocatione, irritos esse: aut eos, qui nec ab Ecclesiastica & canonica potestate rite ordinati, nec missi sunt: sed aliunde veniunt, legitimos esse verbi & sacramentorum ministros: anathema sit.

C A N O N VIII.

Si quis dixerit, Episcopus, qui auctoritate Romani Pontificis assumunt, non esse legitimos & veros Episcopos; sed figmentum humanum; anathema sit.

Decretum de reformatione.

EAdem sacrosancta Tridentina Synodus, reformationis materiam persequens, hæc quæ sequuntur, in præsentì decernenda esse statuit, & decernit.

CAPVT I.

Rectorum Ecclesiarum in residendo negligentia varie coercetur & animarum cura providetur.

CVM a præcepto divino mandatum sic omnibus, quibus animarum cura cõmissa est, oves suas agnoscere, pro his sacrificium offerre; verbique divini prædicatione, sacramentorum administratione, ac *b* bonorum omnium operum exéplo pascere, pauperum, aliarumque miserabilium personarum curam paternam gerere, & in cetera munia pastoralia incumbere: quæ omnia nequaquam ab iis præstari & impleri possunt, qui gregi suo non invigilant neque assistunt; sed *e* mercenariorum more deserunt: sacrosancta Synodus eos admonet & hortatur, ut divinorum præceptorum memores, factique *d* forma gregis, in iudicio & veritate pascant & regant. Ne vero ea quæ de residentia sancte & utiliter iam *e* antea sub fel. rec. Paulo III. sancita fuerunt, in sensus à sacrosanctæ Synodi mente alienos trahantur, ac si vigore illius decreti quinque mensibus continuis abesse liceat; illis inhærendo, declarat sacrosancta Synodus, f omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis ac cathedralibus Ecclesiis quibuscumque, quocumque nomine & titulo præfectos, etiamsi sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales sint, obligari ad personalem in sua ecclesia vel diocesi residentiam, ubi iniuncto sibi officio defungi teneantur; neque abesse posse, nisi ex causis & modis infra scriptis. *g* Nam cum Christiana charitas, urgens necessitas, debita obedientia, ac evidens Ecclesiæ vel Reip. utilitas aliquos nonnumquam abesse postulent & exigant; decernit eadem sacrosancta Synodus has legitimæ absentia: causas à Beatissimo Romano Pon-

a Joann. 11.
*A*ctor. 20.
b c. Ephes.
 43. Dist. c.
Sicut. 7. q. c.
Qui Episcoporum. 8. q.
 1. c. Præcipuè 11. q. 3.
 c. Gloria
 Episcopi 12
 q. 2.
c Joann. 10.
 d 1. Pet. 5. a.
 e Sup. Sess. c.
 de refor. cap.
 1.
 f Vide Bullã
 Pij 4. anno.
 1564. In suprema.
 g c. De cetero.
 c. Inter quatuor c. Tuæ.
 & c. Relatum. de cleric. non resid. c.
 Ad supplicationem.
 de renunt. c.
 Quorundam
 74. Dist. c.
 Presentium:
 7. q. 1. & c.
 Postulatis,
 de vero,

tifice, aut à Metropolitano, vel eo absente, Suffraganeo Episcopo antiquiori residente, qui idem Metropolitanus absentiam probare debebit, in scriptis esse approbandas; ni cum absentia inciderit propter aliquod munus, & Reip. officium, Episcopatibus adiunctum: cuius quoniam causæ sunt notoriæ, & interdum repentinae, ne eas quidem significari Metropolitano necesse erit: ad eundem tamen cum Concilio provinciali spectabit iudicare de licentiis à se vel à Suffraganeo datis; & videre, ne quis eo iure abutatur: & ut pœnis canonicis errantes puniantur.

a Interea meminerint discessuri, ita ovibus suis providendum, ut, quantum fieri poterit, ex ipsorum absentia nullum dânnum accipiant. Quoniam autem, qui aliquantisper tantum absunt, ex veterum Canonum sententia non videntur abesse, quia statim reuersuri sunt: sacrosancta Synodus vult, illud absentia spatium singulis annis, siue continuum, siue interruptum, extra prædictas causas, nullo pacto debere duos, aut ad summum tres menses excedere & haberi rationem, ut id æqua ex causa fiat, & absque ullo gregis detrimento: quod an ita sit, abscedentium conscientia relinquit, quam sperat religiosam & timoratum fore, *b* cum Deo corda pateant, *c* cuius opus non fraudulenter agere, suo periculo tenentur. Eosdem interim admonet, & in Domino hortatur, *d* ne per illius temporis spatium, Dominici Adventus, Quadragesimæ, Natiuitatis, Resurrectionis Domini, Pentecostes item, & Corporis Christi diebus, quibus refici maxime, & in Domino gaudere Pastoris præsentia oves debeant, ipsi ab Ecclesia sua cathedrali ullo pacto absint, nisi Episcopalia munia in sua dicecesi eos altò vocent.

Si quis autem, quod utinam numquam eveniat, contra huius decreti dispositionem

a c. Cum ex eo, de elect. in 6. c. Beneficium, de reg. eod. & c. 2. in f. sup. Sess. 6. de reform. Sardicen. Conc. c. 14.

b 2. Saml. 7. c. Jerem. 48.

d c. Si quis in clero .7. q. 1. ex Conc. Agathens.

abfuerit ; statuit sacrosancta Synodus, præter alias pœnas adversus non residentes , sub a Paulo III. impositas & innovatas, ac mortalitatis peccati reatum, quem incurrit, cum prorata temporis absentia fructus suos non facere, nec tuta conscientia, alia etiam declaratione non secuta, illos sibi detinere posse; sed teneri aut ipso cessante, per superiorem Ecclesiasticum illos fabricæ ecclesiarum, aut pauperibus loci erogare, prohibita quacumque conventionem vel compositionem, quæ pro fructibus male perceptis appellatur; ex qua etiam prædicti fructus in totum, aut pro parte ei remitterentur; non obstantibus quibuscumque privilegiis cuicumque collegio aut fabricæ concessis.

a *Sup. Sess. 6. de ref. c. 1. c. 2. c. Conquerente, & fere per totum, de cler. non resident.*

Eadem omnino, etiam quoad culpam, amissionem fructuum, & pœnas de curatis inferioribus, b & aliis quibuscumque, qui beneficium aliquod Ecclesiasticum, curam animarum habens, obtinent, sacrosancta Synodus declarat & decernit; c ita tamen, ut, quodcumque eos, causa prius per Episcopum cognita & probata, abesse contigerit, Vicarium idoneum, ab ipso Ordinario approbandum, cum debita mercedis assignatione relinquunt. Discedendi autem licentiam in scriptis gratisque concedendam ultra bimestre tempus, nisi ex gravi causa, non obtineant. Quod si, per edictum citati etiam non personaliter, contumaces fuerint, liberum esse vult Ordinariis, per censuras ecclesiasticas, & sequestrationem, & subtractionem fructuum, aliaque iuris remedia, etiam usque ad privationem, compellere; nec executionem hanc quolibet privilegio, licentia, familiaritate, exemptione, etiam ratione cuiuscumque beneficii, pactione, statuto, etiam iuramento, vel quacumque auctoritate confirmato: consuetudine, etiam immemorabili, quæ notius corruptela censenda est, sive appella-

b *Sup. Sess. 6. de refor. c. 2.*

c c. *Beneficium, de Regul. in 6.*

tione , aut inhibitione , etiam in Romana Curia , vel vigore a Eugenianæ constitutionis suspendi posse . Postremo , tam decretum illud sub b Paulo III. quam hoc ipsum in Conciliis Provincialibus , & Episcopalibus publicari sancta Synodus præcipit : cupit enim , quæ adeo ex Pastorum munere animarumque salute sunt , frequenter omnium auribus , mentibusque infigi , ut in posterum , Deo iuvante , nulla temporum iniuria , aut hominum oblivione , aut desuetudine aboleantur .

C A P V T I I .

Ecclesiis præfecti consecrationis munus intra tres menses suscipiant : consecratio quo loco peragenda .

*c Conc.
Chalc. att. 16
c. 25. Conc.
Vormatien.
cap. 76. c.
Quoniam.
75. Dist. c.
Quoniam.
100. Dist. &
supra Seß. 7.
c. 7. de re-
forma.*

Ecclesiis c cathedralibus , seu superioribus , quocumque nomine ac titulo præfecti , etiam si sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales sint , si munus consecrationis intra tres menses non susceperint , ad fructuum perceptorum restitutionem teneantur : si intra totidem menses postea id facere neglexerint , Ecclesiis ipso iure sint privati . Consecratio vero , si extra Curiam Romanam fiat , in Ecclesia , ad quam promoti fuerint , aut in provincia , si commode fieri poterit , celebretur .

C A P V T I I I .

Episcopi extra ægritudine per se Ordines conferant .

*d Infra c. 8.
& 10. Conc
Cartha. 3.
cap. 21.*

Episcopi per semetipsos Ordines conferant : quod si ægritudine fuerint impediti d subditos suos non aliter , quam iam probatos , & examinatos , ad alium Episcopum ordinandos dimittant ,

CAPVT IV.

Qui prima Tonsura initiandū.

PRima Tonsura a nō initiendū, qui Sacramētum Confirmationis non susceperint, & fidei rudimēta edocti non fuerint; quique legere & scribere nesciant; & de quibus probabilis coniectura non sit, eos non sęcularis iudicij fugiendi fraude; sed ut Deo fidelem cultum pręstent, hoc vitę genus elegisse,

a c. *fin. de*
tem. ordin.
in 6.

CAPVT V.

Ordinandi, quibus instructi esse debeant.

AD minores Ordines promovēdi, bonum a Parocho, & a magistro scholę in qua educantur, testimonium habeant. Hi vero, qui ad singulos maiores erunt assumendi, per mensem ante ordinationē Episcopum adeant, qui Parocho, aut alteri, cui magis expedire videbitur, committat, ut nominibus, ac desiderio eorum qui volent promoveri, publice in Ecclesia propositis, de ipsorum ordinandorum b natalibus, ætate, moribus, & vita a fide dignis diligenter inquirat: c & litteras testimoniales, ipsam inquisitionem factam continentes, ad ipsum Episcopum quamprimum transmittat.

b c. *Quando.*
dist. 24.
c *Conc. 3. Car-*
thag. cap. 22.
d *4. Car-*
thag. cap. 22.
Inf. c. 7.

CAPVT VI.

Ætas quatuordecim annorum ad beneficium Ecclesiasticum requiritur: quis privilegio fori gaudere debeat.

NVllus prima Tonsura initiatus, aut etiam in minoribus Ordinibus constitutus, d ante decimum quartum annum beneficium possit obtinere. e Is etiam fori privilegio non gaudeat, nisi beneficium Ecclesiasticum habeat; aut clericalem ha-

d c. *Indecor-*
rum, de et. &
qual.
e c. *Joannes.*
de cler. con-
ing.

bitum, & Tonsuram deferens, alicui Ecclesie ex mandato Episcopi inserviat; vel in Seminario Clericorum, aut in aliqua schola, vel Univerſitate, de licentia Episcopi, quasi in via ad maiores Ordines suscipiendos versetur. In clericis vero conjugatis servetur constitutio Bonifacii VIII. quæ incipit, *a Clerici, qui cum unicus: modo hi Clerici, alicuius Ecclesie servitio, vel ministerio ab Episcopo deputati eidem Ecclesie serviant vel ministrent: & clericali habitu & Tonsura utantur, nemini, quoad hoc, privilegio, vel consuetudine, etiam immemorabili, suffragante.*

*a Vide inf.
XXVII.*

C A P V T V I I.

b.c. Quando, 24. Dist. Examinandi sunt Ordinandi à viris peritis iuris Divini & humani.

SANCTA Synodus, antiquorum Canonum vestigiis inhærendo, decernit ut, quando Episcopus ordinationem facere disposuerit, omnes, qui ad sacrum ministerium accedere voluerint, feria quarta ante ipsam ordinationem, vel quando Episcopo videbitur, ad civitatem evocentur. Episcopus autem sacerdotibus, & aliis prudentibus viris, peritis divinarum legis, ac in Ecclesiasticis sanctionibus exercitatis, sibi adscitis, ordinandorum genus, personam, ætatem, institutionem, mores doctrinam, & fidem diligenter investiget & examinet.

c Snp. c. 5.

C A P V T V I I I.

Quomodo & à quo unusquisque promoveri debeat.

d Gelasius 1.

in Epist. 1. c. 13.

c. vir. 75.

Dist. c. 1. cum

seqq. de temp.

ordin.

ORDINATIONES à sacrorum Ordinum, statutis à iure temporibus, ac in cathedrali Ecclesia, vocatis, præsentibusque ad id Ecclesie Canonicis, publice celebrentur: si autem in alio diocesis loco, præſente Clero

loci, dignior, quantum fieri poterit, Ecclesia semper a deatur. Vnusquisque autem à proprio Episcopo ordinetur. Quod si quis ab alio promoveri petat, nullatenus id ei, etiam cuiusvis generalis aut specialis rescripti vel privilegij prætextu, etiam statutis temporibus permittatur: nisi eius probitas ac mores c Ordinarii sui testimonio commendentur: si secus fiat, ordinans à collatione Ordinum per annum, & ordinatus à susceptorum Ordinum executione, quamdiu proprio Ordinario videbitur expedire, sit suspensus.

a Conc. Carr.
3. cap. 21.

b Sup. Sess. 14.
de refor. c. 2.

c 3.

c Supra c. 3.
Conc. Aurel.

5. c. 5. c. 1. 21.

9. 2. 9. 9. 2. per
totam. cap. 1.

cum seq. de
temp. ordin.

in 6.

C A P V T I X.

Episcopus familiarem ordinans, conferat statim beneficium re ipsa.

Episopus familiarem suum nõ subditum Ordinare non possit, nisi per triennium secum fuerit commoratus, & beneficium, quacumque fraude cessante, statim re ipsa illi conferat: consuetudine quacumque, etiam immemorabili, in contrarium non obstante,

d. c. Non liceat, de prob.

C A P V T X.

Episcopis inferiores Prelati Tonfuram vel minores Ordines ne conferant, nisi, Regularibus sibi subditis: nec ipsi, aut Capitula quacumque dimissorias concedant s̄ graviori in Decretum peccantibus p̄na statuta.

Abbatibus, ac aliis quibuscumque; quantumvis exemptis, non liceat in posterum, intra fines alicuius diocesis consistentibus, etiam si nullius diocesis, vel exempti esse dicantur, cuiquam, qui Regularis subditus sibi non sit, Tonfuram, vel minores Ordines conferre: nec ipsi Abbates, & alij exempti, aut collegia, vel Capitula quacumque, etiam Ecclesiarum cathedralium, litteras dimissorias aliquibus Clericis sæcularibus ut ab aliis or-

a *Supra c. 5.*
cum seq. &
inf. c. 11.
cum seq.

b *Sup. Sess. 7.*
de refor. cap.
10.

dinentur, concedant; sed horum omnium ordinatio, servatis omnibus a quæ in huius sanctæ Synodi decretis continentur, ad Episcopos, intra quorum diocesis fines existunt, pertineat: non obstantibus quibusvis privilegiis, præscriptionibus, aut consuetudinibus, etiam immemorabilibus. Pœnam quoque impositam iis qui contra huius sanctæ Synodi b sub Paulo III. decretum, à Capitulo, Episcopali Sede vacante, litteras dimissorias impetrant; ad illos, qui easdem litteras non à Capitulo, sed ab illis quibusvis, in iurisdictione Episcopi loco Capituli, Sede vacante, succedentibus, obtinerent, mandat extendi. Concedentes autem dimissorias contra formam decreti, ab officio & beneficio per annum sint ipso iure suspensi.

C A P V T XI.

*Interstitia in susceptione minorum Ordinum,
 & certa alia præcepta observanda.*

c c. *In singulis.* 77. *Dist.*
 & *inf. cap. 13*

d *Inf. c. 17.*
 c. 1. 25. *Dist.*
 Conc. 1.

Braccaren. c.
 37. 1. *Nic. c.*
 2. *Sardic.*
 cap. 15.

e *Conc. Tol.*

Minores Ordines iis, qui saltem e Latinâ linguam intelligant, per temporum interstitia, nisi aliud Episcopo expedire magis videretur, conferantur; ut eo accuratius, quantum sit huius disciplinæ pondus, possint edoceri, d ac in unoquoque munere, iuxta præscriptum Episcopi, se exerceant, idque in ea, cui adscripti erunt, Ecclesia; nisi forte ex causa studiorum absint; atque ita de gradu in gradum adscendant; ut in eis cum ætate vitæ meritum & doctrina maior accrescat, quod & bonorum morum exemplum, & assiduum in Ecclesia ministerium, atque maior erga Presbyteros & superiores Ordines reverentia, & crebrior, quam antea corporis Christi Communio maxime comprobabunt. Cumque hinc ad altiores gradus & sacratissima mysteria sit ingressus; nemo iis initietur, e quem non scientiæ spes maioribus Ordini-
 bus

dignum ostendat. Hi vero non nisi post annum à susceptione postremi gradus minorum Ordinum, ad sacros Ordines promoveantur: nisi necessitas, aut Ecclesie utilitas, iudicio Episcopi, aliud exposcat.

8. c. 8. c. *Qui Ecclesia facta,*
& seqq.
 Dist. 59.

CAPVT XII.

Ætas ad maiores Ordines requisita: digni dumtaxat assumendi.

NVLLUS in posterum ad Subdiaconatus ordinem ante vigesimum secundum, ad Diaconatus ante *a* vigesimum tertium, *b* ad Presbyteratus *c* ante vigesimum quintum ætatis suæ annum promoveatur. Sciant tamen Episcopi, non singulos, in ea ætate constitutos debere ad hos Ordines assumi, sed dignos dumtaxat, & quorum probata vita senectus sit. Regulares quoque nec in minori ætate, nec sine diligenti *d* Episcopi examine ordinentur: privilegiis quibuscumque, quoad hoc, penitus exclusis.

2 2. Tol. c. 1.
 & 3. Carth. c. 4.
 & Agat. c. 16. annum 25. requirebant.
 b Annum 30 d requirit. c. Si quis & c.
 Presbyter. 78
 Dist. & Conc. 4. Tol. c. 18, & 19.

CAPVT XIII.

Subdiaconi & Diaconi ordinatio qualis, & eorum munus: nulli Ordines Sacri duo conferantur eodem die.

Subdiaconi & Diaconi ordinentur, *e* habentes bonum testimonium, & *f* in minoribus Ordinibus iam probati, ac literis, & *is*, quæ ad ordinem exercendum pertinent, instructi. Qui sperant, Deo auctore, *g* se continere posse; Ecclesiis, quibus adscribentur, inserviant; sciantque maxime decere, si saltem diebus Dominicis & solemnibus, cum altari ministraverint, sacram Communionem perceperint. Promoti ad sacrum Subdiaconatus Ordinem, *h* si per annum saltem in eo non sint versati, ad altiorem gradum, nisi aliud Episcopo videatur, ascendere non per-

c c. Generalē. de ætate & qual. in Cle. d Ordinarium loci debere esse decrevit Clem. VIII. 1596.
 e 1. Tim. 2. f Conc. 4. Tol. c. 19. c. Quicumque. Dist. 77.
 g c. A multis de ætate & qual.
 h Sup. c. 11.

a c. *Litteras,*
 b c. *Di-*
lectus, de
temp. ord.

mittantur. Duo sacri Ordines a non eodem die etiam Regularibus, conferantur: privilegiis ac indulgiis quibusvis concessis, non obstantibus quibuscumque.

C A P V T XIV.

Quinam ad Presbyteratum assumendi: assumptorum munus.

b 1. *Tim.* 3.
Conc. Tolet.
A. cap. 29.

Qui pie & fideliter in ministeriis antea factis se gesserint, & ad Presbyteratus Ordinem assumuntur, b bonum habeant testimonium: & hi sint, qui non modo in Diaconatu ad minus annum integrum, nisi ob Ecclesie utilitatem ac necessitatem aliud Episcopo videretur, ministraverint; sed etiam ad populum docendum ea, quae scire omnibus necessarium est ad salutem, ac ministranda Sacramenta, diligenti examine procedente, idonei comprobentur: atque ita pietate ac castis moribus conspicui, ut praeclarum bonorum operum exemplum, & vitae monita ab eis possint expectari. Curet Episcopus, ut ij saltem diebus Dominicis, & festis solemnibus: si autem curam habuerint animarum, tam frequenter, ut suo muneri satisfaciant, Missas celebrent. c Cum promotis per saltum, si non ministraverint, Episcopus ex legitima causa possit dispensare,

e c. *Sollicitudo.* 23. *Dist.*
 b 6. *Si officia,* *Dist.* 59.

C A P V T XV.

d *Clem. Dudum.* f *Ac deinde, de sepultis.* *Confirmatur Bulla Pij V. Romani Pontificis* 6. *Aug.* 15 71 c. *Si Episcop. de poen.* in 6.

Nullus Confessiones audiat, nisi ab Ordinario approbatus.

Quamvis Presbyteri in sua ordinatione a peccatis absolvendi potestatem accipiant; decernit tamen sancta Synodus, nullum d etiam Regularem, posse Confessiones saecularium, etiam sacerdotum, audire, nec ad id idoneum reputari; nisi aut parochiale beneficium, aut ab Episcopis per examen, si

illis videbitur esse necessarium, aut aliàs, idoneus iudicetur, approbationem, quæ gratis detur, obtineat: privilegiis & consuetudine quacumque, etiam immemorabili, non obstantibus.

CAPVT XVI.

*Arcentur ab omnibus Ecclesiis inuitiles
& vagi.*

CVM nullus debeat ordinari, qui iudicio sui Episcopi, non sit utilis aut necessarius suis Ecclesiis; sancta Synodus, vestigiis sexti Canonis & Concilij Chalcedonensis in hærendo, statuit, ut nullus in posterum ordinetur, qui illi Ecclesiæ, aut pio loco, pro cuius necessitate aut utilitate assumitur, non adscribatur, ubi suis fungatur muneribus, nec incertis vagetur sedibus. *b* Quod si locum inconsulto Episcopo deseruerit; ei sacrorum exercitium interdicitur. Nullus præterea Clericus peregrinus *c* sine commendatitiis sui Ordinarij litteris ab ullo Episcopo ad diuina celebranda & Sacramenta administranda admittatur.

CAPVT XVII.

*Qua ratione exercitia minorum Ordinum
repetenda.*

VT sanctorum Ordinum à Diaconatu ad Ostiariatum functiones, ab Apostolorum temporibus in Ecclesia laudabiliter receptæ, & pluribus in locis aliquamdiu intermissæ, in usum iuxta sacros *d* Canones reuocentur; nec ab hæreticis, tamquam otiosæ, traducantur; illius pristini moris restituendi desiderio flagrans sancta Synodus, decernit ut in posterum huiusmodi ministeria non nisi per constitutos in dictis Ordinibus exercentur, omnesque & singulos Prælatos Ec-

a c. Neminem
70. *Dist.*
b Conc. Nic.
1 c. 15. & 16.
c. Sanctorum
70. *Dist. c.*
Tue, de cle.
pereg. Conc.
Antioch. sub
Ful. 1. c. 7.
Chalced. c.
126. *Aquis-*
gran. sub
Steph V. pas-
sim. Epauue.
c. 6. & Au-
rel. 5. c. 5.
c Conc. Lao-
dic. c. 41. & 3
Carth. c. 28.
d c. 1. 25.
Dist. c. Aco-
lythus, c.
Exorcista. c.
Lector. c.
Ostiarus &
c. Psalmista.
23. *Dist. Sup.*
c. 11. Innoc.
Epist. 4. c. 5

clesiarum in Domino hortatur, & illis præcipit, ut, quantum fieri commode poterit, in Ecclesiis cathedralibus, collegiatis & parochialibus suæ diocesis, populus frequens, & Ecclesiæ proventus id ferre queant, huiusmodi functiones curent restituendas. & ex aliqua parte reddituum aliquorum simplicium beneficiorum, vel fabricæ Ecclesiæ, si proventus suppetant, aut utriusque illorum, eas functiones exercentibus stipendia assignent; quibus, si negligentes fuerint, Ordinarij iudicio, aut ex parte mutari, aut in totum privari possint. Quod si ministeriis quatuor minorum Ordinum exercendis Clerici cælibes præsto non erunt; suffici possint etiam coniugati, vitæ probatæ, a dummodo non bigami, ad ea munia obeunda idonei, & qui Tonsurâ & habitum Clericalem in Ecclesia gestent.

a c. 1. cum
seqq. de bi-
gam. non ord.

C A P V T X V I I I .

Forma erigendi Seminarium Clericorum, præsertim tenuiorum, in cuius erectione plurima observanda, de educatione promovendorum in Cathedralibus & maioribus Ecclesiis.

b 4. Tolet, in
c. Omnis etas
12. q. 1. Gen.
8. Conc. A-
quisgran. c.
135. Lateran.
sub Leone X.
Sess. 9. de re-
form. Curie.
c. Constituit.
Alexan. III.
parte 1. c. 18.
c. in 2. Lat. c.
11. in c. Quia
nonnullis, de
Magistris.
Sess. 5.
c. 1. de refor.

CVM adolescentium ætas, b nisi recte instituatur, prona sit ad mundi voluptates sequendas; & nisi à teneris annis ad pietatem & religionem informetur antequam vitiorum habitus totos homines possideat, nunquam perfecte, ac sine maximo ac singulari propemodum Dei omnipotens auxilio in disciplina Ecclesiastica perseveret: sancta Synodus statuit, c ut singulæ cathedrales, Metropolitanæ, atque his maiores Ecclesiæ, pro modo facultatem, & diocesis amplitudine certum puerorum ipsius civitatis, & diocesis, vel eius provinciæ, si ibi non reperiantur, numerum in collegio ad hoc prope ipsas Ecclesias, vel alio in loco convenienti, ab Episcopo eligendo, alere, ac religiose

educare, & Ecclesiasticis disciplinis instituerentur teneantur. In hoc vero collegio recipiantur, qui ad minimum duodecim annos, & ex legitimo matrimonio nati sint: ac legere & scribere competenter noverint; & quorum indoles & voluntas spem afferat, eos Ecclesiasticis ministeriis perpetuo inservituros. Pauperum autem filios præcipue eligi vult: nec tamen ditiorum excludit, modo suo sumptu alantur, & studium præ se ferant Deo & Ecclesiæ inserviendi. Hos pueros Episcopus in tot Classes, quot ei videbitur, divisos, iuxta eorum numerum, ætatem, ac in disciplina Ecclesiastica progressum, partim cum ei opportunum videbitur, Ecclesiarum ministri addicet; partim in collegio erudandos retinebit, aliosque in locum educatorum sufficiet: ita ut hoc collegium Dei ministrorum perpetuum seminarium sit. Ut vero in eadem disciplina Ecclesiastica commodius instituantur, Tonsura statim atque habitu Clericali semper utentur: grammatices, cantus, computi Ecclesiastici, & aliarumque bonarum artium disciplinam discunt: sacram Scripturam, libros Ecclesiasticos, homilias Sanctorum, atque Sacramentorum tradendorum, maxime quæ ad confessiones audiendas videbuntur opportuna, & ritum ac ceremoniarum formas ediscunt. Curet Episcopus ut singulis diebus Missæ sacrificio intersint, ac saltem singulis mensibus confiteantur peccata, & iuxta confessoris iudicium sumant Corpus Domini nostri Iesu Christi: cathedrali, & aliis loci Ecclesiis diebus festis inseruiant. Quæ omnia, atque alia ad hanc rem opportuna & necessaria, Episcopi singuli cum consilio duorum Canonorum seniorum, & graviorum, quos ipsi elegerint, prout Spiritus sanctus suggesserit, constituent: eaque ut semper observentur, sæpius visitando operam dabunt.

a c. *Qua ipsi.*
Dist. 38.

Dyscolos, & incorrigibles, ac malorum me-
 rum seminatores acriter punient; eos etiam,
 si opus fuerint, expellendo: omniaque impe-
 dimenta auferentes, quæcumque ad conser-
 vandum & augendum tam pium & sanctum
 institutum pertinere videbuntur, diligenter
 curabunt. Et quia ad collegij fabricam insti-
 tuendam, ad mercedem præceptoribus &
 ministris solvendam, & ad alendam iuven-
 tutem, & ad alios sumptus certi redditus
 erunt necessarij: ultra ea quæ ad institu-
 endos vel alendos pueros sunt in aliquibus Ec-
 clesiis & locis destinata, quæ eo ipso huic Se-
 minario sub eadem Episcopi cura applicata
 censeantur: iidem Episcopi cum consilio
 duorum de Capitulo, quorum alter ab Epi-
 scopo, alter ab ipso Capitulo eligatur, item-
 que duorum de Clero civitatis, quorum qui-
 dem alterius electio similiter ad Episcopum,
 alterius vero ad Clerum pertineat; ex fructi-
 bus integris mensæ Episcopalis, & Capituli,
 & quarumcumque dignitatum, personatum,
 officiorum, præbendarum, portionum, Ab-
 batiarum, & Prioratum, a cuiuscumque
 Ordinis, etiam Regularis, aut qualitatis,
 vel conditionis fuerint, & hospitalium, quæ
 dantur in titulum, vel administrationem,
 iuxta constitutionem Concilij Viennensis,
 quæ incipit: *b* quia contingit: & beneficio-
 rum quorumcumque, etiam Regularium,
 etiam si iuris patronatus cuiuscumque fuerint,
 etiam si exempta, etiam si nullius diocesis,
 vel aliis Ecclesiis, monasteriis, & hospitali-
 bus, & aliis quibusvis locis piis, etiam exem-
 ptis, annexa, & ex fabricis Ecclesiarum, &
 aliorum locorum, etiam ex quibuscumque
 aliis Ecclesiasticis redditibus seu proventi-
 bus, etiam aliorum collegiorum, in quibus
 tamen Seminaria discipulorum, vel docentium
 ad commune Ecclesiæ bonum promovendi
 dum actu non habentur: hæc enim exempta

a Qui exci-
 priantur, vide
 in Bullis Pij
 V. Apostoli-
 cæ 1567.
 Romanus
 1568. Dum
 indefessæ
 1571. & Cle-
 mentis VIII.
 Rom. 1603.
b Vide infr.
 17. Sup. Sess.
 7. c. 15. de ref.
 c. cap. fin. de
 mag. cap.
 Cum ex eo, de
 elect. in 5. &
 c. De quibus
 dam. Dist. 37.

esse voluit : præterquam ratione reddituum qui superflui essent ultra convenientem ipsorum seminariorum sustentationem , seu corporum , vel confraternitatum , quæ in nonnullis locis scholæ appellantur , & omnium monasteriorum , non tamen mendicantium , etiam ex decimis quacumque ratione ad laicos , ex quibus subsidia Ecclesiastica solvi solent , & milites cuiuscumque militiæ , aut Ordinis , pertinentibus , fratribus sancti Ioannis Ierosolymitani dumtaxat exceptis , partem aliquam , vel portionem detrahent : & eam portionem sic detractam , nec non beneficia aliquot simplicia , cuiuscumque qualitatis & dignitatis fuerint , vel etiam præstimonialia , vel præstimonialia portiones , etiam ante vacationem nuncupatas , sine cultus divini , & illa obtinentium præiudicio , huic collegio applicabunt , & incorporabunt. quod locum habeat , etiam si beneficia sint reservata , vel affecta : nec per resignationem ipsorum beneficiorum , uniones & applicationes suspendi , vel ullo modo impediri possint ; sed omnino quacumque vocatione , etiam si in Curia affectum suum sortiantur , & quacumque constitutione non obstante. Ad hanc autem portionem soluendam , beneficiorum , dignitatum , personatum , & omnium , & singulorum supra commemoratorum possessores , non modo pro se , sed pro pensionibus , quas alii forsitan ex dictis fructibus solverent , retinendo tamen pro rata , quidquid pro dictis pensionibus illis erit solvendum ab Episcopo loci per censuras Ecclesiasticas ac alia iuris remedia compellantur : etiam vocato ad hoc , si videbitur , auxilio brachij sæcularis : quibusvis , quoad omnia & singula supradicta , privilegiis , exemptionibus , etiam si specialem derogationem requirerent , consuetudine , etiam immemorabili , quavis appellatione , & allegatione , quæ executionem

impediat, non obstantibus. Succedente vero casu, quo per uniones effectum suum fortientes, vel aliter Seminarium ipsum in totum, vel in partem dotatum reperiatur: tunc portio ex singulis beneficiis, ut supra, detracta, & incorporata ab Episcopo, prout res ipsa exegerit, in totum vel pro parte remittatur. Quod si cathedralium & aliarum maiorum Ecclesiarum Prælati in hac Seminarij erectione, eiusque cōservatione negligentes fuerint, ac suam portionem solvere detrectaverint: Episcopum Archiepiscopus, Archiepiscopum & Superiores Synodus provincialis acriter corripere, eosque ad omnia supradiçta cogere debeat, & ut quamprimum hoc sanctum & pium opus, ubicumque fieri poterit, promoveatur, studiosè curabit. Rationes autem reddituum huius Seminarij Episcopus annis singulis accipiat, præsentibus duobus à Capitulo, & totidem à Clero civitatis deputatis.

*in Sup. Sess. 5.
1. de ref.*

Deinde, ut cum minori impensa huiusmodi scholis instituendis provideatur: statuit sancta Synodus, ut Episcopi, Archiepiscopi, Prælati, & alij locorum Ordinarij scholasterias obtinentes, & alios, quibus est lectionis vel doctrinæ munus annexum, ad docendum in ipsis scholis instituendos, per seipso, si idonei fuerint, alioquin per idoneos substitutos, ab eisdem scholasticis eligendos, & ab Ordinariis approbandos, etiam per subtractionem fructuum, cogant & compellant: Quod si iudicio Episcopi digni non fuerint: alium, qui dignus sit, nominent, omni appellatione remota. quod si neglexerint, Episcopus ipse deputet. Docebunt autem prædicti, quæ videbuntur Episcopo expedire: de cetero vero officia, vel dignitates illæ, quæ scholasteriæ dicuntur, non nisi Doctoribus, vel Magistris, aut Licentiatis in sacra pagina, aut in iure canonico, & aliis personis idoneis,

& qui per seipſos id munus explere poſſint, conferantur, & aliter facta proviſio nulla ſit, & in valida: non obſtantibus quibuſvis privilegiis, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Si vero in aliqua provincia Eccleſiæ tantæ paupertate laborent, ut collegium in aliquibus erigi non poſſit: Synodus provincialis, vel Metropolitanus cum duobus antiquioribus ſuffraganeis in Eccleſia Metropolitana, vel alia provinciæ Eccleſia cōmodiori, unum aut plura collegia, prout opportunum iudicabit, ex fructibus duarum aut plurium Eccleſiarum, in quibus ſingulis collegium cōmode inſtitui non poteſt, erigenda curabit, ubi pueri illarum Eccleſiarum educetur.

In Eccleſiis autem, amplas diœceſes habentibus, poſſit Episcopopus unum vel plura in diœceſi, prout ſibi opportunum videbitur, habere Seminaria: quæ tamen ab illo uno, quod in civitate erectum & conſtitutum fuerit, in omnibus dependeant.

Postremo, ſi vel pro unionibus, ſeu proportionum taxatione, vel aſſignatione, & incorporatione, aut qualibet alia ratione difficultatem aliquam oriri contigerit, ob quam huius Seminarij inſtitutio vel conſervatio impediretur, aut perturbaretur: Episcopopus cum ſupra deputatis, vel Synodus provincialis, pro regionis more, pro Eccleſiarum & beneficiorum qualitate, etiam ſupra ſcripta, ſi opus fuerit, moderando, aut augendo, & omnia & ſingula, quæ ad felicem huius Seminarij proſectum neceſſaria & opportuna videbuntur, decernere, ac providere valeat.

Judicium futurae Sessionis.

Insuper, eadem ſacroſancta Tridentina Synodus proximam futuram Sessionem in diem decimam ſextam menſis Septembris indicit,

in qua agetur de Sacramento Matrimonii, & de alijs, si qua erunt ad doctrinam fidei pertinentia, quæ expediri possint; item de provisionibus Episcopatum, dignitarum, aliorumque beneficiorum Ecclesiasticorum, ac de diversis reformationis articulis.

Prorogata fuit Sessio ad diem xi. Nov.

M. D. LXIII.

S E S S I O XXIV.

Quæ est octava,

SVB PIO IV. PONT. MAX.

C E L E B R A T A

DIE XI. NOV. M. D. LXIII.

Doctrina de Sacramento Matrimonij.

Matrimonij perpetuum indissolubilemque nexum primus humani generis parens divini Spiritus instinctu pronuntiavit, cum dixit: *a* Hoc nunc os ex ossibus meis, & caro de carne mea: quam obrem *b* relinquet homo patrem suum & matrem, & adhærebit uxori suæ, & erunt duo in carne una.

Hoc autem vinculo duos tantummodo copulari, & coniungi, Christus Dominus apertius docuit, cum postrema illa verba, tamquam à Deo prolata, referens dixit: *c* Itaque iam non sunt duo, sed una caro: statimque eiusdem nexus firmitatem, ab Adamo tanto ante pronuntiatam, his verbis confirmavit: *d* Quod ergo Deus coniunxit, homo non separet.

Gratiam vero, quæ naturalem illum amorem perficeret, & indissolubilem unitatem confirmaret, conjugalesque sanctificaret, ipse Christus, venerabilium Sacramentorum institutor atque perfector, sua nobis passione

*Gen. 1.
Ephes. 5.
b c. Fraternalis 35 q. 10.
c. Debitum, de big. c. 1. in prin. de coniu. lepr.
Matth. 19.
c. Matth. 19.
Marci 10. c.
Marinus, de cog. spir.
d c. Sunt qui 27. q. 2. c. De infidelibus, de consang. & affi.*

promeruit, quod a Paulus Apostolus innuit, a *Ephes. 5. in*
 dicens: Viri! diligite uxores vestras, sicut *fi. c. Nemo, in*
 Christus dilexit Ecclesiam, & seipsum tradi- *sine 32. q. 4.*
 dit pro ea: mox subiungens: Sacramentum *c. Debitum,*
 hoc magnum est: ego autem dico in Christo, *de big.*
 & in Ecclesia.

Cum igitur Matrimonium in lege Evange-
 lica veteribus connubiis per Christum gratia
 præstet; merito inter novæ legis Sacramenta
 annumerandum, sancti Patres nostri, *b Conc. Florē*
 Concilia, & c universalis Ecclesiæ traditio semper *rentin. sub*
 docuerunt: aduersus quam impij homines *Eugenio IV.*
 huius sæculi insanientes, non solum pepe- *c c. Ad abo-*
 ram de hoc venerabili sacramēto senserunt; *lendam, de*
 sed de more suo, prætextu Evangelij, liber- *haret.*
 tatem carnis introducentes, multa ab Eccle-
 siæ Catholicæ sensu, & ab Apostolorum tem-
 poribus probata consuetudine aliena, scripto
 & verbo asseruerunt, non sine magna Christi
 Fidelium iactura: quorum temeritati sancta
 & universalis Synodus cupiens occurrere, in-
 signiores prædictorum schismaticorum hære-
 ses, & errores, ne plures ad se trahat pern-
 ciosa eorum contagio, exterminandos duxit,
 hos in ipsos hæreticos, eorumque errores de-
 cernens anathematisimos.

De SACRAMENTO Matrimonij.

CANON I.

Si quis dixerit, matrimonium non esse vere
 & proprie unum ex septem legis Evangelicæ
 Sacramentis *d* à Christo Domino institutum,
 sed ab hominibus in Ecclesia inventum; ne
 que gratiam conferre; anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit, *e* licere Christianis plures
 simul habere uxores, & hoc nulla lege divina
 esse prohibitum, anathema sit.

CANON III.

Si quis dixerit, *f* eos tantum consanguini-
 tatis & affinitatis gradus, qui Levitico expri-

d Matth. 19.

Marc. 10.

Ephes. 5. c.

Ad abolendâs
de her.

e Matth. 19.

c. Si quis. 32.

q. 7. Tototit.

de sponsa duo-

rum. c. Gato-

denus, de d. v.

f Lev. 18 c.

Pittacii 30.

q. 3. 35. q. 2. & 3. per tota m. c. Non de bez, de consang. & affin. muntur, posse impedire matrimonium contrahendum, & dirimere contractum; nec posse Ecclesiam in nonnullis illorum dispensare, aut constituere, ut plures impediunt, & dirimant: anathema sit.

C A N O N IV.

a Matt. 16. 1. Cor. 4. Sup. Sess. 21. c. 19. 2. Si quis dixerit, *a* Ecclesiam non potuisse constituere impedimenta matrimonium dirimentia, vel in iis constituendis errasse, anathema sit.

C A N O N V.

b c. Lege, Dist. 10. c. De illa, cum seq. de divor. c. De infidelibus, de consang. & affin. Si quis dixerit, *b* propter hæresim, aut molestam cohabitationem, aut affectatam absentiam à coniuge, dissolvi posse matrimonij vinculum; anathema sit.

C A N O N VI.

c c. Commissum, de spon. Si quis dixerit, *c* matrimonium ratum non consummatum per solemnem religionis professionem alterius coniugum non dirimi; anathema sit.

C A N O N VII.

d Matt. 16. Luca 10. 1. Cor. 7. c. Placuit. cum multis seq. 32. q. 7. c. Gaudemus, de divor. Si quis dixerit, Ecclesiam errare, eum docuit, & docet, *d* iuxta Evangelicam & Apostolicam doctrinam, propter adulterium alterius coniugum matrimonij vinculum non posse dissolvi, & utrumque, vel etiam innocentem, qui causam adulterio non dedit, non posse, altero coniuge vivente, aliud matrimonium contrahere, mæcharique eum, qui dimissa adultera, aliam duxerit, & eam, quæ, dimisso adultero, alij nupserit; anathema sit.

C A N O N VIII.

Si quis dixerit Ecclesiam errare, cum ob multas causas separationem inter coniuges, quoad thorum, seu quoad cohabitationem, ad certum incertumve tempus fieri posse decernit: anathema sit.

C A N O N IX.

e Dist. 27. e. Presbyteris, Si quis dixerit, *e* Clericos in sacris Ordinibus constitutos, vel Regulares, castitatem

solemniter professos, posse matrimonium *& seqq. 17. q. 1. per totã Ex-*
 contrahere, contractumque validum esse, non *obstante lege Ecclesiastica, vel voto; & op-*
 obstante lege Ecclesiastica, vel voto; & op- *trata. Qui cler-*
 positum nil aliud esse, quam damnare matri- *vel voven. per*
 monium, posseque omnes contrahere matri- *totum. Conc.*
 monium, qui nõ sentiunt se castitatis, etiam *Carthag. 4. c.*
 si eam voverint, habere donum; anathema *104. & Ma-*
 sit: cum Deus id recte petentibus non dene- *tison. 1. c. 12.*
 get, nec a patiatur nos supra id quod possu- *a 1. Cor. 10.*
 mus, tentari. *b Matt. 19.*

CANON X.

Si quis dixerit, *b* statum conjugalem anteponendum esse statui virginitatis, vel cælibatus, & non esse melius *c* ac beatus manere in virginitate aut cælibatu, quam iungi matrimonio; anathema sit.

CANON XI.

Si quis dixerit, prohibitionem solemnitatis nuptiarum *d* certis anni temporibus superstitionem esse tyrannicam, ab Ethnicorum superstitione profectam; aut benedictiones, & alias cærimonias, quibus Ecclesia in illis utitur, damnaverit; anathema sit.

CANON XII.

Si quis dixerit, *e* causas matrimoniales non spectare ad iudices Ecclesiasticos; anathema sit.

Decretum de Reformatione Matrimonij.

CAPUT I.

Matrimonij solemniter contrahendi forma in Conc. Lateran. præscripta innovatur: quoad proclamationes dispensare possit Episcopus. Qui aliter, quam presentibus Parocho & duobus vel tribus testibus contrahit, nihil agit.

TAmetsi dubitandũ non est, elandestina matrimonia libero contrahentium consensu facta, *g* rata & vera esse matrimonia, quamdiu Ecclesia ea irrita non fecit; & pro;

1. per totã Ex-
trata. Qui cler-
vel voven. per
totum. Conc.
Carthag. 4. c.
104. & Ma-
tison. 1. c. 12.
a 1. Cor. 10.
b Matt. 19.
1. Cor. 7. in
fin. c. Nupt.
23. q. 1. c. Qui
fitit. 33. q. 5.
c. Commissam
de sponsal.
b c. Nuptiarũ,
27. q. 1.
c Infra c. 10.
de refer mat.
d c. Multorũ.
35. q. 6. c. 1. in
fi. de consang.
& aff c. Acced-
entibus, de
exces. Præl.
e c. 2. de clan-
despons.

inde iure damnandi sint illi, ut eos sancta Synodus anathemate damnat, qui ea vera ac rata esse negant; quique falso affirmant, matrimonia, à filiis familias sine consensu parentum contracta, irrita esse, & parentes ea rata vel irrita facere posse: nihilominus sancta Dei Ecclesia ex iustissimis causis illa semper a detestata est, atque prohibuit. verum, cum sancta Synodus animadvertat, prohibitiones illas propter hominum inobedientiam non prodesse; & gravia peccata perpenderit, quæ ex eisdem clandestinis coniugiis, ortum habent; præsertim vero eorum qui in statu damnationis permanet, dum, priore uxore, cum qua clam contraxerant, relicta, cum alia palam contrahunt, & cum ea in perpetuo adulterio vivunt. cui malo cum ab Ecclesia, b quæ de occultis non iudicat, succurri non possit, nisi efficacius aliquod remedium adhibeatur: c idcirco sacri Lateranensis Concilij sub Innocentio III. celebrati vestigiis inhærendo, præcipit ut in posterum, antequam matrimonium contrahatur, ter à propriis contrahentium Parochis tribus continuis diebus festivis in Ecclesia inter Missarum solemnias publice denuntietur, inter quos matrimonium sit contrahendum: quibus denuntiationibus factis, si nullum legitimum opponatur impedimentum, ad celebrationem matrimonij in facie Ecclesie procedatur; ubi Parochus, viro & muliere interrogatis, & eorum mutuo consensu intellecto, vel dicat: Ego vos in matrimonium coniungo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti: vel aliis utatur verbis, iuxta receptum uniuscuiusque provincie ritum. Quod si aliquando probabilis fuerit suspicio, matrimonium malitiose impediri posse, si tot præcesserint denuntiationes, tunc vel una tantum denuntiatio fiat; vel saltem Parochus, &

a c. Non omnis. c. Honorantur, & c. ff. 32. q. 2. c. Aliter, & c. Nostrates. 30 q. 5. c. Videtur, qui matr. acc. post. Conc. Tol. 2. 3. c. 10. Conc. Bisont. anno 1559. art. 6. de spons. & matr. Conc. Cameracens. anno 1550. tit. 9. de matrim. b c. Consultuisti, 2 q. 4. c. Ut nostrum, ut Eccl. benef. sine dim. conferantur. c Conc. Later. 4. c. 15. & c. Cum inhibito de cland. desp.

duobus vel tribus testibus presentibus, matrimonium celebretur: deinde ante illius consummationem, denuntiationes in Ecclesia fiant; ut, si aliqua subsunt impedimenta, facilius detegantur: nisi Ordinarius ipse expedire iudicaverit, ut prædictæ denuntiationes remittantur: quod illius prudentiæ & iudicio sancta Synodus relinquit. Qui aliter, quam præsentem Parocho, vel alio sacerdote, de ipsius Parochi seu Ordinarij licentia, & duobus vel tribus testibus matrimonium contrahere attentabunt; eos sancta Synodus ad sic contrahendum omnino inhabiles reddit: & a huiusmodi contractus irritos & nullos esse decernit, prout eos presenti decreto irritos facit, & annullat. Insuper Parochum, vel alium sacerdotem, qui cum minore testium numero, & testes, qui sine Parocho, vel sacerdote, huiusmodi contractui interfuerint, necnon ipsos contrahentes grauer arbitrio Ordinarij puniri præcipit. Præterea eadem sancta Synodus hortatur, ut conjuges ante benedictionem sacerdotalem, in templo suscipiendam, in eadem domo non cohabitent; statuitque *b* benedictionem à proprio Parocho fieri, neque à quoquam, nisi ab ipso Parocho, vel ab Ordinario, licentiam ad prædictam benedictionem faciendam alij sacerdoti concedi posse; quacumque consuetudine, etiam immemorabili, quæ potius corruptela dicenda est, vel privilegio, non obstante. Quod si quis Parochus, vel alius sacerdos, sive regularis, sive secularis sit, etiam si id sibi ex privilegio vel immemorabili consuetudine licere contendat, alterius parochiæ sponso, sine illorum Parochi licentia, matrimonio coniungere aut benedicere ausus fuerit, ipso iure tamdiu suspensus maneat, quamdiu ab Ordinario eius Parochi, qui matrimonio interesse debeat, seu à quo benedictio suscipienda erat, absolvatur. Hæc

a c. Videtur.
35. q. 6.

b c. 1. cum
multis seq.
30. q. 1. c.
c. Nulli, 35.
q. 2.

beat Parochus librum, in quo coniugum & testium nomina, diemque & locum contracti matrimonij describat; quem diligenter apud se custodiat. Postremo sancta Synodus coniuges hortatur, ut antequam contrahant, vel saltem triduo ante matrimonij consummationem, sua peccata diligenter confiteantur, & ad sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum pie accedant. Si quæ provinciæ aliis, ultra prædictas, laudabilibus consuetudinibus & cæremonijs hac in re utuntur, eas omnino retineri sancta Synodus vehementer optat. Ne vero hæc tam salubria præcepta quæquam lateant, Ordinariis omnibus præcipit ut, cum primum potuerint, curent hoc decretum populo publicari ac explicari in singulis suarum diocesium parochialibus Ecclesijs, idque in primo anno quam sæpissime fiat; deinde vero quoties expedire viderint. Decernit insuper, ut huiusmodi decretum in unaquaque parochia suum robur post triginta dies habere incipiat, à die primæ publicationis in eadem parochia factæ, numerandos.

C A P V T II.

Inter quos cognatio spiritualis contrahatur:

a Declaratur
h. c. Bulla Pij
V. Cum il-
lius vicem.
1566.
b c. Non plu-
res. de Conf.
Dist. 4. c. Re-
niens, & fere
per tot de co-
nat. spirit. c.
Quinvis.
vd. in 6.

DOcet experientia, propter multitudinem prohibitionum multoties in casibus prohibitis ignoranter contrahi matrimonia: in quibus vel non sine magno peccato perseveratur, vel ea non sine magno scandalo dirimuntur. Volens itaque sancta Synodus huic incommodo providere, & à cognationis spiritualis impedimento incipiens, statuit ut unus tantum, sive vir, sive mulier, iuxta sacrorum h Canonum instituta, vel ad summum unus & una baptizatum de Baptismo suscipiant: inter quos ac baptizatum ipsum, & illius patrem & matrem, necnon

inter bapatzantem & baptizatum, baptizati- que patrem ac matrem tantum a spiritualis cognatio contrahatur. Parochus, antequam ad baptismum conferendum accedat, diligē- ter ab iis, ad quos spectabit, sciscitetur quem vel quos elegerint, ut baptizatum de sacro fonte suscipiant; & eum vel eos tantum ad illum suscipiendum admittat, & in libro eo- rum nomina describat; doceatque eos quam cognationem contraxerint, ne ignorantia ulla excusari valeant. Quod si alij, ultra designa- tos, baptizatum tetigerint, cognationem spiritua- lem nullo pacto contrahant; b constitutionibus, in contrarium facientibus, non obstantibus. Si Parochi culpa vel negligentia secus factū fuerint, arbitrio Ordinarij punia- tur. c Ea quoque cognatio, quæ ex Confirma- tione contrahitur, confirmantem & confir- matum, illiusque patrem & matrem, ac te- nentem, non egrediatur: omnibus inter alias personas huius spiritualis cognationis impe- dimentis omnino sublatis.

a c. Super qui- bus. c. Pittaciū & c. fi. 30. q. 3. cap. 1. c. Super eo, & fere per totū. de cogn. spiri. c. 1. eod. tit. in 6.

b c. Quamvis, de cog. spir. in 6.

c c. 2. 30. q. 1. c. 1. de cog. spi- rit. in 6.

C A P V T III.

Publicæ honestatis impedimentum certis limitibus coarctatur.

Iustitiæ publicæ honestatis impedimen- tum, ubi sponsalia quacumque ratione valida non erunt, sancta Synodus prorsus tollit; ubi autem valida fuerint, primum gra- dum non excedant; quoniam in ulterio- ribus gradibus iam non potest huiusmodi prohibi- tio absque dispendio observari.

d Declaratur h. c. Bullam Pij V. Ad Romanum spectat 1568. c. 1. de spon- sal. in 6. e c. Quædam, cō multis seq. 32. q. 7 & toto tit. de eo qui cogn. cons. ux. sua

C A P V T IV.

Affinitas ex fornicatione ad secundum gradum restringitur.

Proterea sancta Synodus eisdem & aliis gravissimis de causis adducta, e impedi-

*a Declaratur
Bulla Pij V.
Ad Roma-
num Pontifi-
cem, 1566.*

mentum, quod *a* propter affinitatem ex for-
nicatione contractam inducitur, & matrimo-
nium postea factum dirimit, ad eos tantum,
qui in primo & secundo gradu coniunguntur,
restringit: in ulterioribus vero gradibus sta-
tuit, huiusmodi affinitatem matrimonium
postea contractum non dirimere.

C A P V T V.

*Ne quis intra gradus prohibitos contrahat
quave ratione in illis dispensandum.*

*b e. fi. s. pen.
de cland. des.
Clem. unica.
de cons. &
aff.*

SI quis intra *b* gradus prohibitos scienter
matrimonium contrahere præsumpserit,
separetur, & spe dispensationis consequendæ
careat; idque in eo multo magis locum ha-
beat, qui non tantum matrimonium contra-
here, sed etiam consummare ausus fuerit.
Quod si ignoranter id fecerit, si quidem so-
lemnitates requisitas in contrahendo matri-
monio neglexerit; eisdem subjiçatur pœnis:
c non enim dignus est, qui Ecclesiæ benigni-
tatem facile experiatur, cuius salubria præ-
cepta temere contempnit. Si vero solemnita-
tibus adhibitis, impedimentum aliquot po-
stea subesse cognoscatur, cuius ille probabi-
lem ignorantiam habuit; tunc facilius cum
eo, & gratis dispensari poterit. In contra-
hendis matrimoniis vel nulla omnino detur
dispensatio, vel raro: idque ex causa, &
gratis concedatur. In secundo gradu num-
quam dispensetur, nisi inter magnos Princi-
pes, & ob publicam causam.

*c e. fi. de in-
mun. eccl. c.
Qua frustra,
de usur.*

C A P V T VI.

In raptores animadvertitur.

TECERNIT sancta Synodus, inter raptorem
& raptam, quamdiu ipsa in potestate rap-
toris manserit, nullum posse consistere ma-
trimonium, *d* Quod si rapta à raptore sepa-

d e. fi. de rapt.

De Reformatione matrimonij. 171

rata, & in loco tuto & libero constituta, illum in virum habere consenserit, eam raptor in uxorem habeat; & nihilominus raptor ipse, a ac omnes illi consilium, auxilium & favorem præbentes, sint ipso iure excommunicati, ac b perpetuo infames, omniumque dignitatum incapaces; & si Clerici fuerint, de proprio gradu decendant. c Teneatur præterea raptor mulierem raptam, sive eam uxorem duxerit, sive non duxerit, decenter arbitrio iudicis dotare.

a Conc. Chalci
c 26. c. Eos,
& c. De puel-
lis, 36. q. 2.
b c. Constan-
guineorum. 34
q. 4. & c.
Constituimus
3. q. 5.
c Exaudi 11.
c. 1. de adult.

C A P V T V I I.

Vagi matrimonio caute iungendi.

Multi sunt d qui vagantur, & incertas habent sedes, & ut improbi sunt ingenii, prima uxore relicta, aliam, & plerumque plures, illa vivente, diversis in locis ducunt. cui morbo cupiens sancta Synodus occurrere: omnes, ad quos spectat, paterne monet, ne hoc genus hominum vagantium ad matrimonium facile recipiant: magistratus etiam sæculares hortatur, ut eos severe coërceant. Parochis autem præcipit, se illorum matrimoniis interfint, nisi prius diligentem inquisitionem fecerint, & se ad Ordinarium delata, ab eo licentiam id faciendi obtinuerint.

d Conc. Aga-
then. c. 25.

C A P V T V I I I.

Concubinatus pænis gravissimis punitur.

Grave peccatum est. homines solutos cōcubinas habere: gravissimum vero, & in huius magni Sacramenti singularem contemptum admissum, uxoratos quos in hoc damnationis statu vivere, ac audere eas quandoque domi etiam cum uxoribus alere & retinere. quare, ut huic tanto malo sancta Synodus opportunis remediis provideat, statu

2 *Inf. Sess. 25.*
c. 14. de refor.
Conc. Rom.
sub Nic 2.
in fi. Conc.
Latera. sub
Leone X. Sess.
9. de ref. curia
& aliorum,
vers. concubi-
narij. Conc.
Tolet. 1. c. 17.
c. 75 qui 34.
Dist
b Conc. Arel.
2. c. 3. c. Fra-
ternitatis. 34.
Dist. c. Si con-
cubing. de sen-
ten. excem-
c c. 2. de coha-
bit. cler. &
mul.

d *Easdem in-*
novat. & au-
get Sixtus V.
Bulla Ad cō-
pescendum.
 1586.

e *c. Cum locis.*
c. Requisivit.
& c. Gemma,
de spons.
f Conc. Pari-
sien. 1. c. 6.
Nullus 36. q. 2

huiusmodi concubinarios, tam solutos quam uxoratos, a cuiuscumque status, dignitatis & conditionis existant, si, postquam ab Ordinario, etiam ex officio, ter admoniti ea de re fuerint, concubinas non eiecerint, seque ab earum consuetudine non seiunxerint, ex communicatione feriendos esse: à qua non absolvantur, donec re ipsa admonitioni factæ paruerint. Quod si in concubinato per annum, censuris neglectis, permanserint: contra eos ab Ordinario severe pro qualitate criminis procedatur. Mulieres, b sive conjugatæ, sive solutæ, quæ cum adulteris seu concubinariis publice vivunt, c si ter admonitæ non paruerint, ab Ordinariis locorum, nullo etiam requirente, ex officio grauitèr pro modo culpæ puniantur: & extra oppidum, vel diæcesim, si id eisdem Ordinariis videbitur, invocato, si opus fuerit, brachio sæculari, eiiciantur: d aliis pœnis contra adulteros & concubinarios inflictis, in suo robore permanentibus.

C A P V T I X.

Ne domini temporales aut magistratus quidpiam libertati matrimonij contrarium moliantur.

I Ta plerumque temporalium dominorum ac magistratum mentis oculos terreni affectus atque cupiditates excæcant, ut viros, & mulieres, sub eorum iurisdictione degentes maxime divites, vel spem magnæ hereditatis habentes, minis & pœnis adigant cum iis matrimonium invitos contrahere, quos ipsi domini vel magistratus illis præscripserint. e Quare cum maxime nefarium sit, matrimonij libertatem violare, & ab eis iniurias nasci, à quibus iura expectantur, præcipit sancta Synodus omnibus, cuiuscumque gradus, dignitatis & conditionibus existant, sub f anathematis pœna, quam ipso facto incur,

rant, ne quovis modo directe vel indirecte subditos suos, vel quoscumque alios cogant, quominus libere matrimonia contrahant.

CANON X.

Nuptiarum solemnitates certis temporibus prohibentur.

AB adventu Domini nostri Iesu Christi usque in diem Epiphaniæ, & à feria quarta Cinerum usque in octavam Paschatis inclusive, antiquas solemnium nuptiarum prohibitiones diligenter ab omnibus observari sancta Synodus præcipit: in aliis vero temporibus nuptias solemniter celebrari permittit: quas Episcopi, ut ea qua decet modestia & honestate fiant, curabunt: b sancta enim res est matrimonium, & sancte tractandum.

a Conc. Laod. dicen. Can. 52.
Conc. Valentin. c. 3. c. 6.
Non oportet, cum tribus seqq. 33. q. 41
c. Capellanus, de fer.
b c. Deinde 26. Dist. 1

Decretum de Reformatione.

Eadem sacrosancta Synodus, reformationis materiam prosequens; hæc in præsentis Sessione statuenda decernit.

CAPUT I.

Norma procedendi ad creationem Episcoporum & Cardinalium.

SI in quibuslibet ecclesiæ gradibus providenter scienterque curandum est ut in Domini domo nihil sit inordinatum, nihilque præposterum: multo magis elaborandum est ut in electione eius qui supra omnes gradus constituitur, non erretur: nam totius familiæ domini status & ordo nutabit, si, quod requiritur in corpore, non inveniatur in capite. unde, etsi d alias sancta Synodus de promovendis ad cathedrales & superiores Ecclesias nonnulla utiliter decrevit; hoc tamen munus huiusmodi esse censet, ut, si pro rei magnitudine expendatur, nunquam satis cautum de

c c. Miramini Dist. 61,

d Supra de re for. Sess. 6. c. 1. Sess. 7. c. 1. & 3. & Sess. 22. cap. 1.

eo videre possit. Itaque statuit ut cum primū ecclesia vacauerit, supplicationes ac preces publice privatimque habeantur, atque à Capitulo per civitatem & diocesim indicantur: quibus Clericus populusque bonum à Deo pastorem valeat impetrare. Omnes vero, & singulos, qui ad promotionem præficiendorum, quodcumque ius, quacumque ratione, à Sede Apostolica habent, aut alioquin operam suam præstant, nihil in iis pro præsentis temporum ratione innovando, hortatur & monet, ut in primis meminerint, nihil se ad Dei gloriam, & populorum salutem utilius posse facere; quam si bonos Pastores, & Ecclesiæ gubernandæ idoneos promoveri studeant; eosque alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, nisi quos digniores & Ecclesiæ magis utiles ipsi iudicaverint, non quidem precibus, vel humano affectu, aut ambientium suggestionibus; sed, eorum exigentibus meritis, præfici diligenter curaverint; & quos ex legitimo matrimonio natos, & vita, ætate, doctrina, atque aliis omnibus qualitatibus præditos sciant, *b* quæ iuxta sacros Canones & Tridentinæ huius Synodi decreta requiruntur. Quoniam vero insumendo de prædictis omnibus qualitatibus gravi, idoneoque bonorum & doctorum virorum testimonio, non uniformis ratio ubique ex nationum, populorum ac morum varietate potest adhiberi, *c* mandat Sancta Synodus, ut in provinciali Synodo per Metropolitanum habenda, præscribatur quibusque, locis & provinciis propria examinis, seu inquisitionis, aut instructionis faciendæ forma Sanctissimi Romani Pontificis arbitrio approbanda, quæ magis eisdem locis utilis atque opportuna esse videbitur; ita tamen, ut, cum deinde hoc examē. seu inquisitio de persona promovenda perfecta fuerit; ea in instrumentum publicum redacta, cum toto re-

a Conc. Tolet.
4. c. 18.

b c. Cum in
cunctis. & c.
cum nobis
olim, de elect.
Conc Later.
sub Leone 10.
de ref curiæ
in princ. Sess.
9. cum alleg.
sub. Sess. 22.
de ref. c. 2.
c Prescribitur
alia forma in
Bulla Gregor.
14. anni 1590
quæ incipit
Onus.

timonio *a* ac professione fidei ab eo facta, *d* *Vide inf.*
 quamprimum ad sanctissimum Romanum *X L,*
 Pontificem omnino transmittatur : ut ipse
 Summus Pontifex plena totius negotij , ac
 personarum noticia habita, pro gregis Domi-
 nici commodo de illis , si idonei per examen
 seu per inquisitionem factum reperti fuerint,
 Ecclesiis possit utilius providere. Omnes vero
 inquisitiones , informationes , testimonia ac
 probationes , quæcumque de Promovendi
 qualitatibus , & Ecclesiæ statu , à quibuscum-
 que , etiam in Romana Curia , habuæ , per
 Cardinalem , qui relationem facturum erit in
 Consistorio , & alios tres Cardinales diligen-
 ter examinentur ; ac relatio ipsa Cardinalis
 relatoris, & trium Cardinalium subscriptione
 roboretur : in qua ipsi singuli quatuor Cardi-
 nales affirmant, se, adhibita accurata diligen-
 tia , invenisse promovendos qualitatibus à
 iure & ab hac *b* sancta Synodo requisitis,
 præditos , ac certo existimare sub periculo
 salutis æternæ idoneos esse, qui Ecclesiis præ-
 ficiantur ; ita ut relatione in uno Consistorio
 facta , quo maturius interea de ipsa inquisi-
 tione cognosci possit , in aliud Consistorium
 iudicium differatur ; nisi aliud Beatissimo
 Pontifici videbitur expedire. Ea vero omnia
 & singula , quæ de Episcoporum præficiendo-
 rum vita , ætate , doctrina & ceteris qualita-
 tibus aliàs in eadem Synodo constituta sunt,
 decernit eadem etiam in *c* creatione sanctæ
 Romanæ Ecclesiæ Cardinalium , etiam si Dia-
 cono sint , exigenda ; quos Sanctissimus Ro-
 manus Pontifex ex omnibus Christianitatis
 nationibus , quantum commode fieri poterit,
 prout idoneos repererit , assumet. Postremo
 eadem sancta Synodus , tot grauissimis Eccle-
 siæ incommodis commota , non potest non
 commemorare , nihil magis Ecclesiæ Dei esse
 necessarium , quam ut Beatissimus Romanus
 Pontifex , quam sollicitudinem universæ Ec-

*b In dictis
locis.*

*c Quid in
creatione
Cardinalium
observandum
vide in Consti
Sixti V. Post
quam. 1586
& Religiosa.
1587.*

clesiæ ex muneris sui officio debet, eam hiè potissimum impendat, ut lectissimos tantum sibi Cardinales adsciscat: & bonos maxime atque idoneos Pastores singulis Ecclesiis præficiat: idque eo magis, quod ovium Christi sanguinem, quæ ex malo negligentium & sui officij immemororum Pastorum regimine peribunt, Dominus noster Iesus Christus a de manibus eius sit requisiturus.

2 Ezech. 3. &
18. Act. 20. c.
Ephè 43. Dist.
Sup. Sess 6. de
reform. c. 1.

C A P V T II.

Synodi Provinciales, quolibet triennio: Diocesana quotannis celebrentur: qui eas cogere, quive illis interesse debeant.

b c. Propter
ecclesiasticas
cum seq. 18.
Dist. c. Sicut
olim, de ac-
cusat. Conc.
Aurel. 2, c. 1.
c inf. c. 21.
d Conc. Later.
sub Leone 10.
Sess. 10. In 2.
Lateran. sub
Innoc. 3. c. 6.
exigebatur ut
singulis annis
Metropolitani
visitaret.

PROVINCIALIA Concilia, sicubi omissa sunt, pro moderandis moribus; corrigendis excelsibus, controversiis componendis, b aliisque ex sacris Canonibus c permissis renoventur. Quare Metropolitanus per se ipsos, seu, illis legitime impeditis, Coëpiscopus antiquior intra annum ad minus à fine præsentis Concilii, & deinde d quolibet saltem triennio post octavam Paschæ Resurrectionis Domini nostri Iesu Christi, seu alio commodiori tempore pro more provinciæ, non prætermittat Synodum in provincia sua cogere: quoque Episcopi omnes, & alii, qui de iure vel consuetudine interesse debent, exceptis quibus cum imminente periculo transfretandum esset, convenire omnino teneantur. Nec Episcopi comprovinciales, prætextu cuiuslibet consuetudinis, ad Metropolitanam Ecclesiam in posterum accedere inviti compellantur. Itidem Episcopi, qui nulli Archiepiscopo subiiciuntur, aliquem vicinum Metropolitanum semel eligant; in cuius Synodo provinciali cum aliis interesse debeant: & quæ ibi ordinata fuerint, observent, ac observari faciant. In reliquis omnibus eorum exemptio, & privilegia salva atque integra maneant.

neant. a Synodi quoque diocesanae quotannis celebrentur: ad quas exempti etiam omnes qui alias, cessante exemptione, interesse deberent, nec capitulis generalibus subduntur, accedere teneantur; ratione tamen parochialium aut aliarum secularium Ecclesiarum, etiam annexarum, debeant ij qui illarum curam gerunt, quicumque illi sint, Synodo interesse. Quod sis in his tam Metropolitanis, quam Episcopi, & alij superscripti negligentes fuerint; poenas, sacris b Canonibus sancitas, incurrant.

CAPUT III.

*Qua ratione visitatio per Praelatos
facienda.*

Patriarchae, Primate, Metropolitanis, & Episcopi propriam diocesim per se ipsos, aut si legitime impediti fuerint, per suum generalem Vicarium, aut Visitatorem, si quotannis rotam, propter eius latitudinem, visitare non poterunt, saltem maiorem eius partem; ita tamen, ut tota biennio per se, vel Visitatores suos compleatur, visitare non praetermittant. A Metropolitanis vero, etiam post plene visitatam propriam diocesim, non visitentur Cathedrales Ecclesiae, neque dioceses suorum comprovincialium, nisi causa cognita & probata in Concilio provinciali: Archidiaconi autem, Decani, & alij inferiores in iis Ecclesiis, ubi haecenus visitationem exercere legitime consueverunt, debeant quidem, assumpto notario, de consensu Episcopi deinceps per seipsos tantum ibidem visitare; Visitatores etiam à Capitulo deputandi, ubi Capitulum ius visitandi habet, prius ab Episcopo approbentur: sed non ideo Episcopus, vel, eo impedito, eius visitator eadem Ecclesias seorsum ab his visitare prohibeatur; cui ipsi Archidiaconi, vel alij infe-

a *Conc. Basil. Sess. 15. Tob. sub Sixto IV. cap. 1.*

b *Dist. 18. fere per tota. Conc. Aurel. s. c. 18. Tar. rac. 1. c. 6. Tolet. 11. c. 15. & Basil. Sess. 8.*

c *Conc. Tol. 4. c. 35. c. Episcoporum. 10. q. 1.*

riores, visitationis factæ infra mensem rationem reddere, & depositiones testium ac integra acta ei exhibere teneantur; non obstantibus quacumque consuetudine, etiam immemorabili, atque exemptionibus & privilegiis quibuscumque. Visitationum autem omnium istarum a præcipuis sit scopus, sanam, orthodoxamque doctrinam, expulsis hæresibus inducere, bonos mores tueri, prævios corrigere; populum cohortationibus & admonitionibus ad religionem, pacem, innocentiamque accendere; cetera, prout locus, tempus & occasio feret, ex visitantium prudentia ad fidelium fructum constituere. Quæ ut facilius, feliciusque succedant, monentur prædicti omnes & singuli, ad quos visitatio spectat, ut paterna charitate Christianoque zelo omnes amplectantur: ideoque modesto contenti equitatu, famulatuque, studeant quam celerrime, debita tamen cum diligentia, visitationem ipsam absolvere: Interimque caveant, ne inutilibus sumptibus *b* cuiquam graves onerosive sint, neve ipsi, aut quisquam suorum quicquam procurationis causa pro visitatione, etiam testamentorum ad pios usus, præter id quod ex relictis piis iure debetur, aut alio quovis nomine, nec pecuniam, nec munus, quodcumque sit, etiam qualitercumque offeratur, accipiant: non obstante quacumque consuetudine, etiam immemorabili: *c* exceptis tamen victualibus, quæ sibi ac suis frugaliter, moderateque pro temporis tantum necessitate, & non ultra, erunt ministranda. Sit tamen in optione eorum qui visitantur, si malint solvere id quod erat ab ipsis antea solvi, certa pecunia taxata, consuetum: an vero prædicta victualia subministrare: salvo item iure conventionum antiquarum cum monasteriis, aliisque piis locis, aut Ecclesiis non parochialibus intento, quod illæsum permaneat. In iis vero locis

*a c. 1. §.
Sane, de cens.
in 6. c. unic.
85. Dist.*

*b Conc. Braccaren. 1. c. 1.
& Ticinen.
vers. Statutum etiam ne
Episcopi. c.
Cavendum.
c. Placuit, &
c. Inter cetera. 10. q. 3.
& c. Cum
Apostolus, de censib.
& c. Si Episcopus, de offic.
ord. in 6.*

seu provinciis, ubi consuetudo est, ut nec victualia, nec pecunia, nec quidquam aliud à visitatoribus accipiantur; sed omnia gratis fiant, ibi id observetur. Quod si quisquam, quod absit, aliquid amplius in supradictis omnibus casibus accipere præsumpserit; is præter dupli restitutionem, intra mensem faciendam, aliis etiam pœnis iuxta Constitutionem Concilij generalis Lugdunensis, quæ incipit: *a* Exigit; nec non & aliis pœnis in Synodo provinciali, arbitrio Synodi, absque ulla spe veniæ, multetur. Patroni vero in iis quæ ad Sacramentorum administrationem spectant, nullatenus se præsumant ingerere, neque visitationi ornamentorum Ecclesiæ, aut bonorum stabilium, seu fabricarum proventibus immisceant; nisi quatenus id eis ex institutione ac fundatione competat: sed Episcopi ipsi hæc faciant, & fabricarum redditus in usus Ecclesiæ necessarios & utiles, prout sibi expedire magis visum fuerit, expendi curent.

a Vide inf.
X XV III

CAPVT IV.

Prædicationis munus à quibus & quando obeundum: Ecclesia Parochialis ad audiendum verbum Dei adeunda. Nullus contradicente Episcopo, prædicet.

PRÆDICATIONIS munus *b* quod Episcopo- rum præcipuum est, cupiens sancta Synodus, quo frequentius possit ad fidelium salutem exerceri, Canones alios super hoc editos, sub fel. rec. c. Paulo III. aptius præsentium temporum usui accommodando, mandat, ut in Ecclesia sua ipsi per se, *d* aut, si legitime impediti fuerint, per eos quos ad prædicationis munus assument; in aliis autem Ecclesiis per Parochos, sive, iis impeditis, per alios ab Episcopo impensis eorum qui eas præstare vel tenentur, vel solent, deputandos

b Conc. Carthag. 4. c. 20.
c Remen. c. 14. in c. Episcopi nullam rei 88. Dist.
c Sup. Sess. 5. de ref. c. 2.
d Conc. Arlacen. 4. c. 10. Lateranen. sub Inn. III. c. 10. in c. Inter cetera de off. ord. Conc. Magûriacum c. 25. Sup. Sess. 5. de reform. c. 2.

in civitate, aut in quacumque parte diœcesis, censebunt expedire, saltem omnibus Dominicis & solemnibus diebus festis; tempore autem Ieiuniorum, Quadragesimæ & Aduentus Domini quotidie, vel saltem tribus in hebdomada diebus, si ita oportere duxerint, sacras Scripturas divinamque legem annuntient; & alias, quotiescumque id opportune fieri posse iudicauerint: Moneatque Episcopus populum diligenter, teneri unumquemque parochiæ suæ interesse, ubi commode id fieri potest, *a* ad audiendum verbum Dei. Nullus autem sæcularis, *b* sive regularis, etiã in Ecclesiis suorum Ordinum, contradicente Episcopo, prædicare præsumat. Idem etiam saltem Dominicis & aliis festivis diebus pueros in singulis parochiis *c* fidei rudimenta, & obedientiam erga Deum & parentes diligenter ab iis, ad quos spectabit, doceri curabunt; & si opus sit, etiam per censuras Ecclesiasticas compellent: non obstantibus privilegiis & consuetudinibus. In reliquis, ea, quæ de prædicationis munere *d* sub eodem Paulo III. decreta fuerunt, suum robur obtineant.

a 4. Carthag. c. 2. in c. Sacerdote, de Conf. Dist. 1. Theodulphus Episc. Aurel. epist. ad Parochos, in fi. *b* Vide Bullam Gregorij XIII. in gratiã Soc. Jesu: qua incipit. Vigore 1584. *c* Vide Conf. Pij V. Ex debito 1571. quam ampliarit Greg. XIII. 30.

Octob. 1572. *d* Sess. 5. c. 2. de reform. *e* Conc. Sardicen. c. 3. c. Ad abolendam, de heres. *f* Confirmatur Bulla Pij V. Si de protegendis. 1569.

C A P V T V.

Causæ criminales contra Episcopos, maiores à solo Sum. Pont. minores à Concilio Provinciali cognoscantur.

CAUSÆ criminales *c* graviores contra Episcopos, etiam hæresis, quod absit, quæ depositione aut privatione dignæ sunt, *f* ab ipso tantum Summo Romano Pontifice cognoscantur, & terminentur. Quod si eiusmodi sit causa, quæ necessario extra Romanam curiam sit committenda, nemini prorsus eâ committatur, nisi Metropolitanis, aut Episcopis, à Beatissimo Papa eligendis. Hæc vero commissio & specialis sit, & manu ipsius Sanctissimi Pontificis signata, nec unquam

plus his tribuat, quam et solam facti instrutionem sumant, processumque conficiant; quem statim ad Romanum Pontificem transmittant; a reseruat eadem Sanctissimo sententia definitiua. Cetera alias sub fel. rec. Iulio III. super his decreta; necnon & constitutio sub Innocentio III. in Concilio generali, quæ incipit: b Qualiter & quando; quam sancta Synodus in præsentem innouat; ab omnibus obseruetur. Minores vero criminales causæ Episcoporum in Concilio tantum provinciali cognoscantur, & terminentur, vel à deputandis per Concilium provinciale.

a *Sup. Sess.*
13. de ref. c.
6. 7. & 8.

b *Vide inf.*
XXIX.

CAPVT VI.

*Datur Episcopis potestas circa irregularitatum
& suspensionum dispensationes, & criminum absolutiones.*

Liceat Episcopis in irregularitatibus omnibus & suspensionibus, ex delicto occulto provenientibus, c excepta ea quæ oriatur ex homicidio voluntario, & exceptis aliis deductis ad forum contentiosum, d dispensare: & in quibuscumque casibus occultis, e etiam Sedi Apostolicæ reseruatis, delinquentes quoscumque sibi subditos, in diocesi sua per seipsum, aut Vicarium, ad id specialiter deputandum, in foro conscientiæ gratis absolvere, imposita pœnitentiâ salutari. Idem & in hæresis crimine in eodem foro conscientiæ eis tantum, non eorum Vicariis, sit permiffum.

c *Sup. Sess.*
14. c. 7. c.
Miror. & c.
Contumaces.
50. Dist.
d *Consule*
Bullam Cœne
Domini.
e *De quibus*
sub Alexandro
in Concil.
Later. parte
14. *constitut.*
citus.

CAPVT VII.

Sacramentorum virtus, antequam populo administrantur, ab Episcopis & Parochis explicetur inter Missarum solemnia sacra pagina explanentur.

VT fidelis populus ad suscipienda Sacramenta maiori cum reverentia atque

animi devotione accedat ; præcipit sancta Synodus Episcopis omnibus , ut non solum , eum hæc per se ipsos erunt populo administranda , prius illorum vim & usum pro suscipientium captu explicent ; sed etiam idem à singulis Parochi pie , prudenterque , etiam lingua vernacula , si opus sit , & commode fieri poterit , servari studeant , iuxta formam à sancta Synodo in Catechesi singulis Sacramentis præscribendam ; quam Episcopi in vulgarem linguam fideliter verti , atque à Parochis omnibus populo exponi curabunt : nec non ut *a* inter Missarum solemniam , aut divinatorum celebrationem , sacra eloquia , & salutis monita eadem vernacula lingua , singulis diebus festis vel solemnibus explanent ; eademque in omnium cordibus , postpositis inutilibus quæstionibus , inferere , atque eos in lege Domini erubere studeant .

a *Supra* *Seß*
22. de sacrificio
Missæ c.
3.

C A P U T VIII.

Publice peccantes publice pœniteant, in Episcopo aliter videatur : Pœnitentiarius in Cathedralibus instituendus.

b *1. Tim. 5.*
c *Sed illud,*
45 Dist. c. Si
peccaverit, &
Ergo 2. q. 1.
c. 1. de
pœn. & rem.
c. c. Pœnit, &
c. In capite,
c. 1. seq. 50.
Dist.

A Postolus monet , *b* publice peccantes palam esse corripiendos. Quando igitur ab aliquo publice , & in multorum conspectu crimen commissum fuerit , unde alios scandalo offensos , commotosque fuisse non sit dubitandum : huic condignam pro modo culpæ pœnitentiam *c* publicè iniungi oportet ; ut quos exemplo suo ad malos mores provocavit . suæ emendationis testimonio ad rectam revocet vitam. Episcopus tamen publicæ hoc pœnitentiæ genus in aliud secretum poterit commutare , quando ita magis iudicaverit expedire. In omnibus etiam cathedralibus Ecclesiis , ubi id commode fieri poterit , Pœnitentiarius aliquis cum unione præbendæ proxime vacaturæ , ab Episcopo instituarur ,

qui Magister sit, vel Doctor, aut Licentiatuſ in Theologia vel iure Canonico, & annorum quadraginta, ſeu aliàs qui aptior pro loci qualitate reperiatur; qui dum confessiones in Eccleſia audiet, interim præſens in choro cenſeatur.

CAPVT IX.

A quo viſitari debeant Eccleſia ſæculares nullius diœceſis.

QUæ alias ſub ſel. rec. Paulo III. b & nuper ſub Beatiffimo Domino noſtro Pio I V. in hoc eodem Concilio de adhibenda ab Ordinariis diligentia in beneficiorũ, etiam exemptorum, viſitatione conſtituta ſunt; eadem etiam in iis Eccleſiis ſæcularibus obſerventur, quæ in nullius diœceſi eſſe dicuntur; ut ab Epifcopo, cuius Cathedralis Eccleſia eſt proximior, ſi id conſtet, alioquin ab eo qui ſemel in Concilio provinciali à Prælato loci illius electus fuerit, tamquam Sedis Apoſtolicæ delegato, viſitentur: non obſtantibus privilegiis & conſuetudinibus quibuſcumque, etiam immemorabilibus.

a Sup. Seſſ.
6. de ref. c. 4.
b Seſſ. 7. de
ref. c. 8.
b Seſſ. 21. de
ref. c. 8.

CAPVT X.

Executio viſitationis à ſubditis ne ſuſpendatur.

EPiſcopi, ut aptius, quem regunt, populum poſſint in officio atque obedientia continere, in omnibus iis quæ ad viſitationem, ac morum correctionem, ſubditorum ſuorum ſpectant, ius & poteſtatem habeant, etiam tamquam Apoſtolicæ Sedis delegati, ea ordinandi, moderandi, puniendi, & exequendi, iuxta canonum ſanctiones, quæ illis ex prudentia ſua pro ſubditorum emendatione, ac diœceſis ſuæ utilitate neceſſaria videbuntur. d Nec in his, ubi de viſitatione aut

c c. Tranſmiſſam, de elect.

d Sup. Seſſ.

13. de refor.
c. 1. Sess. 14.
de ref. c. 4. &
Sess. de ref.
c. 1.

morum correctione agitur, exemptio, aut ulla
inhibitio, appellatio, seu querela, etiam ad
Sedem Apostolicam, interposita, executionem
eorum, quæ ab iis mandata, decreta aut
iudicata fuerint, quoquo modo impediatur, aut
suspendatur.

C A P V T XI.

*Honorarij tituli, aut privilegia particularia,
Episcoporum iuri nihil detrahant. Cap. Cum
Capella, extra, de privilegijs, innovatur.*

a Sup. Sess.
6. c. 3. de ref.
c. Cum &
plantare, de
privil. & ve-
nerabili, de
verb. sign.

b Horum fa-
cultates &
indulta ad
hoc restringit
Pius V in
Bulla. Quam-
vis 1568.

c Vide inf.
XXXII.

QUoniam privilegia & exemptiones,
quæ variis titulis plerisque concedun-
tur, hodie perturbationem in Episcoporum
iurisdictione excitare, & exemptis occasio-
nem laxioris vitæ præbere dignoscuntur; de-
cernit sancta Synodus, ut, si quando iustis,
gravibus & fere necessariis suadentibus cau-
sis, aliquos honorariis titulis Prænotariatus,
Acolythatus, Comitatus Palatini, Capellani
Regij, aut aliis huiusmodi in Romana Curia,
vel extra; insignibus decorandos esse placue-
rit: necnon alios, cuicumque monasterio
oblatos, vel quomodocumque addictos, aut
sub nomine fervientium militiis, seu mona-
steriis, hospitiis, collegiis, aut quocum-
que alio titulo assumi, nihil ex iis privilegijs
detrahitum esse Ordinariis intelligatur, quo-
minus ijs, quibus ea iam concessa sunt, vel in-
posterum concedi contigerit, ipsis Ordinariis
tamquam Apostolicæ Sedis delegatis, plene
in omnibus, & quoad Capellanos Regios,
iuxta constitutionem Innocentij III. quæ in-
cipit: c Cum Capella, subiecti existant: ex-
ceptis tamen iis qui prædictis locis aut mili-
tiis actu serviunt, & intra eorum septa ac do-
mos resident, subque eorum obedientia vi-
vunt, sive iis qui legitime, & secundum re-
gulam earundem militiarum professionem
fecerint, de qua Ordinario constare debeat;

non obstantibus privilegiis quibuscumque, etiam religionis sancti Iohannis Ierosolymitani, & aliarum militiarum. Quæ vero privilegia residentibus in Curia Romana vigore a Eugenianæ Constitutionis, aut familiaritatis Cardinalium competere solent; ea in iis qui beneficia Ecclesiarum obtinent, ratione prædictorum beneficiorum minime intelligantur; sed Ordinarij iurisdictioni subiecti permaneant, non obstantibus quibuscumque inhibitionibus.

a c. Divina:
de privil. in
Extravag.
com.

CAPUT XII.

*Quales esse debeant promovendi ad dignitates
& canonicatus cathedralium Ecclesiarum:
quidve promoti præstare teneantur.*

CUM dignitates in Ecclesiis, præsertim cathedralibus, ad cõservandam, augendamq; Ecclesiasticam disciplinam fuerint institutæ, ut, qui eas obtinerent, pietate præcellerent, aliisque exemplo essent, atque Episcopos opera & officio iuvarent: merito qui ad eas vocantur, tales esse debent, qui suo muneri respondere possit. *b* Nemo igitur deinceps ad dignitates quascumque, quibus animarum cura subest, promoveatur, nisi qui saltem xxv. suæ ætatis annum attigerit; & in Clericali ordine versatus, doctrina ad suum munus exsequendum necessaria, ac morum integritate commendetur; iuxta Constitutionem Alexandri III. in Concilio Lateranensi promulgatam, quæ incipit: *c* Cum in cunctis. Archidiaconi etiam, qui *d* oculi dicuntur Episcopi, sint in omnibus Ecclesiis, ubi fieri poterit, Magistri in Theologia, seu Doctores aut Licentiati in iure canonico. Ad ceteras autem dignitates, vel personatus quibus animarum cura nulla subest, Clerici aliquin idonei, & xxi. annis non minores, adfiscantur. Provisi etiam de beneficiis qui-

b *Sup. Sess.*
22. cap. 2.

c *Vide inf.*
pag. 10. in §.
Inferiora.

d *Clem. 1.*
epist. 1. ad
Iacob. Anacl.
epist. 1. c.
Diaconi. 93.
Dist. 6. c.
Ad hæc, de
off. Archi-
diac.

buscumque curam animarum habentibus, teneantur à die adeptæ possessionis, ad minus intra duos menses, *a* in manibus ipsius Episcopi, vel, eo impedito, eorum generali eius Vicaria, seu officiali, orthodoxæ suæ *b* fidei publicam facere professionem, & in Romanæ Ecclesiæ obedientia se permansuros sponteant ac iurent. Provisi autem de canonicis, & dignitatibus, in Ecclesiis cathedralibus, non solum coram Episcopo seu eius Officiali; sed etiam in Capitulo, idem facere teneantur: alioquin prædicti omnes provisi, ut supra, fructus non faciant suos; nec illis possessio suffragetur. *c* Neminem etiam deinceps ad dignitatem, canonicatum, aut portionem recipiant, nisi qui eo Ordine sacro aut sit initiatus, quem illa dignitas, præbenda, aut portio requirit; aut in tali ætate, ut intra tempus à iure & ab hac sancta Synodo statutum, initiari valeat. In omnibus vero Ecclesiis cathedralibus omnes canonicatus ac portiones habeant annexum Ordinem Presbyterij, Diaconatus, vel Subdiaconatus: Episcopus autem cum concilio Capituli designet ac distribuat, prout viderit expedire, quibus quisque Ordo ex sacris annexus in posterum esse debeat; ita tamen, ut dimidia saltem pars Presbyteri sint, ceteri vero Diaconi aut Subdiaconi: ubi vero consuetudo laudabilior habet ut plures vel omnes sint Presbyteri, omnino observetur. Hortatur etiam sancta Synodus, ut in provinciis, ubi id commode fieri potest, dignitates omnes, & saltem dimidia pars canonicatum, in cathedralibus Ecclesiis, & collegiatis insignibus conferantur tantum Magistris, vel Doctoribus, aut etiam Licentiatis in Theologia, vel Iure canonico. Præterea obtinentibus in eisdem cathedralibus aut collegiatis dignitates, canonicatus, præbendas, aut portiones, *d* non liceat vigore cuiuscumque statuti aut consuetu-

a Conc. 4.
Tol. c. 16.
b Qui præterea ad professionem fidei teneantur, vide in Const. Pij IV. In sacrosancta. 1564. infr. pag. 40.
c 1. & seqq. de et. & qual. c. Licet can. & c. Cum ex eo, de elec. in 6. Sup. Sess. 7. de reform. cap. 12.

d Sup. Sess. 13. de ref. c. 1.

dinis, ultra tres menses, ab eisdem Ecclesiis quolibet anno abesse: a salvis nihilominus earum Ecclesiarum constitutionibus, quæ longius servicij tempus requirunt: alioquin primo anno privetur unusquisque dimidia parte fructuum, quos ratione etiam præbendæ ac residentiz fecit suos. quod si iterum eadem fuerit usus negligentia, privetur omnibus fructibus quos eodem anno lucratus fuerit. crescente vero contumacia, contra eos, b iuxta sacrorum Canonum constitutiones, procedatur. c Distributiones vero, qui statis horis interfuerint, recipiant: reliqui, quavis collusione aut remissione exclusa, his careant, iuxta Bonifacij VIII. decretum, quod incipit: d Consuetudinem: quod sancta Synodus in usum revocat, non obstantibus quibuscumque statutis & consuetudinibus. e Omnes vero divina per se, & non per substitutos, compellantur obire officia; & Episcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti, adistere, inservire, atque in choro, ad psallendum instituto, hymnis & canticis Dei nomen reverenter, distincte, devoreque laudare. Vestitu insuper decenti tam in Ecclesia quam extra assidue utantur; fab illicitisque venationibus, aucupijs, choreis, tabernis, lussibusque abstineant: atque ea morum integritate polleant, ut merito Ecclesiæ Senatus dici possint. Cetera, quæ ad debitum in divinis officiis regimen spectant, deque congrua in his canendi seu modulandi ratione, de certa lege in choro conveniendi, & permanendi, simulque de omnibus Ecclesiæ ministris, quæ necessaria erunt, & si qua huiusmodi: Synodus provincialis, pro cuiusque provinciæ utilitate & moribus, certam cuique formulam præscribet. Interea vero Episcopus non minus quam cum duobus Canonicis, quorum unus ab Episcopo, alter à Capitulo eligatur, in iis quæ expedire vide-

a c. Ad audientiam, de cleric. non resid.

b c. fin. eod.

c c. Licet. de præb.

d Vide inf. XXXII. c. Supra Sess. 22. c. 4. de ref. c. Licet, & c. Extirpādē, §. Qui vero, de præb. c.

Quia nonnullis, de cleric. non resid.

f Conc. Turon. 3. c. 8. Conc. Agathen. can. 55. c. Episcopum, 34. Dist. 1010 rit. de vit. & hon. cler. extra. in 6. & in Clem. c. 1. de cleric. ven. & Clem. Gravi, de cel. Miss.

C A P V T XIII.

*Quomodo tenuioribus cathedralibus Ecclesiis
& parochiis consulendum: parochiæ certis
finibus distinguendæ.*

a *Supra Sess.*
7. *de ref. c. 6.*
c. 7. *& Sess.*
14. *de ref. c. 9.*
c. *inf. c. 15.*

b c. *Vno. 10.*
g. 3. c. *Et tem-*
peris, cum
seq. 16. q. 1.

QVonam a pleræque cathedrales Eccle-
siæ tam tenuis redditus sunt & angustæ,
ut Episcopali dignitati nullo modo respon-
deant, neque Ecclesiarum necessitati suffi-
ciant; examinet Concilium prouinciale, vo-
catis iis quorum interest, & diligenter expen-
dat, quas propter angustias, tenuitatemque
vicinis unire, vel novis proventibus augere,
expediat; b confecta que de præmissis instru-
menta ad Summum Romanum Pontificem
mittat; quibus instructus Summus Pontifex,
ex prudentia sua, prout expedire iudicaverit,
aut tenues invicem uniat, aut aliqua acces-
sione ex fructibus augeat. Interim vero do-
nec prædicta effectum sortiantur, huiusmodi
Episcopis, qui fructuum subventionem pro diœ-
cesis suæ tenuitate indigent; poterit de bene-
ficiis aliquibus, dum tamen curata non sint,
nec dignitates, seu canonicatus, & præben-
dæ, nec monasteria, in quibus viget Regula-
ris observantia, vel quæ Capitulis generali-
bus & certis visitatoribus subduntur, à Sum-
mo Romano Pontifice provideri. In parochia-
libus etiam Ecclesiis, quarum fructus æque
adeo exigui sunt, ut debitæ nequeant oneri-
bus satisfacere; curabit Episcopus, si per bene-
ficiorum unionem, non tamen regularium, id
fieri non possit, ut primitiarum vel decima-
rum assignatione, aut per parochianorum
symbola ac collectas, aut qua commodiori ei
videbitur ratione, tantum redigatur, quod
pro Rectoris ac parochiæ necessitate decen-
ter sufficiat. In unionibus vero quibuslibet,
seu ex supradictis, seu aliis causis faciendis,

Ecclesię parochiales monasteriis quibuscumque, aut abbatibus, seu dignitatibus, sive præbendis, Ecclesię cathedralis, vel collegiatę, sive aliis beneficiis simplicibus, aut hospitalibus, militiisve non uniantur: & quę unitę sunt, revideantur ab Ordinariis, a iuxta aliàs decretum in eadem Synodo sub fel. rec. Paulo III. quod etiam in unitis ab eo tempore citra æque observetur: non obstantibus in iis quibuscumque verborum formis, quę hęc pro sufficienter expressis habeantur. Ad hæc in posterum, omnes hæc cathedrales Ecclesię, quarum redditus summam ducatorum mille, & parochiales, quę summam ducatorum centum, secundum verum annum valorem: non excedunt, nullis pensionibus, aut reservationibus fructuum graventur. in iis quoque civitatibus, ac locis, ubi parochiales Ecclesię certos non habent fines, nec earum Rectores proprium populum, quem regant: sed promiscue petentibus Sacramenta administrant: mandat Sancta Synodus Episcopis, pro tutiori animarum eis commissarum salute, ut, distincto populo in certas propriasque parochias, unicuique suum perpetuum, b peculiaremque Parochum assignent, qui eas cognoscere valeat, & à quo solo licite Sacramenta suscipiant: aut alio utiliori modo, prout loci qualitas exegerit, provideant. Idemque in iis civitatibus, ac locis, ubi nullę sunt parochiales, quamprimum fieri curent: non obstantibus quibuscumque privilegiis & consuetudinibus, etiam immemorabilibus.

a Sup. Sess. 7.
de ref. c. 6.

b c. 1. 13. q. 1.
c. plures 16.
q. 1. c. 1. de
paroch. &
sup. Sess. 14.
de ref. c. 9.

CAPUT XIV.

Ne quis admittatur ad possessionem beneficię aut distributionum, cum fructuum distributione in usus non pios convertenda.

IN pluribus Ecclesiis, tam cathedralibus quam collegiatis & parochialibus, ex ea-

rum constitutionibus, aut ex prava consuetudine observari intelligitur, ut in electione, præsentatione, nominatione, institutione, confirmatione, collatione, vel alias provisione, sive admissione ad possessionem alicuius cathedralis Ecclesiæ, vel beneficii canonicatum, aut præbendarum, vel partem proventuum, seu ad distributiones quotidianas, certas conditiones, seu deductiones ex fructibus, solutiones, promissiones, compensationesve illicitæ, aut etiam, quæ in aliquibus ecclesiis dicuntur Turnorum lucra, interpo-

*a Confirmatur
Bulla Pij V.
Durum 1570.
novis pœnis
adiectis.*

nantur: hæc cum sancta Synodus detestetur, mandat Episcopis, ut, a quæcumque huiusmodi in usus pios non convertuntur, atque ingressus eos, qui simoniacæ labis aut sordidæ avaritiæ suspicionem habent, fieri non permittant; ipsique diligenter de eorum constitutionibus sive consuetudinibus super prædictis cognoscant, & illis tantum, quas ut laudabiles probaverint, exceptis, reliquas, ut pravas ac scandalosas, rejiciant & aboleant. Eos vero, qui adversus hæc, in præsentî decreto comprehensa, quavis ratione commiserint, pœnis *b* contra simoniacos editis, sacris Canonibus, & variis summorum Pontificum constitutionibus, quas omnes innovat, teneri decernit: non obstantibus quibuscumque statutis, constitutionibus, consuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam Apostolica auctoritate confirmatis: de quarum surreptione, obreptione, & intentionis defectu Episcopus, tamquam Apostolicæ Sedis delegatus, cognoscere possit.

*b 1. q. 1. fere
per totam.*

Conc. Tolet.

8. can. 3. c.

*Cum super, de
conf. toto tit.*

*Extrav. de
simon. & c. Si-
cut, 1. extra,
de simon.*

C A P V T XV.

*Ratio augendi tenues præbendas Ecclesiarum
cathedralium, & collegiatarum insignium.*

a Sup. c. 13. **I**N Ecclesiis cathedralibus, c & collegiatis insignibus, ubi frequentes, adeoque tenues

sunt præbendæ simul cum distributionibus quotidianis, ut sustinendo decenti Canonico-
 rum gradui pro loci & personarum quali-
 tate, non sufficiant; *a* liceat Episcopis cum
 consensu Capituli, vel aliquot simplicia be-
 neficia, non tamen regularia, iis unire; vel
 si hac ratione provideri non possit, aliquibus
 ex iis suppressis, cum patronorum consensu,
 si de iure patronatus laicorum sint, quarum
 fructus & proventus reliquarum præbenda-
 rum distributionibus quotidianis applicen-
 tur, eas ad pauciorum numerum reducere;
 ita tamen, ut tot supersint, quæ divino cul-
 tui celebrando, ac dignitati Ecclesiæ *b* com-
 mode valeant respondere; non obstantibus
 quibuscumq; constitutionibus & privilegiis,
 aut quacumque reservatione generali, vel
 speciali, aut affectatione: neq; prædictæ unio-
 nes aut suppressiones tolli, seu impediri pos-
 sint ex quibuscumque provisionibus, etiam vi-
 gore resignationis, aut quibusvis aliis deroga-
 tionibus vel suspensionibus.

*a Sup. Sess. 5.
 de ref. c. 2.*

*b c. In ecclesia
 de instituta*

C A P I T U L U M X V I.

Quid muneris incumbat Capitulo, Sede vacante.

Capitulum, *c* Sede vacante, ubi fructuum
 percipiendorum ei munus incumbit, Oe-
 conomum unum, vel plures fideles ac dili-
 gentes decernat, qui rerum Ecclesiasticarum
 & proventuum curam gerant, quorum ratio-
 nem ei, ad quem pertinebit, sint reddituri.
 Item officialem, seu vicarium infra octo dies
 post mortem Episcopi constituere, vel exi-
 stentem confirmare omnino teneatur, qui sal-
 tem in iure Canonico sit Doctor, vel Licen-
 tiatus, vel alias, quantum fieri poterit, ido-
 neus: si secus factum fuerit, *d* ad Metropo-
 litanum deputatio huiusmodi devolvatur.
 Et, si Ecclesia ipsa Metropolitana fuerit, aut
 exempta, Capitulumque, ut præfertur, ne-

*c Concil.
 Chalcedon.
 Actio. 16. c.
 25. in fi. Conc.
 Vormacien.
 c. 76.*

*d c. Non li-
 ceat, in 3. 13.
 q. 2. & c. fi.
 de supp. negl.
 Præb. in 6.*

gligens fuerit, tunc antiquior Episcopus ex Suffraganeis in Metropolitana, & propinquior Episcopus in exempta Oeconomum & Vicarium idoneos possit constituere. Episcopus vero ad eandem Ecclesiam vacantem promotus, ex iis quæ ad eum spectant, ab eisdem Oeconomo, Vicario, & aliis quibuscumque officialibus & administratoribus, qui, Sede vacante, fuerunt à Capitulo vel ab illis in eius locum constituti, etiamsi fuerint ex eodem Capitulo, rationem exigat officiorum, iurisdictionis, administrationis, aut cuiuscumque eorum muneris: possitque eos punire qui in eorum officio seu administratione deliquerint: etiam prædicti officiales redditus rationibus, à Capitulo, vel à deputatis ab eodem, absolutionem aut liberationem obtulerint. Eidem quoque Episcopo teneatur Capitulum de scripturis ad Ecclesiam pertinentibus, si quæ ad Capitulum pervenerunt, rationem reddere.

2. Conc. 1. Nic.
c. 15. & 16.

Antioch. c. 3.

Arelat. 1. c. 2.

& 21. & Mi-

lev. c. 15. c.

Quia in tantum, c. Ad hæc

c. Cum non ignores. c. Re-

ferente, &

c. De mul-

ta, de præb. c.

Vnio. 5. Sed

& hoc, 10. 9.

3. 21. 9. 1. per

totam. c.

Quia non-

nulli, de cler.

non resid.

cum alleg.

sub. Sess. 7. de

ref. 6. 2.

C A P U T X V I I.

*Beneficiorum collationi & plurium retentioni
modus statuitur.*

CUM Ecclesiasticus ordo pervertatur, quando unus plurium officia occupat, Clericorum; sancte, a sacris Canonibus cautum fuit, neminè oportere in duabus ecclesiis conscribi. verum quoniam multi improbæ cupiditatis affectu se ipsos, non Deum, decipientes, ea, quæ bene constituta sunt, variis artibus eludere, & plura simul beneficia obtinere non erubescunt, sancta Synodus debitam regendis Ecclesiis disciplinam restituere cupiens, præsentis decreto, quod in quibuscumque personis, quocumque titulo, etiamsi Cardinalatus honore fulgeant, mandat observari; statuit ut in posterum unum tantum beneficium ecclesiasticum singulis confe-

ratur. quod quidem, si ad vitam eius cui confertur, honeste sustentandam non sufficiens, liceat nihilominus aliud simplex sufficiens, dummodo utrumque personalem residentiam non requirat, eidem conferri. Hæcque non modo ad cathedrales ecclesias; sed etiam ad alia omnia beneficia, tam sæcularia quam regularia, quæcumque, etiam commendata, pertineant, cuiuscumque tituli ac qualitatis existant. Illi vero, qui in præsentem plures parochiales ecclesias, aut unam cathedralem, & aliam parochialem obtinent, a cogantur omnino, quibuscumque dispensationibus ac unionibus ad vitam non obstantibus, una tantum parochiali, vel sola cathedrali retenta, alias parochiales infra spatium sex mensium dimittere: alioquin tam parochiales, quam beneficia omnia quæ obtinet, b ipso iure vacare censeantur; ac tamquam vacantia libere aliis idoneis conferantur; nec ipsi antea illa obtinentes, tuta conscientia, fructus post dictum tempus retineant. Optat autem sancta Synodus, ut resignantium necessitatibus commoda aliqua ratione, prout Summo Pontifici videbitur, provideatur.

a *Sup. Sess. 7. de ref. c. 4. c. multa, de præb.*

b c. *Execrabilis. S. Qui vero, in Extravag. comm. de præb.*

C A P V T X V I I I.

Ecclesia Parochiali vacante, deputandus ab Episcopo Vicarius, donec illi provideatur de Parocho: nominati ad Parochiales, qua forma & à quibus examinari debent.

Expedit maxime animarum saluti, à dignis atque idoneis Parochis gubernari: id c ut diligentius ac rectius perficiatur, statuit sancta Synodus, ut, cum parochialis Ecclesiæ vacatio, etiam si cura Ecclesiæ, vel Episcopo incumbere dicatur, & per unum vel plures administretur, etiam in Ecclesiis patrimonialibus, seu receptivis nunciatis, in quibus consuevit Episcopus uni

c *Lege Bial. Lam. Pij. V. In conferendis 1566,*

*a Sup. Sess. 7.
de ref. c. 13.*

vel pluribus curam animarum dare, quos omnes ad infra scriptum *a* examen teneri mandatur, per obitum, vel resignationem, etiam in Curia, seu aliter quomodocumque contigerit, etiam si ipsa parochialis Ecclesia reservata vel affectata fuerit generaliter vel specialiter, etiam vigore indulti seu privilegij in favoré S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, seu Abbatum, vel Capitulorum, debeat Episcopus statim, habita notitia vacationis Ecclesiæ, si opus fuerit, idoneum in ea Vicarium, cum congrua, eius arbitrio, fructuum portionis assignatione, constituere, qui onera ipsius Ecclesiæ sustineat, donec ei de Rectore provideatur. Porro Episcopus, & qui ius patronatus habet, intra decem dies, vel aliud tempus ab Episcopo præscribendum, idoneos aliquot Clericos ad regendam Ecclesiam coram deputandis examinadoribus nominet. Liberum sit tamen etiam aliis qui aliquos ad id aptos noverint, eorum nomina deferre, ut possit postea de cuiuslibet ætate, moribus & sufficientia fieri diligens inquisitio. Et, si Episcopo aut Synodo provinciali pro regionis more videbitur magis expedire, per edictum etiam publicum vocentur, qui volent examinari. Transacto constituto tempore, omnes qui descripti fuerint, *b* examinentur ab Episcopo, sive; eo impedito, ab eius Vicario generali, atque ab aliis Examinadoribus non paucioribus quam tribus, quorum votis, si pares aut singulares fuerint, accedere possit Episcopus, vel Vicarius, quibus magis videbitur. Examinadores autem singulis annis in diocesana Synodo ab Episcopo, vel eius Vicario, ad minus sex proponantur; qui Synodo satisfaciant, & ab ea probentur. Advenienteque vacatione cuiuslibet Ecclesiæ, tres ex illis eligat Episcopus, qui cum eo examen perficiant; indeque succedente alia vacatione, aut eosdem, aut alios tres, quos maluerit, ex præ-

*b Infr. Sess.
ult. de ref.
cap. 9.*

dictis illis, sex eligat. Sint vero hi Examinatores Magistri, seu Doctores, aut Licentiati in Theologia, aut Iure canonico, vel alij Clerici, seu Regulares, etiam ex Ordine Mendicantium, aut etiam sæculares, qui ad id videbuntur magis idonei; iurentque omnes ad sancta Dei Euangelia, se, quacumque humana affectione postposita, fideliter munus executuros. *a* Caveantque, ne quidquam prorsus occasione huius examinis, nec ante, nec post accipiant: alioquin simoniæ vitium tam ipsi quam alij dantes ineurrant, à qua absolvi nequeant, nisi dimissis beneficiis, quæ quomodo-
b idonei iudicati fuerint ætate, moribus, doctrina, prudentia, & alijs rebus ad vacantem Ecclesiam gubernandam opportunis, *c* ex hisque Episcopus eum eligat, quem ceteris magis idoneum iudicauerit; atque illi, & non alteri, collatio Ecclesiæ ab eo fiat, ad quem spectabit eam conferre. Si vero iuris patronatus Ecclesiastici erit; ac institutio ad Episcopum, & non alium pertineat, is, quem patronus digniorem inter probatos ab examinadoribus iudicabit, *d* Episcopo præsentare teneatur, ut ab eo instituat. Cum vero institutio ab alio quam ab Episcopo, erit facienda; tunc Episcopus solus ex dignis eligat digniorem, quem patronus ei præsentet, ad quem institutio spectat. *e* Quod si iuris patronatus laicorum fuerit, debeat qui à patrono præsentatus erit, ab eisdem deputatis, ut supra, examinari & non, nisi idoneus repertus fuerit, admitti: In omnibusque supradictis casibus non cuiquam al-

a c. Quando;
24. Dist.

b c. *Eam re,*
de ar. &
qual.
c *Infra Sess.*
25. c. 9. de re-
for.

d *Sup. Sess.*
14. de refor.
cap. 13.

e c. *Illud, &*
c. Relat. de
iure pat.

teri, quam uni ex prædictis examinatis & ab
 examineribus approbatis, iuxta supradic-
 tam regulam, de Ecclesia provideatur, nec
 prædictorum Examinerum relationem, quo-
 minus executionem habeat, ulla devolutio,
 aut appellatio, etiam ad Sedem Apostolicam,
 sive eiusdem Sedis Legatos, aut Vicelegatos,
 aut Nuntios, seu Episcopos, aut Metropolita-
 nos, Primate, vel Patriarchas interposita,
 impediatur aut suspendatur; alioquin Vicarius,
 quem Ecclesiæ vacanti antea Episcopus arbi-
 trario suo ad tempus deputavit, vel forsan po-
 stea deputabit, ab eius Ecclesiæ custodia &
 administratione non amoveatur, donec aut
 eidem, aut alteri, qui probatus & electus
 fuerit, ut supra, sit provisum: alias provi-
 siones omnes, seu institutiones, præter su-
 pradictam formam factæ, surreptitiæ esse
 censentur: non obstantibus huic decreto
 exemptionibus, indulgentiis, privilegiis, præ-
 ventionibus, affectionibus, novis provisioni-
 bus, indulgentiis concessis quibuscumque a Uni-
 versitatibus, etiam ad certam summam, &
 aliis impedimentis quibuscumque. Si tamen
 adeo exigui redditus dictæ parochiales fue-
 rint, ut totius huius examinationis operam
 non ferant; aut nemo sit, qui se examini
 querat subicere aut ob apertas factiones,
 seu dissidia, quæ in aliquibus locis reperiu-
 tur; facile graviores rixæ ac tumulus possint
 excitari: poterit Ordinarius, si pro sua con-
 scientia cum deputationum consilio ita expe-
 dire arbitrabitur, hac forma ommissa, priva-
 tum aliud examen, ceteris tamen, ut supra
 servatis adhibere. Licebit etiam Synodo pro-
 vinciali, si qua in supradictis circa examina-
 tionis formam addenda remittenda esse
 censuerit, providere,

a Sup. Sess. 7.
 de ref. c. 13.

CAPVT XIX.

Mandata de providendo, Expectativa, & alia id genus antiquantur.

Decernit sancta Synodus, Mandata de providendo, & gratias, quæ Expectativæ dicuntur, nemini amplius, etiam Collegiis, a Vniuersitatibus, Senatibus, & aliis singularibus personis, etiam sub nomine indulti, aut ad certam summam, vel alio quouis colore concedi, nec hætenus concessis cuiquam uti licere. *a* Sed nec reservationes mentales, nec aliæ quæcumque gratiæ ad vacatura, nec indulta ad alienas Ecclesias, vel monasteria alicui, etiam ex sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, cedantur, & hætenus concessa, abrogata esse censeantur.

a Inf. Sess. 252
c. 9. de refor.

b c. 2. de con-
ces. præb. & c.
De restanda,
cod. in 6.

CAPVT XX.

Ratio tractandi causas ad forum Ecclesiasticum pertinentes præscribitur.

Causæ omnes ad forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, etiam si beneficiales sint, in prima instantia coram Ordinariis locorum dumtaxat cognoscantur, atque omnino, saltëm, infra biennium à die motæ litis, terminentur: alioquin post id spatium liberum sit partibus, vel alteri illarum, iudices Superiores, aliâstamen competentes, adire; qui causam in eo statu, quo fuerit, assumant, & quamprimum terminari curent; nec antea aliis committantur, nec auocentur: neque appellationes ab eisdem interpositæ, per Superiores quoscumque recipiantur; eorumve commissio aut inhibitio fiat nisi à definitiva, vel definitivæ vim habente, & huius gravamen per appellationem à definitiva reparari nequeat. Ab his exci-

c Declaratur
Bulla Greg.
13. Ad Ro-
mani 1574.
Quid porro
ad causarum
expeditionem
statuerit
Clemens
VIII. vide
in eius Const.
Litium 1592.
d Infra Sess.
ult. de refor. c.
10. in fi.

a c. Preceptis, piantur causæ, quæ a iuxta canonicas sanctiones apud sedem Apostolicam sunt tractandæ; *12. Dist. c. Nec licuit, 17. Dist. c. Maiores de bap. Vigilius Papa in Epist. ad Eutherum in fi. & Pelagius 2. in 1. Epist. circa fi. Conc. Sardic. c. 3. & 4.*

b c. Placuit, 2. q. 6. & de appell. fere per eorum.

nes apud sedem Apostolicam sunt tractandæ; vel quas ex urgenti, rationabiliq; causa iudicaverit Summus Romanus Pontifex per speciale rescriptum. Signaturæ Sanctitatis suæ, manu propria subscribendum, committere, aut avocare. Ad hæc, causæ matrimoniales & criminales, non Decani, Archidiaconi, aut aliorum inferiorum iudicio, etiam visitando, sed Episcopi tantum examini & iurisdictioni relinquuntur; etiamsi in præsentem inter Episcopum & Decanum, seu Archidiaconum, aut alios inferiores super causarum istarum cognitione lis aliqua in quacumque instantia pendat: coram quo, si pars vere paupertatem probaverit, non cogatur extra provinciam nec in secunda, nec in tertia instantia in eadem causa matrimoniali litigare; nisi pars altera & alimenta & expensas litis velit subministrare. Legati quoque, etiam de latere, Nuntij, Gubernatores Ecclesiastici, aut alij, quarumcumque facultatum vigore, non solum Episcopos in prædictis causis impedire, aut aliquo modo eorum iurisdictionem iis præripere aut turbare non præsumant: sed nec etiam contra Clericos, aliasve personas Ecclesiasticas, nisi Episcopo prius requisito; eoque negligente, procedant: alias eorum processus ordinationesve nullius momenti sint: atque ad damni satisfactionem, partibus illati, teneantur. *b* Præterea, si quis in casibus à iure permissis appellaverit, aut de aliquo gravamine conquestus fuerit; seu alias ob lapsum biennij, de quo supra, ad alium iudicem recurrerit; teneantur acta omnia, coram Episcopo gesta, ad iudicem appellationis expensis suis transferre, eodem tamen Episcopo prius admonito; ut, si quid ei pro causæ instructione videbitur, possit iudici appellationis significare. Quod si appellatus compareat; cogatur tunc is quoque acterum quæ translata sunt;

expensas pro portione sua, si illis uti voluerit, subire; nisi aliter ex loci consuetudine seruetur, ut scilicet ad appellantem integrum hoc onus pertineat. Porro ipsam actorum copiam teneatur notarius, congrua mercede accepta, appellanti quanto citius, & ad minus intra mensem, exhibere. Qui notarius si in differenda exhibitione fraudem fecerit, ab officij administratione arbitrio Ordinarij suspendatur; & ad dupli pœnam, quanti ea lis fuerit, inter appellantem & pauperes loci distribuendam, compellatur. Iudex vero, si & ipse impedimenti huius conscius participave fuerit, aliterve obstiterit, ne appellanti integre acta intra tempus traderentur; ad eandem dupli pœnam, prout supra, teneatur; non obstantibus, quod ad omnia superscripta, privilegiis, indultis, concordiiis, quæ suos tantum teneant auctores, & aliis quibuscumque consuetudinibus.

CAPUT XXI.

Declaratur, ex certis verbis supra positis non immutari solitam rationem tractandi negotia in generalibus Conciliis.

CVpiens sancta Synodus, ut ex decretis ab ea editis nulla umquam futuris temporibus dubitandi occasio oriatur, verba illa; posita in decreto publicato Sessione prima, sub Beatissimo Domino nostro Pio I V. a videlicet: quæ proponentibus Legatis ac Præ-
 a *Sup. Sess. 17.*
 sidentibus, ad horum temporum levandas calamitates, sedandas de religione cōtrover-
 sias, coercendas linguas dolosas, depravorum morum abusus corrigendos, Ecclesiæ veram & Christianam pacem conciliandam, apta & idonea ipsi sanctæ Synodo videbuntur, explicando declarat, mentis suæ non
 b *c. fin. Dist. 14. c. De quibus. Dist. 20.*
 fuisse, ut ex prædictis verbis b solita ratio tractandi negotia in generalibus Conciliis ul-

la ex parte immutaretur; neque novi quidquam, præter id quod à sacris Canonibus, vel generalium Synodorum forma, hætenus statutum est, cuiquam adderetur, vel detraheretur.

Indictio futura Sessionis.

INsuper, eadem sacrosancta Synodus proximam futuram Sessionem feria quinta post Conceptionem beatæ Mariæ Virginis, quæ erit dies nona mensis Decembris proxime venturi, habendam esse statuit & decernit, cum potestate etiam abbreviandi. in qua Sessione tractabitur de sexto nunc in eam dilato capite, & de reliquis reformationis capitibus iam exhibitis, deque aliis ad eam pertinentibus. Si vero opportunum videbitur, & tempus patietur, poterit etiam de nonnullis dogmatibus tractari, prout suo tempore in Congregationibus proponentur.

Abbreviata est dies Sessionis.

S E S S I O X X V.

Quæ est nona & ultima,

SVB PIO IV. PONT. MAXI

COEPTA DIE III. ABSOLVTA

DIE IV. DECEMB. M. D. LXIII.

Decretum de Purgatorio.

à Sup. Sess 6.
Can. 30. &
Sess. 22. cap.
2. & Can. 3.
b c. Qualis.
& seq. Dist.
25.
c Conc. Flo-
ren. Sess. ult.
in fin.

CVM Catholica Ecclesia, Spiritu sancto edocta, ex sacris litteris, & antiqua Patrum traditione, sacris Conciliis, & novissime in hac œcumenica Synodo docuerit, a Purgatorium esse; animasque ibi detentas, fidelium suffragiis, potissimum vero acceptabili altaris sacrificio iuvari; præcipit sancta Synodus Episcopis, ut sanam de Purgatorio doctrinam, b à sanctis Patribus, c & sacris Conciliis traditam, à Christi fidelibus credi, teneri, doceri, & ubique præ-

prædicari diligenter studeant. Apud rudem vero plebem difficiliore ac subtiliores quaestiones, a quæque ad ædificationem non faciunt, & ex quibus plerumque nulla sit pietatis accessio, à popularibus concionibus secludantur. *b* Incerta item, vel quæ specie falsi laborant, evulgari ac tractari non permittant. Ea vero quæ ad curiositatem quamdam aut superstitionem spectant, vel turpe lucrum sapiunt, tamquam scandala & fidelium offendicula prohibeant. *c* Curent autem Episcopi, ut fidelium vivorum suffragia, Miserarum scilicet sacrificia, orationes, eleëmofynæ, aliaque pietatis opera, quæ à Fidelibus pro aliis Fidelibus defunctis fieri consueverunt, secundum Ecclesiæ instituta pie & devote fiant; & quæ pro illis ex testatorum foundationibus, vel alia ratione debentur, non perfunctorie; sed à sacerdotibus, & Ecclesiæ ministris, & aliis qui hoc præstare tenentur, diligenter & accurate persolvantur.

a 1. Tim. 4.

b Conc. Lat. sub Leone X.

c Infra c. 4. de ref.

De invocatione, veneratione, & Reliquiis Sanctorum, & sacris imaginibus.

MAndat sancta Synodus à omnibus Episcopis & ceteris ducendi munus curamque sustinentibus ut, iuxta Catholicæ & Apostolicæ Ecclesiæ usum, à primævis Christianæ religionis temporibus receptum, sanctorumque Patrum consensionem, & sacrorum Conciliorum decreta. in primis de Sanctorum intercessione, invocatione, Reliquiarum honore, & legitimo imaginum usu, Fideles diligenter instruant, docentes eos, Sanctos, unà cum Christo regnantes, orationes suas pro hominibus Deo offerre, bonum atque utile esse suppliciter eos invocare; e & ob beneficia impetranda à Deo per Filium eius Iesum Christum, Dominum nostrum, qui solus noster redemptor & salvator est, ad eorum

d 86. Dist. in prin. c. Multa, ead. Dist.

e Sup. Sess. 22 cap. 3. de sac. Missæ.

orationes, opem, auxiliumque confugere; illos vero qui negant, Sanctos, æterna felicitate in cælo fruentes, invocandos esse; aut qui asserunt vel illos pro hominibus non orare, vel eorum, ut pro nobis etiam singulis orent, invocationem esse idololatriam; vel pugnare cū verbo Dei, adversarique honori & unius Mediatoris Dei & hominum Iesu Christi; vel stultum esse, in cælo regnantibus voce vel mente supplicare, impie sentire. Sanctorum quoque martyrum, & aliorum cum Christo viventium sancta corpora, quæ viva membra fuerunt Christi, *b* & templum Spiritus sancti, ab ipso ad æternam vitam suscitanda & glorificanda à fidelibus *c* veneranda esse; per quæ multa beneficia à Deo hominibus præstantur: ita ut affirmantes Sanctorum Reliquiis venerationem atque honorem non deberi; vel eas, aliaque sacra monumenta à fidelibus inutiliter honorari; atque eorum opis impetrandæ causa Sanctorum memorias frustra frequentari; omnino damnandos esse, *d* prout iam pridem eos damnavit, & nunc etiam damnat Ecclesia. Imagines porro Christi, Deiparæ Virginis, & aliorum Sanctorum, in templis præsertim habendas & retinendas, eisque debitum honorem & venerationem impertiendam; non quod credatur inesse aliqua in iis divinitas, vel virtus, propter quam sint colendæ, vel quod ab eis sit aliquid petendum; vel quod fiducia in imaginibus sit figenda; veluti olim fiebat à Gentibus, quæ in idolis *e* spem suam collocabant; sed quoniam honos, qui eis exhibetur, refertur ad prototypa, quæ illæ repræsentant: ita ut per imagines, quas osculamur, & coram quibus caput aperimus & procumbimus, Christum adoremus & Sanctos, quorum illæ similitudinem gerunt, veneremur; id quod Concilio-

a 1. Tim. 6. 2.

b 1. Cor. 3. 16.

c Hieronymus
adversus Vigilantium.

d Conc. Nic.
2. Can. 7.

e Psal. 134.

f Conc. Nicen.
2. actio. 4.
& 5.

Illud vero diligenter doceant Episcopi, per historias mysteriorum nostræ redemptionis, picturis vel aliis similitudinibus expressas, erudi & confirmari populum in articulis fidei commemorandis, & assidue recolendis: tum vero ex omnibus sacris imaginibus magnum fructum percipi; non solum quia admonetur populus beneficiorum & munerum quæ à Christo sibi collata sunt: sed etiam quia Deus per Sanctos miracula & salutaria exempla oculis fidelium subjiciuntur: ut proiis Deo gratias agant, ad Sanctorumque imitationem vitam, moresque suos componant: excitenturque ad adorandum, ac diligendum Deum, & ad pietatem colendam. Si quis autem his decreis contraria docuerit, aut senserit: anathema sit. In has autem sanctas & salutare observationes si qui abusus irrepre- henderit, eos prorsus aboleri sancta Synodus vehementer cupit; ita ut nullæ falsi dogmatis imagines, & rudibus periculosi erroris occasionem præbentes, statuatur. Quod si aliquando historias & narrationes sacræ Scripturæ, cum id indoctæ plebi expediet, exprimi, & figurari contigerit: doceatur populus, non propterea divinitatem figurari, quasi corporeis oculis conspici, vel coloribus aut figuris exprimi possit. *a* Omnis porro superstitio in Sanctorum invocatione, Reliquiarum veneratione, & imaginum sacro usu tollatur; omnis turpis quæstus eliminetur: omnis denique lascivia vitetur: ita ut procaci venustate imagines non pingantur: nec ornentur: & Sanctorum celebratione, ac Reliquiarum visitatione homines ad comessationes atque ebrietates *b* non abutantur: quasi festi dies in honorem Sanctorum per luxum ac lasciviam agantur. Postremo, tanta circa hæc diligentia & cura ab Episcopis adhibeatur, ut nihil inordinatum, aut præpostere, & tumultuarie accommodatum, nihil profanum, nihilque in-

a cult de reliq. & ven. Sanct.

b c. i. Dist. 44. & c. Irreligiosa de Const. Dist. 3.

a Psal. 92. c.
Decret. de
Immunit.
Eccl. in 6.

b Epitome
 Constit.
 Caroli Ma-
 gni. tit. de
 pace, c. 17.
 c. c. *Andri-
 vicius, de rel.*
*et ven. Sax-
 onum.*
d. c. fin. cod.

honestum appareat; *a* cum domum Dei de-
 ceat sanctitudo. Hæc ut fidelius observentur,
 statuit sancta Synodus, nemini licere ullo in
 loco, vel Ecclesia, etiam quomodolibet exem-
 pra, illam insolutam ponere, vel ponendam
 curare imaginem, *b* nisi ab Episcopo appro-
 bata fuerit: *c* nulla etiam admittenda esse
 nova miracula, *d* nec novas Reliquias reci-
 piendas, nisi eodem recognoscente & appro-
 bante Episcopo. qui simul atque de iis aliquid
 compertum habuerit, adhibitis in consilium
 Theologis, & aliis piis viris, ea faciat, quæ
 veritati & pietati consentanea iudicaverit,
 quod si aliquis dubius aut difficilis abusus sit
 extirpandus; vel omnino aliqua de iis rebus
 gravior quæstio incidat: Episcopus, antequam
 controversiam dirimat, Metropolitanis &
 comprovincialium Episcoporum in Concilio
 provinciali sententiam expectet; ita tamen,
 ut nihil, inconsulto Sanctissimo Romano
 Pontifice, novum aut in Ecclesia hætenus
 inusitatum decernatur.

De Regularibus & Monialibus.

e *Consule*
Bullam Gre-
gor. XV.
Inscrutabili.
 1622,

Eadem sacrosancta Synodus, *e* reformatio-
 nem prosequens, ea quæ sequuntur, sta-
 tuenda esse censuit.

C A P V T I.

Regulares omnes, ad regula quam professi sunt
prescriptum vitam instituant: id ut fiat
Superiores sedulo curent.

Quoniam non ignorat sancta Synodus
 quantum ex monasteriis pie institutis,
 & recte administratis, in Ecclesia Dei splen-
 doris atque utilitatis oriatur; necessarium
 esse censuit, quo facilius ac maturius, ubi
 collapsa est, vetus & Regularis disciplina
 instauretur, & constantius, ubi conservata
 est, perseveret, præcipere, prout hoc decret

Præcipit ut omnes Regulares, tam viri quam mulieres, ad Regulæ, quam professi sunt, præscriptam vitam instituunt & componant; atque in primis, quæ ad suæ professionis perfectionem, *a* ut obedientiæ, paupertatis & castitatis, si quæ alia sunt alicuius Regulæ & Ordinis pecularia vota & præcepta, ad eorum respective essentiam, nec non ad communem vitam, victum & vestitum conservanda pertinentia fideliter observent. Omnisque cura & diligentia à Superioribus adhibeatur tam in Capitulis generalibus & provincialibus, quam in eorum visitationibus, quæ suis temporibus facere non prætermittant, ut ab illis non recedatur: *b* cum compertum sit, ab eis non posse ea, quæ ad substantiam Regularis vitæ pertinent relaxari: si enim illa, quæ bases sunt & *c* fundamenta totius Regularis disciplinæ, exacte non fuerint conservata, totum corruat ædificium necesse est.

a Clem. Exlt. vi. d. Cum igitur in primis, de verb. sig.

b c. Cum ad monasterium in fide fiat. monach.

c. Cum Paulus 1. q. 1. d. c. 2. & c.

Cum ad monasterium de fiat. mon. c.

Cui portio c. Non dicatis,

& c. Exped. 12. q. 1.

Conc. Mogunt. sub

Leone IV, cap. 14.

C A P V T II.

Proprietas Regularibus omnino prohibetur.

Nemini igitur Regularium, tam virorum quam mulierum, liceat bona immobilia, vel mobilia, cuiuscumque qualitatis fuerint, etiam quovis modo ab eis acquisita, *d* tamquam propria, aut etiam nomine conventus, possidere, vel tenere: sed statim ea Superiori tradantur, conventuique incorporentur. Nec deinceps liceat Superioribus bona stabilia alicui Regulari concedere, etiam ad usumfructum vel usum, administrationem aut cõmendam. Administratio autem bonorum, monasteriorum seu conventuum ad solos officiales eorundem, ad nutum Superiorum amovibiles, pertineat. Mobilium vero usum ita Superiores permitant, ut eorum suppellex statui paupertatis quam professi sunt,

conveniat : nihilque superflui in ea sit , nihil etiam , quod sit necessarium , eis denegetur. Quod si quis aliter quidquam tenere deprehensus , aut convictus fuerit, is biennio activa & passiva voce privatus sit : atque etiam iuxta suæ Regulæ & Ordinis constitutiones puniantur.

C A P V T I I I.

Omnia monasteria , quæ hic non prohibentur possunt possidere bona immobilia : numerus personarum in illis pro modo facultatum, aut eleemosynarum constituendus ; nulla sine licentia Episcopi erigenda.

a c Exiit qui seminat , S. Porro, de ver. fig. in 6.

b Cœcil. Arelat. 4. c. 8. c. 1. & Auctori. tate, de instit. c Quonia, ut ait, de vit & bon. cler. c. unis S. Sane ut hoc. de stat. regul. in 6.

c Vide Const. Pij V. Circa. 1566. d Vide Const. Clementis VIII. Quoniam, 1603.

Concedit sancta Synodus omnibus monasteriis & domibus, tam virorum quam mulierum , & mendicantium, *a* exceptis domibus fratrum sancti Francisci , Capucinorum , & eorum , qui Minorum de Observantia vocantur , etiam quibus, aut ex constitutionibus suis erat prohibitum, aut ex privilegio Apostolico non erat concessum , ut deinceps bona immobilia eis possidere liceat. Quod si aliqua loca ex prædictis , quibus auctoritate Apostolica similia bona possidere permissum erat , eis spoliata sint: eadem omnia illis restituenda esse decernit. *b* In prædictis autem monasteriis , & domibus , tam virorum quam mulierum , bona immobilia possidentibus , vel non possidentibus , eis tantum numerus constituatur , ac in posterum conservetur , qui vel ex redditibus propriis monasteriorum , vel ex consuetis eleemosynis commode possit sustentari : nec de cetero similia loca erigantur *d* sine Episcopi, in cuius diocesi erigenda sunt, licentia prius obtenta.

C A P V T I V.

Regularis sine Superioris licentia nec se obsequio alterius loci aut personæ subjiciat & nec a conventu recedat : absens studiorum causa in conventibus commoretur.

Prohibet sancta Synodus, ne quis regularis, sine sui Superioris licentia, prædicationis, vel lectionis, aut cuiusvis pij operis prætextu, a subjiciat se obsequio alicuius Prælati, Principis, vel Universitatis, vel Communitatis, aut alterius cuiuscumq; personæ, seu loci: neque ei aliquod privilegium, aut facultas, ab aliis super iis obtenta, suffragetur. Quod si contra fecerit, tamquam inobediens, arbitrio Superioris puniatur. Nec liceat regularibus à suis conventibus recedere, etiam prætextu ad Superiores suos accedendi: nisi ab eisdem missi aut vocati fuerint. Qui vero sine prædicto mandato, in scriptis obtento, repertus fuerit, ab Ordinariis locorum tamquam desertor sui instituti puniatur. Illi autem qui studiorum causa ad Universitates mittuntur, in conventibus tantum habitent; alioquin ab Ordinariis contra eos procedatur.

a c. *Quanto de off. ord. Clem. ne in agro. f. Quia vero, de stat. man. & c. Non magno opere, ne cler. vel monach. c. Placuit, & c. Monachi in 2. 16. q. 1.*

C A P V T V.

Clausura monialium, præsertim quæ extra urbes agunt, provideatur.

Bonifacij octavi constitutionem, quæ incipit: *b* Periculoso, renovans sancta Synodus, universis Episcopis, sub obtestatione divini iudicij, & interminatione maledictionis æternæ præcipit, ut in omnibus monasteriis sibi subiectis, ordinarias in aliis vero Sedis Apostolicæ auctoritate, *c* clausuram Sanctimonialium, ubi violata fuerit, diligenter restitui; & ubi inviolata est, conser-

b Vide in f. XXXIII. *c* Vide Const. Pij V. Circa. 1566. & Decreti. 1569. Deo sacris. 1572. Vbi gratiæ. 1573. & Dubijs 1581.

vari maxime procurent: inobedientes atque contradictores per censuras Ecclesiasticas, aliasque pœnas, quacumque appellationes postposita, compescentes, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis. Quod auxilium ut præbeatur, omnes Christianos Principes hortatur sancta Synodus, & sub excommunicationis pœna, ipso facto incurrenda, omnibus magistratibus sæcularibus iniungit. *a* Nemini autem Sanctimonialium liceat post professionem exire à monasterio, etiam ad breve tempus, quocumque prætextu; nisi ex aliqua legitima causa, ab Episcopo approbanda; Indultis quibuscumque & Privilegiis non obstantibus. *b* Ingredi autem intra septa monasterij nemini liceat, cuiuscumque generis, aut conditionis, sexus vel ætatis fuerint, sine Episcopi vel Superioris licentia, in scriptis obtenta, sub excommunicationis pœna, ipso facto incurrenda. Dare autem tantum Episcopus vel superior licentiam debet in casibus necessariis; neque alius ullo modo possit, etiam vigore cuiuscumque facultatis, vel indulti hætenus concessi, vel in posterum concedendi. Et quia monasteria Sanctimonialium extra mœnia urbis vel oppidi constituta, malorum hominum prædæ, & aliis facinoribus sine ulla sæpe custodia sunt exposita; curent Episcopi, & alij Superiores, si ita videbitur expedire, ut Sanctimonialiales ex iis ad nova, vel antiqua monasteria intra urbes vel oppida frequentia reducantur, invocato etiam auxilio, si opus fuerit, brachij sæcularis. Impedientes vero, vel non obedientes, per censuras Ecclesiasticas parere compellant.

C A P V T VI.

Ratio eligendi Superiores.

IN electione Superiorum quorumcumque; Abbatum temporalium, & aliorum Offi-

a Conc. Cabilonens. 2. c. 97. & 61.

b Conc. Marticon. 1. c. 2. Arclaten. 4. c. 7. Cabilon. 2. 7. c. 63. & Hispal. 2. c. 11. c. Diffinitiones, & seqq. 18. 9. 2.

cialium, ac Generalium, & Abbatissarum, atque aliarum Præpositarum, quo omnia recte & sine ulla fraude fiant, in primis sancta Synodus districte præcipit, omnes supradictos eligi debere per vota secreta; ita ut singulorum eligentium nomina numquam publicentur. Nec in posterum liceat, Provinciales, aut Abbates, Priores, aut alios quoscumque Titulares ad effectum electionis faciendæ constituere, aut voces & suffragia absentium supplere. Si vero contra huius decreti constitutionem aliquis electus fuerit, electio irrita sit: & is, qui ad hunc effectum se in Provincialem, Abbatem aut Priorem creari permiserit, deinceps ad omnia officia, in religione obtinenda, inhabilis existat; facultatesque super his concessæ eo ipso abrogatæ censeantur: & si in posterum aliæ concedantur, tanquam surreptitiæ habeantur.

CAPUT VII.

Quæ, & quomodo in Abbatissas, & quocumque que nomine Præfectas eligendæ: duobus monasteriis nulla præficiatur.

Abbatissa, & Priorissa, & quocumque a *Concil.*
 alio nomine Præfectæ vel præposita ap- *Agat. c. 19.*
 pelleretur, eligatur a non minor annis quadra- *c. Juven-*
 ginta, & quæ octo annis post expressam pro- *las, & seqq.*
 fessionem laudabiliter vixerit, (quod si his *20. q. 1.*
 qualitatibus non reperiatur in eodem mona- *b c. Indem-*
 stero, ex alio eiusdem Ordinis eligi possit. Si *nitarius, de*
 hoc etiam incommodum Superiori qui ele- *elect. in 6.*
 ctioni præest, videatur: ex iis *b* quæ in eo- *c Concil.*
 dem monasterio annum trigessimum excesserint, & quinque saltem annis post professionem recte vixerint, Episcopo, vel alio Superiore consentiente, eligatur. *c Duobus vero*
monasteriis nulla præficiatur. Et, si qua duo
vel plura quocumque modo obtinet, cogatur, uno excepto, intra sex menses cetera re-
q. 1.

signare. Post id vero tempus, nisi resignaverit, omnia ipso iure vacant. Is vero qui electioni præest, Episcopus, sive alius Superior, claustra monasterij non ingrediatur: sed ante cancellorum fenestellam vota singularum audiat, vel accipiat. In reliquis seruentur singulorum Ordinum vel monasteriorum constitutiones.

C A P V T VIII.

Regimen monasteriorum non habentium ordinarios regulares Visitatores quomodo instituendum.

Monasteria omnia, quæ generalibus capitulis aut Episcopis non subsunt, nec suos habent ordinarios regulares Visitatores, sed sub immediata Sedis Apostolicæ protectione ac directione regi consueverunt, teneantur infra annū à fine præsentis Concilij, & deinde quolibet triennio sese in congregationes redigere, iuxta formam Constitutionis Innocentij III. in Concilio generali, quæ incipit: *a* In singulis: ibique certas regulares personas deputare, quæ de modo & ordine, de prædictis congregationibus erigendis, ac statutis in eis exequendis deliberent & statuant. Quod si in his negligentes fuerint, liceat Metropolitanò, in cuius provincia prædicta monasteria sunt, tamquam Sedis Apostolicæ delegato, eos pro prædictis causis convocare. Quod si infra limites unius provincie non sit sufficiens talium monasteriorum numerus ad erigendam congregationem, possint duarum vel trium provinciarum monasteria unam facere congregationem. Ipsis autem congregationibus constitutis, illarum generalia capitula, & ab illis electi Præsides vel Visitatores eandem habeant auctoritatem in suæ congregationis monasteria, ac regulares in eis commorantes, quam alij

a *Uic inf.*
XX XII.

Præfides, ac Visitatores in ceteris habent Ordinibus: teneanturque suæ congregationis monasteria frequenter visitare; & illorum reformationi incumbere: & ea observare, quæ a in sacris Canonibus, & in hoc sacro Concilio sunt decreta. Quod si etiam, Metropolitano instante prædicta exequi non curaverint: Episcopis, in quorum diocæsis loca prædicta sita sunt, tamquam sedis Apostolicæ delegatis, subdantur.

a *Toto tit. de stat. regul. in 6. & Clem. c. Exiit, de verb. sig. in 6. & Clem. Exi: vi, eod,*

C A P V T I X.

Monasteria Monialium immediate subiecta Sedi Apost. ab Episcopo regantur & alia vero à deputatis in Capitulis generalibus, vel aliis Regularibus.

Monasteria Sanctimonialium sanctæ Sedi Apostolicæ immediate subiecta, etiam sub nomine Capitulum S. Petri, vel sancti Ioannis, vel alias quomodocumque nuncupentur, b ab Episcopis, tamquam dictæ Sedis delegatis, gubernentur, non obstantibus quibuscumque. Quæ vero à deputatis in Capitulis generalibus, vel ab aliis Regularibus, reguntur, sub eorû cura & custodia relinquuntur.

b c. *Cognovimus, 18. q. 2.*

C A P V T X.

Moniales unoquoque mense Confiteantur & Communicent: de Confessario extraordinario iis ab Episcopo provideatur: apud illas extra publicam Ecclesiam Eucharistia non conferretur.

Atendant diligenter Episcopi, & ceteri Superiores monasteriorum Sanctimonialium, ut in constitutionibus earum admonentur Sanctimoniales, c ut saltem semel singulis mensibus Confessionem peccatorum faciant: & sacrosanctam Eucharistiam suscipiant: ut eo se salutari præsidio muniant ad

c *Clem. Ne in agro. S. San. de stat. mon.*

omnes oppugnationes dæmonis fortiter superandas. Præter ordinarium autem Confessorem, alius extraordinarius ab Episcopo, & aliis Superioribus bis aut ter in anno offeratur, qui omnium confessiones audire debeat. Quod vero sanctissimum Christi Corpus intra chorum vel septa monasterij, & non in publica Ecclesia conservetur, prohibet sancta Synodus, non obstante quocumque indulto aut privilegio.

C A P U T XI.

In monasteriis quibus imminet cura personarum secularium, præter eas quæ sunt de illorum familia, visitet Episcopus & eidem curæ præficiendas examinet, certis exceptis.

IN monasteriis seu domibus virorum seu mulierum, quibus imminet animarum cura personarum secularium, præter eas quæ sunt de illorum monasteriorum seu locorum familia, personæ, tam regulares quam sæculares, huiusmodi curam exercentes, subsint immediate in iis quæ ad dictam curam & Sacramentorum administrationem pertinent, iurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi in cuius dicecesi sunt, sita. *a* Nec ibi aliqui, etiam ad nutum amovibiles, deputentur, nisi de eiusdem consensu, ac prævio examine, per eum aut eius Vicarium faciendõ; excepto monasterio Cluniacensi cum suis limitibus, & exceptis etiam iis monasteriis seu locis, in quibus Abbates Generales, aut Capita Ordinum sedem ordinariam principalem habent, atque aliis monasteriis seu domibus, in quibus Abbates; aut alij Regularium Superiores iurisdictionem Episcopalem & temporalem in Parochos & paroehianos exercent: salvo tamen eorum Episcoporum iure, qui maiorem in prædicta loca vel personas iurisdictionem exercent.

a c. Qui religiosi, 18. q. 2.

CAPVT XII.

Conformentur Regulares secularibus in obseruatione censurarum Episcopaliū, & Festorum diœcesis.

Censuræ, & interdicta, nedum à Sede Apostolica emanata, sed etiam ab Ordinariis promulgata, mandante Episcopo, a Regularibus in eorum Ecclesiis publicentur, atque seruentur. *b* Dies etiam festi, quos in diœcesi sua seruandos idem Episcopus preceperit, ab exemptis omnibus, etiam Regularibus, seruentur.

a Clem. I. de sent. excom. b c. De iis, 12. Dist. Vide Const. Pij. V. Cum primū, 1566,

CAPVT XIII.

Controversias de præcedentia è vestigio componat Episcopus. Exempti non in strictiori clausura viventes ad Supplicationes publicas accedere compellantur.

Controversias omnes de præcedentia, quæ persæpe maximo cum scandalo oriuntur inter Ecclesiasticas personas, tam sæculares quam regulares, cum in Processionibus publicis, tum in iis quæ sunt in tumultu defunctorum corporibus, & in deferenda umbella, & aliis similibus, Episcopus, amota omni appellatione, & non obstantibus quibuscumque, componat. Exempti autem omnes, tam clerici sæculares quam regulares, quicumque, etiam monachi, ab publicis Processionibus vocati, accedere compellantur; iis tantum exceptis, qui in strictiori clausura perpetuo vivunt.

c Vide Bullam Pij V. 1568. Divina; & Gregorij XIII. 1588. Exposcit,

CAPVT XIV.

Regulari publice delinquenti pœna à quo irroganda.

Regularis, non subditus Episcopo, qui intra claustra monasterij degit, & ex

d Super huius decreti executione ext

Const. Clementis VIII. Suscepti muneris. 1596. a c. si. Sive-ro de stat. mon.

tra ea ita notorie deliquerit, ut populo scandalositas sit; Episcopo instante, à suo Superiore intra tempus ab Episcopo præfigendum, severe puniatur, ac de punitione Episcopum certiore faciat: a sin minus, à suo Superiore officio privetur, & delinquens ab Episcopo puniri possit.

C A P V T X V.

Professio non fiat nisi anno probationis exacto, & decimo sexto ætatis completo.

b c. Gonsaldus 17. q. 2. c. Ad Apostol. de Regul. & c. Non solum, eod. in 6. c. c. Ad nostram. c. Cum virum & c. Postul. sti. de Regular. & c. i. eod. in 6.

IN quacumque religione tam virorum quam mulierum, professio non fiat ante decimum-sextum annum expletum; nec qui minore tempore, b quam per annum, post susceptum habitum in probatione steterit, ad professionem admittatur. c Professio autem antea facta sit nulla, nullamque inducat obligationem ad alicuius Regulæ, vel religionis, vel ordinis observationem, aut ad alios quoscumque effectus.

C A P V T X V I.

Renuntiatio aut obligatio facta ante duos menses proximos professioni, sit nulla. Finita probatione, novitij aut profiteantur, aut cõtiantur. In pio Clericorum Societatis IESV instituto nihil innovatur. Cavetur ne quid ex bonis novitij monasterio tribuantur ante professionem.

NVLLA quoque renuntiatio aut obligatio antea facta, etiam cum iuramento, vel in favorem cuiuscumque causæ piæ, valeat, nisi cum licentia Episcopi, sive eius Vicarij fiat, intra duos menses proximos ante professionem; ac non alias intelligatur effectum suum sortiri, nisi secuta professione: aliter vero facta, etiam si cum huius favoris expressa renuntiatione, etiam iurata, sit irrita, & nullius

effectus, a Finito tempore novitiatus, Superiores, novitios, quos habiles invenerint, ad profitendum admittant, aut è monasterio eos ejiciant. Per hæc tamen sancta Synodus non intendit aliquid innovare, aut prohibere, quin *b* religio Clericorum Societatis I E S V, iuxta pium eorum institutum, *c* à sancta Sede Apostolica approbatum, Domino & eius Ecclesiæ inservire possint: sed neque ante professionem, excepto victu & vestitu, novitij vel novitix illius temporis, quo in probatione est, quocumque pretextu, à parentibus, vel propinquis, aut curatoribus eius monasterio aliquid ex bonis eiusdem tribuatur, ne hac occasione discedere nequeat, quod totam vel maiorem partem substantiæ suæ monasterium possideat, nec facile, si discesserit, id recuperare possit. quin potius præcipit sancta Synodus sub anathematis pœna dantibus & recipientibus, ne hoc ullo modo fiat; & ut abeuntibus ante professionem *d* omnia restituantur, quæ sua erant. quod ut recte fiat, Episcopus, etiam per censuras Ecclesiasticas, si opus fuerit, compellat.

a c. Cum causam, in fin. de elect.

b Vide Const. Greg. XIII. Ascendente Domino.

c Vide Bullâ Pauli III. Regimini.

1584. & Jussu hujus III. Exposcit. 1550; d c. Si quis. 17. q. 2.

C A P V T X V I I.

Puella maior duodecim annis, si habitum regularem suscipere voluerit, exploretur ab Ordinario & iterumque ante professionem.

Libertati professionis virginum Deo dicandarum prospiciens sancta Synodus, statuit atque decernit ut, si puella, quæ habitum regularem suscipere voluerit, maior duodecim annis sit, non ante eum suscipiat; nec postea ipsa vel alia professionem emittat, quam exploraverit Episcopus, vel eo absente vel impedito, eius vicarius, aut aliquis eorum sumptibus ab eis deputatus, virginis voluntatem diligenter, an coacta, an seducta sit, an sciat quid agat; & si voluntas eius pia ac

e c. Cum virum, ac Regularib.

f c. Illud, 202 q. 1.

g c. Nullus, de regul.

libera cognita fuerit ; habueritque conditio-
nes requisitas iuxta monasterij illius & Ordini-
nis regulam, nec non monasterium fuerit ido-
neum , libere ei profiteri liceat, cuius profes-
sionis tempus ne Episcopus ignoret, teneatur
Præfæta monasterio eum ante mensem cer-
tiorum facere : quod si Præfæta certiorum
Episcopum non fecerit ; quamdiu Episcopo
videbitur , ab officio suspensa sit.

C A P V T XVIII.

*Ne quis, præterquam in casibus à iure expressis
cogat mulierem ad ingrediendum monaste-
rium, aut ingredi volentem prohibeat: Pœ-
nitentium seu Convertitarum constitutiones
serventur.*

Anathemati sancta Synodus subiicit om-
nes & singulas personas , cuiuscumque
qualitatis vel conditionis fuerint , tam Cleri-
cos quam laicos, sæculares , vel regulares, at-
que etiam qualibet dignitate fungentes , si
quomodocumque coegerint aliquam virgi-
nem , vel viduam , aut aliam quamcumque
mulierem invitam , & præterquam in casibus
in iure expressis , ad ingrediendum monaste-
rium, vel ad suscipiendum habitum cuius-
cumque religionis, vel ad emittendam pro-
fessionem : quique consilium , auxilium vel
favorem dederint ; quique scientes eam non
sponte ingredi monasterium , aut habitum
suscipere , aut professionem emittere ; quo-
quo modo eidem actui vel præsentiam, vel
consensum , vel auctoritatem interposuerint.
b Simili quoque anathemati subiicit eos, qui
sanctam virginum vel aliarum mulierum vo-
luntatem veli accipiendi, vel voti emittendi,
quoquo modo sine iusta causa impediterint.
Eaque omnia , & singula , quæ ante profes-
sionem , vel in ipsa professione fieri oportet,
serventur non solum in monasteriis subiectis

*a c. Signifi-
cavit, & c.
Gaudeamus,
de convers.
coning.*

*b Conc. To-
let. 3. can. 10.
c. Puella 20.
q. 2. c. ult. 32.
q. 2.*

Episcopo, sed & in aliis quibuscumque: a Ab *a Conc. Tolos.*
his tamen excipiuntur mulieres, quæ pœni- *4, c. 34 in fin.*
tentes aut Convertitæ appellantur: in quibus
constitutiones earum serventur.

C A P I T U L U M X I X.

*Quomodo in causis deficientium à Religione
procedendum.*

Qvicumque Regularis b prætendat, se per *b c. Puella*
vim & metum ingressum esse Religio- *20. q. 1. c.*
nem, aut etiam dicat, ante ætatem debitam *Cum virum,*
professum fuisse, aut quid simile, velitque *de Regul.*
habitum dimittere quacumque de causa, aut
etiam cum habitu discedere sine licentia Su-
periorum, non audiatur, nisi intra quinquen-
nium tantum à die professionis, & tunc non
aliter, nisi causas, quas prætenderit, deduxe-
rit coram Superiore suo, & Ordinario. c Quod *c Conc. Arel.*
si antea habitum sponte dimiserit, nullatenus *1. c. ult. &*
ad allegandum quamcumque causam admit- *Arel. 2. c. 25.*
tatur: sed ad monasterium redire cogatur, &
tamquam apostata puniatur: interim vero
nullo privilegio suæ religionis iuvetur. d Ne- *d Sup. Sess.*
mo etiam Regularis cuiuscumque facultatis *14. cap. 11.*
vigore transferatur ad laxiorem religionem: *de reforma,*
nec detur licentia cuiquam Regulari occulte
ferendi habitum suæ religionis.

C A P I T U L U M X X.

*Superiores Ordinum Episcopis non subiecti, in
feriora monasteria visitent ac corrigant,
etiam commendata.*

Abbates, qui sunt Ordinum Capita, ac ce-
teri prædictorum Ordinum Superiores,
Episcopis non subiecti, quibus est in alia infe-
riora monasteria Prioratusve legitima iuris-
dictio, eadem illa sibi subdita monasteria, &
Prioratus, suo quisque loco atque ordine, ex
officio visitent, etiamsi commendata exst-

a Sup. Sess. 21.
de refer. cap.
8,

stant. Quæ cum Ordinum suorum Capitibus subsint, declarat sancta Synodus, in iis a quæ alias de visitatione monasteriorum commendatorum definita sunt, non esse comprehensa: teneanturque quicumque prædictorum Ordinum monasteriis præsent, prædictos Visitatores recipere, & illorum ordinationes exequi. Ipsa quoque monasteria, quæ sunt Ordinum Capita, iuxta sanctæ Sedis Apostolicæ, & cuiusque Ordinis constitutiones visitentur. Et quamdiu durabunt huiusmodi Commendæ, Priores claustrales, aut in Prioratibus conventum habentibus, Superiores, qui correctiones & spirituale regimen exercent, à Capitulis generalibus, vel ipsorum Ordinum Visitoribus, instituantur. In ceteris omnibus præfatorum Ordinum privilegia, & facultates, quæ ipsorum personas, loca, & iura concernunt, firma sint & illæsa.

C A P V T XXI.

Monasteria Regularibus conferantur: Ordinum Capita nempe in posterum commendentur.

b Conc. Later.
sub Leone O.
Sess. 9. de ref.
Civita.

CVM pleaque monasteria, b etiam Abbatia, Prioratus, & Præposituræ, ex malæ eorum, quibus commissa fuerunt, administratione non levia passa fuerint tam in spiritualibus quam in temporalibus detrimenta, cupit sancta Synodus ea ad congruam monasticæ vitæ disciplinam omnino revocare. verum adeo dura, difficilisque est præsentium temporum conditio, ut nec statim omnibus, nec commune ubique, quod optaret, remedium possit adhiberi: ut tamen nihil prætermittat, unde prædictis salubriter aliquando provideri possit; primum quidem confidit, Sanctissimum Romanum Pontificem pro sua pietate & prudentia curaturum, quantum hæc tempora ferre posse viderit, ut iis, quæ

nunc commendata reperiuntur, & quæ suos conventus habent, regulares personæ, eiusdem Ordinis expresse professæ, & quæ gregi præire & præesse possint, præficiantur. a Quæ vero in posterum vacabunt, non nisi regularibus spectatæ virtutis & sanctitatis conferantur. Quoad ea vero monasteria, quæ Capita sunt ac Primates Ordinum, sive Abbatix, sive Prioratus, filix illorum Caputum nuncupantur, teneantur illi, qui in præsentem ea in commendam obtinent, nisi sit eis de regulari successore provisum, infra sex menses religionem illorum Ordinum propriam solemniter profiteri, aut ijs cedere: alias commendæ prædictæ ipso iure vacare censeantur. Ne autem in prædictis omnibus & singulis fraus aliqua adhiberi possit, mandat sancta Synodus, ut in provisionibus dictorum monasteriorum qualitas singulorum nominatim exprimat: aliterque facta provisio surreptitia esse censeatur: nullaque subsequenti possessione, etiam triennali, adiuvetur.

a Sup. Sess.
14 c. 10. de
ref. Clem.
unde. sup.
neg. Præb.

C A P V T X X I I.

Prædicta de reformatione Regularium nulla mora interposita observentur.

HÆc omnia & singula in superioribus decreta, observari sancta Synodus præcipit in omnibus cœnobijs ac monasteriis, collegiis ac domibus quorumcumque monachorum, ac regularium, necnon quarumcumque Sanctimonialium virginum, ac viduarum, etiam si illæ sub gubernio militiarum, etiam Ierosolymitanæ, vivant, & quocumque nomine appellentur, sub quacumque regula, vel constitutionibus, & sub custodia vel gubernatione, vel quavis subiectione, aut annexione, vel dependentia cuiuscumque Ordinis: mendicantium, vel non mendicantium, vel aliorum regularium

*z Vide infra
§ 2. Bullam
Pij. IV. In
Principis
Apostolorum*

Monachorum , aut Canonicorum quorumcumque : non obstantibus eorum omnium & singulorum a privilegiis sub quibusquamque formulis verborum conceptis , ac Mare magnum , appellatis , etiam in fundatione obtentis , necnon constitutionibus & regulis , etiam iuratis , atque etiam consuetudinibus vel præscriptionibus , etiam immemorabilibus . Si qui vero regulares tam viri quam mulieres sunt , qui sub arctiori regula vel statutis vivunt , excepta facultate habendi bona stabilia in communi , eos ab eorum instituto & observantia sancta Synodus amovere non intendit . Et quia sancta Synodus desiderat , ut omnia & singula supradicta quamprimum executioni demandentur , præcipit omnibus Episcopis , in monasteriis sibi subiectis , & in omnibus aliis , ipsis in superioribus decretis specialiter commissis , atque omnibus Abbatibus , & Generalibus , & aliis Superioribus Ordinum supradictorum , ut statim prædicta exequantur . Et si quid executioni mandatum non sit , Episcoporum negligentiam Concilia provincialia suppleant , & coercerent . Regularium vero Capitula provincialia & generalia , & in defectum Capitulorum generalium , Concilia provincialia , per deputationem aliquorum eiusdem Ordinis provideant . Hortatur etiam sancta Synodus omnes Reges , Principes , Respublicas & Magistratus , & in virtute sanctæ obedientiæ præcipit ut velint prædictis Episcopis , Abbatibus ac Generalibus , & ceteris Præfectis in superius contentæ reformationis executione suum auxilium & auctoritatem interponere , quoties fuerint requisiti ; ut sine ullo impedimento præmissa recte exequantur ad laudem Dei omnipotentis .

Decretum de Reformatione:

CAPUT I.

Cardinales, & omnes Ecclesiarum Prælati modestam suppellectilem & mensam habeant: consanguineos familiaresve suos ex bonis Ecclesie non augeant.

Optandum est, ut ij qui Episcopale ministerium suscipiunt, quæ suæ sint partes, agnoscant: ac se non ad propria commoda, non ad divitias aut luxum: sed ad labores & sollicitudines pro Dei gloria vocatos esse intelligant. *a* non enim dubitandum est, & fideles reliquos ad religionem innocentiamque facilius inflammandos, si Præpositos suos viderint non ea quæ mundi sunt; sed animarum salutem, ac cælestem patriam cogitantes. Hæc cum ad restituendam ecclesiasticam disciplinam præcipua esse sancta Synodus animadvertat: admonet Episcopos omnes, ut secum ea sæpe meditantes, factis etiam ipsis, ac vitæ actionibus, quod est veluti perpetuum quoddam prædicandi genus, se muneri suo conformes ostendant: in primis vero ita mores suos omnes componant, ut reliqui ab eis frugalitatis, modestiæ, continentiæ, ac, quæ nos tantopere commendat Deo, *b* sanctæ humilitatis exempla petere possint. Quapropter, exemplo Patrum nostrorum in Concilio Carthaginensi, non solum iubet, ut Episcopi modesta suppellectile & mensa ac frugali victu contenti sint: verum etiam in reliquo vitæ genere, ac tota eorum domo caveant, ne quid appareat, quod à sancto hoc instituto sit alienum: quodque non simplicitatem, Dei zelum, ac vanitatum contemptum præ se ferat. *d* Omnino vero eis interdicit, ne ex redditibus Ecclesiæ consanguineos, familiaresve suos augere studeant: cum

a c. Magna de voto. c. Qualiter. & quando de accus. Supra Sess. 22. de refor. cap. 14 in princ.

b Psal. 103 Eccl. 3. & 35 Matt. 10. & 18.

c Conc. Carth. in c. Episc. 41 Dist. Sup. Sess. 2.

d Conc. Antio. c. 25. c.

Quisquis. c. Sint manifestæ, c. Episc. & c. Res Ecclesie. cum seq. 12. q. 12. c. Quisquis. 12. q. 2.

a Canon. & Apost. 39. & 75. b c. Quoniam 16. q. 1. c. Cum secundū, de Preb. & c. Cum ex eo, de elect. in 6.

c Con. Later. sub Leone X. Sess. 9. de ref. Curie,

& Apostolorum *a* Canones, prohibeant, ne res Ecclesiasticas, *b* quæ Dei sunt, consanguineis donent; sed, si pauperes sint, iis ut pauperibus distribuant; eas autem non distrahant, nec dissipent illorum causa: imo, quam maxime potest, eos sancta Synodus monet, ut omnem humanum hunc erga fratres, nepotes, propinquosque carnis affectum, unde multorum malorum in Ecclesia seminarium exstat, penitus deponant. Quæ vero de Episcopis dicta sunt, eadem non solum in quibuscumque beneficia Ecclesiastica, tam secularia quam regularia, obtinentibus, pro gradus sui conditione observari, *c* sed & ad sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales pertinere decernit: quorum consilio apud Sanctissimum Romanum Pontificem cum universalis Ecclesiæ administratio nitatur, nefas videri potest, non iis etiam virtutum insignibus, ac vivendi disciplina eos fulgere, quæ merito omnium in se oculos convertant.

C A P V T II.

A quibus nominatim decreta Concilij solemniter recipi & doceri debeant.

d Sup. Sess. 24. de refor. cap. 2.

e Vide Bullā professionis fidei, Pij IV. infra pag. 40. Et vide Bullā Clem. VIII. Dominici. 1603.

Cogit temporum calamitas, & invalescentium hæresum malitia, ut nihil sit præmittendum, quod ad populorum ædificationem, & Catholicæ fidei præsidium videatur posse pertinere. *d* Præcipit igitur sancta Synodus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & omnibus aliis, qui de iure vel consuetudine in Concilio provinciali interesse debent, ut in ipsa prima Synodo provinciali, post finem præsentis Concilij habendo, ea omnia & singula, quæ ab hac sancta Synodo definita & statuta sunt, palam recipiant; *e* nec non veram obedientiam Summo Romano Pontifici spondeant & profiteantur; simulque *f* hæreses omnes, à sacris

Canonibus, & generalibus Conciliis, præsertimque ab hac eadem Synodo damnatas, & publice detestentur & anathematizent. Idemque in posterum quicumque in Patriarchas, Primates, Archiepiscopos Episcoposque promovendi, in prima Synodo provinciali, in qua ipsi interfuerint, omnino observent. Quod si quis ex suprascriptis omnibus, quod absit, renuerit: Episcopi comprovinciales statim Summum Romanum Pontificem admonere sub pœna divinæ indignationis teneantur; interimque ab eiusdem communione abstineant. Ceteri vero omnes, sive in præsentibus, sive in futurum beneficia Ecclesiastica habituri, & qui in Synodo diocæsana convenire debent, idem ut supra, in ea Synodo, quæ primo quoque tempore celebrabitur, faciant & observent: alias secundum formam sacrorum Canonum puniantur. Ad hæc omnes ii, ad quos Univerſitatum & Studiorum generalium cura, visitatio & reformatio pertinet, diligenter curent, ut ab eisdem Univerſitatibus Canones & decreta huius sanctæ Synodi integre recipiantur, ad eorumque normam Magistri, Doctores, & alij in eisdem Univerſitatibus ea, quæ b Catholicæ fidei sunt, doceant & interpretentur; seque ad hoc institutum initio cuiuslibet anni solemniter iuramento obstringant: sed & si aliqua alia in prædictis Univerſitatibus correctione & reformatione digna fuerint, ab eisdem, ad quos spectat, pro religionis & disciplinæ Ecclesiasticæ augmento emendantur, & statuatur. Quæ vero Univerſitates immediate Summi Romani Pontificis protectioni & visitationi sunt subiectæ; has sua Beatitudo per eius delegatos eadem, qua supra, ratione, &, prout ei utilius visum fuerit, salubriter visitari & reformari curabit,

a c. 2. in fine
de sūma Tri-
mit. c. Sicut,
& c. Excom-
municamus,
13, de heret.

b Sup. Sess. 5.
c. 1. de ref.

C A P V T III.

Excommunicationis gladio temere non utendum : ubi executio realis aut personalis fieri potest , à censuris abstinendum : iisque civili magistratui se immiscere nefas est.

a. c. Dilecto, de sentent. excō. in 6. c. Multi, in prin. 2. q. 1. c. Visus, in si. 18. q. 2. c. Corripiantur 24. q. 3.

b Formam præscripsit Pius V. 17. Jun. 1570. in c. Sanctissimus. c. c. Episcopi, c. Nemo Episcoporum, & c. Nullus sacerdotū. 11. q. 3. c. Sacro, de sent. excō. Conc. Aurel. 5. cap. 2.

Quamvis , a excommunicationis gladius nervus sit Ecclesiasticæ disciplinæ , & ad continendos in officio populos valde salutaris ; sobrie tamen magnaque circumspectione exerendus est : cum experientia doceat , si temere , aut levibus ex rebus incutiatur , magis contemni quam formidari , & perniciem potius parere quàm salutem. Quapropter excommunicationes illæ , quæ monitionibus præmissis , b ad finem revelationis , ut aiunt , aut pro deperditis seu subtractis rebus ferri solent , à nemine prorsus , præterquam ab Episcopo , decernantur : & tunc non alias , quam ex re non vulgari , causaque diligenter & ac magna maturitate per Episcopum examinata , quæ eius animum moveat : nec ad eas concedendas cuiusvis sæcularis , etiam magistratus , auctoritate adducatur : sed totum hoc in eius arbitrio & conscientia sit positum : quando ipse pro re , loco , persona aut tempore eas decernendas esse iudicaverit. In causis vero iudicialibus mandatur omnibus iudicibus Ecclesiasticis , cuiuscumque dignitatis existant , ut quodcumque executio realis vel personalis in qualibet parte iudicij propria auctoritate ab ipsis fieri poterit , abstineant se , tam in procedendo quam definiendo , à censuris Ecclesiasticis , seu interdicto : sed liceat eis , si expedire videbitur , in causis civilibus , ad forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinentibus , contra quoscumque , etiam laicos , per multas pecuniarias , quæ locis piis , ibi existentibus , eo ipso , quod exactæ fuerint , assignentur : seu per

captionem

captionem pignorum, personarumque distributionem, per suos proprios aut alienos executores faciendam, sive etiam per privationem beneficiorum; aliaque iuris remedia procedere, & causas definire. Quod si executio realis vel personalis adversus reos hac ratione fieri non poterit, & sitque erga iudicem contumacia, tunc eos etiam anathematis mucrone, arbitrio suo, præter alias pœnas ferire poterit. In causis quoque criminalibus, ubi executio realis vel personalis, ut supra, fieri poterit, erit à censuris abstinendum: sed si dictæ executioni facile locus esse non possit, licebit iudici hac spiritali gladio delinquentes uti; si tamen delicti qualitas, præcedente bina saltem monitione, etiam per edictum, id postulet. Nefas autem sit sæculari cuilibet magistratui prohibere Ecclesiastico iudici, ne quem excommunicet; aut mandare, ut latam excommunicationem revocet, sub prætextu quod contenta in præsentis decreto non sint observata; cum non ad sæculares, sed ad Ecclesiasticos hæc cognitio pertineat. *b* Excommunicatus vero quicumque, si post legitimas monitiones non resipuerit, non solum ad Sacramenta, & communionem fidelium ac familiaritatem non recipiatur: sed, si obdurato animo censuris annexus, in illis per annum inforduerit, etiam contra eum, tanquam de hæresi suspectum procedi possit.

a c. Si quis deinceps, in f. 17. q. 4.

b c. Rego. cum seqq. 11. q. 3. c. Nulli, c. si seqq. c. Cum defideres, & c. Si concubina de sent. excom.

C A P V T I V.

Ubi nimis est Missarum faciendarum numerus, statuant Episcopi, Abbates & Generales Ordinum, quod expedire iudicaverint.

Contingit sæpe in quibusdam ecclesiis vel tam magnum Missarum celebrandarum numerum ex variis defunctorum relictis impositum esse, ut illis pro singulis diebus, à

testatoribus præscriptis, nequeat satisfieri, vel eleëmofynam huiusmodi pro illis celebrandis adeo tenuem esse, ut non facile inveniantur, qui velit huic se muneri subijcere; unde depereunt protestantium voluntates; & eorum conscientias ad quos prædicta spectant, onerandi occasio datur, sancta Synodus, cupiens hæc ad pios usus relicta, quo plenius & utilius potest, impleri, facultatem dat Episcopis, ut in Synodo diocesana, itemque Abbatibus & Generalibus Ordinum, ut in suis Capitulis Generalibus, re diligenter perspecta, possint pro sua conscientia in prædictis ecclesiis, quas hac provisione indigere cognoverint; & statuere circa hæc, quidquid magis ad Dei honorem & cultum, atque Ecclesiarum utilitatem viderint expedire; ita tamen, ut eorum semper defunctorum commemoratio fiat, qui pro suarum animarum salute legata ea ad pios usus reliquerunt.

a *Sup. Sess.*
22. *de ref. c.*
6.

C A P V T V.

Rebus bene constitutis, & annexum onus habentibus, nihil detrahatur:

Ratio postulat ut illis quæ bene constituta sunt, contrariis ordinationibus non detrahatur: quando igitur ex beneficiorum quorumcumque erectione seu fundatione; aut aliis constitutionibus, qualitates aliquæ requiruntur; seu certa illis onera sunt iniuncta; in beneficiorum collatione, seu in quacunque alia dispositione, eis non derogetur. Idem in præbendis Theologicalibus, Magistratibus, Doctoralibus aut Presbyteralibus, Diaconalibus ac Subdiaconalibus, quandocumque ita constituta fuerint, observetur, ut eorum qualitatibus vel Ordinibus nihil in ulla provisione detrahatur: & aliter facta provisio surrepticia censeatur.

CAPUT VI.

Qui se gerere debeat Episcopus quoad visitationem capitulorum exemptorum.

STatuit sancta Synodus, ut in omnibus ecclesiis cathedralibus & collegiatis decretum sub felicis recordationis Paulo III. a quod incipit, Capitula cathedralium, observetur, non solum quando Episcopus visitaverit, sed & quoties ex officio, vel ad petitionem alicuius, contra aliquem ex contentis in dicto decreto, procedet: ita tamen, ut, cum extra visitationem processerit, infra scripta omnia locum habeant: videlicet, ut Capitulum initio cuiuslibet anni eligat ex Capitulo duos: de quorum consilio & assensu Episcopus, vel eius Vicarius, tam in formando processum, quam in ceteris omnibus actibus usque ad finem causæ inclusive, coram notario tamen ipsius Episcopi & in eius demo, aut consueto tribunali procedere teneatur. Vnum autem tantum sit utriusque votum, possitque alter Episcopo accedere. Quod si ambo ab Episcopo discordes in aliquo actu, seu interlocutoria vel definitiva sententia fuerint, tunc intra sex dierum spatium cum Episcopo tertium eligant. & si in electione tertij etiam discordent, ad vicinorem Episcopum electio devolvatur: & iuxta eam partem, cum qua tertius conveniet, articulus, in quo erat discordia terminetur; aliàs processus, & inde secuta nulla sint, nullosque producant iuris effectus. *b* In criminibus tamé ex incontinentia provenientibus, de qua in decreto de concubinariis, & in atrocioribus delictis, depositionem aut degradationem requirentibus, ubi de fuga timeretur, ne iudicium eludatur, & ideo opus sit personali detentione, *c* possit initio solus Episcopus ad summariam informationem &

a *Supra* Sess. 6. de refor. c. 4. & Sess. 14. de refor. c. 4.

b *Infrac* 14. & *Sup.* Sess. 24. de Matrimonio, c. 8. *c* *Qualiter* 24. de accus. & c. *Tua*, de *pen.*

*a Conc. Carthag. 4 c. 35.
c. Episcopus
in Ecclesia,
95. Dist.*

*h c. Novit.
cum seq. de
his que fiunt
c. pral. sine
conf. cap.*

necessariam detentionem procedere: servato tamen in reliquis ordine præmissio. In omnibus autem casibus ea ratio habeatur, ut iuxta qualitatem delicti ac personarum, delinquentes ipsi in loco decenti custodiantur. *a* Episcopis præterea ubique is honor tribuatur, qui eorum dignitati par est; eisque in choro, & in Capitulo, in Processionibus, & aliis actibus publicis sit prima sedes, & locus, quem ipsi elegerint, & præcipua omnium rerum agendarum auctoritas. Qui si aliquid Canonis ad deliberandum proponant; nec de re ad suum vel suorum commodum spectante agatur, *b* Episcopi ipsi Capitulum convocent, vota exquirant, & iuxta ea concludant. Absente vero Episcopo, omnino hoc ab iis de Capitulo, ad quos hoc de iure vel consuetudine spectat, perficiatur, nec ad id Vicarius Episcopi admittatur. Ceteris autem in rebus Capituli iurisdictio, & potestas, si qua eis competit, & bonorum administratio salva & intacta omnino relinquatur. Qui vero non obtinent dignitates, nec sunt de Capitulo, ij omnes in causis Ecclesiasticis Episcopo subiciantur: non obstantibus, quo ad supradicta, privilegiis, etiam ex fundatione competentibus; nec non consuetudinibus, etiam immemoralibus, sententiis, iuramentis, concordis, quæ tantum suos obligent auctores: salvis tamen in omnibus, privilegiis, quæ Universitatibus Studiorum generalium, seu earum personis, sunt concessa. Hæc autem omnia & singula in iis Ecclesiis locum non habeant, in quibus Episcopi, aut eorum Vicarij ex constitutionibus, vel privilegiis, aut consuetudinibus sive concordis, seu quocumque alio iure maiorem habent potestatem, auctoritatem ac iurisditionem, quam præsentis decreto sit comprehensum, quibus sancta Synodus derogare non intendit,

CAPVT VII.

*Accessus & regressus ad beneficia tolluntur:
Coadiutor quomodo, cui, & ex qua causa
concedendus.*

CVM in beneficiis Ecclesiasticis ea, quæ hereditariæ successionis imaginem referunt, a sacris constitutionibus sint odiosa, & Patrum decretis contraria; nemini in posterum *b* accessus, aut regressus, etiam de consensu, ad beneficium Ecclesiasticum cuiuscumque qualitatibus concedatur, nec hactenus concessi suspendantur, extendantur aut transferantur. Hocque decretum in quibuscumque beneficiis Ecclesiasticis, ac in quibuscumque personis, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, locum habeat. In Coadiutoriis quoque cum futura successione idem posthac observetur, ut nemini in quibuscumque beneficiis Ecclesiasticis permittantur. Quod si quando Ecclesiæ cathedralis, aut monasterijurgens necessitas, *c* aut evidens utilitas postulet Prebato dari Coadiutorem; is non aliàs cum futura successione detur, quam hæc causa prius diligenter à Sanctissimo Romano Pontifice sit cognita, & qualitates omnes in illo concurrere certum sit, quæ à iure, *d* & decretis huius Sanctæ Synodi in Episcopis & Prælatibus requiruntur: alias concessiones, super his factæ, surreptitiæ esse censeantur.

a c. Plerique, & c. Apost.

8. q. 1. c. Ex transmissa,

& c. Ad

extirpan-

das succes-

siones, de fil.

pres c. Quia

clerici, & c.

Cum nos, de

iur. patr. c.

Ad hæc, de de

c. Com. Rom.

tempore

Hilarij. c. 4.

& Lateran.

2. c. 16.

b Vide Const.

Pij V. Ro-

mani 1571.

c Sup. Sess. 21

de refor. c. 6.

c. Scripsit, &

c. Quamvis.

7. q. 1.

d Sup. Sess.

7. de refor. c.

1. & 3. &

Sess. 22. de

refor. c. 2.

CAPVT VIII.

*Administratores hospitalium munitus: eorum
negligentia, à quibus & qua ratione coercenda.*

ADmonet sancta Synodus quoscumque Ecclesiastica beneficia, sæcularia seu regularia, obtinentes, *e* ut hospitalitatis officium, à sanctis Patribus frequenter commendatum, quantum per eorum proventus lice-

e S. 1. & c.

Quiescamus,

42. Dist. c.

Archidiacono.
num. 85. Dist.
c. Volumus.
89. Dist. c.
Mos est, 1. 2.
9. 2. c. Quo-
niam 16. 9. 1.
a Matt, 25.

b Sup. Sess. 7.
cap. ult.

c Vide infr.
§ 11.

bit, prompte benigneque exercere assuescat; memores, eos, qui hospitalitatem amant; a Christum in hospitibus recipere. Illis vero, qui hospitalia vulgo nuncupata, seu alia pia loca, ad peregrinorum, infirmorum, senum pauperumve usum præcipue instituta, in commendam, administrationem, aut quemcumque titulum, aut etiam Ecclesiis suis unita, obtinent; vel si Ecclesiæ parochiales, hospitalibus forte unitæ, aut in hospitalia erectæ, earumque patronis in administrationem concessæ sint: præcipit omnino, ut impositum illis onus officiumve administrent, arque hospitalitatem, quam debent, ex fructibus ad id deputatis actu exercent *b* iuxta Constitutionem Concilij Viennensis, alias in hac eadem Synodo sub felicis recordationis Paulo III. innovatam, quæ incipit, *c* Quia contingit, Quod si hospitalia hæc ad certum peregrinorum, aut infirmorum, aut aliarum personarum genus suscipiendum fuerint instituta; nec in loco, ubi sunt dicta hospitalia, similes personæ, ut perpaucæ reperiuntur: mandat adhuc, ut fructus illorum in alium pium usum, qui eorum institutioni proximior sit, ac pro loco & tempore utilior, convertantur, prout Ordinario cum duobus de Capitulo, qui rerum usû peritiores sint, per ipsum deligendis, magis expedire visum fuerit: nisi aliter forte, etiam in hunc eventum: in eorum fundatione aut institutione fuerit expressum: quo casu, quod ordinatum fuit, observari curet Episcopus, aut, si id non possit, ipse, prout supra, utiliter provideat. Itaque si prædicti omnes, & singuli, cuiuscumque Ordinis, & religionis, & dignitatis, etiam si laici fuerint, qui administrationem hospitalium habent, non tamen regularibus subiecti, ubi viget regularis observantia ab Ordinario moniti hospitalitatis munus, adhibitis omnibus, ad quæ tenentur, necessariis, se ipsa obire cessaverint;

non solum per ecclesiasticas censuras, & alia iuris remedia ad id compelli possint: sed etiã hospitalis ipsius administratione curave perpetuo privari possint: aliique eorum loco ab iis, ad quos spectabit, substituantur. Et prædicti nihilominus, etiam ad fructuum restitutionem, quos contra ipsorum hospitalium institutionem perceperunt quæ nulla eis remissione aut compositione indulgeatur, in foro conscientie teneatur: nec administratio seu gubernatio huiusmodi locorum uni & eidem personæ ultra triennium deinceps committatur: nisi aliter in fundatione cautum reperitur: non obstante, quoad omnia supradicta, quacumque unione, exemptione & consuetudine in contrarium, etiam immemorabili, seu privilegiis aut indultis quibuscumque.

CAPUT IX.

Quomodo probandum ius patronatus: cui deferendum munus patronorum: accessiones vetite: quibus id iuris non acquiratur.

Sicuti legitima patronatum iura tollere, spiasque fidelium voluntates in eorum institutione violare, æquum non est: sic etiam, ut hoc colore beneficia ecclesiastica in servitutem, quod à multis impudenter fit, redigantur, non est permittendum. Ut igitur debita in omnibus ratio observetur, decernit sancta Synodus, ut titulus iuris patronatus sit ex a fundatione, vel dotatione, qui ex authentico documento, & aliis iure requisitis ostendatur; sive etiam ex multiplicatis presentationibus per antiquissimum temporis cursum, qui hominum memoriam excedat, aliasve secundum iuris dispositionem. In iis vero personis, seu Communitatibus, vel Universitatibus, in quibus id ius plerumque ex usurpatione potius quæsitum præsumi solet,

a *Supra Sess.*
14. *de refor. c.*
12. *c. Pie*
mentis, &
seq. 16. q. 7.
& c. Nobis
de iur. patr.

plenior & exactior probatio ad docendum verum titulum requiratur; nec immemorabilis temporis probatio aliter eis suffragetur, quam si præter reliqua ad eam necessaria, præsentationes, etiam continuatæ, non minori saltem, quam quinquaginta annorum spatio; quæ omnes effectum sortitæ sint, authenticis scripturis probentur. Reliqui patronatus omnes in beneficiis, tam sæcularibus, quam regularibus, seu parochialibus, vel dignitatibus, aut quibuscumque aliis beneficiis, in cathedrali vel collegiata Ecclesia, seu facultates, & privilegia concessa tam in vim patronatus, quam alio quocumque iure nominandi, eligendi, præsentandi ad ea, cum vacant, exceptis patronatibus, super cathedralibus Ecclesiis, competentibus, & exceptis aliis, quæ ad Imperatorem & Reges, seu regna possidentes, aliosque sublimes ac supremos Principes, iura imperij in dominiis suis habentes, pertinent, & a quæ in favorem studiorum generalium concessa sunt, in totum prorsus abrogata & irrita cum quasi possessione inde secuta intelligantur: Beneficiaque huiusmodi tamquam libera, à suis collatoribus conferantur; ac provisiones huiusmodi plenum effectum consequantur. *b* Ad hæc liceat Episcopo, præsentatos à patronis, si idonei non fuerint, repellere. Quod si ad inferiores institutio pertineat: ab Episcopo tamen iuxta alias statuta ab hac sancta Synodo, examinentur: alioquin institutio ab inferioribus facta irrita sit & inanis. Patroni autem beneficiorum, cuiuscumque Ordinis & dignitatis, etiam si Communitates, Universitates, Collegia quæcumque Clericorum vel laicorum existant, in perceptione fructuum, proventuum, obventionum quorumcumque beneficiorum, etiam si vere de iure patronatus ipsorum ex fundatione & dotatione essent, c nullatenus, nullave causa vel occasione se inge-

a *Sup. Sess.*
24. *cap.* 19.
de reform.

b *Sup. Sess.*
14. *de refor.*
cap. 13. *et*
Sess. 24 *de*
refor. c. 18.

c *cap. unic. ut*
Eccl. benef. fr.
in dimin. cõf.

rant; sed illos libere Rectori, seu Beneficiario, non obstante etiam quacumque consuetudine, distribuendos dimittant. Nec dictum ius patronatus venditionis, aut alio quocumque titulo in alios a contra canonicas sanctiones transferre præsumant: si secus fecerint, excommunicationis & interdicti pœnis subjiciantur, & dicto iure patronatus ipso iure privati existant. Insuper accessiones, per viam unionis factæ de beneficiis liberis, ad Ecclesias iuris patronatui, etiam laicorum, subiectas, tam ad parochiales quam ad alia quacumque beneficia, etiam simplicia, seu dignitates, vel hospitalia, ita ut prædicta beneficia libera eiusdem naturæ cum iis, quibuscum uniuntur, efficiantur, atque sub iure patronatus constituentur; hæc si nondum plenarium sortitæ sunt effectum, vel deinceps ad cuiusvis instantiam fient, quacumque auctoritate etiam Apostolica, concessæ fuerint, simul cum unionibus ipsis per surreptionem obtentæ intelligantur: non obstante quacumque in iis verborum forma, seu derogatione, quæ habeatur pro expressa: nec executioni amplius demandentur; sed beneficia ipsa unita, cum vacaverint, libere, ut antea, conferantur. *b* Quæ vero à quadraginta annis citra factæ, effectum & plenam incorporationem sunt consecutæ, hæc nihilominus ab Ordinariis, tamquam à Sede Apostolica delegatis, revideantur, & examinentur: ac quæ per surreptionem vel obreptionem obtentæ fuerint, simul cum unionibus irritæ declarentur, ac beneficia, ipsa separantur & aliis conferantur. Similiter quoque patronatus quicumque in Ecclesiis, quibuscumque aliis beneficiis, etiam dignitatibus antea liberis, acquisiti à quadraginta annis citra, & in futuram acquirendi, seu ex augmento dotis, seu ex nova constructione, vel alia simili causa, etiam auctoritate Sedis

a c. Quia clerici, & c. De iure, de iur. patr.

b Sup. Sess. 7. de ref. c. 6.

Apostolicæ, ab iisdem Ordinariis, ut delegatis, ut supra, qui nullis in his facultatibus aut privilegiis impediuntur, diligenter cognoscantur: & quos non reppererint ob maxime evidentem Ecclesiæ, vel beneficij, seu dignitatis necessitatem legitime constitutos esse, in totum revocent; atque beneficia huiusmodi sine damno illa possidentium, & restituito patronis eo, quod ab eis idcirco datum est, in pristinum libertatis statum reducant: non obstantibus privilegiis, constitutionibus & consuetudinibus, etiam immemorabilibus.

C A P V T X.

Iudices à Synodo designandi, qui delegentur à Sede Apostolica: à quibus & Ordinariis causæ breviter terminandæ.

QVONIAM ob malitiosam petentium suggestionem, & quandoque ob locorum longinquitatem, personarum notitia, quibus causæ mandantur, usque adeo haberi non unde quaque idoneis, causæ in partibus delegantur: statuit sancta Synodus, in singulis Conciliis provincialibus, aut diocesanis aliquot personas, quæ qualitates habeant, a iuxta Constitutionem Bonifacij VIII. quæ incipit: Statutum, & alioquin ad id aptas designari, ut præter Ordinarios locorum, iis etiam posthac causæ Ecclesiasticæ, ac spirituales, & ad forum Ecclesiasticum pertinentes, in partibus delegandæ committantur. Et, si aliquem interim ex designatis mori contigerit: substituat Ordinarius loci cum concilio Capituli aliam in eius locum usque ad futuram provincialem aut diocesanam Synodum: ita ut habeat quæque diocesis quatuor saltem aut etiam plures probatas personas, ac ut supra qualificatas: quibus huiusmodi causæ à quolibet Legato, vel nuntio, atque etiam à Sede Apostolica committant, alioquin post de-

*2 Vide inf.
XXXIX.*

signationem factam quam statim Episcopi ad Summum Romanum Pontificem transmittant, delegationes quæcumque aliorum iudicum aliis, quâ his factæ, surreptitiæ censeantur. Admonet dehinc sancta Synodus tam Ordinarios quam alios quoscumque iudices, a ut terminandis causis, quanta fieri poterit brevitate, studeant, ac litigatorum artibus, seu in litis contestatione, seu alia parte iudicij differenda, modis omnibus, aut termini præfixione, aut competenti alia ratione occurrant,

a *Sup. Sess.*
24. *de refor. c.*
2. *& c. Finem*
libris, & c. si
de dol. & con-
tr. c. 2. de re
iud. & c. Con-
stitutis, de
procur.

CAPVT XI.

Varie locationes bonorum ecclesiasticorum prohibentur & quedam factæ irritantur.

Magnam Ecclesiis perniciem afferre solet, cum earum bona, representata pecunia, in successorum præiudicium aliis locantur. omnes igitur hæ locationes, si anticipatis solutionibus fient, b nullatenus in præiudicium successorum validæ intelligantur: quocumque indulto aut privilegio non obstante: nec huiusmodi locationes in Romana Curia, vel extra eam confirmentur. c Non liceat etiam, iurisdictiones Ecclesiasticas, seu facultates nominandi aut deputandi vicarios in spiritualibus locare; nec conductoribus per se aut alios ea exercere: aliterque concessionibus, etiam à Sede Apostolica factæ, surreptitiæ censeantur. d Locationes vero rerum Ecclesiasticarum, etiam auctoritate Apostolica confirmatas, sancta Synodus irritas decernit, quas à tringinta annis citra, ad longum tempus, seu, ut in nonnullis partibus, ad viginti novem, seu bis viginti novem annos, vocant factas: Synodus provincialis, vel deputandi ab ea, in damnum Ecclesiæ, & contra canonicas sanctiones contractas scisse iudicabunt,

b *c. De precariis, 10. q. 2.*
& c. 2. de precariis.
c *c. 1. & 2.*
Ne Prælati
vices suas.

d *Extravag.*
Ambitiosæ, de
reb. Eccl. non
alic.

C A P V T X I I.

Decima integrè persolvenda : eas subtrahentes excommunicandi : Rectoribus Ecclesiarum tenuium pie subveniendum.

a Conc. Matifcon, 2. c. 5. & Ticin. sub Leon. 1^v.
 verb. In sacris
 b Exodi 12.
 23. Lev. 37.
 Nu. 18. Tob.
 1. Malach. 3.
 c. Ecclesiast.
 S. His ita. 13.
 q. 1. c. decimas
 16. q. 2. De
 decimas cum
 si q. 16. q. 7.
 c. Parochianos, c. Extramissa, & c.
 Tua de decim.
 c. c. Omnes decime, 16. 4.
 7. c. Pervenit.
 c. Non est c.
 Tua, & c. In
 aliquibus de
 dec. Clem. 1.
 eod. tit.

d De sepult.
 extra. in 6. &
 in Clem.

Non sunt ferendi, qui variis artibus decimas Ecclesiis obvenientes, subtrahere moliuntur; aut qui ab aliis solvendas temere occupant, & in rem suam vertunt, b cum decimarum solutio debita sit Deo: & qui eas dare noluerint, aut dantes impediunt, res alienas invadunt. Præcipit igitur sancta Synodus omnibus, cuiuscumque gradus & conditionis sint, ad quos decimarum solutio spectat, ut eas, ad quas de iure tenentur, in posterum cathedrali, aut quibuscumque aliis Ecclesiis, vel personis, quibus legitime debentur, integre persolvant. c Qui vero eas aut subtrahunt, aut impediunt, excommunicentur; nec ab hoc crimine, nisi plena restitutione secuta, absolvantur. Hortatur dehinc omnes & singulos pro Christiana charitate, debitoque erga Pastores suos munere, ut de bonis sibi à Deo collatis, Episcopis & Parochis, qui tenuioribus præsumt Ecclesiis, large subvenire ad Dei laudem, atque ad pastorum suorum qui pro eis invigilant, dignitatem ruendam, non graventur.

C A P V T X I I I.

Quartam funeralium Cathedrales vel Parochiales Ecclesiæ recipiant.

Decernit sancta Synodus, ut quibuscumque in locis iam ante annos quadraginta, d Quarta, quæ funeralium dicitur, cathedrali aut parochiali Ecclesiæ solita esset persolvi, ac postea fuerit, ex quocumque privilegio, aliis monasteriis, hospitalibus, aut quibuscumque locis piis concessa, eadem posthac:

integro iure & eadem portione, quæ antea solebat cathedrali seu parochiali Ecclesiæ persolvatur: non obstantibus concessionibus, gratiis, privilegiis, etiam Mari magno nuncupatis, aut aliis quibuscumque.

CAPUT XIV.

*Prescribitur ratio procedendi in causis Clericorum
contra concubinariorum.*

Quam turpe, ac Clericorum nomine, qui se divino cultui addixerunt, sit indignum, in impudicitæ sordibus, immundoque concubinato versari, satis res ipsa, communi Fidelium omnium offensione, summoque Clericalis militiæ dedecore, testatur. *a* Ut igitur ad eam, quam decet, continentiam, ac vitæ integritatem ministri Ecclesiæ revocentur; populusque hinc eos magis discat revereri, quo illos vitâ honestiores cognoverit: prohibet sancta Synodus quibuscumque Clericis, ne concubinas, aut alias mulieres, de quibus possit haberi suspicio, in domo vel extra detinere; aut cum iis ullam consuetudinem habere audeant: alioquin pœnis, à sacris Canonibus, vel statutis Ecclesiarum impositis, puniantur. Quod si à Superioribus moniti, ab iis se non abstinerint, tertia parte fructuum, obventionum ac proventuum beneficiorum suorum quorumcumque, & pensionum, *b* ipso facto sint privati: quæ fabricæ Ecclesiæ, aut alteri pio loco, arbitrio Episcopi applicetur. Sin vero in delicto eodem cum eadem, vel alia femina, perseverantes secundæ monitioni adhuc non paruerint, non tantum fructus omnes, ac proventus suorum beneficiorum & pensiones eo ipso amittant, qui prædictis locis applicentur; sed etiam à beneficiorum ipsorum administratione, quoad Ordinarius, etiam uti Sedis Apostolicæ de-

a *Supra Sess.*
24. c. 8. *de ref.*
Conc. Carth.

3. c. 17. *Nic. I.*

c. 3. *Matif. I.*

c. 1. *Arel. 2.*

c. 3. *Tol. 2. c. 3.*

Braccar. 1. c.

15. *Turon. 2. c.*

10. 11. & 12.

& *Mogunt.*

tempore Arnulphi. c. 10.

& 19. c. *Interdixit, 32.*

Dist. c. Cum

omnibus, c.

Volumus, &

c. Feminas, 81.

Dist. c. 1. cum

multis. seqq. de

cohab. cler. &

mulier.

b *Conc. Later.*

2. cap. 6.

legatus, arbitrabitur, suspendantur, & si ita suspensi, nihilominus eas non expellant, aut cum iis etiam versentur, tunc beneficiis, portionibus, ac officiis, pensionibus quibuscumque Ecclesiasticis perpetuo priventur, atque inhabiles, ac indigni quibuscumque honoribus, dignitatibus, beneficiis ac officiis in posterum reddantur, donec post manifestam vitæ emendationem ab eorum Superioribus cum iis ex causa visum fuerit dispensandum. Sed si, postquam eas semel dimiserint, intermissum consortium repetere, aut alias huiusmodi scādalosas mulieres sibi adiungere ausi fuerint; præter prædictas pœnas, a excommunicationis gladio plectantur. Nec quævis appellatio, aut exemptio prædictam executionem impediatur, aut suspendatur: supradictorumque omnium cognitio, non ad Archidiaconos, nec Decanos, aut alios inferiores, sed ad Episcopos ipsos pertineat: qui sine strepitu, & figura iudicii, & sola facti veritate inspecta, procedere possint. Clerici vero beneficia Ecclesiastica aut pêsiones non habentes, b iuxta delicti & contumaciæ perseverantiam & qualitatem, ab ipso Episcopo carceris pœna, suspensione ab ordine, ac inhabilitate ad beneficia obtinenda, aliisve modis, iuxta sacros Canones, puniantur. Episcopi quoque, quod absit, si ab huiusmodi crimine non abstinerint: & à Synodo provinciali admoniti, se non emendaverint; c ipso facto sint suspensi: & si perseverent, etiam ad Sanctissimum Romanum Pontificem ab eadem Synodo deferantur, qui pro qualitate culpæ, d etiam per privationem, si opus erit, in eos animadvertat;

C A P V T XV.

Filij Clericorum illegitimi à quibusdam beneficiis arcendi.

VT, e paternæ incontinentiæ memoria locis Deo consecratis, quos maxime

a c. 1. cum
 seqq. de cohab.
 cler. & mul.
 c. Si concubi-
 næ, de sent. ex-
 com. Conc.
 Aurelian. 3.
 cap. 4.
 b Sup. c. 6.
 Conc. Tolet.
 4. c. 41. Tolet.
 8. 4. 1. & 6.
 c. Si autem,
 de coh. cler. &
 mul.
 c. c. Quorum-
 dam, 4. Dist.
 & c. Si quis-
 piã, 81. Dist.
 Conc. Aure-
 lian. 5. cap. 3.
 d c Presbyter.
 & c. Si quis
 amodo, Dist.
 81.
 e Conc. 9. To-
 letan. c. 10. c.
 Proposisti,
 Dist. 82. c. Cũ
 multo, 16. q. 8.

puritas sanctitasque decet), longissime arceatur; non liceat filiis Clericorum, qui non ex legitimo nati sunt matrimonio, in Ecclesiis, ubi eorum patres beneficium aliquod Ecclesiasticum habent, aut habuerunt, quodcumque etiam dissimile, beneficium obtinere, & nec in dictis Ecclesiis quoquo modo ministrare, nec pensiones super fructibus beneficiorum, quæ parentes eorum obtinent, vel alias obtinuerunt, habere. Quod si in præsentipater & filius in eadem Ecclesia beneficia obtinere reperiantur, cogatur filius suum beneficium resignare, aut cum alio permutare extra Ecclesiam intra trium mensium spatium: alias ipso iure eo privatus existat, & super iis quæcumque dispensatio surreptitia censeatur. Ad hæc, reciprocarum resignationes; si quæ posthac à parentibus Clericis in favorem filiorum fient, ut alter alterius beneficium consequatur: in fraudem huius decreti, & canonicarum Sanctionum factæ omnino censeantur: nec collationes secutæ, vigore huiusmodi resignationum, seu aliarum quarumcumque, quæ in fraudem factæ fuerint, ipsis Clericorum filiis suffragentur.

a *Con. 2. Lateran. cap. 21.*
b c. 2. *Et serè per totum, de fil. presb.*

CAPUT XVI.

Beneficia curata non convertantur in simplicia: ei in quem translata fuerit cura animarum, assignetur congrua portio: Vicariæ cessent: cura ad titulos revocata.

STatuit sancta Synodus, ut Ecclesiastica beneficia secularia, quocumque nomine appellentur, quæ curam animarum ex primæva eorum institutione, aut aliter quomodocumque retinent, illa deinceps in simplex beneficium, etiam assignata Vicario perpetuo congrua portione, non convertantur: non obstantibus quibuscumque gratiis, quæ suum plenarium effectum non sunt consecutæ. In

*Quantitate
portionis de-
clarat Pius V.
Const. Ad ex-
equendum.*

1567.

*b Supra Sess.
7, de ref. c. 7.*

iis vero, in quibus contra earum institutio-
nem seu foundationem cura animarum in Vi-
carium perpetuum translata est, etiam si in
hoc statu ab immemorabili tempore repe-
riantur, si a congrua portio fructuum, Vica-
rio, quocumque nomine is appelletur, non
fuerit assignata, ea quamprimum, & ad mi-
nus intra annum à fine præsentis Concilij, ar-
bitrio Ordinarij, b iuxta formam decreti sub-
fel. rec. Paulo III. assignetur. Quod si id
commode fieri non possit, aut intra dictum
terminum factum non erit: cum primum per-
cessum vel decessum Vicarij, seu Rectoris,
aut quomodolibet alterum eorum vacaverit,
beneficium curam animarum recipiat, ac Vi-
cariæ nomen cesset, & in antiquum statum
restituatur.

C A P V T XVII.

*o Vide Concil.
Agath. c. 23.*

*o Braccar. 1.
c. 24. nec epis-*

*cop. postero-
rè sinunt prio-
ri præponi. c.*

*Quæto, de off.
ord. o supra*

*de Regul. c. 4.
d Supra c. 6.*

*c. Valentinia-
nus, 63. Dist. c.*

*Episcop. in Ec-
clesia, 95. Dist.*

*c. Quis dubi-
tat, c. Duo sūt,
cum seq. 96.*

*Dist. o c. So-
llicite de ma-*

ior. o obed.

*Episcopi dignitatem suam moram gravitate
commendent; nec cum Regum ministris,
Regulis aut Baronibus indigna demissione
se gerant.*

NON potest sancta Synodus non graviter
dolere, audiens Episcopos aliquos, sui
status & oblitos Pontificiam dignitatem non
leviter dehonestare: qui cum Regum mini-
stris, Regulis & Baronibus in Ecclesia & ex-
tra, indecenti quadam demissione se gerunt
& veluti inferiores ministri altaris, nimis in-
digne non solum loco cedunt; sed etiam per-
sonaliter illis inserviunt. Quare, hæc & simi-
lia detestans sancta Synodus, sacros Canones
omnes, Conciliaque generalia, & atque alias
Apostolicas sanctiones ad dignitatis Episco-
pali decorem, & gravitatem pertinentes re-
novando præcipit, ut ab huiusmodi in poste-
rum Episcopi se abstineant; mandans eisdem,
ut tam in Ecclesia quam foris suum gradum
& Ordinem præ oculis habentes, ubique se

Patres & pastores esse meminerint; reliquis vero tam Principibus, quam ceteris omnibus, ut eos paterno honore ac debita reverentia prosequantur,

CAPUT XVIII.

Canones ad amissim servantur: si quando in eis dispensandum, id valide, mature & gratis fiat.

Sicuti a publice expedit, legis vinculum quandoque relaxare, ut plenius, evenientibus casibus & necessitatibus, pro communi utilitate satisfiat: sic frequentius legem solvere, exemploque potius, quam certo personarum, rerumque delectu, perentibus indulgere, nihil aliud est, quam unicuique ad leges transgrediendas aditum aperire. *b* Quapropter sciant universi, sacratissimos Canones exacte ab omnibus, & quoad eius fieri poterit, indistincte observandos. Quod si urgēs iustaque ratio, & maior quandoque utilitas postulerit, cum aliquibus dispensandum esse: *c* id causa cognita, ac summa maturitate, atque gratis, à quibuscumque, ad quos dispensatio pertinebit, erit præstandum: aliterque facta dispensatio, surreptitia censeatur.

a c. Requiritis, & c. Dispensationes l. q. 7.

b c. Si Romanorum, & c. Enimvero 19. Dist. c. Si quis omnem, l. q. 7. c. 1. de constit. c. c. 1. de voto,

CAPUT XIX.

Monomachia poenis gravissimis punitur.

Detestabilis et duellorum usus, fabricante diabolo, introductus, ut cruenta corporum morte, animarum etiam perniciem lucreretur, ex Christiano orbe penitus exterminetur. Imperator, Reges, Duces, Principes, Marchiones, Comites, & quocumque alio nomine, domini temporales, qui locum ad *e* monomachiam in terris suis inter Christianos concesserint, eo ipso sint excommunicati, ac iurisdictione & dominio

d c. Monomachiam. 21. q. 4. c. 1. de torneament. e De ea Nicolaus 1. De cretorum suorum tit. 12.

civitatis, castri aut loci, in quo, vel apud quem duellum fieri permiserint, quod ab Ecclesia obtinent, privati intelligantur; & si feudalia sint, directis dominis statim acquirantur, *a* Qui vero pugnam commiserint, & qui eorum Patrini vocantur, excommunicationis, ac omnium bonorum suorum proscriptio, ac perpetuæ infamiae poenam incurrant; & ut homicidæ, *b* iuxta sacro-
 nones, puniri debeant. & si in ipso contumace decesserint, perpetuè careant Ecclesiastica sepultura. Illi etiam, qui consilium in causa duelli, tam in iure quam facto dederint; & alia quacumque ratione ad id quemquam suaserint, nec non spectatores, excommunicationis ac perpetuæ maledictionis vinculo teneantur: non obstante quocumque privilegio, seu prava consuetudine, etiam immemorabili.

C A P U T XX.

Quæ sunt iuris Ecclesiastici Principibus secularibus commendantur.

Cupiens sancta Synodus Ecclesiasticam disciplinam in Christiano populo non solum restitui, sed etiam perpetuo firmam, & intactam à quibuscumque impedimentis conservari: præter ea quæ de Ecclesiasticis personis constituit, sæculares quoque principes *d* officijsui admonendos esse censuit, confidens eos, ut Catholicos, & quos Deus sanctæ fidei Ecclesiæque protectores esse voluit, ius suum Ecclesiæ restitui, non tantum esse concessuros: sed etiam, *f* subditos suos omnes ad debitam erga Clerum, Parochos & superiores Ordines reverentiam revocatos: nec permissuros ut officiales, aut inferiores magistratus, Ecclesiæ & personarum Ecclesiasticarum immunitatem, *g* Dei ordinatione, & Canonicis sanctionibus constitutam, aliquo cupiditatis studio, seu inconsideratione aliqua

a Bulla Gregorij XIII. Ad tollendū, 1582. extendi ad duella privata.
b c. 2. de cler. pugnan. in duell. De for. neam. & de homic. per totum.
c Bulla Clementis VIII Illius vices 1592. declaratur, & extenditur.

d c. si. de const. c. c. Boni 96.
Dist. c. Principes, 23. q. 5.
f c. Conc. s. Hinc. 17. Dist. c. Quis dubitet. c. Duo sūt. 96. Dist. g. 1. Mach. 10.

solent: sed vna cum ipsis Principibus debitam sacris summorum a Pontificum, & Conciliorum constitutionibus observantiam præstent. Decernit itaque, & præcipit, h sacros Canones, & Concilia generalia omnia, nec non alias Apostolicas sanctiones, in favorem Ecclesiasticarum personarum, libertatis Ecclesiasticæ, & contra eius violatores editas, & omnia præsentis etiam decreto innovat, & facte ab omnibus observari debere. Propterea admonet Imperatorem, Reges, Resp. Principes, & omnes & singulos, cuiuscumque status & dignitatis extiterint, ut, quo largius bonis temporalibus, atque in alios potestate sunt ornati, eo sanctius, quæ Ecclesiastici iuris sunt, tamquam Dei præcipua, eiusque patrocinio lecta, venerentur; c nec ab ullis Baronibus, Domicellis, Rectoribus, aliis dominis temporalibus, seu magistratibus, maximeque ministris ipsorum Principum, lædi patiantur: sed severe in eos, qui illius libertatem, immunitatem, atque iurisdictionem impediunt, animadvertant: quibus etiam ipsimet exemplo ad pietatem, religionem, Ecclesiarumque protectionem existant: d imitantes anteriores optimos religiosissimosque Principes, qui res Ecclesiæ suæ imprimis, e auctoritate ac munificentia auxerunt, nedum ab aliorum iniuria vindicarunt. Adeoque ea in re quisque officium suum sedulo præstet: quo cultus divinus devote exerceri, & Prælati, ceterique Clerici in residentiis, & officiis suis, quieti; & sine impedimentis, cum fructu, & ædificatione populi, permanere valeant.

CAPUT XXI.

In omnibus salva Sedis Apost. auctoritas maneat.

Postremo sancta Synodus, omnia & singula, sub quibuscumque clausulis & ver-

a Pij secundæ
epist. 1.

b c. Pervenit;
86. Dist. c. Si
suadente, 17.

q 4. Toto tit.
de immu. ecclæ

c. Quamquæ,
de consi. in 6.

c. Felicis. de
pæn. eod. Cond.

Ticin. vers
Statuimus, &

vers Sanci-
mus. Conc. A-

quisgran. c.

9. Later sub.
Leone X. Sess.

9. & 10.

c Plurima cir-
ca ecclesiarum

immunitatem
statui Grego-

rius XIV in
Bulla. Cum

alias. 1560.

d c. Valenti-
nianus, 63.

Dist. c. Eccle-
siæ, in f. 97.

Dist. c. Con-
stant. & c. ult.

95. Dist.

e c. fin. de re-
bus Eccl. non

alien,

bis, quæ de morum reformatione, atque Ecclesiastica disciplina, tam sub fel. rec. Paulo III. ac Iulio III. quam sub Beatissimo Pio IV. Pontificibus Maximis, in hoc a sacro Concilio statuta sunt, declarat, ita decreta fuisse, ut in his salva semper auctoritas Sedis Apostolicæ & sit, & esse intelligatur.

Decretum de continuanda Sessione in diem sequentem.

Cum ea omnia, quæ in præsentî Sessione tractanda erant, quia hora tarda est, commode expediri non possint; propterea iuxta id quod in generali Congregatione à Patribus statutum fuit, ea quæ supersunt, in diem crastinam, hanc eandem Sessionem continuando, differuntur.

C O N T I N V A T I O

S E S S I O N I S

D I E I V. D E C E M B R I S.

Decretum de Indulgentiis.

CUm b potestas conferandi Indulgentias à Christo Ecclesiæ concessa sit; atque huiusmodi potestate divinitus sibi tradita, antiquissimis etiam temporibus illa usa fuerit: sacrosancto Synodus Indulgentiarum usum, Christiano populo maxime salutarem, & sacrorum c Conciliorum auctoritate probatum in Ecclesia retinendum esse docet & præcipit; eosque anathemate damnat qui aut inutiles esse asserunt; vel eas concedendi in Ecclesia potestatem esse negant: in his tamen concedendis moderationem iuxta veterem & probatam in Ecclesia consuetudinem, adhiberi cupit; ne nimia facilitate Ecclesiastica disciplina enervetur. Abusus vero, qui in his irrepserunt, & quorum occasione insigne hoc indulgentia-

à *Sup. Sess. 7. de ref. in prin. b Matth. 7. Ioan. 20. c. Audivimus, & c. Quodcūque ligaveris, 24. q. 1. c. Ut constitueretur. 50. Dist. c. Adhuc, de Pœn Dist. 3. Toto tit. de pœnit. & remis. extra, in 6. & in Clem. c. Ancyrani, per multa capita. Neocaesara c. 3. Niceni 1. c. 1 & II. Carth. 4 c. 75. Agath. c. 60. Claromôt. sub Urbano 2. c. 2. Lateran. 1. c. 11. Lugdun. 2. sub Greg. X. Viennen. sub Clem. V. & c. Cū ex eo. de pœnit. & remis.*

sum nomen ab hæreticis blasphematur, emendatos & correctos cupiens, præsentis decreto generaliter statuit, a pravos quæstus omnes pro his consequendis, unde plurima in Christiano populo abusum causa fluxit, omnino abolendos esse. Ceteros vero, qui ex superstitione, ignorantia, irreveretia, aut aliunde quomodocumque provenerunt, cum ob multiples locorum & provinciarum, apud quas iri committuntur, corruptelas commode nequeant specialiter prohiberi; mandat omnibus *b* Episcopis, ut diligenter quisque huiusmodi abusus Ecclesiæ suæ colligat, eosque in prima Synodo provinciali referat: ut aliorum quoque Episcoporum sententia cogniti, statim ad Summum Romanum Pontificem deferantur: cuius auctoritate & prudentia, quod Vniversali Ecclesiæ expediet, statuatur; ut ita sanctarum Indulgentiarum munus pie, sancte & incorrupte omnibus Fidelibus dispensetur.

a Clem. Abusibus. de pæn. & remiss. Confirmatur Const. Pij V. Et si Domini; ci. 1567.

b Sup. Seß. 21; de ref. c. 9.

De delectu ciborum, ieiuniis & diebus festis.

Insuper hortatur sancta Synodus, & per sanctissimum Domini nostri atque Salvatoris adventum Pastores omnes obtestatur, ut tanquam boni milites illa omnia, quæ sancta Romana Ecclesia, omnium Ecclesiarum mater & magistra, statuit, nec non ea quæ tam in hoc Concilio, quam in aliis œcumenicis statuta sunt, quibuscumque fidelibus sedulo commendent; omnique diligentia utantur, ut illis omnibus, & iis præcipue sint obsequentes, quæ ad mortificandam carnem conducunt, ut ciborum delectus & ieiunia, vel etiam, quæ faciunt ad pietatem augendam, ut dierum festorum devota & religiosa celebratio; admonentes populos crebro, *b* obedire Præpositis suis: quos qui audiunt, Deum remuneratorem audient; qui vero contemnant, Deum ipsum ultorem sentient,

c c. Non decet; 12. Dist. Vigiliis in Epist. ad Euthereum; in fin. Felix 1; in Epist. 3; Can. Dindum, 3. q. 6;

d c. Qui suis; Qui frater, 7. q. 1. Luca 10. Hebr. 13;

*De Indice librorum, & Catechismo, Bre-
viario, & Missali.*

*a Sup. Sess. 18.
in prin.*

Sacrosancta Synodus a in Secunda Sessio-
ne, sub Sanctissimo Domino nostro Pio I V.
celebrata, dilectis quibusdam Patribus com-
misit, ut de variis censuris, ac libris, vel sus-
pectis vel perniciosis, quid facto opus esset,
considerarent; atque ad ipsam sanctam Sy-
nodum referrent: audiens nunc, huic operi ab
eis extremam manum impositam esse; nec
tamen, ob librorum varietatem & multitu-
dinem possit distincte & commode à sancto
Synodo dijudicari; præcipit, ut quidquid ab
illis præstitum est, Sanctissimo Romano Pon-
tifici exhibeatur: b ut eius iudicio atque au-
thoritate terminetur, & evulgetur. Idemque
de c Catechismo à Patribus, quibus illud
mâdatum fuerat, & d de Missali & Breviario
fieri mandat.

*b Vide Re-
gulas librorum
prohib. infra.*

*c Sup. Sess. 24.
c. 7. de reform.*

*d Vide Const.
Pij V. Super-*

*ni. 157. Cle-
mentis VIII.*

*Cum in Ec-
clesia. 1602.*

*& Urbani
VIII. Divi-*

nam. 1631.

*e Sup. Sess. 1.
in fin.*

De loco Oratorum.

DEclarat sancta Synodus, e ex loco assi-
gnato Oratoribus: tam Ecclesiasticis
quam secularibus, in sedendo, incedendo, aut
quibuscumque aliis actibus, nullum cuiquam
eorum factum fuisse præiudicium; sed om-
nia illorum, & Imperatoris, Regum, Rerum-
publicarum, ac Principum suorum iura, &
prærogativas illæsas & salvas esse, in eodem-
que statu permanere, prout ante præsens
Concilium reperiébantur.

*De recipiendis & observandis Decretis
Concilij.*

Tanta fuit horum temporum calamitas, &
hæreticorum inveterata malitia, ut nihil tam
clarum in fide nostra asserenda umquam fue-
rit, aut tam certo statutum; quod non, hu-
mani generis hoste suadente, illi errore ali-
quo contaminaverint; ea propter sancta Sy-

modus id potissimum curavit, ut præcipuos hæreticorum nostri temporis errores damnaret, & anathematizaret; veramque & Catholicam doctrinam traderet & doceret, prout damnavit, anathematizavit, & definiuit. Cumque tamdiu tot Episcopi, ex variis Christiani orbis provinciis evocati, sine magna gregis sibi committi iactura, & universali periculo ab Ecclesiis abesse non possint; nec ulla spes restet, hæreticos toties, a fide etiam publica, quam desiderarunt, invitatos, & tamdiu expectatos, huc amplius adventuros: ideoque tandem huic sacro Concilio finem imponere necesse sit: superest nunc, b ut Principes omnes, quod facit, in Domino moneat, ad operam suam ita præstandam, ut quæ ab ea decreta sunt, ab hæreticis depravari aut violari non permittant: sed ab his & omnibus devote recipiantur, & c fideliter observentur. Quod si in his recipiendis aliqua difficultas oriatur: aut aliqua inciderint, quæ declarationem, quod non credit, aut definitionem postulant, præter alia remedia in hoc Concilio instituta: confidit sancta Synodus, Beatissimum Romanum Pontificem curaturum, ut vel evocatis ex illis præsertim provinciis, unde difficultas orta fuerit, iis, quos eidem negotio tractando viderit expedire, vel etiam Concilij generalis celebratione, si necessariam iudicaverit, vel commodiore quacumque ratione ei visum fuerit, provinciarum necessitatibus pro Dei gloria & Ecclesiæ tranquillitate consulatur.

*De recitandis Decretis Concilij sub Paulo III.
& Julio III. in Sessione.*

Quoniam d diversis temporibus, tam sub fel. rec. Paulo III. quam Julio III. multa in hoc sacro Concilio, quoad dogmata ac morum reformationem statuta & definita sunt; vult sancta Synodus, ut illa nunc recitentur,

a *Sup. in fi. Sess. 13. 15. & 18.*

b *Idem in fine quatuor primorum Concilij general. Nicæn. Const. Eph. & Chalced.*

c *Ne quis iuramento se adstringat adversus Concilij Decreta, ait Gregorius XIII. a Bulla. Inter Apostolicas 1584.*

d *Supra Sess. 5. 6. 7. 13. & 14.*

Recitata sunt.

*De fine Concilij, & confirmatione petenda
à Sanctissimo Domino nostro.*

Illustrissimi Domini, Reverendissimique Patres; Placete vobis, ut ad laudem Dei omnipotentis huic sacre œcumenicæ Synodo finis imponatur; & omnium, & singulorum, quæ tam sub fel. rec. Paulo III. & Iulio III. quam sub Sanctissimo Domino nostro Pio IV. Romanis Pontificibus, in ea decreta & definita sunt, a confirmatio nomine sanctæ huius Synodi per Apostolicæ Sedis Legatos & Præsidentes à Beatissimo Romano Pont. petatur?

*a Juxta Ge-
laſ. Pap.
super Concil.
Chalced. &
Pelagii PP.
3. in epist.
decretali, &
Marcel. in
epist. decre-
tali ad Episc.
Antiochen.
provin. &
Concil. Chal-
ced in ſi. in
Epist. Conci-
lij ad Leon.
Papam c. S.
Romanorum.
Diſt. 19.*

Responderunt, Placet.

Postmodum *Illustrissimus & Reverendissimus Cardinalis Meronius, primus Legatus & Præsidentis, benedicens sanctæ Synodo, dixit: Post gratias Deo actas reverendissimi Patres, ite in pace. Qui responderunt, Amen.*

A C C L A M A T I O N E S P A T R V M

I N F I N E C O N C I L I I.

C A R D I N A L I S A L O T H A R I N G C A
*Beatissimo Pio Papa, & Domino nostro, sanctæ Universalis Ecclesiæ Pontifici, multæ
anni, & æterna memoria.*

R E S P O N S I O P A T R V M.

Domine Deus, Sanctissimum Patrem diutissime Ecclesiæ tuæ conserva multos annos.

C A R D.

Beatissimorum Summorum Pontificum animabus, Pauli III. & Iulij III. quorum auctoritate hoc sacrum generale Concilium inchoatum

Inchoatum est , pax à Domino , & æterna gloria , atque felicitas in luce Sanctorum.

R E S P.

Memoria in benedictione sit.

C A R D.

Caroli V. Imperatoris , & Serenissimorum Regum , qui hoc universale Concilium promoverunt , & protexerunt , memoria in benedictione sit.

R E S P.

Amen , Amen.

C A R D.

Serenissimo Imperatori Ferdinando semper Augusto Orthodoxo & pacifico , & omnibus Regibus , Rebuspub. & Principibus nostris ; multi anni.

R E S P.

Pium , & Christianum Imperatorem , Domine conserva : Imperator cælestis terrenos Reges , rectæ fidei conservatores , custodi.

C A R D.

Apostolicæ Romanæ Sedis Legatis , & in hac synodo præsidentibus cum multis annis magnæ gratiæ.

R E S P.

Magnæ gratiæ Dominus retribuat.

C A R D.

Reverendissimis Cardinalibus , & Illustribus Oratoribus.

R E S P.

Magnas gratias , multos annos.

C A R D.

Sanctissimis Episcopis vita & felix ad Ecclesias suas reditus.

R E S P.

Præconibus veritatis perpetua memoria ; Orthodoxo Senatui multos annos.

C A R D.

Sacro sancta œcumenica Tridentina Synodus : eius fidem confiteamur , eius decreta semper servemus,

R E S P.

R E S P.

Semper confiteamur , semper servemus.

C A R D.

Omnes ita credimus : omnes id ipsum sentimus : omnes consentientes & amplectentes subscribimus. Hæc est fides beati Petri , & Apostolorum : hæc est fides Patrum : hæc est fides Orthodoxorum.

R E S P.

Ita credimus ; ita sentimus ; ita subscribimus.

C A R D.

His decretis inhærentes , digni reddamur misericordiis & gratia primi & magni sui premi Sacerdotis Iesu Christi Dei , intercedente simul inviolata Domina nostra sancta Deipara , & omnibus Sanctis.

R E S P.

Fiat , fiat. Amen , Amen.

C A R D.

Anathema cunctis hæreticis.

R E S P.

Anathema , anathema.

Post hæc mandatum fuit à Legatis , & Præfidentibus , sub pœna excommunicationis , omnibus Patribus , ut antequam discederent è civitate Tridentina , subscriberent manu propria decretis Concilij ; aut ea per publicum instrumentum approbarent : qui omnes deinde subscripserunt , & fuerunt numero cclv. videlicet , Legati iv. Cardinales ii. Patriarchæ iii. Archiepiscopi xxv. Episcopi cxxviii. Abbates vii. Procuratores absentium cum legitimo mandato xxxix. Generales Ordinum vii.

L A V S D E O.

*Concordat cum originali : in cuius fidem
subscripsimus.*

Ego Angelus Massarellus, Episcopus Theles

finus sacri Concilij Tridentini Secretarius.
 Ego Marcus Antonius Peregrinus, Comensis,
 eiusdem Concilij Notarius.
 Ego Cynthius Pamphilus, Clericus Camerinen-
 sis diœcesis, eiusdem Concilij Notarius.

CONFIRMATIO CONCILII.

Nos Alexander, sancti Laurentij in Damaso Diaconus Cardinalis, de Farnesio, S. R. E. Vicecancellarius, fidem facimus, & attestamus, qualiter hodie, die Mercurij, xxvi. Ianuarij, M. D. L X I V. Pontificatus Sanctissimi D. nostri D. Pij, divina providentia Papæ Quarti, anno quinto, in Consistorio secreto, apud S. Petrum, Reverendissimi DD. mei, Cardinales Moronus, & Simoneta, nuper reversi à sacro Concilio Tridentino, cui uti Sedis Apostolicæ Legati præerant petierunt ab eodem Sanctissimo D. nostro, ut infra.

Beatissime Pater, in decreto super fine Concilij Oecumenici Tridentini, pridie Nonas Decembris præteriti publicato, statutum fuit ut per Sanctitatis vestræ, & Sanctæ Sedis Apostolicæ Legatos & Præsidentes peteretur nomine dicti Concilij à Sanctitate Vestra confirmatio omnium, & singulorum, quæ tam sub fec. rec. Paulo III. & Iulio III. quam sub Sanctitate vestra in eo decreta & definita sunt. Quapropter nos Ioannes Cardinalis Moronus, & Ludovicus Cardinalis Simoneta, qui tunc Legati & præsidentes eramus, volentes exequi quod in dicto decreto stabilitum fuit, humiliter petimus nomine dicti Concilij œcumenici Tridentini, ut Sanctitas

Vestra dignetur confirmare omnia & singula, quæ tam sub fel. rec. Paulo III. & Iulio III. quam sub sanctitate Vestra in eo decreta & definita sunt.

Quibus auditis, Sanctitas Sua, viso, & lecto tenore dicti decreti, & habitis votis Reverendissimorum D. D. meorum Cardinalium, respondit per hæc verba:

Petitioni, nomine Concilij œcumenici Tridentini super eius confirmatione per dictos Legatos nobis factæ annuentes, omnia & singula, quæ in dicto Concilio tam sub fel. rec. Paulo III. & Iulio III. prædecessoribus nostris, quam Pontificatus nostri tempore decreta & definita sunt, auctoritate Apostolica, etiam de Venerabilium fratrum nostrorum Cardinalium consilio, & assensu, matura cum illis deliberatione præhabita, confirmamus, atque ab omnibus Christi fidelibus recipi, & inviolabiliter observari mandamus, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, Amen.

Ita est.

A. Cardinalis Farnesius, Vicecancell.

BULLA S. D. N. PII,
DIVINA PROVIDENTIA
PAPÆ QUARTI.

Super confirmatione œcumenici generalis
Concilij Tridentini.

*Pius Episcopus, servus servorum Dei, ad
perpetuam rei memoriam.*

2. Cor. 4.

Benedictus Deus, & Pater Domini nostri
Iesu Christi, Pater misericordiarum, &
Deus totius consolationis: qui, respicere di-

gnatus Ecclesiam suam sanctam, tot procellis & tempestatibus agitatum atque vexatum, & gravius in dies laborantem, apto tandem ei subvenit opratoque remedio. Ad plurimas & perniciosissimas hæreses extirpandas, ad corrigendos mores, & restituendam Ecclesiasticam disciplinam, ad pacem & concordiam Christiani populi procurandam, indictum iam pridem in civitate Tridentina œcumenicum & generale Concilium à piæ memoriæ Paulo III. prædecessore nostro, & Sessionibus aliquot habitis ceptum fuerat; ab eius autem successore Iulio in eandem urbem revocatum, post alias Sessiones celebratas, variis impedimentis & difficultatibus objectis, ne tum quidem peragi potuerat: itaque diutius intermissum fuerat, non sine maximo mœrore piorum omnium, cum quotidie magis Ecclesia eiusmodi remedium imploraret. Nos autem post susceptum Sedis Apostolicæ regimen, tam necessarium ac salutare opus, sicut Pastoralis sollicitudo monebat, divinæ misericordiæ fiducia perficere aggressi, adiuti pio studio charissimi in Christo filij nostri Ferdinãdi Romanorum Imperatoris electi, & aliorum Christianorum Regum, Rerumpublicarum ac Principum, tandem consecuti sumus, quod nec diurnis nec nocturnis curis elaborare destitimus, quodque à Patre luminum assidue precati sumus. Cum enim eam in urbem undique ex Christiani nominis nationibus convenisset, nostris convocata literis, & sua etiam ipsorum pietate excitata Episcoporum, & aliorum insignium Prælatorum maxima, & œcumenico Concilio digna frequentia, præter plurimos alios pios, & sacrarum litterarum scientia, divinique & humani iuris cognitione præstantes viros, præsidentibus ipsi Synodo Sedis Apostolicæ Legatis, nobis adeo Concilij libertati faventibus, ut etiam de rebus Sedi Apostolicæ proprie re-

Jacob. v.

servatis liberum ipsi Concilio arbitrium per litteras ad Legatos nostros scriptas, ultrò permiserimus, quæ de Sacramentis, & aliis rebus quæ quidem necessariæ visæ sint, tractanda definienda & statuenda restabant, ad confutandas hæreses, ad tollendos abusos, & emendandos mores, à sacrosancta Synodo summa libertate diligentiaq; tractata, & accurate ac mature admodum definita, explicata, statuta sunt. Quibus rebus perfectis, Concilium tanta omnium qui illi interfuerunt, concordia peractum fuit, ut consensum eum plane à Domino effectum fuisse constiterit: *a* idque in nostris atque omnium oculis valde mirabile fuerit. Pro quo tam singulari Dei munere supplicationes statim in alma hac vrbe indiximus, quæ magna Cleri & populi pietate celebratæ fuerunt; laudesque & gratias diuinæ maiestati merito persolvendas curavimus: cum eiusmodi Concilij exitus spem magnam & prope certam attulerit fore, ut maiores in dies fructus ad Ecclesiam ex ipsius decretis, constitutionibusque perveniant. Cum autem ipsa sancta Synodus pro sua erga Sedem Apostolicam reverentia, antiquorum etiam Conciliorum vestigiis inhærens, decretorum suorum omnium, quæ nostro & prædecessorum nostrorum tempore facta sunt, *b* confirmationem à nobis petierit, decreto de ea re in publica Sessione facto: Nos, ex Legatorum litteris prius, deinde post reditum eorum, ex iis quæ Synodi nomine diligenter retulerunt, postulatione ipsius Synodi cognita, habita super hac re cum venerabilibus fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus deliberatione matura, Sanctique Spiritus in primis auxilio inuocato, cum ea decreta omnia Catholica & populo Christiano utilia ac salutaria esse cognovissemus, ad Dei omnipotentis laudem, de eorundem fra-

h *Psalm 117.*

h *In fine ultime Sessionis.*

Erūm nostrorum consilio & assensu, in Cōn-
sistorio nostro secreto illa omnia & singu-
la auctoritate Apostolica hodie confirma-
vimus, & ab omnibus Christi fidelibus sus-
cipienda ac servanda esse decrevimus; sicut
harum quoque litterarum tenore ad clario-
rem omnium notitiam confirmamus, & sus-
cipi, observarique decernimus. Mandamus
autem in virtute sanctæ obedientiæ, & sub
pœnis à sacris Canonibus constitutis, aliis-
que gravioribus, etiam privationis arbi-
trio nostro infligendis, universis & singu-
lis venerabilibus fratribus nostris, Patriar-
chis, Archiepiscopis, Episcopis & aliis qui-
busvis Ecclesiarum Prælatiis, cuiuscumque
status, gradus, ordinis & dignitatis sint, etiam-
si Cardinalatus honore præfulgeant, ut ea-
dem decreta & statuta in ecclesiis suis, civi-
tatibus & diocesisibus, in iudicio & extra iu-
diciū diligenter observent, & à subditis
quique suis, ad quos quomodolibet perti-
net, inviolabiliter faciant observari: con-
tradiçtores quoslibet, & contumaces, per
sententias, censuras & pœnas ecclesiasticas
etiam in ipsis decretis contentas, appella-
tione postposita compescendo; invocato
etiam, si opus fuerit, brachij sæcularis au-
xilio. Ipsum vero charissimum filium no-
strum Imperatorem electum, ceterosque
Reges, Respublicas, ac Principes Christia-
nos monemus, & per viscera misericordiæ
Domini nostri Iesu Christi obtestamur, ut,
qua pietate Concilio per Oratores suos af-
fuerunt, eadem pietate, ac pari studio, di-
vini honoris, & populorum suorum salutis
causa, pro Sedis quoque Apostolicæ & sacre
Synodi reverentia, ad eiusdem Concilij exe-
quenda & observanda decreta, Prælatiis, cum
opus fuerit auxilio & favore suo adsint, ne-
que adversantes sanæ ac salutari Concilii do-
ctrinæ opiniones à populis ditionis suæ reci-

pi permittant, sed eas penitus interdiciant. Ad vitandum præterea perversiōem & confusiōem, quæ oriri posset, si unicuique liceret, prout ei liberet, in decreta Concilij commentarios & interpretationes suas edere; Apostolica auctoritate inhibemus omnibus, tam Ecclesiasticis personis, cuiuscumque sint ordinis, conditionis & gradus, quam laicis quocumque honore ac potestate præditis; Prælati quidem sub interdicto ingressus ecclesiæ, aliis vero quicumque fuerint, sub excommunicationis lætæ sententiæ pœnis, ne quis sine auctoritate nostra audeat ullos commentarios, glossas, annotationes, scholia, ullumve omnino interpretationis genus super ipsius Concilij decretis quocumque modo edere, aut quidquam quocumque nomine, etiam sub prætextu maioris decretorum corroborationis, aut executionis, aliove quæsito colore, statuere. Si cui vero in eis aliquid obscurius dictum & statutum fuisse, eamque ob causam interpretatione aut decisione aliqua egere visum fuerit; & adscendat ad locum, quem Dominus elegit, ad sedem videlicet Apostolicam, omnium fidelium magistram, cuius auctoritatem b. etiam ipsa sancta Synodus tam reverenter agnovit. Nos enim difficultates & controversias, si quæ ex eis decretis ortæ fuerint; nobis declarandas & decidendas, quemadmodum ipsa quoque sancta Synodus decrevit, reservamus, parati, sicut ea de nobis merito confisa est, omnium provinciarum necessitatibus ea ratione, quæ commodior nobis visa fuerit, providere: Decernentes nihilominus irritum & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Ut hæc autem ad omnium noticiam perveniant, neve quis excusatione ignorationis uti possit: Volumus, & mandamus ut hæc litteræ per aliquos curiæ nostræ

a *Deut.* 17.

b *cap. de re. sup. observ. Decret. Conc.*

Cursorum in Basilica Vaticana Principis Apostolorum, & in Ecclesia Lateranensi, tunc cum in eis populus, ut Missarum solemnibus intersit, congregari solet, palam & clara voce recitentur; &, postquam recitatae fuerint ad valvas earum Ecclesiarum, itemque Cancellariae Apostolicae, & in loco solito Campi Florae affigantur; ibique, ut legi & omnibus innotescere possint, aliquantisper relinquantur. Cum autem inde amovebuntur relictis de more ibidem exemplis, in alma Urbe ad impressionem tradantur, quo commodius per Christiani nominis provincias & regna divulgari possint. Transsumptis quoque earum, quae manu alicuius publici Notarii scripta, subscriptave, & sigillo ac subscriptione alicuius personae in dignitate ecclesiastica constitutae, munita fuerint, fidem sine ulla dubitatione haberi, mandamus atque decernimus, Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae confirmationis, monitionis, inhibitionis, reservationis, voluntatis, mandatorum & decretorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursum. Datum Romae apud sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, septimo Kalend. Februarii, Pontificatus nostri anno quinto.

Ego Pius Catholicae Ecclesiae Episcopus.

Ego F. Card. Pisani, Episcopus Ostien. Decan.

Ego Fed. Card. Casius, Episcopus Portuen.

Ego Jo. Card. Moronus, Episcopus Tusculan.

Ego A. Card. Farnesius, Vicecanc. Episc. Sab.

.....

Ego R. Card. S. Angeli, Major, Peniten.
N. V.

Ego Io. Cardinalis S. Vitalis.
Ego Io. Michaël Card. Saracenus.

Ego Io. B. Cicada, Card. S. Clementis.
Ego Scipio, Cardinalis Pisarum.
Ego Io. Cardinalis Romanus.
Ego F. M. G. Card. Alexandrinus.
Ego F. Clemens Card. Araceli.
Ego Ja. Card. Sabellus.

Ego B. Cardinalis Salviatus.
Ego Ph. Cardinalis Aburd.
Ego Lud. Cardinalis Simonetta.

Ego F. Card. Pacieccus y de To.
Ego. M. A. Cardinalis Amulius.
Ego Io. Franc. Card. de Gambarà.
Ego Carolus Card. Borromæus.
Ego M. S. Card. Const.
Ego Alph. Card. Gesualdus.
Ego. Hip. Cardinalis Ferrar.
Ego Franciscus, Card. Gonzaga.

Ego Gui. Asc. Diac. Cardinalis Cam.
Ego Vitellocius, Cardinalis Vitellius.

Ant. Florebellus Lavellinus.
H. Cunyn.

CONSTITVTIONES
EX ANTIQVO IVRE
DESVMPTÆ,

ET

PER CONCILIVM

SPECIATIM INNOVATÆ,

VNA CVM ALIIS QVATVOR

PII PP. IV.

AD CONCILIVM

MAXIME SPECTANTIBVS,

I N D E X
 C O N S T I T U T I O N U M
 I N N O V A T A R U M.

A <i>D audientiam.</i>	318
<i>Clerici, qui.</i>	312
<i>Consuetudinem.</i>	316
<i>Cum capella.</i>	317
<i>Cum in cunctis.</i>	307
<i>Cum præexcella.</i>	303
<i>De multa.</i>	311
<i>Exigit.</i>	322
<i>Grave nimis est.</i>	310
<i>Grave nimis gerimus.</i>	304
<i>Inferiora.</i>	308
<i>In singulis.</i>	330
<i>Inter cetera.</i>	306
<i>Licet Canon.</i>	309
<i>Nos, ne id.</i>	301
<i>Omnis utriusque.</i>	316
<i>Ordinary.</i>	311
<i>Periculoso.</i>	327
<i>Qualiter & quando.</i>	323
<i>Quia contingit.</i>	314
<i>Quia nonnulli.</i>	308
<i>Quoniam qui.</i>	317
<i>Romana.</i>	319
<i>Statutum.</i>	331
<i>Volentes.</i>	313
<i>Ut ij qui.</i>	318

Symmachus lib. 10. Epist. 11.

*Leges, qua in bonum committuntur procedunt,
 nunquam patiuntur occasum.*

IN CONCILIO LATERANENSI.

SESSIONE X.

De impressione librorum.

Os, ne id quod ad Dei gloriam,
& fidei augmentum, ac bonarū
arbitrium propagationem salu-
briter est inventum, in contra-
riū cōvertatur, ac Christi fide-
lium saluti detrimentū pariat,

*Sess. 4. Decret.
de edit. &
usu sacr. lib.*

super librorum impressione curam nostram
habendam fore duximus, ne de cetero cum
bonis seminibus spinæ coalescant, vel medi-
cinis venena intermiscuantur. Volentes igitur
de opportuno super his remedio provide-
re, hoc sacro approbante Concilio, ut nego-
tium impressionis librorum huiusmodi co-
prosperetur feliciter, quo deinceps indago so-
lertior diligentius & cautius adhibeatur: sta-
tuimus & ordinamus, quod de cetero perpe-
tuis futuris temporibus, nullus librum ali-
quem: seu aliam quamcumque scripturam,
tam in Vrbe nostra, quam aliis quibusvis ci-
uitatibus & diocæsis, imprimere seu im-
primi facere præsumat, nisi prius in Vrbe per
Vicarium nostram, & sacri Palatii Magistrū;
in aliis vero civitatibus & diocæsis per E-
piscopum, vel alium habentem peritiam
scientiæ, libri seu scripturæ huiusmodi im-
primendæ, ab eodem Episcopo ad id depu-
tandum, ac Inquisitorem hæreticæ pravi-
tatis, civitatis sive diocæsis, in quibus libro-
rum impressio huiusmodi fieret, diligenter
examinentur, & per eorum manu propria
subscriptionem, sub excommunicationi, sen-
tentia gratis & sine dilatione imponendam,
approbentur. Qui autem secus præsumpse-
rit, ultra librorum impressorum amissionem,

Seff. 3. dec. de pecc. orig. Vi. de Bullam Pij V. que incipit, Super specula 1570 Pauli v. que inci. Regis pacifici, 1616. eiusdem decretum in generali congregatione. 1617. 31. Augusti. Ne quis publice affirmare audeat, Virginem peccasse in Adamo; ex- censum postea ad actus pri- vatos à Gre- gorio XV. in generali con- gregatione, 24. Maij 1621. data tamen facul- tate Fratribus Ordinis Præ- dicatorum per Bullam, que incip. Eximii atque singula- res. eiusdem anni, priva- tim & inter se dividunt ea- eam qua-

& illorum publicam combustionem, ac cen- tum ducatorum fabricæ Principis Apostolo- rum de Vrbe, sine spe remissionis, solutio- nem, ac anni continui exercitij impressionis suspensionem, excommunicationis senten- tia innodatus existat: ac demum ingraves- cente contumacia, taliter per Episcopum suum, vel Vicarium nostrum, respective per omnia iuris remedia castigetur; quod alij eius exemplo similia minime attentare præ- sumant. Nulli ergo, &c. Si quis autem, &c. Datum Romæ in publica Basilica solemniter celebrata anno Incarnationis Dominicæ 1515. 4. Maij, Pontif. nostri anno 3.

SIXTI QVARTI

Constitutio prior de festo Conceptionis immac- ulate Virginis, ex libro tertio Extravagan- tium Communium, tit. de Reliquiis & vena- ratione Sanctorum.

CVM præexcellsa meritorum insignia, qui- bus Regina cælorum, Virgo Dei genitrix gloriosa, sedibus prælata æthereis, sideribus quasi stella matutina perutilans, devotæ cõ- siderationis indagine perscrutamur, & infra pectoris arcana revolvimus, quod ipsa utpote via misericordiæ, mater gratiæ, pietatis amica, humani generis consolatrix, pro salute fidelium, qui delictorum onere gravantur, sedula oratrix, & pervigil, ad Regem, quem genuit, intercedit: dignum, quin potius de- bitum reputamus, universos Christi fideles, ut omnipotenti Deo (cuius providentia eius- dem Virginis humilitatem ab æterno respi- ciens, pro concilianda suo auctori humana natura, lapsu primi hominis æternæ morti obnoxia, eam sui Vnigeniti habitaculū sancti Spiritus præparatione constituit, ex qua car- nem nostræ mortalitatis pro redemptione po- puli sui assumeret, & immaculata virgo nihî-

lominus post partum remaneret) de ipsius immaculatæ Virginis mira conceptione gratias & laudes referant, & instituta propterea in Ecclesia Dei, Missas & alia diuina Officia dicant, & illis intersint, indulgentiis & peccatorum remissionibus invitare, ut exinde fiant eiusdem Virginis meritis & intercessione diuinæ gratiæ aptiores. Hac igitur consideratione inducti, eiusdem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli, Apostolorum eius, auctoritate confisi, auctoritate Apostolica hæc in perpetuum valitura constitutione statuimus & ordinamus, quod omnes & singuli Christi fideles utriusque sexus, qui Missam & Officium Conceptionis eiusdem Virginis gloriosæ, iuxta piam, deuotam & laudabilem ordinationem dilecti filij Magistri Leonardi de Nogarolis, Clerici Veronensis, Notarij nostri, & quæ desuper à nobis emanavit, Missæ & Officij huiusmodi institutionem, in die festiuitatis Cōceptionis eiusdem Virginis Mariæ, & per Octauas eius, deuote celebraverint & dixerint, aut illis Horis canonicis interfuerint: quoties id fecerint, eandem prorsus indulgentiam & peccatorum remissionem consequantur, quam iuxta felicitis recordationis Urbani IV. in Concilio Viennensi approbatæ, ac Martini V. & aliorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum constitutiones consequuntur illi, qui Missam & Horas canonicas in festo Corporis & Sanguinis Domini nostri Iesu Christi à primis Vesperis, & per illius Octauas, iuxta Romanæ Ecclesiæ constitutionem, celebrant, dicunt, aut Missæ, Officio, & Horis huiusmodi intersunt, præsentibus perpetuis temporibus valituris. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1476. 3. Kalend. Martij, Pontificatus nostri anno 6.

*stionem agi-
tandi. Jam
autem, Con-
cilium Basili-
ense, eos
qui Virginis
Conceptioni
immaculatæ
detrabent,
solemniter
admodum
damnatos ab
Episcopo &
universo
Clero Pari-
sienfi, auctor
est Joannes
Inuenalis
Vrsinus, Ar-
chiepiscopus
Rhemensis,
lib. de Rebus
gestis Caroli
VI. Franco-
rum Regis.
sub anno
1387.*

Grave nimis gerimus & molestum, eum sinistra nobis de quibusdam Ecclesiasticis personis referuntur: Sed in eorum, qui ad evangelizandum verbum Dei sunt deputati, excessibus prædicando commissis, eo gravius provocamur, quo illi periculosius remanent incorrecti; cum facile deleri nequeant qui multorum cordibus sic publice prædicando diffusius & damnabilius imprimuntur errores. Sane cum sancta Romana Ecclesia de intemeratæ semperque Virginis Mariæ conceptione publice festum solemniter celebret, & speciale ac proprium super hoc Officium ordinaverit: nonnulli, ut accepimus, diversorum Ordinum prædicatores, in suis sermonibus ad populum publice per divisas civitates & terras affirmare hæcenus non erubuerunt, & quotidie prædicare non cessant, omnes illos qui tenent, aut asserunt, eandem gloriosam & immaculatam Dei genitricem absque originalis peccati macula fuisse conceptam, mortaliter peccare, vel esse hæreticos: eiusdem immaculatæ conceptionis Officium celebrantes, audientesque sermones illorum qui eam sine huiusmodi macula conceptam esse affirmant, peccare graviter: sed & præfatis prædicationibus non contenti, confectos super his suis assertionibus libros in publicum ediderunt; ex quorum assertionibus & prædicationibus non levia scandala in mentibus fidelium exorta sunt, & maiora merito exoriri formidantur in dies. Nos igitur huiusmodi temerariis ausibus, ac perversis assertionibus ac scandalosis, quæ exinde in Dei Ecclesia exoriri possunt, quantum nobis ex alto conceditur, obviare volentes, motu proprio, non ad alicuius nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione & certa scien-

ria, huiusmodi assertiones prædicatorum eorumdem & aliorum quorumlibet, qui affirmare præsumerent, eos qui crederent aut tenerent, eandem Dei genitricem ab originali peccati macula in sua conceptione præservatam fuisse, propterea alicuius hæresis labe pollutos fore, vel mortaliter peccare, aut huiusmodi Officium Conceptionis celebrantes, seu huiusmodi sermones audientes, alicuius peccati reatum incurrere, ut pote falsas & erroneas, & à veritate penitus alienas, editosque desuper libros prædictos id continentes, quoad hoc, auctoritate Apostolica, tenore præsentium reprobamus & damnamus: ac motu, scientia, & auctoritate prædictis statuimus & ordinamus, quod prædicatores verbi Dei, & quicumque alij, cuiuscumque status, gradus, aut ordinis, ac conditionis fuerint, qui de cetero ausu temerario præsumpserint in eorum sermonibus ad populum, seu alias quomodolibet affirmare, huiusmodi sic per nos improbatas & damnatas assertiones veras esse, aut dictos libros pro veris legere, tenere, vel habere, postquam de præsentibus scientiam habuerint; excommunicationis sententiam eo ipso incurrant, à qua ab alio quàm à Romano Pontifice (nisi in mortis articulo) nequeant absolutionis beneficium obtinere. Item motu, scientia, & auctoritate similibus, similis pœnæ ac censuræ subjicientes eos, qui ausi fuerint asserere contrariam opinionem tenentes, videlicet gloriosam Virginem Mariam cum originali peccato fuisse conceptam, hæresis crimen, vel peccatum incurrere mortale; cum nondum sit à Romana Ecclesia & Apostolica Sede decisum: non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis contrariis quibuscumque, quibus communiter vel divisim à Sede Apostolica indultum existat, quod interdicti, suspendi vel

excommunicari non possint per litteras Apostolicas, non facientes plenam ac expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Et ne de præmissis aliquando valeant ignorantiam allegare, volumus quod locorum Ordinarij requisiti, præsentem litteras in Ecclesiis consistentibus in eorum civitatibus, & suarum diocesium locis insignibus, dum maior ibi multitudo populi ad divina convenerit, sermonibus ad populum mandent & faciant publicari. Præterea, quia difficile foret præsentem litteras ad singula loca, in quibus expediens fuerit, deferre: etiam volumus, & dicta autoritate decernimus, quod earundem litterarum transumpto, manu publici Notarij confecto, & authentico alicuius prælati Ecclesiastici sigillo munito, ubique stetur, prout staretur eisdem originalibus litteris, si forent exhibitæ vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ reprobationis, damnationis, statuti, ordinationis, voluntatis & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli, Apostolorum eius se noverit incursum. Datum Romæ apud sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1483. pridie Nonas Septemb. Pontificatus nostri anno 13.

CONCILIVM LATERANENSE
SVB INNOCENTIO III.

Canone 10. de Predicatoribus instituendis.

*Sess. 5. de re-
for. c. 2.*

INter cetera quæ spectant ad salutem populi Christiani, pabulum verbi Dei permaxime noscitur sibi esse necessarium, quia sicut corpus materiali, sic anima spiri-

tuali cibo nutritur; eo quod non in solo pane vivat homo, sed in omni verbo quod procedit de ore Dei, unde cum sæpe contingat quod Episcopi, propter occupationes multiplices, vel invaletudines corporales, aut hostiles incurfiones, seu occasiones alias (ne dicamus defectum scientiæ, quod in eis est reprobandum omnino, nec de cetero tolerandum) per se ipsos non sufficiunt ministrare populo verbum Dei, maxime per amplas diœceses & diffusas: generali constitutione sancimus ut Episcopi viros idoneos ad sanctæ prædicationis officium salubriter exsequendum assumant, potentes in opere & sermone, qui plebes sibi commissas vice ipsorû, cum per se idem nequiverint, solícite visitantes, eas verbo ædificent, & exemplo, quibus ipsi, cum indiguerint, necessaria ministrent, ne pro necessariorum defectu compellantur desistere ab incepto. Vnde præcipimus tam in cathedralibus quam in aliis conventualibus ecclesiis viros idoneos ordinari, quos Episcopi possint coadiutores & cooperatores habere, non solum in prædicationis officio, verumetiam in audiendis confessionibus, & pœnitentiis iniungendis, ac ceteris, quæ ad salutem pertinent animarum. Si quis autem hoc neglexerit adimplere, districtæ subiaceat ultioni.

Lib. I. Decretal. rit. de electione, & electi potestate.

C A P V T VII.

CVM in cunctis sacris Ordinibus, & ecclesiasticis ministeriis, sint ætatis maturitas, gravitas morum, & litterarum scientia inquirenda: multo fortius in Episcopo hæc oportet inquire: qui ad aliorum curam positus, in se ipso debet ostendere, qualiter alios in domo Dei oporteat conversari. Ea propter,

ne quod de quibusdam pro necessitate temporis factum est, trahatur à posteris in exemplum; præsentì decreto statuimus ut nullus in Episcopum eligatur, nisi qui iam trigessimum annum ætatis exegerit, & de legitimo matrimonio sit natus: qui etiam vita & scientia commendabilis demonstratur.

Ibid. §. Inferiora.

*Seß. 24. de
refor. c. 12.*

Inferiora etiam ministeria, ut puta Decanatum, Archidiaconatum, & alia quæ curam animarum habent annexam nullus omnino suscipiat; sed nec parochialis Ecclesiæ regimen, nisi qui iam vigesimum quintum annum ætatis attigerit, & scientia & moribus commendandus existat: cum autem assumptus fuerit, si Archidiaconus in Diaconum, & Decanus & reliqui admoniti non fuerint præfixo à canonibus tempore in Presbyteros, ordinati; & ab isto removeantur officio, & aliis conferatur, qui & velint & possint illud convenienter implere. Nec profit eis appellationis refugium, sic forte in constitutionis istius transgressionem per appellationem voluerint se tueri. Hoc sane non solum de promovendis, sed etiam de his qui iam promoti sunt, si canones non obstant, præcipimus observari.

*Lib. 3. Decretalium, de Clericis non
residentibus.*

C A P V T III.

*Seß. 7. de re-
forma. cap. 3.*

Quia nonnulli modum avaritiæ non ponentes, dignitates diversas ecclesiasticas, & plures Ecclesias parochiales, contra sacrorum canonum instituta nituntur accipere; ut cum vnum officium vix implere sufficiant, stipendia sibi vendicent plurimorum; ne id de cetero fiat, districtius inhibemus. Cum igitur ecclesia vel ecclesiasticum ministerium

committi debuerit, talis ad hoc persona quaeratur, quæ residere in loco, & curam eius per seipsam valeat exercere. Quod si aliter actum fuerit, & qui receperit, quod contra sacros canones accepit, amittat: & qui dederit, largiendi potestate privetur.

In Sexto. De electione & electi potestate.

CAPVT XIV.

Licet Canon, à felicitis recordationis Alexandro Papa III. prædecessore nostro editus, inter cetera statuerit, ut nullus regimè Ecclesiæ parochialis suscipiat, nisi vigesimum quintum ætatis annum attigerit, ac scientia & moribus commendandus existat: quodque talis ad regimen assumptus huiusmodi, si monitus non fuerit, præfixo à canonibus tempore in presbyterum ordinatus, à regiminis eiusdem amoveatur officio, & alij consecratur. Quia tamen in observatione Canonis memorati se multi exhibent negligentes, nos periculosam illorum negligentiam volentes iuris executione suppleri, præsentis decreto statuimus ut nullus ad regimen parochialis ecclesiæ assumatur, nisi sit idoneus moribus, scientia, & ætate: Decernentes, collationes de parochialibus Ecclesiis, iis qui non attigerint vigesimum quintum annum, de cetero faciendas, viribus omnino carere. Is etiam qui ad huiusmodi regimen assumetur, ut gregis sibi crediti diligentius curam quaerere possit, in parochiali Ecclesia, cuius rectoris exstiterit, residere personaliter teneatur. Et intra annum à sibi commissi regiminis tempore numerandum, se faciat ad sacerdotium promoveri. Quod si intra idem tempus promotus non fuerit, Ecclesia sibi commissa (nulla etiam præmissa monitione) sit præsentis constitutionis auctoritate privatus. Super residentia vero, ut præmittitur, facienda, possit

Sess. 7. de reformatione, c. 34

Ordinarius gratiã dispensationis ad tempus
facere , prout causa rationabilis id exposcit.

*Lib. 3. Decretalium. De præbendis &
dignitatibus.*

CAPVT XXIX.

*Sess. 7. de re-
for. c. 3.*

GRave nimis est & absurdũ, quod quidam
Ecclesiarum Prælati, cum possint viros
idoneos ad Ecclesiastica beneficia promove-
re, assumere non verentur indignos; quibus
nec morum honestas; nec litterarum scientia
suffragatur, carnalitatis sequentes affectum,
non iudicium rationis; unde quanta Ecclesiis
damna proveniant, nemo sanæ mentis igno-
rat. Volentes igitur huic morbo mederi, præ-
cipimus, ut, prætermisiss indignis, idoneos
assumant, qui Deo & Ecclesiis velint & va-
leant gratum impendere famulatum: fiatque
de hoc in prouinciali Concilio diligens inqui-
sitiõ annuatim; ita ut qui post primam & se-
cundam correptionem fuerit reperiõ culpabilis,
à beneficiis conferendis per ipsum Con-
cilium suspendatur; instituta in eodem Con-
cilio persona provida & honesta, quæ sus-
pensi suppleat defectum in beneficiis confe-
rendis. Et hoc ipsum circa Capitula, quæ in
his deliquerint, observetur. Metropolitani
vero delictum, superioris iudicio relinquatur
ex parte Concilij nuntiandum. Vt autem hæc
salutis prouisiõ pleniorem consequatur ef-
fectum, huiusmodi suspensionis sententia,
præter Romani Pontificis auctoritatem, aut
proprij Patriarchæ; minime relaxetur, ut in
hoc quoque quatuor patriarchales sedes spe-
cialiter honorentur.

*Lib. 3. Decretalium. De præbendis &
dignitatibus.*

CAPVT XXVIII.

DE multa providentia fuit in Lateranensi
Concilio prohibitum, ut nullus diversas

dignitates Ecclesiasticas, vel plures Ecclesias parochiales reciperet, contra sacrarum Canonum instituta: alioquin recipiens sic acceptum amitteret, & largiendi potestate conferens privaretur. Quia vero propter præsumptiones, & quorundam cupiditates, nullus hætenus, aut rarus, de prædicto statuto fructus provenit: nos evidentius & expressius occurrere cupientes præsentis decreto statuimus ut quicumque receperit aliquod beneficium, curam habens animarum annexam, si prius tale beneficium habebat, eo sit ipso iure privatus: & si forte illud retinere conderit, etiam alio spoliatur. Is quoque, ad quem prioris spectat donatio, illud post receptionem alterius libere conferat, cui merito viderit conferendum; & si ultra sex menses conferre distulerit, non solum ad alios secundum Lateranensis Concilij statutum eius collatio devolvatur, verum etiam tantum de suis cogatur proventibus in utilitatem ecclesie, cuius est illud beneficium, assignare, quantum à tempore vacationis ipsius constiterit esse perceptum. Hoc idem in personatibus esse decernimus observandum: addentes, ut in eadem ecclesia nullus plures dignitates aut personatus habere præsumat, etiam si curam non habeant animarum. Circa sublimes tamen & litteratas personas, quæ maioribus beneficiis sunt honorandæ, cum ratio postulaverit, per Sedem Apostolicam poterit dispensari.

In Sexto, tit. 16. De officio Ordinarij.

CAPVT III.

Ordinarij locorum subditos suos plures dignitates, vel ecclesias quibus animarum cura imminet, obtinentes, seu personatum aut dignitatem cum alio beneficio, cui cura similis est annexa, districtè compellant

*Sess. 7. de re-
for. c. 5.*

dispensationes auctoritate quarum huiusmodi ecclesias, personatus, seu dignitates canonicè tenere se asserunt, intra tempus pro facti qualitate ipsorum Ordinariorum moderandum arbitrio exhibere. Quod si forte iusto impedimento cessante, nullam dispensationem intra idem tempus contigerit exhiberi, ecclesiarum beneficia, personatus, seu dignitates, quæ sine dispensatione aliqua eo ipso illicitè detineri constabit, per eos ad quos eorum collatio pertinet, libere personis idoneis conferantur. Ceterum si dispensatio exhibita sufficiens evidenter appareat, exhibens nequaquam in beneficiis huiusmodi, quæ canonicè obtinet, molestetur. Provideat tamen Ordinarius qualiter nec animarum cura in eisdem ecclesiis, personatibus, seu dignitatibus negligatur: nec beneficia ipsa debitis obsequiis defraudentur. Si vero de dispensationis exhibitæ sufficientia dubitetur, super hoc erit ad Sedem Apostolicam recurrendum: cuius est æstimare, quem modum sui beneficii esse velit. In conferendis insuper personatibus, & dignitatibus & aliis beneficiis curam habentibus animarum annexam, iidem Ordinarii diligentiam illam observent, ut personatum, dignitatem, vel aliud beneficium similem curam habens animarum, alicui plura similia obtinenti non antè conferre præsumant, quam is super obtentis dispensatio evidenter sufficiens ostendatur: qua etiam ostensa, ita demum ad collationem procedi volumus, si appareat per eandem, quod is, cui est collatio facienda, huiusmodi personatum, dignitatem, vel beneficium retinere libere valeat cum obtentis; vel si ea quæ sic obtinet, libere ac sponte resignet. Aliter autem de personatibus, dignitatibus, & beneficiis talibus facta collatio nullius penitus sit momenti.

In Sexto. De privilegiis.

CAPVT I.

Volentes libertatem (quam nonnullis Apostolica Sedes privilegio exemptionis indulgit) sic integram observari, ut & illam alij non infringant, & ipsi eius limites non excedant, declaratione irrefragabili deficiimus quod quantumcumque sic exempti gaudeant libertate; nihilominus tamen ratione delicti, siue contractus, aut rei de qua contra ipsos agitur, rite possunt coram locorum Ordinariis conveniri, & illi quoad hoc, suam in ipsos iurisdictionem (prout ius exigit) exercere.

*Sess. 7. de re-
form. c. 14.*

Nunquid ergo carent omnino in his commodo libertatis? non utique: quia nec coram Ordinariis ipsis, dummodo sit in loco exempto commissum delictum, vel contractus initus, aut res litigiosa, nec ubi domicilium habent, si alibi delinquant vel contrahant, aut res ipsa consistat; conveniri possunt aliquatenus super istis: nec domiciliorum prætenu, locorum diocesani (si ubi deliquerunt vel contraxerunt, aut res ipsa consistit, illi conveniantur) remittendi eos illuc, vel ipsis, ut illic respódeant, iniungendi habeant aliquam potestatem: salvis nihilominus casibus aliis, in quibus eos Episcoporum iurisdictioni subesse Canonica præcipiunt instituta. Et id ipsum decernimus circa illos, quibus, ut non nisi sub uno iudice teneantur de se conquerentibus respondere, Apostolico privilegio est concessum. In eos autem, quibus, ne interdici, suspendi, vel excommunicari à quoquam valeant, à Sede Apostolica est indultum (sicut sunt religiosi quamplures) in quorum privilegiis continetur, ne quisquam Episcopus vel Archiepiscopus monasteriorum suorum monachos pro ulla causa, ullove loco interdiceret, suspendere, vel excom-

municare præsumat : iidem Ordinarij iurisdictionem suam , quantum ad ista , ubicumque illi fuerint , penitus exercere non possint ; nisi forsan ipsi , monachi ad ministeriorum suorum prioratus Ordinariis iisdem subiectos fuerint destinati . Tunc enim etsi libere possint ad eadem monasteria revocari , ac tam illorum quam ipsorum prioratum monachi reputentur (cum non sit inconueniens aliquem utrobique locum habere monachicum) unum alteri subesse monasterio , vel ab ipso noscitur dependere ; ratione tamen eorundem prioratum dicti Ordinarij sua iurisdictione in ipsis etiam quoad præmissa (quamdiu morantur in iis) licite uti possunt .

In Clementinis , lib. 3. tit. De religiosis domibus.

Sess. 7. de ref. c. 15. & Sess. 25. de ref. c. 8.

Quia contingit interdum , quod xenodochiorum , leprosariarum , eleemosynariarum , seu hospitalium rectores , locorum ipsorum cura postposita , bona , res & iura ipsorum interdum ab occupatorum & usurpatorum manibus excutere negligunt ; quinimo , ea collabi & deperdi , domos & ædificia ruinis deformari permittunt : & non attento , quod loca ipsa ad hoc fundata & fidelium erogationibus dotata fuerunt ; ut pauperes infectique lepra reciperentur inibi , & ex proventibus sustentarentur illorum , id renuunt inhumaniter facere , proventus eisdem in usus suos damnabiliter convertentes : cum tamen ea quæ ad certum usum largitione sunt destinata fidelium , ad illum debeant , non ad alium (salva quidem Sedis Apostolicæ auctoritate) converti : nos incuriam & abusum huiusmodi detestantes , hoc sacro Concilio approbante , sancimus ut ij , ad quos id de iure vel statuto in ipsorum fundatione locorum appposito , aut ex consuetudine præscripta legitime , vel privilegio Sedis Apostoli-

ca pertinet, loca ipsa studeant in prædictis omnibus salubriter reformare: ac occupata, deperdita, & alienata indebite; in statum reduci debitum faciant: & ad ipsarum miserabilium personarum receptionem & sustentationem debitam, iuxta facultates & proventus locorum ipsorum, rectores prædictos compellere non omittant. In quo si forte commiserint negligentiam vel defectum, Ordinariis locorum iniungimus, ut, etiamsi pia loca prædicta exemptionis privilegio munita consistant, per seipsos vel alios impleant omnia præmissa & singula, & rectores eosdem utique non exemptos, propria; exemptos vero, & alios privilegiatos, Apostolica ad id auctoritate compellant. Contradictores, cuiuscumque status aut conditionis existant, aut præbentes eisdem circa præmissa consilium, auxilium, vel favorem, per censuram Ecclesiasticam, & aliis iuris remediis compescendo; nullum tamen per hoc exemptionibus seu privilegiis ipsis quoad alia præiudicium generando. Ut autem præmissa promptius observentur, nullus ex locis ipsis secularibus clericis in beneficium conferatur; etiamsi de consuetudine (quam reprobamus penitus) hoc fuerit observatum: nisi in illorum fundatione secus fuerit constitutum, seu per electionem sit de rectore loci huiusmodi providendum. Sed eorum gubernatio viris providis, idoneis, & boni testimonij committatur, qui sciant, velint, valeant loca ipsa, bona eorum ac iura utiliter regere, & eorum proventus & redditus in personarum miserabilium usum fideliter dispensare; & quos in usus alios bona prædicta convertere præsumptio verisimilis non existat: in quibus sub obtestatione divini iudicij, illorum ad quod dictorum locorum commissio pertinet, conscientias oneramus. Illi etiam, quibus dictorum locorum gubernatio seu administratio committeretur, ad instar tu-

torum & curatorum iuramentum præstare, ac de locorum ipsorum bonis inventaria conficere, & Ordinariis, seu aliis quibus subsunt loca huiusmodi, vel deputandis ab eis, annis singulis de administratione sua teneantur reddere rationem. Quod si secus à quoquam fuerit attentatum, collationem, provisionem, seu ordinationem ipsam carere decernimus omni robore firmitatis. Præmissa vero ad hospitalia militarium Ordinum, aut religionum etiam aliorum, extendi minime volumus. Quorum tamen hospitalium rectoribus in sanctæ obedientiæ virtute mandamus ut in illis secundum suorum Ordinum instituta & antiquas observantias, providere pauperibus, hospitalitatem debitam in illis tenere procurent: ad quod per Superiores eorum arcta districtione cogantur, statutis aut consuetudinibus quibuslibet non obstantibus in præmissis. Ceterum nostræ intentionis existit, quod si quæ hospitalia, altare, vel altaria, & cœmeterium ab antiquo habentia, & Presbyteros celebrantes, & sacramenta Ecclesiastica pauperibus ministrantes, seu si parochiales rectores cōsueverint in illis exercere præmissa, antiqua consuetudo seruetur, quoad exercenda & ministranda spiritalia supradicta.

Sess. 13. de Sac.
c. Euch. Ca.
9. & Sess. 14.
de sacr. pœn.
Ca. 8.
a Fd est pa-
rocho. c. Vt
dominicis, de
paroc. c. Nus-
per de sent.
exc. c. Vices
de treug. in
Extrav.

Concilium Lateranen. sub. Innoc. III, c. 21;
De pœn. & remiss. c. Omnis.

Omnis utriusque sexus fidelis, postquam ad annos discretionis pervenerit, omnia sua solus peccata confiteatur fideliter: saltem semel in anno a proprio sacerdote: & iniunctam sibi pœnitentiam studeat pro viribus adimplere, suscipiens reverenter ad minus in Pascha Eucharistiæ sacramentum, nisi forte de consilio proprii sacerdotis, ob aliquam rationabilem causam, ad tempus ab eius perceptione duxerit abstinendum; alioquin &

vivens ab ingressu Ecclesiæ arceatur, & moriens Christiana careat sepultura. Unde hoc salutare statutum frequenter in Ecclesiis publicetur, ne quispiam ignorantix cæcitate velamen excusationis allumat. Si quis autem alieno sacerdoti voluerit iusta de causa sua confiteri peccata, licentiam prius postulet & obtineat à proprio sacerdote, cum aliter ille ipsum non possit solvere vel ligare.

Lib. 3. Clem. De vita & honestate Clericorum.

Quoniam qui, abiectis vestibus proprio cõgruentibus Ordini, alias a sumere, & in publico portare rationabili causa cessante, præsumit, professorum illius Ordinis prærogativa se reddit indignum; præsentì constitutione sancimus, quod quicumque clericus virgata vel partita veste publice utetur (nisi causa rationabilis subsit) si beneficiatus existèrit, per sex menses à perceptione fructuû beneficiorum quæ obtinet, sit eo ipso suspensus: si vero beneficiatus non fuerit, in sacris tamen Ordinibus citra sacerdotium constitutus, per idem tempus reddatur eo ipso inhabilis ad Ecclesiasticum beneficium obtinendum.

Idem quoque censemus de clericis aliis, vestem talem, simul & tonsuram publice deferentibus clericalem. Dignitatem vero, personatum, seu beneficium aliud obtinens, cui cura immineat animarum; nec non ceteri in sacerdotio constituti, ac religiosi quilibet, quos oportet per decentiam habitus extrinseci morum intrinsecam honestatem ostendere, si (præterquam ex causa rationabili) publice vestem ferant huiusmodi, aut insulam, seu pileum lineum publice portent in capite, sint eo ipso beneficiati videlicet à perceptione fructuum beneficiorum quæ ob-

Comm. & c. Inter cunctas de priv. eod. Verum ad Episcopum extendi docēt c. Et temporis 16. q. 1. c. Relatio 21. q. 1. c. Licet, de feriis, & c. Nullus, de paroch. quippe cui totius plebis anime sunt commissæ. c. Quicumque 10 q. 1. & c. Præcipimus. 21. q. 1. quin & parochi nomine venit in Conc. Vern. passim. Sess. 18. de ref. c. 3.

rinent, suspensi per annum. Ceteri vero sacerdotes & religiosi quilibet per idem tempus reddantur inhabiles ad quocumque beneficium Ecclesiasticum obtinendum. Sed & tales & ceteri quicumque clerici utentes epitogio seu tabardo foderato usque ad oram, & ita brevi, quod vestis inferior notabiliter videatur: epitogium ipsum sæculares clerici & religiosi, administrationem habentes, teneantur intra mensem dare pauperibus: ceteri vero religiosi administrationem non habentes, intra idem tempus illud teneantur suis superioribus assignare, in pios usus aliquos convertendum. Alioquin beneficiati suspensionis, ceteri vero inhabilitatis pœnas prædictas per idem tempus se noverint incurrisse.

Huic insuper adjicimus sanctioni, ut clerici, præsertim beneficiati, caligis scacatis, rubris aut viridibus publice non utantur.

Lib. 3. Decretal. De Ecclesiis edificandis.

CAPVT III.

*Seß 21. de re-
for. c. 4.*

AD audientiam nostram noveris pervenisse, quod villa quæ dicitur H. tantum perhibetur ab Ecclesia parochiali distare, ut tempore hiemali, cum pluvie inundant, non possint parochiani sine magna difficultate ipsam adire; unde non valent congruo tempore Ecclesiasticis interesse officii. Quia igitur dicta Ecclesia ita dicitur redditibus abundare, quod, præter illius villæ proventus, minister illius convenienter valet sustentationem habere, mandamus, quatenus si res ita se habet, Ecclesiam ibi ædifices, & in ea sacerdotem, sublato appellationis obstaculo, ad præsentationem rectoris Ecclesiæ maioris cum Canonico fundatoris assensu instituas, ad sustentationem suam eiusdem villæ obventiones Ecclesiasticas percepturum; providens tamen ut

competens in ea honor pro facultate loci matrici seruetur : quod quidem fieri posse videtur cum eiusdem villæ dominus viginti aras terræ frugiferæ velit ad usus sacerdotis conferre. Si vero persona matricis Ecclesiæ virum idoneum præsentare distulerit, vel opus illud voluerit impedire ; tu nihilominus facias idem opus ad perfectionem deduci, & virum bonum, appellationis cessante diffugio, instituere non omittas.

Lib. 1. Clement. De state & qualitate & ordine præficiendorum.

VT ij qui divinis in cathedralibus vel collegiatis, sæcularibus vel regularibus Ecclesiis sunt mancipati officiis, vel mancipabuntur in posterum, ad suscipiendos sacros Ordines propensius inducantur: Statuimus, ut nullus de cetero in huiusmodi Ecclesiis vocè in Capitulo habeat (etiamsi hoc sibi ab aliis libere concedatur) nisi saltem in subdiacognatus ordine fuerit constitutus. Illi vero qui dignitates, personatus, officia, vel præbendas, quibus certi ordines sunt annexi, pacifice nunc obtinent in eisdem Ecclesiis, vel obtinuerint in futurum, nisi (iusto impedimento cessante) ad huiusmodi ordines se promoveri fecerint intra annum, ex tunc, donec ad eos promoti fuerint; nullo modo vocem in Capitulo habeant earumdem; ipsisque distributionum, quæ dantur iis qui certis horis interfunt, pars dimidia subtrahatur: non obstantibus quibuslibet cõsuetudinibus vel statutis; pœnis aliis, quæ contra tales promoveri ad ordines recusantes statuuntur in iure, nihilominus in suo robore permansuris.

Sess. 22. de refer. c. 4.

In Sexto, lib. 2. tit. De appellationibus.

C A P V T I I I.

Romana Ecclesia & infra. Cum Suffraganeorum Rhemensis Ecclesiæ, suorumque

Sess. 22. de refer. cap. 7.

officialium (qui generaliter de causis ad ip-
 forum forum pertinentibus eorum vices sup-
 piendo cognoscunt) unum & idem consisto-
 rium sive auditorium sit censendum : ab ipsis
 officialibus , non ad dictos Suffraganeos (ne
 ab eisdem ad se ipsos interponi appellatio vi-
 deatur) sed de iure ad Rhemensem est curiam
 appellandum. Ab Archidiaconis vero , aliisque
 inferioribus prælatis Suffraganeis subiectis,
 eisdem & eorum officialibus, ad Suffraganeos
 ipsos debet , & non ad eadem curiam (omis-
 sis dictis Suffraganeis) appellari : nisi aliud
 Rhemensi Ecclesiæ de consuetudine compe-
 tat in hac parte. Cum autem ad præfatam
 curiam ab eorundem Suffraganeorum vel
 suorum officialium audientia fuerit appella-
 tum , Rhemensis Archiepiscopus (qui pro
 tempore fuerit) vel officialis ipsius nullate-
 nus in appellationis causa interpositæ ante
 definitivam sententiam citent partes , nec
 etiam aliis illam committent , appellationis
 eiusdem causa probabili seu legitima non
 expressa.

Si vero vocatis partibus , vel nullatenus
 aut non intra decem dies post interlocuto-
 riam vel definitivam sententiam appellatum
 fuisse , seu aliquid aliud simile , sicque non
 esse per appellationem ad eundem Archie-
 piscopum vel eius officialem devolutum ne-
 gotium proponatur : idem (nisi prius ipsis
 constiterit causam ipsam ad eos totaliter fuis-
 se delatam) prohibere , ne in causa illa , vel ne
 ad executionem procedatur sententiæ , non
 præsumant.

Quod si objiciatur ex iniusta causa , seu
 minus legitima , ante sententiam appella-
 tionem interpositam existisse , & ex eo
 non esse appellationem huiusmodi admit-
 tendam : nequeunt prædicti Archiepisco-
 pus , vel eius officialis prohibere , ne pro-
 cedatur in causa , nisi prius appellatione re-

cepta, velut emissa ex causa probabili, cognoscere incipiant de causa huiusmodi, an sit vera. Si autem post sententiam in casibus à iure prohibitis (utpote à sententia super manifesto & notorio crimine, vel de quo quis in iure confessus existit, promulgata) vel consimilibus appellatum fuisse dicatur: possunt, ne sententia executioni mandetur (postquam cognoscere cœperint, ut tum sit recipienda, vel non, appellatio ab eo interposita) inhibere. In alium quoque qui circa rem, de qua inter appellantem & appellatum controversia vertitur, aliquid post eorum inhibitionem attentat: non valent occasione huiusmodi iurisdictionem aliquam vindicare. Cum vero is qui ad Rhemensem curiam super aliqua causa vocem appellationis emittit, nihilominus in causis aliis Ordinarij sui iurisdictioni subijciatur, Rhemensis Archiepiscopus vel officialis ipsius nequaquam iurisdictionem ipsam in aliis impediunt, ut ab eiusdem Ordinarij potestate totaliter eximant taliter appellantem. Debet autem ad eos ab Episcopis præfatæ provinciæ super causis, in quibus temporalem iurisdictionem exercent, nisi forte de consuetudine aut privilegio, sive iure alio speciali sit appellandum ad alium, appellari. Sententias quoque interdicti vel suspensionis seu excommunicationis in appellantem ab eo, à quo appellatum proponitur, promulgatas, nullatenus nisi vocatis partibus, & de appellatione legitime cognita, revocent aut denuntient esse nullas. Cum autem ad Rhemensem Archiepiscopum ab audientia Suffraganei sui super aliqua causa fuerit ante sententiam appellatum: idem Archiepiscopus (postquam de appellatione cognita constiterit eam minus rationabilem existisse) causam ad eundem Suffraganeum remittere non postponat,

Seß. 23. de reform. c. 6. a si quis suadente. 17. q. 4.

l. c. Nullus de Foro comp. in 6.

CLerici qui cum unicis & virginibus contraxerunt, si tonsuram & vestes deferant clericales, privilegium retineant a Canonis ab Innocentio secundo prædecessore nostro editi in favorem totius ordinis clericalis. Et cum iuxta *b* Parisiense Concilium nullus clericus distringi debeat, aut condemnari à iudice sæculari; præsentis declaramus edicto, huiusmodi clericos coniugatos pro commissis ab eis excessibus vel delictis trahi non posse criminaliter aut civiliter ad iudicium sæculare: nec ab ipsis sæcularibus iudicibus eos debere personaliter vel etiam pecunialiter (ne per unam viam concedatur eisdem iudicibus, quod per aliam denegatur) ullatenus condemnari. In ceteris autem, vel nisi, ut præmittitur, tonsuram vel vestem deferant clericales, etiam in præmissis eos gaudere volumus privilegio clericali.

Gregorius X. in Generali Concilio Lugdunenfi. In 6. lib. 3. tit. 20. De censibus & exactio- nibus, cap. 2.

S. ff. 24. de re. for. c. 3.

EXigit perversorum audacia, ut non simul sola delictorum prohibitionem cõtenti; sed etiam pœnam delinquentibus imponamus. Constitutionem itaque felicitis recordationis Innocentij Papæ quarti, prædecessoris nostri, editam super non recipiendis in pecunia procuracionibus, ac super receptionem munerum visitantibus, eorumque familiaribus interdicta, quam multorum fertur temeritas præterire, volentes inviolabiliter observari, eam decernimus pœnæ adiectione iuvandam: Statuentes ut universi & singuli, qui ob procuracionem sibi ratione visitationis debitam exigere pecuniam, vel etiam à volente recipere

re, vel aliàs constitutionem ipsam recipiendo munera, sive visitationis officio non impenso, procuratione in victualibus aut aliquid aliud procurationis occasione, violare præsumpserint, duplùm eius quod receperint Ecclesiæ à qua id receptũ fuerit, intra mensem reddere teneantur. Alioquin ex tunc Patriarchæ, Archiepiscopi, Episcopi, duplùm ipsum ultra prædictum tempus restituere differentes, ingressum sibi Ecclesiæ sentiant interdictum. Inferiores vero ab officio & beneficio novent se suspensos, quousque de duplo huiusmodi gravatis Ecclesiis plenariam satisfactionem impendant, nulla eis in hoc dantium remissione, liberalitate, seu gratia valitura.

Ex Concilio Lateran. sub Innoc. cap. 8. & lib. 5. Decretalium, tit. 1. De accusationibus & inquisitionibus, cap. 24.

QValiter & quando debeat prælatus procedere ad inquirendum & puniendum subditorum excessus, ex auctoritatibus novi & veteris Testamenti colligitur evidenter, ex quibus postea processerunt canonicæ sanctiones, sicut olim aperte distinximus, & nunc sacri approbatione Concilij confirmamus. Legitur enim in Evangelio, quod villicus ille qui diffamatus erat apud dominum suum, quasi dissipasset bona ipsius, audivit ab illo: Quid hoc audio de te? redde rationem villicationis tuæ; iam enim non poteris villicare, Et in Genesi Dominus ait: Descendam, & videbo, utrum clamorem, qui venit ad me, opere compleverunt. Ex quibus auctoritatibus manifeste comprobatur, quod non solum cum subditus, verumetiam cum prælatus excedit, si per clamorem & famam ad aures superioris pervenerit, non quidem à malevolis & maledicis; sed à providis & honestis; ne semel tantum, sed sæpe (quod clamor innuit, &

Sess. 24. de refor. cap. 5.

Lucæ 16.

Genes. 18.

diffamatio manifestat) debet coram Ecclesiæ senioribus veritatem diligentius perscrutari; ut si rei poposcerit qualitas, canonica distinctio culpam feriat delinquentis, non tamquam sit auctor & iudex, sed quasi deferente fama, vel denunciante clamore, officij sui debitum exsequatur. Licet autem hoc sit observandum in subditis, diligentius tamen observandum est in prælatis, qui quasi signum sunt positi ad sagittam. Et quia non possunt omnibus complacere, cum ex officio teneantur non solum arguere, sed etiam increpare; quin etiam interdum suspendere, nonnumquam vero ligare, frequenter odium multorum incurrunt, & insidias patiuntur: Ideo sancti Patres provide statuerunt ut accusatio prælatorum non facile admittatur; ne concussis columnis, corruat ædificium; nisi diligens adhibeatur cautela, per quam non solum falsæ, sed etiam malignæ criminationi ianua præcludatur. Verum ita voluerunt providere prælatis, ne criminarentur iniuste, ut tamen caverent ne delinquerent insolenter, contra morbum utrumque invenientes congruam medicinam, videlicet ut criminalis accusatio, quæ ad diminutionem capitis (id est, degradationem) intenditur, nisi legitima præcedat inscriptio, nullatenus admittatur. Sed cum super excessibus suis quisquam fuerit infamatus, ita ut iam clamor adscendat, qui diutius sine scandalo dissimulari non possit, vel sine periculo tolerari, absque dubitationis scrupulo, ad inquirendum & puniendum eius excessus, non ex odij fomite, sed charitatis procedatur affectu: quatenus si fuerit gravis excessus, etsi non degradetur ab ordine, ab administratione tamen amoveatur omnino; quod est, secundum evangelicam sententiam, à villicatione villicum amoveri, qui non potest villicationis suæ dignam reddere rationem. Debet igitur esse præsens is.

Thren. 3.

contra quem facienda est inquisitio, nisi se per contumaciam absentaverit: & exponenda sunt ei illa capitula, de quibus fuerit inquirendum, ut facultatem habeat defendendi se ipsum. Et non solum dicta, sed etiam nomina ipsa testium sunt ei, ut quid, & à quo sit dictum appareat, publicanda: nec non exceptiones & replicationes legitimæ admittendæ, ne per suppressionem nominum infamandi, per exceptionem vero exclusionem, deponendū falsum, audacia præbeatur. Ad corrigendos itaque subditorum excessus, tanto diligentius debet prælatus assurgere, quanto damnabilius eorum offensas desereret incorrectas: contra quos, ut de notoriis excessibus taceatur, etsi tribus modis possit procedi, per accusationem videlicet, denuntiationem & inquisitionem eorum, ut tamen in omnibus diligens adhibeatur cautela, ne forte per leve compendium ad grave dispendium veniatur: sicut accusationem legitima præcedere debet inscriptio, sic & denuntiationem charitativa admonitio, & inquisitionem clamorosa insinuatio prævenire; illo semper adhibito moderamine, ut iuxta formam iudicij: sententiæ quoque forma dictetur. Hunc tamen ordinem circa regulares personas non credimus usquequaque servandum, quæ, cum causa requirit, facilius & liberius à suis possunt administrationibus amoveri.

Lib. 5. Decretal. tit. 33. De privilegiis & excess. priv. cap. 16.

CVM capella ducis Burgundie gaudere dicatur huiusmodi privilegio, quod nullus Archiepiscopus vel Episcopus in personas Canoniorum eiusdem capellæ suspensionis, vel excommunicationis, aut interdicti, sententias audeat promulgare: quidam capellæ supradictæ Canonici, qui parochiales Ecclesias

Sess. 24. de refor. c. 11.

326
à te tenent, occasione privilegij prælibati, in his etiam quarum iurisdicção ad te pertinet, ita se dicunt exemptos, ut quantumcumque graviter interdum excedant, tuę correctioni recusent & sententię subjacere. Quocirca mandamus, quatenus in quantum exempti sunt, eiusdem ratione capellæ, Apostolicis privilegiis deferas reverenter, sed in quantum ratione parochialium Ecclesiarum, vel alias, iurisdictionem tuam respicere dignoscuntur, officij tui debitum in eosdem libere prosequaris.

In Sexto, lib. 3. tit. 3. De clericis non residentibus, cap. unic.

Secr. 24 de refor. c. 12.

Consuetudinem, quæ in quibusdam partibus inolevit, qua canonici & alij beneficiati seu clerici cathedralium, & aliarum collegiatarum Ecclesiarum, distributiones quotidianas (quæ aliàs manualia beneficia seu victualia nuncupantur, & tantum residentibus tribuuntur) qualitercumque in civitatibus seu aliis locis (in quibus ipsæ consistunt Ecclesiæ) sint præsentés, licet divinis officiis non intersint, ex integro percipiunt, ac si continue in ipsis Ecclesiis, in eisdem officiis deservirent, penitus improbantes: Statuimus ut distributiones ipsæ quotidianæ, in quibuscumque rebus consistant, canonicis ac aliis beneficiatis, & clericis Ecclesiarum ipsarum, qui eisdem officiis in ipsis Ecclesiis adfuerint, tribuantur iuxta Ecclesiæ cuiuslibet ordinationem rationabilem iam factam, seu etiam faciendam: qui vero aliter de distributionibus ipsis quidquam receperit (exceptis illis quos infirmitas seu iusta & rationabilis corporalis necessitas aut evidēs Ecclesiæ utilitas excusaret) rerum sic receptorum dominium non acquirat, nec faciat eas suas; imo ad omnium restitutionem, quæ contra huiusmodi constitutionem nostram receperit, tenea-

327

tur. De distributionibus etiam pro defunctorum anniuersariis largiendis idem decernimus observandum.

In Sexto, lib. 3. tit. 16. De statu regularium, cap. unie.

Periculoso & detestabili quarumdā monialium statui (quæ honestati laxatis habitibus, & monachali modestia, sexusque uerecundia, impudenter abiectis, extra sua monasteria nonnumquam per habitacula sæcularium personarum discurrunt, & frequenter intra eadem monasteria personas suspectas admittunt, in illius, cui suam integritatem uoluntate spontanea deuouerunt, gravem offensam, religionis opprobrium & scandalum plurimorum) providere salubriter cupientes præsentī constitutione perpetuo irrefragabiliter ualitura, sancimus, uersas & singulas moniales præsentēs atque futuras, cuiuscumque Religionis sint uel Ordinis, in quibuslibet mundi partibus existentes, sub perpetua in suis monasteriis debere de cetero permanere clausura: ita quod nulli earum religionem tacite uel expresse professæ, sit uel esse ualeat quacumque ratione uel causa (nisi forte tanto & tali morbo euidenter earum aliquam laborare constaret, quod non posset cum aliis absque graui periculo seu scandalo commorari) monasteria ipsa deinceps egrediendi facultas: nullique aliquatenus inhonestæ personæ, nec etiam honestæ (nisi rationabilis & manifesta causa exsistat, ac de illius, ad quem pertinuerit, speciali licentia) ingressus uel accessus pateat ad easdem: ut sic à publicis & mundanis conspectibus separatæ, omnino seruire Deo ualeant liberius, & (lasciuendi opportunitate sublata) eidem corda sua & corpora in omni sanctimonia diligentius custodire. Sane ut hoc salutare

Statutum commodius valeat observari, distri-
ctius inhibemus ne in monasteriis Ordinum
 non mendicantium, aliquæ recipiantur de
 cetero in sorores, nisi quot poterunt de ipso-
 rum monasteriorum bonis sive proventibus
 absque penuria sustentari: si secus actum fue-
 rit, irritum decernentes.

Verum quando Abbâtissa vel Priorissa cu-
 iusvis monasterij, pro feudo quod monaste-
 rium ipsum tenet ab aliquo Principe seu do-
 mino temporali, sibi debet homagium, vel
 fidelitatis sacramentum præstare (nisi quod
 per procuratorem illud præstet, possit efficere
 apud eum) de monasterio cum honesta &
 decenti societate exire poterit eo casu licen-
 ter, homagio facto, quamprimum commode
 poterit, seu fidelitatis præstito sacramento, ad
 ipsum monasterium è vestigio reversura: sic
 quod in fraudem residentiaë sive moræ clau-
 stralis nihil fiat omnino.

Porro ne moniales causam seu occasionem
 habeant evagandi, Principes sæculares ac al-
 ios dominos temporales rogamus, requiri-
 mus, & obsecramus per viscera misericordiaë
 Iesu Christi, eisdem in remissionem peccami-
 num nihilominus suadentes, quod Abbâtissas
 ipsas, & Priorissas, ac moniales quascumque,
 monasteriorum suorum curam, administra-
 tionem negotiaë gerentes, quibuscumque
 nominibus censeantur, per procuratores in
 suis tribunalibus seu curiis litigare permit-
 tant: ne pro constituendis procuratoribus (qui
 adornati in aliquibus partibus nuncupantur)
 seu aliis eiusmodi, easdem oporteat evagari.
 Si quis vero contra præsumpserint, exhorta-
 tioni huiusmodi rationabili atque sanctæ ob-
 temperare nolentes, cum sit iuri contrarium,
 quod mulieres (præsertim Religiosæ) per se-
 ipsas litigare cogantur, & à via deviet hone-
 statis, & periculum animarum inducat, ad hoc
 per suos Ordinatios Ecclesiasticos censura Ec-

clesiastica compellantur; Episcopis autem & aliis prælatis superioribus & inferioribus quibuscumque iniungimus, quod & ipsi causas seu negotia, quæ præfatæ moniales habebunt agere, coram ipsis, aut in curiis eorundem, sive sint homagia, fidelitatis sacramenta, lites, vel quidquid aliud, ipsa per procuratores earum fieri faciant & tractari.

Et quoniam parum esset condere iura, nisi essent qui ea executioni debite demandarēt, Patriarchis, Primatib. Archiepiscopis & Episcopis universis districte in virtute sanctæ obedientiæ, sub obtestatione divini iudicij, & interminatione maledictionis æternæ præcipiendo mandamus, quatenus eorum quilibet in civitate ac diocesi propria, in monasteriis monialium sibi ordinario iure subiectis, suas; in iis vero quæ ad Romanam immediate spectant Ecclesiam, Sedis Apostolicæ auctoritate; Abbates vero & alij tam exempti quam non exempti prælati, Ecclesiarum, monasteriorum, & Ordinum quorumcumque, in monasteriis huiusmodi sibi subiectis de clausura convenienti, ubi non est, ipsorum monasteriorum expensis & fidelium eleëmofynis; quas ad hoc procurent diligentius faciendâ, & de ipsis monialibus includendis, quamprimum commode poterunt providere, procurent: si divinæ ac nostræ indignationis voluerint acimoniam evitare: contradictores atque rebelles per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendo: invocato ad hoc (si opus fuerit) auxilio brachij sæcularis. Per hoc autem in monasteriis exemptis Ordinarij locorum, quoad alia, nullam sibi credant iurisdictionem vel potestatem aliquatenus attributam.

*Sess. 25. de
regul. & mo-
n. c. 8.*

IN singulis regnis sive provinciis fiat de triennio in trienniū, salvo iure diocesano- rum Pontificum, commune Capitulum Abbatum atque Priorum, Abbates proprios non habentium, qui non consueverunt tale Capitulum celebrare: ad quod universi conveniant, prædicationem canonicam non habentes, apud vnum de monasteriis ad hoc aptū: hoc adhibito moderamine, ut nullus eorum plus quam sex evictiones, & octo personas adducat. Advocent autem charitative in huius novitatis primordiis duos Cisterciensis Ordinis Abbates vicinos, ad præstandum sibi consilium & auxilium opportunum, cum sint in huiusmodi Capitulis celebrandis ex longa consuetudine plenitus informati. Qui absque contradictione duos sibi de ipsis associant, quos viderint expedire. Ac ipsi quatuor præsent Capitulo universo, ita quod ex hoc nullus eorum auctoritatem prælationis assumat: unde, cum expedierit, provida possint deliberatione mutari. Huiusmodi vero Capitulum aliquot certis diebus continue iuxta morem Cisterciensis Ordinis celebretur, in quo diligens habeatur tractatus de reformatione Ordinis, & observantia regulari: & quod statutum fuerit, illis quatuor approbantibus, ab omnibus inviolabiliter observetur, omni excusatione & contradictione ac appellatione remotis, proviso nihilominus ubi sequenti termino debeat Capitulum celebrari: & qui convenerint, vitam ducant communem, & faciant proportionabiliter simul omnes communes expensas: ita quod si non omnes potuerint in eisdem, saltem plures simul in diversis domibus commoreantur. Ordinentur etiam in eodem Capitulo religiosæ ac cir-

eum spectæ personæ , quæ singulas Abbantias eiusdem regni siue provinciæ non solum monachorum : sed etiam monialium, secundum formam sibi præfixam , vice nostra studeant visitare , corrigentes & reformantes quæ correctionis & reformationis officio viderint indigere : ita quod si rectorem loci cognoverint ab administratione penitus amovendū, denuntient Episcopō proprio , ut illum amovere procuret : quod si non fecerit , ipsi visitatores hoc referant ad Apostolicæ Sedis examen. Hoc ipsum regulares canonicos secundum ordinem suum volumus & præcipimus observare. Si vero in hac novitate, quidquam difficultatis emerit , quod per prædictas personas nequeat expediri , ad Apostolicæ Sedis iudicium absque scandalo referatur; ceteris irrefragabiliter observatis, quæ concordati fuerint deliberatione provisæ.

Porro diocæsani Episcopi monasteria sibi subiecta ita studeant reformare, ut cum ad ea prædicti visitatores accesserint , plus in illis inveniant, quod commendatione, quam quod correctione sit dignum; attentissime præcipientes, ne per eos dicta monasteria indebitis oneribus aggraventur. Quia sic volumus superiorum iura servari, ut inferiorum nolimus iniurias sustinere. Ad hoc districtè præcipimus tam diocæsanis Episcopis, quam personis, quæ præerunt Capitulis celebrandis , ut per censuram Ecclesiasticam, appellatione remota, compescant advocatos, patronos, vicedominos, rectores & consules , magnates & milites , seu quoslibet alios . ne monasteria præsumant offendere in personis ac rebus Et si forsitan offenderint , eos ad satisfactionem compellere non omittant, ut liberius & quietius omnipotenti Deo valeant famulari.

In Sexto , lib. 1. 3. De rescriptis , c. 11.

STatutum quod circa iudices à Sede Apostolica deputandos nuper edidimus, cum

quædam cõntrita in eo, quæ pro communi utilitate credebantur inducta (sicut experientia docuit) tendere dignoscantur ad noxam, sanctione præsentis, quam irrefragabiliter observari mandamus, suadente utilitate, in melius duximus reformandum. Sancimus igitur ut nullis, nisi dignitate præditis, aut personatum obtinentibus, seu Ecclesiarum cathedralium canonicis, causæ auctoritate litterarum Sedis Apostolicæ, vel legatorum eius, de cetero committantur, nec audiantur alibi quam in civitatibus vel locis insignibus, ubi possit commode copia peritorum haberi.

B V L L A S. D. N. D. PII,

DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ IV.

Super forma iuramenti professionis fidei.

Qui præterea ad fidei professionem teneantur, declarat Bulla Pij. V. In sacrosancta.

PIVS EPISCOPVS,

SERVVS SERVORVM DEI,

ad perpetuam rei memoriam.

INiunctum nobis Apostolicæ servitutis officium requirit ut ea quæ Dominus omnipotens, ad providam Ecclesiæ suæ directionem, sanctis Patribus in nomine suo congregatis, divinitus inspirare dignatus est, ad eius laudem & gloriam incunctanter exsequi properemus. Cum itaque iuxta Concilij Tridentini dispositionem omnes, quos deinceps cathedralibus & superioribus Ecclesiis præfici, vel quibus de illarum dignitatibus, canonicatibus, & aliis quibuscumque beneficiis Ecclesiasticis, curam animarum habentibus provideri contingeret, publicam orthodoxæ fidei professionem facere, seque in Romanæ Eo-

clesie obedientia permanfuros spondere, &
 iurare, teneantur: Nos volentes, etiam per
 quoscumque, quibus de monasteriis, conven-
 tibus, domibus, & aliis quibuscumque lo-
 cis, Regularium quorumcumque Ordinum,
 etiam Militiarum, quocumque nomine vel
 titulo providebitur, idem servari, & ad hoc,
 ut unius eiusdem fidei professio uniformiter
 ab omnibus exhibeatur, unicaque & certa il-
 lius forma cunctis innotescat, nostræ sollici-
 tudinis partes, in hoc alicui minime deside-
 rari, formam ipsam, præsentibus annotatam,
 publicari, & ubique gentium per eos; ad quos
 ex decretis ipsius Concilij & alios prædictos
 spectat, recipi & observari, ac sub pœnis per
 Concilium ipsum in contravenientes latis,
 iuxta hanc & non aliam formam, professio-
 nem prædictam solemniter fieri, auctoritate
 Apostolica, tenore præsentium districte præ-
 cipiendo mandamus, huiusmodi sub tenore.

EGO N. firma fide credo & profiteor om-
 nia & singula quæ continentur in Symbolo
 fidei, quo sancta Romana Ecclesia utitur, vi-
 delicet: Credo in unum Deum Patrem omni-
 potentem, factorem cæli & terræ, visibilium
 omnium, & invisibilium: & in unum Domi-
 num Iesum Christum, Filium Dei unigeni-
 tum, & ex Patre natum ante omnia sæcula;
 Deum de Deo, lumen de lumine; Deum ve-
 rum de Deo vero; genitum, non factum, con-
 substantialem Patri, per quem omnia facta
 sunt; qui propter nos homines, & propter no-
 stram salutem descendit de cælis; & incarna-
 tus est de Spiritu sancto ex Maria virgine, &
 homo factus est; crucifixus etiã pro nobis sub
 Pontio Pilato, passus & sepultus est; & resur-
 rexit tertia die secundum scripturas; & ad-
 scendit in cælum, sedet ad dexterã Patris, &
 iterũ venturus est cum gloria iudicare vivos
 & mortuos; cuius regni non erit finis: & in
 Spiritum sanctũ Dominum, & vivificantem,

a Cap. Ego
 N. de iureiur-
 ando,

qui ex Patre Filioque Procedit; qui cum Patre & Filio simul adoratur, & conglorificatur, qui locutus est per Prophetas: & unam sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum Baptisma in remissionem peccatorum, & exspecto resurrectionem mortuorum, & vitam venturi sæculi. Amen. Apostolicas & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque eiusdem Ecclesiæ observationes & constitutiones firmissime admitto, & amplector. Item sacram Scripturam iuxta eum sensum quem tenuit & tenet sancta mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu, & interpretatione sacrarum Scripturarum, admitto; nec eam unquam nisi iuxta unanimum consensum patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque septem esse vere & proprie Sacramenta novæ legis à Iesu Christo, Domino nostro instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria, scilicet Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam-Untionem, Ordinem & Matrimonium; illaque gratiam conferre, & ex his Baptismum, Confirmationem & Ordinem, sine sacrilegio reiterari non posse. Receptos quoque & approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus, in supradictorū omnium Sacramentorum solemnem administrationem recipio, & admitto: Omnia & singula, quæ de peccato originali, & de iustificatione in sacrosancta Tridentina Synodo definita & declarata fuerunt, amplector, & recipio; Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum, proprium & propitiatorium sacrificium pro vivis & defunctis: atque in sanctissimo Eucharistiæ Sacramento esse vere, realiter & substantialiter corpus & sanguinem, una cum anima & divinitate Domini nostri Iesu Christi, fierique conversionem totius substantiæ panis in corpus, & totius substantiæ vini in sanguinem; quam conversionem Catholica

Ecclesia transsubstantiatione appellat. Fateor
 etiam sub altera tantum specie, totum atque
 integrum Christum, verumque Sacramentum
 sumi. Constanter teneo Purgatorium esse,
 animasque ibi detentas fidelium suffragiis
 iuari : Similiter & sanctos unà cum Christo
 regnantes, venerandos atque invocandos esse
 eosque orationes Deo pro nobis offerre, atque
 eorum reliquias esse venerandas. Firmissime
 assero, imagines Christi, ac Deiparæ semper
 virginis, necnon aliorum Sanctorum habenda
 & retinenda esse, atque eis debitum hono-
 rem ac venerationem impertiendam : In-
 dulgentiarum etiam potestatem à Christo in
 Ecclesia relictam fuisse; illarumq; usum Chri-
 stiano populo maxime salutarem esse affir-
 mo : Sanctam Catholicam, & Apostolicam
 Romanam Ecclesiam, omnium Ecclesiarum
 matrem & magistram agnosco ; Romanoque
 Pontifici, beati Petri, Apostolorum Principis,
 successori, ac Iesu Christi Vicario veram obe-
 dientiam spondeo, ac iuro : Cetera item om-
 nia à sacris Canonibus, & œcumenicis Con-
 ciliis, ac præcipue à sacrosancta Tridentina
 Synodo tradita, definita, & declarata, indubi-
 tanter recipio atque profiteor; simulque con-
 traria omnia, atque hæreses quascumque ab
 Ecclesia damnatas, reiectas, & anathematiza-
 tas, ego pariter damno, rejicio & anathemati-
 zo : Hanc veram Catholicam fidem, extra
 quam nemo salvus esse potest, quam in præ-
 senti sponte profiteor, & veraciter teneo,
 eandem integram & inviolatam, usque ad
 extremum vitæ spiritum constantissime (Deo
 adiuvante) attrineri & confiteri, atque à meis
 subditis, vel illis quorum cura ad me in mu-
 nere meo spectabit, teneri, doceri, & prædi-
 cari, quantum in me erit, curaturum, ego
 idem N. spondeo, voveo, ac iuro: Sic me Deus
 adiuvet & hæc sancta Dei Euangelia. Volu-
 mus autem quod præsentis litteræ in Can-

cellaria nostra Apostolica de more legantur? Et ut omnibus facilius pateant, in eius Quirterno describantur, ac etiam imprimantur.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre voluntatis & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursum: Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, Idibus Novemb. Pontificatus nostri anno quinto.

Fed. Cardinalis Cæsius.

Cæ. Glorierius.

Lectæ & publicatæ fuerunt suprascriptæ litteræ Romæ, in Cancellaria Apostolica, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, die vero Sabbati, nona mensis Decembris, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri, Domini Pij Papæ quarti, anno quarto.

A. Lomelinus custos.

BVLLA S. D. N. PII,

DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ IV.

Super declaratione temporis ad observanda decreta sacri œcumenici & generalis Concilij Tridentini.

P I V S E P I S C O P V S,

S E R V V S S E R V O R V M D E I,

ad perpetuam rei memoriam.

ICUT ad sacrorum Conciliorum decreta ac Canones, auctoritas atque confirmatio Apostolicæ Sedis & debet & solet accedere: ita si qua super eis exorta sit dubitatio, eiusdem Sedis iudicio & declaratione tollenda est,

da est. Ad aures nostras pervenit: multos esse qui dubitent, ex quo tempore cœperint decreta sacri generalis Concilij Tridentini, ad reformationem & ius positivum dumtaxat spectantia, eos, ad quos pertinent, obligare, illa præsertim, quæ tempora certa præstituunt ad provinciales diœcesanasque Synodos celebrandas, ad sacros Ordines suscipiendos, ad religionem profitendam, ad parochiales Ecclesias, aliaque beneficia Ecclesiastica, quæ eiusdem Concilij decretis retineri prohibitum sit, resignanda, & ad complures res huiusmodi exsequendas; ac alias omnes ad prædictam reformationem iusque positivum tantùm spectantes, quæ observari aut evitari debant. Nos itaque, ut omnis controversia, dubitatioque tollatur, Motu proprio eam rem, prout rationi, iuri & æquitati convenire censuimus, duximus declarandam. Nam etsi ipsius Concilij decreta etiam de venerabilium fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio & assensu in Consistorio nostro secreto confirmata à nobis fuerunt sub finem mensis Ianuarij, & ab eo etiam tempore apud hanc sanctam Sedem observari cœperunt; quia tamen non parum temporis in eis Romæ diligenter emendateque imprimendis necessario consumptum fuit, & iure etiam communi sancitum est ut Constitutiones novæ vim non nisi post certum tempus obtineant; æquum nobis & iustum visum est, prædicta decreta omnia ad dictam reformationem, iusque positivum dumtaxat spectantia, à Kalendis Maij proxime præteriti omnes obligare cœpisse, neque post eam diem excusationem cuiusquam, quod ea ignoraverit admittendam, atque ita Apostolica auctoritate declaramus ac definimus, & ab omnibus iudicari debere mandamus atque statuimus. Decernentes irri-

338
tum & inane, si quid secus a quoquam quacumque dignitate, auctoritate & potestate prædito contigerit iudicari. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, aliisque in contrarium facientibus quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ declarationis, definitionis, mandati, statuti & decreti, infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursurum. Datum Romæ, apud sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, quintodecimo Kalendarum Augusti, Pontificatus nostri anno quinto.

Fed. Card. Casius.

Ca. Glaricus.

H. Cumyn.

Registrata apud Cæsarem Secretarium.

Anno à Nativitate Domini millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, Indictione septima, die vero vigesimo mensis Iulij, Pontificatus sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri Domini Pij, divina providentia Papæ Quarti, anno quinto, retrospectæ litteræ affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt in valvis Basilicarum Principis Apostolorum de Vrbe, & sancti Ioannis Lateranens. necnon Cancellariæ Apostolicæ, & in Acie Campi Floræ. Per nos Iacobum Carra, & Iulium partinum, prælibati S. D. N. Papæ Cursores.

Antonius Clerici, Magister Cursorum.

Per quem deputantur octo Cardinales, qui faciant observari reformationes ab ipso editas, nec non decreta sacri, œcumenici, & generalis Concilij Tridentini.

PIVS PAPA IV.

Motu proprio, &c. Alias nos nonnullas constitutiones, & ordinationes, reformationem maioris Pœnitentiarij, ac sacre Pœnitentiariæ nostræ, ac Vicarij nostri, ac eius officij, necnon Camerarij, & cameræ Apostolicæ, ac illius causarum Auditoris, necnon palatij Apostolici causarum Auditorum, ac Gubernatoris, & Capitolinæ curiarum, & Contradictarum, aliorumque almæ Urbis nostræ, ac Romanæ Curie tribunalium, & officiorum concernentes, edidimus: quæ tamen (ut intelleximus) ab eorundem officiorum, & tribunalium præfectis, ac officialibus minùs diligenter observantur. Cum autem enixæ nostræ voluntatis sit, ut illa, & pariter decreta sacri Concilij Tridentini; in his, quæ ad eorum officia spectant, ab eisdem omnino observentur: Nos propterea considerantes, parum esse, iura condere, nisi sint, qui ea executioni demandari faciant, & in præmissis, prout ex debito pastoralis officij nobis (meritis licet imparibus) iniuncti obligamur, salubriter & utiliter providere, præfatasque constitutiones, & ordinationes, ac decreta Concilij, quas, & quæ hîc haberi volumus pro expressis, inviolabiliter observari volentes: Venerabili fratri nostro Ioanni Episcopo Tusculan. Morono, Io, Michaëli Sanctæ Anastasiæ Sarace-

Saraceno, ac Io. Baptistæ S. Clementis Ci-
 cadæ, necnon Michaeli S. Sabinæ Alexan-
 drino, Clementi S. Mariæ in Ara cæli, & Lu-
 dovico S. Cyriaci in Thermis Simonettæ, ac
 Carolo S. Martini in Montibus Borromæo
 Presbyteris, necnon Vitelloctio S. Mariæ in
 porticu Vitellio nuncupatis, titulorum, dia-
 cono, a Cardinalibus committimus, & man-
 damus: quatenus ipsi, b seu eorum maior
 pars, coniunctim vel divisim, eorum arbitrio,
 etiam tamquam executores dictarum littera-
 rum, constitutionum, & decretorum prædi-
 ctorum constitutiones, & ordinationes, ac
 decreta præfata, iuxta tenores eorum, ac lit-
 terarum desuper confectarum, per quoscum-
 que Penitentiariæ, Vicariæ & Cameræ, ac
 Rotæ curiarum, ac tribunalium prædicto-
 rum iudices & officiales, sub excommunica-
 tionis latæ sententiæ, ac privationis officio-
 rum, & aliis eisdem Cardinalibus bene visis,
 etiam pecuniarum, eo ipso incurrendis pœ-
 nis, firmiter observari faciant, & cum effe-
 ctu: nisi tam in executione dictorum decre-
 torum Concilij, quam dictarum litterarum
 nostrarum, aliqua dubietas, aut difficultas
 emerferit: quo casu ad nos referant, invoca-
 to etiam ad hoc, si opus fuerit auxilio bra-
 chij secularis, ac eos, qui litteris, decretis
 prædictis, & eorundem Cardinalium man-
 datis non paruerint, ex tunc, prout ex eadem
 die, & è contra, illorum officii privatos, nec-
 non ad illa, & alia Romanæ curiæ officia in
 posterum obtinenda inhabiles, ac ipsis ab
 eisdem officii sic privatis, illa tamquam per
 privationem vacantia à Datario nostro ven-
 di, & à quibusvis personis idoneis pro pretio
 convenienti emi, libere & licite posse aucto-
 ritate nostra curent, nuntient, decernant ac
 declarent, prout nos harum serie nunciamus,
 decernimus & declaramus. Non obstantibus
 quibusvis constitutionibus, & ordinationibus

a Sixtus V.
 istius Congre-
 gationis fa-
 cultatis de-
 claravit in
 Bulla que
 inc. Immen-
 sa. 1588.
 art. 7.
 b Confirmat-
 ur Bulla Pi-
 V. Cum fe-
 licis. 1566.

Apostolicis, ac Pœnitentiariæ, & curiarum, necnon tribunalium prædictorum statutis, &c. etiam iuramento, &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & litteris Apostolicis, illis, ac dictis officialibus & tribunalibus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, etiam motu simili, &c. & aliàs quomodocumque concessis, &c. Quibus omnibus, &c. illorum tenores, &c. hac vice latissime derogamus, eaque adversus præmissa nullatenus suffragati volumus: ceterisque contrariis quibuscumque.

Placet Motu proprio. I.

Datum Romæ apud S. Marcum, quarto Nonas Augusti, anno quinto.

BVLLA S. D. N. PII. PAPÆ IV.
 REVOCATORIA PRIVILEGIORVM,
 exemptionum, immunitatum, facultatum
 conservatoriarum, indultorum, confessionalium,
 Maris magni, & aliarum quarumcumque
 similium gratiarum, quibuscumque locis
 & personis concessarum; in his, in quibus
 statutis & decretis sacri Concilij Tridentini
 contrariantur.

PIVS EPISCOPVS,

SERVVS SERVORVM DEI.

ad perpetuam rei memoriam.

IN Principis Apostolorum Sede, meritis licet imparibus, divina dispositione constituti, nihil neque universali Ecclesiæ, curæ & sollicitudini nostræ commissæ, salubrius; neque iniuncto nobis Apostolicæ servitutis officio decensius præstare possumus, quam

Greg. XIII. privilegia Regularibus concessa à Pio V. reduxit iterum ad terminos Concilij per Bullam, Intenta 1573.

quod providentiæ nostræ ministerio œcumenicum Concilium Tridentinum, sicut nostris potissimum auspiciis, summaque sanctorum Patrum concordia, per Dei misericordiam feliciter absolutum fuit: ita, per universos, qui Christiana pietate censentur, ubique suscipiatur, & remotis quibuslibet obstaculis, ab omnibus æqualiter observetur. Cum itaque in eodem Concilio quam plurima salubria, & ad universalem morum reformationem valde utilia, decreta atque statuta, maturo præsentium ipsorum examine præcedente, sint edita, quibus multa atque diversa privilegia, exemptiones, immunitates, dispensationes, facultates, conservatoriæ, indulta, &, ut vocant, confessionalia, & Mare magnum, & alia gratiæ, quæ variis, tam cathedralibus, etiam Metropolitanis, quam collegiatis Ecclesiis, monasteriis, conventibus, & aliis religiosis, etiam Fratrum mendicantium domibus, & Ordinibus: necnon sancti Spiritus in Saxia sancti Ioannis Lateranensis, ac Incurabilium de Vrbe, sancti Antonij Viennen. & sancti Bernardi Iuren aliisque Hospitalib. Militiis, eorumque Capitulis, & Conventibus, ac Universitatibus, etiam Studiorum generalium collegiis, tam sæcularibus, quam Ecclesiasticis, Confraternitatibus, Societatibus; & tam Principis Apostolorum de Vrbe, quam aliis fabricis, sanctæ Cruciatæ, aliisque piis locis, & operibus, necnon Patriarchis, Archiepiscopis; Episcopis, Prælatibus, Abbatibus, Abbatissis, Prioribus, Præpositis, & aliis Ecclesiasticis, tam sæcularibus, quam diversorum Ordinum & militiarum regularibus, ac etiam laicis cuiuscumque dignitatis, & status, ac gradus, & excellentiæ, ac etiam Ducali, Regia, & Imperiali dignitate fulgentibus utriusque sexus personis: necnon aliquibus notariis, & etiam de latere Legatis atque Nuntiis, tam perpetuo, quam ad tempus, per plures Romanos.

Pontifices prædecessores nostros, ac nos, & Sedem Apostolicam; eiusque Legatos hæcenus etiam Motu proprio & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, seu etiam Imperatorum, Regum, Ducum, & aliorum Principum contemplatione & intuitu, etiam de fratrum consilio, diversimode, variisque temporibus, in genere, vel specie, ex quavis etiam honesta causa concessa, & etiam pluries confirmata & innovata fuerunt, in plerisque contrariantur. Nos, quibus in primis cordi est, tam sanctæ & Ecclesiæ Dei saluberrima decreta suos, ut par est, effectus ubique consequi, & ab omnibus obedienter observari, privilegiorum, exemptionum, immunitatum, facultatum, Conservatoriarum, Indultorum, Confessionalium, Maris magni & aliarum gratiarum prædictarum, ac quarumcumque Apostolicarum, & aliarum litterarum desuper confectarum, processuumque, decretorum & aliorum inde secutorum, tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, præsentibus pro sufficienter expressis, & plene insertis habentes: Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, quod eadem omnia & singula privilegia, exemptiones, immunitates, facultates, dispensationes, Conservatoriæ, Indulta, Confessionalia, Mare magnum, & aliæ gratiæ in his omnibus, & singulis, in quibus illa statutis & decretis Concilij huiusmodi contrariantur, ipso iure revocata, cassata, & annullata, ac ad ipsius Concilij terminos atque limites restricta sint, & esse censeantur, nec quidquam adversus ipsa decreta & statuta, quominus ubique & apud omnes observentur, in aliquo suffragari posses, sed ea perinde haberi & reputari debere, ac si nunquam emanassent, auctoritate Apostolica, tenore præsentium declaramus, ac etiam statuimus, & ordinamus. Decernentes nihilominus omnia & singula, quæ vigore privile-

giorum, exemptionum, immunitatum, & dispensationum, facultatum, Conservatoriarum, Indultorum, Confessionalium, & aliarum quarumcumque gratiarum huiusmodi, post id tempus, quo Concilium obligare cœpit, facta & gesta quomodolibet fuerunt, & in posterum fient, in his, in quibus dicti Concilij decretis adversantur, nulla, invalida, & irrita esse & censeri, ac nemini etiam quantumlibet, ut præfertur, qualificato, tam in foro (quod aiunt) fori, quam conscientie, suffragari posse, & debere. Et ita per quoscumque locorum Ordinarios, aliosque Iudices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi facultate, in utroque foro iudicari & definiri debere, ac quidquid secus à quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter, attentari contigerit, irritum & inane decernimus. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ declarationis, statuti, ordinationis & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum.

Datum in Roma, apud sanctum petrum, anno incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo quinto, tertio decimo Kalend. Martij, Pontificatus nostri anno sexto.

Cæ. Glorierius.

P. Episcopus Narnien.

H. Cumyn.

Anno à Nativitate D. millesimo quingentesimo sexagesimo quinto, Indictione sexta, die vero vigesima quarta mensis Februarij, Pontificatus sanctissimi in Christo Patris, & D. nostri, Domini Pij divina providentia Papæ Quarti, anno eius sexto, retrospectæ litteræ Apostolicæ affixæ & publicatæ fuerunt in Acie Campi Floræ, & valvis Cancellariæ Apostolicæ, per nos Nicolaum de Matthæis, & Camillum Cherubinum S. D. N. Papæ Cursores.

Philibertus Phapuis Magister Cursorum.

DE LIBRIS PROHIBITIS.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Acrosanctum Catholicæ fidei depositum, sine quo Deo placere, aut æternam salutem consequi nemini licet, ut saluum in Ecclesia Dei perpetuo conservaretur, posterisque inviolatum traderetur pastoralis Romanorum Pontificum vigilantia, summo semper studio, & contentione laboravit. Ipso enim à Christo Domino, huius tam pretiosi depositi auctore, & illud fideliter custodiendi, & bonum semen patrisfamilias, ab inimici hominis zizaniis discernendi, & Ecclesiam salutare doctrina ædificandi, præcipuam curam, summamque potestatem, in beatissimo Petro Apostolorum Principe acceperunt. Quocirca sanctæ memoriæ Gelasius primus, & Gregorius IX. alique complures Romani Pontifices, prædecessores nostri, zelo zelati pro Domino exercituum, ut hanc fidei Catholicæ, doctrinæque intergritatem, salvam, incorruptamque in Ecclesia Dei retinerent, Apostolici animi magnitudine, pro

muro domus Israël, adversus eiusdem fidei hostes seipfos opponentes, illorum dolis, & insidiis imprudentes & simpliciores homines caperentur, lucem à tenebris, prava à rectis seiunxerunt, quæ sequenda, quæ cavenda essent, Christi fidelibus declararunt, probatos, laudabiles, orthodoxos libros ab adulterinis, perniciosis & apocryphis, singulari diligentia distinxerunt, postremò hæreticorum impia dogmata, & noxia, ac venenata scripta, Conciliorum decretis, Pontificis constitutionibus, aut alio opportuno censuræ genere condemnarunt. Sed cum nostris hæc calamitosis, & novissimis temporibus, antiquus humani generis hostis à sua malitia numquam recedens, ad eandem Catholicam doctrinam, & veritatem labefactandam pestiferas hæreses, & detestabiles errores, aut novos conflasset, aut veteres ex inferis excitasset, sacra Tridentina Synodus pestilentem noxiorum librorum copiam, quæ plus nimio excreverat, coercere, atque auferre cupiens, primum quidem doctissimos aliquos viros delegit, qui de rota ea re cognoscerent & deliberarent, deinde vero cum ij in negotio non parum progressi essent, iustis de causis eadem Synodus permota, ad ipsam Apostolicam Sedem, & integram rem deferendam statuit. Itaque felic. Pius Papa quartus prædecessor noster, qui tunc ad Ecclesiæ gubernacula sedebat, Prælati quibusdam doctrina, & prudentia præstantibus adhibitis, Indicem librorum prohibitorum, & Regulas quasdam, per suas litteras in forma Brevis, promulgavit, & eiusmodi noxiorum librorum detrimentis depellendis, opportune providit. Cæterum licet illa pro temporis ratione prudenter fuerint tunc constituta; tamen cum Satanæ astutia, in huiusmodi librorum editione nova in dies mala crescerent (nam post illud tempus alij etiam libri perniciosi partim conscripti atque editi,

partim qui scripti erant, & antea delituerant, in medium prodire, quorum lectione simpliciores, & incauti homines, in errores induci facile poterant) propterea piæ mem. Sixtus Papa V. prædecessor noster, multis illustratis, atque ad regulas a dictis necessariis rebus, mandavit ut nonnulli alij eiusdem generis libri, eidem Indici adderentur. Verum cum idem Sixtus, re minime absoluta, ab humanis excesserit, Nos animarum saluti quantum cum Domino possumus, consulentes, quod iam pridem utiliter ceptum, & à multis diu desideratum erat, hoc tempore omnino perficiendum atque in lucem edendum duximus. Venerabilis igitur fratri nostro Marco Antonio Episcopo Prænestino de Columna, & dilectis filiis nostris Augustino S. Marci de Verona, Simeoni S. Anastasie de Terranova, Hieronymo S. Mariæ super Minervam Asculano, Frederico S. Mariæ Angelorum in Thermis, Borromæo, Francisco S. Mariæ Transpontinæ Toletico, titulum Presbyteris, necnon Ascanio S. Mariæ in Cosmedin de Columna Diacono, Cardinalibus, super huiusmodi Indice per nos deputatis, aliis piis, & eruditis viris in consilium adhibitis, ea omnia, ac singula, quæ à Sixto V. ut supra diximus, instituta erant, diligenter examinanda commisimus, quæ cum magno studio visa, ac, Deo favente, demum absoluta fuerint: Nos tam eandem Pij prædecessoris Constitutionem, & Indicem, ac Regulas, quorum omnium tenores haberi volumus pro expressis, quam hæc ipsa illis addita, prout inferius descripta sunt omnia, & singula auctoritate Apostolica tenore præsentium, approbamus, & præsentis scripti patrocinio communimus, atque ab omnibus, tam Universitatibus, quam singularibus personis ubique locorum existentibus, sub eisdem pænis in dicta Pij Constitutione contentis, observari præcipimus, & mandamus. Quo autem

facilius negotium , cum prohibitionis , tum expurgationis & impressionis librorum, peragatur , eas omnes facultates, privilegia, & indulta , quæ recol. mem. Pius V. Magistro sacri Palatii primum , deinde Gregorius XIII. & Sixtus V. Cardinalibus Congregationis prædictæ concesserunt , quorum tenores hîc volumus haberi pro expressis , confirmamus, & quatenus opus est, innovamus, in his omnibus , quæ additis in hoc Indice , non advertantur , volumusque propterea , & decernimus , ut si quæ in posterum dubitationes, aut controversiæ circa ipsum Iudicem , illiusque Regulas , aliaque illis addita emergerint , ad Congregationem supradictorum Cardinalium , seu aliorum , qui pro tempore super Indice huiusmodi deputati fuerint, referantur , & ex sententia eorundem Cardinalium Nobis , aut successoribus nostris, si rei gravitas id postulaverit , consultis, declarentur & decendantur ; quorum auctoritatem , tum permittendis , tum prohibendis, expurgandis , & imprimendis libris, aliisque ad eam rem pertinentibus , explicandis, volumus esse præcipuam , atque ita mandamus ab omnibus venerabilibus fratribus nostris Patriarchis , Archiepiscopis , Episcopis, aliisque locorum Ordinariis , & dilectis filiis Inquisitoribus , Universitatibus, Magistris, Doctoribus, Bibliopoliis , Impressoribus , Mercatoribus, Tabellariis, ceterisque omnibus cuiuscumque gradus, ordinis, aut dignitatis, tam Ecclesiasticis sæcularibus , vel regularibus, quam laicis , quocumque honore, vel dignitate prædictis inviolabiliter observari. Non obstantibus Apostolicis, ac universalibus, provincialibus, & synodalibus Conciliis , edictis generalibus, vel specialibus Constitutionibus & ordinationibus , ac quibusvis statutis , & consuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia ro-

349

boratis, privilegiis quoque, inductis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis in contrarium præmissorum concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis etiam si pro illorum sufficiente derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & ad verbum inserta mētio habenda esset, tenores huiusmodi præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque: Decernentes earundem præsentium exemplis etiam expressis, Notarij publici manu subscriptis, & sigillo Prælati alicuius Ecclesiastici ob signatis, eādē haberi fidem, quæ haberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Dat. Tusculi, sub Annulo Piscatoris, die decima septima Octobris, millesimo quingentesimo nongentesimo quinto; Pontificatus nostri Anno quarto.

M. Vestrius Barbianus,

PIVS PAPA IV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Dominici gregis custodiæ, domino disponente, Præpositi, vigilis more pastoris, non desistimus, ipsi gregi ab imminentibus periculis, quanta maxima possumus, cura, & diligentia præcavere, ne propter negligentiam nostram pereant oves, quæ pretiosissimo Domino nostri IESU Christi sanguine sunt redemptæ. Et si autem quæ ad fidei veritatē patefaciendam, & ad horum temporum hæreses confutandas pertinebant, in œcumenico, & generali Concilio Tridentino, sancti Spiritus assistente gratia, nuper a deo enucleata, ac definita fuerunt, ut facile iam sit unicuique

sanam Catholicamque doctrinam, à falsa, adulterinaque internoscere; tamen cum librorum ab hæreticis editorum lectio, non modo simpliciores corrumpere soleat, verum sæpe etiam doctos, eruditosque in varios errores, & à veritate fidei Catholicæ alienas opiniones inducere, huic quoque rei esse duximus providendum. Cum autem aptissimum ei malo remedium esse sciremus, si componeretur, atque ederetur Index, sive catalogus librorum, qui hæretici sint, vel de hæretica pravitate suspecti, vel certe moribus & pietati noceant; id negotium ad sacram Tridentinam Synodum reieceramus. Ea vero ex tanta Episcoporum, & aliorum doctissimorum virorum copia delegit, ad eum conficiendum Indicem, multos cum doctrina, tum iudicio insignes Prælatos, ex omnibus fere nationibus, qui quidem non sine maximo labore, plurimisque vigiliis eum Indicem tandem, Deo iuvante, perfecerunt, adhibitis etiam in consilium lectissimis quibusdam Theologis. Peracto autem Concilio, cum ex ipsius Synodi decreto, is Index Nobis oblatus fuisset, ut ne ante ederetur, quam à Nobis approbatus fuisset, Nos doctissimis quibusdam probatissimisque Prælati eum accuratissime legendū, examinandumque tradidimus, & ipsi etiam legimus. Cum igitur eum magno studio, acri iudicio, diuturna cura confectum, & præterea commodissime digestum esse cognoverimus; Nos saluti animarum consulere, eamque ob causam providere cupientes, ne libri, & scripta cuiuscumque generis, quæ in eo improbantur, sive ut de hæretica pravitate suspecta, sive ut pietati, ac morum honestati inutilia, aut aliqua correctione saltem indigentia, posthac à Christi fidelibus legantur ipsum Indicem, unà cum Regulis ei præpositis, auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, imprimique ac divulgari, & ab

omnibus Vniuersitatibus Catholicis, ac quibuscumque aliis, ubique suscipi, easque regulas observari mandamus, atque determinamus: Inhibentes omnibus, & singulis, tam Ecclesiasticis personis, Sæcularibus, & Regularibus, cuiuscumque gradus, ordinis, & dignitatis sint, quam laicis, quocumque honore, ac dignitate præditis, ne quis contra earum Regularum præscriptum, aut ipsius prohibitionem Indicis, libros ullos legere, habereve audeat. Si quis autem aduersus eas Regulas, prohibitionemque fecerit, is quidem, qui hæreticorum libros; vel cuiusvis auctoris scripta propter hæresim, vel falsi dogmatis suspicionem damnata, atque prohibita legerit, habueritve, ipso iure in excommunicationis pœnam incidat, eamque ob causam in eum, tanquam de hæresi suspectum inquiri, & procedi liceat: præter alias pœnas super hoc, ab Apostolica Sede, sacrisque canonibus constitutas. Qui autem libros alia de causa prohibitos legerit, habueritve, præter peccati mortalis reatum, Episcoporum arbitrio severe se noverit puniendum. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis contrariis quibuscumque, aut si quibus communiter vel diuissim ab eadem Sede indultum, ne excommunicari possint, per litteras Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbû, de indulto huiusmodi mentionem. Vt hæc autem ad omnium notitiam perveniant, neve quis excusatione ignorantie uti, possit, volumus, & mandamus ut hæ litteræ per aliquos Curie nostræ Cursores in Basilica Vaticana, Principis Apostolorum, & in Ecclesia Lateranensi tunc, cum in eis populus, ut Missarum solemnibus intersit, congregari solet, palam, & clara voce recitentur, & postquam recitatæ fuerint, ad valvas earum Ecclesiarum, itemque Cancellariæ Apostolicæ, & in loco solito Campi Floræ affigan-

tur : ibique ut legi , & omnibus innotescere possint, aliquantisper relinquuntur. Cum autem inde amovebuntur, earum exempla in iisdem locis affixa remaneant. Nos enim per recitationem hanc, publicationem, & affixionem, omnes, & singulos, qui his litteris comprehenduntur, post tres menses, à die publicationis, & affixionis earum, numerandos; volumus, periade astrictos, & obligatos esse, ac si ipsismet illæ editæ lectæque fuissent. Transumptis quoque earum, quæ manu alicuius publici Notarij scripta, subscriptave, & sigillo, ac subscriptione alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, munita fuerint, fidem sine ulla dubitatione haberi mandamus, atque decernimus. Dat. Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die 24. Martij 1564. Pontificatus nostri Anno Quinto.

Antonius Florebellus Lavellinus.

IN IN DICEM LIBRORVM
prohibitorum, confectum à deputatione
Tridentinæ Synodi.

*Prefatio R. P. F. Francisci Foretij, Ordin-
F. P. Præd. S. T. Professoris, & eiusdem
deputationis Secretarij.*

V M Sancta, œcumenica
Tridentina Synodus, iis ra-
tionibus adducta, quæ in se-
cundæ sessionis Decreto sub
Beatissimo Pio IV. Pont.
Max. explicata sunt, censuis-
set ut Patres aliquot, ex omnibus fere natio-
nibus delecti, de librorum censuris quid sta-
tuendum esset, diligenter cogitarent, in eam-
tandem sententiam post diuturnam delibera-
tionem venerunt, ut iudicaret nihil utilius
ferri posse, quam si Romanus ille prohibi-

tōrum librorum Index , ab Inquisitoribus Romæ postremo confectus , paucis tantum demptis , atque etiam additis retineretur; quippe qui cum magna maturitate à multis viris doctis compositus , plurimos comprehendat auctores, atque in ordinem satis commodum digestus esse videatur,

Quoniam vero intelligebant , propterea in aliquibus provinciis , ac locis hætenus eum Indicem receptum non esse , quod in eo quidam libri prohiberentur , quorum lætione viri docti privati magno incommodo afficerentur , atque animadvertentes etiam in eo esse nonnulla parum explicate posita , quæ interpretatione indigerent , re multum diuque deliberationibus agitata , ac viris etiam ex omni natione , Theologicæ facultatis scientissimis , in consilium adhibitis , subiectas Regulas componendas iudicarunt , ut quoad eius fieri posset , dictorum hominum commodis & studiis , salva veritate , ac religione prospiceretur.

Illud igitur imprimis observare oportet, unamquamque pene Alphabeti literam, tres habere classes.

In prima non tam libri , quam librorum scriptores continentur , qui aut hæretici , aut nota hæresis suspecti fuerunt : horum enim Catalogum fieri oportuit , ut omnes intelligant , eorum scriptra non edita solum; sed edenda etiam , prohibita esse.

Sed illud etiam animadvertendum est; quod licet multi præterea sint , qui iustissimis de causis in hanc classem referri poterant , Patribus tamen non is fuit animus , aut ad eorum pertinerebat institutum , ut eos ad unum perquirerent ; sed iis pene contenti fuere , qui in Romano Catalogo descripti sunt ; de aliis vero eiusdem generis auctoribus , idem ab Ordinariis & Inquisitoribus statuendum existimarunt.

In secundam classem non auctores, sed libri sunt relati, qui propter doctrinam, quam continent, non sanam, aut suspectam, aut quæ offensionem etiam in moribus tantum fidelibus afferre potest, rejiciuntur, etiamsi auctores, à quibus prodire, ab Ecclesia nunquam descierunt.

Tertia vero, & ultima classis, eos libros complectitur, qui sine scriptoris nomine exierunt in vulgus, & eam doctrinam continent, quam Romana Ecclesia tanquam Catholice fidei, aut morum integritati contrariam, refulandam ac repellendam esse decernit.

Non enim omnes libros, qui nomen auctoris non præferunt, damnandos putarunt, quandoquidem sæpe viros doctos ac sanctos novimus, ut Christiana quidem Resp. ex eorum vigiliis fructum caperet; ipsi vero inanem gloriam evitarent, libros optimos sine nomine edidisse, seu eos tantum, qui aut liquido pravam, aut dubiam fidei doctrinam, sive moribus perniciosam continent.

At vero qui sint huiusmodi, aut tales censeferi debeant præter eos, qui in hoc Catalogo descripti sunt: Episcopi, & inquisitores unà cum Theologorum Catholicorum consilio diiudicabunt.

Sed propter nostrorum temporum malitiam, ne in posterum libri sine nomine auctoris edantur, decreto quartæ sess. Trident. Concilij, sub sel. rec. Paul. 3. quod incipit. Sed impressoribus &c. provisum est.

REGULÆ X.

Per Patres à Tridentina Synodo delectos concinnate, & à Pio PP. IV. comprobate constitutione, quæ incipit, Dominici, die 24. Martij, anno 1564.

REGULÆ I.

Libri omnes quos ante annum M.D.XV. aut Summi Pontifices, aut Concilia œcumenica damnarunt, & in hoc indice non sunt, eodem

modo damnati esse censentur, sicut olim damnati fuerunt.

REGULA II.

Hæresiarum libri, tam eorum, qui post prædictum annum hæreses invenerunt, vel suscitaverunt, quam qui hæreticorum capita aut duces sunt vel fuerunt, quales sunt Lutherus, Zuinglius, Calvinus, Balthasar Pacimontanus, Svvenchfeldius, & his similes, cuiuscumque nominis, tituli aut argumenti existant, omnino prohibentur. Aliorum autem hæreticorum libri, qui de religione quidem ex professo tractant, omnino damnantur. Qui vero de religione non tractant, à Theologis Catholicis, iussu Episcoporum & Inquisitorum examinati & approbati permittuntur. Libri etiam Catholicè conscripti, tam ab aliis qui postea in hæresim lapsi sunt, quam ab illis qui post lapsum ad Ecclesiæ gremium rediere, approbati à facultate Theologica alicuius Universitatis Catholicæ vel ab inquisitione generali permitti poterunt.

REGULA III.

Versiones Scriptorum etiam Ecclesiasticorum, quæ hætenus editæ sunt à damnatis auctoribus, modo nihil contra sanam doctrinam contineant, permittuntur. Librorum autem veteris Testamenti versiones, viris tantum doctis & piis iudicio Episcopi concedi poterunt: modo huiusmodi versionibus tamquam elucidationibus Vulgatæ editionis, ad intelligendam sacram Scripturam, non autem tamquam sano textu utantur. Versiones vero novi Testamenti, ab auctoribus primæ classis & huius indicis factæ nemini concedantur; quia utilitatis parum, periculi vero plurimum lectoribus ex earum lectione manare solet. Si quæ vero annotationes cum huiusmodi quæ permittuntur versionibus, vel cum Vulgata editione circumferuntur, expunctis locis suspectis, à facultate Theologica

Consule Indicem librorum prohib. Congregat. pro Indice statuit Sixtus V. in Bulla Immensa 1588. art. 61

a Consule indicem.

alicuius Vniuersitatis Catholicæ, aut inquisitione generali, permitti eisdem poterunt, quibus & versiones. Quibus conditionibus totum volumen Bibliorum, quod vulgo Biblia Vatabli dicitur, aut partes eius concedi viris piis & doctis poterunt. Ex Bibliis vero Isidori Clarij Brixiani prologus & prolegomena præcidantur: eius vero textum nemo textum Vulgatæ editionis esse existimet.

R E G U L A I V.

Cum experimento manifestum sit, si sacra Biblia vulgari lingua passim sine discrimine permittantur, plus inde, ob hominum temeritatem detrimenti, quam utilitatis oriri, hac in parte iudicio Episcopi aut Inquisitoris stetur: ut cum consilio Parochi, vel Confessarij Bibliorum à Catholicis Auctoribus versorum lectionem in vulgari lingua eis concedere possint, quos intellexerint ex eiusmodi lectione, non damnum; sed fidei atque pietatis augmentum capere posse: quam facultatem in scriptis habent. Qui autem absque tali facultate ea legere seu habere præsumserit, nisi prius Bibliis Ordinario redditis, peccatorum absolutionem percipere non possit. Bibliopœlæ vero, qui prædictam facultatem non habenti Biblia idiomate vulgari conscripta vendiderint, vel alio quouis modo concefferint, librorum pretium, in usus pios ab Episcopo convertendum, amittant, aliisque pœnis pro delicti qualitate, eiusdem Episcopi arbitrio subiaceant. Regulares vero non nisi facultate à Prælatiis suis habita, ea legere, aut emere possint.

O B S E R V A T I O C I R C A quartam regulam.

A Nimadvertendum est circa superscriptam quartam regulam Indicis fel. rec. Pij Papa IV, nullam per hanc impressionem, &

editionem de novo tribui facultatem Episcopis, vel Inquisitoribus, aut Regularium superioribus, concedendi licentiam emendi, legendi, aut retinendi Biblia vulgari lingua edita, cum hætenus mandato, & usu sanctæ Romanæ & universalis Inquisitionis sublata, si fuerit facultas concedendi huiusmodi licentias legendi, vel retinendi Biblia vulgaria, aut alias sacræ Scripturæ novi, quam veteris testamenti partes, quavis vulgari lingua editus, & ac insuper summaria & compendia etiam historica eorundem Bibliorum, seu librorum sacræ Scripturæ, quocumque vulgari idiomate conscripta: quod quidem inviolatè servandum est.

REGULA V.

Libri illi, qui hæreticorum auctorum opera interdum prodeunt, in quibus nulla aut pauca de suo apponunt, sed aliorum dicta colligunt, cuiusmodi sunt Lexica, Concordantiæ, Apophthegmata, Similitudines, Indices, & huiusmodi si quæ habeant admista, quæ expurgatione indigeant, illis Episcopi, & Inquisitores, una cum Theologorum Catholicorum consilio, sublatis aut emendatis, permittantur.

REGULA VI.

Libri vulgari idiomate de controversiis inter Catholicos & hæreticos nostri temporis differentes, non passim permittantur: sed idem de iis servetur, quod de Bibliis vulgari lingua scriptis statutum est. Qui vero de ratione bene vivendi, contemplandi, confitendi, ac similibus argumentis, vulgari sermone conscripti sunt si sanam doctrinam contineant, non est cur prohibeantur, sicut nec sermones populares vulgari lingua habiti. Quod si hætenus in aliquo Regno vel Provincia aliqui libri sunt prohibiti, quod nonnulla continerent quæ sine delectu ab omnibus legi non expediat, si eorum auctores Ca-

tholici sunt, postquam emendati fuerint, permitti ab Episcopo & Inquisitore poterunt.

REGULA VII.

Libri, qui res lascivas seu obscenas ex professo tractant, narrant, aut docent, cum non solum fidei, sed & morum, qui huiusmodi librorum lectione facile corrumpi solent, ratio habenda sit, omnino prohibentur; & qui eos habuerint, severe ab Episcopis puniantur. Antiqui vero ab Ethnicis conscripti, propter sermonis elegantiam & proprietatem permittuntur; nulla tamen ratione pueris prælegendi erunt.

REGULA VIII.

Libri quorum principale argumentum bonum est, in quibus tamen obiter aliqua inserta sunt, quæ ad hæresin, seu impietatem, divinationem, seu superstitionem spectant, à Catholicis Theologis, inquisitionis generalis auctoritate expurgati concedi possint. Idem iudicium sit de prologis, summariis, seu annotationibus quæ à damnatis auctoribus, libris non damnatis appositæ sunt: sed posthac non nisi emendati excudantur.

REGULA IX.

Vide Bullam Sixti V. Cæli & terræ. 1586. quæ procedi potest, non modo per ipsos Episcopos & Ordinarios, sed etiam per Inquisitores locorum.

Libri omnes & scripta Geomantiz, Hydromantiz, Aëromantiz, Pyromantiz, Onomantiz, Chiromantiz, Necromantiz, sive in quibus continentur sortilegia, veneficia, auguria, auspicia, incantationes, artes magicæ, profus rejiciantur. Episcopi vero diligenter provideant, ne astrologiæ iudiciariæ libri, tractatus, indices legantur, vel habeantur, qui de futuris contingentibus, successibus, fortuitisve casibus, aut iis actionibus quæ ab humana voluntate pendent, certi aliquid eventurum affirmare audent. Permittuntur autem iudicia, & naturales observationes, quæ navigationis, agriculturæ, sive medicæ artis iuvandæ gratiâ conscripta sunt.

OBSERVATIO CIRCA nonam Regulam.

Circa Regulam 9. eiusdem Iudicis, ab Episcopis & Inquisitoribus Christi fideles sedulo admonendi sunt, quod in legentes, aut retinentes contra regulam hanc, libros huiusmodi Astrologiæ iudiciariæ, divinationum & sortilegiorum, rerumque aliarum in eadem Regula expressarum, procedi potest, non modo per ipsas Episcopos, & ordinarios, sed etiam per Inquisitores locorum ex constitutione sel. rec. Sixti Papa V. contra exercentes Astrologiæ iudiciariæ artem, & alia quæcumque divinationum genera, librosque de eis legentes, ac tenentes, promulgata sub Datum Romæ apud S. Petrum anno incarnationis Dominicæ 1585. Nonis Januarij, Pontificatus sui anno primo.

REGULA X.

In librorum, aliarumve scripturarum impressione servetur, quod a in Concilio Lateranensi sub Leone X. sess. 10. statutum est. Quare, si in alma urbe Roma liber aliquis sit imprimendus, per Vicarium Summi Pontificis, & Sacri Palatii Magistrum, vel personas à Sanctissimo Domino nostro deputandas, prius examinetur. In aliis vero locis ad Episcopum, vel alium habentem scientiam libri vel scripturæ imprimendæ, ab eodem Episcopo deputandum, ac Inquisitorem hæreticæ pravitatis eius civitatis, vel diocesis, in qua impressio fiet, eius approbatio & examen pertineat, & per eorum manum propria subscriptione gratis & sine dilatione imponendam sub pœnis & censuris in eodem decreto contentis approbetur: hac lege & conditione additâ, ut exemplum libri imprimendi, authenticum, & manu auctoris subscriptum, apud examinatorem remaneat; eos vero, qui libellos manuscriptos vulgant, nisi

2 Vide sup.
pag. 1. & Sess.
4 in d. decreto
de edit. &
usu sacr. libr.

ante examinati, probatique fuerint, hifdem pœnis subjici debere iudicarunt Patres deputati, quibus impressores, & qui eos habuerint, & legerint, nisi auctores prodiderint, pro auctoribus habeantur. Ipsa vero huiusmodi librorum probatio in scriptis detur, & in fronte libri vel scripti vel impressi authentice appareat, probatioque & examen, ac cetera gratis fiant. Præterea in singulis civitatibus ac diœcesibus, domus vel loci, ubi ars impressoria exercetur, & bibliothecæ librorum venalium sæpius visitentur à personis ad id deputandis ab Episcopo, sive eius Vicario, atque etiam ab Inquisitore hæreticæ pravitatis, ut nihil eorum quæ prohibentur, aut imprimatur, aut vendatur, aut habeatur. Omnes vero librarij, & quicumque librorum venditores habeant in suis bibliothecis indicem librorum venalium, quos habent, cum subscriptione dictarum personarum, nec alios libros habeant, aut vendant, aut quacumque ratione tradant, sine licentia eorundem deputandorum, sub pœna amissionis librorum, & aliis arbitrio Episcoporum, vel Inquisitorum imponendis. Emptores vero, lectores, vel impressores, eorundem arbitrio puniantur. Quod si aliqui libros quoscumque in aliquam civitatem introducant, teneantur eisdem personis deputandis renuntiare: vel, locus publicus mercibus eiusmodi constitutus sit, ministri publici eius loci prædictis personis significant libros esse adductos. Nemo vero audeat librum, quem ipse vel alius in civitatem introduxit, alicui legendum tradere, vel aliqua ratione alienare, aut commodare, nisi ostenso prius libro, & habita licentia à personis deputandis, aut nisi notorie constet, librum iam esse omnibus permissum. Idem quoque servetur ab heredibus & executoribus ultimarum voluntatum, ut libros à defunctis relictos, sive eorum

rum indicem illis personis deputandis offerant, & ab iis licentiam obtineant, priusquam eis utantur, aut in alias personas quacumque ratione transferant. In his autem omnibus & singulis pœna statuatur vel amissionis librorum, vel alia, arbitrio eorundem Episcoporum, vel Inquisitorum, pro qualitate contumaciæ vel delicti.

Circa vero libros, quos Patres deputati aut examinarunt, aut expurgarunt, aut expurgandos tradiderunt, aut certis conditionibus, ut rursus excuderentur, concesserunt, quidquid illos statuisse constiterit, tam bibliopolæ, quam ceteri observent. Liberum tamen sit Episcopis aut Inquisitoribus generalibus, secundum facultatem quam habent, eos etiam libros, qui his regulis permitti videntur, prohibere, si hoc in suis regnis, aut provinciis, vel diœcesibus expedire iudicaverint. Ceterum nomina, cum librorum qui à Patribus deputatis purgati sunt, tum eorum quibus illi hanc provinciam dederunt, eorundem deputatorum Secretarius notario Sacræ universalis Inquisitionis Romanæ descripta Sanctissimi Domini nostri iussu tradidit.

Ad extremum vero omnibus fidelibus præcipitur, ne quis audeat contra harum regularum præscriptum, aut huius Indicis prohibitionem libros aliquos legere aut habere. Quod si quis libros hæreticorum, vel cuiusvis auctoris scripta, ob hæresin, vel ob falsi dogmatis suspicionem damnata atque prohibita legerit, sive habuerit, statim in excommunicationis sententiam incurrat. Qui vero libros alio nomine interdictos legerit, aut habuerit, præter peccati mortalis reatum quo afficitur, iudicio Episcoporum severe puniatur,

De Thalmud , & aliis libris Hebræorum.

QUamvis in tertia classe Indicis prædicti Pij Papæ IV. sub littera T. Thalmud Hebræorum , eiusque glossæ , annotationes , interpretationes , & expositiones omnes prohibeantur : sed quod si absque nomine Thalmud , & sine iniuriis & calumniis in Religionem Christianâ aliquando prodissent , tolerarentur : quia tamen Sanctissimus Dominus noster Clemens Papa VIII. per suam constitutionem contra impia scripta & libros Hebræorum , sub Datum Romę apud sanctum Petrum anno Incarnationis Domini M. D. LXXII. pridie Kal. Martij, Pontificat. sui anno secundo , illos prohibuit atque damnavit ; mens ipsius non est, eos propterea vllatenus etiam sub illis conditionibus permittendi , aut tolerandi ; sed specialiter & expresse statuit & vult , ut huiusmodi impij Thalmudici , Cabalistici , alijque nefarij Hebræorum libri omnino damnati & prohibiti maneat & censeantur , atque super eis & aliis libris huiusmodi , prædicta constitutio perpetuo & inviolabiter observetur.

De libro Magazor.

AD hæc sciant Episcopi , Ordinarij , & Inquisitores locorum , librum Magazor Hebræorum , qui continet partem officiorum , & cæremoniarum ipsorum , & Synagogę , Lusitanica , Hispanica , Gallica , Germanica , Italia , aut quavis alia vulgari lingua , præterquam Hebræa , editum , iamdudum ex speciali decreto rationabiliter prohibitum esse. Idcirco provideant illum nullatenus permitti aut tolerari debere , nisi Hebraica lingua prædicta.

INSTRUCTIO EORUM QUI
libris, tum prohibendis, tum expurgandis,
tum etiam imprimendis, diligentem, ac
fidelem (ut par est) operam sunt daturi.

AD fidei Catholicæ conserva-
tionem, non satis est, quinam
ex iam editis libris damna-
tæ lectionis sint cognoscere
(quod indice, & Regulis con-
fectis per Patres à generali
Tridentina Synodo delectos, præcipue san-
citurum est) nisi illud etiam caveatur, ne vel
iidem denuo pullulent libri, vel similes alij
emergant, & propagentur, qui incautas Fide-
lium mentes occulto veneno inficientes, iusta
ac merita damnatione digni iudicentur.

Vt igitur quicumque posthac, seu veteres,
seu novi libri edentur, quam maxime puri,
& tam in iis quæ ad fidem, quam quæ ad
mores pertinent, incontaminati existant,
quid circa malorum librorum interdictio-
nem, ad eos penitus abolendos, tam ab Epi-
scopis, & Inquisitoribus, quam à cæteris,
quorum ad id in Ecclesia Dei studium va-
lere, & auctoritas potest (præter ea quæ
Tridentinorum Patrum Regulis supradictis
decreta sunt) publica utilitas exigat, ca-
pitibus infra positis, diligentius sancitur
iisdemque statuitur, quæ omnino in poste-
rum, tum ab iisdem Episcopis & Inquisito-
ribus, aliisque, ut præfertur, in malorum li-
brorum interdictione, & abolitione, tum à
Correctoribus in librorum, ac cæterorum
quorumcumque scriptorum correctione, at-
que emendatione, tum à Typographis, in
ipsorum librorum impressione (pœna pro
arbitrio Episcopi, & Inquisitoris adversus
eosdem Typographos constituta) inviolate
sunt observanda.

Romæ vero hæc omnia certo à se, propo-

fitis edictis præscribendo tempore prætaxi
curabit Sac. Pal. Magister.

DE PROHIBITIONE

L I B. §. i.

CVrent Episcopi, & Inquisitores, vt statim atque hic Index tuerit publicatus, eorum Iurisdictioni subiecti, ad ipsos descripta sigillatim deferant nomina librorum omnium singulorum, quos apud se in eodem Indice prohibitos quisque reperiet.

Ad huiusmodi vero libros sic significandos, infra certum tempus, ab Episcopo, vel Inquisitione præscribendum, omnes cuiuscumque gradus & conditionis extiterint, sub gravi pœna eorum arbitrato infligenda, teneantur,

§. ij.

SI qui erunt, qui librum unum, aut plures ex prohibitis, qui ad præscriptum regularium permitti possunt, certa aliqua ex causa potestatem sibi retinendi, aut legendi, fieri, ante expurgationem desiderent; concedendæ facultatis extra Urbem, ius erit penes Episcopum, aut Inquisitorem; Romæ, penes Magistrum sacri Palatii.

Qui quidem gratis eam, & scripto manu sua subsignato tribuent, de triennio in triennium renovandam, ea in primis adhibita consideratione, ut non nisi viris dignis, ac pietate, & doctrina conspicuis, cum delectu, eiusmodi licentiam largiantur, iis autem imprimis, quorum studia, utilitatis publicæ, sanctæ Catholicæ Ecclesiæ vsui esse, compertum habuerint.

Qui inter legendum, quæcumque repererint animadversione digna, notatis capitibus, foliis significare Episcopo, vel Inquisitori teneantur.

§. iij.

Illud enim Catholicæ fidei conservandæ necessitas extra Italiani maxime, cum ab

Episcopis, & Inquisitoribus, tum à publicis
 Vniuersitatibus, omni doctrinæ laude florenti-
 bus postulat, ut eorum librorum Indicem
 confici, & publicari curent, qui per eorum
 regna, atque provincias, hæretica labe infe-
 cti, ac bonis moribus contrarii, vagantur,
 siue illi propriæ nationis, siue aliena lingua,
 conscripti fuerint.

Vtque ab eorum lectione, seu retentione,
 certis pœnis ab iisdem Episcopis & Inquisi-
 toribus propositis, eorundem regnorum, ac
 provinciarum homines arceant.

Ad quod exequendum, Apostolicæ sedis
 Nuntii, Legati extra Italiam, eosdem E-
 piscopos, Inquisitores, & Vniuersitates, se-
 dulo excitare debebunt.

§. iiij.

Idem Apostolici extra Italiam Nuntii, si-
 ue Legati, necnon in Italia, Episcopi, &
 Inquisitores, eam curam suscipient, ut sin-
 gulis annis, catalogum diligenter collectum
 librorum in suis partibus impressorum, qui
 aut prohibiti sint, aut expurgatione indi-
 geant, ad sanctam Sedem Apostolicam, vel
 congregationem Indicis, ab illa deputatam,
 transmittant.

§. v.

Episcopi, & Inquisitores, seu ab iisdem
 subdelegati, & deputati, tam in Italia,
 quam extra, penes se habeant singularum
 nationum indices, ut librorum, qui apud
 illas damnati, ac prohibiti sunt, cognitionem
 habentes facilius prospicere possint, an etiam
 à suæ iurisdictionis terris, eosdem recognitos,
 arcere, vel retinere debeant.

§. vj.

In universum autem de malis, & perni-
 ciosis id declaratur, atque statuitur, ut
 qui certa aliqua lingua initio editi, ac dein-

de prohibiti , ac damnati à Sede Apostolica sunt : eisdem quoque , in quacumque postea vertantur linguam , censeri ab eadem Sede , ubique gentium , sub eisdem pœnis interdictos & damnatos.

DE CORRECTIONE

LIB. 5. i.

HAbeant Episcopi , & Inquisitores coniunctam facultatem , quoscumque libros iuxta præscriptum huius Indicis , expurgandi , etiam in locis exemptis , & nullius diœcesis ; ubi vero nulli sunt Inquisitores , Episcopi soli.

Librorum vero expurgatio , non nisi viris eruditione , & pietate insignibus committatur , iique sint tres , nisi forte considerato genere libri , aut eruditione eorum qui ad id deligentur , plures , vel pauciores iudicentur expedire

Vbi emendatio confecta erit , notatis capitibus , paragraphis , & foliis , manu illius , vel illorum qui expurgaverint , subscripta reddatur eisdem Episcopis , & Inquisitoribus , ut præfertur , qui si emendationem approbaverint , tunc liber permittatur.

§. ij.

Qui negotium suscepit corrigendi atque expurgandi , circumspicere omnia , & attente notare debet , non solum quæ in cursu operis manifeste se offerunt ; sed , si in scholiis , in summariis , in marginibus , in indicibus librorum , in præfationibus , aut in epistolis dedicatoriis tanquam insidiis delitescunt .

Quæ autem correctione , atque expurgatione indigent , fere hæc sunt , quæ sequuntur.

Propositiones hæreticæ , erroneæ , hæresim sapientes , scandalosæ , piarum aurium offen-

fiuz, temerariuz, & schismaticuz, seditioſuz, blaſphemuz.

Quz contra Sacramentorum rituz, & ceremonias, contraque receptum uſum, & conſuetudinem ſanctz romanz Eccleſiaz, novitatem aliquam inducunt.

Profanz etiam novitates vocum ab hæreticis excogitatz, & ad fallendum introductz.

Verba dubia & ambigua, quz legentium animos, à recto, catholicoque ſenſu, ad nearias opiniones adducere poſſunt.

Verba ſacræ Scripturæ, non fideliter prolata, vel è pravis hæreticorum verſionibus deprompta, niſi forte afferrentur ad eodem hæreticos impugnandos, & propriis telis iugulandos & convincendos.

Expungi etiam oportet verba Scripturæ ſacræ, quæcumque ad profanum uſum impie accommodantur, tum quæ ad ſenſum detorquentur abhorrentem à Catholicorum Patrum, atque Doctorum unanimi ſententia.

Itemque epitheta honorifica, & omnia in laudem hæreticorum deleantur.

Ad hæc rejiciuntur omnia, quz ſuperſtitiones, ſortilegia ac divinationes ſapiunt.

Item quæcumque fato, aut fallacibus ſignis, aut ethicz fortunę, humani arbitrij libertatem ſubjicient, obliterentur.

Ea quoque aboleantur, quz paganifimum redolent.

Item quz famę proximorum, & præſertim Eccleſiaſticorum, & Principum detrahunt, boniſque moribus Chriſtianz diſciplinæ ſunt contraria, expungantur.

Expungendæ ſunt etiam propoſitiones, quę ſunt contra libertatem, immunitatem, & iuriſdictionem Eccleſiaſticam.

Item quę ex gentilium placitis, moribus, exemplis, tyrannicam politiã fovent, &

quam falso vocant rationem status, ab Evangelica & Christiana lege abhorrentem inducunt, deleantur.

Explodantur exempla, quæ Ecclesiasticos ritus, religiosorum Ordines, statum, dignitatem, ac personas lædunt & violant,

Facetiæ etiam aut diceria in perniciem, aut præiudicium famæ & existimationis aliorum iactata, repudientur.

Denique lasciuia, quæ bonos mores corrumpere possunt, deleantur.

Et quæ obscœnæ imagines prædictis libris expurgandis impressæ extent, etiam in litteris grandiusculis, quas initio librorum, vel capitum imprimi moris est, huius generis omnia penitus oblitterentur,

§. iiij.

IN libris autem Catholicorum recentiorum, qui post annum Christianæ salutis 1515. conscripti sunt, si id quod corrigendum occurrit, paucis demptis, aut additis, emendari posse videatur, id correctores faciendum curent; sin minus, omnino deleatur.

§. v.

IN libris autem Catholicorum veterum, nihil mutare fas sit, nisi ubi aut fraude hæreticorum, aut Typographi incuria, manifestus error irrepsit.

Si quid autem maioris momenti & animadversione dignum occurrerit, liceat in novis editionibus, vel ad margines, vel in scholiis adnotare, ea in primis adhibita diligentia an ex doctrina locisque collatis, eiusdem auctoris sententia difficilior illustrari, ac mens eius planius explicari possit.

§. vj.

Postquam codex expurgatorius confectus erit, ac mandato Episcopi, & Inquisitoris impressus: qui libros expurgandos hæc

bēbunt, poterunt de eorūdem licentia, iuxta formam in codice traditam eos corrigere, ac purgare.

DE IMPRESSIONE

LIB. S. j.

Nullus liber in posterum excudatur, qui non in fronte nomen, cognomen, & patriam præferat auctoris.

Quod si de auctore non constet, aut iustam aliquam ob causam, tacito eius nomine, Episcopo & Inquisitori liber edi posse videatur, nomen illius omnino describatur, qui librum examinaverit atque approbaverit.

In his vero generibus librorum, qui ex variorum Scriptorum dictis aut exemplis, aut vocibus compilari solent, is qui laborum colligendi & compilandi susceperit, pro auctore habetur.

§. ij.

Regulares præter Episcopi & Inquisitoris licentiam (de qua regula decima dictum est) meminerint teneri se sacri Concilii Tridentini decreto, operis in lucem edendi facultatem à Prælato cui subiacent, obtinere.

Utramque autem concessionem quæ appareat, ad principium operis imprimi faciant,

§. iij.

Crent Episcopi & Inquisitores, pœnis etiam propositis, ne impressoriam artem exercentes obscœnas imagines, turpes, etiam in grandiusculis litteris imprimi consuetas in librorum deinceps impressione apponant.

Ad libros vero qui de rebus Ecclesiasticis, aut spiritualibus conscripti sunt, ne characteribus grandioribus utantur, in quibus expresse appareat alicuius rei prophanz, nedum turpis, obscœnzve species.

Qui etiam invigilabunt summopere, ut in singulorum impressione librorum, nomen impressoris, locus impressionis, & annus, quo liber impressus est, in principio eius atque in fine annotentur.

§. IV.

Qui operis alicuius editionem parat, integrum eius exemplar exhibebit Episcopo, vel Inquisitori: id ubi recognoverint, probaverintque, penes se retineant, quod Romæ quidem in archivo Magistri sacri Palatii, extra urbem vero in loco idoneo, quem Episcopus, aut Inquisitor elegerit, reservetur.

Postquam autem liber impressus erit, non liceat cuiquam venalem in vulgus proponere, aut quoquo modo publicare, antequam is, ad quem hæc cura pertinet, illum cum manuscripto apud se retento diligenter contulerit: licentiamque ut vendi, publicarique possit, concesserit.

Idque tum demum faciendam, cum exploratum habebitur, Typographum fideliter se in suo munere gessisse, neque ab exemplari manuscripto, vel minimum discessisse.

Qui contra facere ausus fuerit, graviter & severe puniatur.

§. V.

Crent Episcopi, & Inquisitores, quorum munus erit facultatem libros imprimendi concedere, ut eis examinandis, spectatæ pietatis, & doctrinæ viros adhibeant, de quorum fide, & integritate sibi polliceri queant; nihil eos gratiæ duros, nihil odio, sed omnino humano affectu posthabito, Dei duntaxat gloriam spectaturos, & fidelis populi utilitatem.

Talium autem virorum approbatio, unâ cum licentia Episcopi, & Inquisitoris, ante initium operis imprimatur.

¶ vij.

Typographi, & Bibliopole, coram Episcopo aut Inquisitore, & Romæ coram Magistro sacri Palatii, iureiurando spondeant, se munus suum Catholice, sincere, ac fideliter exequuturos, huiusque Indicis decretis, ac regulis, Episcoporumque & Inquisitorum edictis, quatenus eorum artes attingunt, obtemperaturos; neque ad suæ artis ministerium quemquam scienter admissuros; qui hæretica labe sit inquinatus.

Quod si inter illos, insignes, ac eruditi nonnulli reperiantur, fidem etiam Catholicam, iuxta formam à Pio IV. fel. rec. præscriptam, eorundem superiorum arbitrio profiterentur.

¶ vij.

Liber auctoris damnati, qui ad præscriptum regularum expurgari permittitur, postquam accurate recognitus, & purgatus, legitimeque permissus fuerit, si denuo sit imprimendus, præferat titulo inscriptum nomen auctoris, cum nota damnationis, ut quamvis, quoad aliqua, liber recipi, auctor tamen repudiari intelligatur.

In eiusdem quoque libri principio, tum veteris prohibitionis, tum recentis emendationis, ac permissionis mentio fiat, exempli gratiâ, Bibliotheca à Conrado Gesnero Tigurino, damnato auctore, olim edita, ac prohibita, nunc iussu Superiorum expurgata, & permissa,

INDEX AVCTORVM & librorum prohibitorum.

AVCTORES PRIMÆ CLASSIS.

A

- Bydenus Corallus, alias Huldri-
 cus Huttenus.
 Achilles Pyrminius Glassarus.
 Adolphus Clarembach.
 Albertus Brandenburgensis.
 Albertus Draco.
 Alexander Alesius Scotus.
 Alexius Brenicerus.
 Alphonfus Æmiliius Chennicensis.
 Ambrosius Interbocensis.
 Ambrosius Moibanus Vratislaviensis.
 Andreas Altameri.
 Andreas bondestein Carolostadius.
 Andreas Cratander.
 Andreas Dietherus.
 Andreas Fabricius Chemnicensis.
 Andreas Fricius Modrevius.
 Andreas Hyperius.
 Andreas Knopen.
 Andreas Musculus.
 Andreas Osiander.
 Andreas Poach.
 Angelus Odonus.
 Antonius Halicus, vel Alicus.
 Antonius Angelus, auctor libri de origin e Missæ.
 Antonius brucciolus.
 Antonius Coruinus.
 Antonius Otho.
 Aretius Felinus, qui & Martinus succerus.

Arnoldus Montanii.

Arsenius Scoffer.

Arturus Britannus.

Augustus Mainardus Pe.^l emontanus.

A P P E N D I X.

Abdias Liberinus, vel Liberinus Abdias.

Abdias Prætorius.

Abrahamus à Munsholt, Antuerpiensis.

Abrahamus Musculus.

Achatius Brandeburgensis.

Adamus Hoppius.

Adamus Pastoris.

Adamus Schmid, vel Schuberts.

Adamus Siberus.

Æmilius Portus, Francisci filius.

Albertus Hardenbergius.

Albertus Lytrichius.

Alceus Antonius.

Alexander Novellus.

Alexander Seron, Scotus, Apostata, qui scripsit
anno 1541.

Alexius Alexander Lipsensis.

Alphonsus Contradius, vel Conradus.

Ambrosius Lobvasser.

Ambrosius Reudenius.

Ambrosius Vvolffius, vel Vvolffius.

Andreas Celichius.

Andreas Cornidus.

Andreas Critius, Polonus.

Andreas Elligerus.

Andreas Freihub.

Andreas Fulda.

Andreas de Corlits, Professor Lipsensis.

Andreas Gorrutius.

Andreas Hondorffius.

Andreas Jacobi Gopingensis.

Andreas Kreich.

Andreas Lang.

Andreas Muncerus.

Andreas Otho Hertzbergensis.

Andreas Pancratius.
 Andreas Petrius.
 Andreas Pouchemius.
 Andreas Scoffius, vel Scoppius,
 Andreas Valanus.
 Andreas à Sxeue.
 Antonius Cevallerius.
 Antonius Cookc.
 Antonius Corranus.
 Antonius Fayus.
 Antonius Ghelbius, Linconiensis,
 Antonius Herfortus.
 Antonius Mocheus.
 Antonius Paquius.
 Antonius Probus.
 Antonius Sadeel.
 Antonius Schorus, Anglus.
 Antonius Pelearius.
 Augustinus Marloratus.

Certorum Auctorum Libri prohibiti.

in **A**ctis Aeneæ Sylvij prohibentur ea quæ ipse
in Bulla retractationis damnavit.

Alcuini, seu potius Calvinii commentarij in libros
de Trinitate.

Ant. Francisc. Doni literæ.

Antonij de Rosellis Aretini
tractatus de potestate Im-
peratoris, & Papæ, & de
Conciliis.

August. de Roma Nazare-
ni Episcopi, tractatus de
Sacramento Divinitatis
I E S U - C H R I S T I & Ec-
clesiæ.

Item tractatus de Christo
Capite, & eius inçlyto
principatu.

Item tractatus de Charitate
Christi circa Electos, & de
eius infinito amore,

Donc
expur-
gentur.

A P P E N D I X.

A Driani Barlandi liber selectas quasdam epistolas Erasmi Roterodami continens.

Alberti Argentinensis Chronicon, editio Basileensis.

Alberti Krantzij Hamburgensis Historiz, seu Chronicæ, editæ Francofurti. } Nisi corrigantur.

Alphonſi Enriquez defensio pro Erasmo, contra Eduardum Læum, & contra Vniversitatem Parisiensem.

Amati Lusitani Centuriz: donec expurgentur.

Ambrosij Catharini Polyti quæstiones duæ de verbis, quibus Christus sanctissimum Eucharistiz sacramentum confecit.

Andrez Corui, liber de Chiromantia.

Andrez, Massi Commentaria super Iosue, usquequo emendentur.

Annales gentis Silesiæ, Ioachimo Cureo auctore.

Annotationes super Inst. Ioannis Schneideyvini, nisi emendentur.

Antiochi Tiberti, liber de Chiromantia.

Antoni Bonfinii, commentaria de pudicitia.

Antonij Poli Veneti, Lucidarium potestatis Papalis.

Antonij Reuclini Exegetis dictionum in Psalmos.

Antonij de Rampilogis, Figure Bibliorum. } Donec expurgentur.

Apologia Fratris Michaëlis Medinæ Belarcentis, adversus F. Dominieum Soto Segobiensem, pro fratre Ioanne Fero.

Apologia Vvilhelmi, Principis Auranici, Comitiss Nassaviæ, contra Principem Parmensem.

Apologia Zalsii, contra Ioannem Eckium.

Arnaldi de Villanova opera, nisi expurgentur.

Augustini Eugubini Cosmopeia, nisi fuerit emendatis, & impressis Venetis 1591.

Incertorum Auctorum Libri prohibiti.

A Cta Noriberge, videlicet, Oshandrisimus.

Acta Synodi Bernensis,

- Actiones duæ Secretarij Pontificii.
 Admonitio Ministrorum verbi Argentinensium.
 Æquitatis discussio, super Concilio delectorum
 Cardinalium.
 Alchimia Purgatorij.
 Alchoranus Franciscanorum.
 Alchoranus Mahometis, Basileæ impressus, & si-
 miles cum scholiis & impiis annotationibus, &
 præfationibus.
 Item in vulgari lingua, non nisi ex concessione In-
 quisitorum haberi possit.
 Alphabetum Christianum.
 Amica, & humilis, & devota admonitio.
 Anatomia excusa Marpurgi, per Eucharium Cers-
 vicornum.
 Anatomia della messa.
 Annotationes in acta Concilij Tridentini.
 Annotationes in Chronica Abbatis Urspergensis.
 Anonymi cuiusdam liber de repugnantia doctri-
 næ Christianæ.
 Apologia confessionis Augustanæ.
 Apologia de doctrina Valdensium.
 Apologia contra Henricum Ducem.
 Apologia Græcorum, de igne purgatorii, &c.
 Argyrophylaxis, seu Thesaurarij epistola.
 Articuli Anabaptistarum Moraviæ.
 Articuli Anabaptistarum Saxoniz.
 Articuli, à facultate Theologica Parisiensi deter-
 minati, super materiis fidei nostræ hodie contro-
 versis cum antidoto, auctore, ut creditur, Cab-
 vino.
 Articuli novorum Vvormatiæ Evangelistarum.
 Articuli quadraginta septem, plebis Francfor-
 diensis.
 Augustanæ confessionis Ecclesiarum causæ, quare
 amplexæ sint, & retinendam ducant suam do-
 ctrinam.

A P P E N D I X.

- A** Cademiarum Lipsensis, & Vvitebergensis,
 repetitio orthodoxæ confessionis.
 Acta, & scripta Theologorum Vvitebergensium,

ac Patriarchæ Constantinopolitani. D. Hieremix, &c. quæ de Augustana confessione inter se miserunt, Græcè, & Latine ab eisdem Theologis edita.

Actiones, & Monumenta Martyrum eorum, qui à Vvlcseffio, & Huss. ad nostram hanc ætatem in Germania, Gallia, Britannia, & ipsa demum hispania, veritatem Evangelicam, sanguine suo constanter obsignaverunt.

Agenda, seu formulæ precum, aut officia hæreticorum, quacumque lingua conscripta.

Analysis resolutio dialectica, quatuor librorum Institutionum Imperialium.

Annatæ Taxationes, Ecclesiarum & Monasteriorum, per universum Orbem, ab hæreticis depravatæ.

Ανάρησις iuris, quod in approbandis Pontificibus Imperatores habent.

Apologia Anglicana, seu Ecclesiæ Anglicanæ, sive Apologia Anglorum.

Apologia Catholica, adversus libellos, declarationes, & consuetudines factas, scriptas, & editas à fœderatis perturbatoribus pacis in regno Franciæ, qui insurrexerunt, ex quo tempore Dominus frater vnicus Regis vita functus est, per E. D. L. I. C. Parisiis, apud Iacobum Petitichou. 1586.

Apologia contra status Burgundiæ.

Artis divinatricis entomia, & patrocinia diversorum auctorum, inter quos est unus Philippus Melanchthon.

VICTORES PRIMÆ CLASSIS.

B

Balthasar Hiebmaier
Balthasar Pacimontanus.

Baptista Lasdemius.

Bartholomæus bernardi.

Bartholomæus Conformi.

Bartholomæus Rosinus.

Bartholomæus Vvestmerus.

Basil. Grœningensis, alias Vverffelus.

Basil, Ioannes Herol. Acropolita.

Benedictus Morgenstern.
 Benedictus Schurmegistus.
 Bereng. Diaconus, Andegauensis.
 Benardinus Ochinus, vel Onichinus, Sennensis.
 Bernadus Romannus.
 Bernardus Zieglerus.
 Bertholdus Hallerus.
 Bilibaldus Piskaimerus.
 Biblicanus Theobaldus.
 Blauretus Ambrosius.
 Buccerus Martinus.
 Bullingerus Henricus.
 Bugenhagius Pomeranus, seu Ioannes Bugen-
 hagus Pomeranus.

A P P E N D I X.

B Althasar Bidembachius.
 Balchasar Ralde.
 Balthasar Sartorius.
 Bartholomæus Bernardus Gimbergensis.
 Bartholomæus Fontius.
 Bartol. Tremelius Gothenus.
 Bartholomeus Gernhard.
 Bartholomæus Hofman.
 Bartholomæus Traheron.
 Basilius Faber Soranus.
 Benedictus Aretius bernensis.
 Benedictus Thalmanus.
 Bentanus Anglus.
 Bernardus Kuiperdollingus.
 Bertholdus Sproconius.
 Bertrandus Loquæus.
 Boquinus Petrus.
 Brentius, vel Prontius.
 Bruno Quinos.
 Bullingamus Anglus.

Incertorum Auctorum Libri prohibiti.

Baptistæ Cremenensis opera omnia, quamdiu
 emendata non prodierint.
 Bartholomæi Ioannes, de Aduentu Antichristi,
 Beati Rhenani scholia in Tertull.
 Benonis liber, de vita Hildebrandi,

- Bertrami liber, qui inscribitur de Corpore & Sanguine Christi.
 Boccatii Decades, sive nouellæ centum, quamdiu expurgatæ non prodierint.
 Brunonis Heindelii Querfundensis poematum libri septem.

A P P E N D I X.

- B**artholom. Canse, opera omnia.
 Bartholomæi Caranzæ, Miradensis, Catechismus.
 Bartolomæi Coclitis Anastasis Chiromantiæ, & Physionomiæ.
 Bartholomæi Ferrariensis de Christo IESU abscondito, libri sex, quovsq̄ue expurgentur.
 Beati Rhenani epistola de primatu Petri, ubicumque reperiat̄ur, sive seorsum, sive libro decimo operis ad Fridericum Nauseam.
 Benjan.in Cantabri Itinerarium.
 Bernhardi Lotij Hadamnarij, seu Gerardi Lorichii Adamarii, collectio trium librorum racemationum brunonis Seiltii de Missa publica proroganda.
 Bernardini Telesi, de natura rerum.
 Item de somno, donec expurgetur.
 Item quod animal universum ab unica animæ substantia gubernatur, donec expurgetur.
 Bernardi Tomitani expositio in Matthæum.
 Bononia, sive de libris sacris convertendis in vernaculam linguam, libri duo, auctore Friderico Furio Pzriosano Valentino.

Incertorum Auctorum Libri prohibiti.

- B**elial, sive de consolatione peccatorum.
 Beneficium Christi
 Bernensis disputatio.
 Bernensis reformatio contra Missam.
 Brevis & compendiosa instructio de religione Christiana.
 Brevis tractatus ad omnes, in Christianam libertatem malevolos.
 Brevis pastorum Isagoge.

APPENDIX.

- B**asiliensium Ministrorum responsio contra Missam.
- Biblia hæreticorum opera impressa, vel eorundem annotationibus, argumentis, summariis, scholiis & indicib. referta, omnino prohibentur, donec expurgentur.
- Bibliotheca Cōstātinopolitana. Donec expurgetur.
- Bibliotheca sanctorum Patrum Parisiis edita, & per Margarinum de la Signe in unum collecta. Donec expurgetur.
- Bibliotheca studij Theologici ex operibus SS. Hieronymi, Augustini, & reliquorum confecta, vel sub alio titulo. Donec expurgetur.
- Bibliotheca studij Theologici ex plerisque Doctorum prisca sæculi monumentis collecta, apud Ioannem Chrispinum, seu alibi impressa. Donec expurgetur.
- Trutum fulmen Papæ Xisti Quinti, adversus Henricum Regem Navarræ, & Henricum Borbonium, Principem Condensem, una cum protestatione multiplicis nullitatis.

AUCTORES PRIMÆ CLASSIS,

C

- C**ælius Horatius Curio.
- Cæcius secundus Curio.
- Calvinus.
- Capito Vvolphangus Fabricius.
- Caroloftadius.
- Carolus Molinæus.
- Caspar Cruciger.
- Caspar Peucerus Budissinus.
- Casparus Tauberus.
- Cassander Bruensis.
- Caricus Cogelius.
- Christianus beyer.
- Christianus Eorichius Hæssus.
- Christophorus Clarius.
- Christophorus Cornerus ex Fagis.
- Christophorus Froschoverus.

Christophorus Hegendorphinus,
 Christophorus Hoffman.
 Christophorus Melhoverus,
 Christophorus Rheiter.
 Christophorus Trafibulus.
 Claudius Senarclænus.
 Claudius Taurinensis, qui scripsit de imaginibus,
 Clemens Marot.
 Conradus Clauserus.
 Conradus Cordatus.
 Conradus Dalypodius.
 Conradus Gesnerus.
 Conradus Gibelus, vel Grebellius Tigurinus,
 Conradus Lagus.
 Conradus Lycosthenes,
 Conradus Pellicanus.
 Conradus Perca.
 Conradus Schreck.
 Conradus Sominus.
 Conradus Treuve de Fridesleven,
 Cornelius Agrippa.
 Crato Milius.
 Cyprianus Leovitius,

A P P E N D I X

Carolus Christophorus Beierus,
 Carolus Lonvileus.
 Carolus Vtenhovius.
 Calliodorus Reimius.
 Christianus Granundt.
 Christianus Hesiander.
 Christophorus Fischer, vel Fischerus,
 Christophorus Godmanus.
 Christophorus Imlerus.
 Christophorus Ireys Passaniensis,
 Christophorus Lasius.
 Christophorus Marstaller.
 Christophorus Molhusensis.
 Christophorus Ohenhemus.
 Christophorus Ogenhin Othingensis,
 Christophorus Pezelius.
 Christophorus Ricardus.

Christophorus Spangenbergius.
 Christophorus Stolberg.
 Christophorus Stymmelius.
 Churrerus Conradus.
 Clemens Schuberus.
 Clementius Gulgielmus.
 Conradus Badius.
 Conradus Churrerus.
 Conradus Brecherus.
 Conradus Hersbachius.
 Conradus Laurenbach, vel Luteneback.
 Conradus Merckalinus.
 Conradus Neander Bergensis.
 Conradus Porta.
 Conradus Vlmerus.
 Conradus Vvolffpiara.
 Constantinus de la Fuente, Hisp.
 Copius Balthasar.
 Coranus Antonius.
 Cyriacus Spangenbergius.

Certorum Auctorum Libri prohibiti.

CApricci del Bottaio, Ioannis Baptistæ Gelsii;
 quamdiu emendatus non prodierit.
 Chumani Elinspachii, de tabernis montanis.
 Chronologia, ex sacris litteris.
 Cyri Theodori Prodomi epigrammata.

A P P E N D I X.

CArdani, Opera de sapientia. }
 De varietate. }
 De subtilitate. }
 De consolatione. } Nisi corri-
 Commentaria in quadripartitum } gantur.
 Ptolomæi, de genituris, & reli. }
 qua omnia quæ de Medecina non }
 tractant. }

Calliani Constantinopolitani, de libero arbitrio
 collatio, quæ Hagennoæ impressa est, per Ioan-
 nem Sicerum 1518.

Christophori à capite Fontium, libri de necessaria
 correctione Theologiæ scholaræ.

De Missæ Christi ordine,
& ritu.

Epitome novæ illustra-
tionis Christianæ fidei.

} Omnino pro-
hibentur.

Reliqua vero ipsius opera item prohibentur, donec
expurgentur.

Chronica Turcica collecta à Phi-
lippo Lomicero, cui est adiectū
opus quoddam Ioannis Aven-
tini hæretici, in quo declaran-
tur causæ miseriarum, &c.

Continuatio temporum Germani
cuiusdam, ab Anno salutis 1513.
usque ad ann. 1549. quæ solet
addi Chronico Eusebij, ab eo
loco ubi incipit, Nova tempo-
rum continuatio, &c.

} Nisi emen-
dentur.

Chronologia Gerardi Mercatoris,
quæ à Sleidano, & damnatis au-
ctoribus, sumpta est.

Claudij Baduelis, liber de ratione vitæ studiosæ, &
litteratæ in matrimonio collocandæ.

Claudij Espencæi commentaria de
continentia, & in Epistolam ad
Titum.

} Nisi corri-
gantur.

Clementis Scuberti, liber de scrupulis
Chronologorum.

Commentaria Rabbi Salmonis & Chimi, & Rab-
bini Hierosolymitani, & similium, super vetus
testamentum, tam scripta hebraicè, quam lati-
nè translata, per Conradum & Paulum Fagium
hæreticos.

Consilium Abbatis Paormitani, pro Concilio Ba-
silensi.

Conciones F. Thomæ de Senis falsò adscriptæ, &
quæ revera sunt Bernardini Ochini hæretici.

Conradi Clingij opera omnia, donec expurgen-
tur.

Coropædia, sive de moribus, & vita virginum sa-
crarum, Gaspare Styblyno auctore,

Certorum auctorum Libri prohibiti.

- C** Apita fidei Christianæ contra Papam, & potestas inferorum.
- Capo Finto.
- Carontis, & Mercurij Dialogi.
- Catalogus Papæ, & Moyfis.
- Catalogus testium veritatis, ex sanctis Patribus.
- Catechesis puerorum in fide, litteris & moribus.
- Catechismus Ecclesiæ Argentoratensis.
- Catechismus pro Ecclesia Vvitebergenfi.
- Catechismus, cui titulus est, Catechismus maior, & minor.
- Catechismus, cui titulus, Qual maniera, &c.
- Catechismo, cioe Formulario, per instruere, & ammaestrare i fanciuli, nella religione Christiana, fatto à modo di dialogo.
- Catechismus, sive explicatio Symboli Apostolici.
- Catechismus parvus, pro pueris in scholis, nuper auctus.
- Catechif. super Evangelium Marci.
- Catechif. sive Symboli expositio.
- Catechismus Tubicensis.
- Causæ, quare Synodum indictam à Romano Pont. Paulo III. recusarint Principes, Status & Civitates imperij, profitentes puram & Catholicam doctrinam.
- Centum gravamina.
- Centum & quatuordecim sententiæ patrum de Officio verorum Rectorum Ecclesiæ.
- Christiana institutio.
- Christiana iuventutis crepundia.
- Christiana responsio ministrorum Evangelii, Basilæ, cur Missam, &c.
- Christ. scholæ, Epigrammatum libri duo, ex variis Poëtis excerpti.
- Civitatis Magdeburgensis publicatio litterarum ad omnes Christi fideles, anno 1550.
- Clavicula Salomonis.
- Collatio divinorum, & Papalium canonum.
- Collectanea demonstrationum, ex Prophetis, Apostolis, & Doctoribus Ecclesiæ, quod Spiritus sanctus

Aut à solo Patre procedit.

Colloquium Coclei, & Lutheri.

Colloquium Marpurgense.

Colloquium Vvornatiæ institutum, anno 1540.

Comœdiæ super quæstione, quæ est maior consolatio morientis &c.

Comœdiæ, & Tragœdiæ aliquot ex veteri testamento, collectore Ioanne Operino.

Commentarius de Anglo Melanchthonis.

Commentaria Germanica, in Cornel. Tacitum.

Commentaria in priorem Timothei epistolam à viro summæ pietatis conscripta.

Concilium Pisanum, quod verius conciliabulum dicendum est.

Conciliabulum Theologorum adversus bonarum litterarum studiosos, &c.

Conciones de decem præceptis dominicis.

Concordantiæ Principum nationis Germanicæ de astutiis Christianorum, vel Curtisanorum.

Confessio ecclesiæ Tigurinæ.

Confessio fidei Augustanæ.

Confessio fidei Baronum, & Nobilium Bohemiæ.

Confessio Saxonica.

Confessio Vvitebergensis.

Confutatio determinationis Doctorum parisiensium contra Martinum Lutherum.

Confutatio unius, & viginti propositionum de differentia Legis, & evangelii.

Congregatio sive collectio insignium concordantiarum bibliæ.

Consiglio d'alcuni Vescovi, congregati in Pologna.

Contra Regulam Minoritarum, & universas perditionis sectas.

Contra sanctos Zeyllesten.

Conventus Augustensis.

Copia d'vna letra scripta alli 4. de Gennaro M. D. L.

Coptis Christianus.

Cordigeræ navis conflagratio, Dialogus.

Cymbalum Mundi,

APPENDIX:

- C**alvinianus candor.
 Cantica selecta veteris, & novi Testamenti, cum hymnis & Collectis, seu orationibus purioribus, quæ in orthodoxa, atque Catholica Ecclesia cantari solent, addita dispositione, & familiari expositione Christophori Corneri.
 Carmina & Epistolæ de coniugio, ad Davidem Chitræum hæreticum.
 Carmina amicorum, in honorem nuptiarum R. D. virtute doctrinaque præstantis viri Stephani Isaiaci, verbi divini, apud Heidelbergenses Ministri.
 Catechesis doctrinæ Christianæ, in usum scholarum Pomeraniæ.
 Catechesis religionis Christianæ, quæ traditur in Ecclesiis & Scholis Palatinatus.
 Catechismus, pro Ecclesia Antuerpiensi, quæ confessionem Augustanam profitetur.
 Catechismus genevensis.
 Catechismus Latino-germanicus.
 Centuria prima Monasteriorum Germaniæ, sive Chronologia.
 Chiromantiæ libri omnes, & præsertim Patricij Tricassij Mantuani, & expositio eiusdem Tricassij super Coelitem.
 Chron. prodigiorum & ostentorum.
 Chronographia Ecclesiæ Christianæ, impressa Basileæ apud Nicolaum Bryllingerum, 1551, & ubicamque impressa fuerit.
 Chronologia ex sacris litteris.
 Chronologicarum rerum libri duo.
 Circulus charitatis divinæ sive sub alio titulo, Circulus divinitatis.
 Collectio figurarum omnium sacræ Scripturæ.
 Colloquium Altemburgense.
 Colloquium Badense.
 Colloquium Bernense.
 Colloquium Clerici & Militis.
 Colloquium Herphordienſe.
 Colloquium Iesuiticum.

Nisi expurgentur.

- Colloquium Lipsense.
 Colloquium Marpurgense,
 Colloquium Parisiense.
 Colloquium Possiacum.
 Colloquium Schmalcaldicum.
 Colloquium Vvitembergense.
 Comœdia Tragica Susannæ, quæ quandoque cum nomine, quandoque etiam sine nomine Auctoris prodit, utraque prohibetur.
 Comœdiæ, & Tragediæ, ex novo & veteri Testamento impressæ Basileæ 1540. per Nicolaum bryllingerum.
 Comitæ Spiræ & Vvormatiæ.
 Commentarium bibliorum.
 Commentarius captæ Urbis, ductore sorbonio, ad exquisitum modum confectus.
 Compendium, siue breuiarium textus & glossæ Maron. in omnes veteris Testamenti libros.
 Compendium orationum impressum Venetis, per Iunctam, & alios, donec expurgatum fuerit.
 Concordia pia, & vnanimi consensu repetita confessio fidei, & doctrinæ Electorum Principum, & Ordinum imperij, atque eorundem Theologorum qui Augustanam confessionem complectuntur
 Confessio Anglicana.
 Confessio Antuerpiensis.
 Confessio Argentinensis.
 Confessio doctrinæ Saxonicarum Ecclesiarum. Synodo Trident. oblata, anno 1551.
 Confessio fidei, de Eucharistiæ Sacramento per Ministros Ecclesiæ Saxonicæ.
 Confessio fidei Ministrorum Vvitembergensium.
 Confessio Ministrorum I E S V Christi.
 Confess. pia doctrinæ, quæ nomine Christophori Ducis Vvitembergensis, & Teccensis Comitæ, &c. fuit proposita per Legatos die 24. mensis Ianuarij, anno 1552. congregationi Concil. Trident.
 Confessio religionis, seu fidei Christianæ sacratissimo Imperatori Carolo Quinto Cæsari Augusto, in comitiis Augustæ, anno Domini 1550. per Legatos civitatum Argentorati, Constantiæ, Meuz

- ningæ, & Landaviæ exhibitæ.
 Confessio Vvaldensium.
 Concilium Pauli Tertij, datum Imperatori, in bel-
 gis, cum eusebij Pamphili pia explicatione.
 Conventus Genevensis sive consilium Ministro-
 rum Genevensium in diversorio quodam iuxta
 Genevam habitus anno 1595.
 Convivia, seu colloquia Tyronum.
 Catechesis, sive prima institutio, aut rudimenta re-
 ligionis Christianæ, Hebraicè, Græcè, Latine
 explicata, Lugduni Batavorum, ex officina Plan-
 tiniana, apud Francisc. Raphelingium.

AUCTORES PRIMÆ CLASSIS

D

- D**avid Georg. ex Delphis.
 David Peiferus Lipsius, vel Pseffinger.
 David Scheffer.
 Didymus Faventinus, qui est Melanchton;
 Diethelmus Cellarius.
 Dionysius Melander.
 Dominicus Caramanius.
 Dominicus Melguitius.
Daniel Bodenbergius.
Daniel Hoffmannus.
 Daniel Toffanus.
 David Chytræus.
 David Paræus.
 David Stangius.
 David Thoner.
 David Vvterus.
 David Vvintherus.
 David Vvoitus.
 Donadus Gotvvisus.
 Durandus de Baldaeh.

Certorum Auctorum Libri prohibiti

- D**antis Monarchia.
 Davidis Chitræi liber de auctoritate, & cer-
 titudine Christianæ doctrinæ, ac ratione discen-
 di Theologiam.
 Desiderij Erasmi Roterodami, Colloquiorum li-
 ber, Moria Lingua, Christiani matrimonij In-

Statutio. De interdictio esu carnium : eiusdem Paraphrasis in Matthæum , quæ à Bernardino Tomitano in Italicam linguam conversa est.

Cætera vero opera ipsius , in quibus de religione tractat , tamdiu prohibita sint quamdiu à facultate Theologica Parisiensi, vel Lovaniensi expurgata non fuerint.

Adagia vero ex editione , quam molitur Paulus Manutius , permittentur.

Interim vero , quæ tam edita sunt expunctis locis suspectis iudicio alicuius facultatis Theologicæ Universitatis Catholicæ , vel Inquisitionis alicuius generalis permittantur.

A P P E N D I X.

David de pomis hebræi , de Medico hebræo enarratio Apologetica, quamdiu emendata non prodierit.

Desiderij Erasmi Roterodami Adagia iam pridem edita à paulo Manutio permittuntur.

Dialogus petri Mochi , de cruciatu exilioque cupidinis.

Dialogus pontani Chron.

Didaci Stellæ commentaria in Euangelium Lucæ, nisi fuerint ex impressis ab annn 1581.

Duareni Liber de S. Ecclesiæ ministeriis , permittitur , si tamen correctus fuerit.

Libellus vero eidem adiunctus , ab hæreticis factus, cui titulus est , pro libertate Ecclesiæ Gallicanæ, adversus Romanam aulam defensio Parisiensis Curia , Ludovico XI. Gallorum Regi quondam oblata , omnino prohibetur.

Auctorum incerti nominis Libri prohibiti.

Declaratoria lubilæi.

Decretum Noribergense , editum anno 1523.

Defensio pro Zvvinglio.

Defensio adversus axioma Catholicum, id est, criminationem , Roberti Episcopi Abricensis.

Defensio adversum Ioannem Eckium.

Dialogi , de Mercurio & Charonte.

Dialogus de doctrina Christiana.

Dialogus , Karstans & Regelianus.

- Dialogus de Morte Iulij II. Papæ, sive Iulius.
 Dialogus Murnarus Liviathan.
 Dialogus obscurorum virorum, in quo tres collo-
 quuntur Theologi.
 Dialogus Orat. Pontificis Romani, & illius, qui
 est pontifici à confessionibus.
 Dialogus paradoxos, quo Romani Pontificis Ora-
 tor, vna cum eo qui est, &c.
 Discorsi sopra li foreti di San Francesco.
 Disputatio badensis.
 Disputatio Bernensis.
 Disputatio Chronicen. cum duabus epistolis.
 Disputatio inter clericum, & militem, super po-
 testate prælatis Ecclesiæ, atque principibus ter-
 rarum commissa, aliàs, Somnium viridarij.
 Disputatio Lipsica inter Martinum, & Hieronym.
 Emserum.
 Disordine della Charesa.
 Diurnale Romanum impressum Lugduni in ædib.
 philiberti Rolleti, & Barthol. Freneti.
 Doctrina veriss. sumpta à c. 4. epist. ad Rom. ut
 consolentur afflictæ conscientiæ.
 Doctrina verus, & nova.
 Dragale locorum communium.
 Duæ disputat. Herfordianæ Langij, & Naucherij.
 Duæ lettere d'un cortigiano, nelle quali si dimo-
 stra, che la sede, &c.

A P P E N D I X.

- D**E auctoritate, officio, & potestate pastorum
 Ecclesiasticorum.
 Declaratio nominum Chaldæorum, nisi corrigatur,
 De disciplinis puerorum, recteque formandis eo-
 rum studiis, & moribus, ac simul, tam parentum,
 quàm præceptorum in eodem officio, doctorum
 virorum, libelli vere aurei.
 De Scripturæ sanctæ præstantia, dignitate, aucto-
 ritate, &c.
 De Christianissimi Regis periculis, & notata quæ-
 dam ad Sfrodatæ pontificis Romani literas mo-
 nitoriales Francofurti, apud Martinum Lechies-
 sum, 1591.

Dialectica Legalis, etiam cum nomine auctoris
Dialogi sacri, sine nomine auctoris, qui tamen
sunt Sebastiani Castalionis hæretici.

Disputatio de festo corporis Christi.

Disputatio de peccato originis.

Disputatio de pœnis.

Disputatio de ministerio Verbi.

Doctrinæ Iesuitarum præcipua capita, à doctis quibusdam Theologis retexta, solidis rationibus testimoniisque sacrarum Scripturarum, & Doctorum veteris Ecclesiæ, confutata, Tomi tres, Altera editio priore emendatior, eo duplo maior, & sub eisdem, vel parum diversis titulis doctrinæ Iesuiticæ, &c. Tomus primus, Tomus secundus tertius, quartus & quintus.

Dominicæ precationis explicatio, impressa Lugduni, per Gryphium, & alios.

Duellorum libri, litteræ, libelli, scripta, &c. Quibus eadem duella ex professo defenduntur, suadentur, docenturque; prorsus vetantur: sicut & eorum detestabilis usus sacro Concilio Tridentino omnino prohibitus est.

Si qui vero huiusmodi libris, ad controversias sedandas, pacesque componendas proficere possunt, expurgati, & approbati permittuntur.

Duo volumina orationum, obscurorum virorum.

AVCTORES PRIMÆ CLASSIS,

E

Eobanus Hessus.

Erasmus benedictus Silesius.

Erasmus Fabricius.

Erasmus Ebnerus.

Erasmus Osvaldus, Screktenfuchsius.

Erasmus Rotembucher.

Erasmus Roterodamus, vide sup. in litera D.

Erasmus Sarcerius.

Erasmus Scneipsius.

Euricius Cordus.

Eütychius Mion, qui & Musculus.

A P P E N D I X.

Edmundus Halen, Hordevolgius, vel Hordo-
volegius,

Edmundus gest. Anglus.
 Edmundus Grindallus, Anglus.
 Edmundus Bunnius.
 Egidius Hunnius.
 Elebanon Pragensis.
 Elias Palingenius.
 Enochus Sarracenus *Genueusis*.
 Erasmus Albertus.
 Erastus Thomas.
 Erhardus Scnepsius.
 Ernestus Vogelini.
 Esaias Heinduhich.
 Eusebius Cleberus.

Certorum Auctorum Libri prohibiti.

A P P E N D I X.

Elementa Magica Petri de Abavo, nisi expurgentur.

Enchiridion doctrinæ Christianæ, Concilij Coloniensis, nisi expurgetur.

Enchiridion militiæ Christianæ, auctore Ioanne iusto Lanspergio, seu sine nomine auctoris, impressum Compluti, nisi expurgetur.

Epitome omnium operum C. Aurelij Augustini, per Ioannem Piscatorem, illæ quæ impressæ sunt per Ioannem Crispinum.

Eusebij Candidi plausus iustificæ mortis.

Examen Ordinandorum, Ioannis Feri, nisi sit expressis ab anno 1587.

Auctorum incerti nominis Libri prohibiti.

Elementa Christiana, ad instituendos pueros.

Enarrationes Epistolarum & Euangeliorum.

Enchiridion Christianismi.

enchiridion piarum precationum.

Epigrammaton Christianæ sectæ, libri duo, ex variis Christianis Poëtis decerpti.

epistola Apologetica ad sinceriores Christianismi sectatores per Phrysiam Orientalem, &c.

epistola Christiana; de cœna Domini.

epistola directa ad pauperem, & mendicam ecclesiam Lauretanam.

epistola de non Apostolicis quorundam moribus.

qui in Apostolorum se, &c.

Epistola de Magistris Lovaniensibus.

Epistola Ministri cuiusdam verbi Dei, de Ecclesiæ
clavibus, Sacramentis, veraque Ministrorum
Spiritus electione.

Epistolæ piæ, & Christianæ.

Epistola, & præfatio in Decalogum.

Epistola S. Vlrico adscripta.

In Epistolam ad Timotheum commentaria.

Epitome Belli Papistarum, contra Germaniam, at-
que patriam ipsam, Cæsare Carolo V. Duce.

Epitome decem præceptorum, prout quemque
Christianum cognoscere decet.

Epitome ecclesiæ renovatæ.

Epitome responsionis, ad Mart. Lutherum.

Esdæ Lamentationes Petri.

Espositione dell'Oratione del Signore in volgare,
composta per vn Padre non nominato,

Evangelicæ Conciones.

Evangelium æternum.

Evangelium Pasalli.

Exameron Dei opus.

Expositio Symboli Apostolorum, Orationis Domi-
nicæ & præceptorum.

A P P E N D I X.

E Legiz aliquot de morte coniugis, & liberorum,
quæ sunt Ioannis Pistorij hæretici.

Enchiridion Manuale, Romæ excusum, apud Tho-
mam Membrunium (ut quidem apparet in fron-
tispicio) ut vero in calce legitur, Trevis, ubi
eum librum excudebat Franciscus Tramesus.

Enchiridion parvi Catechismi, Ioannis Brensilij, in
colloquia redactum.

Enchiridion aliud, piarum precationum cum Ka-
lendario, & pasionali (ut vocantur) Vvitem-
bergæ, apud Ioannem Lust. anno 1559.

Enchiridion principis, & Magistratus Christiani,
quod refertur ad Petrum Ægidium, & Corne-
lium Scribonium.

Epigrammatum Flores, nisi corrigantur.

Epistola conservatoria, ad Reverendos, & gravis-

simos Theologos.

Epistola Luciferi, ad malos Principes Christianos.

Epistolæ consolatoriae, collectæ per Cyriacum Spangenbergium.

Epistolæ obscurorum virorum.

Epitome chronicorum, & Historiarum mundi, velut Index, primæ & secundæ impressionis, in quo sunt impressæ, atquæ figuratæ Imperatorum imagines.

Epitome figurarum Sacræ Scripturæ.

Epitomata Historiæ de bello Religionis.

Epitome Historiarum Sacrarum, & locorum communium.

Ethicæ Christianæ libri tres, in quibus, &c.

Evangelium, Latum Regni Nuncium.

Excerpta quædam capita ex scripturis, omnibus fidelibus necessaria.

Exempla virtutum & vitiorum.

Exemplarium sanctæ Fidei Catholicæ, quocumque idiomate impressum.

Exemplorum variorum liber de Apostolis & Martyribus: sive seorsum, sive coniunctus Catalogus S. Hieronymi de Ecclesiasticis scriptoribus.

Exercitatio vitæ spiritualis.

Explicatio Symboli, per Dialogos.

Explicatio primi, tertij, quarti, & quinti cap. Apost.

Expositio secundæ Epistolæ. D. Petri, & Iudæ.

Expositio nominis Iesû, iuxta mentem Hebreorum Cabalistarum, Græcorum Chaldeorum, Persarum, & Latinorum.

Expositio super cantica canticorum Salomonis.

Expositio in epistolas Pauli ad Romanos, & ad Galatas, cuius præfatio in epistolam ad Romanos, incipit, Varias narrationes, &c. Et in expositione primi c. ad Romanos, cuius initium est, Quam beatus Apostolus Romanis scribere instituisse &c.

Sine nomine auctorum, & quocumque idiomate impressa

AVCTORAES PRIMÆ CLASSIS,

F

Fabricius Capito Vvolphangus,
 Fabricius Monranus,
 Felicianus de Civitella.
 Felix Malleolus Tigurinus.
 Felix Mansius.
 Firmianus Clorus, qui & Viret.
 Franciscus Bertus.
 Franciscus Burgandi.
 Franciscus Cotta Lemburgien.
 Franciscus Enzinas.
 Franciscus Kolbius.
 Franciscus Lambertus.
 Franciscus Lamberti.
 Franciscus Lismanius.
 Franciscus Niger Bassanenſis.
 Franciscus Portus græcus.
 Franciscus Stancarus.
 Fridericus à Dinhein.
 Fridericus Iacob.
 Fridericus Myconius.
 Fridericus à Than.
 Fridolinus à Brombach.
 Fridolinus Liudoverus.

A P P E N D I X.

Fauſtus Sozzinus.
 Filis paſtor in Austria.
 Filis paſtor Halberſtadienſis, vel
 Halberſtatienſis.
 Fortunatus Creſpius.
 Franciscus Sigot.
 Franciscus Burgonius.
 Franciscus David.
 Franciscus Hottomannus.
 Franciscus Iunius.
 Franciscus Perren.
 Franciscus Puccius Filidinus, *ſalſò uſurpans co-
 gnomen Pucciorum.*
 Franciscus Rablerius.

Fridericus Beuthufius.
 Fridericus Dede-kindus.
 Fridericus Petri.

Certorum Auctorum Libri prohibiti.

FAbulæ Laurentij Abstemij, & Gilberti cognati.

Francisci Balduini I. C. Constantinus Magnus, sive de Constantini Imperatoris Legibus Ecclesiasticis, atque civilibus commentaria.

Francisci Franckini, liber poematum.

Francisci Trachelæi Stacij Propædeumata Oratoria.

Francisci Zabarellæ, liber de Schismate, atque eiusdem libri Præfationes, Argentinae impressæ, donec expurgentur.

Frederici Gregorij, tractatus de Oratione, de Iustificatione, de Fide & Operibus, & præfatio in Epistolam sancti Pauli ad Romanos, qui tamen falsò illi creditur adscriptus.

Frideric Furiij Cariolani Valètini Bononia, sive de libris sacris, in vernaculâ linguam convertendis:

A P P E N D I X.

FAbritij Liber Octavus Epistolarum ad Fridericum Naufeam, qui est Roberti à Moshaim.

Farrago poematum Leodegarij à Quercu, nisi emendetur.

Flores historiarum, per Matthæum Vvestmonasteriensis editi anno 1573. Londini: nisi emendentur.

Fratris Francisci de Evia, præparatio mortis.

Francisci Georgij Veneti, harmonia mundi, & problemata sacrae Scripturae, donec expurgentur.

Francisci Guicciardini historia Latine reddita, per Cælium secundum Curionem, donec expurgentur.

Francisci Irenici, Ettelingiacensis, Germaniæ Exegeticos, volumina duodecim, donec expurgentur.

Francisci poligrani assertiones quorundam Ecclesiæ dogmatum, donec expurgentur.

Francisci Patricij Nova de Univerfis philosophia, nisi fuerit ab Auctore correctâ, & Romæ, cum

approbatione R. Magistri sacri palatii impressa.

Auctorum incerti nominis Libri prohibiti.

Farrago Concordantiarum insignium totius Bibliæ.

Fasciculus rerum expetendarum, & fugiendarum.

Forma delle Oratione Ecclesiastiche, & il modo di amministrare i Sacramenti, e di celebrare il Santo Matrimonio; auctor creditur esse Calvinus,

Francisci nocturna apparitio.

Fundamentum bonorum & malorum operum,

A P P E N D I X.

Fasciculus Myrrhæ Genevæ impressus.

Fidei Christianæ capita contra Papistas;

Fidelis serui subdito infideli responsio, vnâ cum errorum & calumniarum quarundam examine, quæ continentur in septem libris, de visibili Ecclesiæ Monarchia, à Nicolao Sandero cõscripta.

Flores epigrammatum.

Flores Romani.

Flores Sanctorum.

Flores virtutum.

Fons vitæ.

Formulæ Missæ Vvitembergensis.

Formulæ Precum, seu agenda, aut officia, hæreticorum omnia, quacumque lingua conscripta.

AUCTORES PRIMÆ CLASSIS.

G

Galafius Zvvinglij defensor, vel Nicolaus Calvini defensor.

Gaspar Bruchius Egranus,

Gaspar Churreus.

Gaspar Cruciger,

Gaspar Cetterus.

Gaspar Hedio.

Gaspar Heldelinus.

Gaspar Hubertinius.

Gaspar Megander Tigurinus.

Gaspar Rodolphus.

Gaspar Schvvenkfeldius.

Georgius Æmilii Mansfelden.

Georgius Battenheimer.

} vbi cumque & quacumque lingua impressi, donec corrigantur,

Georgius Cœlestinus.
 Georgius Fabritius, Chemicensis,
 Georgius Ioachimus Rheticus,
 Georgius Maior.
 Georgius Neccarus.
 Georgius Perfferes,
 Georgius Reich.
 Georgius Rorarius.
 Georgius Sabinus.
 Georgius Spalatinus.
 Georgius Volger.
 Gerardus Geldenhaurius, Noviomasus,
 Gerardus Linstrius.
 Gerardus Lorichius Adamarius.
 Gerardus Separelli Pergamen.
 Gilbertus Cognatus, Nozerenus,
 corcinianus.
 Gregorius Bruck.
 Gregorius Caselius.
 Gregorius Girald. Non ille Ferrariensis,
 qui dicitur Lilius,
 Grinçus Simon.
 Gualterius Tigurinus.
 Gulielmus Aurifex.
 Gulielmus Farellus.
 Gulielmus Gnaphæus, Hagien.
 Gulielmus Postelius Barenonius.
 Gulielmus Sartoris.
 Gulielmus Taylous, Anglus.
 Gulielmus Tindalus.

A P P E N D I X;

CAspar Adelet.
 Gaspar Brantmullet.
 Gaspar Elogius.
 Gaspar Eurimaches, vel Eurymachera,
 Gaspar Faber.
 Gaspar Condeman.
 Gaspar Hantz.
 Gaspar Hombergius.
 Gaspar Macer, vel Mætrus,
 Gaspar Melisander,

Caspar Matthæus Schmalcaldensis;
Caspar Olerianus.
Gaspar paucerus budissinus.
Caspar Stollsbagius.
Gaspar Tauberus.
Georgius Autumnus.
Georgius blandrata, vel blandata.
Georgius brindertus.
Georgius buchananus Scotus.
Georgius Cassander burgensis, sive Ve-
ranus, Modestinus Pacimontanus;
Georgius Codonius.
Georgius Constantinus, Anglus.
Georgius David.
Georgius Dieterichus.
Georgius Ebouff.
Georgius Eckart.
Georgius Edelman.
Georgius Fladorius.
Georgius Grynæus Bodicentus;
Georgius Halfet.
Georgius Henninges.
Georgius Tøye Bedfordiensis;
Georgius Kupelich.
Georgius Lyslæinus.
Georgius Mecxart.
Georgius Mylus.
Georgius Niger.
Georgius Nigrinus.
Georgius Princeps Anhaltinus.
Georgius Raudt.
Georgius Schmalzing.
Georgius Scholtz.
Georgius Shon.
Georgius Liberschag.
Georgius Schonius.
Georgius Spintlerus.
Georgius Tilenus.
Georgius Vvalterus.
Georgius Neomagus, sive, Novimagus,
Germanus Beyer,

Gothardus, qui & Conradus.
 Gregorius Pauli.
 Gregorius Perlitius Lubenensis.
 Gregorius Verset.
 Guilielmus Barlouue.
 Guilielmus Bidembachius.
 Guilielmus Carcus.
 Guilielmus Colu.
 Guilielmus Feuguereius, vel Fuquoreius.
 Guilielmus Fulcus.
 Guilielmus Hiron.
 Guilielmus Rodingus Hassus.
 Guilielmus Sarcerius.
 Guilielmus Turacrus.
 Guilielmus Tulnerus.
 Guilielmus Vdalu.
 Guilielmus Vvitakerus.
 Guilielmus Vvidephus.
 Guilielmus Vvitte.
 Guilielmus Vvinttingamus.
 Guilielmus Xilander.

Certorum Auctorum Libri prohibiti.

G Aufridi de monte Electo, tractatus super ma-
 teria Concilij Basiliensis.
 Georgij Cassandri Hymni Eccles.
 Gratia Dei de monte Sancto Epistolæ piæ, & Chri-
 stianæ.
 Grippij preces Dominicæ.
 Guillemi Ochami Opus Nonaginta dierum.
 Item Dialogi, & scripra omnia contra Ioannem
 vigesimum secundum.

A P P E N D I X.

G Aspari Caballini Tra-
 ctatus commercio-
 rum, & vsurarum, redi-
 zuumque pecunia consti-
 tutorum, & monetarum.
 Eiusdem Tractatus, de eo
 quod interest. Et de divi-
 duo, & individuo qui
 omnes sunt Caroli Mo-

}

Nisi emen-
dentur.

linæi, mutato tantum auctoris nomine. } Nisi emendantur.

Gaspari Stiblini Coropædia.

Gaudensij Merulæ Memorabilium liber, nisi emendetur.

Georgij Nigrini Conciones.

Georgij Victorij poëmata.

Gulielmi Grattaloræ opera, quamdiu emendata non prodierint.

Auctorum incerti nominis Libri prohibiti.

Geographia universalis.

Germanicæ Nationis Lamentationes.

Cuiditio sopra le lettere de dretici huomini, stampate l'anno 1555. qual si, enosse esset del Velgetio.

A P P E N D I X,

AEnesis cū Catholica expositione Ecclesiastica, Geomantiæ libri omnes.

Gesta Romanorum.

Glossa ordinaria Genevensis.

Glossæ ordinariæ specimen.

Gratianus anti-Iesuita, id est canonum ex scriptis auctorum Theologorum, à Gratiano in illud volumen quod Decretum appellatur, collectorum, & doctrinæ Iesuiticæ ex variis istius nuperæ sectæ Mateologorum scriptis excerptæ, collatio, à quodam veritatis studioso instituta, & nunc primum in lucem edita.

AUCTORES PRIMÆ CLASSIS,

HAdrianus Iunius.

Hermanus Beyer.

Hartmanus Palatinus IC.

Heberus.

Hedio Gasper.

Helias, vel Helius Eobanus Hessus.

Helias Pandochæus, qui & Postellus.

Heliodorus Alexiacus.

Henricus VIII. Anglus.

Henricus Bomius.

Henricus Bullingerus.

- Henricus Cornelius Agrippa.
 Henricus ab Emsidel, vel Einsidel;
 Henricus ab Eppendorff;
 Henricus Lupulus.
 Henricus Pantalcon,
 Henricus Scotus.
 Henricus Tollius.
 Henricus Zurphanus.
 Henricus Vvelphius Lingén;
 Henricus Vtingerus.
 Hermannus Bodius.
 Hermannus Bonnus.
 Hermannus Buschius, Pasphilus;
 Hermannus Hesus.
 Hermannus Italus.
 Hermannus Hissuvick.
 Hermannus Luscus.
 Herzetus.
 Hieronymus Bassanus.
 Hieronymus Cato Pisaurien;
 Hieronymus Galatheus.
 Hieronymus Kaufcher.
 Hieronymus Marius, vel Hieron. Massarius,
 Hieronymus de Praga.
 Hieronymus Sabir, de sancto-Calle;
 Hieronymus Savonen.
 Hieronymus Schurpff.
 Hieronymus Vicellerius.
 Hieronymus Vvelphius.
 Hiob Gast.
 Hippinus.
 Hortensius Tranquillus, aliàs Hieremias,
 aliàs Landus.
 Hugo Latimerus.
 Huldricus Euchauftius.
 Huldricus Huttemus, sive de Vittem;
 Huldricus Multius, Hulvvaldus.
 Huldricus Zvvinglius, Toggius.
 A P P E N D I X.
H Allerus Bartholdus.
Hamelus Godoffredus,

- Harmannus Scoperus, Novoforensis Noricus.
Helias Hutterus.
Helias Palingenius.
Helias Scadæus.
Hemingius Nicolaus.
Henricus Bbœtius.
Hemicus Brinkelous, qui edidit libros sub nomine
Roderici Morfij.
Henricus Erfforthen, vel Etffoden,
Henricus Eritzberg.
Henricus Hartopæus.
Henricus Hussanus,
Henricus Mylius.
Henricus Modec.
Henricus Mollerus.
Henricus sive Nicolaus, sive libri omnes N. N.
signati.
Henricus Petrus.
Henricus Rhodus, vel Rhothus,
Henricus Senensis.
Henricus Stenius Mungerus,
Henricus Stephanus.
Henricus Tylo.
Henricus Tholosanus.
Henricus Vvolphius.
Hermanus Figulus.
Hermanus Hamelmannus.
Hermanus Pacificus.
Hermanus Bastringius.
Hieronymus Hanboldus, vel Haudoldus Ratis-
bonensis.
Hieronymus Henninges.
Hieronymus Maucehus.
Hieronymus Panchus.
Hieronymus Peristerius.
Hieronymus Pumeckchius.
Hieronymus Vallet.
Hieronymus Vehus.
Hieronymus Vvalerus.
Hieronymus Vvidenbergius Aurimontanus,
Hieronymus Zanchius, vel Pancus,

himmanuel Tremellius,
houardus.

hugo hugaldus.

hugo Surcanus cognomine Rosiere.

Ceterum Auſtorum Libri prohibiti.

Henrici Bebelij Iuſtingenſ. Faceriæ, inſtitutio
puerorum, triumphus Veneris.

hieronymi gebuileri liber de ſacrilegio.

Item exhortatio ad ſacram Commun.

hieronymi Meiſi Diſcurſus, Proverbia, & prognoſtica.

hieronymi Savoranolæ Farrarienſis ſermones, qui olim in Romano Indice prohibiti fuere, non legantur, donec iuxta cenſuras Patrum deputatorum emendati prædeant, & ſunt hi.

In Exodum ſermo primus, incipiens, Domine quid multiplicati, &c.

Item ſermo ſecundus, incipiens, Eſſendo noi, &c.

Item ſermo tertius, ſuper, In exitu Iſraël.

Item ſermo vi. in illud, Quanto magis opprimebat eos, &c.

Item ſermo x. in illud, Clamor ergo filiorum Iſraël, &c.

Item ſermo xii. in illud, Reſpondens Moyſes, &c.

Item ſermo xx. in illud pſal. palpebræ eius interrogant filios hominum, &c.

Item in concionibus per totum annum, Concio vii. ſuper Ruth, cuius initium, eſt, illumine naturale della religione, &c.

Item in concionibus ſuper Amos, & Zachariam, Concio xii. in illud, Audite verbum hoc, vaccæ pingues, &c.

Item in Iob, Concio xi v. incipiens: Beatus vir qui corripitur à Domino, &c.

Item in Ezechielem ſermo xxi. in illud, Dixit Dominus, audite me tranſire per mediam civitatem, &c.

Item ſermo xxxii. in illud, Et poſt omnes abominationes tuas, &c.

Item ſermo xli. in illud, & factus eſt ſermo Domini ad me, &c.

- Item Concio tertia in octava Epiphaniæ, incipiens,
 Ecce gladius Domini, &c.
 Item liber inscriptus, Dialogo della Verità.
 Hippophili Melangæi Theologiæ compendium;
 Item expositio in Evangelium S. Matthæi.
 Hirenzi Tripolitani Aphorismi, ex Ambrosio, Aug-
 gustino, & Lactantio.
 Hugonis hugaldi epistolæ.

A P P E N D I X.

- H**Adriani Barlandi institutio hominis Chri-
 stiani.
 Hadriani Dammam Gandavensis liber inscriptus:
 Imperij Sacerdotii ornatus. Diversarum item
 gentium peculiaris vestitus, cum Commentariolo
 Cæsarum, Pontificum, ac Sacerdotum.
 Henrici Decimatoris Giffhornensis silva vocabulo-
 rum, & phrasium, cum solutæ, tum ligatæ ora-
 tionis &c. nisi corrigatur.
 Henrici viij. Angli, liber de Sacramentis, quem
 conscripsit adversus Lutherum, permittitur.
 Henrici norphi, Theologia mystica, nisi repurgata
 fuerit ad exemplar illius, quæ impressa Romæ:
 anno 1585.
 Hieronymi Serræ, Lutheranorum Serræ, in Ser-
 vum arbitrium liber, nisi prius corrigatur.
 Historiæ Magdeburgicæ, ab Illyrico & complicibus
 coacervatæ.
 Historia de schismate Theodorici Nemiens.
 Huldarico episcopo Augustano epistola adscripta
 adversus Nicolaum Papam.
 Hypotyposeon Martini Mættini Cantapretensis li-
 ber, nisi fuerit ex impressis anno 1582.

Autorum incerti nominis Libri prohibiti.

- H**enrici Quarti Cæsaris vita.
 Historia de Germanorum origine.
 Historia de iis quæ Ioanni Hus in Constantiensi
 Concilio evenerunt.
 Historia de morte Ioannis Diazii Hispani, quem
 frater eius germanus interfecit,

APPENDIX

- H**ebraea, Chaldaea, & Latina interpretatio Bibliorum, cum Indice Roberti Stephani.
 Helvetiae gratulatio ad Galliam, de Henrico huius nominis Quarto Galliarum, & Navarrae Rege
 Heydelbergensis Theologiae de can. Dom.
 Historiarum & Chronicorum Epitome, velut Index vsque ad annum 34.
 Historiarum & Chronicorum totius mundi Epitome, impress. Basileae.
 Historia belgica.
 Historia Germaniae, Francofurti edita, 1584.
 Historia Graeciae nuper edita.
 Historia Scotorum nuper edita.
 Historia Hussitarum.
 Historia vera de rebus Martini Bucerii, Pauli Fagij, & Catharinae Vermelyae, Petri Martyris uxoris, vel sub alio titulo.
 Historia de vita, obitu, & sepultura, &c. Martini Bucerii & Pauli Fagij, quae intra annos 12. in Angliae regno accidit.
 Hortulus animae, nisi corrigatur.
 Hortulus passionis in ara Altaris Floridus.
 Hydromantiae artis Opera omnia.

} Donec
 expurgentur.

AUCTORES PRIMAE CLASSIS

- J**acobus Brediotus, Pludentinus.
 Jacobus à Bugundia, ille qui scripsit Apologiam ad Carolum Caesarem.
 Jacobus Halis.
 Jacobus Imelius.
 Jacobus Kaurius.
 Jacobus Kungius.
 Jacobus Micyllus.
 Jacobus. Misnensis, alias Jacobellus.
 Jacobus Milichius.
 Jacobus Otherus.
 Jacobus Praepositus qui scripsit historiam utriusque captivitatis propter verbum Dei.

- Iacobus Schenk.
 Iacobus Strauff.
 Iacobus Seiglerus.
 Ianus Cornarius.
 Iasparus Bigel.
 Ioachimus Camerarius.
 Ioachimus Lesbetus.
 Ioachimus Magdeburgius.
 Ioachimus Morlinus.
 Ioachimus Vadianus.
 Ioachimus Vvestphalus.
 Ioannes Schekius.
 Ioannes Æpinus.
 Ioannes Agricola Illebius.
 Ioannes Alacro.
 Ioannes Aloyfius, Paschalis.
 Ioannes Appellus, Nørinbergensis.
 Ioannes Astoc. Anglus.
 Ioannes Assuvarbij.
 Ioannes Athanasius, Vsluanus.
 Ioannes Avene, Rubeaquensis.
 Ioannes Aventinus.
 Ioannes Balistratus.
 Ioannes Baptista, Vergerius.
 Ioannes Blasius.
 Ioannes Brentinus.
 Ioannes Brismannus.
 Ioannes Bugenhagius, Pomeran.
 Ioannes Calvinus.
 Ioannes Campanus, qui scripsit contra Trinitatem.
 Ioannes Cannetius.
 Ioannes Carion.
 Ioannes Castellanus.
 Ioannes Comander.
 Ioannes Cosmius.
 Ioannes Czaphko.
 Ioannes Decanus Bataviens.
 Ioannes. Denchius, alias Deckius.
 Ioannes Diazius, ille cuius mortis h
 storiam scripsit Cenarclevius.
 Ioan. Dolschius, Vekxirchensis.

Ioannes Draco, sive Draconites;
 Ioannes Entomius.
 Ioannes Fabritius.
 Ioannes Foxus.
 Ioann. Franciscus Cotta, Lemburgius,
 Ioannes Frederus.
 Ioannes Fredericus Cælestinus,
 Ioann. Friſius Tigurinus,
 Ioann. Frith. Londin.
 Ioann. Fruſtius, Noribergen.
 Ioannes Fuſterus.
 Ioann. Gaſtius, Briſacenſis.
 Ioann. Gerardus.
 Ioann. Gigas, Northuſianus.
 Ioannes Gochius.
 Ioannes Grellus.
 Ioannes Hallerus, Tigurinus.
 Ionnes Hannerus.
 Ioannes Herod. Acropolita,
 Ioann. Hervagius.
 Ioann. Heſſus.
 Ioann. Humborgius.
 Ioann. Hoperus, Anglus.
 Ioan. Hoſpinianus Steinianus.
 Ioannes Hoſt.
 Ioannes Huſchius.
 Ioannes Huſt.
 Ioannes Huſſerus.
 Ioann. Hutrichius.
 Ioan. de Indagine, non ille Carthuſianus,
 Ioannes Kleinavus.
 Ioannes Knoplouchus.
 Ioannes Lathman.
 Ioannes Lako, Polonus.
 Ioannes Leonardus Sartorius,
 Ioannes à Leydis.
 Ioannes à Licaula.
 Ioannes Lonicerus.
 Ioannes Lukavvek.
 Ioannes Mantellius.
 Ioannes Marpachius, vel Marbachius,

Ioannes Marcellus , Rigomontanus.
Ioannes Mardelcy.
Ioannes Matter.
Ioannes Mayrei.
Ioannes Meyer.
Ioannes Muckins.
Ioannes Musserius.
Ioannes Oecolampadius.
Ioannes Oldenecastel , Anglus.
Ioannes Oldendorpius.
Ioannes Oporinus.
Ioannes Psaffinger.
Ioannes philonius , Rugo , vel Dugo.
Ioannes Philogus.
Ioannes , vel Ioannes Baptista Piscatorius.
Ioannes Pistorius à Vvorden.
Ioannes policaris Cignæus.
Ioannes polius Vvestphalus.
Ioannes pomeranus.
Ioannes postellus.
Ioannis pizibram.
Ioannes pupperus Gogianus.
Ioannes purpurei.
Ioannes puruey , Anglus.
Ioannes Rhellicanus Tigurinus.
Ioannes Rodophanta.
Ioannes Ribitus.
Ioannes Rhelius.
Ioannes Riuius , Athendoriens.
Ioannes de Rochefort.
Ioannes de Rochefana.
Ioannes Rogors , vel Rochus , Anglus.
Ioannes Ruthenus.
Ioannes Sagittarius Burdegalen.
Ioannes Sapidus.
Ioannes Sartoris.
Ioannes Schulling.
Ioannes Schonerus , Coraldæ.
Ioannes Scopper.
Ioannes Secerius.
Ioannes Sleidanus.

- Ioannes Schneppius, vel Sneppius;
 Ioannes Spangenbergius.
 Ioannes Spinus.
 Ioannes Splendianus.
 Ioannes Stapius, vel Staupitius.
 Ioannes Stigelius, vel Stiphelius.
 Ioannes Stollius.
 Ioannes Stuck.
 Ioannes Stumpff.
 Ioannes Sturmius.
 Ioannes Szapko.
 Ioannes Valdesius.
 Ioannes Vannius.
 Ioannes Veltkirchius, sive Velcurio.
 Ioannes de Vvesalia.
 Ioannes Vvestphalus.
 Ioannes Vvicilephus.
 Ioannes Vingandus, vel Vvigandus.
 Ioannes Vaick.
 Ioannes Vvillebrochius Danciscanus.
 Ioannes Vithingius, qui & Brencius.
 Ioannes Vvolphius, Tigurinus,
 Ioannes Vvorden.
 Ioannes Zuickius.
 Iob Gast.
 Iadochus Goch, sive Coccus, qui & Iustus Ionas;
 Iadochus Vvillichius.
 Ionas, qui est Iadochus Cocus.
 Ionas Philologus.
 Iosephus Prumpech.
 Iosephus Klup.
 Iosias Simlerus, sive Similerus.
 Ithebius.
 Iulius Cæsar. P. Calvini interpres.
 Iulius Dominicus Caramanius.
 Iulius Mediolanensis, Apostata.
 Iustus Menius Isenaten.
 Iustus Ionas, seu Iadochus Coch, vel Cocus;

A P P E N D I X.

- I**acobus Acontius.
 Iacob, Anetius, vel Ænetius.

Iacobus Andrea.
Iacobus Andreas Schimidelinus ; vel Iacobus Schmidellinus.
Iacobus Artison.
Iacobus Brocardus.
Iacobus Brunicensis.
Iacobus Cornerus.
Iacobus Eifenberg.
Iacobus Frindangus.
Iacobus Grynæus.
Iacobus Heerbrandus.
Iacobus Iusti.
Iacobus Kimendocius.
Iacobus Kolch.
Iacobus Linctor.
Iacobus Lachkerm.
Iacobus Palleologus.
Iacobus Peregrinus.
Iacobus Rungius.
Iacobus Scopperus.
Iacobus Sobius.
Ieremias Pistorius.
Ieremias Hombergerius.
Ieremias Zchuenglinus.
Iliricus Flaccus.
Impletus Christophorus.
Immanuel Tremellius.
Innocentius Gentilletus , I, C, Delphinensis.
Iachimus Bonus.
Ioachimus Curæus.
Ioachimus Geistheil.
Ioachimus Meisterus.
Ioachimus Staubius.
Ioachimus Stigius.
Ioachimus Vombourg.
Ioannes Amplia, polonus.
Ioannes Atrocianus.
Ioannes Avenarius , vel Habemanæ.
Ioannes Avicinnus.
Ioannes Balæus.
Ioannes Beltzius.

Ioannes Buccerus Lubecanensis;
 Ioannes Borstius.
 Ioannes Bradfordus.
 Ioannes Brandmullerus;
 Ioannes brentius filius,
 Ioannes bussebius.
 Ioannes Calfidus.
 Ioannes Caius.
 Ioannes Candidus;
 Ioannes Cheysespenfis.
 Ioannes Corander.
 Ioannes Christophorus Fuchs;
 Ioannes Clarus, Hertbergensis.
 Ioannes Cogelerus.
 Ioannes Conradus, Vlmerus.
 Ioannes Crispinus.
 Ioan. Cronerus, vel Crumerus;
 Ioannes Cuno.
 Ioannes Darrius.
 Ioannes Dausus, vel Doufa.
 Ioannes Felde.
 Ioannes Farinarius.
 Ioannes Filporus.
 Ioannes Gallus.
 Ioannes Garcærus.
 Ioannes Garnierius.
 Ioannes Georgius Godelmannus;
 Ioannes Griffin.
 Ioannes Gulielmus Stuckius, Tigurinus;
 Ioannes Hartungus.
 Ioannes Hedericus.
 Ioannes Hedlerus.
 Ioannes Heidenreich.
 Ioannes Hertzberg.
 Ioannes Hugo.
 Ioannes Iacobus Gryneus.
 Ioannes Lezlerus Caphusianus.
 Ioannes Irenæus.
 Ioannes Iudex.
 Ioannes Iuellus Anglus;
 Ioannes Kenerus.

Ioannes Kneustobtus.
Ioannes Knoxus, Scotus.
Ioannes Langus, Silesius.
Ioann. Lambert, aliàs, Nicols.
Ioannes Lapæus.
Ioannes Leonis Nardi.
Ioannes Leumelarius, vel Leunclaius.
Ioannes Lobarrus, Borrusius.
Ioannes Lorichius, Adamarius.
Ioannes Loyfelerius,
Ioannes Mackbray.
Ioannes Mageirus.
Ioannes Maior Poëta.
Ioannes Manlius, vel Milius.
Ioannes Mosellanus.
Ioannes Matthæus, Scmalcaldem.
Ioannes Mercerius.
Ioannes Mouhemius.
Ioannes Nisæus.
Ioannes Odenbach.
Ioannes Oldus.
Ioannes Olearius, Vveffalensis.
Ioannes Orneus.
Ioannes Palmerius.
Ioannes Bandochæus.
Ioannes Pappus.
Ioannes Parchurk stus.
Ioannes Pfeil.
Ioannes Ploug, Nottingamiensis.
Ioannes Poinetus.
Ioannes Pontifella.
Ioannes Posselius.
Ioannes Pullanus.
Ioannes Raynaldus.
Ioannes Rhodius.
Ioannes Riccardus, Ofanzus.
Ioannes Rosa.
Ioannes Ruffel.
Ioannes Riches.
Ioannes Salmuth.
Ioannes Schechsius.

Ioannes Schorus.
 Ioannes Schumanicus.
 Ioannes Serranus.
 Ioannes Soterus.
 Ioannes Steurlin.
 Ioannes Straufs.
 Ioannes Tassin.
 Ioannes Torafius , Aquiloficanus , vel Tofarius, qui
 inverfo nomine est , Ioan. Satorius.
 Ioannes Vrfus.
 Ioannes Vveflebbeccius.
 Ioannes Vvibalius , Montenfis.
 Ioannes Vvirlingus.
 Ioannes Vvirgiffus.
 Ioannes Vvtenhøvius.
 Ioannes Zangerus.
 Ioannes Harchius , Montenfis.
 Iodochus Hockerius.
 Ionas Francus.
 Ionas Grafferus.
 Iofephus Grabius Averacenfis.
 Iofias Lonet , vel Iofua Dones.
 Iofua Lagus.
 Iofue Opitius.
 Ifaac Feguenkius.
 Iuftus Kuperius.
 Iuftus Velfius Hagenfis.

Incertorum Auētorum Libri prohibiti.

Iacobi Bophart , de studio literarum , & iuven-
 tute erudienda, libellus.
 Iacobi Brunsvicenfis Catechefis puerilis.
 Iacobi Fabri Commentaria in Evangelia.
 Item in Epiftolas S. Pauli.
 Item in Epiftolas Canonicas.
 Item de tribus Magdalenis.
 Item in psalmos , tamdiu prohibita funt , quam-
 diu ab alicuius Vniverfitatis Catholicæ facultate
 Theologica , vel iuffu Inquifitionis generalis
 emendata in lucem prodierint,
 Iacobi Ottheri Sermones.
 Item Speculum fatuorum,

Iacobi Schepperi, vel Scæperi Tremōniani, *Monomachia Davidis & Goliath.*

Ioannis Cuspiniani liber inscriptus, *Imperatorum & Cæsarum vitæ, cum imaginibus ad vivam effigiem expressis, donec corrigatur.*

Ioannis Fabricij Montini poematum liber.

Ioannis certophij *Recriminatio adversus Eduardum Leum Anglum.*

Ioannis Lubicensis, *de Antichristi adventu, & de Missa ludæorum.*

Ioannis Pici Carthusiensis *Paraphrases & annotationes in Psalmos.*

Ioannis Reuchlini *Speculum oculare, de verbo mirifico, ars Caballistica.*

Ioannis Ioteris liber, *sive epigrammata, ex variis auctoribus collecta.*

Ioannes Sutel, *de terribili excidio hierosolymitarum.*

Ioannis Vveschelbugensis, *de signis & miraculis falsis; & de superstitionibus.*

Itliani Golen, *de certitudine gratiæ Dei, & salutis nostræ, tractatus.*

A P P E N D I X.

Iacobi à Burgundis *Apologia ad Carolum Cæsarem.*

Iacobi Sebecij liber *de una persona, & duab. naturis Christi.*

Innocius del Mannettis Florentinus *de dignitate & excellentia hominis, donec emendetur.*

Ioachimus super titulum ff. *de iureiurando.*

Ioannis Baptistæ Følengij *Commentaria super epistolas Canonicas S. petri, & S. Iacobi, & super primam Epistolam S. Ioannis.*

Ioannis Bodini Andegavensis *Dæmonomania omnino prohibetur; liber vero de Republica, & Methodus ad facilem historiarum cognitionem, tamdiu prohibita sint, quousque ab Auctore expurgata, cum approbatione Magistri sacri palatii prodierint,*

De libris Ioannis Bodini, ex obseruatione addita
regulis Indicis.

Cum in appendice secunda classis sub littera I. dicitur (Ioannis Bodini Andegavenfis. Demonomania omnino prohibetur, liber verò de Republica, & Methodus ad facilem historiarum cognitionem, tamdiu prohibita sint, quousque ab auctore expurgata, cum approbatione Magistri Sacri Palatii prodierint :) Id quidem per errorem fortasè librarij factum creditur: nam liber de Republica eiusdem Ioannis Bodini, primum die xv. Mensis Octobris M. D. XCII. deinde liber de Demonomania die primo mensis Septemb. M. D. XCIV. ab eodem Sanctissimo Domino nostro Papa simpliciter damnati sunt, ac proinde uterque damnatus & prohibitus censendus est.

Ioannis Cast. Sphæra civitatis, hoc est, Reipublicæ, rectè ac piè secundum leges administrandæ, donec emendetur.

Ioannis Corasij liber de vniuersa sacerdotum materia, donec emendetur.

Ioannis Drusij opera, donec emendentur.

Ioannis Feri opera omnia, donec emendentur. Excipiuntur tamen eiusdem Feri Annotationes, & Commentaria in Matth. & S. Ioannis Euangelistæ, ac in eiusdem S. Ioannis Epistolam primam, Romæ recognita & impressa.

Ioanni Fischerio liber falso adscriptus, de fiducia & misericordia Dei.

Ioannis Forsterii Dictionarium Hebraicum.

Ioannis Lalamantij. Med. Exterarum ferè omnium & præcipuarum gentium anni ratio, & Romani collatio, nisi corrigatur.

Ioannis Mahusii Aldenarden. Epitome Annotationum Erasmi in novum Testamentum, nisi corrigatur.

Ioannis Matthæi Toscani psalmi Davidis, nisi corrigantur,

Ioannis Nevizani Astensis I. C. Silua nuptialis, donec emendetur.

Ioannis Pauli Donati libellus, de reservatione casuum.

Ioannis Peregrini Petrosellani, liber convivalium sermonum.

Ioannis Petri de Ferrariis, practica Papiensis, nisi corrigatur.

Ioannis de Roa d'Avila, Apologia de Iuribus principalibus defendendis & moderandis iuste,

Ioannis Rutheni, tabulæ locorum communium, vtriusque Testamenti.

Ioannis Scapulæ Lexicum Græco-latinum.

} nisi corrigantur,

Ioannis Schneideyvin super Instit. Commentaria, seu Annotationes.

Ioannis Vvierij Medici, libri quinque de præstigiis dæmonum, incantationibus, & veneficiis.

Iulij Cæsaris Scaligeri, Commentarij in Theophrasten & Poëmata.

Ioseph Scaligeri liber de emendatione Temporum.

} donec emendentur.

Iuliani Tanæotij, de quadruplici Monarchia.

Iulij Velsij *xpianæ* Veræ, Christianæque Philosophiæ comprobationis, atque æmuli, quique Antichristi doctrinam sequitur, per contentionem, comparationemque descriptio.

Certorum Auctorum Libri prohibiti.

Imperatorum & Cæsarum vitæ.

Instructio visitationis Saxonicæ.

Interpretatio nominum Caldæorum.

Intruductio puerorum.

Iulius Dialogus; alias Aula.

A P P E N D I X.

Imagine mortis, cum medicina animæ.

Index Bibliorum, impressus Colonix in ædibus Quintelianis.

Index rerum omnium, quæ in novo ac veteri Testamento habentur, locupletissimus, unâ cum Hebræorum, Chaldæorum, ac Latinorum nominum interpretatione, &c. Venetiis ad signum Spei, 1544.

Index utriusque Testamenti, penè similis indici Bibliorum Roberti Stephani.

Institutiones grammaticæ & aliarum artium, nisi repurgentur.

Institutio Principis.

Institutio Religionis Christianæ, impressa Vvitembergæ, anno 1556.

Instructio, qua vitam æternam obtinebimus.

Instructio admirabilium antiqua & moderna, seu Apologia ficta pro Herodoto, anno 1567.

Iudicium & Censuræ Ecclesiarum piarum, de dogmate, in quibusdam provinciis Septentrionalibus contra adorandam Trinitatem.

Iustitia Britannica.

AUCTORES PRIMÆ CLASSIS.

K

K Autius.

Knipisto.

Knopper Dellingius.

Kolbeius.

Certorum Auctorum Libri prohibiti.

A P P E N D I X.

K Alzij liber, de sanitate tuenda.

Incertorum Auctorum Libri prohibiti.

A P P E N D I X.

K Alendaria omnia ab hæreticis confecta, in quibus nomina hæreticorum ponuntur.

AUCTORES PRIMÆ CLASSIS.

L

L Astantius Ragnonus.

Lambertus de Nigromonte.

Laurentius Czoeh.

Laurentius Humphedrus, Anglus.

Laurentius Tubius, Pomeranus.

Leo Judas.

Leonardus Culman.
 Leonardus Fuschius.
 Leonardus Iacobus, Northufian.
 Leornadus Strubin.
 Leopoldus Dickius.
 Lollardus,
 Lucas Loffius.
 Lucas Scrotek, seu Schroteysen, Rubeaquensis.
 Lucius Hasteræus, vel Hæsterus,
 Lucius Pifæus.
 Ludovicus ab Ebersthein.
 Ludovicus Hætzet.
 Lutherus.
 Lysmannus.

A P P E N D I X:

L Ambertus Danæus.
 Laonicus Anstaturmius, à Sturmeneck.
 Laurentius Godmann.
 Laurent. Ludovicus, Leoburgensis.
 Laurentius Marthæus.
 Leurentius Ritter.
 Laurentius Rhodomannus.
 Laurentius Streicherus.
 Lelius Sozzinus.
 Læo Achrydanus.
 Leonardus Coxus.
 Leonardus Krentzheim.
 Leonardus, pellicanus, Rubeaquensis.
 Leonardus Schweiglinus.
 Leonardus Stockelius.
 Leonardus Vvarmundus.
 Leonardus Vverner.
 Lucas Backmeisterus, Lüneburgensis.
 Lucas Mainus.
 Lucas Ofiander.
 Lucas Sternberger Moravus.
 Ludovicus Berquinus.
 Ludovicus Enans.
 Ludovicus Helimboldus.
 Ludovicus Levatherius, vel Lavaterius.
 Ludovicus Rabus.

Ludovicus Villebois.

Certorum Auctorum Libri prohibiti.

L Aurentij Vallæ de falsa donatione Constantini.

Item de libero arbitrio.

Item de voluptate.

Lelij Capilupi Cento ex Virgilio, nonnisi expurgatus legatur.

Luçæ Bertini liber inscriptus, Oraculo della renovatione della Chiesa.

Luciani Mantuani annotationes in Commentarium D. Ioannis Chrysofomi in Epistolam ad Romanos.

Luciani Samosatensis Dialogi, videlicet mors Peregrini Philopatris.

Ludovici, seu Laonici Chalcondylæ Atheniens. de origine & reb. gestis Turcarum, libri decem, Clauserio interprete, cum annot.

Ludovici Pultij Poëmata, nempe odæ, soneti, canzoni.

A P P E N D I X.

L Aurentij Vallæ Annotationes in novum Testamentum, & liber de persona contra Boëthium, nisi corrigantur.

Laus Matrimonij, & congestio bonarum mulierum, ex diversis Historiis M. Petri Lefvander.

Lelij Capilupi Centones ex Virgilio, Romæ anno 1590. impressæ permittuntur.

Levinij Lemini Medici Zirizei, occulta naturæ miracula.

Lexic. Simonis Schardij.

Ludovici Borbonij Principis Condeij literæ.

Ludovici Carviali Dulcoratio amarulentiarum Erasmicæ responsionis ad Apologiam eiusdem

Ludovici Carviali.

Ludovici Castelvetrii opera omnia.

Ludovici Imperatoris nomine, liber fictus, contra sacras imagines,

} Donec expurgentur.

} Nisi prius expurgentur.

Ludovici Vives Valentini Annotationes in S. Augustinum, nisi expurgentur.

Incertorum Auctorum Libri prohibiti.

Lamentationes Petri, auctore Esdra.

Lamentatio & querimonia Missæ.

Liber inscriptus de auctoritate, officio & potestate Pastorum Ecclesiasticorum.

Liber inscriptus, Augustini & Hieronymi Theologia.

Liber inscriptus, Alcum importanti Luoghi, tradoti fuori del l'Epistola Latine di M. Francesco petrarcha, &c. contre soneti suoi, & xvij. stanze del Beruia, avanti il xx. canto, &c.

Libellus aureus, quod idola, &c.

Liber inscriptus, Basiliensis ecclesiæ, cur Misfam, &c.

Liber inscriptus, Bulla Diaboli, &c.

Liber inscriptus, Capo finto.

Liber inscriptus, de cœna Dominica.

Liber inscriptus, Concilium de emédanda Ecclesia.

Liber inscriptus, Consilium Pauli iij. datum Imperatori in Belgis, cum Eusebij Pamphili pia explicatione.

Liber inscriptus, delle commissioni, & facolta che Papa Giugli iij, ha dato à M. Paulo Odeschalo.

Liber inscriptus, de disciplina puerorum, reeque formandis eorum studiis & moribus.

Liber inscriptus, Doctrina verissima tolta dal capitolo quarto, à Romani, per consolatore l'asslire conscientie.

Liber inscriptus, cur ecclesia quatuor Euangelia acceptavit.

Liber inscriptus, de emendatione & correctione status Christiani.

Liber inscriptus, de genuino eucharistiæ negotij intellectu & usu ex vetustissimis orthodoxorum patrum libris, &c.

Liber inscriptus, de falsa religione.

Liber inscriptus, de fatis Monarchiæ Romanæ somnium, vaticinium Esdræ, &c.

Liber inscriptus, la forma delle præghiere Ec-

- clestiché , con la maniera d'administare Sacramenti- & celebrare il matr.
 Liber inscriptus , de Gratia & libero eius velocitate que cursu.
 Libri Hermetis Magi ad Aristotélem.
 Liber inscriptus , Illustrissimi & potentissimi Senatus , populique Angliæ sententia , de eo consilio quod Paulus Epist. Rom. &c.
 Liber inscriptus , Militantis , &c.
 Liber inscriptus Nicod. de Passione Christi.
 Liber inscriptus , Illustrissimi & Excellentissimi, seu specialis viri Caroli Magni , & contra Synodum , quæ in partibus Græciæ , pro adorandis imaginibus stolidè , sive arroganter gesta est.
 Liber inscriptus , In orationem Dominic. &c.
 Liber inscriptus , in orationes Dominicæ saluberrimæ , & sanctissimæ meditationes , ex lib. Catholicorum Patrum , &c.
 Liber inscriptus Littera de N. ad uno Ambasciatore di Papa Giulio iij.
 Liber inscriptus , Pauli iv. Papæ Romani , consolatoria & hortatoria , ad suos dilectos filios.
 Liber inscriptus , Pontificij oratoris legatio , in conventu Noribergensi.
 Liber inscriptus , de providentia Dei.
 Liber inscriptus , de Sacerdotio , legibus , & sacrificiis Papæ , &c.
 Liber inscriptus , delle statue , & imagini , &c.
 Liber inscriptus . an statui , & dignitati Ecclesiasticorum magis conducatur admittere Synodum Nationalem , piam & liberam , quàm decernere bello , &c.
 Liber inscriptus , de vera differentia Regiæ potestatis & Ecclesiasticæ.
 Liber inscriptus , de vita inventutis instituenda , moribus & studiis corrigendis.
 Liber inscriptus , de unitate Ecclesiastica.
 Litaniæ Germanorum.
 Loci communes , de bonis operibus , & de potestate Ecclesiastica,
 Loca insignia,

Loci insigniores.

Loci omnium ferè capitum Euangeliorum.

Loci utriusque Testamenti.

Lucta Christiana.

Ludus Pyramidum.

A P P E N D I X.

Lexicum græcum novum, genevæ impressum;
Libellus A. B. C. tractans rudimenta Reli-
gionis.

Liber, qui inscribitur, acta Concilij Tridentini, an-
no 1540. celebrati, unà cum annotationibus lectu-
dignissimis.

Liber Anonymi cuiusdam, de repugnantia doctrinæ
Christianæ.

Liber inscriptus, Annatæ taxationes Ecclesiarum
& monasteriorum per universum orbem, ab
Hereticis adversus Annatas conscriptus.

Liber continens articulos reprobatos à facultate
Parisiensi, contra doctrinam S. Thomæ.

Libri duo de falsa & vera unius Dei Patris & Filij
& Spiritus sancti cognitione, auctoribus ministris
Ecclesiarum consentientium in Sarmatia, &
Transilvania.

Libellus de concordia Ecclesiæ.

Liber de conventu Haganoen.

Liber inscriptus, cur Christiani, &c. cum quibus-
dam annotationibus in S. Hilarium.

Libri decem annulorum, quatuor speculorum;
imaginum Tobix, imaginum Ptolomæi, virginalis
clavicula Salomonis.

Liber inscriptus, Dial. Sacri.

Libri inscripti, contra Diætam Imperialem Ra-
tibon.

Libellus inser. de digna præparatione ad Sacra-
mentum Eucharistiæ.

Liber inscriptus, de divinis & Apostolicis tradi-
tionibus.

Liber inscriptus, Genesis cum Catholica expositio-
ne Eccl. id est, ex universis probatis Theologis,
quos Dominus suis Eccl. dedit, excerpta à quodâ
verbi Dei ministro, diu multumq; in Theologia

versato, sive Bibliotheca expositionum Geneseos; id est, expositio. exprobativis Theologis, quotquot in Genes. aliquid scripserunt, collecta, & in unum corpus singulari artificio conflata, &c.

Libellus intitulatus, de Iesu Christo pontifice Maximo, & Rege fidelium summo regente in Ecclesia Sanctorum.

Liber qui inscribitur: Illustrissimi principis ac D. D. Joannis Friderici Secundi, Ducis Saxoniz, &c. suo ac fratrum. D. Joann. Vvihelmi, & D. Joann. Friderici natu junioris nomine solida confutatio, & commendatio præcipuarum corruptelarum, sectarum, & errorum hoc tempore ad instaurationem, &c.

Liber qui inscribitur Interim anno 1548. editus.

Liber qui inscribitur Libellus Apost. nationis Gallicanz, cum constitutione sacri Concilij Basileensis.

Liber continens doctrinam, administrationem Sacramentorum, ritus Ecclesiasticos, formam ordinationis consistorij, visitationis scholarum, in ditione principum & Dominorum D. Joann. Alberti, & Hulderici, Fratrum, Ducum, &c. Fræcfurti, per petrum Burbachium, 1562.

Liber egregius de unitate Ecclesiz, cuius auctor perit in Concilio Constantiensi.

Liber de Mediatoris Iesu Christi nominis divinitate & æqualitate, item de restauratione Ecclesiz Cellarij, &c.

Liber inscriptus, de Metrica.

Liber inscriptus, Mirabilis liber.

Libellus de non timenda morte, sine nomine auctoris, aut impressoris, aut loci, aut temporis.

Lib. inscript. de laudib. Iul. 3. hymnus & sequentia missæ, quæ dicitur in die corporis Christi.

Liber inscriptus: Ordo baptizandi iuxta ritum sanctæ Romanæ ecclesiz, Venetiis apud Joannem Guariscum & socios, anno 1575. nisi corrigatur.

Liber inscriptus de officio pij, & publicæ tranquillitatis verè amantis viri, in hoc religionis dissidio, sine auctoris nomine, & alius ab eo, quem sub eadem inscriptione composuit Ioan-

nes Huffeltz. Doctor Lovaniensis.

Liber inscriptus de persecutione Barbarorum.

Liber inscriptus , pro libertate Ecclesiæ Gallicanæ adversus Romanam aulam defensio Parisiensis curiæ Ludovico x i. Gallorum Regi quondam oblatus , qui circumfertur cum tractatu Duarenii de S. Ecclesiæ ministeriis, ab eo Latinus factus.

Liber inscript. de protrahenda vita ultra viginti-quinque annos.

Liber psalmodum Davidis cum Catholica expositione Ecclesiastica , impressus per Henricum Stephanum , anno-1562.

Lib. inscrip. quæ Regia potestas , quo debent auctore solemnnes Ecclesiæ conventus indici cogiq; &c.

Liber inscriptus de regno , civitate , & domo Dei, ac Domini nostri Iesu Christi.

Liber inscriptus , de regno Christi , liber primus, de regno Christi , liber secundus.

Liber contra regimen sceminarum.

Liber responsionum ad decem rationes.

Liber inscriptus , Sermo divinæ maiestatis voce pronuntiatus in monte Syna.

Liber similitudinum , & dissimilitudinum.

Liber inscriptus , veterum quorundam brevium Theologorum Elenchus.

Ludi Theutonicii rhythmicè compositi , & Ganda:vi exhibiti , super hac quæstione , quod sit homini morienti maximum solatium.

AUCTORES PRIMÆ CLASSIS;

M

M Arcell. Palingenius , Stellatus,

Marcus Antonius Calvinus,

Marcus Antonius Convinus.

Marcus Cordelius , Torgensis.

Marcus Ephesinus.

Marcus Tilemanus , Heshufius;

Marsilius de padua.

Martinus Ko , vel Martiniko.

Martinus Borrhahus , Sturgardian;

Martinus Bucerus.

Martinus Erethius,

Martinus Lutherus.
 Martinus Meglin.
 Martinus Osterminchenus.
 Martinus Vvolphius.
 Martinus Alberus, vel Albertus.
 Matthæus Iudex.
 Martinus Philargyrus.
 Matthæus, qui & Afiartius Scoffer.
 Matth. Zellius Kellius Kellerspergensis, vel Kei-
 sepergensis.
 Matthæus Tifer.
 Matthæus Flaccus, Illiricus, vel flavius.
 Maturinus Corderius.
 Maximilianus Maurus.
 Melanchthon.
 Melchior Ambachius.
 Melchior Clinch, vel Milinch.
 Melchior Hofmanus.
 Memnon Symon.
 Menardus Moltherus.
 Michaël de Cæsena.
 Michaël Rothingius.
 Michaël Schulthæis.
 Michaël Sellarius.
 Michaël Severtus.
 Michaël Toxita.
 Millo Converdale, Eboracen.
 Morinus.
 Muncerus.
 Munerus.
 Munsterus.
 Musculus.
 Myconius Osvaldus.

APPENDIX

M Agdalena Aymairus.
 Manson Anglus.
 Marcus Andreas Falkenbergerus.
 Marcus Beumlerus, Tigurinus.
 M. Marcus Menningus.
 Martinus Agricola.
 Martinus Crusius.

Martinus Faber.
Martinus Hellingus.
Martinus Hofman.
Martinus Kemnitiſius, vel Chemnitiſius.
Martinus Lochandrus, Gorlicenſis, Sileſius;
Martinus Mollerus.
Martinus Morlin.
Martinus Salbach.
Martinus Schalingius, Farenſ;
Matthæus Beroaldus.
Matthæus Chemnitiſius.
Matthæus Colſeburgius.
Matthæus, ſeu Martias Breſſerus;
Matthæus Huttenur.
Matthæus Ludike.
Matthæus Veghel.
Matthæus Vveſembeccius.
Matthias Bergius, Brunſvicenſis.
Matthias Eberhart.
Matthias Erbius, aut Erbenus, vel Herbenus.
Matthias Ludecus.
Matthias Ritter.
Matthias Schneider.
Matthias Tinctorius,
Matthias Velius.
Melchior Biſchoff.
Melchior Neofarius.
Melchior Specker.
Melchior Vvildius.
M. Mento.
Metterus Mentrius, adverſus Balearum Epiſc;
Metterus Honmerus.
Michaël Aicilerus, vel Eychelerus,
michael Cælius.
Michael Dilerus.
Michael Dinellus.
Michael Hagerus.
Michaël Hampelus.
M. Michael Henning, Dresdenſis;
Michael Hermannus,
Michael Himmel,

Michael Mestlinus;
 Michael Neander Soraviensis;
 Michael Rennerus.
 Michael Renningerus, Anglus;
 Michael Scrinius, Dantiscanus;
 Michael Vranus.
 Minus Cellius.
 Moyfes pelacherus.

Certorum Auctorum Libri prohibiti.

Marci pagami Carminum liber, cuius titulus est, Triomfo Angelico.
 Et alter qui dicitur, Sonneti diversi di Marco pagano.

Massutij Salernitani Novellæ.

Merlini Angli liber obscurarum prædictionum.

A P P E N D I X.

Maccaronicorum Opus, Merlini Coccai, poetæ Mantuani, nisi repurgatum fuerit.

Mahometis Saracenorum principis eiusque successorum vitæ.

Item Alchoran, cum præfatione Martini Lutheri.

Martini Eisengrenii tractatus Apologeticus, de certitudine gratiæ, pro Canone III. sess. VI. Concilii Tridentini.

Martini Martinez, Cantapetrensis, Hypotyposeon liber, nisi fuerit ex impressis, ab anno 1382.

Melchior klingius, in præcipuos secundi libri Decretalium Tit. & Institutiones Iuris Civilis.

Michaelis Carranzæ, annotatio marginalis ad D. Ildesonsum.

Incertorum Auctorum Libri prohibiti.

MAniera di tenere ad in segnare i figlioli Christiani.

Margarita Theologica.

Matrimonio delli preti, & delle Monache.

Medicina animæ.

Meditationes in orationem Dominicanam.

meditationes, & preces piæ, admodum utilis.

- les, & necessariz, pro formandis, cum conscientis, tum moribus electorum.
- metaphrases Epistolarum S. Pauli, ad communem Eccles. Concordiam.
- methodi sacre Scripturæ, tomi duo.
- methodus in præcipuos Scripturæ divinæ locos;
- microsynodus Noribergensis;
- ministorum verbi Argentinensium admonitio, ad ministros Helueticos.
- modo di tenere nell'insignare, & nel prædicare, al principio della religione Christiana.
- modo è via breve di consolare quelli, che stanno in pericolo di morte.
- modus solemnus, & authenticus ad inquirendum;

A P P E N D I X.

Margarita pastorum.

medicina animæ, pro sanis simul & ægrotis, instante morte.

medicina animæ, adiuncta imaginibus mortis.

medicina animæ, tam his qui firma, quàm adversa corporis valetudine præditi sunt, in mortis agone & extremis his periculosissimis temporibus, maximè necessaria.

meditationes sanctorum Patrum, quibus Dominiæ passionis mysterium explicatur.

methodica iuris utriusque traditio.

mirabilis liber.

missa Euangelica.

missa Latina, quæ olim ante Romanam circiter annum 700. erat.

modus conferendi, & modus orandi, prout impressit Doletus.

modus orandi & confitendi.

monumenta sanctorum Patrum Orthodoxographa, hoc est Theologiæ sacrosanctæ, ac sincerioris fidei doctores numero circiter octoginta quinque Ecclesiæ lumina auctores partim Græci, partim Latini, Basileæ 1569. nisi emendentur.

Multi integri Loci sacre doctrinæ, veteris & novi Testamenti, ex Hebræa & Græca lingua in Latinum & Germanum sermonem translati,

VICTORES PRIMÆ CLASSIS;
N

Nicolaus Amsdorffius.
 Nicolaus Balingius.
 Nicolaus borbonius, Vandoperanus;
 Nicolaus Briling.
 Nicolaus de Calabria;
 Nicolaus Gallafius,
 Nicolaus Galecus.
 Nicolaus Gallus.
 Nicolaus Gerbellius.
 Nicolaus Gerforde, Anglus;
 Nicolaus Krompaco.
 Nicolaus Macchiavellus.
 Nicolaus de Pehrzimove.
 Nicolaus Quodus,
 Nicolaus Radivil, Palatinus Vvilnenfis;
 Nicolaus Ridlæus.
 Nicolaus Seubelius.
 Nicolaus Selnecerus, vel Selnekerus,
 Nicolaus Storchius.
 Nicolaus Vdall Anglus.

A P P E N D I X:

Natalis Tornetrus.
 Nathan Cythrus.
 Nathanaël Neckius, id est, Theodorus Beza;
 Nicolaus Bloccius, Ludimagister Leydenfis,
 Nicolaus Bucerus Burgenfis.
 Nicolaus Cancerinus.
 Nicolaus Cocitanius.
 Nicolaus Collado.
 Nicolaus Eibenius.
 Nicolaus Florus.
 Nicolaus Grimoaldus.
 Nicolaus Hemminæius, vel Keingius;
 Nicolaus Lagenteuffel.
 Nicolaus Opton.
 Nicolaus Rudingerus.
 Nicolaus Schmidius,

Certorum Auctorum Libri prohibiti.

Nicolai Clemangis opera illa tantummodò
permitti poterunt, quæ iuxta censuras Pa-
trum deputatorum emendata excudentur.

Nicolai Franci carmina, contra Petrum Arctinum;

Nicolai Rodingi exhortatio ad Germaniam.

Item prædicationes carmine conscriptæ.

Nicolai Vvinmuni Colimbefes, sive de arte mor-
randi Dialogus.

A P P E N D I X.

Natalis Bedæ, liber confessionis.

Nilus Theffalonicensis, contra PP.

Alias Illyrico suppositus.

Incertorum Auctorum Libri prohibiti.

Nomenclator insignium scriptorum.

Notoriæ artis Opera omnia.

Notæ veræ Ecclesiæ.

A P P E N D I X.

Narratio eorum quæ contingerunt in patria
inferiori, anno 1560.

Necromantiæ Opera, & Scripta omnia.

Novæ glossæ ordinariæ; donec meliora Dominus,
&c. sive in Euangelium secundum Matthæum,
Marcû, & Lucam, Cõmentarij, ubicumq; fuerint.

Novæ præcationes, ex optimis quibusque Scriptis
præcipuorum nostri sæculi Theologorum.

AUCTORES PRIMÆ CLASSIS,

○

Ocolampadius Ioannes.

Orthoiphus Marolt, Francus.

Osiander Andreas.

Osualdus Myconius.

Otho Brusfelsius.

Otho Gerberus Pahørgem.

Otho Henricus.

Otho Vinerius.

Otho Vverd millerus.

Othonellus Vidaphij.

A P P E N D I X.

Osiander Lucas.

Osualdus Berus.

- Otho Griphius, Goarinus Cartus;
 Otho Vviffemburgius Lumburgensis.
 Otho Zander.
 Ovenus Gunterus.

Certorum Auctorum Libri prohibiti

- O** Getii Dani Tabulæ.
 in Ovidii metamorphoseos libros commen-
 taria, sive enarrationes allegoricæ, vel tropolo-
 gicæ.

A P P E N D I X.

- O** Lym. Fulviæ moratæ, Dialogi, Epistolæ
 & Carmina.

Incertorum Auctorum Libri prohibiti,

- O** Economia Christiana.
 Onus Ecclesiæ.

Opera divina della Christiana.

Orandi modus.

Orationes Dominicales Griphii.

Oratio pro Iulio Ligure, à quodam benè docto;
 & Christiano præscripta, liber sic inscriptus.

A P P E N D I X.

O Ptima ratio componendæ religionis, quæ sit.
 Opus magni lapidis, per Lucidarium.

Oratio Dominica, cum aliis quibusdam preca-
 tiunculis Græcè cum Latina versione, è regione
 posita, quibus adiunctum est Alphabetum, Græ-
 cum.

Oratio Ecclesiarum Germaniæ, ac Belgiæ sub, &c;
 1566.

Orationes Funebres, & Epicedia, per Tomos
 distinctum Opus.

Orationes Funebres de hæreticis habitæ, certis
 Tomis impressæ.

Ordo Ecclesiasticus, circa doctrinam, Sacramen-
 ta, & Ceremonias, in ducatu Illustrissimi Du-
 cis Baviariæ Friderici observandus.

Orthodoxographia Theologiæ sacrosanctæ, & sin-
 cerioris fidei Doctores, &c. donec expurgentur.

Osiandrinus, sive acta Norimbergæ.

AUCTORES PRIMÆ CLASSIS, ⁴³³

P

PAcimontanus Balthasar.
Paulus Commodus Britannus,
Paulus Constantinus Phrygio.
Paulus Dasypodius.
Paulus Eberus.
Paulus ab Fitzen.
Paulus Fagius.
Paulus Riccius, Israëlita.
Paulus Scalixius.
Pellicanus Conradus.
Petrus Abailardus.
Petrus Altopæus,
Petrus Brubachius.
Petrus Cholinus.
Petrus Desdrensis.
Petrus Ferrarien.
Petrus Ioan. de Villa Serciatum.
Petrus Martyr, Vermillius.
Petrus Martyr, Verunghus.
Petrus Misen.
Petrus Molinæus.
Petrus Olerius.
Petrus Paulus Vergerius.
Petrus Payne, Anglus,
Petrus Seбивilla.
Petrus Similerus.
Petrus Timorsheim,
Petrus Vvaldus.
Petrus Viretus.
Philippus Melanckthon;
Philolethes.
Philotheus Irenæus Eupolitanus.
Pomeranus.

A P P E N D I X.

PAllatinus Kednadod.
Parcerus pseudo-archiepiscopus Cantuariensis,
Patricus Coëburnus,
Paulus Grellius.
Paulus Dolscius,

T

- paulus Florenius.
 paulus Ioannes Alciatus,
 paulus Keinerius.
 petrus Berexafius.
 petrus Bossinus.
 petrus Boquinus.
 petrus Cassiodorus.
 petrus Clarke.
 petrus Dathenus.
 petrus Dilletus.
 petrus Dogninus.
 petrus Cedultig. seu patiens.
 petrus Glaffer.
 petrus Hafritius.
 petrus Lasbergius, vel Lindeburgius.
 petrus Pallardius.
 petrus Pateshul.
 petrus paulus Nochtesterus.
 petrus Ramus.
 petrus Rainavus.
 petrus Statorius.
 petrus Trevver.
 petrus Vvaremborb, ab Altenkichen.
 petrus Vvartes, vel Vattes.
 petrus Vvirth.
 philippus Delbrunerus.
 philippus Dirixson, qui suos Anabaptismi sectus
 scribit litteris P. D.
 philippus Felsinius.
 philippus Gerard.
 philippus Neibrunerus.
 philippus Keyser.
 philippus Lunicerus.
 philippus Marbachius.
 philippus de Maraix, Dominus de S. Adegunda.
 philippus Merzilius.
 philippus Morneus.
 philippus Nicol.
 philippus Rusticus.
 philippus Vvagnerus.
 simon tonius pseudo-episcopus Dunilmensis.

Primus Turberus Coriolanus.

Procopius Lupacius

Certorum Auctorum Libri prohibiti.

PAuli Dolcij psalterium Græco carmine versum, cum præfatione Philippi Melanchthonis.

Petri Aretini Opera omnia.

Petri Lignæi parabolæ.

Petri Mosellani protegensis Pedalogia in puerorum usum conscripta.

Petri de Virea peregrinatio Hierusalem.

Philippi Carti liber adversus Henricum Brunsvincensem.

Poggij Florentini Facetiæ.

Polydori Virgilij, de inventoribus rerum liber, qui ab hæreticis auctus, & depravatus est.

Pompeij barbæ liber de secretis Naturæ.

A P P E N D I X.

PANoplia omnium illiberalium, Mechanicarum, aut Sedeuthriarum artium cum imaginibus,

auctore Harm. Scopero, Novoforensi, Norico,

Francofurti ad Mœnum 1568. donec expurgetur.

Papirij Massonii libri sex, de vitis Episcoporum Urbis Romæ, nisi fuerint ex correctis ab auctore, cum approbatione Magistri Sacri palatii.

Paraphrasis Cornel. Chaldaica, in sacra Biblia.

Pauli Diaconi historia, impressa Basileæ 1569. nisi deleatur epistola, quæ habetur in eius principio, quæ est non probati auctoris.

Petri de Abbano, Opera Germaniæ, & eiusdem de omni genere divinitatis Opera.

Petri Fernandez de Villegas Archidiaconi Burgenfis, Flosculus Sanctorum.

Petri Guntheri Rhetorica, nisi expurgetur.

Petrus Pompanatus, de Incantationibus.

Petri Romani circulus Divinitatis.

Petri de Vineis Querimonia Friderici secundi Imperatoris.

Polydori Virgilij, de inventoribus rerum liber Romæ iussu Greg. XIII. 1576. expurgatus & excusus permittitur.

Postillæ Draconitis per annum.

- Practica musica Hermanvi Finchij.
 Præfatio Iacobi Hartelij, in quinquaginta Comi-
 corum sententias Græcolatinas.
 Psalmi aliquot, Davidici, per Henricum Step-
 hanum, & quosdam alios, Græco carmine traducti.
 Psalterium Hebraicum, Græcum, Latinum cum an-
 notationibus impressum per Sebastianum Mun-
 sterum.

Certorum Auctorum Libri prohibiti.

P Aralipomena rerum memorab.

Pasquillus Fagius.

Pasquillus Germanicus.

Pasquilli omnes, ex verbis sacrae Scripturae cõfecti,

Pasquilli omnes, omnesque conscriptiones, quibus
 Deo, aut Sanctis, aut Sacramentis, aut Catho-
 licæ Ecclesiæ, & eius cultui aut Apostolicæ
 Sedi, quomodocumque detrahitur.

Pasquillus proscriptus à Tridentino Cone.

Pasquillus Semipoëta.

Pasquillorum Tomi duo.

Pasquini, & Marphorii Hymn. in Paulum III.

Passio Martini Luth, secundum Marcellum.

Phalarismus.

Phrases sacrae Scripturae, quamdiu expurgatæ non
 fuerint, atque ab Inquisitoribus Generalibus re-
 cognitæ.

ria & Christianæ Epistolæ; cuiusdam serui Iesu-
 Christi, de fide, operibus & charitate.

Precaationum aliquot, & piarum Meditationum
 Enchiridion.

Precaationes Biblicæ.

Precaationes Christianæ, ad imitationem psalmo-
 rum.

Precaationes Dominicæ Griphij.

Precaationes psalmodorum, per Ioan. Nomburgium
 latinitate donatæ.

Precedenze all'Apologia della Confessione Vvite-
 bergense.

Processus Consistorialis martyrii Ioannis Huss.

Psalterium translationis veteris, cum nova præ-
 fatione Martini Lutheri.

A P P E N D I X.

PAralipomenon omnium rerum memorabilium, à Friderico secundo, usque ad Carolum V. historiæ Abbatis Vſpergenſis, per quendam studiosum annexum.

Paſquilli ecſtatici, seu nuper è cœlo reſerſi, de rebus partim ſuperis, partim inter homines, in Chriſtiana religione, paſſim hodie controverſis, cum Marphorio colloquium.

Paſquilli manuſcripti, in quibus Deo, aut Sanctis, aut Sacramentis, aut Catholicæ Eccleſiæ, & eius cultui, aut Apoſtolicæ Sedi, quomodocumque detrahatur.

Philosophia Amoris.

Phraſes hebraicæ, quæ in veteri teſtamento habentur.

Pium conſilium, ſuper papæ Sfrondatæ, dicti Greg. XIV. Monitorialibus, ut vocant, Bullis, &c. à Tuſſano Berchero, Lingonenſi è Gallico ſermone in Latinum converſum.

Pœmata varia Doctôrum, niſi corrigantur.

Poſtillæ Maiores.

Praxis, & Taxa officinæ pœnitentiariæ papæ ab hæreticis depravata.

Priapzia, quæ unâ cum Virgilio circumferri ſolet.

Protocollum, hoc eſt, acta colloquii, inter palatinos, & Vvitembergicos Theologos.

Pſalmi Davidis carmine impreſſi Lovanii.

Pſalterium Davidis, ex hebraico in Germanicum, & Latinum ſermonem fideliter tranſlatum.

Pyromantiæ libri, & ſcripta omnia.

AUCTORES PRIMÆ CLASSIS.

A P P E N D I X.

Quirinus Beuterus Monſbacenſis.

Certorum Auſtorum Libri prohibiti.

A P P E N D I X.

Quærimonia Friderici ſecundi Imperatoris, auctore petro de Vineis, Cancellario eiusdem Friderici.

A P P E N D I X.

Q Verela de pontificis infidiis per Germaniam.
 Quinque librorum Moyſis brevis ac perſpicua explicatio.

AUCTORES PRIMÆ CLASSIS.

R

R Aphaël Muſæus.
 Rapsodus.
 Raydenus.
 Raymundus Neopytus.
 Rabeleſius.
 Rhegius Vrbanus.
 Reinhardus Lorichius, Hadamarius.
 Rhelicanus Tigurinus.
 Ricardus Morifon, Anglus.
 Ricardus Sanſon.
 Ricardus Tavernon.
 Ricardus Trachius, de Todygaton.
 Ricardus Vvich.
 Robertus Anglus.
 Robertus Bannes.
 Robertus Baus.
 Robertus à Mothaim.
 Robertus Stephanus.
 Rod Naial.
 Rodulphus Gualterus, Tigurinus.

A P P E N D I X.

R Eimerius Reineccius, Steinchenus.
 Reinholdus Marcanus Vveſtphalus.
 Ricardus Coxus.
 Ricardus Feuno.
 Ricardus Vvyſe.
 Robenſonis Bangarenſis.
 Robertus Crovvleyus.
 Robertus Hornus.
 Robertus Recordus.
 Robertus Vvaxefelde.
 Robertus Vvarſonus.
 Rodulphus Hoſpinianus.

Rodolphus Lemanus.

Rodolphus Lodolif.

Rodolphus Snellius.

Certorum Auctorum Libri prohibiti.

R Aymundi de Sabunde prologus in Theologiam naturalem.

A P P E N D I X.

R icardi Dinothi, de rebus, & factis memorabilibus, loci communes historici. } Donec corrigantur.

Et eiusdem adversaria Historica.

Roffensi falso adscriptus liber de fiducia, & misericordia Dei.

Incertorum Auctorum Libri prohibiti.

R Atio brevis sacrarum tractandarum concionum. Ratio, cur, qui confessionem Augustanam profitentur, &c.

Ratio, & Methodus consolandi periculosè decumbentes.

Réceptio omnium figurarum sacræ Scripturæ.

Reformatio Ecclesiæ Coloniesis.

Regis & Senatus Anglici sententia de Concilio, quod Paulus Episcopus Romanus, Mantuæ futurum simulavit.

Restitutionum doctrinæ, & vitæ Christianæ liber, per Monasterienses Anabaptistas editus.

A P P E N D I X.

R Atio & forma publicè orandi Deum atque ministrandi Sacramenta, in Anglorum Ecclesia, quæ Genuæ colligitur.

Recantatio de inferno.

Rerum in Gallia ob religionem gestarum libri tres.

AUCTORES PRIMÆ CLASSIS,

S

S apidus poëta.

Scaplerus.

Schneppius, vel Scekius.

Sebaldus Haurentius.

Sebaldus Heyden.

Sebastianus Castalion.

Sebastianus Francus.

Sebastianus Froschelius.
 Sebastianus Lepusculus.
 Sebastianus Meyre.
 Sebastianus Munsterus.
 Serverus Hispanus.
 Simon Griuzus.
 Simon Heflus.
 Simon Musæus.
 Simon Salizerus.
 Stephanus Doletus.
 Svvenckfeldius.

A P P E N D I X

SAldaellus Antonius.
 Samuel Fischer.
 Samuel Hebelus.
 Samuel Nevvenfer.
 Samuel Radspinner.
 Sandes Vuigormiensis, pseudo-episcopus.
 Scamlerus Petroburgensis, pseudo-episcop.
 Sebastianus Figulus.
 Sebastianus Henricpetri.
 Sebastianus Luppulus.
 Sebastianus Spreber.
 Sebastianus Spradler.
 Siegfrius Saccus.
 Sigismundus Suevus.
 Simon Gediczus.
 Simon Meyer.
 Simon pauli, vel paulus Suerinensis.
 Simon Siderus.
 Simon Simonius.
 Simon Sneiderus.
 Stanislaus Sarnicius.
 Stephanus Gerlachius.
 Stephanus de malescot.
 Stephanus Reich.
 Stephanus Szegedinus.
 Stephanus Vvaker.

Certorum Auctorum Libri prohibiti.

Sigiberti liber, contra papam Gregorium, &c.
 contra Epistolam paschalis papæ.

Seraphini Firmani Apolog. pro Baptista de Crema.
Stephani Vvinconiensis Episcopi liber de vera
obedientia.

A P P E N D I X.

Silva nuptialis Ioannis Nevezani Astensis, do-
nec repurgata fuerit.

Stephani Lindij Epistola de Magistratu & Missa:
Suidæ historia, nuper Basilicæ impressa, quam-
diu annotationes marginales, & indices emen-
dentur.

Auctorum incerti nominis Libri prohibiti.

Scholia in Epistolam pauli III. pont. Max.
Scripta quædam Papæ, & Monarcharum, de
Concilio Tridentino, &c.

Sententię pueriles.

Sermones Convivales.

Sermones de providentia Dei.

Similitudinum & dissimilitudinum liber.

Simplex & succinctus orandi modus.

Simplicissima & brevissima Catechismi expositio.

Simulacri Historiæ & Figuræ della Morte.

Somnium & vaticinium Esdræ, de fatis Monar-
chiæ Romanæ.

Speculum cæcorum, ad cognitionem Evangelicæ
veritatis.

Syvermenica doctrina.

Summa totius Scripturæ.

Summa in Smaragdum, super Evangelia, & Epi-
stolas totius anni, tam separatim, quam unã
cum ipso auctore impressa.

Supplicatio quorundam apud Helvetios Evange-
listarum, ad Episcopum Constantiensem.

Supplice exhortatione, de novo mandata all'In-
vintissimo Cæsare Carolo Quinto.

Supputatio annorum mundi.

Synorama clarissimorum virorum, qui Halæ con-
venerunt, pro verbis in Cæna Domini.

Synodus Marspurgenfis.

A P P E N D I X.

Sanctæ Inquisitionis Hispanicæ artes.

Sanctorum Patrum meditationes, quibus Do-

- minicæ passionis mysterium explicatur, atque
 historia de passione Christi expenditur.
 Scholæ Christianæ libri duo.
 Scripta eruditorum virorum, de Cœna Domini.
 Scriptorum publicè propositorum, à Professoribus
 in Academia Vvitebergensium.
 Sententiæ sanctorum Patrum de Cœna Domini.
 Sermo divinæ maiestatis voce pronuntiatus in
 monte Sina.
 Signa sacra, & origo Missæ.
 Solida refutatio compilationis Zuinglianæ, &
 Calvinianæ, per Theologos Vvitebergicos.
 Somnium Viridarij, alias disputatio inter Cleri-
 cum & Militem.
 Speculum iustitiæ.
 Speculum vitæ Aulicæ, &c. sub titulo Poëtici
 libri.
 Spiritus sancti figuræ, aut typi, originale pecca-
 tum depingentes.
 Statera prudentum.
 Stratagemata Satanz.
 Summa purioris doctrinæ, per Mansfeldenses ad
 Gallicam Ecclesiam missa, &c.
 Synodus sanctorum Patrum, convocata ad co-
 gnoscendam & diiudicandam controversiam,
 multos iam annos Ecclesiam Christi, gravissimè
 exercentem, de maiestate corporis Christi.

AUCTORES PRIMÆ CLASSIS.

T

- T**heobaldus ætarchius Billicanus,
 Theodorus Bibliander,
 Thomas Grammerus.
 Thomas ab Hofen.
 Thomas Muncerus.
 Thomas Neogeorgius.
 Thomas Platterus.
 Thomas Venatorius.
 Thomas Vvolphus.
 Ticelnannus Heshusius.
 Thimotheus Neocorus,

A P P E N D I X

T Halmannus Benedictus.
Theodoricus Schneppius.
Theodorus Beza, Vezelius,
Theodorus Neogeorgius.
Theodorus Sueppius
Theodorus Zvvingerus.
Theophilus Baldanus.
Theophilus Preurellius.
Theophrastus Paracelsus.
Tobias Brunon.
Thomas Beconus.
Thomas Cartvwrightus,
Thomas Copperus.
Thomas Corbeau.
Thomas Dranta.
Thomas Erastus.
Thomas Gortisfordus,
Thomas Gybsonus.
Thomas Loverus.
Thomas Paynell.
Thomas Schelbachius, vel Selbachius,
Thomas Schvvinerton.
Thomas Tanholtzner.
Thomas Vvifionus.
Thomas Vvistadius.
Timotheus Kirchnetus.
Tristamus Revellus.

Certorum Auctorum Libri prohibiti.

A P P E N D I X.

T Argutum, hoc est, Paraphrasis Cornelij Chaldaica, in sacra Biblia, interprete Paulo Fagio.
Theatrum vitæ humanæ, primum à Conrado Lycosthene Rubeaquensi inchoatum, deinde à Theodoro Zvvingero absolutum, cuiuscumque sit impressionis, nisi corrigatur.
Theodorici Nemienfis, vel à Niemen, Historiæ de schismate.
Thesaurus Linguae Græcæ, Henrici Stephani.
Thesaurus linguæ Hebraicæ Sanctis } donec expur-
Pagnini auctus opera Ioannis } genus.

Mercerii, & Antonii Cauellarii.

Thomæ Elisij Clypeus piorum } donec expur-
Catholicorum. } gentur.

Thomæ Phreigii opera omnia.

Fuercorum Auctorum Libri prohibiti.

Thalmud hebræorum, eiusque glossæ, annotationes, interpretationes, & expositiones omnes, si tamen prodierint sine nomine Thalmud, & sine iniuriis & calumniis in religionem Christianam, tolerabuntur.

Themata 114. Basileæ disputata.

Tractatus ad omnes in Christianam libertatem malevolos.

Tractatus de Redditibus, & Decimis.

Tractatus de vera & pura Ecclesia, sancto Athanasio falsò adscriptus.

Tragœdia de libero arbitrio.

Trattato del beneficio di Christo.

Threni Hieremiæ Mysticati.

Trigamus.

Trilogium, pro Catechistis.

Troporum Theologicorum, &c.

Turricella.

A P P E N D I X:

TAbulæ duæ, quarum prima est, summa totius Scripturæ veteris & novi Testamenti: altera vero de decem Præceptis.

Theologorum Vvitembergensium vera & solida refutatio duorum libellorum Iesuitarum.

Threnodia Ecclesiæ Catholicæ ad Christum sponsum suum.

Triumphî Romanorum, & IESU-CHRISTI in cælum ascendentis collatio.

Turno Gratiz, libri octo, Basileæ impressi 1584. donec corrigantur.

Turingicorum exulùm responsio.

Totius Belgicæ urbium, Abbatiarum, collegiorum divisio, ad opprimendum per novos Episcopos Evangelium, &c. sine nomine auctoris, censuræ, impressoris, & loci.

AUCTORES PRIMÆ CLASSIS.

- V** Adianus Ioachimus.
 Valerius Anselmus Rid.
 Valerius Philarcus.
 Varemundus Luicholdus.
 Velcurio.
 Vergerius.
 Victor de Bordeaux, vel de Bordeus.
 Victorinus Strigelius.
 Vincentius Obsopæus.
 Viretus Petrus.
 Vitilingius.
 Vitilingius, sive Brentius.
 Vitus Theodorus.
 Vitus Vuisemius.
 Vlricus Studerius.
 Vlricus Velenus, Minhonienfis.
 Vlricus de Vitem.
 Urbannus Rhegius.
 Vvendelinus ab Hilbach.
 Vvenzelaus Linck.
 Vveselus, sive Basilius Grœningensis.
 Vvestphalus Ioachimus.
 Vvigandus Grosher.
 Vvilhelmus Hefenus.
 Vvilhelmus Radensis.
 Vvolphangus Fabricius, Capito.
 Vvolphangus Mater.
 Vvolphangus Meufel.
 Vvolphangus Musculus.
 Vvolphangus Ruez.
 Vvolphangus Rupertus.
 Vvolphangus Vvalderus.
 Vvolphangus, Vvissemburgensis.

A P P E N D I X I.

- V** Alentinus Erythreus.
 Valentinus Fracedorfus.
 Valentinus Cresserus.
 Valentinus Heiland.
 Valentinus Hefenerus.
 Valentinus Merckel.

Valentinus Schalhetius.
 Valentinus Schmidletus.
 Valentinus Trocedorffius.
 Valentinus Vannius, Malbrugen.
 Valentinus Vvinschemius.
 Valerius Fildlerus.
 Verus Gratianus.
 Veteranus Pinserus.
 Vincentius Grunther.
 Vinitor.
 Vitus Brechvvertibach.
 Vitus Mollerus.
 Vldaricus Ruppinenfis.
 Vlricus Zvvinglius.
 Volradus Comes Mansfeldensis.
 Vvilhelmus Bidembachius.
 Vvilhelmus Clebitius.
 Vvilhelmus Nolderus.
 Vvilhelmus Sarcerius.
 Vvilhelmus Fischerus.
 Vvolphangus Amling.
 Vvolphangus Ammonius.
 Vvolphangus Ampelandæus.
 Vvolphangus Audingus.
 Vvolphanus Bisbachius.
 Vvolphangus Camlingus.
 Vvolphangus Finckelhaus.
 Vvolphangus Maler.
 Vvolphangus Martius.
 Vvolphangus Ochefius.
 Vvolphangus Peristherus.
 Vvolphangus Prifsbachius.
 Vvolphius.

Certorum Auctorum Libri prohibiti.

Viti Merbachii Antiparadoxa.
 Item Commentaria in Pythagoræ, & Phocæ
 cydis poemata.
 Item historia de sacerdotio Christi.

A P P E N D I X.

Valentini Forsterij de successione ab inte-
 stato, donec expurgetur,

Verani Modesti Pacimontani , de Officio pii viri tractatus.

Vincentii Ciconiz Veronensis Enarrationes in Psalmos , nisi corrigantur.

Vldarici , ad Papam Nicolaum Epistola.

Vldarici Zarii opera omnia ; donec corrigantur.

Incertorum Auctorum Libri prohibiti.

Valdensium Confessio & Apologia fidei ad Vladislaum Regem.

Varia doctorum , piorumque virorum , de corrupto Ecclesiz statu poemata.

Viridarii somnium de potestate Papæ & principum sæcularium.

Visitatio Saxonica.

Vita & gesta Hildebrandæ.

Vitzæ Patrum , cum Præfatione Martini Lutheri.

Vitzæ Pont. Rom. Vvitebergæ impressæ.

Vn breve modo , qual deve tener ciascum padrà.

Vnio dissidentium Tripartita.

Vniversitatis Vviterbergensis seria actio , apud Principem Fridericum.

A P P E N D I X.

Vita iuventutis , cum Annotationibus , seu additionibus Philippi Melanchthonis.

Vvitebergica acta Synodalia , à quodam collecta , & per Vvitebergicos Theologos probata , Illyricos.

Vvormatienses Articuli.

Vrsulæ Munsterbergensis Ducissæ defensio , quare vitam monasticam deseruerit.

AUCTORES PRIMÆ CLASSIS.

X.

Xystus Buteleius , Augustanus.

AUCTORES PRIMÆ CLASSIS.

Y

A P P E N D I X.

Yonellus , vel Ivellius , Anglus.

AUCTORES PRIMÆ CLASSIS.

Z

Zellius Keiserpergensis.

Zvvinglius,

Zacharias Hofmarius.

Zacharias Prætorius.

Zacharias Schiriterus.

Zacharias Ursinus, Heidelbergensis.

F I N I S.

R E V O C A T I O

Quarumcumque licentiarum legendi, & habendi quomodolibet libros prohibitos, quibuscumque personis, ab omnibus, etiam Romanis Pontificibus concessarum.

G R E G O R I U S P A P A X V.

Ad futuram rei memoriam.

Apostolatus Officium Nobis, nullo licet meritum suffragio, divina providentia commissum postulat ut ad ea vigilantie nostræ partes, propensius intendamus, per quæ religio Catholica, ubi divina gratia illæsa viget, conservetur, & ubi restitutione indiget, restitatur. Quapropter cum Librorum prohibitorum lectio magno esse sinceræ fidei cultoribus detrimento noscatur, & sicut accepimus, licentiæ librorum huiusmodi legendi nimis excreverint: Nos, ut huic malo maturè occurratur, & in posterum quàm cautissimè licentiæ huiusmodi concedantur quantum cum Domino possumus, providere volentes, Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes, & singulas licentias legendi, & habendi libros quoscumque ob hæresim, vel falsi dogmatis suspicionem, vel aliàs quomodolibet prohibitos, quibuscumque personis cuiuscumque gradus, & conditionis existentibus, etiam per litteras Apost. ad tempus, seu ad vitam, & aliter quomodocumque & ex quacumque causa, tam per litteras in forma Brevis, quam aliter quomodocumque à Nobis, seu prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus, seu ab habentibus à Nobis, vel ab eis facultatem, & auctoritatem concessas, earum tenorem præsentibus pro expressis habentes tenore præsentium revocamus, cassamus, & annullamus, ac pro revocatis, cassis, &

annullatis haberi, nullique in posterum suffragari. Quinimò libros per licentias huiusmodi permittos legentes, aut habentes, pœnas in sacris Canonibus, Constitutionibus Apostolicis, & Indicibus Librorû prohibitorum contentas incurrere volumus, & declaramus, Decernentes, ut præsentis litterę postquam in valuis Basilicarum S. Ioannis Lateranensis, ac Principis Apostolorum de Vrbe, & Cancellarię Apostolicę, nec non in acie Campi Florę affixa fuerint, infra duos menses ex tunc proximos, omnes, & singulos, ad quos spectat, arctent, & afficiant, perinde ac si unicuique personaliter intimatę fuissent, quodque dictis duobus mensibus durantibus, ij, qui libros prohibitos huiusmodi habuerint, eos ad Episcopum seu Inquisitorem, qui illos quantocius comburere debeat, deferre; quique aliquos similes libros prohibitos habere sciverint, eos denunciare teneantur, neque de cetero similes licentię nisi à Congregatione Sancti Officii, quę singulis hebdomadis coram Nobis haberi solet, concedantur. Ac quod eorundem præsentium transumptis etiam impressis manu alicuius Notarii publici subscriptis, & sigillo alicuius personę in dignitate Ecclesiastica constitutę munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quę in ipsiis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitę, vel ostensę. Datum Romę apud S. Petrum, sub Anulo Piscatoris die x x x. Decemb. M. DC. x x i f. Pontificatus Nostri Anno Secundo.

Anno à Nativitate D. N. I E S U - C H R I S T I millesimo sexcentesimo vigesimotertio, Indictione sexta, die vero secunda mensis Ianuarij, Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Gregorij divina Providentia Papę XV. Anno eius secundo, retrospectę litterę Apostolicę affixa fuerunt ad valvas Basilicam S. Ioannis Lateranensis, & Principis Apostolorum de Vrbe, ac Cancellarię Apostolicę, necnon in acie Campi Florę, ut moris est, per me Brandimartem Latinum Apostolicum Cursorem.

Octavius Spada Mag. Curs.

O R A T I O
H A B I T A I N S E S S I O N E
N O N A E T V L T I M A
S A C R I C O N C I L I I
T R I D E N T I N I .

Celebrata duobus continuis diebus, III. & IV.
Decemb. M. D. LXIII. PIO IV.
PONT. MAX.

M. R. P. D. Hieronymo Ragazono Veneto, Episcopo Nazianzeno, & coadiutore Famangustiano.

Hic summam recensentur omnia in Concilio Tridentino definita, quæ & ad pie credendum, & ad bene vivendum pertinent.

A *V*дите hęc omnes gentes, auribus percipite omnes qui habitatis orbem! Tridentinum Concilium iam diu captum aliquando intermissum, distractum varie atque divulgum, nunc demum, singulari Dei omnipotentis beneficio, summa atque incredibili omnium Ordinum ac nationum voluntate connectitur atque perficitur. Dies hęc quidem felicissima Christiano populo illuxit, in qua templum Domini disturbatum frequenter ac dissipatum reficitur, & absolvitur: & navis hęc una bonorum omnium ex maximis ac diuturnis turbinibus atque fluctibus iuta in portu collocatur: quam utinam conscendere nobiscum ij voluissent, quorum in primis gratia hęc ipsa navigatio instituta fuit & atque adificij huius construendi participes existerent, qui hoc nobis negotium exhibuerunt; maioris nunc profecto letitię causam haberemus. Sed nostra id certe culpa non accidit.

Nos urbem hanc in Germanię faucibus, id est, in

domus illorum fere lumine positam elegimus, nos custodiam nullam nobis, ne suspicionem illis aliquam minus liberi loci daremus, adhibuimus: nos eam fidem publicam illis concessimus, quam sibi ipsi composuerunt: nos hic illos per diu expectavimus & neque hortari, ac rogare umquam destitimus, ut ad veritatis lucem cognoscendam accederent: Verum illis etiam absentibus, satis, ut puto, à nobis consultum est. Etenim cum duo essent in quibus agris atque infirmis illorum animis medicina fuit adhibenda: alterum fidei Catholicae, ac vere Evangelicae, illis in rebus quae in dubium ab ipsis vocantur, quaeque opportuna his temporibus viderentur, explicata & confirmata, dissectis omnibus ac dissipatis errorum tenebris, doctrina: alterum disciplinae Ecclesiae, cuius potissimum depravatione illi se à nobis defecisse affirmant, restitutio: & utrumque, quantum in nobis fuit, pro temporum horum ratione, cumulate praestitimus.

Principio enim sancta haec Synodus (facta, ex laudabili maiorum nostrorum consuetudine, suae fidei professione) ut quoddam quasi fundamentum futuris actionibus poneret, & quibus testimoniis atque praesidiis in dogmatibus sancientis nitendum esset, ostenderet, veteris ac novi Testamenti libros, qui essent sine ulla dubitatione recipiendi, antiquorum Conciliorum probatissimorum exemplo, pie & prudenter enumeravit: ac, ne de verbis quidem ulla ex variis versionibus oriri posset difficultas, certam ac definitam de Graecis & Hebraeis translationem approbavit. Hinc omnium haeresum caput atque arcem aggrediens, de humanae naturae corruptis initiis ea statuit, quae veritas ipsa, si loqui posset, exprimeret. De iustificatione deinceps (res magna, & cum ab antiquis, tum à nostri temporis haereticis mirum in modum oppugnata) ea definiit, quibus & perniciosissimis eo in genere opinionibus occurreretur: & recte sentiendi ratio miro quodam ordine, atque admirabili sapientia (ut in illis Dei Spiritum facile agnoscas) demonstraretur. Praestantissimo hoc post hominum memoriam decreto haereses fere uni-

versa iugulantur, & quasi caligo Sole, disciuntur ac dispelluntur: eaque claritas, isque splendor veritatis apparet, ut, tantum lumen quin videat, dissimulare iam nemo possit. Subsecuta est salutaris septem divinarum Ecclesia Sacramentorum tractatio: primum simul de omnibus, post de unoquoque separatim. Hic vero quis non videt, quam distincte, explicate, abundanter, illuminates, & (quod caput est) vere tota celestium horum mysteriorum ratio contineatur? Quis in tam magna multiplici- que doctrina, quid aut sequendum, aut fugiendum sit, potest illo modo desiderare? Quis in illis omnibus errandi locum aut occasionem inveniet? Quis denique de Sacramentorum horum vi atque virtute dubitare in posterum poterit? cum gratiam illam, que illis ipsis quibusdam quasi stillicidiis in fide- lium quotidie mentes illabitur, tunc nobis adfuisse tam copiose perspiciatur? Accesserunt ad hæc de sacrosancto Missæ sacrificio, & de Communionem sub utraque specie, & parvulorum, decreta: quibus quidem nihil sanctius, nihil utilius, ut de celo lapsa, non ab hominibus composita videantur. Ad- iungitur his hodie certa de Indulgentiis, de Purga- torio, de Sanctorum Veneratione, Invocatione, Imaginibus. & Reliquiis doctrina quâ non solum hereticorum fraudibus & calumniis obsisteretur, sed pro- pterum etiam Catholicorum conscientiis, plane sa- tisfiet.

Hæc de rebus ad salutem nostram pertinentibus, que dogmata appellantur, fauste ac feliciter erunt per- acta: neque aliud quidquam præterea eo in genere à nobis hoc tempore expectabitur.

In eorum autem quibusdam administrandis cum nonnulla essent que non rite omnino ac recte serva- rentur; accuratissime, Patres amplissimi! curastis, ut pure illa, & caste, atq; ex more, institutoque maio- rum tractarentur. Ita omnem superstitionem, omnem quæstum, omnem (ut dicunt) irreverentiam à divi- na Missarum celebratione abstulistis: vagis, ignotis & criminosis sacerdotibus sanctum hoc offerre sacrifici- um interdixistis: rei huius sacratissimi usum à privatis

domibus & profanis, in sacra & religiosa loca revo-
castis: molliores cantus & symphonias, deambula-
tiones, colloquia, negotiationes à templo Domini sum-
movistis. Ita ecclesiastico unicuique gradui leges illæ
à vobis præscriptæ sunt, ut tradito illis divinitus or-
dine, abusendi nullus utique locus relinquatur. Fætã
nonnulla Matrimonij impedimenta, quæ ansam qua-
si quamdam ad violanda Ecclesiæ præcepta dare vi-
debantur removistis facilem veniam consequenda
viam minus legitime connubij fœdus ineuntibus in-
terclusistis. Quid de furtivis, tenebrosisque matrimo-
niis commemorem? Equidem ita sentio, si alia nulla
causa convocandi Concilium fuisset (quæ multæ
& maximæ fuerunt) propter unam hanc id omnino
fuisse faciendum. Nam cum res hæc ad omnes spectet,
nequillus in orbe terrarum universo angulus reperia-
tur, quæ labe hæc non invaserit curandæ merito fuis-
set, ut communi huic malo communi etiam consilio
providereetur. Innumerabilium, Patres sanctissimi!
& gravissimorum delictorum ac scelerum occasio,
prudentiſſima ista vestra ac prope divina sanctione
penitus ablata est, & Christianæ reip. gubernationi
sapientiſſime consultum. Accedet ad hæc utilis in
primis ac necessaria multorum in Purgatorij, Sancto-
rum Venerationis, Invocationis, Imaginum, &
Reliquiarum atque etiam Indulgentiarum ratione
abusum interdictio, qui rerum ipsarum pulcherri-
mam faciem inquinare atque turpare mirum in mo-
dum videbantur.

Alterâ vero pars, in qua de labenti ac prope ca-
denti ecclesiastica disciplina fulcienda erat agendum,
diligentiſſime etiam absoluta fuit, atque perfecta.
Eligentur in posterum ad ecclesiastica munera obeun-
da, qui virtute, non ambitione præsentent & quique
populi commodis, non suis inserviant; & prosint
potius quam præsent. Enunciabitur atque explanabi-
tur frequentius, & studiosius verbum Domini, om-
ni ancipiti gladio penetrantius.

Aderunt suis gregibus & invigilabunt Episcopi,
ceterique, quibus animarum cura commissa est; ne-
que extra creditam sibi custodiam vagabuntur. Nihil

cuiquam proderunt, aut ad impure & flagitiose vivendum, aut ad male & perniciose docendum privilegia, nullum sine pœna crimen, nulla sine premio virtus relinquatur. Pauperum & mendicantium sacerdotum multitudini optime provisum est: certe unusquisque, Ecclesie, statutoque operi, unde alii possit, adscribetur.

Avaritia, quo nullum vitium est tetrius, præsertim in domo Dei, ab ea omnino tollitur: gratis sacramenta omnia, ut par est, conferuntur. Ex una ecclesia plures, ex pluribus una, ut populi commodum & ratio postulabit, constituetur. Eleemosynarum questores (ut appellant) qui sua non que LESV-CHRISTI, querentes, magnum nostræ religioni damnum, magnam infamiam afferebant: ex omni hominum memoria (quod summæ felicitatis loco ponendum est) penitus evellentur. Hinc nostra præsens calamitas sumpsit exordium: hinc serpere infinitum malum, manareque in dies latius non desistebat, neque occurrere illi adhuc multorum Conciliorum cautionibus ac provisionibus potuit. Quamobrem quis non nisi sapientissimè factum dixerit, ut membrum hoc, in quo sanando diu ac multum frustra laboratum est, ne reliquo corpore noceret, excideretur.

Porro Deo cultus tribuetur purius & accuratius, atque ita qui ferunt vasa Domini, mundabuntur, ut ad sui imitationem alios trahant. In quo præclare illud fuit excogitatum, ut qui sacris essent iniriandi, iis moribus atque litteris in unaquaque ecclesia à prima ætate instituerentur, ut quoddam quasi virtutum omnium seminarium illud existeret. Iam vero provincialibus Synodis restitutis, Visitationibus ad popularium utilitatem, non ad querelam & sumptum renovatis: Traditi Pastoribus regendi suos, atque pascendi commodius facultate: Pœnitentia publica in usum renovata: Hospitalitatem ecclesiasticis hominibus, tum piis locis indicta: In Curatis sacerdotibus conferendis memorabili, ac pene celesti ratione constituta: Beneficiorum (ut aiunt) pluralitate sublata: Hereditaria sanctuarij Dei possessione prohibita: Modo excommu-

nicationibus imposito ac terminato : Primis iudiciis
 iis in locis , ubi lites oriuntur , assignatis : Singu-
 laribus certaminibus interdictis : Omnium homi-
 num ac sacrorum in primis luxurie , cupiditati , at-
 que licentie freno quasi quodam , quod excuti non
 facile possit , iniecto : Regibus ac Principibus sui
 muneris diligenter admonitis , aliisque rebus ho-
 iusmodi prudentissime sancitis : quis non videt ve-
 stras vos , P. P. optimi , hac etiam in re partes cu-
 mulatissime exsecutos ? Actum saepe est in supe-
 rioribus Conciliis de fide nostra explicanda , mori-
 busque corrigendis : sed nescio , an umquam dili-
 gentius , atque distinctius. Hic praesertim hoc biennio ,
 ex omnium populorum , ac nationum , in qui-
 bus Catholica religionis veritas agnoscitur , non
 solum Patres , sed Oratores habuimus. At quos
 viros ? Si doctrinam spectemus , eruditissimos ; si
 usum , peritissimos ? si ingenia , perspicacissimos ; si
 pietatem , religiosissimos ; si vitam , innocentissi-
 mos. Numerus is quoque fuit , ut , si praesentes
 Christiani orbis considerentur angustia , frequen-
 tissima haec omnium , quae antea fuerunt , Synodus
 appareat. Hic singula omnium vulnera detecta ,
 mores expositi fuere : nihil dissimulatum est , no-
 strorum adversariorum argumenta & rationes ita
 tractatae , ut eorum tum causa , non nostra , agi vi-
 deretur. Tertium nonnulla , atque etiam quartum
 discussa : summa saepe contentione certatum : eo sci-
 licet consilio , ut , quemadmodum igne aurum , ita
 quibusdam quasi luctationibus , veritatis vires ac
 nervi probarentur. Quae enim inter idem sentientes ,
 idemque spectantes , discordia potuit existere ?

Quae cum ita sint , licet optandum (ut initio di-
 cebam) summopere fuisset , ut una cum illis haec a-
 gerentur quorum potissimum causa tractata sunt : ab-
 sentium tamen etiam incolumitati atque saluti ita
 provisum est , ut alia ratione provideri , si adfuissent ,
 non potuisse videatur. Legant illi quae de fide nostra
 statuimus , ut Christianum hominem decet , humiliter :
 & , si lumen eis aliquod fulserit , ne faciem aver-
 ant : & , si vocem Domini audierint , corda sua non

obdurent. Ac si ad communem matris Ecclesie complexum, unde se illi distraxerunt, redire voluerint, clementiam sibi omnem ac misericordiam tribuendam non dubitent. Sed præcipua illa ratio est, P. A. dissentientes à nobis animos conciliandi: consentientes in fide atque officio retinendi: si, quæ hoc in loco verbi sancivimus, re ipsa in nostris ecclesiis præstentur. Leges etsi optimæ sunt, mutata tamen res est. Quid Hebræo populo Dei ipsius ore latae leges profuerunt? Quid Lycurgi legis Lacedæmonies; Solonis, Atheniensibus, ad libertatem retinendam, quam ob causam erant conscripserat, utilis atque attulere? Sed cur externa, atque antiqua nimis commemoro; Quæ ad bene beateque vivendum instituta atque præcepta ex unius Christi Domini nostri vita atque doctrina desiderare aut possumus, aut debemus? Quid item fuit à maioribus nostris omissum quod cum ad recte sentiendum, tum ad præclare agendum pertineret? Medicamentum quidem salutare compositum ac paratum iamdiu habemus: verum, si morbum debet expellere, sumendum est, ac per venas in omne corpus diffundendum. Poculo hoc salutis nos primum inebriemus, charissimi! & virg atque loquentes leges sumus & nomina quasi quædam ac regula, ad quam aliorum actiones & studia dirigantur: atque ita sibi unusquisque persuadeat, nihil è Christianæ reip. commodo ac dignitate successurum, nisi quantum in se sit, studiose præstiterit.

Id curandam nobis cum antea fuit & tum multo eris in posterum accuratius. Etenim, si magistri nostri ac Salvatoris exemplo facere prius debebamus, quam docere: postquam docuimus, quin faciamus, quæ esse poterit excusatio? Quis ferre nos ac pati poterit si, cum non surandum esse demonstraverimus, ipsi furemur? si, cum non mæchandam, mæchemur? Sanctos à sancto Concilio innocentes atque integros ab integritatis præceptis & innocentiæ? firmos in fide atque constantes à fidei nostre firmata doctrina discedere minime convenit. Ac tales quidem expectant nos populi nostri, qui nostrum iamdiu reditum suscipientes ea se ipsi ratione consolabantur, fore, ut
hanc

hanc temporis usuram maiori presentes studio sarciremus. Sed fiet id a vobis, ut spero, Patres sanctissimi, diligenter: & quemadmodum hoc in loco fecistis, ita etiam domi satis Deo atque hominibus facietis. Nunc (quod huius temporis est) Deo primum ipsi maximo atque immortalis, maximas atque immortales gratias & agamus & habeamus: qui non secundum peccata quae fecimus nos, neque secundum iniquitates nostras retribuit nobis: sed diem hunc latissimum, quem videre multi concupiverunt, nobis non solum videndum, sed etiam celebrandum, incredibili cum totius Christiani populi assensu atque approbatione, sua magna bonitate concessit. Pio deinde 17. summo nostro atque optimo Pontifici gratiae perpetuae ac singulares habende sunt: qui, cum primum beati Petri sedem ascendit, tanto Synodum hanc instaurandi desiderio exarsit, ut in eo suas omnes curas & cogitationes defigeret. Nuntios statim viros probatissimos ad indicendum illis nationibus atque Provinciis Concilium misit, pro quorum imprimis salute convocabatur. Hi Aquilonis partes prope omnes peragraverunt, rogarunt, obsecraverunt, obtestati sunt: tanta omnia atque amica promiserunt: atque id etiam egerunt, ut in Angliam traicerent: Legatos postmodum pietate ac doctrina praestantissimos, cum interesse illa Synodo, ut mirum in modum cupiebat, non posset, huc misit: ex quibus duos (quorum memoria in benedictione est) statuta die, tamen si nulli ferre Episcopi convenissent, hic esse voluit. Hi, atque additus eis paulo post tertius, novem menses, atque eo amplius, iustum ad Synodum instituendam Episcoporum numerum hoc in loco nihil agentes expectaverunt: eum interea nihil aliud Pontifex ipse aut ageret, aut meditaretur, quam ut Patres quam plurimi, quam optimi, & quam primum huc accederent; & Christiani nominis Reges omnes ac Principes suos huc Oratores mitterent: ut communi omnium voto atque consilio, communis hac causa gravissima omnium atque maxima tractaretur. Quid vero postea ex omni cura, sollicitudine, sumptibus praetermisit, quod ad Concilij huius amplitudinem, libertatem, &

commodum pertinere aliquo modo videretur? O singularem pastorem ac patrem nostrum pietatem atque prudentiam! o summam etiam eiusdem felicitatem, cuius auctoritate atque auspiciis iactatum hoc diu & agitatum Concilium constitit, & conquiescit! Te Paulum III. te Iulium, mortuos appello: quamdiu, quantoque studio videre, quod nos videmus, exoptastis? quot in eam rem sumptus, quot labores insumpsistis? Quamobrem vere tibi atque ex animo, Pater sanctiss. ac beatus. gratulamur, quod tantam tibi letitiam, tantam tuo nomini laudem (id quod maximum divine in te benevolentiae argumentum est) Dominus reservavit: quem nos precibus omnibus ac votis supplices oramus, ut te nobis incolumem, pro Ecclesiae suae sanctae commodo atque ornamento, & quam citissime reddat, & quam diutissime conservet. Serenissimo etiam Imperatori gratias agere, & gratulari iure optimo debemus. Ille potentissimorum Caesarum, qui propagandae Christianae religionis miro quodam desiderio fligrarunt, animum, ut locum, referens, urbem hanc ab omni periculo liberam conservavit, & nos ut tutam tranquillamque pacem traheremus, sua vigilantia perfecit: magnamque nostris animis securitatem, assidua trium suorum Legatorum summorum utrorum praesentia, ac prope pignore attulit. Ille de nostris his rebus pro sua eximia pietate sollicitus mirifice fuit.

Ille à se atque à nobis dissentientes homines, ex obscurissimis, in quibus versantur, tenebris eruere, atque ad sanctae huius Synodi clarissimam lucem adspiciendam adducere, maxime opere laboravit. Regum praeterea Christianorum ac Principum in Concilio hoc amplissimis suis legationibus ornando, & suos vestrae auctoritati fasces submittendo, pia maxime voluntas grata nobis memoria prosequenda est. Jam vero quis est, illustriss. Legati & Cardinales, qui se vobis debere plurimum non fateatur? Vos, nostrarum actionum duces optimi, ac moderatores exististis. Vos, ne nostra aut in dicendo, aut in decernendo libertas violari aliqua ex parte videretur, incredibili patientia ac diligentia cura:

stis. Vos nulli corporis labori, nulli animi contentionem pepercistis, ut ad optatum res exitum, quod alij multi vestri similes frustra tentauerunt, quamprimum perduceretur. In quo precipuam quamdam ac propriam letitiam habere tu, MORONE illustriss. atque ornatissime, debes: qui, cum vigesimo abhinc anno primum praeclaro huic aedificio lapidem posueris, extremam nunc manum post alios multos huic operi architectos adhibitos, feliciter, pro summa tua ac prope divina sapientia, impones. Factum hoc tuum egregium ac singulare omnium sermone perpetuo celebrabitur, neque ulla unquam aetas de tuis his laudibus conticescet. Quid de vobis dicam, Patres, sanctiss. quam bene de Christiana republi. vestris his praestantissimis actionibus meruistis? quanta vestrum uniuscuiusque nomini commendatio, quanta gloria à Christiano populo universo tribuetur; Vos vere Patres, vere Pastores & agnoscent omnes, & predicabunt: vobis suam unusquisque vitam atque salutem acceptam libentissime referet. O diem illam populi nostris iucundissimam atque latissimam, in qua primum revisere illis nos, atque amplecti à templi Domini aedificatione redeuntes contigerit?

Sed fac, tu Domine Deus noster, ut tam eximie de nobis opinioni egregis factis respondeamus & semen hoc, quod in agro tuo seminavimus, uberem fructum afferat, fluatque ut ros eloquium tuum: atque, quod fore aliquando pollicitus es, fiat temporibus nostris, ut unum sit omnium ovile, & unus pastor, atque is potissimum PIVS IV. in tui nominis gloriam sempiternam. Amen.

Nomina, cognomina, Patrie, Tituli & dignitates Legatorum & aliorum Patrum, Oratorum & Theologorum omnium qui ad Sacrosanctam Oecumenicam Synodum Tridentinam ab exordio illius an. 1545. ad finem usque 1563. presuerunt, sederunt aut interfuerunt.

QUIA hinc (Lector amice) quotquot Tridentinū hoc illustrarunt Concilium quantum potuimus (nos enim plurimos adhuc desiderari nostramque fugisse diligentiam non diffitemur) tibi ob oculos subijcimus, quorum rarissimi qui omnibus totque sessionibus huius Concilij tam diutina & interrupta temporum & Pontificum serie celebrati adesse potuerint: alij verò vni vel pluribus sessionibus vnus tantum alterius aut conuocationis seu resumptionis illius adfuerunt: distincto conuentus illius Sacrosancti integro tempore in tres conuocationes sub tribus Romanis Pontificibus Paulo III. Iulio III. & Pio IV. tribus cuiuslibet Patrum, Oratorumve, ac Theologorum nomini appositis subiectisque litterarum alphabeti elementis A. B. & C. quo quisque Concilij tempore seu sub quo Pontifice interfuerit tibi significandum putauimus. Quorum ergo subiectam hinc videbis nomini litteram A. vni vel pluribus seu omnibus decem primis Sessionibus sub Paulo III. à 13. Decembris 1545. ad 2. Iunij 1547. habitis eos interfuisse indicamus: quibus verò litteram B. subijcimus, sub Iulio III. vni vel pluribus sequentium sex Sessionum vel omnibus à 1. Maij 1551. ad 18. Aprilis 1552. Eos adfuisse signum est: quos verò nouem sequentibus Sessionibus vltimis sub Pio IV. à 18. die Ianuarij 1562. ad 4. Decembris 1563. celebratis, aut earum cuiuslibet vni aut alteri presentes fuisse nouimus, subiecta sequenti littera C. notauimus. Iis autem qui Concilij conclusioni interfuerunt ac subscripserunt hoc signum †. Patribus; aliis vero seu Oratoribus seu Theologis &c. Stellulam * subijcimus & addidimus, Cæterum hinc

qui Conc. Trid. interfuerunt.

legitimum, quo quisque sederit ordinem, non ad eò exacte obseruare potuimus, cum quod vix ipso in Concilio (Oratoribus vt plurimum, aliisque inuicem de loco contendentibus) certus potuerit assignari: cum etiam quòd mihi planè non perspecta vel cuiusque dignitatis & sedis ratio, vel antiquitas electionis cuiuslibet Patrum (quippe quæ à variis variè referatur) quam non nisi vel Romanis ac cuiuslibet sedis perspectis discussisque tabulis certò deprehendas. Quare sicut in ipso Concilio, sic & hìc nulli detractum volo. Tu Lector amice his vttere, bonique consule: sique aliter rectiusque sapias quàm hic à nobis positum sit, errantem moneas & emendes.

Legati & Nuntij Apostolici Sacrosancti Concilij Præsides.

Ioannes Maria de Monte Arerinus Episcopus Cardinalis Prænестinus, creatus 1536. 20. Decembr. postea Electus Pontifex Max. Julius III. dictus die 8. Febr. 1550. obiit Romæ 1555. 28. Martij ætat. suæ 66. Legatus & Præsès Concilij. A.

Marcellus Ceruinus Politianus Cardinalis Presbyt. S. Crucis creatus 11. Decembr. 1539. postea Pontif. Max. Marcellus II. electus 9. April. 1555. obiit. Romæ die 30. eiusdem mensis & anni S. Concilij. Legatus & Præsès. A.

Reginaldus Polus Cantuariensis, Cardinal.

tunc Diaconus S. Mariz in Cosmedin, creatus 20. Decembr. 1536. obiit Londini 16. Nouembris 1558. ætat 58. Legatus & Præsès Concilij. A.

Marcellus Crescentius Romanus, Cardinalis Presbyt. S. Marcelli, creatus 31. Maij 1542. obiit Veronæ 1. Iunij 1552. Legatus & Præsès Concilij. B.

Sebastianus Pighintus Regiensis, Archiepiscopus Sipontinus elect. 30. Maij. 1550. deinde Cardinalis creatus seu proclamatus die 30. Maij 1552. obiit Romæ die 1. Decemb. 1553. ætat. 53. Fuit Nuncius Apostolicus & Concilij Præsès. B.

Aloysius Lippomanus Venetus, Episcopus

Nomina eorum.

Veronenſis, electus 28. Septembr. 1538. obiit Romæ 15. Aug. 1559. ætat. 63. Fuit & Nunciuſ Apoſt. & Præſes Concilij. B.

Hercules Gonzagua Manticanuſ. S. R. E. Preſb. Cardinalis tit. S. Mariæ Nouæ, creatuſ die 3. Maij 1527. obiit Tridenti die 2. Martij 1563. Legatuſ & Præſes Concilij: Sepultuſ Mantuæ. C.

Fr. Hieronymuſ Seripandus Neapolitanuſ, ex Ordine Heremit. S. Auguſtini S. R. E. Preſbyt. Cardinalis tit. S. Suſannæ, Archiepiſc. Salernitanuſ, creatuſ 26. Febr. 1561. obiit Tridenti 17. Martij 1563. ætat. 70. Legatuſ & Præſes Concilij. C.

Ioanneſ Moronuſ Mediolanenſiſ, S. R. E. Cardinaliſ Epicoſcuſ Præneſtinuſ, creatuſ 26. Februar. 1542. die 31. Maij, in locū Cardinaliſ Mantuani defuncti Legatuſ & Præſes miſſuſ 13. Apr. 1563. obiit Romæ die 1. Decembr. 1580. ætat. 72. Sepultuſ ad Mineruæ ædem Prædicatorum. C. †.

Stanilauſ Hoſiuſ Vuarmienſiſ Ciuiſ &

Epicoſcuſ ac Preſbyter S. R. E. Cardinaliſ S. Laurentij in pane & perna, creatuſ 1560. obiit Capranicæ 5. Auguſti 1579. ætat. 76. Sepultuſ ad S. Mariæ trans Tyber. Legatuſ & Præſes Concilij. C. †.

Ludouicuſ Simonetta Mediolanenſiſ, S. R. E. Preſbyter Cardinaliſ S. Cyriaci in Thermiſ, creatuſ 1560. Epicoſcuſ Piſaurenſiſ. Obit Romæ 30. Aprilis 1568. Sepultuſ ad S. Mariæ Angelorum. Legatuſ & Præſes Concilij. C. †.

Marcuſ Sitthicuſ Comes de Altaëmiſ Germanuſ, S. R. E. Diaconuſ Cardinaliſ S. S. XII. Apoſtolorum, creatuſ 1560. 26. Eebruar. obiit 1595. die 15. Februar. ætat. 63. Romæ, Sepultuſ ad S. Mariæ trans Tyberim, Legatuſ & Præſes Concilij. C.

Bernarduſ Nauageruſ Venetuſ, Epicoſcuſ Veronenſiſ ac S. R. E. Cardinaliſ Preſbyter tit. S. Nicolai inter imagineſ, defuncto Cardinali Legato Seripādo ſuſſectuſ & miſſuſ 2. April. 1563. obiit Veronæ die 25. Iunij 1565. æt. 59. Sepul-

qui Conc. Trid. interfuerunt.

tus in Cathedrali: Legatus & Præses Concilij. C. †.

S. R. E. Cardinales non Legati.

Christophorus Madruzius, liber Barocius & Episcopus Tridentinus, S. R. E. Cardinalis Presbyt. S. Cæsarii, creatus 31. Maii 1542. & proclamatus 19. Decembr. 1544. dein Episc. Portuensis, obiit Tyburri die 5. Iulij 1578. ætat. 66. Sepultus Romæ in saccello gentilitio S. Onuphrij A. B.

Petrus Pacheco Hispanus, Episcopus Giennensis S. R. E. Cardinalis Presbyter S. Balbinæ, creatus dum esset in Concilio die 16. Decembr. 1545. Obiit Romæ die 4. Martij an. 1560. A.

Carolus à Lotharingia Guyfianus Gallus, Archiepiscopus Rhemensis S. R. E. Presbyter Cardinalis tituli S. Apollinaris, creatus 27. Iulij 1547. Abbas Cluniacensis. Obiit Auenione 26. Decembr. 1574. ætat. 50. C. †.

Ludouicus Madruzius, Liber Baro, Germanus Tridentinus ciuis &

Episcopus, Christophori Cardinalis Nepos, S. R. E. Diaconus Cardinalis S. Callixti, creatus 26. Febr. 1561. postea Episcopus Tusculanus. Obiit Romæ die 2. April. 1600 ibidem cum Patruo Sepultus C. †.

Oratores sers Principum Legati.

Oratores Casarei.

Didacus de Hurtado de Mendocça Hispanus, Dux III. de Infantadgo & Santillana Caroli V. Imperatoris Orator 1546. A.

Franciscus Alvarez de Toledo Comes de Orpesa Prior Reconuallensis eiusdem Caroli V. Imperat Trident. Orator 1546. cum Mendocça, & 1551. cum Monfortio, A. B.

Hugo Comes de Montfort & de Rotenfels Germanus, eiusdem Caroli V. Imperat. Trident. Orator cum Toletano 1551. B.

Guillelmus de Pietauia Belga, Archidiaconua Campaniæ, eiusdem Caroli V. Imperat. vt Belgij Principis Orator Trident. cum Toletano & Montfortio 1551. B.

Antonius de Muglitio Morauus, Archiepiscopus Pragensis Ferdinādij

Nomina eorum

Imperatoris Orator 1562. recept. 30. Iunii 1546.
C. †. obiit 15.. A.

Georgius Drascouitius Croatus, Episcopus quinque ecclesiensis eiusdem Ferdinandi Imperatoris Regnique Hungarici Orator cum Muglitio an. 1562. C. †.

Sigismundus à Tunn Tridentinus Comes eiusdem Ferdinandi Imperat. cum Muglitio & Drascouitio Cæsareus Orator Trident. 1562. C. *.

Regis Christianissimi Galliarum Oratores.

Petrus Danes Parisinus, Suzennarum Praepositus Principis Delfini Francisci II. postea Praeceptor ac Episcopus Vaurensis, Francisci I. Regis Francor. Tridentinus Orator 1546. A. C. †.

Iacobus Deligneris Gallicus tertiae Inquisitoriarum Senatus Parisiensis Classium Praeses ac postea Insulatus Praeses ibidem, eiusdem Regis Francisci I. cum Danesio Trident. Orator 1546. obiit Parisiis 1556. xi. Augusti. A.

Claudius d'Urfé Gallicus, Forensium Praefectus, eiusdem Regis Francisci I. cum Danesio & Deligneris Trident. Orator

Iacobus Amiot Melodunensis tunc Abbas Bellozanensis, dein Episcopus Altissiodorensis magnus Franciae Eleemosinarius: Regis Franc. Henrici II. nomine die Sept. 1551. Tridenti comparuit: obiitque 1593. B.

Ludouicus de Sainc Gelais dominus de Lansac Caroli IX. Regis Francorum Trident. Orator 22. Maij. 1562. receptus cum sociis sess. 20. die 4. Iunij 1562. C.

Reginaldus du Ferrier Gallus, Parisi. Senatus Inquisitoriarum Classium Praeses, eiusdem Regis cum precedenti Trident. missus receptusque Orator 1562. C.

Guido du Faur Dominus de Pibrac Tolosanus Index Major & Ciuis, deinde Senatus Parisiensis Praeses insulatus, eiusdem Regis cum duobus precedentibus Trident. Orator. missus & receptus 1562. C.

Regis Romanorum Oratores.

Franciscus de Castella to Tridentinus Regulus & Capitaneus, Ferdinandi Regis Romanor.

qui Conc. Trid. interfuerunt:

rum Orator 1545. Sess. 1546. A.

I. A.

Antonius Quieta I. V. D. Eiusdem Ferdinandi Regis Romanorum cum Franc. Castelalto Orator Trident 1545. Sess.

I. A.

Volphangus Comes à Salm Episcopus Passauiensis Ferdinandi Regis Roman. Trident Orator 23. April. 1545. à Spodano notatus. A.

Federicus Nausea Biancicampianus Germanus, Episcopus Viennensis Regis Romanorum Ferdinandi Tridentinus Orator 1551. die 1. Septem. Sess. XI. receptus B.

Paulus de Gregorianis Hungarus, Episcopus Zagabriensis, eiusdem Regis Romanorum Ferdinandi cum Nausea missus receptusque Orator Trident. Sess. XI. die 1. Sept. 1551. B.

Oratores Regum Portugallia.

F. Hieronymus Oleaster Lusitanus, Ord. Prædicatorum Ioannis III. Regis Orator Trident. 1546. obiit 1563. A.

F. Georgius à Sancto Iacobo Lusitanus, Ord. Prædicat. eiusdem Ioannis III. Regis cum Oleastro Orator Trident.

Iacobus Sylua Lusitanus, eiusdem Regis Ioannis III. Orator Trident. 5. Martij 1552. receptus. B.

Iacobus Gouea Lusitanus, S. Th. D. eiusdem Regis cum Sylua Tridenti receptus Orator 1552. 5. Martij. B.

Iacobus Paëz V. I. D. Lusitanus, eiusdem Regis cum Sylua & Goueano Trid. receptus Orator 5. Mart. 1552. B

Fr. Gaspar Casulius Lusitanus, ex Ord. Hieremit. S. Augustini Archiepiscopus Funchiænsis Indiar. Insul. de Madera, Ioannis III. Regis Lusit. Orator Trident. 1552. B. C. †.

Ferdinandus Martinez Mascareñas Lusitanus, Sebastiani Regis Orator Trident. 9. & 26. Febr. 1562. receptus. C. *

Orator Regis Poloniae
Valentinus Herbutus Polonus, Episc. Presmissiensis Sigismundi Regis Polon. Orator Trident. recept. 23. Octobr. 1562. C. †.

Oratores Cæterorum Principum.

Augustinus Malignatus è Candello Italus Vercellensis, I. V. D. &

Nomina eorum

Senator Taurinensis, postea Episcopus Trinicanus ac Bertinoriensis, Ducis Sabaudiae Orator 1552. B.

Marcus Antonius Bobba Casalensis, Episcopus Augustensis Pedemont. Ducis Sabaudiae Emanuelis Philiberti Orator Trident. recept. 31. Ianuarii 1563. C. †.

Ioannes Strozzi Florentinus, Cosmi Magni Etruriae Ducis Orator Trident. receptus 18. Martii 1562. C.

Hieronymus de Goddis Florentinus, Episcopus Cortonenfis, eius Cosmi Ducis Etruriae, loco Strozzi, Orator Trident. recep. 24. Iulii 1563. C. †.

Matthaeus Dandalus Eques Venetus; Venetorum Domin. Orator Trident. recept. 19. April. 1562. C.

Nicolaus de Ponte Eques & Doctor Venetus, postea Venetorum Dux, Venetens. Domin. Orator Trident. cum Dandalo recep. 19. April. 1562. C. *.

Augustinus Paungarter Monacensis, I. V. D. Alberti Ducis Bauariae Orator Trident. recept. 26. Iunii 1562. C. *.

Melchior Lussi Eques Auratus Heluetius, septem Cantonum Heluetiorum Catholicorum Orator Trident. receptus 20. die. Martij 1562. C. *.

Andreas Duditius Sbardellatus Episcopus Trininiensis Praelatorum & Cleri Hungariae Orator & Procurator Trident. recept. die 7. Apr. 1562. C. †.

Fr. Ioannes Colosvarinus Hungarus, Ordinis Praedicatorum, cum Duditio Cleri Praelatorumque Hungariae Procurator & Orator recept. 7. April. 1562. C. †.

Fr. Ioachimus Abbas Valdensis Benedictinus Monasterii loci Heremitarum, Procurator & Orator Cleri & Praelatorum Heluetiorum Trident. recept. 19. April. 1562. C. †.

Fr. Martinus Rojas de Portarubio, Equesstris Ordinis Militensis & eiusdem Ordinis Magistri Orator Trident. receptus Martii. 1563. C. †.

Oratores Brandenburgenses.

Christophorus de Strafsen I. V. D. Brandenburgensis Marchionis Orator Trid. receptus Sess.

qui Cond. Trid. interfuerunt.

13. die 11. Oct. 1551. B.
Ioannes Hofmannus,
eiusdem Marchionis
Brandeburgici cum
Strassen Orator recep-
tus Trident. Sess. 13.
11. Oct. 1551. B.

Oratores Regis Hispaniarum.

*Extra ordinem aliorum Oratorum hic subi-
cimus Oratores Hispania: quia & extra or-
dinem federunt in Con-
cilio iuxta Episc. Telef-
senum Concilij Secreta-
rium; ne locum à Cæ-
saris Oratoribus pri-
mum, Gallis deturum &
occupatum vel sic ces-
sisse viderentur.*

Franciscus de Vargas
Hispanus Regis Hispan.
Orator Romæ & Bono-
niæ die 16. Ianu. 1547.
comparuit cum Martino
Velasquez Caroli V. no-
mine. A.

Franciscus Ferdinandus
d'Aualos Hispanus,
Marchio Pescariæ, in-
subrium Mediolanique
Prorex, Philippi II. Re-
gis Hispaniarum Orator
Trident. recep 16. Mar-
tij 1562. vnde reuocatur
exeunte anno eodem
1562. C.

Claudius Ferdinandus
Vegil de Quiñones His-
panus, Comes de Luna,

loco Pescariæ Marchio
Orator eiusdem Philippi
II. Regis Trident.
recept. 21. Maij. 1563.
vbi& absoluto Concilio
obit 20. Decembr.
1563. C.

*S. Imperij Electores &
Principes Archie-
piscopi.*

*Fuerunt & alij Ora-
tores plurimi aliorum
Principum, Ciuitatum,
ditionumque Eterodoxo-
rum & Protestantium,
scil. Saxones Vitember-
genses, Argentinenses &
alij sub Iulio III. quos
hic consulto omitimus.*

Sebastianus ab Hau-
senstein. Heflus Archie-
piscopus Princeps Ele-
ctor. Moguntinus, ele-
ctus die 17. Octobr.
1547. Tridentum venit
ad Concil. die 1. Sep-
tembris 1551. ; indeque
recessit die 21. Martij
1552. obiitque Mogun-
tis 1555. B.

Ioannes, IV. Comes ab
Isenburg, ex Canonico
electus 1547. Archie-
piscopus Treuirensis &
Princeps Elector die 20.
Aprilis, Tridentumque
venit ad Concilium cum
Moguntino die 1. Sep-
tembr. 1551. indeque
in ditionem suam re-
cessit 16. Februar. 1552.

Nomina eorum:

obiit quæ ad 17. Aprilis 1556. B.

Adolphus III. ex Comitibus à Schauvenburg, ex Præposito Leodiensi & Coadjutore Colon. electus ac receptus die 25. Ianuarij 1547. Archiepiscopus Princeps & Elector Coloniensis dejecto iam à Sede sua Hermanno de Veda ad Lutheranos transfuga die 16. April. 1546. Trident. ¶ venit ad Concil. die 10. Octobr. 1551. indeque in ditiones suas reuersus die 21. Martij 1552. obiit 1556. B.

Patriarsha.

Marcus Antonius Elius Iustinopolitanus, Patriarcha Ierosolymitanus à Paulo III. 1548. creatus, Tridentum peruenit 28. Octobr. 1561. obiit. 1576. æt. suæ 70. C. †.

Daniel Barbarus Venetus, Patriarcha Aquilegiensis, à Iulio III. 1550. creatus, Trident. peruenit 14. Ianuar. 1562. obiit que Venetiis. 1570. C. †.

Ioannes Triuisianus Venetus, Patriarcha Veneticarum à Pio IV. die 15. Febr. 1560. creatus. Trident. peruenit 28. Ianuar. 1562. obiit.

que Venetiis die 5. Augusti. 1550. ætat. 88. C. †.
Archiepiscopi.

Antonius Filholi de Ganaco Gallus, Archiepiscopus Aquensis elect. 1541. obiit 1550. die 26. Decembr. A.

Saluator Alepus Sardinus, Archiepisc. Turritanus in Sardinia A. B.

Iacobus Cauchus Venetus Archiepisc. Corycensis. A.

Franciscus Bandini Senendis ciuis & Archiepiscopus electus 1529. 7. Apr. obiit 1588. A.

Ioannes Michaël Saracenus Neapolitanus, Archiepiscopus Materanus & Acheruntinus electus 1531. die 3. Iulij, obiit Cardinalis Episc. Sabinensis die 27. April. 1563. A.

Fr. Sebastianus Leccauella Græcus Chiensis, ex Ordine Prædicat. Archiepiscopus Pariensis & Naxiensis elect. 1540. obiit 15. Nouemb. 1566. æt. 55. A. C. †.

Olaus Magnus Gothus Archiepiscopus Vpsalensis electus 1544. obiit 15. . . A. B.

Petrus Tagliavia Siculus, Archiepisc. Pannonormitanus elect. 1541.

qui Conc. Trid. interfuerunt.

obiit an 15... A. B.

Robertus Vaucoph;
dictus & Venantius, Sco-
tus, Archiepiscopus
Armachanus & Hyber-
niae Primas; electus 1541.
obiit an 1551. A.

Andreas Cornaro Ve-
netus Archiepisc. senior
Spalatrensis elect. 154...
obiit 15... A.

Ludouicus Chierega-
tus Vicentinus Archie-
piscop. Antibarensis in
Sclauonia electus 154...
obiit 15... A.

Ioannes Brunus de Of-
chinio Macedo, Regni
Seruiae Primas, Archie-
piscopus Antibarensis,
electus 15. Iunij. 1551.
obiit 15... B. C. †.

Fr. Baltazar Heredia
Sardus, ex Ord. Prae-
dicat. Archiepiscopus
Calaritanus, elect. 1550.
obiit 15... B.

Petrus Guerrero His-
panus, Archiepisc. Gra-
matensis, electus 1546.
die .. Octobr. obiit 15...
B. C. †.

Macarius Chienfis Græ-
cirius Archiepisc. Tessa-
lonicensis, facta fideipro-
fessione. & submissione
cum Latinis admissus
1551. B.

Ferdinandus Annius
Neapolitan. Archiepisc.
Amalphitanus 21, Oct,

1530. electus, obiit Episc.
Bouinensis, Caietæ an.
1565. C. †.

Petrus Eandus Venetus
Archiepisc. Cretensis, ele-
ctus 1535; die... Martij
obiit 15... C. †.

Petrus Antonius de
Capua Neapol. Archie-
pisc. Hidruntinus electus
22. die Martij 1536. obiit
1579. C. †.

Marcus Cornaro Ve-
netus Archiepisc. Spala-
trensis electus 1536. obiit
an. 15. C. †.

Antonius Altrouitus
Florentinus Ciuis & Ar-
chiepiscopus 16. Martij
1548. electus, obiit 28.
Decembr. 1573. æt. 52.
C. †.

Cæsar Cibo Ianuensis,
Archiepisc. Taurinensis,
elect. 20. Iulij. 1548.
obiit Tridenti. 26. De-
cembr. 1562. C.

Paulus Emilius Verala-
lus Romanus, Archie-
pisc. senior Rossanensis,
electus 12. April 155...
obiit Episc. Caputaquen-
sis senior ad 1574. C. †.

Ioannes Baptista Ca-
stagna Romanus, Ar-
chiepisc. junior Rossa-
nensis electus 1553. die
3. Martij, obiit Summus
Pontifex Urbanus VII.
dictus, die 27. Sept.
1590. C. †.

Nomina eorum

Ioannes Baptista de
Vrsinis Romanus, Ar-
chiepisc. SanctæSeuerinæ
1554. electus, obiit 15.
Febr. 1566. C. †.

Ludouicus Beccatellus
Bononienfis, Archiepisc.
Ragufinus, elect. 17.
Septemb. 1555. obiit
Prati Etruriæ die 17.
Octobris an. 1572. ætat.
72. C. †.

Mutius Calinius Bri-
xiensis, Archiepisc. Zade-
renfis, electus 27. Iunij.
1555. obiit æt. 15.. C. †.

Sigismundus Sarrace-
nus Neapolitanus, Ar-
chiepisc. Materanus &
Acheruntinus elect. 20.
Febr. 1557. obiit Materæ
7. Ianuarii 1585. æt. 56.
C. †.

Antonius Paraguez de
Castilegio Hispanus, Ar-
chiepisc. Calaritanus,
electus 1558. die...obiit
15... C. †.

Fr. Iulius Pauzeius
Brixienfis, ex Ord. præ-
dicat. Archiepisc. Sur-
rentinus, electus 21. Iu-
lij 1559. obiit 1571. die..
Febr. C. †.

Fr. Bartholomæus Fer-
nandez de Valle, vulgò
dictus de Martyribus,
Lusitanus Verdellenfis,
Archiepisc. Bracharenfis,
elect. 27. Ianuar. 1559.
obiit 1590, 16. Iulij

ætat. 76. Vianæ. C. †.

Fr. Augustinus Selua-
go Ianuensis ex Ordine
Prædicatorum, Archie-
pisc. Ianuensis, electus
17. April. 1559. obiit.
1567. 30. Sept. C. †.

Philippus Mocce-
ngo Venetus, Archie-
pisc. Nicosiensis Re-
gni Cypri Primas, die..
Martij 1560. electus,
obiit 15... C. †.

Guillelmus D'Auan-
son Gallus, Archiepisc-
copus Ebredunensis ele-
ctus 1560. obiit 1600,
die 6. Iulij. C. †.

Antonius Cauchus Ve-
netus Archiepisc. Corcy-
renfis, electus 1560.
obiit 15... C. †.

Germanicus Bandini
Senensis, Archiep. Co-
rinthiorum & Coadju-
tor Senensis elect. 19.
Iunij 1560. obiit æt. 36.
ad 1574. C. †.

Moreus Antonius Co-
lomna Romanus, Archi-
episcopus Tarentinus,
electus 14. Iunij 1560.
obiit Archiepisc. Saler-
nitanus die 24. April.
1589. C. †.

Fr. Gaspardus de Fosso
Cosentinus, ex Ordinis
Minimorum S. Francisci
de Paula Generali Ar-
chiepiscopus Rhegienfis
electus 17. Iulij 1560.

qui Conc. Trid. interfuerunt.

obiit 28. Decembr. 1588.
æt. 92. C. †.

Antonius de Muglitis
Morauus, Archiepiscopus
pragensis, electus
die 5. Seprembris 1561.
Oratorque Cæsareus.
obiit 15... C. †.

Maximus de Maximis
Romanus, Archiepiscopus
Amalphanus, electus
17. Martij 1561. ab-
dicauit. 1564 & obiit
15... C. †.

Gaspar Ceruantes
Gaëtanus, Hispanus,
Archiepiscopus Messanen-
sis, electus 19. Nouembr.
1561. obiit 21. Octobris
1575. ætat. 64. C. †.

Fr. Leonardus de Ma-
rinis lanuensis ex Ordine
prædicat. Archiepiscopus
Lancianensis, electus
26. Februar. 1562. obiit
15. Martij 1573. C. †.

Fr. Octavianus preco-
nius Siculus, ex Ord.
Minorum, Archiepiscopus
normitanus elect. 14.
Martij 1562. obiit 18. lu-
lij an. 1568. C. †.

Nicolaus de Peleuë
Gallus Archiepiscopus Seno-
nensis electus 1562.
postea Cardinalis obiit
27. Martij an 1594. C. †.

Fr. Antonius Iustinia-
nus Græcus Chiensis, ex
Ordine Fratrum prædi-
cat. Archiepiscopus Na-

xienfis electus 1562.
obiit 15... C. †.

Antonius Puteus Ni-
ciensis, Archiepiscopus
Barenfis, electus die 16.
Decembris 1562. obiit
Romæ die 14. Iulij an.
1592. C. †.

Episcopi Leonis. X.

Marcus Vigerius Saon-
nensis Episcopus Senogal-
liensis electus sub Leone
X. 1513. obiit ad 1555. A.

Vincentius Nicosantius
Fanensis Episcopus Arben-
sis elect. 1514. C. †.

Ioannes Franciscus de
Flisco Genuensis Episcopus
Andriensis elect. 1517.
die 13. Nouemb. obiit.
1565. C. †.

Philippus Roverella,
ferrariensis Episcopus
Asculanus elect. 1518. 3.
Sept. obiit Romæ 1550.
A.

Robertus de Croy Bel-
ga Episcopus Camera-
censis elect. 1519. obiit
die 31. Augusti 1556. A.

Ioannes Thomas de
Sancto Felicio Neapoli-
tanus Episcopus Cauen-
sis electus 14. Martij
1520. obiit Episcopus Venu-
sinus die 6. martij 1585.
ætat 96. A. C. †.

Benedictus Lucensis
Episcopus Acciensis ele-
ctus 1521. die 16. Oct.
obiit 15... A.

Nomina eorum

Thomas Campegius
Bononiensis Episcopus
Feltrensis electus 27.
Maij 1520. obiit Romæ
11. Ianuar. 1564. ætat.
72. A. B.

Episcopi Adriani VI.

Quintius de Rusticis
Romanus Episcop. se-
nior militensis electus
sub Adriano VI. die 17.
Iulij 1523. cessit 1541.
dein regressus obiit 1. 62
A. C. †.

Episcopi Clementis VII.

Gutiere Vargas de
Carauajal Madritensis,
Episcopus Placentinus
electus 1521. obiit 1559.
die 7. April. æt. 54.
B.

Lucas Bizantius de
Catharo Episc. Catha-
rensis electus sub Cle-
mente VII. die 8. Iulij
1524. obiit 12. Octobris
die... anni 1565. C. †.

Antonius de Numaj
Forolinienſis Episcopus
Æternienſis electus 24.
Decembr. 1524. obiit
1568. A.

Cathalanus Triuulrius
Mediolanensis, Episco-
pus Placentinus elect. 3.
Maij 1525. obiit, 1559.
A.

Hieronymus Theo-
dolis Foroliuiensis Episcopus
Gaditanus electus
1527, obiit 15... A.

Ioannes Lucius Sta-
phileus Illyricus Episco-
pus Sibinicensis electus
1527. obiit 151..... A.

Marcus Antonius
Campegius Bononien-
ſis Episcopus Grosseta-
nus electus 1527.....
obiit die 6. Maij 1553.
A.

Aloysius Pisanus Ve-
netus Episc. Patavinus
elect. 1528. obiit 1570.
die 31. Maij S. R. B.
Cardinalis creatus à
pio IV. 15 C. †.

Hieronymus Fosca-
rus Venetus Episcopus
Torcellanus elect. 16.
Maij 1528. obiit. 1563.
æt. 57. die 2. Iunij. A.

Marcus Antonius de
Cruce Ciuis & Episcopus
Tyburtinus electus an.
1528. 17. Ianuarij, obiit
1563. A.

Guillelmus du Prat,
Gallus Episcopus Cla-
romontanus electus die
16. Febr. 1528. obiit
1561. A. B.

Alexander Picolomi-
nius Senensis, Episcopus
Pientinus electus die 29.
Nouembr. 1528. obiit
1563. A. C.

Fr. Dionysius Zanne-
tinus Græcus ex Ordine
Minorum de Obseruan-
tia, Episcopus Chironen-
ſis & Melopotamenus,

qui Conc. Trid. interfuerunt.

electus die 27. Augusti
anni 1529. obiit 15...
A. B. C. †.

Marcus Aligerius de
Colonna Reatinus ci-
uis & Episcopus electus
27. Augusti 1529, obiit
6. Octobr. 1555. æt. 63. A.

Braëtius Martellus Flo-
rentinus Episcopus Fe-
sularum electus 3. Iunii
1530. obiit Episc. Ly-
ciensis 1564. æt. 98. A.

Còriolanus Martyra-
nus Neapolitanus, Episcopus S. Marci, elect. 3. Iunii 1530. obiitque 1557. A.

Henricus Loffredus
Neapolitanus, Episcopus Caputaquensis elect. die 18. Decembris an. 1531. obiit Trident. in ipso Concilio 1547. A.

Ioannes Baptista Cam-
pegius Bononiensis, Episcopus Majoricensis elect. 6. Febr. 1532. obiit 7. April. 1583. æt. 76. A. B.

Hieronymus Vida
Cremonensis, Episcopus Albenfis electus 6. Febr. 1532. obiit die 27. Septembr. 1566. A.

Alexander de Vrsis
Bononiensis Episcopus
Amoniensis elect. 1532.
obiit Romæ 21. Iulij
1561. Episc. Iustinopo-
lit. A.

Gabriel Le Veneur

Gallus Episcopus Ebrofi-
censis electus 1532. obiit
die 16. Maij 1574. C. †.

Guillelmus Barton
ex Comitibus demont-
bas Gallus Episcopus
Lectorensis electus 1532.
obiit ad 1590. C. †.

Eliseus Theodinus Ar-
pinas, Episcopus Soranus
electus 24. April. 1534.
obiit post 1561. A.

Petrus Vorsius Ger-
mannus Belga Episcop.
Aquensis Montifferrati
electus 20. Febr. 1534.
obiit 1549. A.

Augustinus Zannettus
Bononiensis Episcopus
Sebastiensis electus 12.
Martij 1534. obiit 6.
Febr. 1549. A.

Richardus Pates Anglus
Episcopus Vvignoniensis
electus 1534. obiit ad
1559. A. B.

Episcopi Pauli III.

Iacobus Cortoz è pra-
to Romanus Episcopus
Vasionensis electus 1535.
obiit patriarcha Alexan-
dr. post 1570. A.

Fr. Baltazar de Heri-
dia Sardus, Ord. prædic.
Episcopus Bossanensis
elect. 1536. postea Ar-
chiep. Calaritanus 1550.
obiit 1560. Vide supra
in Archiepiscopis. A.

Ludouicus Simonetta
Mediolan. Episc. pisau;

Nomina eorum

rensis electus 1536. deinde Laudensis Episc. & Cardinalis creatus 1560. tandem & Concilij Trident. Legatus & præsens sub Pio IV. vide supra inter Legatos. A. C. †.

Petrus Franciscus Ferrerius Hipporegiensis, Episcopus Senior Vercellensis electus 20. Decembr. 1536. Obiit S. R. E. Cardinalis die 12. Nou. 1566. ætat. 54. A.

Fr. Angelus paschalis Dalmata, ex Ord. prædicat. Episcopus Motulanus electus 5. Martij 1537. obiit ad 15... A.

Ioannes Campegius Bononiensis Episcopus Parentinus electus 1537. 18. die Maij, deinde 1553. Episc. Bononien. obiit 7. Sept. 1563. A.

Nicolaus Maria Caraccioli Neapolitanus, Episcopus Cataniensis electus 1537. die 8. Ianuar. obiit 15... B. C. †.

Berardus Bonjoannes Romanus, Episcopus Cameriniensis electus 5. Martij 1537. obiit die 12. Septemb. an 1574. B. C. †.

Fabius Myrtus Frangipanius Neapolitanus, Episcopus Cajacensis electus die 30. Julij 1537. deinde 1572. Ar-

chiep. Nazar. obiit Parisijs die 18. Martij 1587. æt. 73. C. †.

Ioannes Fonseca Hispanus Episcopus Castellimaris seu Stabiensis electus die 14. Martij 1537. obiit 1562. A. B.

Fr. Petrus Bertamus Mutinensis ex Ord. prædicat. Episcopus Fanensis electus 28. Nouembr. 1537. obiit Romæ 8. Martij 1558. ætat. 57. creatus S. R. E. Cardinalis 1551. A.

Aloysius Lippomanus Venetus Episcopus methonensis & Coadjutor Veronensis electus 28. Sept. 1538. deinde Episc. Veronensis ac Bergomensis Nuntius Apostol. & præsens Concilij Trident. sub Julio III. obiit Romæ die 15. Aug. 1559. vide inter Legatos Apost. supra. A. B.

Antonius de Camera Sabaudus Episcopus Bellicensis electus 1538. 14. Maij obiit ad 1576. C. †.

Georgius Cornaro Venetus Episcopus Tarvisinus elect. 20. Nouembr. 1538. obiit 1579. A.

Ioannes Baptista Cicada lanuensis Episcopus Albiganensis elect. 1538. obiit Romæ Cardinalis

qui Conc. Trid. interfuerunt.

Sanctæ Sabinæ die 8. April. 1570. A.

Vincentius de Durantibus Brixienfis Episcopus Thermularum electus 4. Iulij 1539. obiit Brixiz 1570. æt. 61. A.

Fr. Baltazar Limpus Lusitanus ex Ord. Carmelit. Episcopus Portuensis electus 15 obiit Archiepisc. Bracharenfis die Martij 1558. A.

Ioannes Vincentius Michael Ciuis & Episcopus Lauellensis electus 1539.30. Iun. deinde 1545 Episc. Minerbiensis. obiit, anno 1596. ætat. circiter 100. C. †.

Scipio Bongallus Romanus, Episcopus Typhernas seu Ciuitatis Castellanz, electus 29. Nouembr. 1539. obiit Hortæ die 3. Augusti 1564. C. †.

Philippus Archintus Mediolanensis Episc. Salutarum elect. 24. Mart. 1539. obiit Archiepiscopus Mediolan. Bergomi 18. Iunij 1558. æt. 62. A.

Stephanus de Almeyda Lusitanus Episcopus primò Asturicensis electus 1539. dein Legionensis 1542. ac Carthaginensis 1548. obiit Murcia 1563. 22. Mart. B.

Marcus Maliperius Venetus Episcopus Corfulanus electus 1540. obiit 15 . . . A.

Philippus Bonus Venetus Episcopus Famagustensis in Cypro electus 15 . . . obiit 15 . . . A.

Gabriel Bouuer Andinus Gallus Episc. Andegauensis electus 15 Iunij 1540. obiit 1572. æt. 66. C. †.

Leonardus Haller Germanus Episcopus philadelphienfis & Suffraganeus Bystattensis electus 5. Decembr. 1540. obiit. 15 . . . C. †.

Mauritius de Petra Papiensis Episcopus Vigluanensis electus 1540. obiit 15 . . . C. †.

Claudius de la Guishe Gallus Episcopus Agathensis electus 1540. deinde 17. Aug. 1547. Mirapicensis, obiit Romæ Regis Christiani. Orator 1556. A.

Ioannes de Salazar Burgenfis Hispanus, Episcopus Lancianensis electus 30. die April. 1540 obiit in Hispania 12. Septem. 1555. A. B.

Fabius Mignanellus Senensis Episcopus Lucerinus electus 15. Nouem. 1540. deinde Grossetanus 1553. & S. R. E. Car-

Nomina eorum

dinalis creatus 20. Dec.
1551. obiit Romæ die 10.
Aug. 1557. æt. 67. A.

Hieronymus de Bono-
nia Siculus Episcopus
Syracusanus electus 15...
obiit 15 . . . A.

Ludouieus Vanninus de
Theodolis Foroliuien-
sis, Episcopus Bertino-
riensis 19. Ianuar. 1541.
elect. obiit Tridenti in
Concilio die 11. Ianuar.
1563. C.

Martius de Martiis de
Medicis Florentinus E-
piscopus Marficensis ele-
ctus 12. Ianuarii 1541.
Obiit Venetiis die 11.
Nouembris 1573. æt. 72.
C. †.

Erasmus ex Baronibus
de Lymburg Germanus
Episcopus Argentinen-
sis electus 1541. die ... Aug.
obiit 27. Nouemb. 1568.
B.

Federicus Nausea Ger-
manus Blanci Campia-
nus, Episcopus Viennen-
sis electus 1541. obiit ad
1552. B.

Alexander Campegius
eius & Episcopus Bono-
niensis electus die 31.
Iulii 1541. obiit 20. Sept.
1554. ætat. 48. Cardina-
lis creatus 1551. A.

Ioannes Petrus Fer-
reti Rauennatensis Epi-
scopus Militen-
sis Iunior

electus 4. Februar. 1541
deinde Lauellensis 1549.
obiit Rauennæ die 7.
Maii 1557. A.

Hieronymus de Bono-
nia Siculus Episcopus
Syracusanus electus 15...
obiit 15.... A.

Egidius Falsetta Cin-
gulanus, Episcopus Ca-
prulanus electus 11. Mart
1541. dein Britonorensis
1563. obiit 15 . . . A.
C. †.

F. Cornelius Mussus
Placentinus Ord. Min.
Conuent. Episcopus Bi-
runtinus electus 1541.
obiit Romæ 9. Ianuar.
1574. æt. 63. A. B.

Antonius de Cruce his-
panus Episcopus Cana-
riensis electus 15. . . .
obiit 15.... A.

Franciscus Manrique
de Lara ex Ducibus de
Najera Hispanus Epi-
scopus Orensis electus
1542.... B.

Iulius Contareus Ve-
netus Episcopus Bellu-
nensis electus 11. Sept.
1542. obiit ann. 1575.
C. †.

Hippolitus Arriuaenus
Mantuanus Episcopus
Hierapetrensis in Candia
electus 21. Decem. 1542.
obiit 15... C. †.

Iacobus de Iacomellis
Romanus Episcopus Bel-

qui Conc. Trid. interfuerunt.

licastrensis electus 1542.
die 3. Maii obiit post
1552. A. B.

Fr. Thomas Casellus
Calaber Rossanensis ex
Ord. prædic. Episcopus
Britonoriensis electus
anteà 1542. die 11. Dec.
Episcop. S. Leonis. obiit
Episc. Cauensis Iunior
Rom. die 9. Mart. 1571.
æt. 70. A.

Fr. Franciscus de Be-
nauides Hispanus ex
Ord. S. Hieronym. Epif-
copus Mondoniensis an-
tea Carthaginensis in In-
diis electus 1543. obiit
electus Giennensis die
15. Maii 1560. B.

Hieronymus Maccha-
beius Romanus Episco-
pus Castrensis Etruriæ
electus die 29. Iulii 1543.
obiit post 1568. C. †.

Petrus Augustinus His-
panus Episcopus Oscen-
sis & Iaccensis electus
die 6. Augusti 1543.
obiit 15.... C. †.

Didacus de Alaua &
Esquiuel Victorienfis
Hispanus, Episcopus As-
turicensis electus 1543.
deinde Abulensis ac Cor-
dubensis. Obiit Cordubæ
die 17. Mart. 1562. A.

Galeatius Florimon-
tius Suesfanus Episcopus
Aquinatensis electus 27.
April. 1543. deinde Epif-

copus Suesfanus 22. Oct.
1552. obiit 1597. æt. 89.
A.

Fr. Thomas Stella
Venetus Iustinopolitan.
ex Ord. prædic. electus
9. Martii 1544. deinde
Episc. Lauellenfis 1547.
& Iustinopolitanus 1549.
obiit 1566. A. C. †.

Michaël Hellingus Si-
tonius Germanus, Epif-
copus merseburgensis in
Saxonia & Suffraganeus
Moguntinus electus ad
1544. obiit 1561. B.

Bartholomæus Serigo
Cretensis Græcus Epif-
copus Castellanetensis,
electus 17. Martii 1544.
S. Concilij Vice-Secre-
tarius, obiitque post
1577. C. †.

Michaël Puch Hispa-
nus, Episcopus Eluensis
elect. 1544. obiit 1561. B.

Ioannes Bernardus Dias
Hispanus Lucensis, Epif-
copus Calaguritanus ele-
ctus 1545.obiit 1556.
A. B.

Fr. Gregorius Casella
Græcus ex Ord. prædic.
Episcopus militensis Iu-
nior electus 6. Nouem-
1545. obiit 15.... A. B.

Franciscus de Nauarra
Hispanus Episcopus Pa-
censis electus die ... Sept.
1545. obiit Archiepisc.
Valentinus 16. Aprilis

an. 1563. A.

Ioannes Bapt. de Gros-
sis Mantuanus Episcopus
Regiensis elect. 4. De-
cembr. 1545. obiit 1569.
C. †.

F. Ioannes Suarez Lu-
sitanus ex Ord. Heremit.
S. Augustin. Episc. Co-
nymbricensis electus 22.
Maii 1545. obiit
C. †.

Antonius del Aquila
Ciuitatensis, Episcop. Za-
morensis, antea Guadi-
censis elect. 1545. obiit
1560. æt. 80. B.

Sebastianus Pighinus
Regiensis Insuber Episc.
Alyphanus electus 22.
Augusti 1546. Vide su-
pra inter Præsides Con-
cilij, A. B.

Fr. Ambrosius Politus
Catherinus Senensis, E-
piscopus minoriensis ele-
ctus 27. Augusti 1546.
obiit Archiep. Compæ,
Neapoli die 8. Nouemb.
1553. æt. 70. A.

Petrus Donatus Cæ-
sius Romanus Episcopus
Narniensis electus die 21
Iunij 1546. obiit Romæ
28. Septemb. 1586. æt.
65. S. R. E. Cardinalis.
A.

Iulius Pflugius Saxo
Episcop. Naumburgensis
elect. 1546, obiit 1664.
B,

Christophorus Roxas
y Sandoual Fontarabius
Cantaber Episc. Oueten-
sis electus 1546, obiit Ar-
chiep. Hispalensis die
22. Sept. 1580. æt. 78. B.

Philippus Riccabella
Recanatensis Episc. Re-
canatensis, elect. 27. Ian.
1546. obiit.... Octobr.
1571. C. †.

Michaël à Torre Vti-
nensis Episcopus Cene-
tensis elect. 7. Feb. 1546.
obiit S. R. E. Cardinalis
20. Febr. 1586. ætat. 75.
C. †.

Pompeius Zambecca-
rius Bononiensis Episc.
Salmonensis, elect. . . .
Martij 1546. obiit 8. Au-
gusti 1571. C. †.

F. Ioannes Iacobus
Barba Neapolit. Ord. S.
August. Episc. Interam-
nensis antea Aprutinus
elect. 26. Maij 1546. obiit
1565. C. †.

Antonius Scarampus
Aquensis Episc. Nolanus
elect. 20. Augusti 1546.
obiit Episcop. Laudensis
30. Iulij 1576. æt. 60.
C. †.

F. Ioannes Antonius
Pantusa Consentinus ex
Ord. Prædic. Episc. Li-
terensis electus 14. Febr.
1547. obiit in Concil.
Tridenti die 27. Octobr.
1562. C,

qui Conc. Trid. interfuerunt.

F. Antonius de Comitibus Lucurri Segestrium Ianuensis ex Ord. Prædicat. Episcop. Brugnatenfis elect. 14. Feb. an. 1547. obiit 1576. C. †.

Christophorus Metzeler Germanus, Episc. Constantiensis electus 1547. obiit 1561. B.

Ioannes Fernandez de Temiño Hispanus Episc. Legionensis elect. 1548. obiit 1557. B.

Ioannes Cæsar Foggia Rossanens. Episcop. Umbriaticensis elect. 3. Martii 1547. obiit capularis 1567. C. †.

Aluarus della Quadra Hispanus Episcopus Venusinus senior elect. 22. Maii 1547. obiit Episc. Aquilanus & Legatus Regius Philippi II. in Anglia 1575. B.

Cæsar de Gambara Brixienfis Episcop. Tortonenfis elect. 13. Maij 1548. obiit 1591. C. †.

Ioannes veroaldus pa-normitanus Episc. S. Agathæ antea Telefinus elect. 24. Martii. 1548. obiit 1566. C. †.

Ioannes Barista de Bernardis Lucensis Episc. Adjacentis elect. 15. April. 1548. obiit post 1578. C. †.

Martinus Perez de

Ayala Hispanus Episcopus Segobiensis electus 1560. antea Episc. Guadicensis elect. 16. Maij 1548. obiit Archiep. Valentinus 1566. 5. Augusti B. C. †.

Nicolaus Pseahme Gallus Episcopus Viridunensis elect. 4. Iunij 1548. obiit 10. Augusti 1575. C. †.

Alphonsus Rossetrus ferrariensis, Episc. Comaclensis elect. 23. Oct. 1548. obiit Episc. Ferrariens. 1759. C. †.

Petrus de Acuña Auellaneda Hispanus Episc. Asturicensis elect. 1459. obiit Episcopus Salmantinus 24. Sep. 1562. æt. 5. . . B.

Petrus Ponce de Leon Cordubensis Episcopus Ciuitatensis elect. 1549. obiit Episc. Placentinus 17. Ianuar. 1573. æt. 63. B.

Iulius Parisianus Tolentinus Episcopus Ariminensis elect. 1549. die 8. Ian. obiit 1574. Martij . . . C. †.

Franciscus Lambertus Lamberiacensis Episc. Niciensis electus 18. Ianuar 1549. obiit 1583. C. †.

Bartholomæus Sebastianus Hispanus Episc. Pa

Nomina eorum

- Aensis elect. 9. Ianuar. 1549. obiit 15... C. †.
 Maximilianus Doria Ianuensis elect. Episc. Naulensis 28. febr. 1549. obiit 1572. C. †.
 Eustachius du Bellay Gallus Episcopus Parisiensis elect. ... febr. 1549 obiit ad 1565. C. †.
 Bartholomæus de Capranica Romanus episcopus Carinulensis elect. 8. Aprilis 1549. obiit ... Iulij 1572. C. †.
 Ennius Philonardus de Massarijs Narniensis Episc. ferretanus elect. 25. April. 1549. obiit 1565. C. †.
 Achilles de Brancia Surrentinus Episc. Bouensis elect. 2. Augusti 1549. obiit ad 1571. C. †.
 Ioannes Franciscus Verdura Messanensis Episc. Chironensis electus 7. Iunij 1549. obiit 15... C. †.
 Ioannes Antolines de Bricianos de la Ribera Hispanus Episc. Iuuenacensis elect. 28. Octob. 1549. obiit ad 1574. C. †.
 F. Albertus Duimius de Gliricis Catharensis ex Ord. Prædicat. Episc. Veglensis elect. 26. Iulij 1549. obiit 15... C. †.
 F. Tristanus de Bizet Gallus Trecensis ex ord.
- Claravallefis Episc. Xanttonensis elect. 1549. obiit 8. Nouemb. 1579. æt. 80. C. †.
Episcopi Iulij III
 Ascanius Gherardinus de Amelia Episc. Catacensis elect. 19. Mart 1550. obiit 1570. C. †.
 Marcus Gonzaga Mantuanus Episc. Auserensis elect. ... April. 1550. obiit Episcop. Mantuanus 8. Sept. 1583. C. †.
 Balduinus de Balduinis pisanus Episc. Auerfanus antea Episc. Marianens. elect. April. 1550. obiit 1581. C. †.
 Petrus Franciscus Palauicinus Ianuensis Episc. Aleriensis electus 1550. 30. Mart. obiit ad 1571. C. †.
 F. Ægidius Fuscherrarius Bononiensis ex Ord. Præd. Episc. Mutinensis elect. 15. Maij 1550. obiit 23. Decembr. an. 1564. æt. 58. Romæ. C. †.
 F. Timotheus Iustinianus Græcus Chiensis ex Ord. Prædicat. Episc. Ariensis & Calomonensis elect. 21. Iulij 1550. obiit Episc. Strungulensis 1571. æt. 69. C. †.
 Didacus Henriquez de Almanza Hispanus Episc. Cauriensis electus 14. Iulij 1550. obiit 15... C. †.

qui Conc. Trid. interfuerunt.

Lactantius Rouerella
Ferrariensis Episc. Asculanus electus 16. Sept.
1550. obiit 1566. C. †.

Aluarus Moscoso Hispanus Episc. Pampilonensis electus 19. August.
1550. obiit Episc. Zamorenensis 1561. B.

Gaspar de Zuniga y Auellaneda Hispanus ex Comiticibus Mirandensium Episcopus Segobiensis electus 1550. die . . Iunij. obiit S. R. E. Cardinalis die 2. Ianuar. 1571. Giennæ. B.

Ioannes de San Milan Calagurritanus Episcopus Tudensis electus 1551. obiit 3. April. 1578. ætat. 86. B.

Ambrosius Monticula Lunensis Episcopus Signinus electus 18. Ianuar. 1551. obiit æt. 70 die 21. Octob. 1569. C. †.

Sebastianus Gualterius Vrbevetanus Episc. Viterbiensis electus 30. Ianu. 1551. obiit Viterbij 1566. 26. Sept. æt. 53. C. †.

F. Honoratus Fascitellus Ifernensis Ordinis S. Benedicti, Episcopus Insulanus electus 30. Ianuar. 1551. obiit æt. 62. die . . Martij 1564. C. †.

Petrus Camajanus Aretinus, Episc. Fesulanus electus 11. Februar. 1551.

obiit Episcopus Asculanus æt. 61. die 27. Iulij 1579. C. †.

Horatius Græcus Trojanensis Apulus Episc. Lesinensis electus 18. Febr. 1551. obiit. . . C. †.

F. Gaspar Casalius Lusitanus Ord. Heremit. S. August. Episc. Leiriensis; antea Antistes Funchaliensis, electus 3. Iulij 1551. obiit Episc. Conimbricensis die 8. Augusti 1587. C. †.

Paulus Capelletus Placentinus Episc. Laquedonensis electus 24. Iulij 1551. cessit 1564. & obiit 15. . . C. †.

Bernardinus de cupis Romanus Episc. Auximanus electus 24. Iulij 1551. obiit ad 1580. C. †.

Achilles de Grassis Bononiensis Episc. Cornetanus & Montistafconi electus 21. August. 1551. obiit Romæ 1558. 8. August. B.

F. Antonius Gaspard Rodriguez de Sancto Michaële Ordinis Min. Obseruat. Episc. Montimarani, electus 14. Decembr. 1551. obiit Archiep. Lancjan. die 29. Octob. 1570. C. †.

Ioannes de Marquilliers Blesensis, Episc. Aurelianensis electus . . Aprilis

Nomina eorum

1552. obiit Blefis æt. 71.
an. 1577. C. †.

Iulius Gentilis Torto-
nensis Episcopus Vul-
turariensis, elect. April.

1552. obiit Romæ 9.
Januar. 1572. ætat. 78.
C. †.

Hadrianus Furconius
Romanus Episc. Aquin-
nas, electus 22. Octob.

1552. obiit Senio grauis
1579. C. †.

Cæsar Iacomellus Ro-
manus Episcop. Bellica-
strensis, elect. 14. De-
cemb. 1552. obiit 1577.
C. †.

Hieronymus Melchio-
rius Recanatenensis Episc.
Maceratensis electus 6.
Martij 1553. obiit Romæ
æt. 64. die 18. Maij.
1584. C. †.

Petrus de Petris de
Monte Arretinus, Episc.
Lucerinus electus 16.
Maij. 1553. obiit 1580.
C. †.

Petrus Grietus Venetus
Episc. Parentinus elect...
Maij. 1553. obiit 1573.
C. †.

Iacobus Syluius Pic-
colominius de Celano,
Episc. Aprutinus elect.
30. Iulij 1553. obiit.
1581. C. †.

Ludovicus de Brezé
gallus Episc. Meldensis
elect. 15. Sept. 1553. obiit

ad 1589. 15. Sept. C. †.
Iacobus Mignanellus
Senensis Episc. Groffe-
tanus elect. 2. Octobris
1553. obiit 1576. C. †.

Ioannes Andreas à
Cruce Tyburtinus Episc.
Tyburtinus elect...
Octob. 1553. obiit 1595.
2. Febr. æt. suæ 66. C. †.

Franciscus Richardot-
tus Burgundio Episcop.
Atrebatensis electus 1.
Episc. Ricopolitanus &
Suffragan. Bisunt. 1553.
obiit 26. Iulij 1574. æt.
67. C. †.

Carolus Cicada Ia-
nuensis Episc. Albinga-
nensis elect... Apr. 1554.
obiit 1572. C. †.

Franciscus Maria Pic-
colominius Senensis, E-
piscop. Ilcinensis electus
20. April. 1554. obiit
Senis 1599. C. †.

Ascisculus Moyz de
Contreras Hispanus, E-
pisc. Vicensis elect. 1554.
7. Iulij obiit 15... C. †.

Galearius Roscius In-
teramnenis, Episc. Assi-
sienfis electus 1554. 8.
Octobr. obiit Tridenti
19. Octobris 1563. C.

Iacobus Maria Sala
Bononiensis Italus, Episcop.
Viuariensis in
Gallia electus 10. No-
vem. 1554. obiit Romæ
die 10. April. 1569. æt.

64 Sepult ad S. Lauren-
tij in Damaso. C. †.

Gabriel de Monte-San-
souino, Episcop. Æsinus
electus 10. Nou. 1554.
obit. 26. Febr. 1597.
æt. 63. C. †.

Marianus Sauelli Ro-
manus, Episc. Eugubi-
nus, antea elect. 10. Nou.
1554. Episc. Neocastrensis,
obit 19. Sept. 1599. C. †.

Agapitus Belhuomo
Romanus Episc. Caser-
tanus electus 1554. 5.
Decem obit 1594. C. †.

Iulius Cananus Ferrar-
ien. Episcopus Hadrien-
sis electus 19. Nouemb.
1554. deinde 1583. S. R.
B. Cardinalis ac 1591.
Episc. Mutinensis. obit
1592. 17. Nouem. æt.
68. C. †.

Iulius Gallettus Pifa-
nus, Episcopus Alexanen-
sis seu Leucadiensis ele.
1555. celsit Nepoti Iaco-
bo Galletto 1560. &
obit 1564. die 24. Iulij
æt. 64. C. †.

Episcopi Pauli IV.

Hieronymus du Bourg
Gallus Episc. Cathalau-
nensis elect. 1555. obit
1573. C. †.

Scipio Estensis Ferrar-
iensis, Episc. Casalensis
elect. 5. Iulij 1555. obit
die. Augusti 1567. C. †.

Didacus Sarmiento de

Sotomayor Hispanus
Episc. Asturicensis elect.
1555. obit 1571. C. †.

Thomas Godvvellus
Anglus Episc. Assaphensis
29. elect. 5. Iunii 1555.
pro fide postea exul sub
Elisabetha Regina ac se-
de dejectus 1559. obit
ad 1575. C. †.

Faustus Caffarellus
Romanus, Episcopus
Fundanus elect. 17. Iulij
1555. obit 1566. C. †.

Bellisarius Balduinus
Neapolitanus, Episcop.
Larinensis electus 1555.
17. Iunii. obit 1591. C. †.

Urbanus Vigerius de
Ruere Ianuensis, Episc.
Senogalliensis electus
1555. Coadjutor Marci
Vigerii Patru sui an.
1550. 18. Februar. obit
1571. C. †.

Iulius de Rubeis Poli-
nianensis Episc. Sancti
Leonis elect. 1555. die 2.
Octobris. obit Romæ
1564. . . Martij. C. †.

Ioannes Baptista Osius
Romanus Episc. Reati-
nus elect. 24. Octobris
1555. obit Spoleti 12.
Nou. 1562. C.

Ioannes Francisc. Com-
mendonus Venetus E-
piscop. Zacintheris &
Cephalonensis elect. die
. . . Octobris 1555. creatus
S. R. E. Cardinalis 1565.

Nomina eorum

- die 12. Martij. obiit Patavij anno 1584. die 16. Decemb. æt. 62. C. †.
- Fr. Marcus Laureus Tropeiensis, Ord. Præd. Episc. Capaniensis elect. 1555. 8. Decembr. Sacri Concilij Trid. Prosecretarius. obiit 1571. C. †.
- Franciscus de Beaucaire Peguillon Dominus de la Chreste & de Chommiere Gallus, Episc. Mentensis electus. Nouemb. 1555. abdicavit 1568. factus Abbas S. Germani Altissiod. Reginiacensis & Sancti Sygirani: obiit Audæ Borboniorum 14. febr. 1591. æt. 78. C. †.
- Carolus de Grassis Bononiensis, Episc. Montis-falconis electus 18. Decemb. 1555. creatus deinde 1570. 17. Maij S. R. E. Cardinalis. obiit Romæ 25. Martij, an. 1571. æt. 52. sepultus ad S. Trinit. de Monte. C. †.
- Iacobus Surreus Græcus Episc. Iunior Milopotamensis elect. 26. Iulij 1555. obiit 15. . . C. †.
- Vincentius de Luchis Bononiensis Episc. Anconitanus electus die 6. Febr. 1556. Obiit die 28. Februarij an. 1585. ætat. 60. C. †.
- Arias Gallego Hispanus, Episcopus Gerundensis electus 14. April. 1556. Obiit . . . C. †.
- Hieronymus de Velasquez Gallegus Hispanus Episc. Ouetensis electus 5. Maij 1556. obiit . . . Febr. 1566. C. †.
- Hercules Rettingher Germanus, Episcop. Laurentinus elect. 16. Maij 1556. obiit 15. . . C. †.
- Franciscus Blanco Hispanus Episc. Auriensis elect. 12. Iunij 1556. deinde Archiep. Compostel. obiit 26. April. 1581. æt. 70. C. †.
- Ioannes de Muñatones Hispanus ex Ord. Herem. S. Aug. Episc. Segorbicensis elect. 12. Iunij 1556. dein 1565. Episc. Albaracinensis obiit post 1567. C. †.
- Petrus Barbaricus Venerus Episc. Curzulensis elect. . . Iunij, 1555. obiit . . . C. †.
- Franciscus Bachodius Sabaudus Episc. Gebennensis elect. 27. Iunij 1556. obiit ad 1569. C. †.
- Carolus d'Angennes Gallus Episc. Cœnomannensis elect. 1556. 22. Febr. creatus postea 1570. Cardinalis. obiit die 23. Martij 1587. æt. 57. C. †.
- Iacobus Lomellinus Messanenensis, Episcop. 1. Guardicensis elect. 1556.

5. Iulij deinde Maza-
riensis 17. April. 1562.
tandem Archiepisc. Pa-
normit. 1571. obiit 9.
Aug. 1575. æt. 49. C. †.

F. Hieronymus Mi-
chaël Nichisola Vero-
nensis Ordin. Predicat.
Episc. Theanensis elect.
1557. xi. Ianuar. obiit
die . . Augusti 1566. æt.
49. C. †.

Marcus Antonius Boba
ba Casalensis, Episc. Au-
gustensis elect. 18. Iunij
1557. deinde creatus
Cardinalis S. R. E. 1565.
obiit Romæ 18. Martij
1575. C. †.

Donatus de Laurentiis
Asculanus Apulus, Episc.
Arianensis, antea Miner-
vinus elect. 22. Iunij
1557. obiit 1584. C. †.

Petrus Contarenus Ve-
nerus Episc. Paphensis
electus Iulij 1557. obiit
Patauij . . Maij 1565. C.

Petrus Danes Parisinus
Episc. Vaurenensis elect.
9. Augusti 1557. obiit
Parisiis 23. April. 1577.
æt. 82. Sepult. ad S.
Germani. C. †.

Hieronymus Sauro-
gnanus Foroiulienensis,
Episc. Sibinicensis elect.
9. Aug. 1557. obiit 15 . .
C. †.

Philippus du Bec Gal-
lus Episcop. Venetenensis,

5. Iulij & postea Maza-
elect. antea Nannetonensis
1557. dein Archiep. Re-
mensis 1594. obiit 1605.
C. †.

Carolus de Roucy Episc.
Suessonensis elect. . Sep-
temb. 1557. obiit 6. Oct.
1585. æt. 70. C. †.

Georgius Drascouia-
tius Croatus, Episcop.
Quinqueecclesiarum ele-
ctus 9. Nouemb. 1557.
deinde Archiep. Colloff.
& S. R. E. Cardinalis
obiit 1585. 16. Decemb.
C. †.

Franciscus d'Aguiro
Hispanus Episc. Croto-
nensis elect. 10. Decem.
1557. obiit 1564. C. †.

Andreas Cuesta Me-
thymnensis, Episc. Le-
gionensis elect. 10. De-
cem. 1557. obiit Monti-
ferrati 1564. C. †.

Antonius Cerronio
Hispanus, Episc. Alme-
riensis elect. 10. Decem.
1557. obiit 15 . . C. †.

Antonius Augustinus
Czfaraugustanus, Episc.
Ilerdensis, antea Alipha-
nus electus 15. Decem.
1557. dein. 1576. Ar-
chiep. Tarracon. obiit
15 . . C. †.

Angelus Massarellus
Sanseuerinus, Episcopus
Thelesinus electus 15.
Decem. 1557. & Secre-

Nomina eorum

tas Concilij. Obiit
17. Augusti 1566 æt. 56.

Carolus d'Espina
y Gallus Episc. Dolensis
elect. . . . Januarij 1558.
obiit. . . Sept. 1591. C. †.

F. Dominicus Casa
blanca Messanensis ex
Ord. Præd. Episc. Vi
cenfis seu Viceaquen
sis elect. 4. Febr. 1558.
obiit 1564. C. †.

Antonius Ciurelia Ba
renfis Episc. Buduensis
elect. 4. Februarij 1558.
obiit. . . C. †.

Petrus Faunus Costac
ciarius Episc. Aquensis
elect. 18. Mart. 1558.
abdicauit 1585. ac dein
regressus tandem 1589.
2. Maij Episc. Vigleua
nensis: obiit. 9. Septem.
1592. æt. 68. C. †.

Lupus Martinez His
panus, Episcopus Elnen
sis elect. 12. Julij 1558.
obiit 15. . . C. †.

Egidius Spifame Gal
lus, Episcopus Niuern.
sis elect. 10. Nou. 1558.
obiit Paris. 7. Apr. 1578.

Hugo Boncompagno
Bononiensis, Episc. Ve
stanus elect. die 20. Julij
1558. deinde S. R. E. Car
dinalis 1565 & Sum. Pont.
dictus Gregorius 13. elect.
13. Maij 1572. obiit 23.
Mart. 1585. æt. 83. C. †.

Ioannes Carolus Bo

nius Bononiens. Episc.
Hostunensis elect. 1557.
26. Decembr. obiit Ar
chiep. Brundusinus . .
Octob. 1570. æt. 49.
C. †.

Saluator Pacinius de
Colle Etrurizæ Episc.
Clusinus elect. 20. Octo.
1556. obiit ad Maij
1581.

Antonius Sebastianus
Minturnus, Episc. Vxen
tinus elect. 27. Ianuar.
1559. obiit Episc. Cro
toniensis 13. Julij 1564.
C. †.

Bernardus d'Elbene
Florentinus Episc. Ne
mausensis elect. antea
Lodouensis 1559. Ianua.
obiit ad 1577. C. †.

Dominicus Bollanus
Venetus Episc. brixienfis
elect. 15. Mart. 1559.
obiit Augusti 1579. æt.
66. C. †.

Ioannes Antonius Vl
pius Comensis, Episc.
Comensis elect. 17. April.
1559. obiit 30. Augusti
1588. æt. 75. C. †.

Philippus Maria Cam
pegius Bononiensis Episc.
Feltrensis electus 2. Au
gust. 1559. obiit Vene
tiis die 11. Martij 1584.
C. †.

Ioannes de Quiño
nes Hispanus Episc. Ca
laguritanus electus. 31.

qui Conc. Trid. interfuerunt.

Januar. 1559. obiit 1576.

C. †.

Episcopi Pij IV.

Pompeius, Picolhomini-
nius Aragonus, Episcop.
Tropetensis electus 16.
Ianuarij 1560. antea ve-
ro Lancianensis Episc.
22. Iunij 1556. electus,
obiit in Hispania die 3.
Maijan. 1564. C. †.

Ludouicus de Genouil-
lac Gallus, Episc. Tute-
lensis electus 17. Mart.
1560. obiit Buzgalæ 1583.
C. †.

Didacus Couaruias
de Leyua Tolertanus,
Episcopus Ciuitatensis,
elect. 26. Ianuar. 1560.
dein Episcopus Sego-
bientis & Conchenfis.
obiit Madriti 1577. die
1. Octobris ætatis 66.
C. †.

Philippus Gerius Pi-
storienfis, Episc. Iscla-
nensis elect. 10. Ianuar.
1560. obiit Episc. Alli-
sienfis, Genuæ 1575 C. †.

Ioannes Antonius
Fachinettus Bononiensis,
Episcop. Neocastrenfis
electus 26. Ianuar 1560.
deinde Cardinali 1583...
ac summus Pontifex
Innocentius IX. elect.
30. Octobr. 1591. obiit
30. Decembris 1591.
C. †.

Ioannes Fabricius San-
Seuerinus Neapolitanus,
Episc. Acerranus elect.
26. Febr. 1560. deinde
Episc. Triuentinus 1568.
23. Iulij. obiit 1582. C. †.

Ioannes Paulus Aman-
nius Cremenfis, Episc.
Anglonensis elect. 5.
April. 1560. obiit 1580.
C. †.

Hippolytus Capilupus
Mantuanus, Episcop. Fa-
nensis elect. 21. Iunij
1560. obiit Romæ 22.
April. 1580. ætat. 68.
C. †.

Martinus Balduinj Ri-
thouius Brabantinus,
primus Episc. Iprensis
electus 1560. obiit peste
extinctus Audomaropoli
16. Oct. 1583. C. †.

F. Antonius Hauetus
Atrebatensis Ordinis
Prædicat. primus Episc.
Namutensis elect. 1560.
obiit 30. Mouemb. 1578.
C. †.

Constantinus Bon-
nellus ferretensis, Episc.
Ciuitatis Castelli seu
Typhernas elect. 7. Febr.
1560. obiit 1572. C. †.

Ventura Bufalinus
Typhernas Episc. Massa-
nensis elect. 5. Februar.
1560. obiit 1570. C. †.

I. Iulius Superchius
Mantuanus, Ord. Carm-
elit. Episc. Accienfis

Nomina eorum.

elect. 1560. 14. Febr. obiit Episc. Caprulanus 3. Ianuar. 1563, 1585, C. †.

Mathæus de Concinis Florentinus, Episc. Corsonenſis elect. 15. Febr. 1560. obiit 1564. ætat. 63. C. †.

Ludouicus de Bueil Grimaldi Niciensis, Sabaudia Ducis Magnus Eleemoſin. & Ordinis Annunc. Cancellarius, Episc. Venciensis elect. 1560. obiit effatæ æt. ad 1611. C. †.

Hieronymus Gallerus Mediodanensis Episc. Sutrinus elect. 27. Maij 1560. obiit Episcopus Alexandrinus. 1569. C. †.

Ioannes Petrus Delfinus Venetus Canon. Regul. S. ſaluatoris, Episcopus Zacinthienſis & Cephaloniensis. Iunior elect. 2. April. 1560. obiit 15. . . C. †.

Ioannes Andreas Belionus Meſſanenſis, Episc. Maſſæ-Lubrenſis elect. 27. Iunij. 1560. obiit ad 1581. . . C. †.

Nicolaus Sfondratus Mediolan. Episc. Cremonenſis elect. 13. Mart. 1560. deinde Cardinalis ac Summus Pontifex Gregorius XIV. electus

Decembr. 1590. obiit 15. Octobris 1591. C. †.

F. Georgius Zifchouid Dalmata ex Ord. Min. Conuent. Episc. Signienſis electus 1560. . . obiit 15. . . C. †.

Stephanus Boucher Trecentis, Episc. Coriſopitenſis elect. 1560. obiit 20. Aug. 1571. C. †.

Federicus Cornaro Venetus, Episc. Bergomēſis, antea elect Episc. Traguriensis 13. Aprilis 1560, ac deinde Cardinalis creatus 16. Decem. 1585; obiit Romæ 4. Nouem. 1599. æt. ſuæ 59. C. †.

Alexander Sfortia de Santa Flora Romanus, Episc. parmenſis elect. die. . . Iunij 1560. deinde die. . . Martij 1565. creatus Cardinalis obiit Maceratae 581. 16. Maij. C. †.

Antonius Le Cirier Gallus, Episc. Abrincenſis elect. 3. Maii 1560. obiit 14. Ianuarij 1575. C. †.

Andreas Moccenigo Venetus, Episc. Nimeſienſis elect. 19. Iunij 1560. obiit. 15. . . C. †.

Benedictus Salinus Firmanus, Episc. Verulanus electus 19. Iunij 1560. obiit 1567. C. †.

Guillelmus Castador
Hispanus, Episc. Barci-
nonensis electus 1560.
... Junij. obiit 15...
C. †.

Petrus Gonçales de
Mendoça ex ducibus de
Infantadgo Hispanus,
Episcop. Salmanticensis
elect 29. Sept. 1560
obiit 10. Septem. 1574.
ætat. 56. C. †.

F. Martinus de Cor-
duba de Mendoça His-
panus Ordinis FF. præ-
dicat. Episcop. Derthu-
sensis electus 17. Julij
1560. deinde Episc. Cor-
dubensis obiit 1581 die
Oët. Corp. Christi æt.
72. C. †.

F. Iulius Magnonus
Placentinus Ordin. Mi-
nor. Conu. Episc. Cal-
uensis electus 17. Julij
1560. obiit 1566. . C. †.

Valentinus Herbortus
Polonus, Episc. Præsmis-
liensis elect. 1560. ...
Aug. Regis Poloniæ Ora-
tor: obiit ad 1567. C. †.

F. Petrus de Xaque
Hispanus Ordinis Præ-
dicat. Episcopus Nio-
chensis electus 4. Sept.
1560. obiit. 15... C. †.

Prosper Rebiba Mes-
sanensis Episc. Trojanus
elect. 4. Sept. 1560. dein-
de Patriarcha CP. obiit
15... C. †.

Melchior à Vosme-
diano Hispanus, Episco-
pus Cuadicensis electus
4. Sept. 1560. obiit,
15... C. †.

Hippolitus de Rubeis
Parmensis Episcopus
Papiensis electus 14.
Septem. 1560. deinde
15... Cardinalis obiit
Romæ 28. April. 1591.
C. †.

P. Didacus de Leon
Hispanus, Ord. Carme-
lit. Episc. Columbrien-
sis elect. 2. Oët. 1560,
obiit 15... C. †.

Paulus Iouius Nouo-
comensis Episcop. Nu-
cerinus Pauli Iouij Hi-
storiarum Scriptoris cla-
riss. abnepos imitator
& Successor electus 29.
Nouembr. 1560. obiit-
que 585. Sedis suæ 25.
C. †.

Annibal Sarracenus
Neapolit. Episc. Lycien-
sis elect. 29. Septemb.
1551. obiit ad. 1592. C. †.

F. Hieronymus Triui-
sianus Venetus ex Ord.
Predicat. Episcopus Ve-
ronensis elect. 15. Ian-
uarii. 1561. obiit in
Concil. Trident. die 9.
Septem. 1562. C.

Hieronimus Raga-
zonus Venetus, Episc.
Nazianzenus & Coadiu-
tor Famagustensis elect.

15. Ianuar. 1561. obiit
Romæ Episc. Bergomen-
sis anno 159 . . . C. †.

Romulus de Valentibus de Triuio, Episc. Cupersanus electus 10. Ianua. 1561. obiit Conuersani siue Cupersani Peucetiz 8. Iunij 1579. Sedis suæ 18. æt. 57. C. †.

Lucius Maranta Venusinus Episc. Lauellensis electus 30. Ianuar 1561. Deinde Episc. Montis pelusij obiit 1592 . . . C. †.

Simon Pasqua, aliis dictus, denigris Lanuensis, Episc. Lunensis & Sarzanensis elect. 14. Febr. 1561. deinde. Mart. 1565 Cardinalis. obiit Romæ 1565. 4. Sept. æt. 73. C. †.

Theophilus Gallupus Tropicensis Episc. Oppidensis elect. 1561. 16. Martij obiit 1567. C. †.

S. Petrus d'Albret Gallus Ord. S. Bened. Episc. Conuennarū elect. Martij 1561. obiit an. 15. . . C. †.

Iulius Simonetta Mediolanensis, Episc. Pisauensis elect. 9. Maij 1561. obiit ad an. 1576. C. †.

Iacobus Guidius Volaterranus Episc. Pennensis & Adriensis electus 2. Iunij 1561. obiit 1587. æt. grauis. C. †.

Didacus Ramirez de Fueleal, Hispanus Episc. Pampilonensis electus 2. Iunij 1565. obiit 15. . . C. †.

Franciscus Delgado Calaguritanus, Episc. Lucensis electus 13. Iunij 1561. obiit Episc. Gienensis, Baëcæ die 24. Octobris 1576. ætatis 63. C. †.

Ioannes Clauffe Parisinus, Episc. Senecensis electus 13. Nouem. 1561. obiit 1587. C. †.

Iacobus Gilbertus de Nogueras Hispanus, Episc. Alyphanus electus 8. Aug. 1561. obiit 1568. C. †.

Antonius Maria Saluati Florentinus, Episc. S. Papuli electus die 8. Aug. 1561. deinde 1583. Cardinalis. obiit Romæ 26. April. 1602. Sepultus ad S. Iacob. C. †.

Matthæus Priuli Venetus, Episc. Aemoniensis electus 5. Septemb. 1561. deinde Vicentinus. obiit post 1579. C. †.

Franciscus Guarinus Montefeltrensis, Episc. Imolensis electus 1561. 22. Octobris. obiit. 1569. C. †.

Thomas Giglio Bononiensis, Episc. Soranus elect. 24. Octobr. 1561.

obijt Episc. Placentinus
16. Sept. 1578 . . . C. †.

Thomas Oyerllaithe
Hybernus Episc. Rosen-
sis electus 17. Iunij 1561.
obijt 15 . . . C. †.

Franciscus de la Va-
lette de Cornuillon Ca-
durcensis, Episcopus Va-
brensis electus 1561.
obijt 1577. C. †.

Fabius Pignatelli Nea-
polititanus, Episc. Mono-
polititanus electus 1561.
10. Octobr. obiit 15. Aug.
1568. C. †.

Carolus de Viceco-
mitibus Mediolanensis,
Episcop. Vintimienfis
electus 5. Decem. 1561.
deinde Cardinalis 12.
Martij 1565. obiit Romę
13. Nouem. 1565. æt.
42. C. †.

Spinellus Bencius de
Monte politiano, Episcopus
Montis Politianj
electus 9. Ianuar. 1561.
Nuncius Apost. in Gallis
die 10. Augusti 1596.
Sepultus Parisijs ad
Sancti Pauli. C. †.

Stanislaus Faleschi
Polonus, Episc. Theo-
dossensis electus 12.
Nouemb. 1561. obiit
15 . . . C. †.

Simon Aleottus Foro-
liuiensis, Episc. Indinen-
sis & Coadiutor Foroiu-
hensis elect. 11. Decem.

1555. possessionem adeptus
Sedis Foroliuiensis
1562. obiit Tridenti die
20. Aug. 1562. C.

Fr. Ioannes Colosvva-
rinus Hungarus, Ordin.
Prædicat. Episc. Cene-
diensis elect. 9. Feb. 1562.
Prælatorum & Cleri
Hungarici Legatus &
Orator. obiit Tridenti
in Concilio 24. Nouem.
1562. C.

Andreas Duditus
Sbardellatus Hungarus,
Episc. Tininiensis elect.
9. Febr. 1562. Hungarici
Cleri Orator. obiit
15 . . . C. †.

Franciscus Abundius
Castilioneus, Episc. Bo-
biiensis electus 17. Maij
1562. deinde creatus
1565. S. R. E. Cardina-
lis Sancti Nicolai inter
Imag. obiit Romę 13.
Nouemb. 1568. ætat. 45.
Sepultus ad S. M. de
Populo. C. †.

F. Eugenius Ohairt
Hibernus, Ord. Prædic.
Episcopus Achadensis
electus 1562. obiit 16.
Maij 1585 . . . C. †.

Guido Ferrerius Pe-
demontanus, Episc. Iu-
nior Vercellenfis electus
2. Martij 1562. deinde
15 . . . Cardinalis tit.
S. Euphem. ac SS. Viti
& Modesti Mart. in

Marcello. obiit Romæ
16. Maij 1585. æt. 48.
Sepultus ad S. Mariam
Major. C. †.

Bonaldus Mongail
Hibernus, Episcopus Ra-
potensis electus 1562.
obiit . . . C. †.

Ioan. Bapt. Sighicellus
Bononiensis, Episcopus
Fautinus electus 18.
Martij 1562. obiit Bo-
noniæ 12. Iulij 1575. æt.
69. Sepultus apud Fran-
ciscan. C. †.

Ioannes Bapt. Lomel-
linus genere Rhodius,
patria messanenſis Sicu-
lus Episcopus Gardiensis
electus 17. April. 1562.
deinde Episc. Æternien-
ſis 17. Mart. 1567. obiit
22. Nouembris 1599.
Sepultus in Cathedrali.
C. †.

Sebastianus Vancius
Ariminensis, Episc. Vr-
beuetanus electus 17.
April. 1562. obiit 1570.
C. †.

Ioannes Baptista Mi-
lanensis Florentinus. E-
piscop. marsicanus elect.
27. Maij 1562. postea
fraude dejectus à Sede
1579. Florentiam concessit
& obiit 158 . . . C. †.

Augustinus Mologna-
tus à Candello, Vercel-
lensis diœcesis, Episco-
pus Truicanus electus

23. Maij 1562. Ducis
Sabaudiæ Orator Trid.
obiit Episc. bertinorensis
die . . . Octobris an. 1579.
C. †.

Carolus Grimaldus Iac-
nuensis, Episc. Sagonensis
elect. 6. Iulij 1562. dein-
de 8. Decem. 1565. Vin-
timiliensis ac 26. Nou.
1572. Albingaunensis.
obiit . . . Ianuar. 1581.
C. †.

Fabricius Landrianus
Mediolanen. Episcop.
Sancti Marci electus 6.
Iulij anni 1562. obiit
ad 1566 . . . C. †.

Bartholomæus Ferra-
tinus Amerinus, Episc.
Amerinus elect. 9. Oct.
1562. deinde S. R. E.
Cardinalis creatus xi.
Sept. 1606. obiit Romæ
eodem anno 1606. 1.
Nouembr. æt. 69. C. †.

Petrus Fragus Hispanus,
Episc. Vselensis electus
1562 . . . deinde Alga-
rensis obiit . . . C. †.

Hieronymus de Gad-
dis Florentinus, Cosmi
Ducis Etruriæ Orator
Trident. Episcopus Cor-
tonensis elect. 16. Dec.
1562. obiit Florentiæ
1572. C. †.

Franciscus Contareus
Venerus, Episc. Paphen-
ſis electus 4. Martij
1563. obiit 15 . . . C. †.

Ioannes Delfinus Venetus Episc. Torcellanus electus 17. Aprilis 1563. deinde Episcop. Brixienfis. obiit 1. Martij 1584. æt. 56. C. †.

Alexander Molus Comensis, Episc. Minorensis elect. 3. Februar. 1563. obiit 1565. C. †.

F. Hieronymus Vielmius Venerus Ordinis Prædicat. Episcopus Argolicensis electus 17. Martij 1563. & Vicarius Episcop. Patavini, deinde 1570. . . . Episc. Æmonia seu Ciuitatis nouæ. obiit Venetiis die 7. Martij an. 1582. Sedis suæ 12. æt. 63. Sepultus ibid. ad Ss. Ioan. & Paul. Prædicat. C. †.

Fr. Franciscus Raguzus Ordin. Minor. de Obseru. Episc. Marchanensis elect. 1563. obiit 15. . . . C. †.

Abbat.

D. Isidorus Clarius Brixienfis, Abbas Pontidæ Bergomensis. Obiit Fulginia 18. Martij 1555. Sepultus ibid. in Cath. B.

D. Chrysostomus Gmilianus Calaber, Abbas S. Trinitatis de Cajeta. A.

D. Lucianus de Othonibus Mantuanus, Abbas Pomposiæ Ferrariensis. A.

D. Gerardus Hamerthcurth. Germanus, Abbas Bortini Ordin. B.

D. Marcus de Brixia Italus Abbas Sancti Vitalis de Rauenna Ord. S. Bened. B.

D. Eusebius de Parma Italus, Abbas S. Mariæ Gratiarum diocesis Placentinæ Ord. Cassin. B.

D. Ludouicus de Besfay Callus Abbas 49. Generalis Cisterciensis. obiit 18. Iunij an. 1564. C. †.

D. Hieronymus de la Sochierre Aruernus, Abbas 42. Claræuallensis deim Abbas 50. Generalis Cisterciensis ac S. R. E. Cardinalis creatus à Pio V. 24. Martij 1568. obiit Romæ die 1. Nou. 1571. ætat. 63. Sepultus ibid. ad S. Crucis in Hierusalem. C. †.

D. Claudius de Saintes Gallus, Abbas Lunævillæ Canonicus Regl. S. Augustin. postea 1575. Episc. Ebroicensis obiit 1590. C. †.

D. Simplicianus Abbas S. Saluatoris Papiensis de Vultulino Congreg. Cassinensis. C. †.

D. Stephanus Catanus Italus Nouariensis, Abbas S. Mariæ Gratiarum Congreg. Cassin.

Nomina eorum

his diœces. Placentinæ prope Parmam. C. †.

D. Augustinus Loscos Hispanus, Abbas Sancti Benedicti de Ferraria Congreg. Cassinensis. C. †.

D. Euty chius des Cordes Antuerpiensis, Abbas Sancti Fortunati apud Bassianum Congreg. Cassinensis. obiit . . . Septemb. 1582. Sepultus ad S. Iustin. Paduz. C. †.

D. Ioachimus . . . Abbas Santæ Mariæ loci Heremit. S. Augustini de Monte Cassin. Orator ac Procurator Prælatorum & Cleri Septem. Cantonum Helueticorum. C. †.

D. Riccardus . . . Vercellensis, Abbas Prævallenensis Ord. Lateranensis C. †.

D. Sixtus . . . Cremonensis Abbas Sancti Bartholomæi Pistoriensis Ordinis Lateranensis. C. †.

D. Cosmas Damianus Hortulanus Hispanus, Abbas Villæbertrandi. C. †.

Generales Ordinum Regularium.

F. Frânciscus Romæ Tuscus. é Casteghione, Magister Generalis Ord.

FF. Prædicat. 45. elect. Romæ 1546. obiit Rom. 20. Iulij 1552. æt. 61. A.

F. Vincentius Iustinianus, origine Græcus Chienensis, patria Ianuensis, Magist. generalis 47. Ord. FF. Prædicat. elect. Romæ 28. Maij 1558. postea S. R. E. Cardinalis creatus 1570. obiit Romæ 28. Octobr. 1582. ætatis. 63. C. †.

F. Ioannes Caluus Corsus, Minister General. Ordin. minor. de Observantia electus 15. . . obiit . . . A.

F. Frânciscus de Zamora Hispanus Minister Generalis 53. Ord. Minor. de Observ. elect. 1559. Aquilæ . . . obiit Piombini an. 1571. ætatis suæ an. 63. C. †.

F. Bonaventura Pius Costacciarus Italus, Minister Generalis, Ord. Minorum Conventualium electus 1543. Anconæ. obiit Episcopus Aquensis ad 1558. A.

F. Antonius Sapienter Augustanus, Minister Generalis Ord. minor. Conventual. elect. . . . obiit. 15. . . C. †.

F. Hieronymus Scripandus Neapolit. Prior Generalis Ordin. vere-

qui Conc. Trid. interfuerunt.

mit. S. Augustini elect. Neapoli 24. Maij 1539. hinc Archiepisc. Salernitanus 1554. ac S. R. E. Cardinalis Presb. creatus 26. Febr. 1561. ac S. Conc. Trident. Præses Legatusque a Latere obiitque Tridenti in Concil. 17. Martij 1563. æt. 70. A. †.

F. Christophorus Patavinus Prior Generalis. Ord. Heremita. S. Augustini electus 17. Maij 1551. Rexit annis 18. & obiit Romæ 4. Febr. 1569. ætat. 69. Sepult. ibid. C. †.

F. Nicolaus Audetus Cyprius Prior Generalis. Ord. Carmelit. electus. rexit annis 38. obiitque Florentiæ 7. Decem. 1562. æt. A.

F. Augustinus Bonucius Aretinus Prior Generalis . . . Ord. Seruorum B. M. elect. obiit . . . A.

F. Ioannes Baptista Migliavaca Astensis, Prior Generalis . . . Seruorum B. M. V. electus obiit . . . C. †.

F. Thomas Tiphernas Ciuitatis Castellii in Umbria Minister Generalis Minorum Capucinorum elect. Neap 1558. obiit

1576. æt. 78. C. †.

Iacobus Laynez Almazanus Hispanus Præpositus Generalis secundus Societatis Iesu elect. Romæ die 2. Julij an. 1558. seorsim ab aliis Generalibus Ordinum sedens & vltimo dicens ex decreto Legat. Conc. obiit Romæ 29. Ianuarij 1565. æt. 53. C. †.

F. Dominicus Soto Cordubensis Ordin. Prædicat. Locum tenens Mag. Generalis Ordinis Prædicat. absentis, obiit Salmantica 15. Nouem. 1560. A.

F. Ioannes Stephanus Razinus Cremonensis Prouincialis Prior Lombardiæ locum tenens Prioris Generalis sui Ordinis Carmelit. obiit 1571. Cræmonæ Inquisitor fidei. C. †.

Procuratores absentium Episcoporum.

..... Episcopus Sydoniz, Procurator Archiep. Electoris Moguntini. A.

F. Ambrosius Pelagus Niddanus Ordin. Prædicator. Procurator Archiepiscopi Electoris Treuirensis Ioannis ab Hsemburg. & Archiepiscopi Principis Electoris Colonienfis Adolphi

Nomina eorum

Schauenburg obiitque
Treviri 1557. A.

Claudius Iaius Geben-
nensis Sabaudus Societ.
Iesu, Procurator Episco-
pi Augustani Ottonis
Trusches Cardinalis.
obiit Viennæ Austriæ 6.
Augusti. 1552. ætat. . .
A.

F. Bartholomæus Ca-
ranza Mirandensis Ord.
Prædicator. Procurator
Ioannis Martinez cui-
jarro Silicæ; Archiepiscopi
Toletani, deinde
electus ipse Archiepisc.
Toletanus. obiit Romæ
die 2. Maij 1576. ætat.
73. Sepultus ad Miner-
uz. B.

Martinus Olavius
Cantaber Victorienfis
Societ. Iesu Procurator
Episcopi Augustani Ot-
tonis Truches Cardinal.
obiit 1556. 17. Augusti.
B.

Leonardus Haller Ger-
manus, Episcopus Phila-
delphiæ, procurator &
suffraganeus Episcopi
Eystadensis Dom. Marti-
ni de Schaumberg. obiit
15 . . . C. †.

F. Felicianus Ninguar-
dæ morbinio diocesis
Comensis Ord. Prædica-
Procurator Archiepisco-
pi & Principis Salisbur-

genfis Ioannis Iacobi
Khvon de Belasi, electus
deinde Episc. Scalensis
1577. dein. S. Agathæ
an. 1583. 21. Iunij ac
tandem Episc. Comensis
die 17. Octob. 1588. obiit
die 5. Ianuar. 1595. æt.
78. Sepultus apud suos
ad S. Ioannis. C.

F. Ioannes de Ludesia
Hispanus Ordin. Prædi-
cat. Doctor Theol. Pro-
curator Dom. Petri de
Gasca Episcopi Segun-
tini obiit an. 15 . . .
C. †.

F. Tobias . . . Ger-
manus Ord. Prædicat.
procurator Episc. Salze-
burgensis obiit. 15 . . .
C.

F. Franciscus Orantes
Hispanus Lector Valli-
solet. Ord. Minor. Pro-
curator D. Episcopi Pa-
lætini Christophori Val-
lodani, deinde Episcopus
Ouetensis creatus 25.
Decemb. 1580. obiit 12.
Octobr. 1584. C.

F. Iacobus Hugonis
Ord. Min. Doctor. Pa-
ris. callus procurator
D. Episcopi Trecorensis
Ioan. Iuuenalis des Vr-
sins. obiit. 15 . . . C.

N . . . marchantus
Doctor Theol. procura-
tor Cardinalis . . . de

qui Conc. Trid. interfuerunt.

Mendoça Archiepiscopi
Burgensis obiit... C.

Ioannes Gothardus
Cleric. secul. Germanus
Procurator Episcopi Ra-
tisbonensis. obiit 15...
C.

gregorius Hoche-
nuaert Clericus seculi.
procurator Suffraganeus
D. Episcopi Basileensis
obiit. 15... C.

petrus Zumel Hispan.
Doct. Theol. Canonicus
Malacitanus procurator
Episc. Malacitani. obiit
15... C.

Ioannes Delgado hisp.
Doct. Theol. Canonicus
Tudensis procurator D.
Ioannis de S. Emiliano
Episcopi Tudensis. obiit
15... C.

Gaspar Cardillus Vil-
lalpandus Segobiensis
Doct. Theol. procurator
D. Aluari de Mendoça
Episcopi Abulensis. obiit
15... C.

Cæsar ferrantius Sues-
sanus, Procurator Epis-
copi Suessani D. galearij
florimontij Suessani.
obiit 15... C.

Procuratores Ordinum.

Ioannes Cottignon
callus S. T. D. Ordin.
Cluniacensis procurator,
postea eiusdem Ord.
prior. obiit Marciniaci
22. April. 1562. C.

Nicolaus Boucherat
callus Trecentis, prior
Monasterij de Recluso
procurator generalis
Ordin. Cisterciensis ac
eiusdem postea Abbas
generalis. obiit 12. Mar-
tij 1586. æt. 71. C.

guillelmus de pictauia
Canonicus Leodiensis ac
Scholasticus, procura-
tor Episcopi Leodiensis.
georgij Austriaci Maxi-
miliani Imperat. filij
obiit 15... B.

*Theologi & Iuris Do-
ctores à Paulo III.
Julio III. & Pio IV.
ad Concilium Missi.*

Sebastianus pighinus
Regiensis Rotæ tunc
Auditor & patrum Vo-
torum Scribarius à pau-
lo III. 1545. Trid. missus
postea Episc. Alyphan. &
Archiepisc. sipontinus
præsesque Concilij Tri-
dent. 1551. ac Cardina-
lis 30. Maij 1552. obiit
1553 die 1. Decemb. æt.
53. A.

Vgo Boncompagnus
Bononiensis à paulo
III. Trid. missus 1545.
Abbreuiator de Majori
postea S. R. E. Cardi-
nalis ac pontifex Max.
gregorius XIII. obiit
23. Mart. 1585. A.

Achilles de crassis
Bononiensis à paulo

111. Trident. missus
1545. tunc Rotæ Audi-
tori postea 1551. Episcop.
Montis-Flasconis elect.
21. Augusti obiitque
Romæ 8. Augusti 1558.
sepultus ad S. Mariæ
trans Tyberim. A.

F. Ambrosius Politus
Catharinus Senensis,
Ordin. Prædicat. mex.
Episcopus minorensis
1546. ac Compianus
Archiep. obiit 1553. 8.
Novem. æt. 70. Neapo-
li. A.

Alphonsus Salmeron
Toletanus, Presb. Societ.
Iesu. obiit Neapoli die
13. Febr. 1585. æt. 69.
A. B. C.

Iacobus Laynez His-
panus Almazanus, Presb.
Societ. Iesu postea eius-
dem Præposit. Genera-
lis II. obiit Romæ 19.
Januar. 1565. ætat. 53.
A. B.

F. Petrus Paulus Gian-
netinus Aretinus, Ord.
Prædicat. S. palat. Apo-
stolici Magister à Pio IV.
missus Trident. Theolo-
gus. obiit 1564. C.

F. Petrus de Soto Cor-
dubensis Hispanus, Ord.
Prædicat. obiit Tridenti
in Concil. die. . April.
1563. C.

F. Adrianus Valenti-
nus Venetus Episcopi

Nicosiensis Theologus
Ord. FF. Prædicat. in lo-
cum Petri de Soto defun-
cti à Pio IV. delegatus.
obiit 1572. Episc. Iusti-
nopolitanus 28. creatus
1566. C.

F. Hieronymus Brauo
Hispanus, Ord. Prædicat.
obiit 15. . . C.

F. Camillus Campe-
gius Papiensis, Ord. Præ-
dicat. Inquisitor Ferrar-
iensis. obiit 1569. Episc.
Nepefinus elect. 1568. C

Antonius Solisus His-
panus obiit. 15. . . . C.

Franciscus Turrianus
Legionensis, postea Pres-
byter Societ. Iesu. 25.
Decemb. 1566. admittus
Novem. 1584. C.

Gabriel Paleottus Bo-
noniensis, Rotæ Auditor
postea Cardinalis Iuris
Doctor à Pio IV. Missus
1561. obiit 15. . . . C.

Scipio Lancillottinom.
Advocatus Consistoria-
lis Iuris Doctor à Pio IV.
missus obiit 15. . . . C.

Ioannes Bapt. Castel-
lus Bononiensis, à Pio IV.
missus Iuris Doctor &
Concilii Promotor 1561.
C.

Michaël Thomasius
Maioricensis, Decreto-
rum Doctor à Pio IV.
Trident. missus 1561.
obiit 15. . . . C.

qui Conc. Trid. interfuerunt.

Theologi à Casare

Missi.

F. Dominicus Soto Segobienſis Ord. Prædicat. deinde Carolo V. à Confessionibus. obiit 15. Nouembr. 1560. Salmanticæ. A.

F. melchior Cano Tarraconenſis Ord. Prædicat. deinde Episcopus Canariens. obiit Toleti 1560. B.

F. Ioannes de Ortega Hispanus Ord. Minorum obiit 15. . . B.

Ionnes Arza Hispanus obiit 15. . . B.

Bartholomeus Carranza Mirandensis Ord. Prædicat. postea Archiepisc. Toletanus. obiit Romæ 2. Maij an. 1576. æt. 73. A. B.

Theologi Missi à Galliarum Rege Christianissimo.

Claudius d'Escallus Catalaunensis S. T. Doctor Parisiensis ab Henrico II. Rege missus Theologus cum Regis Oratoribus DD. Claudio Durſé & Michaële de Lhospital 1547. 15. Augusti. obiit Parisiis æt. 71 A.

D. Nicolas maillard Decanus facultatis Theol. Parisiens. obiit

15 . . . C.

D. Ioannes pelletier Præfectus Collegii Reg. nauarræ Parisiensis obiit 15 . . . C.

D. Antonius de mouchy Demochares Refsonæus, S. T. Professor obiit 15 . . . C.

D. Simon Vigor Normannus & Canonicus Theologalis Ecclesiæ Parisiensis & S. Pauli Paris. parochus, postea Archiepiscopus Narbonensis obiit 15 . . . C.

Natalis paillet Doctor Theolog. obiit Tridenti die 15 Nouembris 1562. C.

Nicolaus de Bris S. T. D. . . obiit 15 . . . C.

Richardus du pré S. T. D. obiit 15 . . . C.

Robertus fournier. S. T. D. obiit. 15 . . . C.

Antonius Coquier. S. T. D. obiit 15 . . . C.

Lazarus Brychot. S. T. D. obiit 15 . . . C.

Claudius de Saintes. Canonicus Regularis S. Augustini, postea Episcopus Ebroicensis. obiitque 1590. C.

F. Iacobus Hugonis Ordin. minorum gallus Theologus Parisiensis. obiit 15 . . . C.

*Theologi Misi à Rege
Catholico Hispania.*

Martinus Perez de Ayala Hispanus postea Episcopus guzdicensis creatus 1548 ac Segobienfis 1560. obiitque Archiepisc. Valentinus 5. Augusti 1566 inter- fuit vt Doctor Concilii 1546. & vt Episcopus Segobienfis sedit inter- pp. Trid. 1562. &c. A.C.

Hieronymus de Ves- lasco Hispanus Theo- logus Doctor Complu- tensis Regiæ Cancellariz Vallisolet Auditor postea Episcopus. Oueten- sis creatus 1565 obiit- que 1566. A.

Franciscus Herrera Hispanus obiit 15 . . . A.

Alphonsus Zorilla Hispanus obiit 15 . . . A.

Ioannes Leonardi Wasselius agri Leodiensis S. Th. Doctor Louan. Linguarumque græcæ Hebraicæ & Latin. Pro- fessor primarius : obiit Tridenti in Concilio 1551. . . B.

Cosmas Damianus Hortulanus de perpina- no, electus Abbas Vil- labertrandi diocæs. Tar- racon. obiit 1566. . . C

Cosmas Palma Fon- sayus S. Th. Doctor So-

cius & Discipulus Hor- tulani Abbatis Villaber- trandi obiit 15 . . . C.

Ferdinandus Tritius Hispanus Doctor Theo- log. Canonicus Caurien- sis. obiit 15 . . . C

Ferdinandus Vellofi- lus Seguntinus Doctor. Theolog. Canonicus Se- guntinus postea 1564. Episcopus Lucensis obiit 1587, 12. Febr. C.

Thomas Dassio I.V.D. Canonicus Valentinus obiit 15 . . . C.

Antonius Couarruias Licentiatus, Auditor granatensis, Didaci Co- uarruias Germanus frater. obiit 1602. 20. Dec. æt. 78. C.

Ferdinandus Mincha- ca Decretorum Doctor obiit 15 . . . C.

Cornelius Iansenius Hulstensis S. Theol. D. Louanienfis, postea pri- mus Episcopus ganda- uensis creatus 156 . . . obiit gandavi. die . . . xi. April. 1576. æt . . . C.

Michaël Baius Athen- sis Hanno S. Th. Do- ctor & Cancellarius Lo- uanienfis Decanus S. petri Louan. &c. obiit die 16. Septembr. 1589. ætatis 77. Louanii, ibi- dem sepult. in sacello Pontificij Collegij. C.

Ioannes Hessel Louanienſis S. Th. Doctor Louan Louanii Apoplexia extinctus ætat. 44. die 7. Nou. 1576. ibidem ad S. Petri Sepultus. C.

Ruardus Tapper Batauus Enchufianus S. T. Doctor Louanienſis à Maria Auſtriaca Belgiorum prorege miſſus 1551. obiit Bruxellis die 2. Martii 1559. ætat. 17. B.

Iodocus Rauenſtein Belga Tiletanus S. T. D. Louanienſis & Canonicus. obiit Louanii 7. Feb. 1570. B.

F. Ioannes Gallo hispanus, Ord. prædicat. obiit 15 . . . C.

F. Petrus Fernandes hispanus, Ord. Prædicat. Socius F. Ioan. Gallo. obiit 15 . . . C.

F. Ioannes Ramires hispanus, Ordin. Min. obſeru. Miniſter prouinciæ S. Iacobi. obiit 15 . . . C.

F. Ioannes Lobera hispanus Ordin. Minor. Obſeru. Socius F. Ioannis Ramirez. obiit 15 . . . C.

F. Alphonſus Contreras hispanus, Ord. Min. Obſeru. Commiſſarius Ordinis Minor. in Cu-

ria Regis hispan. obiit 7. Decemb. Bruxellis 1569. C.

F. Michaël de Medina hispanus, Ordin. Min. Obſeru. obiit 15 . . . C.

F. Deſiderius de S. Martino panormit. Ord. Carmelit. S. T. D. obiit 15 . . . C.

Benedictus Arias Montanus hispalenſis S. T. D. Presb. Ord. S. Iacobi Militaris. obiit hispali 1598. æt. 80. C.

Theologi Miſſi à Rege Portugallie.

F. Hieronymus Oleaſter ſeu ab Azambuja Luſitanus S. Th. D. Ordinis prædicat. Regis Luſitan. Orator. obiit 1563 . . . A.

F. Georgius à S. Iacobo Luſitanus S. T. D. Ord. Prædicat. Regis Luſitan. Orator: poſtea Episcop. Angrenſis & Inſularum de Açores. obiit 15 . . . A.

F. Gaſpad à Regibus Luſitanus S. T. D. Ord. Prædicat. Regis Luſitan. Orator: poſtea Episcop. Tripolitanus titularis & Suffraganeus Cardinalis Archiepiſc. Eborenſis obiit 15 . . . A.

F. Franciſcus Foreiro Luſitanus Oliſſipponenſis S. Theol. Doctor Ordinis prædicatorum

Nomina eorum

obiit Almada ad Vltisipon. post 1580 C.

F. Ioannes Finheiro Lusitanus Ord. Prædic. S. Th. Doctor Conimbric. obiit in itinere Romæ ad Mineruam sepultus 1561. C.

Iacobus payua de Andrada S Theol Doctor obiit 15 . . C

Melchior Cornelius I. V. D. Senator Regius obiit 15. . . C

georgius d'Ataïda S. Theol Doctor obiit 15 . . C.

F. Ludouicus de Sotomayor Lusitanus Ord. prædicat. cum georgio d'Ataïda S. D. Theolog. obiit Conimbr. die 30. Maii 1610. æt. 84. C.

Theologus ab Alberto Duce Bavarie Missus.

Ioannes Couillonius Belga Insulensis presbyt. Societ. Iesu cum Legato & Oratore Bavarie Ducis Augustino paungatner missus Theologus 1561. obiit Romæ 1581. C.

Theologus ab Ottone Trusches Principe & Episcopo Augustano Missus.

Petrus Canisius Belga Nouiomagus presb. Soc. Iesu Theologus obiit Friburgi Heluetiorum die 21. Decembr. 1597.

ætat. 77. A

Theologi Seculares vel Iuris Canonici Doctores.

Iacobus Ferrusius Hispanus S. T. D. cum R. Episc. Segorbiensi, obiit 15. . . B.

Melchior Auosmedianus Hispanus S. T. D. cum R. Episc. pacensi. postea 1560. Episc. euadicensis. obiit 15. . . B.

Ioannes Gropperus Sufrentis Vvestphalus D. Canonicus ac Vic. hen. Colonensis cum Adolpho principe Electore Colonensi Archiepiscopo obiit Romæ delectus S. R. E. Cardinalis 13. Mart. 1599. æt. 50. B.

F. franciscus de Villalua Hispanus Ord. S. Hieronymi S. T. D. cum Archiepisc. Granatensi D. Petro guerrero. obiit 15. . . B.

georgius girard gallus S. T. Doctor cum R. Episc. Andegauensi. C.

gentianus Heruetus gallus Aurelianensis S. Theol. D. cum Illustrissimo & Reuerendissimo Cardinali à Lotharingia deinde Canonicus Remensis. obiit Remis die 12. Sept. 1594. C

franciscus Sanctus Hispanus S Theol. Doctor

& Decanus Salmanticensis cum R. Ep. Salmanticensi. C.

Mattheus guerra Consentinus Calaber Presbyt. Theologus cum R. Episc. S. Marci. C.

Federicus Pendasius Italus, Secretarius Illustriss. Cardinalis de Mantua Legati ac Præsidis S. Concilij. C.

Ioannes franciscus Lombardus cum Illustriss. S. Concilij Seripando S. Concilij Legato & præside. C.

Petrus Morcatus hispanus S. Theol. D. cum R. Episc. Vicensi. C.

Franciscus Truxillo Siguntinus hispanus S. T. Doctor Complutensis & Canonicus Legionensis cum R. Episc. Legion. Andrea Cuesta, cujus Sedi postea successit 1578. obiitque 1592. Villacarlone. Sepultus Compluti ad S. Mariæ de Regula. C.

N. Sobano hispanus S. T. Doctor cum R. Episc. Legionensis. C.

Antonius Leiton Lusitanus S. T. D. cum R. Episc. Conymbricensi. C.

Petrus Fontidonius Segobienensis S. T. D. & Canonicus Salmanticensis cum R. Episcop. Sal-

manticensi. C.

Ioannes Villetta hispanus S. T. D. cum R. Episc. Barchinonensi. C.

Ioannes Fonseca hispanus S. T. D. cum R. Archiep. Granatensi Petro Guerrero. obiit . . . C.

Michael Oronçuspe hispanus Olitensis, S. T. D. cum R. Episc. Pampilonensi B. Didaco Ramirez. obiit 15 . . . C.

Michaël Ytero I. V. D. cum R. Episc. Pampilonensi obiit . . . C.

Alphonsus fernandez de la guerra hispanus cum R. Episc. Guadicensi. obiit 15 . . . C.

Iosephus Puebla hispanus S. T. D. cum R. Episc. Ciuitatensi. C.

Ioannes Chacon hispanus I. V. D. cum R. Episc. Almeriensi. C.

Antonius garsias hispanus S. T. D. cum R. Episc. Ovetensi. obiit . . . C.

Ioannes Barcellona hispanus S. T. D. cum R. Episc. Vrgellensi. obiit 15 . . . C.

Theologi Ordinis Sancti Benedicti.

Ioannes de Chartoune Gallus S. T. D. C.

S. Ioannes de Verdun Gallus S. T. D. C.

Nomina eorum

Theologi Ordinis Fratrum Prædicatorum.

F. Marcus Laureus Tropeiensis Calaber postea an. 1560. Episc. Campaniensis. obiit 1571. A.

F. Hieronymus Muzzarellus Bononiensis Prior & Inquisitor Bononiensis, postea 1550. S. Pal. Ap. Magister ac 1553. Archiepisc. Compæ & ad Carolum V. Legatus Pontif. Iulij. III. obiit Salerni 1561. A.

F. Ludouicus de Catania Siculus cum R. Archiep. Panormitano D. Petro Tagliauia : obiit Episc. Agrigentinus 29. Sept. 1569. æt. 84. A.

F. Ioannes de Vtino Italus. A.

F. Ambrosius Pelargus Niddanus cum Principe Archiepisc. Treuirenfi cuius antea 1646. vices egerat in Concilio procurator: obiit 1557. B.

F. Bernardus Colloredo Italus, Theologus R. Episcopi Foroiuliensis obiit 15... B.

F. Reginaldus de Ianna Italus Theologus. B.

F. Philippus Vrrias Hispanus Ouetensis Theologus, postea Episc. Barbastrensis in Aragonia. obiit 15... C.

F. Angelus Cioffus Florentinus Doct. Theol. cum illustriss. Cardinali de Mantua obiit 15... C.

F. Seraphinus de Caballis Brixienfis cum Reuerendissimo P. Magistro Generali Ordinis prædicat. Vincentio Iustiniانو, postea eiusdem successor electus 3. Iunii 1571. obiit Hispali 21. Nouem. 1578. ætat. 56. C.

F. Eliseus Capys Venetus Theologus cum R. Archiep. fragensi C.

F. Petrus Aridiensis, Gallus Theologus cum R. Episc. Cenomanensi. C.

F. Bernardus Berardi Auenionensis Doctor Theologus & Inquisitor Auenionensi ac Vicarius Congregat. cum R. Episcopo Nemausensi obiit 15... C.

F. Ioannes Mattheus Valdina Siculus Theologus cum R. Episc. Tarentino deinde creatus Episcopus Acerniensis 1566. obiit 1570. æt. 60. C.

F. Petrus martyr Coma Hispanus Theologus cum R. Episcopo gerundensi. C.

F. Petrus Zatores Hispanus S. Th. D. cum R. Episc. Dertusensi. C.

qui Conc. Trid. interfuerunt.

F. Aurelius de Chio
græcus Theologus cum
R. Episcop. Spalatren-
si. C.

F. Antonius de Grosu-
pto Vallis-Tellinz Rhæ-
tiz D. Theologus cum
D. Episcopo Vigleuanen-
si D. Mauritio de Petra:
postea inde missus in
Hungariam. Obiit 1570.
Peste. C.

F. Adrianus Valenti-
cus Venetus tunc S. Scri-
pturæ publicus in Aca-
demia Patavina Pro-
fessor cum Reuerendis-
simo Archiepisc. Nico-
sienfi D. Philippo Moc-
cenigo. Mortuoque R. P.
Petro de Soto, à Pio
IV. suffectus delectusque
Theologus Pontificius S.
Concilij 1563. postea
1566. Episcopus ipse ele-
ctus Iustinopolitanus.
obiit 1572. C.

F. Marcus Medices Ve-
ronensis Theologus cum
R. Episc. Cenetensi Do-
mino Mich. Turriano.
obiit 15... C.

F. Benedictus Herba
Mantuanus cum Reuer.
Episc. Brixienfi D. Do-
minico Bolano: postea
Inquisitor Mantuanus
ac Episcopus Casalensis
creatus à Pio V. 16. Iulij
1570. Obiit Casali die
28. Decembr. 1576, æt.

59. sepultus apud Præ-
dicat. C.

F. Basilius Caioccio
Pisanus Theologus cum
R. Archiepisc. Hidrun-
tino. C.

F. Ioannes Barthol.
Petrus de Lugo cum R.
Episc. Veronensi: deinde
Episc. Litterensis 1567.
19. Sept. creatus ac de-
mum Interamnensis 1570.
10. Maij à Pio V. crea-
tus. Obiit 1580. 24.
Ianu. C.

F. Petrus Martyr Co-
ma Hispanus Aragonus
cum R. Episc. Gerun-
densi: postea Episcopus
Elnensis obiit Perpinia-
ni die... Mart. 1578. C.

F. Henricus de Tauo-
ra dictus à Sancto Iero-
nymo Lusitanus cum R.
Archiepisc. Bracharenfi
F. Barthol. de Martyri-
bus: deinde Episcop.
Cochinensis ac tandem
Archiepiscop. Goanus,
obiit 15... C.

F. Constantinus Co-
ciarius Isorella D. Theo-
logus cum R. Episc. Mont-
tis-Politiani. obiit 15...
C.

F. Hieronymus Baro-
lus Papiensis cum...
C.

F. Michaël astensis,
Genuensis Prior S. Lau-
rentij... C.

Theologi Ordinis Minorum de Observantia.

F. Alphonsus à Castro Zamorensis, Minor. Observant. obiit Bruxellis die 3. februar. 1558. æt. 63. A.

F. Andreas de Vega Hispanus, Minor. Observant. S. D. Theol. Obiit 15... A.

F. Richardus Cenomanus, Minorita Observant. Carnotensis S. T. Doctor Paris. obiit 15... A.

F. Ioannes Consilius Gallus Observant. Minorita S. T. Doctor. obiit 15... A.

F. Vincentius Lunellus Hispanus Minor. Observant. Theolog. obiit 15... A.

F. Hieronymus Lombardellus Veronensis Minor. Observ. Theologus. obiit 15... A.

F. I. Baptista Castilio Mediolanensis Minor. Observant. Theologus. obiit 15... A.

F. Franciscus Contreras Hispanus Minor Observ. Doctor Theologus. obiit 15... B.

F. Sigismondus redrius de Diruta Italus Prouincialis Minor. Prou. Vmbrizæ D. Theologus Cardinalis Episc. Tri-

dentini. obiit 15... B.
F. Antonius d'Vglia Hispanus D. Theologus, obiit 15... B.

F. Ludouicus de Burgo nouo Italus S. T. Lector Bononiensis, Commissarius Generalis postea Ordinis sui Minister Generalis. obiit 15... C.

F. Didacus de Tessedà Hispanus S. T. D. Minor. Observ. obiit 15... C.

F. Angelus Iustinianus Chiensis Græcus Minor. Observant. D. Theologus postea creatus 13. Octob. 1569. Episcopus Gebennensis à Pio V. quod munus abdicauit 13. Decemb. 1578. obiitque Genuæ 22. februar. 1596. ætat. 76. sepultus apud suos ad Annunciat. Virg. C.

F. Angelus de Petriolo Italus Doctor Theologus & Lector perusij. obiit 15... C.

F. Antonius de radua Lusitanus Minor. Observant. S. T. D. & Ordinis Secretarius. obiit 15... C.

F. Thomas de Sogliano Italus S. T. D. Minor. Observ. Prouinciz Bononizæ Minister Prouinc. obiit 15... C.

F. Bonifacius Stephanus de Ragusio Italus S.

qui Conc. Trid. interfuerunt.

T. D. Minor. Obseruant.
Apostolicus Prædicator
& Terræ Sanctæ Mode-
rator, postea Episcopus
Stagninus obiit ad 1570.
C.

F. Vincentius de Mes-
sina Italus S. T. D. & Le-
ctor Neapolit. obiit 15...
C.

F. Julius Orseanus Ita-
lus S. T. D. & Lector
Bergomensis. obiit 15...
C.

F. Iacobus Alani Gal-
lus S. T. D. cum R. Epif-
cop. Venetensi. obiit 15...
C.

*Theologi Minorum Con-
uentualium.*

F. Petrus Paulus Picen-
tinus Italus S. T. D. Mi-
nor. Conuent. obiit 15...
A.

F. Ioannes de Corre-
gio Italus S. T. D. Min.
Conuent. obiit 15... A.

F. Sigismundus de Ru-
ta S. T. D. Minor. Con-
uentual. obiit 15... A.

F. Franciscus Vicedo-
minus Ferrariensis S. T.
D. Min. Conuent. obiit
Bononiæ 29. Octob. 15...
æt. 59. sepultus ibid.
apud suos. A.

F. Hieronymus Girel-
lus Brixienfis Italus S. T.
D. Obiit Brixiz 1573. æt.
83. A.

F. Franciscus Vita Po-

litius Siculus Pastensis
S. T. D. Archiepiscopi
Panormitan. Cardinalis
Petri Aragoni Theolo-
gus obiit 15... A.

F. Franciscus de Patti
Italus Minor. Conuent.
S. T. D. obiit... B.

F. Marcus Antonius
Gambaronus à Lugho So-
cius Relig. C.

F. Bartholomæus Gol-
phus de Pergula S. T. D.
C.

Ioannes Tertius Bergo-
mensis S. T. D. & Lector
publicus in Gymnasio
Papiensi. C.

F. Clemens Thomasi-
nus de Florentia S. T. D.
& Regens Conuent. S.
Crucis Florentiæ. C.

F. Augustinus Balbus
de Lugo S. T. D. . . . C.

F. Antonius de Gui-
gnano Regens Sancti An-
tonij Patauini S. T. D.
C.

F. Ioannes Baptista
Ghisulphus S. T. D. Or-
dinis scriba. C.

F. Lucius Angusiola
Placentinus S. T. D. Re-
gens S. Francisci Bono-
niensis. C.

F. Maximianus Benia-
nus Cremensis Italus S.
T. D. Inquisitor Patau-
nus & Ordinis Orator. C.

F. Octavianus Charus
Neapolitan. S. T. D. Re-

gens S. Laurentij Neapolit. C.

F. Antonius Posius de Monte Ilcino Italus S. T. D. Regens Conu. XII. Apostol. Rom. cum Reuerend. Episc. Tinninienfi. C.

F. Bonauentura Meldulensis Italus S. T. D. Regens Conu. parmæ C.

F. Martialis Peregrinus Calaber S. T. D. Regens Conu. Ferrariensis. C.

F. Antonius à Cubalo Feltrésis Italus S. T. D. C.

F. Andreas Scynopius de Amandula cum Reuerendissimo D. Episcop. Tropicensi. C.

F. Baltazar Cryspus Neapolit. S. T. D. cum R. D. Tropicensi. C.
Theologi Ordinis Heremitarum Sancti Augustini.

F. Georgius Patauinus S. T. D. Socius R. P. Seripandi. tunc P. Generalis, deinde Vicarius Generalis Ordinis sui. obiit Romæ 27. Aug. 1555 A.

F. Aurelius Patauinus S. T. D. Prior Prouincialis Terræ Sanctæ. A.

F. Gaspar Syracusanus S. T. D. cum R. Episc. Syracusano D. Hieronymo de Bononia. A.

F. Paulus Senensis S. T. D. postea Prouincialis

Senensis & S. Script. Professor Piombinensis. obiit post 1561. A.

F. Leonardus Aretinus Italus S. T. D. & Secretarius Ordinis cum Generali suo F. Hieron. Seripando 1551. obiit. . Apr 1572. B.

F. Adeodatus Senensis S. T. D. & Professor public. Senensis. B.

F. Thadæus Guidellus Perusinus Prior Prouincialis Vmbriæ S. T. D. cum R. suo Generali P. Christophoro Patauino. postea Procurator Gener. Ordinis, ac electus ipse Generalis Perusiæ 13. Maij 1570. obiit Vic. Gen. Ord. 1605. C.

F. Ioannes Paulus Mazzeri Italus Recanatenfis S. T. D. Theologus R. Episc. Quinqu'Ecclesiensis D. Georgij Drafcouitij postea 1569. Penitentiarius Sancti Petri. obiit 15 . . . C.

F. Simon Florentinus S. T. D. Prouincialis Pisanæ Prou. Cardinalis. Seripandi olim commensalis. obiit 23. Decembr. 1568. C.

F. Cherubinus Lauosius de Cassia in Nursiæ Partibus S. T. D. Vice-Sacrista Pontificius, Theologus Vercellensis Episc.

qui Conc. Trid. interfuerunt.

Guidonis Ferrerij: creatus deinde 14. Aug. 1566. Episcopus 28 Telesinus. Obiit Cassiæ die 23. Apr. 1577. ætat. 80. sepultus ibid. apud suos C.

F. Ambrosius Veronensis S. T. D. & Prior Conuentus Tridentini Sancti Marci. C.

F. Ioannes Baptista Burgos Hispanus Valentinus S. T. D. ex-Prouincialis Aragoniæ. obiit post 1573 C.

F. Simon de Brazzolatius Patavinus S. T. D. postea Prouincialis Prou. Romanæ. obiit 1590. 24. Iulij æt. 60. C.

F. Antonius Mondulphensis S. T. D. Marchiæ Anconit. Prouincialis cū R. D. Antonio de Muglittio Archiepisc. Pragensi & Oratore Cæsareo. obiit post 1579. C.

F. Egidius Volaterranus S. T. D. cum D. Duditio Sbardellato Episcopo Tininiensi & Oratore Cleri Hungariæ. C.

F. Eugenius Pisarenensis S. T. D. & Professor Romæ Regens, deinde creatus 1575. Episc. Smirnensis ac Suffraganeus Veliternorum cum Reu. Guidone Ferrerio Episc. Vercellensi. Obiit Velitris 21. Iunij 1580.

sepultus in Cathedrali. C.

F. Adamantius Florentinus S. T. D. cum Cardinalis Madrutio Episc. Tridentino. deinde Prouincialis Prou. Pisaniæ 1576. Obiit Romæ 17. Ianuarij 1581. C.

F. Aurelius Corinaltensis S. T. D. cum D. Oratore Heluetiorum. C.

F. Baltassar Massanus S. T. D. & Prouincialis Prou. Senarum cum R. Episc. Catanienfi. C.

F. Sebastianus Broilus seu Ammianus Fanensis S. T. D. & Ordinis Scriba. Obiit 1568. die 30. Iulij. C.

F. Christophorus Sanctorisius Hispanus Burgensis S. T. D. Obiit ad 1612. ætate grauis. C.

F. Gabriel Verratellus Anconitanus S. T. D. Obiit Venetijs 15. Nou. 1571. C.

Theologi Ordinis Fratrum Carmelitarum.

F. Antonius Marinarius Apulus S. T. D. & Procurator Ordinis. A.

F. Pontius Politus Senensis S. T. D. A.

F. Martinus de Castello Romandiolus S. T. D. A.

F. Stephanus Panormi-

Nomina eorum

tanus S. T. D. A.

F. Euerardus Billikus
Colonienſis S. T. D. &
Prouincialis Inferioris
Germaniæ Prouinciæ ſue
cum Principe Eleſtore
Archiep. Colonienſi A-
dolpho III. Cornite de
Schauemburg : poſtea
designatus eidem Eleſto-
ri Archiep. Coëpiſcopus
Suffraganeus , ſed morte
præuentus obiit Colonia
1557. aliis 1562. ibid. ſe-
pultus apud ſuos. B.

F. Silueſter S. T. D. Car-
dinali Mantuano Hercu-
li Gonzagæ Legato &
Præſidi S. Concilij Tri-
dent. à Confessionibus.
C.

v. Nicolaus Theodorus
Maſius Mantuanus S. T.
D. cum Episc. Cremonenſi
D. Nicolao Sfrondato poſtea
Rom. Pontifice Gregorio XIV. C

F. Nicolaus
Gallus S. T. D. cum ſuo
Generali. C.

F. Eraldus Gallus
S. T. D. cum ſuo Gene-
rali. C.

F. Ioannes Iacobus
Cheregatus Vicentinus
S. T. D. Prouincialis Ve-
netiarum & Procurator
Ordinis Generalis. Obiit
Vicentiæ. C.

F. Lucretius Tirabof-
cus Aſolanus Italus S. T.

D. cum Patriarcha Ve-
neto D. Ioanne Treuſia-
no. C.

F. Laurentius Lauretus
Venetus S. T. D. poſtea
13. Febr. 1591. à Grego-
rio XIV. creatus Episc.
Adrienſis. Obiit Venetiis
die 1. Febr. 1598. æt. 63.
C.

F. Angelus Ambroſia-
nus Venetus S. T. D. C.

*Theologi Ordinis Seruo-
rum B. Mariæ.*

F. Laurentius de Ca-
ſtro S. T. D. cum ſuo
Generali F. Auguſtino
Bonuccio. A.

F. Stephanus Bonuc-
cius Aretinus S. T. D.
poſtea Episc. Alarrinus
1573. ac 1574. Episcopus
Aretinus ac tandem
creatus S. R. E. Cardina-
lis SS. Petri & Marcelli-
ni. deceſſit Romæ 2. Iu-
n. 1589. æt. 68. C.

F. Amantius . . . S. T. D.
cum Episc. Sibiriceniſi
pro Congregatione Ser-
uorum. C.

*Officiales ſacri Concilij
Tridentini.*

Commiſſarij Apoſtolici.

Thomas Campegius
Bononienſis Episc Fel-
trenſis. A.

qui Conc. Trid. interfuerunt.

Philibortus Ferrerius e-
demontanus Episc. Hip-
poregiensis. A.

Ioannes Thomas San-
felicius Neapolitanus
Episc. Cauensis. A. & C.

F. Dominicus Soto Se-
gobienfis Ord. Prædicat.
Locum tenens. A.

F. Franciscus Forerius
Lusitanus Ord. Prædicat.
A.

D. Antonius... Bergo-
mas. A.

Secretarius S. Concilij.

Angelus Massarellus
Sanseuerinas Episc. The-
lesinus creatus 15. Dec.
1557. A.B.C. †.

Promotores S. Concilij.

D. Hercules Seuerol-
lus. A.

D. Ioannes Baptista
Castellus Bononienfis. B.

Magistri Ceremoniarum.

D. Pompeius de Spir-
tibus Spoletanus. A.

D. Ludouicus Bondon-
us de Firmatis Macera-
tensfis. A.B.C.

Notarij S. Concilij.

Claudius de la Case
Lotharingus. A.

Nicolaus Briel Germa-
nus. A.

Marcus Antonius Pe-
regrinus Comensis. C.

Cynthius Pamphilus de
S. Seuerino. C.

Depositarij S. Concilij.

Hieronymus Gambar
Forenfis. C.

Antonius Manelli. C.

*Cursores S. D. N. & S.
Concilij.*

Ioannes Rollard Lo-
tharingus. A.

Mathurinus Menard.
Gallus. A.

Nicolaus de Matthæis
Allobrox. C.

Iacobus Carta Allo-
brox. C.

Cantores S. Concilij.

Iuo Baril. Gallus. A.

Ioannes Le Conte Bel-
ga. A.

Antonius Rojal Gal-
lus. A.

Petrus Ordoñez His-
panus. A.

Ioannes de Monte Ger-
manus. A.

Simon Bartolini peru-
sinus. A.C.

Ioannes Aloysius de
Episcopis Neapolitanus,
C.

Nominata eorum qui Conc. Trid. interfuerunt.

Bartholomæus le Conte Gallus. C.

Matthias Blancus Fulginas. C.

Franciscus Bustamante Hispanus. C.

Ioan. Antonius Latinus Beneuentanus. C.

Franciscus Druda Vrbinas. C.

Lucas Longinquus, Gifonensis. C.

Petrus Scortecchio Aretinus. C.

Petrus Martinez Salmanticensis. C.

Dominicus de Adamo Castellanus. C.

Hippolitus Mergoni Mantuanus Diaconus. C.

Iacobus Bennatus Mantuanus Subdiaconus. C.

Capitaneus ad Custodiam S. Concilij.

Illustriss. D. Nicolaus Madrutius Baro liber Tridentinus Germanus cum magna copia Nobilium ante eum deferentium baculum rubeum longitudinis canne vnus & post eum hastarij multi. A.

Locum Tenens.

Ill. D. Sigismundus Comes Arcis. A.

INDEX DECRETORVM CONCILII TRIDENTINI.

SESSIO prima. p. 14.

Decretum de incho-
ando Concilio. 14

SESSIO secunda. 15

Decretum de modo vivē-
di, & aliis in Concilio
servandis. 15

SESSIO tertia. 18

Decretum de Symbolo fi-
dei. 18

SESSIO quarta. 20

Decretum de Canonicis
scripturis. 20

Decretum de editione &
usu sacrorum librorum.
22

SESSIO quinta. 24

Decretum de peccato ori-
ginali. 24

Decretum de reformatio-
ne. 27

SESSIO sexta. 33

Decretum de iustificatio-
ne. 33

De natura & legis ad
iustificandos homines
imbecillitate. 34

De dispensatione & my-
sterio adventus Christi.
34

Qui per Christum iustifi-
cantur. 35

Infinuatur descriptio ius-
tificationis impij, &
modus eius in statu gra-
tis. 35

De necessitate prepara-

tionis ad iustificatiōē
in adultis, & unde fit. 35

Modus preparationis. ib.

Quid sit iustificatio im-
pij, & quæ eius Cause. 38

Quomodo intelligatur,
impium per fidem &
gratis iustificari. 39

Refellitur inanis hereti-
corum fiducia. ibid.

De acceptæ iustificationis
incremento. 40

De observatione manda-
torum, eamque neces-
sariam esse nec impossi-
bilem. 41

Prædestinationis temera-
riam præsumptionem
cavendam esse. 42

De perseverantiæ mune-
re. 43

De lapsis, & eorum re-
paratione. ibid.

Quolibet mortali peccato
amitti gratiam, sed
non fidem. 44

De fructu iustificationis,
hoc est, de merito bono-
rum operum, deque
ipsius meriti ratione. 45

Canones de iustificatione.
47

Decretum de reformatio-
ne. 52

SESSIO septima. 57

Decretum de Sacramen-
tis. ibid.

Index Decretorum.

<i>Canones de Sacramentis in genere.</i>	ibid.	<i>De asservando sacra Eucharistiae Sacramento, & ad infirmos deferendo.</i>	86
<i>Canones de Baptismo.</i>	59	<i>De preparatione adhibenda, ut digne quis sacram Eucharistiam percipiat.</i>	87
<i>Canones de Confirmatione.</i>	62	<i>De usu admirabilis huius Sacramenti.</i>	
<i>Decretum de reformatione.</i>	ibid.	<i>Canones de sacrosancto Eucharistiae Sacramento.</i>	89
<i>Bulla facultatis transferendi Concilij.</i>	69	<i>Decretum de reformatione.</i>	91
SESSIO octava.	71	<i>Decretum prorogationis definitionis quatuor articulorum de Sacramento Eucharistiae, & salvi conductus Protestantibus dandi.</i>	96
<i>Decretum de translatione Concilij.</i>	ibid.	<i>Salvus conductus datus Protestantibus.</i>	97
SESSIO nona.	72	SESSIO decimaquarta.	98
<i>Decretum prorogationis Sessionis.</i>	ibid.	<i>Doctrina de sanctiss. Pœnitentia & extrema Unctionis Sacramentis.</i>	ibid.
SESSIO decima.	74	<i>De necessitate & institutione Sacramenti Pœnitentiae.</i>	99
<i>Decretum prorogationis Sessionis.</i>	ibid.	<i>De differentia Sacramenti Pœnitentiae, & Baptismi.</i>	100
<i>Bulla resumptionis Concilij sub Julio III.</i>	77	<i>De Parvibus & fructu huius Sacramenti.</i>	101
SESSIO duodecima.	80	<i>De Contritione.</i>	102
<i>Decretum prorogationis Sessionis.</i>	ibid.	<i>De Confessione.</i>	104
SESSIO decimatertia.	81	<i>De ministro huius Sacramenti, & Absolutione.</i>	106
<i>Decretum de sanctissimo Eucharistiae Sacramento.</i>	ibid.		
<i>De reale presentia Domini nostri Iesu Christi in sanctissimo Eucharistiae Sacramento.</i>	82		
<i>De ratione institutionis sanctissimi huius Sacramenti.</i>	83		
<i>De excellentia sanctissime Eucharistiae super reliqua Sacramenta.</i>	ibid.		
<i>De transsubstantiatione.</i>	85		
<i>De cultu, & veneratione huic sanctissimo Sacramento exhibenda.</i>	ibid.		

De casuum reserv.	108	Concilium sub publica Invitendis.	ibid.
De Satisfactionis necessi- tate, & fructibus.	109	Salvus conductus concessus Germanicæ nationi.	145
De operibus Satisfactionis.	111	Extensio ad alias nationes.	148
Doctrina de Sacramento Extreme-Unionis.	ibid.	SESSIO decimanona.	149
De institutione Sacramen- ti extreme-Unionis.	112	Decretum prorogationis Sessionis.	ibid.
De effectu huius Sacra- menti.	ibidem	SESSIO vigesima.	ibid.
De ministro huius Sacra- menti, & tempore, quo dari debeat.	113	Decretum prorogationis Sessionis.	ibid.
Canones de sanctissimo Pœnitentiæ Sacram.	114	SESSIO vigesimaprima.	150
Canones de Sacramento Extreme-Unionis.	118	Doctrina de Communio- ne sub utraque specie, & parvulorum.	ibid.
Decretum de reform.	119	Laicos, & clericos non conficientes, non ad- stringi iure divino ad Communione sub u- traque specie.	151
SESSIO decimaquinta.	128	Ecclesiæ potestas circa di- spensationem Sacra- menti Eucharistiæ.	152
Decretum prorogationis Sessionis.	ibid.	Totum & integrum Chri- stum, ac verum Sacra- mentum sub qualibet specie sumi.	ibid.
Salvus conductus datus Protestantibus.	130	Parvulus non obligari ad Communione sacra- mentalem.	153
SESSIO decimasexta.	134	Canones de communione sub utraque specie, & parvulorum.	ibid.
Decretum suspensionis Concilij.	ibid.	Decretum de reformatio- ne.	154
Bulla celebrationis Conci- lij Tridentini sub Pio IV. Pontifice Max.	137	SESSIO vigesima- secunda.	162
SESSIO decimasseptima.	141		
Decretum de celebrando Concilio.	ibid.		
SESSIO decimaoctava.	142		
Decretum de librorum de- lectu, & omnibus ad			

Index: Decretorum.

<i>Doctrina de sacrificio</i>	<i>Matrimonij.</i>	203
<i>Missæ.</i>	<i>Decretum de reformatio-</i>	
162	<i>ne Matrimonij.</i>	205
<i>De institutione sacrosan-</i>	<i>Decretum de reformatio-</i>	
<i>ctæ Missæ sacrificij.</i>	<i>ne.</i>	213
163	SESSIO XXV.	264
<i>Sacrificiū visibile, &c.</i>	<i>Decretum de Purgat.</i>	240
164	<i>De invocatione, &c.</i>	241
<i>De missis in honorem</i>	<i>De Regularibus & Mo-</i>	
<i>Sanctorum.</i>	<i>nialibus.</i>	244
165	<i>Decretum de reformatio-</i>	
<i>De Canone Missæ.</i>	<i>ne.</i>	261
<i>ibid.</i>	<i>Decretum de continuanda</i>	
<i>De solemnibus Missæ sa-</i>	<i>Sessione in diem sequen-</i>	
<i>cificij caerimoniis.</i>	<i>tem.</i>	284
166	<i>Continuatio Sessionis.</i>	<i>ib.</i>
<i>De Missa in qua solus Sa-</i>	<i>Decretum de Indulgen-</i>	
<i>cerdos communicat.</i>	<i>tiis.</i>	<i>ibidem.</i>
<i>ib.</i>	<i>De delectu ciborum, ie-</i>	
<i>De aqua in calice offeren-</i>	<i>iuniis, & diebus festis.</i>	285
<i>do, vino miscenda.</i>	<i>De Iudice librorum, &</i>	
167	<i>Catechismo, Breviario</i>	
<i>De Missa vulgari, &c.</i>	<i>& Missali.</i>	286
<i>ib.</i>	<i>De loco Oratorum.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Prolegomenon Canonum</i>	<i>De recipiendis & obser-</i>	
<i>sequentium.</i>	<i>vandis Dec. Conc.</i>	<i>ibid.</i>
68	<i>De recitandis &c.</i>	287
<i>Canones de sacrificio Mis-</i>	<i>De sine Concilij, & con-</i>	
<i>sæ.</i>	<i>firmatione petenda à</i>	
<i>ibid.</i>	<i>Sanctissimo Domino no-</i>	
<i>Decretum de &c.</i>	<i>stro.</i>	288
169	ACCLAMATIONES	
<i>Decretum de reformatio-</i>	<i>Patrum in sine Conci-</i>	
<i>ne.</i>	<i>lij.</i>	<i>ibid.</i>
172	CONFIRMATIO	
<i>Decretum super petitione</i>	<i>Concilij.</i>	291
<i>concessionis Calicis.</i>	BULLA S. D. N. Pij	
179	<i>divina providentia Pa-</i>	
SESSIO XXIII.	<i>pa IV. super confirma-</i>	
180	<i>tione œcumenici gener-</i>	
<i>Vera & Catholica &c.</i>	<i>Conc. Trid.</i>	292
180		
<i>De institutione Sacerdo-</i>		
<i>rij novæ legis.</i>		
<i>ibid.</i>		
<i>De septem Ordinibus.</i>		
181		
<i>Ordinem vere esse Sacra-</i>		
<i>mentum.</i>		
<i>ibid.</i>		
<i>De Ecclesiastica hierar-</i>		
<i>chia & ordinatione.</i>		
182		
<i>Canones de Sacramento</i>		
<i>Ordinis.</i>		
183		
<i>Decretum de reformatio-</i>		
<i>ne.</i>		
184		
SESSIO XXIV.		
202		
<i>Doctrina de Sacramento</i>		
<i>Matrimonij.</i>		
<i>ibid.</i>		
<i>Canones de Sacramento</i>		

INDEX CAPITULORVM

ET CANONVM

CONCILII TRIDENTINI

A

A B adventu.	213
Abbatibus.	257
Abbatissa.	191
Ad cathedralium.	149
Ad consummatione.	62
Ad maiores.	57
Administratores.	66
Ad minores.	177
Admonet.	189
Adversus.	269
Anathemati.	44
Apostolus.	256
A sententia.	222
Attendant.	93
	151

B

B eneficia.	65
Bonifacij.	247

C

C apitula.	56
Capitulum.	231
Causæ criminales.	220
Causæ Episcoporum.	96
Causæ omnes.	257
Censuræ.	153
Ceterum.	100
Circæ.	106
Cogit.	262
Commune.	84
Concedit.	246
Consuetudo.	86
Contingit.	265
Contritio.	102

Controversias.	254
Cum adolescentium.	196
Cum aurem.	181
Cum beneficia.	156
Cum Catholica.	241
Cum dignitates.	225
Cum ea omnia.	284
Cum Ecclesiasticus.	232
Cum etiam.	125
Cum ex eo.	128
Cum ex notarioꝝ.	177
Cum hoc tempore.	33
Cum honestius.	120
Cum illud.	159
Cum in beneficiis.	269
Cum multa.	161
Cum non deceat.	155
Cum nullus.	195
Cum pleraque.	258
Cum potestas.	284
Cum præcepto.	185
Cum proprie.	119
Cumque natura.	166
Cum Scripturæ.	181
Cum vero.	39. 93
Cupiens.	239. 282
Curent.	68

D

D ecernit.	210. 237.
	276
Declarat.	36. 228. 286.
Demum.	109
Denique.	153
Detestabilis.	282
Dispensationes.	175

Index Capit. & Can.

Disponuntur.	36	In commutationib.	176
Docet experientia.	208	In Ecclesiis.	230
Docet præterea.	201. 211.	In electione.	248
E		In exemptorum.	68
E Adem.	27. 52. 62.	Inferiora.	63
	91. 96. 144. 148. 154.	In monasteriis.	152
	171. 184. 213. 244.	In nomine.	18
Ecclesiarum.	55	In pluribus.	229
Ecclesiis.	188	In quacumque.	254
Episcopi, etiam.	157	Instituta.	112
	173. 176.	Insuper, cum.	122. 179
Episcopi per se.	188	Insuper declarat.	152
Episcopi, ut.	223.	Insuper eadem.	22. 179.
Episcopis.	55		201. 240.
Episcopus familiarem.	191	Insuper hortatur.	288
	222	Ita plerumque.	212.
Episcopus quoscumque.	222	Itaque.	151
	83	Iulius	77
Ergo Salvator.	83	Iustitiæ.	209
Et cum sancta.	165	L	
Et quamvis.	<i>ibid.</i>	L egati.	176
Et quia.	126	L ibertati.	255
Et quoniam.	93. 120.	Liceat Episcopis.	221
	164.	Locorum.	66
Et si Missa.	167	M	
Ex institutione?	104	M agnam.	278
Expedit.	233	M andat.	241
F		Matrimonij.	202
F acultates.	67	Minores.	192
G		Monasteria.	150. 251
G rave.	211	Monet.	167
H		Multi.	211
H ac igitur.	45	N	
Hæc omnia.	259	N emini.	245
Hæc sacrosancta.	72	N emo autem.	41
Hanc.	37	Nemo, etiam.	127
I		Nemo, quacumque.	63
I amvero.	113	Nemo quoque.	42
I llustrissimi.	288	Nihil est.	172
		Non liceat Capitulis.	66
		Non liceat præterea.	228

Index Capit. & Can.

Non potest.	250	Quibus verbis.	35
Non sunt.	276	Quicumque de cætero.	64
Nulla quoque.	254	Quicumque in cathedra-	
Nulli.	56	li.	174
Nullus in posterum.	193	Quicumque posthac.	173
Nullus itaque.	85	Quicumque Regularis.	257
Nullus prima.	189		
O			
O Mnes.	122	Qui pie.	194
Optandum.	261	Qui vero.	43
Optaret.	166	Quoad usum.	78
Ordinarij.	64	Quo factum.	34
Ordinationes.	190	Quoniam ab Ecclesiasti-	
P			
P Atriarchæ.	217	co.	155
Paulus.	69	Quoniam autem.	85
Pius.	137	Quoniam diversis.	287
Placet. 141. 14 71.	80.	Quoniam igitur.	108
Postremo.	283	Quoniam non ignorat.	244
Prædicationis.	219	Quoniam ob malitio-	
Præsentati.	67	sam.	274
Præterea declarat.	152	Quoniam pleraque.	218
Præterea quia.	125	Quoniam privilegia.	224
Præterea sancta.	210	Quoniam sub.	163
Prima.	189	Quoniam vero. 95.	182
Primum.	34	R	
Principio.	82	R atio.	266
Prohibet.	247	Regularia.	226
Provincialia.	216	Regularis.	253
Q			
Q uæ alias.	223	Res porro.	112
Quæcumque.	160	Reus.	93
Quam turpe.	277	S	
Quamvis autem.	39	S acrificium.	180
Quamvis excommunica-		Sacrosancta. 15. 20.	
tionis.	263	80. 81. 97. 98. 130. 134.	
Quamvis hæc.	74	142. 144 149. 150. 161	
Quamvis Presbyteri.	194	Sancta Synodus.	190
Quanta.	169	Sic ergo.	40
Quia illitterati.	159	Sicuti legitima	271.
Quia vero. 30. 124. 127.		Sicuti publice.	281
168.		Si ea.	99

- Si in quibuslibet Ecclesiaz gradibus providenter scienterque curandum est.** 213
- Similiter de perseverantię munere, de quo scriptum est.** 43
- Si non decet ad sacras ulla functiones quempiam accedere, nisi sancte.** 87
- Si quem Clericorum, vel laicorum, quacumque is dignitate,** 178
- Si quis dixerit hominem suis operibus, quę vel per humanę naturę, vel per legis doctrinam fiant.** 47. 48. 49. 50. 51. 52. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 89. 90. 114. 115. 116. 117. 118. 153. 154. 158. 169. 183. 184. 203. 204. 205.
- Si quis hoc Adę peccatum.** 25
- Si quis hominem iustificatum.** 50
- Si quis in quolibet bono opere iustum saltem venialiter peccare dixerit.** 51
- Si qui intra gradus prohibitos scienter matrimonium contrahere pręsumperit, separetur.** 210
- Si quis iustificationis gratiam non nisi prędestinatis ad vitam contingere dixerit.** 49
- Si quis liberum hominis arbitrium post Adę peccatum omissum & extinctum esse dixerit.** 48
- Si quis magnum illud usque in finem perseverantię donum se certo habiturum.** 49
- Si quis negaverit, in sanctissimę Eucharistię Sacramento contineri vere.** 89. 115. 153
- Si quis non confiteretur, primum hominem Adam, cum mandatum Dei in Paradiso fuisset transgressus.** 25
- Si quis parvulos recentes ab uteris matrum baptizandos negat,** 26
- Si quis per Iesu Christi Domini nostri gratiam, quę in Baptismate confertur.** *ibid.*
- Si quis post acceptam iustificationis gratiam, cuilibet peccatori pœnitenti ita culpam remitti.** 52
- Si quis Sacramenta confundens, ipsum Baptismum, Pœnitentię sacramentum esse dixerit.** 114
- Statuit sancta Synodus ut in omnibus Ecclesiis cathedralibus & collegiatis decretum sub felicis recordatio.**

Judex Capit. & Can.

nis Paulo 111. 267

Subdiaconi. 279

V

T

TAmetsi. 205
Tanta. 286
Testes in causa crimina-
li ad informationem,
vel indicia, seu alias
in causa principali, 95

Verum. 34
Visum. 111
Vniones. 65
Vt etiam. 158
Vt fidelis. 221
Vt fides. 24
Vt paternæ. 179
Vt Sanctorum. 195

INDEX

RERUM ET VERBORUM

I N

CONCILIUM TRIDENTINUM.

A

- A**bbates quomodo eligendi. 150 & qui in monasteriis quæ sunt Ordinum Capita. 258. 259. qui visitandi ius habeant. 257. quibus Tonsuram & minores Ordines conferre possint. 191 Lectorem sacre Scripturæ in suis monasteriis eligant. 19. qui usum mitræ & baculi habent, Episcoporum loco adhibentur in degradatione. 94. ea quæ de Regularibus decreta sunt, exequi tenentur. 260. eorum privilegia quando cessent. 192. 234.
- Abbatû monasteria quæ ab Episcoporum iurisdictione exempta. 152 258. eorum negligentia quando suppleatur. 29. 30. 31
- Abbatissa, quomodo & qua ætate eligenda. 149. duobus monasteriis non præficienda. *ibid.* eius officium in professione Monialium. 256
- Abbatia commendatæ ab Episcopo visitandæ 151. 152. quæ sunt Ordinum Capita quibus conferendæ 259. earum onus in Seminario constituendo. 198
- Absente Episcopo quando & quamdiu liceat: & qua pœna mulcentur absentes. 185. 186. quando aliis curatis. 186. & quantum Canonice, & similibus. 227
- Absente non videtur, qui aliquantisper abest. 185. 186.
- Absentia affectata non dissolvit vinculum matrimonij. 204
- Absentia Episcoporum denuntianda Romano Pontifici. 54. 55. quæ sit legitima, & à quibus probanda. 185. 186
- Absens qui curæ animarum incumbit, præsens iudicatur. 174. *Cetera vide in verbo, Residètia,*

Index Rerum

- Absolutio Sacerdotalis.** 102. est actus iudicialis. 107. 116. quando nulla. 107
- Absolutionis ministri.** 107-116.
- Absolutio delicti publici** quando non admit-
tenda. 95
- Absolutio peccatorum gravium** à quibus dari possit. 108. 116. 220.
- Absolutio à summo Pō-
tifice impetrata usur-**
pantibus bona & iura
Ecclesiastica, non ali-
ter prodest, nisi facta
restitutione. 178
- Abusus tollendi.** 123. 161
245. maxime qui in
Missarum celebratio-
nem irrepserunt. 170.
171. & qui in concio-
nibus popularibus. 241
242. & in Sanctorum
celebratione. 243. &
qui circa usum Indul-
gentiarum habentur.
285
- Academix testimonium**
de eius doctrina qui
creandus est Episco-
pus. 173
- Accessiones ad beneficia**
iuris patronatus quan-
do tollendæ. 272
- Accessus non conceden-
di, nec concessi exten-
dendi.** 191. 192
- Acclamations Patrū in
sue Concilij.** 288
- Acolythatus.** 214
- Acolythorum ordo.** 181
- Acta appellanti** quando
gratis exhibenda. 63
& intra quantum tem-
pus. *ibid.* & 238. &
quomodo ad iudicem
appellationis transfe-
renda. *ibid.* & *sequens.*
- Adæ peccatum in omnes**
propagatione, non
imitatione transfusum.
25. non illi soli, sed
universæ etiam eius
propagini nocuit. *ibid.*
& quomodo tollatur.
26
- Administratio bonorum**
monasticorum in ad quos
spectet. 245
- Administratores locorū**
piorū quibus rationem
reddere debeant. 177
- Administratores bono-
rū Episcopatus à Ca-
pitulo, Sede vacante**
electi, Episcopo ratio-
nem reddant. 232.
- Adolescētium ætas pro-
na ad mundi volupta-
tes.** 196
- Adoratio Christi in Eu-
charistia.** 81. 86. 90
- Adventus Christi my-
sterium.** 34
- Adulterij pœna.** 212
- Adulterium non dirimit**
matrimonium. 213. 214
- Adultorum iustificatio.**
36
- Ætas ad dignitates & ca-**

Index Rerum.

- nonicatus obtinendos
quæ legitima. 225. ad
beneficia. 189. ad sin-
gulos Ordines susci-
piendos. 193. ad Semi-
narium. 196
- Affinitas ex fornicatione
quando matrimonium
dirimit. 209. 210
- Aleas fugere Clerici de-
bent. 172
- Alexandri III. constitu-
tio. 62. 158.
- Alienare res suas quãdo
Clericis non liceat. 156
- Altare per mensam in-
telligitur apud Pau-
lum. 154
- Ambulationes tempore
Missæ tollant Episco-
pi. 171
- Anathemata in male
sentientes de peccato
originali. 24. 25. de
Iustificatione. 47. &
seqq. in eos qui septem
Ecclesiæ Sacramenta
negant, vel ea male
interpretantur. 57. 58
& *seqq.* contra hæreti-
corum errores circa
sacramentum Baptis-
mi. 60. & *seqq.* Con-
firmationis. 62. Eucha-
ristiæ. 89. & *seqq.* Pœ-
nitentiæ. 114. & *seqq.*
Extremæ - vnctionis.
112. 123. Ordinis 180
& *seqq.* matrimonij.
183. & *seqq.* de com-
munionem sub utraque
specie. 153. de sacri-
ficio Missæ. 163. &
seqq.
- Animarum cura non ne-
gligenda. 53. 55. 65.
66. 67. 160. 183. 186.
- Annexa beneficia singu-
lis annis visitent Epis-
copi. 65. 66
- Annus ad suscipiendos
Ordines datus, quos
requirit beneficiû ob-
tentum. 175
- Antiquitas non dam-
nanda. 153
- Antiquior Episc. Metro-
politano impedito ha-
bendæ Synodi provin-
cialis ius habeat. 214
- Antiquiori Episc. in Me-
tropolitana Ecclesia
Oecononum eligere
quando licet. 232
- Apostatarum pœnæ. 257
- Apostatãdi occasio quã-
do Regularibus datur,
127
- Apostoli in Cœna à
Christo novi Testa-
menti Sacerdotes in-
stituti. 164. 168. iisdem
eorumque successoribus
à Christo tributa
est potestas consecrã-
di, remittendi & reti-
nendi peccata. 180
- Appellatio cur instituta.
91. & quando non
impediat, vel suspen-
dat. 91. 178. 179. 187.
200. 223. 236. 237. 238

253. 278.
 & quomodo admit-
 tenda. 122. & cui com-
 mittenda. 93.
 Appellare à quibus li-
 ceat. 93. 237
 Appellans quid agere
 debeat. 93. 238. 239
 Appellatus quid, & quã-
 do solvat pro actis 93.
 238. 239.
 Aqua naturalis est de ne-
 cessitate Baptismi. 60
 Aqua in calice cur vino
 misceatur. 267
 Aquarum significatio.
ibid.
 Arbitr de suspitione
 & iurisdictione co-
 gnoscenda inter Or-
 dinarium & Conser-
 vatores iudicem. 223
 Archidiaconi oculi Epif-
 coporum. 225. qui e-
 ligi debeant. *ibid.* qui
 visitandi ius habent,
 quomodo visitent 217
 causas matrimonij, &
 criminum non iudi-
 cant. 231. neque con-
 cubinatus. 238.
 Archiepiscopus, *vide*
 Metropolitanus.
 Archipresbyteri curam
 animarum habentes
 quando prædicare de-
 beant. 30. *Cetera vide*
in Parochus.
 Assumendus ad Cathe-
 drales Ecclesias qualis
 esse debeat. 173
- Attritio quid. 103
 Avaritia idolorum servi-
 tus. 170. omnium ma-
 lorum radix. 177. ab
 ecclesiasticis tollenda.
 155
 Auctoritas Sedis Aposto-
 licæ maxima. 54. 73
 144. in omnibus de-
 cretis Concilij salva
 intelligitur. 62. 65. 215.
 284
 Avaritia à Clericis vi-
 tanda. 227.
 B
- B**aptismus Fidei Sa-
 cramentum. 38
 rite collatus non ite-
 ratur. 61. 93. ad sa-
 lutem necessarius est.
 35. eius virtus. 60. aqua
 naturalis necessaria
ibid. verba requisita.
ibid. in eo imprimatur
 character in anima. *ibid.*
 Baptismi & pœnitentiæ
 differentia. 44. 100
 Baptismo suscepto, vota
 postmodum facta non
 sunt irrita vi promif-
 sionis in illo factæ. 61
 Baptismus parvulorum.
 25. 26. 61.
 Baptismus hæreticorum
 quomodo verus. 60
 Baptismus Ioannis. *ibid.*
 Baptismi doctrina vera
 in Ecclesia Romana.
ibid. Canones de eo.
ibid. & seqq.

- Baptismi** sola recordatio non tollit neque minuit peccata. 61
- Baptizari** licet in omni ætate & tempore, *ibid.*
- Baptizantium** & baptizatorum cognatio. 108.
- & sequent.*
- Baptizantur** parvuli in fide Ecclesiæ. 61
- Baptizari** universæ Christianæ legis debitores. 60. peccando gratiam amittunt. *ibid.* ab uno vel duobus suscipiendi de Baptismo. 108
- Benedictia** cõiugum approbatur. 205. antequam coniuges simul habitent, in templo suscipiendi, & à proprio Parocho. 207
- Beneficia** cur constituta sint. 157. Ecclesiastica obtinentium habitus 189. 190. quibus conferenda. 175. ætas ad ea obtinenda. 189. 225 hereditariam successionem abhorret. 279. qualitatibus & oneribus, quæ iis ex fundatione incumbunt, non derogandum. 266. in servitutum non redigenda. 271. unita visitanda. 65. ac etiam exempta, & à quibus 160. 223 258. curata in simplicia non convertenda, 279 280. &
- quando curam animarum recipiant. *ibid.* regularia quibus conferenda. 226. sæcularia Regularibus non concedenda. *ibid.*
- Beneficium** ecclesiasticum habere debet, qui prima Tonsura initiatus est, ut fori privilegio gaudeat. 189
- Beneficia** unius diocesis cum beneficiis alterius diocesis perpetuo non uniantur. 129. uniones ab Ordinariis examinanda. 94
- Beneficia** iuris-patronatus. 128. 160. 233. 244. 271. *& seqq.*
- Beneficiorum** pluralitas reprobat. 63. 132. 133. & quando permittatur. 132
- Beneficiis** privare Clericos quando liceat. 159 187. 264. 277. 278.
- Biblia** Latina vulgatæ editionis probata. 21.
- Biennij** spacium litibus finiendis statutum. 237
- Bigami** ac minorum Ordinum ministeria non idonei. 196
- Bigamia** prohibita. 203
- Bona** Ecclesiastica in quos usus converti debent. 178. ea occupantium pœna. *ibid.* *& seq.*
- Bona** mobilia & immobilia quomodo Regu-

laribus concessa. 246.
ante professionem monasteriis non danda, vel abeuntibus restituenda. 255

Bonifacij VIII. constitutio. 190. 247

Bononiz laus. 72

Bonum exemplum, *quare Exemplum.*

Brachium sæculare implorari potest pro revocandis monialibus intra urbem. 248

Breviarij reformatio quibusdam Concilij Patribus comissa. 289

Bulla indictionis Concilij Pauli III. *initio.*

Bulla facultatis transferendi Concilij sub Paulo III. 69

Bulla resumptionis Concilij sub Julio III. 77

Bulla celebrationis Concilij sub Pio IV. 137

Bulla confirmationis Concilij sub Pio IV. 292

Bulla, qua forma iuramenti professionis fidei præscribitur. 332

Bulla, qua tempus, ex quo Concilium observari debeat, assignatur. 336

Bulla, qua octo Cardinales pro Concilij observatione deputantur. 339

Bulla revocatoria privi-

legiorum quæ Concilij decretis adversantur. 341

C

Cælibatus anteponitur statui conjugali. 205

Cærimoniz & ritus in celebratione Missæ quare instituti. 166.

169. in Ordine sacro 184. in nuptiis. 205.

208. in Sacramentorû administratione non contemnendi. 59

Cærimoniz ab Ecclesia probatz in Missa adhibendæ. 171

Calicis usus an cuiquam sit permittendus. 154

Candelarum certus numerus prohibetur in celebratione Missæ. 171

Canon Missæ ex quibus constat. 165. 166

Canones Apostolorû citantur à Synodo. 261

Canones indistincte ab omnibus observandi. 281

Canones de vita Clericorû renovantur. 163

item ad Episcopalem dignitatem pertinentes. 281. item ad favorem Ecclesiasticarum personarum. 282

Canonicatus quibus conferendi, 226. 227,

- Canonicatus** aut portio non ei confertur, qui eo Ordine initiatus non est, quem illa dignitas aut portio requirit. 226
- Canonici libri.** 21
- Canonici** quales eligendi. 226. & qui vocem in Capitulo non habeant. 175. quos Ordines habere debeant. 226. eorum tenues redditus quomodo augendi. 231
- Canonici Ecclesie Senat.** 227 eorum vita & honestas qualis. *ibid.* Officium in choro. *ibid.* eorumdem officium celebrante Episcopo. *ibid.* residentia. 177. 174. 227 & an residere possint in ecclesia curata. *ibid.*
- Canonici Regulares** translati ad alium Ordinem, secularia beneficia obtinere num possint. 117
- Canonicis** non amplius tribus mensibus abesse licet. 227
- Canonici** presentes sacre ordinationi. 190
- Canonici** divina officia per se non per alium obire debent. 217
- Canonici** duo adhiberi debent in publicatione Indulgentiarum, 162. ad constituenda quæ ad Seminariû spectant. 197. ad rationem reddituum Seminarij exigendam. 200 ad providendum quæ necessaria sunt in divinis officiis, & de Ecclesie ministris. 228 ad procedendum in quibusdã casibus. 268 ad convertenda quædam in pios usus. 270
- Cetera quare in verb. Capitulum.*
- Canonici** Episcopo inservire debent. 225. 227. & ab eo corrigi possunt 55. & quando, ac quomodo. 267. 268 professionem fidei coram quibus facere teneantur. 216
- Cantus** qualis esse debeat. 227. lascivus in celebratione Missæ vetatur. 170
- Capellanorum** regionum privilegia restricta. 224
- Capita** Ordinum. 151. 258. 259.
- Capitulum** si ius visitandi habet, viros ab eo deputatos prius Episcopus approbet. 219. 216. eius officium Sede vacante. 214. 231. quãdo litteras dimissorias concedere possit. 66. 67. & quando Oeconomum Sede vacante

- cante constituat. 251
- Capituli consilium adhibere debet Episcopus in Lectore & magistro diligendo. 18.
29. in Ordinibus canonicatum designādis. 217.
- in his quæ ad debitum in divinis officiis regimen spectant. 228.
- & in his quæ ad Seminarium pertinet. 199.
- in augendo præbendas tenues. 230.
- in omnibus his quæ non spectant ad commodum Episcopi, vel suorum. 268.
- in substituendo Iudicem delegatum. 274
- Capituli mensis 199. eius iurisdictio, potestas & honorum administratio intacta relinquatur. 268
- Capitula Cathedralium à suis Episcopis visitari & corrigi possunt. 56.
- quomodo, & quando. 267.
- apud Ordinarium conveniuntur, non obstantibus Conservatoriis. 122. 213.
- Episcopo de quibus rationem reddere teneantur. 232.
- eorum negligentia à quibus suppleatur. 231 & quando eorum privilegia non valeant. 232. 243.
- Cetera requi-*
- re in verb.* Canonici.
- Capitula sub nomine S. Petri, vel S. Ioannis. 251
- Capitulorum generalium officium in magistris eligendis. 29.
- in Prioribus & Officialibus constituendis. 258
- in exequendis piis relictis. 262.
- in conservanda regulari disciplina. 245.
- eorum negligentia à Concilio provinciali quando supplenda. 260.
- Capucinis & Fratribus Minoribus de Observantia bona immobilia possidere non licet. 246
- Cardinales qui sint eligendi. 213.
- eorum consilio universalis Ecclesie administratio utitur. 261.
- eorum vita & mores quales esse debeant. *ibid.*
- ad residentiam in suis Ecclesiis tenentur. 185.
- si cathedralibus Ecclesiis præsent, infra tres menses munus consecrationis suscipere tenentur. 188
- Cardinalium indulta quando valeant. 234.
- accessus, & regressus illis non concedendi. 237.
- illisdem etiam multitudo beneficiorum

Index Rerum.

- negatur. 232 non sint gravandæ.
 Cardinales quatuor affir- 229. in iis Pœnitentia-
 mare debent, promo- rius ab Episcopo insti-
 vendos ad Cathedra- tuendus. 212
 les idoneos esse. 214. Cathedralium Ecclesia-
 215. rum pluralitas omni-
 Cardinalium familiares, bus prohibetur. 95
vide Familiares. Cathedrali Ecclesia va-
 Cardinalis Moronus pri- cante, supplicationes
 mus Legatus Synodo ac preces habendæ.
 benedixit. 288 214. 215.
 Carnis mortificationi Causæ matrimoniales ab
 ieiunia conducunt. 285 iudices Ecclesiasticos
 Carthaginense Conci- spectant, 206. sed non
 lium. 261 ad Decanos, vel alios
 Castitatis votum. 245 inferiores. 238. & ubi
 Castitatis donum peten- cognoscendæ ob pau-
 tibus non denegatur. pertatem. *ibid.*
 105 Causæ cito expediendæ;
 Casuum reservatio. 108. 238. 275.
 117 Causæ fori Ecclesiastici
 Catalogus eorum qui ab Ordinariis in pri-
 Concilio interfuerunt ma instantia cognos-
 sub Pio IV. 361 cendæ. 237. & qui-
 Catechesis singulis Sa- bus delegandæ. 274.
 cramentis præscriben- Causæ mercedum, &
 da, & vulgari lingua miserabilium perso-
 à Parochis populo ex- narum. 68. 123.
 ponenda, 222 Causæ exemptorum quo-
 Catechismus. modo tractandæ. 68
 Catechumeni. 286 Causæ legitimæ absen-
 Cathedrali & paro- tiæ quæ. 185. 186. 205.
 chiazlem Ecclesiam ne- Causæ civiles, *vide* Ci-
 mo simul retineat. 233 viles causæ.
 Cathedralibus Ecclesiis Causæ criminales, *quare*
 qui præficiendi. 53. 62. Criminales.
 173. 213. 214. quomo- Celebratio Missarum,
 do providendum, quâ- *lege* Missæ.
 do eæ sunt exigui red- Censuræ ab Ordinariis
 ditus. 228. 229. & promulgatæ etiam à
 quando pensionibus Regularibus obser-

- vandæ. 253
 Censuræ Ecclesiasticæ à
 Iudicib⁹ Ecclesiasticis
 quando ferendæ. 64.
 265.
 Character quid. 59. in
 quibus Sacramētis im-
 primatur. *ibid.* & 181.
 deleri non potest. 59.
 182.
 Caritas, vinculum per-
 fectionis. 144
 Choreæ clericis prohi-
 bentur. 172. 217.
 Chrisma sacrum. 62
 Christiana vita perpetua
 pœnitentia esse debet,
 III
 Christiani quando com-
 municare teneantur.
 50
 Christianorū opera qua-
 lia esse debeant 15 43.
 Christus vera lux. 17. Sol
 iustitiæ. 33. fidei no-
 stræ auctor. *ibid.* pro-
 pitator noster. 35
 Salvator noster & re-
 demptor. 36. 50. 141.
 fons iustitiæ. 37. causa
 salutis æternæ. 41. le-
 gislator. 50. sanctita-
 tis auctor. 84. Sacer-
 dos secundum ordi-
 nem Melchisedech.
 163. magnus & supre-
 mus Sacerdos. 290 cap-
 put in membris, &
 vitis in palmitibus.
 75. 76. secundus. A-
 dam. 35. omnium
 gratiarum fons &
 auctor. 153. media-
 tor Dei & hominum.
 242. Patribus promissus.
 34. Sacramento-
 rum auctor & perfe-
 ctor. 58. 203. pro om-
 nibus mortuus. 34. &
 ad nostram salutem.
 88. 163. in Eucharistia
 continetur. 82. totus
 sumitur sub utraque
 specie. 85. 89. 152. 153.
 nobis meruit iustifica-
 tionem. 35. 38. 46. os
 & sapientiam promi-
 sit Ecclesiæ suæ. 142.
 in eo habemus redem-
 ptionem & remissio-
 nem. 35. per eum fit
 satisfactio. 110. qui
 cum diligunt, servant
 sermones eius. 41
 Christi adventus. 35. me-
 ritum. 25. 26. 5. 38.
 49. ieiunium. 81. di-
 vinitas. 84. amor erga
 nos. 88. 164.
 Christo debetur latræ
 cultus. 85. 90.
 Ciborum delectus ser-
 vandus. 285
 Circumstantiæ peccati.
 105
 Citari Episcopus quando
 possit, ut personaliter
 compareat. 95
 Civilibus in causis quo-
 modo procedendum,
 68. quomodo exe-
 quendum. 264. 265

- Civilibus & criminalibus in causis quando appellationi locus est. 92
- Clandestinatorum matrimoniorum correctio. 205. 206. *et seq.*
- Clavium potestas. 100. 110. 115. 117. 118
- Claustralium monachorum factæ Scripturæ interpretes non examinantur ad Episc. 29
- Clausura Sanctimonialium restituenda. 247. 248
- Clerici in sortem Domini vocati. 171. quæ vitare debeant. 119 172. 277. qui fori privilegio gaudeant. 189. 190
- Clericorum vita & exemplum quanti momenti, 172. 194. 261. 281. vestitus & habitus quales esse debeant. 124 171. gestus incellus & sermones. *ibid.* vita qualis. 119
- Clerici etiam exempti ab Episcopo corrigi possunt. 55. 222. delinquentes in loco decenti custodiendi. 268. matrimonium contrahere prohibentur. 105 mendicare non debet; & quomodo eis providendum. 156. turpiter & scandalose viventes quomodo puniantur. 259. 77. 278
- usurpantes bona Ecclesiastica quâ pœnâ puniantur. 179
- Clerici homicidæ pœna, & dispensatio. 125. degradatio, & depositio. 94. 267.
- Clericorum immunitates & privilegia renovantur. 282. 283. merita ex quibus deprehendantur. 192
- Clerico vago Missas celebrare non liceat. 170 195
- Clerici coniugati quæ ministeria exercere possint 196. & quo privilegio gaudeant. 207
- Clerici concubinarij. *vide* Concubinarij.
- Clericis alexæ comestationes lusus, prohibentur. 172. *Cetera quære in verbo* Sacerdotes, *et in verbo* Presbyter.
- Clericorum Societatis IESU privilegia. 255
- Cluniacensis monasterij privilegium. 522
- Coadiutores quando dandi sunt. 159. & quomodo. 269
- Coadiutorizæ quomodo permittuntur. *ibid.*
- Cognatio spiritualis quomodo, & inter

Index Rerum:

- quos cōtrahatur. 208.
 Collatio beneficiorum, *vide in verb.* Electio.
 Collatio Ordinum gratis fieri debet. 155. *vide* Ordo.
 Collegiorum generalium privilegia. 68. 123
 Collegia ab Episcopo visitantur. 177
 Collegia litteras dimissorias concedendi ius non habent, ut quis ordinetur ab aliis. 191. 192.
 Collegiorū personæ quomodo sint exēptæ. 224
 Collegiorū privilegiis quomodo Ordinariis non detrahātur. *ibid.*
 Collegij puerorum instituendi via & ratio. 190. & *seqq.*
 Collegiatæ Ecclesiæ nobilis alicuius oppidi quā ratione current stipendium interpreti sacre Scripturæ. 28. 29
 Collocutiones & confabulationes in Ecclesiis prohibentur. 16. 171
 Comestationes Clericis prohibentur. 172
 Comitum Palatinorum privilegia restricta. 224
 Commēdata monasteria visitanda. 120
 Commendæ perpetuæ. 64
 Cōmissio causarum quibus fieri debeat. 274
 Commemoratio defunctorum qui legata Ecclesiæ reliquerunt, semper facienda. 266
 Communio sacramentalis quibus, & quando necessaria sit. 90. 153. & à quibus sæpe percipienda. 191. in ea præparatio qualis adhibenda. 87. 90. in ea sub qualibet specie totus & integer Christus sumitur. 87. 89. 153. 154
 Cōmutationes ultimarum voluntarum quomodo & quando faciendæ. 176. 265
 Compatres in Baptismo qui. 209
 Compositio pro fructibus male perceptis prohibita. 187
 Cōputi ecclesiastici disciplina docenda in Seminariis. 127
 Conceptio B. Mariæ Virginis. 27
 Concilium indicere ad Romanum Pontificem spectat. 77. 287. eiusque decreta ab eo confirmantur. 267. 291. 294. & dubia declarantur. 286. 287
 Concilio interesse qui debeant. 78. 138. 216 217. 262. ad illud convenire negligentes quomodo puniantur. 138. 263

Index Rerum.

- Cónciliorum utilitas. 137.
 216. in eis congregati
 quomodo vivere de-
 beant. 15. 16. 80. 81.
- Concilij Tridentini in-
 choatio sub Paulo III.
 14. translatio. 71. ce-
 lebratio sub Iulio III.
 80. suspensio 234. ce-
 lebratio sub Pio IV.
 141. intentio præcipua
 qualis. 142. & *seqq.* fi-
 nis 296. causæ quibus
 indictum fuit. 14. 18.
 57. 77. 80. 135. 137.
 140. 141. 142. 150.
 286. confirmatio. 291.
 293. & quot Patres ei
 interfuerunt. 290. 291.
- Concilia provincialia
 quibus de causis re-
 novanda; & quando.
 214. 215. de quibus
 iudicent. 186. 200.
 201. 212. 215. 219.
 221. 228. 234. 235.
 244. 260. 274. 278.
 279. & quid in eis agi
 debeat. 262. 274. 285
- Concilio, *vide* Prædica-
 tionis munus.
- Concubinatus gravissi-
 mum peccatum. 209.
 216
- Concubinariorum & cõ-
 cubinarum pœnæ. *ibid.*
 & 277. 278. quando
 cum eis dispensari
 possit. 278
- Concupiscentia in bapti-
 satis ad agonem reli-
 giosa. 27
- Cónditiones in provisio-
 ne Ecclesiæ rejiciendæ.
 230
- Cófessio est iure divino
 necessaria. 104. 116.
 est pars pœnitentiæ.
 102. 116. quomodo,
 & quorum peccato-
 rum facienda. 104. &
seqq. & quando præci-
 pue; & cui. 106. non
 est impossibilis. 105.
 116. ad Eucharistiam
 percipiendam neces-
 saria, & quando. 87
- Confessio secreta. 106
 117. eius ministri qui.
 104. & *seqq.* 194
- Confessionum libri dis-
 cendi ab iis qui in Se-
 minario educantur.
 197
- Confessarij Monialium.
 quandoque mutandi.
 151. 152
- Confessariorum munus
 in satisfactionibus in-
 iungendis. 110. 111
- Confitendi in Quadra-
 gesima salutaris mos.
 104. 116.
- Confirmatio est Sacra-
 mentum. 62. eius mi-
 nister Episcopus. *ibid.*
 182. 184. eam habere
 debent primâ Tonsu-
 ra initiandi. 189. in
 ea character imprimi-
 tur in anima. 59. in-
 ter quos spirituales

Index Rerum.

- cognationem contrahat. 209
- Confraternitates visitanda. 177
- Coniuges, *quere* Matrimonium.
- Consanguinei fructibus Ecclesiarum non augendi. 261
- Consecratio Episcoporum ubi facienda. 188
infra tempus statutum suscipienda. 66.
& quale tempus ad eam sit præscriptum. 188
- Consecrationis panis & vini efficacia. 84. 85
- Consensus contrahentium in matrimonio necessarius, sed non parentum. 206
- Conservatores iudices. 222. 223
- Conservatoriæ litteræ quibus & quando nihil profint. 223. in Consistorio proponitur Ecclesia Cathedralis vacans. 213. 214
- Constitutiones Ecclesiarum approbantur. 157
174. 226. 266. Regularium etiam 245.
150. 155. & *seqq.* & quæ rejiciantur. 230
- Constantiense Concilium. 134. 148.
- Constitutiones iuris antiqui per Concilium speciatim innovatz. 301. & *seqq.*
- Consuetudo locorum attendenda. 29. 55. 177. 259. 268. quandoque pro lege habetur. 152. iurisdictione tribuit. & officium. 174. dat potestatem, ut quis Concilio intersit. 78. 139. 214. 215. 262.
- Consuetudines Ecclesiarum approbantur. 157. 174. 175. 177. 226. & quæ sint corruptelæ. 188. 207
- Consultores duellorum puniuntur. 281. 282.
- Consummatio sub priori Testamento non erat. 163
- Continentia Diaconorum & Subdiaconorum. 193
- Contritio quid. 102. est pars pœnitentiæ. *ibid.* 115. necessaria. 102. libera & voluntaria. 115 imperfecta Attritio dicitur. 103. quomodo pareatur, & quid producat. 102. 115
- Contritus sine confessione ad Eucharistiam, non accedat. 87. 91.
- Controversiæ de præcedentia componenda. 253
- Contumacia severe punitur. 54. 157. 174. 187. 227. 265.
- Conventus, *require* Mo-

- nasterium.
- Convertitæ, seu Pœnitentes mulieres. 257
- Corporis Christi festum, *quare* Festum.
- Correctio quomodo ab Episcopis facienda 55
91. 122. 126. 120. 253.
- Credere quomodo debeamus. 88
- Criminales causæ à quibus cognoscantur. 237
278. quando in eis appelletur; & ad quem. 93. & quomodo in appellatione procedatur. *ibid.* & quomodo executio facienda. 265. 267. 298
- Criminales causæ graviores contra Episcopos à summo tantum Pontifici cognosci debent. 219
- Culpa quomodo remittatur. 52. & an sine pœna. 108. 117.
- Cultus Eucharistiæ. 85.
90
- Cupiditas malorum omnium radix. 128
- Cura animarum non negligenda. 53. 54. 65. 122
185. & *seqq.*
- Curatum beneficium, *lege* Beneficium.
- Curatus, *vide* Parochus.
- Curiosa à popularibus concionibus secludenda. 241
- D
- D**eambulationes in Ecclesiis vitanda. 172
- Debitorum solutio quomodo ab exemptis extorquenda. 68
- Decalogi præcepta. 49
50. 104
- Decanorum visitatio qualis. 217. quas causas non iudicent. 238
- Decimarum solutio debita est Deo. 276. non impedienda, sed integre facienda. *ibi.* & largius tenuioribus Ecclesiis. *ibid.*
- Decimæ ad laicos pertinentes. 198
- Decreta huius Concilij approbata. 288. 291. 295. in Synodis provincialibus & diocesanis recipienda. 266 à lectoribus observanda. 263
- Decreta omnia de vita & honestate Clericorum observanda. 172 & quæ ad dignitatem Episcopalem pertinent. 280. & ad favorem eorû. 282. 283
- Decreta super residentia publicanda. 187. 188 & de matrimonio. 208
- Deductiones ex fructibus in provisione Ecclesiarum rejiciuntur. 230.

- Defensio permiffa. 225
 Degradatio actualis quomodo faciendâ. 93.94
 Delegatio quibus fieri debeat. 274
 Delinquentes qui in loco decenti custodiendi. 268
 Denuntiationes in Ecclefiis ante matrimonium quomodo & quando faciendâ. 206
 Deposito verbalis quomodo faciendâ. 93.94
 Derogationes quæ non faciendâ. 266
 Deus Pater misericordiarû. 34. unus & idê auctor novi & veteris Testamenti. 21. impossibilia non iubet. 41. operatur in nobis velle & perficere. 43. suâ gratiâ semel iustificatos non deserit, nisi ab eis prius deseratur. 41. castitatem petentibus non denegat. 204
 Diaboli imperium. 24. astutia ad nos perdendum. 12. calcaneo insidiatur. *ibid.* & 113.
 Diaconorû institutio, & mentio in sacris Litteris. 181. 204. 215. 193. continentia. *ibid.*
 Diaconi quomodo ordinandi. *ibid.* Festis salté solemnibus communé percipere debent. *ibid.*
 Die Dominico quæ mira Deus egerit. 15.16
 Dies festi, *vide* Festi dies.
 Dignitates Ecclesiasticæ quare institutæ. 225. quibus conferendæ. *ib.* & *seqq.* non servientes quid amittant. 174
 Diligentes Christû, eius sermones servant. 41
 Dimissoriæ litteræ. *vide* Litteræ dimissoriæ.
 Diœceses quare distinctæ. 226
 Diœcesana Synodus quotannis celebranda; & qui interesse debeant. 214. 262. & quid ibi agi debeat. 262. 274
 Disceptationes contentiosæ vitandæ. 17
 Disciplina populis necessaria. 92
 Disciplina Ecclesiastica conservanda, & restituenda. 283. ac monastica. 258. ac regularis. 245
 Dispensatio ad contrahendum matrimoniû quando, quibus, & quomodo detur. 210. de homicidio quando datur. 221. 225
 Dispensationes de promovendo à quocunque, cui, & quando suffragentur. 67. de non promovendo ad annum suffragantur. *ibid.* de nô residendo

Index Rerum.

- quando valeant. 55
super irregularibus
quando ab Episcopis
dentur 221
Dispensationes de pluri-
bus curatis exhiben-
dæ. 65
Dispensationes gratiosæ
quando sortiantur ef-
fectum. 175. 281
Dispensationes quomo-
do, & quando conce-
dendæ. 125. 175. 210.
221. 278. 281. extra
curiã Ordinariis com-
mittendæ. 175
Dispositio ad gratiam. 36
Distributiones quotidia-
næ quomodo ordi-
nandæ, vel augendæ.
157. 174. 231 & quo-
modo dividendæ. 157
174. & à quibus reci-
piendæ. 228
Divinis interesse, aut
Missas celebrare, qui
publice criminosi sũt,
prohibentur. 170
Divinitas Christi in Eu-
charistia quomodo
sit. 84. 89
Divinorum officiorum
ratio tam de cantu
quam de certa lege in
choro permanendi à
Synodo Provinciali
præscribenda. 228
Divortium quoad tho-
rum sic ad tempus. 205
Doctores esse debent ca-
thedralibus præficienti-
di 173. & qui exami-
natores deputantur.
235. illisque schola-
steriæ conferendę 200
& pœnitentiariæ cum
præbendis. 223. & Ar-
chidiaconatus. 225. &
dignitates. 229. &
Vicarij officium. 232
Cetera vide in verb.
Lector.
Doctores Vniversitatum
quid agere, aut pro-
mittere debeant, 263
Domini temporales, *vi-
de* Principes.
Dominicis diebus, & fe-
stis solemnibus pas-
cendus à parochio po-
pulus salutaribus ver-
bis. 30 ad parochiam
suam populus acce-
dat. 171
Domus Dei nihil inor-
dinatum habere de-
bet. 213
Dotari debent raptæ à
raptoribus. 211
Dubitare de quibus non
debeamus. 40
Duellorum usus prohi-
betur 282
Dyscoli & incorrigibi-
les puniendi, aut ex-
pellendi è Sēminario.
197
- E
- E**cclesia colūna ve-
ritatis. 83. pia ma-
ter. 166. edocta à Chri-
sto, & ab Apostolis

Index Rerum.

51. 82. & à Spiritu sancto. 82. 240. domus Dei, & orationis. 171. communis mater. 143. Dei sanguine acquisita. 53. Christi sponsa dilecta. 163. non iudicat de occultis. 206. in quos iudicium exerceat. 107. hæreticos invitat ad Concilium. 143. sperat eorum conversionem. 129. 135. iustis de causis communicat laicos sub una specie. 152. eius est iudicare de vero sensu Scripturarum. 22. 23. in matrimonij impedimentis dispensat. 204. eius benignitatem experi non debet, qui eius præcepta contempnit. 210
- Ecclesiæ Catholicæ ritus observandi. 59. eius potestas. 151. 282
- Ecclesia Romana omnium Ecclesiarum mater & Magistra 60. 114. 167. 285
- Ecclesia cathedralis, vide Cathedralis.
- Ecclesiæ patrimoniales 233. receptivæ. *ibid.* nullius Diocesis à quo visitandæ. 223. collapsæ reparandæ, vel transferendæ. 66
159. 160. duarum diocesium non unien-dæ. 226
- Ecclesiarum regimen onus formidatum. 53. quibus committendum. 53. 62. 63. 173. 215. 216.
- Ecclesiarum pluralitas reprobatur. 62. 63. 23. 233. earum bona occupantes 178. fructus quomodo consumendi. *ibid.*
- Ecclesiastica hierarchia quomodo ordinata. 182. 184.
- Ecclesiastica libertas, & immunitas. 282. 283
- Editio vulgata Bibliorū approbatur. 21. 22
- Electi Dei non possunt sciri, nisi ex speciali revelatione. 42
- Electi ad Ecclesiarū regimen professionem fidei facere tenentur. 214. 226.
- Electio Superiorum Regularium quomodo habenda. 149. 150 indignorum irritanda. 63. in beneficiis quomodo fieri debeat. 125. 226. 266. 267. & quomodo in beneficiis iuris patronatus. 233. 234. & quorum fieri debeat. 53. 63. 64. 175. 225. 226. 232. & quâ ætate 189. 225. &

Index Rerum:

- quorū fieri debeat. 53.
63. 64. 175. 225. 226.
232. & quā aetate. 189.
225. & non sine exa-
mine. 67. 68. 233
- Eleemosynæ pro defun-
ctis utiles. 241. pro
Mittis importune non
exigendæ. 172. Mon-
tis pietatis ab Episco-
pis visitandæ. 77. ea-
rum administratores
rationem Episcopo
reddere tenentur. 177
- Eleemosynarū quæsto-
res, *vide* Quæstores.
- Emphyteusis Ecclesiæ u-
surpatores excommu-
nicati. 178
- Episcopalis dignitas
omnino cōservanda. 180
- Episcopos à Spiritu-san-
cto positos regere Ec-
clesiam Dei. 53. 182.
in locum Apostolo-
rum successerunt. 182
presbyteris sūt supe-
riores 182. 184. 68.
Patres & Pastores
sunt. 280. ministri
Sacramenti Confir-
mationis. 60. 182. 184
ac ordinationis. 182
184. supra omnes gra-
dus constituti. 213. à
principibus & ceteris
honorandi. 280. ab
obtinentibus dignita-
te iuvandi. 205. 217.
eorum est prima se-
des & locus. 280. 281
- ac præcipua omnium
rerum agendarum au-
toritas. 268
- Episcopi qui sint eligen-
di. 53. 61. 173. 213. &
infra quantū tempus
cōsecrationis munus
suscipere teneantur.
66. 188. creati à Ro-
mano Pontifice sunt
legitimi. 184. eorum
examen & testimo-
nium: quomodo fa-
ciendū. 213. 214. qua-
les esse debeant. 16.
91. 261. eorum fami-
liares quales. 16. 90-
rum mensa ac supel-
lex qualis. 16. 261. quæ
agere beant. 16. 53.
260. 261.
- Episcoporum onus An-
gelicis humeris for-
minandum. 53. eorum
præcipuum munus
est verbum Dei præ-
dicare. 30. 31. 185. 219
in Dei laudibus incū-
bere. 16. hostias; lau-
des & preces offerre.
ibid. Sacramentorum
vim & usum explica-
re. 222. Scripturarum
lectionem in mensa
adhibere debent. 16.
vigilare, in omnibus
laborare, & ministe-
rium suum implere.
53 in suis Ecclesiis re-
sistere. 54. 185. mode-
ratè ac sobrie vivere.

16. 161. bonum exemplum subditis præbere. 261. humanum erga propinquos carnis affectum deponere. *ibid.* Principibus non inservire. 280. Lectorem Theologiæ eligere. 27. & magistrum Grammaticæ. 28. malos Prædicatores corrigere. 32. circa plura curata obtinentes providere. 64. 65. & Ecclesiæ parochiali vacanti : & quomodo. 234. & *seqq.* Ecclesiis, in quibus populus numerosus est, alios sacerdotes adjungere. 157. 158. novas parochias constituere. *ibid.* 230. easque distinguere. 229. & omnia quæ ad Dei cultum spectant curare. 260. 176. ut hospitalia diligenter gubernentur. 68. 270. ut pueri in suis parochiis doceantur. 220. ut sana de Purgatorio doctrina prædicetur. 241. ut de invocatione Sanctorum & imaginibus fideles instruantur. 242. 243. ut Missæ debitâ reverentiâ celebrentur. 169. 170. vita subditorum coarguere. 55. 56. 91. 118. 119. 122.

eosque tamquam filios & fratres diligere. 91. & charitate, non austeritate corrigere ; & meminisse se pastores, non percussores. *ibid.* pauperum aliarumque miserabilium personarum curam paternam gerere. 185. Monialibus confessorem extraordinarium offerre. 152. præcedentiæ controversias componere. 253. virginum Deo dicandarum voluntatem explorare. 254. 255. Decreta huius concilij de Regularibus exequi. 260. curare ut decretum matrimonij publicetur. 208. nuptiæ fiant cum modestia & honestate.

213

Episcopi ad Concilium provinciale debent accedere. 216. quibusdam præcipuis diebus in suis Ecclesiis permanere. 186. Ordines per semetipsos conferre. 188. subditos docere. 173. & bono exemplo pascere. 185. gratiam per subreptionem obtentam respicere. 95. in casibus quibusdam reservatis absolvere. 108. 117. 221. abusus in Missa

exortos tollere. 170.
 171. Confirmationis sacramentum conferre. 182. Ministros Ecclesiæ ordinare. *ibid.* 191. atque alia peragere, quæ inferiores non possunt. 182. 183. nova miracula approbare. 244. ordinatos ab Ordinū exercitio suspendere : & quando. 22. Clericos exemptos & Regulares corrigere ; & quomodo , & quando. 5. 122. 225. 125. 126. 159. 160. 253. 254. eos degradare potest ; & quando. 94. locum deserentes punire. 165 & concubenarios , ac concubinas. 212. & non accedentes ad Synodum. 215. beneficiis privare turpiter viventes. 23. hospitalitatem non exercētes ab hospitalium cura amovere. 270. & iure patronatus patronum illud contra canonicas sanctiones transferentem privare. 272. Abbatum negligentiam supplere. 29. 30. & Capituli Metropolitanæ Ecclesiæ, 231. & vices Metropolitanani ; si est Suffraganeus antiquior. 186

214. illumq; denūtiare Romano Pontifici. 54. in beneficiis iuris patronatus instituire. 228. præsentatosque non idoneos repellere , distributiones quotidianas dividere. 157. Ordines Canonicatum designare 226. in iis quæ ad divina officia spectant providere. 228. uniones certis de causis facere. 158. 198. 199. 228. 229. 231. ac iam factas examinare , aut revocare. 65. 228. 273. monitiones ad finem revelationis decernere. 264. beneficia transferre. 159. visitare beneficia curata unita. 65. & ecclesias exemptas. *ibid.* commendata omnia beneficia , & monasteria etiam exempta. 157. 158. hospitalia , confraternitates , eleemosynas montis Pietatis , & pia loca omnia. 176. 177. ac propriam diocesim ; & quomodo. 117. & ecclesias sæculares nullius diocesis. 23. absentię causas probare. 18. contumaces non residentes variis remediis

Index Rerum.

compellere, ac etiam beneficiis privare. 210. 227. de dispensationibus cognoscere. 175. per saltum promotos dispensare. 194. licentiam matrimonij, contrahendi vagantibus concedere. 211. in suspensionibus & irregularitatibus dispensare 221. in casibus occultis, etiam Sedi Apostolicæ reservatis, absolvere. *ibid.* publicam pœnitentiã in aliam commutare. *ibid.* causas omnes in prima instantia cognoscere 237. Monasteria Regulariũ aliquãdo gubernare. 151. & *seqq.* abeuntibus ex eis ante professionem bona restituere. 255 confessiones audiẽtes approbare. 194 ultimas voluntates exequi. 176. 177. ab administratorib⁹ piorum locorum rationes exigere. 177. ac etiam ab Oeconomis constitutis, Sede vacante. 231. & à Visitatoribus. 218. 219. Notariis imperitis, vel delinquentibus, officij exercẽdi usum prohibere. 177. 178. familiarem suum non

subditum ordinare; & quando. 191. sanctorum Ordinum functiones restituere. 196 ea quæ ad Seminarium pertinent, constituere. 197. & *seqq.* & eius reddituum rationes singulis annis accipere. 200. ius ac potestatem habent in his, quæ ad visitationem & correctionem spectant. 223. & in Protonotarios, ac alios exemptos. 224
 Episcopi quibus in causis procedant ut Apostolicæ Sedis delegati. 30. 32. 54. 55. 95. 222. 157. 158. 159. 161. 171. 172. 174. 176. 177. 223. 224. 230. 247. 250. 275. 278.
 Episcopi quãdo citandi, ut personaliter compareant. 96. contra eos quales testes admittendi. *ibid.* eorum causæ à Romano Pontifice terminandæ. 96. 220. vel à Concilio provinciali. 221. eorum negligentia suppletur à Metropolitanò. 200. & aliquando à Concilio provinciali. 200 160. & quando eis Coadiutor dandus sit. 269.
 Episcopi puniuntur, si

Index Rerum.

- non consecrantur infra tres menses. 188.
 si subditos negligenter corrigunt. 53. 54. 173.
 si non resident. 53. 54. 187.
 si negligunt ea quæ ad Seminarium spectant. 200. si ad Concilium provinciale non accedunt. 226.
 si aliquid visitando accipiunt. 219. si concubinas tenent. 278.
 279
- Episcopis non licet pontificalia in alterius diœcesi exercere.** 56. 221. nec alterius subditum ordinare. 220. 221. aut corrigere. 191. nec quædam facere sine consilio & consensu Capituli, aut Canonorum. 27. 28. 162. 198. 200. 226. 228. 231. 267. 270.
 275
- Episcoporum Titularium licentia correctæ.** 120. 121
- Evangelium fons veritatis.** 20
- Eucharistia symbolum unitatis.** 82. 84. 88. pignus futuræ gloriæ. 84. spiritualis animarum cibus. 83. antidotum liberans à culpis & peccatis. *ibid.* Symbolum rei sacræ; invisibilis gratiæ forma visibilis. 84. animæ vita, & perpetua sanitas mentis, 88. panis Angelorum. *ibid.* cur in processionibus circumferatur. 86. 87. intra septa aut chorum Monialium non servanda. 252. quomodo accipiatur; & qualis præparatio exigatur. 88. 90
- Eucharistiæ Sacramenti institutio.** 83. excellentia. 84. cultus & veneratio. 85. 89. effectus. 94. 89. adoratores. 90. decreta. 82. & *seqq.* Canones. 89. & *seqq.* eius custodiendæ, & ad infirmos deferendæ consuetudo. 86. 90. in ea Christus vere & realiter continetur. 83. 84. 86. 88
- Eugeniana constitutio curatis non suffragatur contra Episcopos.** 188. neque curialibus & familiaribus Cardinalium. 225
- Examen ordinandorum.** 67. 189. 190. 191. 192. 193. 194. & eligendorum ad beneficia. 234. & *seqq.*
- Examinatores electorum ad parochias quot, & ubi, & quales constituendi.** 134. 135. &

- eorum officium. *ibid.* 224. 225
- Excommunicatio nervus Ecclesiasticæ disciplinæ. 263
- Excōmunicationes quando ferendæ, 364
- Excommunicatus ad Sacramenta, & fidelium familiaritatem non recipiendus. 265. & non respiscens de hēresi est suspectus. *ibid.*
- Excommunicantur ingredienti septa monialium. 248. virginum raptōres, & eorum fautores. 211. Clerici concubinarij. 212. qui bona Ecclesiastica occupant. 178. 179. qui virginem vel viduam, aut aliam mulierem in vitā compulerint ad ingrediendum monasterium. 256 qui subditos invitōs matrimonium contrahere cogunt. 213. duellum committentes, locum concedentes, patrini, fautores, & spectatores. 282. 283
- Executio quibus modis faciēda. 265
- Executores vltimarum voluntatum sunt Episcopi. 176. 177
- Exemplum sacerdotum quanti momenti. 372. 194. 261. 277
- Exemplum malum ad malos mores prōvocat. 222
- Exemptionum restrictio.
- Exemplorum causæ. 68
- Exorcistæ ordo in Ecclesia. 181
- Expectativæ tollūtur. 237
- Extrema - unctio, *quare* Vnctio.
- F
- F**abricæ Ecclesiæ administratores reddant rationem Episcopo. 177. illique applicentur fructus beneficiorum concubinarij. 277. & Episcoporum absentium. 187
- Facultates de promovendo à quocumque, & de non promovendo, quando suffragentur. 67
- Familiares Episcopi quales esse debent. 16. quando ab illis ordinari possint. 170. redditibus Ecclesiarum non augendi. 262
- Familiaritas Cardinaliū, quos non eximat ab Ordinarij iurisdictione. 225. & qui familiarium privilegio gaudeant. 224
- Festi dies Sanctorum quomodo celebrandi. 243. 286. à Regularibus servandi, quos Episcopus præcepit. 253. in ijs ad suas parochias frequenter populus accedere debet. 171. in maioribus festis Pastores à suis Ecclesiis non abesse, 186,

- Festum Corporis Christi. 86. 89. 186
- Feudalia bona quando directis dominis acquirantur. 282
- Feudorū Ecclesię occupatores excōmunicātur. 178
- Fides salutis initium, & radix iustificationis. 40
- Fides sola quid. 39. 41. 56. sine pœnitentia remissionem nō pręstat. 107. cur sine operibus mortua. 39. 41. quolibet peccato mortali non amittitur. 45
- Fidei vis, & virtus. 8. 39. effectus. 37. comites. 41. *Cetera de fide vide Sess. 6. in Decreta & Canonibus de Iustificatione.*
- Fidei professionem qui facere teneantur. 225. 226. 285
- Fidei rudimenta in singulis parochiis pueri doceri debent. 220
- Fiducia Hęreticorum inanis. 39. 40
- Figurę historiarū, & Sanctorum. 242
- Filij Clericorum illegitimi habere non possunt beneficia in Ecclesiis, quę eorum patres habuerunt. 178. 179
- Fori Ecclesiastici causę in prima instantia ab Ordinariis cognoscuntur. 237
- Fori privilegio qui gaudeant. 189
- Forma requisita in celebratione matrimonij; 206. & in promotione Episcoporum. 213. & in probando legitimas absentię causas. 186
- Fornicatio affinitatē contrahit; & inter quos, 209. 210
- Fratres, *vide* Regulares, & Sacerdotes.
- Fratrum S. Iohannis Ierosolymitani immunitas & privilegia. 199. 224. 229
- Frustruū sequestratio. 160. & à quibus tuta cōscientia percipi non possunt. 70. 271
- Frugalitas Episcoporum & Cardinalium. 261
- Fuga ubi timetur, quid agendum. 267. 268
- Funeralium quarta persolvenda. 276. 277.
- G
- G**ehennę metus. 48
- Generales Ordinum quomodo eligendi. 278. 249
- Germania olim in vera religione, & obedientia Summo Pontifici exhibenda, nulli secunda. 77. 78
- Germaniæ Protestantibus datus salvus-conductus, 97. 98. 128. 129. 144.
- Germanorum Episcoporum in Conciliū adventus. 80. 81. eorumdem discessus è Concilio 135
- Gradus affinitatis & consanguinitatis. 203. 208

Index Rerum.

Grammaticæ magister in quibus Ecclesiis eligendus. 28.29

Gratia Dei præveniens, 36. 47. 48. non ex operibus. 39. an peccatis amittatur. 45. per Sacramenta confertur. 58. eam consecutum se esse an quis scire valeat. 40

gratiæ ad vacatura tolluntur. 237. quando suum sortiantur effectum. 68. 95. 120. 121. 176. 190. 269. 279. 280. 281.

Gratis quæ sint præstanda. 32. 133. 162. 174. 187. 195. 210. 217. 219. 281.

Gubernatores Ecclesiastici in quibus se ingerere non debeant. 237. 238

Gymnasia publica sacrae Scripturae Lectorem habeant. 27. 28

H

Habitus Clericorum qualis esse debeat. 124. à quibus deferendus. 190. 196

Habitus non facit monachum. 124

Habitus Religionis post quinquennium non deponendus, 257. occulte non ferendus. *ibid.*

Heresis crimen quis absolvit. 221. non dissolvit. matrimonij vinculum. 204

Heresis suspectus quis. 265

Hæreses circa Sacramenta damnatae. 8. & seqq. 89.

& seqq. 115. & seqq. 1532
168. 169. 183. 184. 185.
285. 203. & seqq.

Hæreses anathematizantur. 262. 287. 290. eorum nocumenta. 58. 262.

Hæretici ad Concilium invitantur. 143. 287. Novatores appellantur. 110 sub prætextu Evangelij libertatem carnis introducunt. 203. omnes anathematizantur. 290. eorum perfidia. 83. 109. 287. inanis fiducia. 39. 40.

Hereditariae successiones beneficiorum prohibita. 248

Hierarchia Ecclesiastica ex quibus constat. 182. 183. 184

Historia mysteriorum nostrae redemptionis quid præsentent. 242. 243.

Homicidij poenæ, & quando super eo dispensetur. 125

Homiliae Sanctorum legenda in Seminariis. 198.

Hospitalia visitanda. 77. diligenter gubernanda. 68. ea obtinentes hospitalitatem exercere debent. 170. eorum administratio uni ultra triennium non cõcedenda. 271

Hospitalia quæ dantur in titulum. 199. 270

Hospitalium privilegiis qui gaudeant. 123

Hostia post communionem reservata. 89

I

- I**eiunia ad mortificandam carnem conducunt. 285
- Ieiunij virtus. 81
- Iesuitæ. 255
- Iesus, *vide* Christus.
- Illegitimi, *vide* Filij Clericorum.
- Illiteratis Rectoribus Coadjutores dantur. 159
- Imagines Christi, Deiparæ, & Sanctorum in templis habendæ; & earum cultus qualis. 242. *et seqq.*
- Immunitas Ecclesiastica restituenda, & conservanda. 282. 283
- Impedimeta matrimonij. 204. 208. 209
- Imperator & Reges bona Ecclesiastica conservare debent. 284. & ea occupantes excommunicantur. 178. & similiter si locum ad monarchiam concedunt. 282
- Imperij iura multi habent. 272
- Imperitiæ Parochorum succurrirur. 159
- Impij iustificatio. 35. 17. 38. 48
- Impossibilia non sunt precepta Dei. 41. 49. 50
- Impressorum cautelæ. 23
- Index sacrorum Librorum. 21. 22
- Index librorum prohibitorum. 142. 186. *et seqq.*
- Indulgentiæ maxime salutares. 184. 185, cælestes Ecclesiæ thesauri. 162. ad quæstum non exercendæ. *ibid.* eas conferendi potestas à Christo concessa. 284. quomodo publicandæ. 162. aut concedendæ. 284. abusus in eis exorti tolluntur. 285
- Indulta quando non suffragentur. 234. 237
- Indulta de non residendo tolluntur. 55
- Infames qui. 279
- Infidelitate amittitur fides & gratia. 45
- Infirmorum remedium optimum. 112. 118
- Inhibitio quando fieri non debeat. 237. quando contemnenda. 92. 176. 187. 223
- Iniurias nasci, à quibus iura expectantur, nefarium est. 212
- Inquisitio de moribus & vita eius qui cathedrali Ecclesiæ præficiendus est, eadem in Cardinalibus servetur quæ in Episcopo. 214
- Instantiæ primæ ubi cognoscendæ, & quanto tempore terminandæ. 237
- Institutio Sacramenti Eucharistiæ. 83. Matrimonij. 202. Ordinis. 181. 183. Confessionis. 104. 114. 116. Pœnitentiæ. 99. 114. Vnctionis extremæ, 111 Confirmati-

tionis.	58. 62	Iurisdictio Capituli ubi salva relinquatur.	68
Institutio in beneficiis iu- ris-patronatus.	127. 128. 215	Iurisdictiones Ecclesiasti- cas locare non licet.	175
Interdicta Ordinariorum à Regularibus servanda.	253	Ius-patronatus quibus ha- bere liceat.	128. 271. ex fundatione aut do- tatione esse debet. 272. & quomodo probetur. <i>ibid.</i> in alios non trans- ferendum, sub pœna privationis illius. <i>ibid.</i> quorum sit electio, vel institutio. 291. 292. & quod obrogatum cen- seatur. 292
Interpretatio Scriptura- rum contra sensum ap- probatum prohibetur.	22. 23	Iusti adhuc iustificari pos- sunt. 40. in venialia peccata aliquando ca- dunt. 41. 50. 51	
Ioannis Baptismus.	60	Iustificationis causæ. 37. 38 effectus. 37. fructus. 45. incrementum. 40. præ- paratio. 36. 48. 49. ad eam naturæ & legis im- becillitas. 34. Canones. 47. & <i>seqq.</i>	
Irregulares quomodo & quando ab Episcopo dis- pensari possint.	221	Iustificatio adulatorum. 36	
Irreverentia ab impietate vix seiuncta.	170	Iustificationis impij des- criptio. 36. & quare di- catur per fidem & gratis fieri. 39	
Iudæ proditio.	48	Iustificati per Christum qui.	33
Iudæi per legem Moyse non liberabantur.	4	Iustificatus peccare potest.	50
Iudicare Dei est, non ho- minum.	47	Iustitia accepta augetur.	<i>ibid.</i>
Iudices Ecclesiastici co- gnoscunt de matrimo- niis. 206. à censuris Ec- clesiasticis abstinere de- bent. 265. causas finire. 275. & quomodo exe- qui debent suas senten- tias.	265	Iustitiæ Dei infusio.	46. 49
Iudices laici Ecclesiasti- cos impedire non pos- sunt. 266 Delegati qui; & quomodo eligendi.	274	Iustitiæ publicæ honestatis impedimentum.	209
Iudicis impediens acta appellanti pœna.	239		
Iudicium Dei ante ocu- los quisque habere de- bet.	46. 47		
Iurisdictio Ordinariorum non impedienda.	238		

- L
- L** Apforum post baptif-
mum reparatio. 43.
44. 51. 52.
Lateranense Concilium
magnum. 62. 106
Lateranense Concilium
ultimum. 23
Latinam linguã scire de-
bent qui minoribus Or-
dinibus initiantur. 192
Latriæ cultus exhibendus
est Christo in Euchari-
ftia. 85. 90
Laici effici nõ possunt rite
ordinati. 182. 184. à Sa-
cerdotibus communio-
nem accipiunt. 88. non
adstringuntur ad com-
munionem sub utraque
specie. 150. 151.
Lectio sacræ Scripturæ ubi
instituenda. 28. 29. men-
fis Episcoporum admis-
cenda. 16
Lectoris ordo. 181
Lectorum stipendium. 28
29. privilegium. 30. 31.
quid facere teneatur. 263
Legata ad pios usus quo-
modo exequenda. 265. 266
Legati de latere quæ impe-
dire non possint. 238.
quomodo procedere de-
beant in appellationi-
bus & inhibitionibus.
175. 176.
Legislator Christus. 50
Legis Moyfis impotentia
ad iustificationem. 34
Libertas Ecclesiastica non
violanda. 283
- Libertas virginum Deo di-
candarum conservan-
da. 256. 257
Liberum arbitrium. 47
Libri de rebus sacris quo-
modo edendi. 23. 24
Libri de matrimoniis. 208
de baptizatis. 209
Librorum prohibitorum
index. 286. & seqq. ad
illum conficiendum de-
lecti Patres. 143
Librorum sacrorum index
21. vulgata eorum edi-
tio approbatur. 22
Licentia prædicandi gratis
concedenda. 38. similiter
licentia discedendi à be-
neficiis. 187
Licentiæ non residendi à
quibus probandæ, vel
iudicandæ. 186
Licentiati Cathedralibus
præficiendi. 173. & Vica-
rij Episcoporum consti-
tuendi. 232 & examina-
tores. 234. & Archidia-
coni. 232 & pœnitentia-
rij. 223. illisq; scholaste-
riz conferendæ. 200. &
dignitates. 226
Litigatorum paupertati suc-
curritur. 38. & occurritur
artibus. 275
Litteræ Conservatoriæ. 13
Cõmendatitiæ. 120. 190
testimoniales. 155. 199.
dimissoriæ. 66. 119. gra-
tis cõcedendæ. 155. & à
quibus. 66. 191
Locationes in præjudiciũ
successorum prohibetæ.

Index Rerum.

275. & ad longum tempus. *ibid.*
 Lucra Turnorum prohibentur. 230
 Lucrum turpe prohibendum. 161. 170. 261. 283
 Lusus & luxus Clericis prohibetur. 172. 227

M

Magistri Grāmaticæ ubi eligendi. 28. 29
 Magistri legētes quid agere & spondere debeāt. 261
 Magistri in Theologia ad cathedrales assumendi. 173. ad dignitates, quæ scholasticæ dicuntur. 200. ad Archidiaconatus. 225. ad dignitates. 226. eligi debent Pœnitentiarij. 223. & examinatores. 235. eorum privilegia. 30. 31
 Maiores Ordines, *vide* Ordines.
 Mandata Evangelij, & Decalogi observanda. 41. 49. non sunt impossibilia. *ibid.*
 Mandata de providendo tolluntur. 237
 Mare magnū Regularium non obstat decretis huius Concilij de Regularibus. 260. neque quartæ funeralium. 276
 Maria Virgo fuit sine peccato veniali. 50. eius Conceptio. 27
 Martyrum Reliquiæ. 241
 Matrimonium, Sacramentum magnum, veteribus

connubiis gratiâ præstat. 203. à Christo institutum; & gratiam confert. *ibid.* 204. sancta res est & sancte tractanda. 211. fieri debet libero consensu. 205. cum parentum voluntate, licet non sit necessaria. 206. cum denuntiacionibus præcedentibus in Ecclesijs. 207. in facie Ecclesiæ celebrandum, interrogante Parocho, & quibus verbis. *ibid.* præsentibus duobus aut tribus testibus. *ibid.* cum benedictione à proprio Parocho suscipienda. *ib.* cum peccatorum confessione, & Eucharistiæ perceptione. 208. & ser-vatis laudabilibus consuetudinibus & cærimoniis provinciæ. *ibid.*
 Matrimonium quæ vincula impediunt. 204. 208. 209. quādo non valeat. 207. 208. 210. quomodo dirimatur. 204. ex multis causis separatur quoad thorum. 105. cum vagantibus nō facile contrahendum. 211
 Matrimonia clandestina Ecclesia semper detestata est. 205. 206.
 Matrimonij libertas non impedienda. 221. cærimoniz non damnandæ. 205. solemnitas prohibita certis annis tempo-

Index Rerum.

- ribus. *ibid.* eius causæ spectant ad Ecclesiasticos. 205.
Mendacij peccatum. 94
Mendicare Clericos non decet. 156
Mensæ Episcopalis sobrietas & frugalitas. 16. 261
Mensa apud Apostolum altare significat. 164
Mercendum causæ favor. 68. 124
Merces bonorum operû expectanda. 42. 46. 52
Mercenarij à cura animarum arcendi. 55. 185. 186
Merita passionis Christi. 34. 35. 45. 46
Merita hominum sunt dona Dei. 26
Merita bonorum operum. 46
Metropolitani officium in Lectore eligendo. 29. in denuntiando Romano Pontifici Episcopos absentes. 54. in probando & iudicando legitimas, Episcoporû absentias. 186. in corrigendo Episcopos negligentes. 200. in supplenda negligentia Regularium. 31. 151. & Capituli Sede vacante. 132. in visitando propriam diocesim. 217. & Ecclesias comprovincialium : & quâdo, *ibid.* in cogendo Synodû provincialem. 216. in erigendo col-
legia ob Ecclesiarû paupertatem. 201. in iudicando aliqua cum Concilio provinciali. 186. 244. *vide* Conciliû provinciale: & in erigendo aliquando congregationes monasteriorum. 150
Metropolitanus obligatur ad personalem residentiam. 23. 186. & non residens denuntiatur ab Episcopo antiquiore. 54. & ab eodem eius absentia probatur. 186. negligens in Seminarij erectione corripitur à Synodo provinciali. 200. & punitur, si statutis temporibus Synodum provincialem non cogit. 216
Metus gehennæ. 78
Militum S. Ioannis Ierosolymitani immunitas. 199. & aliqua correctæ. 225. 259
Ministri Sacramentorum. 59. 106. 113. 116. 117.
Ministri Episcoporû quales esse debeant. 16
Miracula nova quomodo admittantur. 244
Missæ verum sacrificium. 164. 168. vere propitiatorum. 165. 168. tremendum mysterium. 169. pie & purè peragendû. 170. quantum, & quibus proficit. 165. 166. 167. 241. in eius celebratione quæ vitanda

- vitanda sint. 16. 170.
171
- Missæ magnam continet
eruditionem. 168. vulga-
ri sermone non cele-
branda. 169
- Missæ in memoriam San-
ctorum. 165. 168. horis
debitis celebrandæ. 171.
non in domibus priva-
tis. 70
- Missæ, in quibus Sacerdos
solus sacramentaliter
communicat, appro-
bantur. 166
- Missæ defunctorum quo-
modo disponendæ. 265.
266. profunt illis qui in
Christo mortui sunt, &
nondum ad plenû pur-
gati. 165. 168. 241
- Missæ novæ. 170
- Missarum celebratio fre-
quentanda. 194. quibus
præsentibus, & ubi, &
à quo non facienda. 17.
194. earum ratione elee-
mosynæ importune non
exigendæ. 170
- Missalis reformatio. 286
- Monachi ad publicas Pro-
cessionem accedere tenen-
tur. 253
- Monasteria visitanda etiam
Sedi Apostolicæ subje-
cta; & quomodo. 252.
item commendata. 160.
161. etiam Ordinû Ca-
pita; & quomodo. 259.
illisque quomodo de
Abbatib⁹ provideri de-
beat. *ibid.* curam ani-
- marum habentia quibus
subsint. 252. & quomo-
do & quando subsint
Episcopis. 250. Lectorē
sacræ Scripturæ habere
debent. 29. 30. quæ bona
possidere possint. 245.
& *seqq.* non erigenda
sine licentia Episcopi.
247. non augenda inso-
lito numero, *ibid.* in iis
erigi debent congrega-
tiones. 150
- Monasteria Sanctimonialium ingredi quando li-
ceat. 248. extra urbem
posita intra urbem re-
ducenda. 249. etiam
Episcopis & Superiori-
bus eorū claustra ingre-
di non licet. *ibid.* quæ
regantur ab Episcopis.
251. & in illa ingredi
nullam cogendam, aut
impediendam. 256
- Monasticæ vitæ disciplina
restituenda. 258
- Moniales quando confite-
ri, & Eucharistiā sumere
debeant. 251. metu ad in-
gressum religionis non
compellendæ, nec impe-
diendæ. 256. bona mobi-
lia & immobilia ut pro-
pria habere non possunt.
245. nec è monasterio
exire. 248. intra quan-
tum tempus professionē
facere debeant. 254. &
quomodo, & qua ætate
fiant. 255
- Monitiones binæ quando

Index Rerum.

- præcedere debeant. 265.
278. excommunicatis faciendæ. 265. revelationis causa quâdo concedendæ. 264
Monomachia prohibita. 282
Montes pietatis visitandi. 177
Mortuorum commemoratio. 266
Mulctæ pecuniariæ locis piis assignandæ. 264. vel fabricæ Ecclesiæ. 187
Munera non accipiendâ a visitatoribus. 217. 218
Musicæ quæ in Ecclesiis prohibeantur. 171
Mysteriorum nostræ redemptionis historię. 243
- N**
- N**aturæ impotentia ad iustificationem. 34.
Necessitas absentię excusationem præstat. 186
Negotia sæcularia fugere debent Clerici. 172
Niniuitarum pœnitentia. 103
Nominati ad beneficia non admittuntur sine examine. 67
Notarij quantum, & quando pro litteris dimissoriis accipiant. 154. non idonei, vel delinquentes in causis Ecclesiasticis quomodo corrigendi. 178. infra quantum tem-
- pus actorum copiam exhibere teneantur. 239. eorum imperitia litium occasione in producit. 177
Novatianorû hæresis. 106
Novatores hæretici vocantur. 110
Novitij & novitiæ ad professionem quando admittendæ. 255
Nuntij Apostolici quæ impedire non possint. 238. & quomodo procedant in appellationibus & inhibitionibus. 176
Nuptiæ prohibitiæ certis anni temporibus. 205. 11
- O**
- O**bedientia præstanda Romano Pontifici. 216. 262. & Præpositis. 120. 255.
Obedientiâ excusat absentiam. 185
Obedientiæ votum. 245
Oeconomî institutio, Sede Episcopali vacante ad quem pertineat. 231. 232
Opera Satisfactionis. 111
Opera ante iustificationem. 40
Opera bona augent iustitiam. 43 51. sunt dona Dei, & iustificati merita. 48. 49
Operum sine gratia imbecillitas. 46. 47.
Operum bonorum retributio. 41. 42. 44. 45. 51
Oratoria ab Episcopis designanda, & visitanda. 170

- Oratio** Ragazoni habita in fine ultimæ Sefsionis, LX.
- Orationes** quomodo faciendæ, maxime in Concilio. 15
- Oratorum** locus in Concilio. 236
- Ordinarius**, *vide* Episcopus.
- Ordinatio** ab Episcopo facienda. 182. & à proprio Episcopo. 56. 67. 120. 188. 190. 191. à Christo instituta fuit. 183. quomodo, quando & ubi facienda. 190. qua ætate. 193. gratis. 133. & cum examine. 67. 189. 193. 194. & quibus cærimoniis. 184
- Ordinari** non debet homicida. 225. item qui beneficium non habet, vel aliud unde vivere possit. 156. nec qui Confirmatione non suscepit. 189. nec qui fidei rudimenta doctus non fuit. *ibid.* nec qui linguâ Latinam ignorat. 192. nec scribere nescit. 189. nec minor ætate requisita. 193. nec bonum testimonium non habens. 189. 190. 191. 191. 194. qui in suo ordine versatus non fuerit. 193. nec qui non sit utilis, & necessarius sui Episcopi Ecclesiis. 194. 195
- Ordinationis** inhabilium effectus. 211
- Ordinatio** sacra est unum ex septem Sacramentis. 181. 183. 184. gratiam confert. *ibid.* & absolvendi potestatem. 194. 195. in ea imprimitur character in anima. 59. 182
- Ordinati** suis ecclesiis deservire debent. 183. 184. 193. 194. 195
- Ordinatorum** à non suo Episcopo pœnæ. 56. 67. 120. 191. & eorum qui ordinantur per licentiâ Capituli Sede vacante. 67. & à seculari potestate. 183. 184
- Ordines** maiores & minores. 181. 182. 191. 192.
- Ordinum** diversorum rationes. 176. 196
- Ordines** requisiti infra annum à quibus suscipiendi. 175
- Ordines** minores per temporum interstitia conferendi. 192. & quibus. *ib.* sunt gradus ad maiores. 183. 190. 193
- Ostiaratus** Ordo. 195
- Originalis** peccati materia. 25. & *seqq.*
- Ovium** munus erga Pastores. 276

Papa, *quæritur* Pontifex Maximus.

Parentum consensus in matrimoniis non necessarius. 106

Index Rerum.

- Parochiales Ecclesiz** tenues quomodo augendz. 229. quibus non uniantur. *ibid.* quz pensionibus aut reservationibus non graventur. *ib.* & illis vacantibus quid agendum. 233. & *seqq.*
- Parochiz** quare distinctz, 226. quando novz instituendz, 158. vel distinguendz. 229. & collapsz reficiendz, vel transfereudz. 160. in civitatibus faciendz. 229. in parochiis propriis singuli tenetur audire verbum Dei. 220. & Sacramenta suscipere. 230
- Parochi officium** est predicare. 30. 185. 219. exponere ea quz in Missa leguntur. 167. 171. explicare decretum matrimonij. 208. pueros fidei rudimenta & obedientiam docere. 220. vim & usum Sacramentorũ explicare. 222. sacra eloquia & salutis monita explanare. *ibid.* ieiunia, dies festos, & obedientiam commendare. 285. oves suas agnoscere, pro his sacrificium offerre, Sacramenta administrare, & bono exemplo pascere. 185. 124. pauperum aliarumque miserabiliũ personarum curam paternam gerere. 185. Missas frequenter celebrare. 194. in suis Ecclesiis residere. 54. 55. 86. decreta matrimonij observare. 206. 207. nuptias benedicere. *ibid.* librum matrimonij habere. *ibi.* ac baptizatorum. 209. ad Synodum Diocesanam accedere. 216. 217. 262. baptizando quzdã peragere. 208. carnis affectũ erga propinquos deponere. 261. Decreta Concilij recipere, Obedientiam spondere, ac hæreses anathematizare. *ibi.* 262. & hospitalitatem servare. 260
- Parochi paupertati succurritur.** 158. 276. imperitiz & malz vitæ occurritur. 159. *Cetera lege in verbo.*
- Sacerdos, & in verb.** Clericus.
- Parochiani, vide** populus.
- Parvuli ad Eucharistiz perceptionem non obligantur.** 153
- Parvulorum baptismus.** 26. 61
- Pascha vetus & novũ.** 164
- Paschatis tempore communicandum.** 90. 91
- Pastoris officium.** 91. 92. 185. 186
- Patriarcha, vide** Metropolitanus.
- Patrimonium quãdo alienare non liceat.** 156
- Patrini duellorũ puniuntur.** 281. 282
- Patrini tantum duo vel**

Index Rerum.

- unicus. 209
 Pauli vocatio. 48
 Pauperes gratis docendi. 27.
 in collegium Clericorum
 eligendi. 137. erga eos E-
 piscoporum cura. 177
 Paupertatis votum. 245. pri-
 vilegij. 68. 223. 238
 Peccantes publice palam
 corripienti. 222
 Peccata omnia mortalia in
 confessione recensenda.
 104. 116. ac eorum cir-
 cumstantiz. 105. eorum
 remissio quomodo fiat.
 40. & per quem. 100. 107
 110. 113. 115. 180. 183.
 Peccata venialia etiam iusti
 committunt. 41. 50. an ta-
 cere possint in confessione.
 105. 106
 Peccatum originale quomo-
 do tollatur. 26. de eo do-
 ctrina & Canones. 25. &
seqq.
 Pensiones quâdo extingue-
 re non liceat. 156. quo-
 modo minuantur. 199.
 quibus Ecclesiis imponi
 non possint. 219. & qui-
 bus habere non permitta-
 tur. 279
 Peregrino sacerdoti Missam
 celebrare non licet. 170
 Perseverantię munus. 43. 49
 Petrus princeps Apostolo-
 rum. 42
 Picturę quid erudiant, &
 quomodo fieri debeant.
 242. 243
 Pij IV. indictio huius Con-
 cilij. 137. eiusdem Conc.
 confirmatio. 101. 203
 Plebanus, *vide* Parochus.
 Pluralitas beneficiorum &
 Ecclesiarũ prohibetur. 68.
 232
 Pœna temporalis non sem-
 per remittitur. 44
 Pœna violentiarum salvos-
 conductus. 233
 Pœnarum genera. 94. 167.
 268. 277
 Pœnitentia quid 101. ante
 adventũ Christi non erat
 sacramentũ. 99. 100. dici-
 tur secunda tabula post
 naufragium. 44. 114. quid
 cõtineat. 44. 101. 117. cur,
 & quando, & à quo insti-
 tuta. 99. 114. 115. In quo
 differat à baptismo 44.
 99. 115. eius utilitas, &
 partes. 101. 102. 115. &
 fructus. 102. 109. 110
 Pœnitentia publica, quando
 imponenda. 222
 Pœnitentiarius in Cathe-
 drali instituendus. *ibid.*
 Pontifex Vicarius Dei in
 terris. 53. 78. eius est su-
 prema auctoritas. 54. 108.
 in omnibus salva intelli-
 gitur. 62. 214. 284
 Pontificis est Ecclesiis de
 Pastoribus providere. 54.
 circa matrimonij impe-
 dimenta constituere, &
 dispensare. 104. Conci-
 lium generale indicere
 77. 195. eiusque decreta
 confirmare. 287. 292. eo-
 rum dubia declarare. 295.
 296. formam examinis

Index Rerum.

- Episcoporum approbare. 215. Ecclesie utilitati consulere. 287. 288 & eius sollicitudine habere. 214
Cardinales creare. *ibid.* & Episcopos. 54. 89 resignantium necessitatibus providere. 233. & Ecclesiis tenuioribus. 228. curate quae ad studiosi reformatione spectant. 263. de coadiutoris disponere. 269. abusus circa indulgentias corrigere. 285 in Episcopos non residentes animadvertere. 54. & in concubinariis. 279. causas Episcoporum graviores terminare. 95. 220. 221. & legitimas causas absentiae eorum probare. 186. 187 ad eum referendum de accedere nolentibus ad Concilium provinciale. 262
- P**ontifex Max. utitur consilio Cardinalium in administratione universalis Ecclesie 261. graviorum criminum absolutionem sibi reservare potuit. 108. bona Ecclesiastica occupantes absolvere. 172. causa extra Curiam quibus committantur. 221. 278. & quomodo. 238. 239 eo inconsulto, nihil inusitatum decerni debet. 244. eidem obedientia ab omnibus praestanda. 261
- P**ontificalia in alterius Diocesis exercere non licet. 56
- Populus in sua parochia tenetur audire verbum Dei. 220. & quando compellatur subministrare necessaria Parochis. 158. 229
- Populo numeroso quomodo provideatur. 158
- Portio, *quere* Praebenda.
- Possessio triennalis quibus non suffragetur. 259
- Praebenda Lectorum. 28. 29
- Praebendae quibus conferenda. 225. 226. & quomodo. 226. tenues quomodo augenda. 27. eas obtinentium residentia. 227
- Praecedentiarum controversiae componenda. 253. circa eas nihil in Concilio innovatum. 17. 29
- Praecepta Dei sunt possibilis, & observanda. 41. 50
- Praedestinationis praesumptio cavenda. 42. 49
- Praedicationis munus praecipuum Episcopi. 307. 219. quomodo, & quando praestandum. 30. 19. 241. & eius utilitas. 30. non omnibus est concessum. 81. 220. maxime sine licentia. *ibid.*
- Praedicatores quando & quomodo corrigendi. 32
- Praefata, *lege* Abbatissa.
- Praelatus, *vide* Episcopus.
- Praeparatio ad iustificationem. 36
- Praesentare non licet nisi Episcopo. 228
- Praesidium integritas salus est subditorum. 53

Index Rerum.

- Præstimoniam. 27. 126. 199
 Presbyteri qui dicantur. 113.
 118. eorum ætas. 193. qua-
 les ordinandi. 193. 194.
 quando Missas celebrare
 teneantur. 194. *Cetera
 quare, in verb.* Clericus,
& in verb. Sacerdos.
 Præsens qui iudicetur. 186.
 222
 Primas, *vide* Metropolitanus
 & Episcopus.
 Principes à Deo constituti
 sunt, fidei & Ecclesiæ pro-
 tectores. 283. cogentes
 subditos ad contrahendū
 matrimonium, excommu-
 nicantur. 212. locum ad
 monomachiam cōceden-
 tes puniuntur. 282. Epis-
 copos paterno honore
 prosequi debent. 280. 281
 libertatem Ecclesiasticā
 conservare. 283. & decre-
 ta huius Concilij obser-
 vare. 286. 287
 Prioratus & præposituræ ab
 Episcopo visitandæ. 160.
 161
 Priorum & Priorissarum
 electio. 149
 Privilegia causa sunt mul-
 tarū turbationū. 214. 281
 Privilegia in Ecclesiis paro-
 chialibus vacantibus quā-
 do non valent. 235. 236
 Privilegia de non residen-
 do tolluntur. 55. & alia
 224. 225
 Privilegia Scholarium, *vide*
 Scholarium.
 Processiones, in quibus Eu-
 charistia circumfertur;
 cur institutæ. 86. 90. his
 interesse debent etiam
 exempti. 253
 Processus quando sit nullus.
 175
 Procurationis causā nihil
 exigendum à Visitatori-
 bus. 217
 Professio quomodo emit-
 tenda. 254. 255. infra
 quantum tempus à Regu-
 laribus facienda. 254
 Professionem fidei qui fa-
 cere teneantur. 214. 226
 Prohibitiones matrimonij
 quæ. 104. *& seqq.* & qui-
 bus temporibus. 205. 211
 Promissiones in provisione
 Ecclesiæ prohibitæ. 230
 Promoti per saltū ab Epis-
 copo dispensari possunt.
 194
 Promovendi ad Cathedra-
 les, *vide* Episcopi.
 Promovendi ad Ordines,
vide Ordinandus.
 Proponentibus legatis, &c.
 quomodo intelligatur. 239
 Protestantes Germaniæ. 96.
 229. eis datus salvus-con-
 ductus. 97. 130. 144
 Protonotariatus. 234
 Provinciale Concilium,
vide Concilium.
 Provinciales quando non
 constituendi. 249
 Publicatio decretorum de-
 residentia fieri debet. 187
 Puellæ non cogendæ, nec
 impediendæ monasterium
 ingredi. 256

Index Rerum.

Pueri ad religionem infor-
mandi. 196. & quomodo.
196. 197. Purgatorium.
52. 163. de eo doctrina. 241

Q

Quadragesimæ tempus
acceptabile. 106

Quæstiones inutiles seclu-
dendæ à popularibus con-
cionibus. 222. nec non
difficiles. 241

Quæstiones elemosynarij
prædicare prohibentur.
31. 33. eorum nomen pe-
nitentis tollendum. 161

Quarta funeralium perfol-
venda. 276. 277

R

Raptores & raptæ quâ-
do matrimonium
contrahere possint. 210.
tenentur raptores raptas
dotare. 211

Raptores bonorum Ecclē-
siasticorum puniuntur.
178. 179

Reatus æternæ pœnæ quo-
modo deleatur. 52

Rebaptizare nō licet. 61. 101

Rector, *vide* Parochus, &
Beneficiatus.

Reformatores studiorum
quid agere debeant. 263

Regressus tolluntur. 269

Regulæ de libris prohibitis.
345. & *seqq.*

Regulares non possunt præ-
dicare sine licentia Epif-
copi. 31. & minus contra-
dicente Episcopo. 210.
nec confessiones audire
sine eius examine. 195.

nec bona possidere. 245.
nec alicuius obsequio si-
ne Superioris licentia se
subicere. 247. nec sine
illa à conventibus rece-
dere. *ibid.* nec habitum
sponte dimittere. 257.
nec ad laxiorem religio-
nem se transferre. *ibid.* nec
habitum occulte ferre.
ibid. quomodo ordinan-
di. 193. qua ratione vitam
instituere debeant. 245. in
conventibus etiam si ab-
sint causa studiorum, ha-
bitare debet. 247. Episco-
porum præcepta in aliqui-
bus servare. 153. ad publi-
cas processiones accedere
ibid. infra quantum tem-
pus professionem facere
debeant. 254. viventes ex-
tra claustra quâdo prædi-
care valeant. 32. corrigun-
tur ab Ordinario. 65. 67.
& quando. 166. aliquando
etiam si intra claustra de-
gant. 253

Regularis disciplina instau-
randa. 245

Regularium Superiores quo-
modo creandi. 248. eorum
beneficia quibus conferan-
tur. 226

Regularium monasteriorum
provisio. 259

Religiosus, *vide* Clerici, Re-
gulares, & Sacerdotes.

Reliquiæ Martyrum & alio-
rum Sanctorum. 41

Remuneratio expectanda.
42. 45.

Index Rerum.

Renuntiatio bonorum ante
professionem quando nul-
la. 254
Reparatio lapsorum. 43. 44
Rescripta quando fortiantur
effectum. 67. 95. 121. 191.
268. 279. 280
Reservationes mentales ne-
mini conceduntur. 237
Reservationes quando non
profint. 230
Reservationibus fructuum
quando non gravandæ Ec-
clesiæ. 229
Reservationes casuum. 108.
158
Residere tenentur Primates,
Patriarchæ, Metropolita-
ni, & Episcopi. 53. 186.
Cardinales. *ibid.* omnes
obtinentes beneficia, quæ
requirunt residentiam de
iure seu consuetudine. 55.
obtinentes dignitates, per-
sonatus & officia. 157. 174.
& obtinentes canonicatus
præbendas, aut portiones.
ibid. 227
Residere negligentium pec-
catum, & poena. 55. 157.
174. 187. 227
Residentia decreta publi-
canda. 188
Resignare beneficium quan-
do non liceat. 156. quando
non proficit. 199. 280. & quan-
do quis cogatur. 233
Resignantiû necessitati pro-
videndum. *ibid.*
Restitutio ad priores Ordî-
nes & gradus quando non
suffragetur. 120. 121

Reus in criminali appellans
quid agere debeat. 93
Rex occupans bona Ecclesiæ
excommunicatur. 178
Ritus Ecclesiæ Catholicæ
servandi. 59. 166. 169
S

Sacerdoti vago Missam
celebrare non licet. 170
195
Sacerdotes sût Vicarij Chri-
sti. 104. præfides ac iudi-
ces. 104. 108. Sacramen-
torû ministri. 59. 107. 108.
113. 117 clavium ministe-
rium habent. 107. 108. 115
118. 271. verbi Dei mini-
sterium exercere debent.
182. à quibus instituti fue-
runt. 168. 180. seiplos cõ-
municant. 88. 90 sine con-
fessione quando celebrare
possint. 87. laici effici ne-
queunt. 182. eorum digni-
tas, & potestas. 104. 107.
110. 113. 168. 270. 271. &
eorum exemplum quanti
momenti. 172. 194. 261.
Sacerdotes mali qualem po-
testatem habeant. 107
Sacerdotium & sacrificium
Dei ordinatione coniun-
cta sunt. 180. divina res
est. *ibid.*
Sacramenta novæ legis sep-
tem. 57. 58. à Christo in-
stituta. *ibid.* gratiam con-
tinent. 58. aliud alio di-
gnius. *ibid.* in iis cõficien-
dis ministrorum intentio
requiritur. 59. à Sacramen-
tis antiquæ legis differunt.

Index Rerum.

57. 58. eorum utilitas. 57.
 necessitas. 58. essentialia.
 59. ministri. 59. 106. 107.
 113
- Sacramēta, quibus imprimi-
 tur character in anima. 59
- Sacramentum Extremæ-Vn-
 ctionis, *vide* Vnctionis, &
sic de singulis, quæ locis suis
invenies.
- Sacræ scripturæ, *vide* Scri-
 pturæ.
- Sacrificium quod in Missa
 peragitur, quid cōtineat,
 aut operetur. 165. & à
 quo institutum. 180
- Sacrorum librorum index &
 editio qualis approbetur.
 21. 22
- Salvus conductus Protestan-
 tibus datus. 97. 129. 144. ac
 etiam aliis. 148
- Salvi conductus violatorum
 pœna. 133. 148
- Sancta sanctè administran-
 da. 166. 213
- Sanctimoniales, *vide* Monia-
 les.
- Sanctorum invocatio. 166.
 241. & *seqq.*
- Satisfactio est pars pœniten-
 tiæ. 102. quomodo fiat. 44.
 117. per Christum fit. 110.
 qualis imponenda cōfiten-
 ti. 110. eius fructus. 109.
 opera satisfactionis. 110
- Schismaticorum inanis fi-
 ducia. 39
- Scholæ dicuntur confrater-
 nitates in quibusdam lo-
 cis. 177. 178
- Scholares pauperes gratis
 docendi. 29. per se, vel per
 substitutos magistrum eli-
 gunt. 200. eorum privile-
 gia. 10. 123. 189. 268. & *vi-*
de Studiorum privilegia.
- Scholasteriæ quibus confe-
 rendæ. 200
- Scientia non mediocris re-
 quiritur in Episcopo. 173
- Scribēdi scientia necessaria
 suscipientibus primā ton-
 suram. 189
- Scripturæ Canonice quæ.
 21. 22
- Scripturæ sacræ lectio ubi
 instituenda. 30. & *seqq.*
 mensis Episcoporum ad-
 miscenda. 6. eius interpre-
 ratio quæ prohibita. 22. 13
 eius verba ad res profa-
 nas non convertenda. 124
- Sedis Apostolicę suprema
 auctoritas. 54. 73. 135. in
 omnibus salva intelli-
 gitur. 63. 65. 214. 283. & *seqq.*
- Seminarium Clericorum,
 190. 196. & *seqq.*
- Sententia in subditos tantū
 ferenda. 109
- Sequestratio fructuum quā-
 do facienda. 159. 187
- Servitium in Ecclesiis im-
 plendum à quo præscriba-
 tur. 174. 250
- Silentio & modestia uti de-
 bent qui intersunt Conci-
 lio. 17
- Simoniaca labes prohibe-
 tur. 155. 210. 235
- Sixti IV. constitutio de con-
 ceptione Beatæ Mariæ. 27
 306

Index Rerum.

- Societatis I E S V Clericorum religio. 255
- Solutiones quædam in provisione eccl. prohibite. 230
- Spiritus sancti operatio. 38. 47
- Statuta Ecclesiarum approbantur. 157. 174. 226. 266. 290. & quæ rejiciuntur. 233. 231
- Stola prima quid. 38
- Streptus ab Ecclesiis arcendus. 71
- Studia publica sacræ Scripturæ lectorem habere debent. 29. 30
- Studiorum generalium privilegia. 68. 113. 124. 268. 272. eorum reformatores quid agere debeant. 263.
- Studium est commune Ecclesiæ bonum. 198
- Studentes, *vide* Scholares.
- Subdiaconi quomodo ordinandi. 193. & qua ætate. *ibid.* eos saltem diebus Dominicis & solemnibus communionem percipere decet. 193. 194
- Subdiaconatus ad maiores Ordines refertur. 181
- Subditi quomodo tractandi. 91. 96. cum correpti sunt, Episcopum odisse solent 94. eorum salus est integritas præsentium. 53
- Subpiores à quibus constituendi. 258
- Substituti quando non admittendi. 217
- Succesor., non tenetur stare locationi. 257
- Successiones hereditariæ in beneficiis prohibite. 269
- Suffragia Fidelium pro animabus defunctorum. 241
- Supellex Episcoporum qualis. 261. & Regularium qualis. 245
- Superstitio quid sit. 170. tollenda est. 241
- Supplicationes faciendæ Ecclesia vacante. 212
- Suspensus ab Ordinibus & gradibus non restituitur contra sui Prælati voluntatem. 120
- Symbolum fidei. 19. 20
- Synodus diœcesana quotannis celebranda. 214. & quid ibi agendû. 187. 228. 235. 236. 262. 265. 266. 274. 275. & *seqq.*
- Synodus provincialis, *vide* Concilium provinciale.
- T**
- T** Abernæ à Clericis vitandæ. 227
- Tabula secunda post naufragium Pœnitentia recte appellata. 44. 114
- Tēpora quibus nuptiæ prohibentur. 205. 215
- Tentatio non est supra id quod possumus. 209
- Testamentum vetus & novum quos libros contineat. 21. 22
- Testamentorum executores sunt Episcopi. 176. 177. & eorum relicta pia persolvenda. 241
- Testatorum voluntas conservanda. 265. 270. &

Index Rerum.

- quando aut quomodo com-
mutanda. 176. & quomo-
do implenda. 266
- Testimoniales litteræ. 155.
190
- Testimonia Ecclesiæ Catho-
licæ. 20. 21
- Testes contra Episcopum
quales. 96
- Testium numerus in matri-
monio. 207. eorum pœna,
quando intersunt contra-
ctui matrimonij sine pa-
rocho. *ibid.*
- Thori separatio ob multas
causas fit. 206
- Timore salus cõparanda. 43
- Titularium Episcoporum li-
centia correctæ. 310. 321
- Tonsura prima quibus non
conferatur. 189. & qui eius
privilegio gaudeant. *ibid.*
- Traditiones Apostolorum.
20. 21. 38. 88. 113. 155. 166.
173. 203. 241.
- Translatio simplicium bene-
ficiorum. 159
- Transsubstantiatio. 85. 89
- Tribulationum patientia est
loco satisfactionis. 111. 117
- Tridentinum Concilium,
vide Concilij Tridentini.
- Turnorum lucra prohiben-
tur. 230
- V**
- V** Agantes non facite ad
matrimonium reci-
piendi. 211
- Vago sacerdoti Missas cele-
brare non licet. 170. 195
- Venationes à Clericis su-
giendæ. 237
- Vendere patrimonium quã-
do Clericis non liceat. 150
- Veneratio Eucharistiæ. 85. 90
- Vestitus Clericorũ. 189. 190
- Vicariæ quomodo, & quan-
do tollendæ. 280
- Vicarij quando & qui in be-
neficiis deputandi. 55. 64.
159. 234. 280
- Vicarius Episcopi Doctor
vel Licentiatuſ eligi de-
bet. 232. eius officium in
collatione beneficiorum.
234
- Violatorum salvi-condu-
ctus pœnæ. 233. 148
- Virginitas beatior statu con-
iugali. 205
- Virgo Maria ex speciali Dei
privilegio ab omni labe,
etiam veniali, immunis,
50. eius Conceptio. 27
- Visitari debent beneficia cu-
rata unita. 65. Ecclesiæ
omnes, etiam exemptæ.
65. 160. 223. 224. Eccle-
siæ sæculares nullius dice-
cesis. *ibid.* commendata
omnia beneficia, & mo-
nasteria, etiam exempta.
160. monasteria, quæ sunt
Ordinum Capita. 259.
hospitalia, confraternita-
tes, eleemosynæ Montis
Pietatis, & pia loca om-
nia. 176. propriæ diocæ-
ses à suis Episcopis. 215
- Visitatio Clericorum, sive
sæcularium, sive Regula-
rium ad Episcopum perti-
net. 56. 223. 224

- V**isitatio quomodo fieri debeat. 172. & in ea magna Episcoporum potestas. 223. 240. & quando in eius causis appellatur. 92
- V**isitatio Reliquiarum. 245
- V**isitationum finis. 22. 121. 212
- V**isitatores Regularium. 242. 250. 257. 252.
- V**ita æterna quomodo acquiratur. 38. à bene operantibus expectanda. 42. 45. 51. 132. & quibus denegetur. 45
- V**inctio extrema quid, & cur instituta. 111. & à quo. *ibid.* 118. est verum Sacramentum. *ibid.* materia eius & forma. 112. minister. 113. 118. Sacramentum exeuntium appellatur. 113. quomodo ab hæreticis impugnatur. 113. 117. quando sit danda, 113. potest iterari. *ibid.*
- V**inctio sancta in ordinatione. 184
- V**niones ad vitam tolluntur. 64. 270. à quadraginta annis factæ examinandæ. 64. 229. 273. & quando revocentur, quomodo fieri debeant. 65. & quando. 123. 198. 199. 228. 229. 230 unius diocesis beneficio non sunt faciendæ. 126. dignitatum, & similibus. 228
- V**nita beneficia visitanda. 63
- V**niversitatum privilegia. 67 223. earum reformatores quid agere debeant. 268
- V**ocæ in Capitulo qui amittant. 222
- V**ota Regularium 244
- V**ota facta post baptismum non sunt irrita. 61
- V**surpatores honorum Ecclesiasticorum excommunicantur. 175
- V**xores plures habere non licet. 203
- V**xoratorum concubinariorum poenæ, *vide* Concubinatorius.

Religio fuerit, loca duo insigna suis citatis auctoribus non facere testatiora: quorum prior Sess. 6. Can. 23. Deiparam Virginem ab omni labe veniali omnino vindicat; cum esse asserens Ecclesie sensum. Et quidem Theologorum Orthodoxorum cum S. Thoma . parte, q. 27. art. 9. communi suffragio id affirmari constat; si unicum excipias Ariminensem in 2. dist. 30. q. 2. art. 1. ab omnibus aliis merito reiectam. In cuius tamen opinione observatione dignum est, quid ipsum in fraudem induxerit; cum enim ex Augustini quodam effato videret Servatoris Matrem de originali quidem macula in ortu coinquinatam fuisse, si omni postea veniali caruerit, maluit utroque modo eam facere quam neutro. Verum nemo illi magis refragatur quam ipse Augustinus l. de Nat. & grat. c. 36. ubi sane gravissima emphasi Ecclesie sententiam suo calculo firmat, ne audire quidem sustinens, ut Deiparæ ab omni noxa immunitas in dubium vocetur. Præverat Cyprianus Serm. de Nativitate Christi; secuti sunt Bernardus Ep. 174. & Serm. super Signum magnum. Anselmus de Conceptu Virginis, & de peccato originali cap. 18. Rupertus l. 7. de Glorif. S. Trin. c. 13. & l. 6. in Cant. Richar. de S. Victore l. 2. de Emanuele c. 30. & l. super Cant. c. 39. & alij plurimi. Sed præ omnibus magni facienda auctoritas Concilij Claromontani sub Urbano II. apud Vegam l. 14. de Iustificatione, in hanc Sessionem VI. cap. 18. ut quidem citant insignes Theologi Franc. Suarez & Gabriel Vásquez, dum in hoc argumento versantur. Verum diligenter scrutanti mihi nihil tale apud Vegam occurrit; nisi forte quid melius appellandum sit. Neque enim Claromontanum citat Vega, sed apud Vegam fax Europæ Calvinus, qui can. 29. sui venenosi Antidoti, purissimæ omnium fidelium Parentis prærogativam hanc omnimodæ sanctitatis rubiginoso dente obrodere tentans, fateretur tamen eam illi laudem iam antea à Concilio Claromontano attributam. Quod sane testimonium ab hoste ipso veritatis redditum plu-

simum videtur habere ponderis, cum certum sit, cum id nunquam concessurum, nisi aliquo in exemplari pervetusto (nam in vulgaribus non extat) forte ex tot nobilibus veterum Monasteriorum manuscriptis, quæ illius nebulonis affectu expilatunt, diserte legisset, ac putasset idem in reliquis prælo iam exculis reperiri.

Alter locus Sess. 14. c. 2. Pœnitentiam à sanctis Patribus laboriosum quemdam Baptismum vocatam fuisse testatus: quos Patres nondum laudatos reperi ab iis qui hætenus hoc Concilium Notis suis illustrarunt. Damusitaque Nazianzenum Orat. in Sancta lumina, quæ est 39. sub finem, ubi enumerans sex diversa Baptismatum genera, quinto loco collocat *βάπτισμα τὸ δακρυώδες ἀπὸ ἁμαρτιῶν ἡμεῶν*, *Baptisma quod est lacrymarum, verum laboriosius*, Hæsit huius Theologi vestigiis Ioannes Damascenus l. 4. de Fide orthodoxa, c. 10. qui octo Baptismatum genera commemorans, sexto loco Pœnitentiam ponit his verbis: *Ἐκτον τὸ διὰ μετανοίας καὶ δακρυῶν, ὡς τὸ ἁμαρτιῶν, Sextum quod per pœnitentiam & lacrymas, vere laboriosum*. Hæc subiungere visum, ne opus hoc aliqua ex parte minus absolutum quisquam criminari posset.

A P P R O B A T I O.

Nova quæ Plantiniana Concilij Tridentini editioni accesserunt Annotationes, & Decretis de Reformatione præfixa argumenta, itemque Carollæ ad Sessiones VI. & XIV. cura ac studio Reverendi admodum Domini Philippi Chiffletij Abbatis B. M. M. Prioris Bellifontis, & Ecclesiæ Resonarij Generalis, nihil continent quod contra Bullæ Pij IV. adversetur.

Estrix Plebanus & Canonici tuerp. Librorum Censor.

editio Chiffletiana sicuti apud tuerpix, ita & approbatur à nobis Martij. 1644.

in Sierstorpffius SS. Theolog. Politane Ecclesiæ Colon. Presbyter Anastij Laurent, Regens, librorum

Extrait du Privilege du Roy.

PAR grace & Privilege du Roy, donné Paris le vingt-quatriesme jour de Fevrier 1666. Signé, Par le Roy en son Conseil BOVCHARD; Il est permis à NICOLA PEPINGVE, Imprimeur & Marchand Libraire à Paris, d'imprimer, faire imprimer, vendre & debiter vn Livre, intitulé, *Concilium Tridentinum &c. Index seu Catalogus Generalis omnium Legatorum, Patrum, Principum, Oratorum, Proceratorum Theologorum, cæterorumque Officialium omnium quotquot eidem præfuisse deprehendi potuerunt sub Summis Pontificibus Paulo III. Julio III. & Pio IV. Opera & studio R. P. Iacobi Quétif Parisini Ord. Prædicat. strict. obseru. Conu. S. Annunciat. Paris* pendant le temps & espace de sept années, à commencer du jour que ledit Livre sera achevé d'imprimer, pour la premiere fois. Et deffenses sont faites à toutes personnes, de quelque qualité & condition qu'elles soient, d'imprimer, vendre & debiter ledit Livre, sans le consentement de l'Exposant ou de ceux qui auront droit de luy, peine de mil livres d'amande, confiscation de exemplaires, despens, dommages & intercosts, ainsi que plus au long il est porté par lesdites Lettres.

Registré sur le Livre de la Communauté des Imprimeurs & Marchands Libraires de cette Ville de Paris, suivant l'Arrest du huit Avril 1663. Fait à Paris ce 26. Mars 1666. Signé S. P. I. Syndic.

Achevé d'imprimer pour
le premier Ayr.